This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

44. 1294.

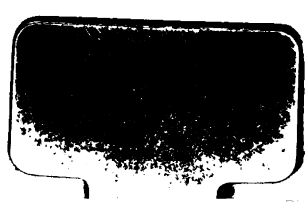

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

EURIPIDIS

FABULARUM FRAGMENTA

RECENSUIT ET ANNOTATIONE INSTRUXIT

FRIDERICUS HENRICUS BOTHE.

LIPSIAE

SUMTIBUS LIBRARIAE HAHNIANAE

MDCCCXLIV.

Digitized by Google

Digitized by Google

EURIPIDIS
FABULARUM FRAGMENTA.

Augustus Matthiae editionis, quam paravit perutilem, Euripidis fabularum earumque fragmentorum volumine nono cum breviter ac dilucide exposuerit de numero et titulis harum reliquiarum, erroribusque hac in re cum librariorum, tum ipsorum eruditorum, operae meae compendio describam illas paginas potius quam rem actam agam. sic igitur paucis mutatis vir de bonis litteris meritissimus ipso initio praedicti voluminis:

„Euripidis fabulas, praeter duodeviginti eas, quae supersunt, Fabricius in Bibliotheca graeca enumerat centum et tres; sed in iis nonnullae sunt, quarum tituli tantum duo diversi fuisse videntur, ut *Βάκχαι* et *Πενθεὺς*, *Ἱππόλυτος* et *Φαίδρα*. Eodem modo recte Musgravius Glaucum non diversam esse a Polyido suspicatur. cf. Elmslejus ad Medeae argumentum nota *κ*, Welckerus de Aeschyli trilogia p. 340., nota. Atrei nomine inscriptam Euripidis tragoediam nullam fuisse, sed hoc personae nomen esse in Cressis vel in Thyeste productae jam Bentlejus epist. ad Mill. p. 471. sequ. et Barnesius monuerunt p. 458., et post eos Heath. Lect. ad Eurip. p. 166., Valck. Diatr. p. 12., Brunck. ad Soph. fragm. p. 669. ed. min., Porson. ad Eurip. Orest. 1001. Ita *Πασιφάη* persona erat in Cressarum fabula, *Κλυμένη* in Phaëthonte; Polynicen fabulam falso e verbis Luciani t. III. p. 288. *ὁ Εὐριπίδου Πολυνείκης* exsculpserunt, cum locus ibi citatus sit in Phoenissis, sed a Polynice pronuntiatus, ut locus apud Stobaeum tit. 37. p. 226. Gesner., 39. p. 157. Grot. inter Iocasten et Polynicen divisus est. *Πολύδωρος* et *Πολυξένη* Hecubam significant. *Κερκύων* eadem est quae *Ἀλόπη*. vid. Valck. Diatr. p. 12. Qui locus ex Euripidis Capaneo citatus putabatur, est ex ejusdem Suppl. 862. vid. Valck. ib. p. 17., Boeckh. de Tragicis graecis p. 227. Sic etiam quae fabula Alexander appellabatur, ab aliis vocabatur Alexandra. *Ἑλένης ἀπαίτησιν* confictam esse a Barnesio, ostendit Pierson. ad Moer. p. 172. sequ., Heath. in Eurip. p. 168. Oileum tragoediam Euripidis nullam fuisse docuit Harles. ad Fabric. t. II. p. 252. n. 63. alio loco *ἐν Συλεῖ* legendum est. Alii fabularum tituli mendis originem debent, ut *Αἶγες* pro *Αἰγεῖ*, quod jam notarunt Meursius

Digitized by Google

et Barnes. P. II. p. 517., *ἐν Διδύμοις* apud Stobaeum pro *ἐν Λικυμνίῳ* (vid. Valck. Diatr. p. 17.), *Θεμιστοκλῆς* pro *Κρεσφόντης*, *Κλεοφόντης* pro eodem, *Εὐριπίδης ἐν Κλεισί* pro *ἐν Κρησί* apud Erotianum, *Κτύμενος* apud Clementem pro *Τήμενος*. idem nomen alibi corruptum in *Τίμαιος* abiit. Pro *Κυρίαις* apud Hesychium nunc legitur *Σκυρίαις*. *Ἀλεάδας*, *Εὐρώπην*, *Καρκίνον*, *Μενησίαν*, *Μετουσίας*, *Νεοπτόλεμον*, *Νιόβην*, *Σκύλλαν*, *Τρῶας* e numero fabularum Euripidis exemerunt Bentlejus, Valckenarius, alii. vid. Valck. Diatr. cap. II. Praeter istas Elmslejus ad Medeae argum. p. 71. ed. Oxon. ejicit etiam *Θεριστάς* et *Λαμίαν*. Ita relinquuntur tragoediarum perditarum nomina quinquaginta septem, vel, si *Θεριστάς* numeras, quinquaginta octo, *Αἰγεύς*, *Αἴολος*, *Ἀλέξανδρος*, *Ἀλκμαίων ὁ διὰ Ψωφῖδος*, *Ἀλκμαίων ὁ διὰ Κορίνθου*, *Ἀλκμήνη*, *Ἀλόπη*, *Ἀνδρομέδα*, *Ἀντιγόνη*, *Ἀντιόπη*, *Ἀρχέλαος*, *Αὔγη*, *Αὐτόλυκος*, *Βελλεροφόντης*, *Βούσιρις*, *Δανάη*, *Δίκτυς*, *Ἐρεχθεύς*, *Εὐρυσθεύς*, *Θησεύς*, *Ἰνώ*, *Ἰξίων*, *Ἱππόλυτος*, *Κάδμος*, *Κρεσφόντης*, *Κρῆσσαι*, *Κρῆτες*, *Λαμία*, *Λικύμνιος*, *Μελανίππη*, *Μελέαγρος*, *Ξάντριαι* (?), *Οἰδίπους*, *Οἰνεύς*, *Οἰνόμαος*, *Παλαμήδης*, *Πειρίθους*, *Πελιάδες*, *Πηλεύς*, *Πλεισθένης*, *Πολύϊδος*, *Πρωτεσίλαος*, *Ῥαδάμανθος*, *Σθενέβοια*, *Σίσυφος*, *Σκίρων*, *Σκύριοι*, *Συλεύς*, *Τέντης*, *Τήλεφος*, *Τημενίδαι*, *Ὑψιπύλη*, *Φαέθων*, *Φιλοκτήτης*, *Φοῖνιξ*, *Φρίξος*, *Χρύσιππος*. quibus si duodeviginti superstites addideris, confeceris summam dramatum septuaginta sex. At Suidas (et Varro apud Gellium XVII, 4.) septuaginta quinque vel septem (?) ei tribuit*), Grammaticus ab Elmslejo editus ad calcem Baccharum septuaginta octo, quarum spurias esse tres, Tennem, Rhadamanthum, Pirithoum. In inscriptione marmoris antiqui, edita a Winckelmanno Monumenti ined. nr. 168. (cf. Galerie du Musée Napoléon par Filhol. T. VIII. tab. 540.) triginta sex tantum Euripidis tragoediae commemorantur, in quibus septem superstites, *Ἄλκηστις*, *Ἀρχέλαος*, *Αἰγεύς*, *Αἴολος*, *Ἀλόπη*, *Ἀν-*

*) Proprie Suidas: — *Δράματα δὲ αὐτοῦ κατὰ μέν τινας οἱ, κατὰ δὲ ἄλλους ἐνενήκοντα δύο. σώζονται δὲ οζ'.* (hoc merito suspectum est, neque habetur in codice V. Florentino apud Matth., in Mediolanensi autem apud Elmslejum editione Baccharum legitur *σώζονται δὲ οη'*, *ε* et *η* litteris confusis, ut passim. cf. Welckeri librum „Die griech. Tragödien," 2. Abtheil., Bonn, 1839, p. 448 sequ.) *νίκας δὲ ἀνείλετο ε', τὰς μὲν τέσσαρας περιών, τὴν δὲ μίαν μετὰ τὴν τελευτήν, ἐπιδειξαμένου τὸ δρᾶμα τοῦ ἀδελφιδοῦ αὐτοῦ Εὐριπίδου.* De majore illo numero fabularum plures Vitae Euripidis Mss. (de Parisino v. „Journal des Savans" a. 1832. p. 242., de Vindobonensi Boeckh. Trag. gr. p. 232., de Florentino 33. Matth. Not. ad Hecub. p. 3.) Suidae consentiunt, quem numerum fere ad deperdita dramata satyrica refert Welckerus. mire enim de illis Thomas Mag.: *ἐν οἷς* (scil. 92 fabulis) *ἦν ὀκτὼ μόνα σατυρικά*. quod autem addit, *νενίκηκε δὲ ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς δράμασι νίκας πεντεκαίδεκα*, manifestus videtur esse error sive ipsius, sive librariorum.

Digitized by Google

τιγόνη, Ἀλκμαίων, Ἀνδρομέδα, Ἀλέξανδρος, Αὖγη, Ἀνδρομάχη, Αντιγόνη (fortasse Ἀντιόπη), Αὐτόλυκος, Βάκχαι, Βελλεροφόντης, Βούσειρις (sic, ει et ι confusis ut in nominibus Iphigeniae et Inonis, nec raro alias), Λίκτυς, Λανάη, Εἰφιγένεια, Ἑλένη, Εἰνώ, Ἑκάβη, Ἐρεχθεύς, Εὐρυσθεύς, Ἔπεὸς (sic pro Ἔπειὸς) Κρῆτες, Κρῆσσα (sic), Κρεσφόντυες (sic), Κύκλωψ, Λικυήνιος (sic), Μελάνιππος, Μήδεια, Μελέαγρος, Οἰνεύς, Οἰδίπους, Ὀρέστης. Sed lapis ille mutilus est post Ἔπεὸς et post Ὀρέστης. Epei tragoediae nullum aliud vestigium superest, ut hic error ejus videatur, qui titulos marmori incidit. Praeterea vero nulla commemoratur tragoedia ex illis, quas suspectas vel confictas esse supra dixi, ne Lamia quidem vel Ξάντριαι, de quarum posteriore Valck. quoque dubitabat, quam rem consideranti is, qui hos titulos insculpendos curavit, homo satis peritus fuisse videatur. Memorabile quoque est, quod una tantum Iphigenia commemoratur; ex quo colligi potest, Iphigeniam Tauricam pro genuino Euripidis opere habitam esse, Aulidensem vero omissam, quia haec post ejus mortem demum in scenam producta sit. Ceterum ejusmodi inscriptiones a serioribus, Romanis hominibus, sed e virorum doctorum tamen libris, compositas esse recte monere videtur Boeckh. ad Inscript. gr. T. I. p. 349 sequ. De marmore illo elegans est disputatio Osanni in Wolfii Analectorum T. II., p. 527—541."

De Epeo tragoedia pluribus dicemus suo loco, nec Matthiaeo fidem ejus in dubium vocanti assentimur. Welckerus l. c. praeter Epeum in tragoediis Euripideis recenset alteram Melanippen (Μελανίππην δεσμῶτιν, altera inscripta fuit Μελανίππη ἡ σοφὴ), et pro Lamia Scyllam, dubitanter autem Sisyphum et Pirithoum tragicos; tum dramata satyrica enumerat octo, sicut Thomas Mag., sed alia ratione, scilicet ea intelligens, de quibus adhuc vestigia supersunt, Αὐτόλυκον α', Αὐτόλυκον β', Βούσιριν, Εὐρυσθέα, Κύκλωπα, Σίσυφον, Σκίρωνα, Συλέα ἢ Θεριστάς. Ξαντρίας, quas neque habet marmor Albanum, nec Stobaeus nominavit, soli Aeschylo vindicat secundum Valckenarium Diatr. p. 11, b, et G. Dindorfium annotatione ad fabulam Aeschyleam, qui tamen cum id inprimis urget, Pausaniam VIII, 6, 6. Aeschylum referre inter eos, qui Inachum vocaverint ποταμὸν Ἀργεῖον, id neque eo valere debet, ut pro certo affirmemus, Aeschyli esse versus illos, a Dindorfio restitutos,

Νύμφαις κρηναίαις, κυδραῖσι θεαῖσιν, ἀγείρω,
Ἰνάχου Ἀργείου ποταμοῦ παισὶν βιοδώροις,

neque ut praefracte negemus, Euripidem fecisse cognominem fabulam, quam pro Baccharum priore editione haberi posse concedit Welckerus, et nos ne id quidem abhorrere dicimus, ut easdem et Βάκχας et Ξαντρίας appellatas esse existimemus. Praeterea W. (hoc siglo Welckerum indicabo in iis, quae sequuntur) annotavit,

Digitized by Google

Stobaeum idem drama modo Polyïdum vocare, modo Glaucum, similiterque semel Aegei nomen usurpare pro Medeae etc. Idem animadvertit, Euripidem minus saepe quam priores Tragicos, praesertim Sophoclem, secutum esse Epicos post Homerum, praesertim quod attinet ad Troïcos mythos (nam Thebanos frequentat), nec simplicitate Odysseae, quo vix pertinet Scylla, tam delectatum videri quam illum; quapropter mulier apud Comicum Thesmoph. 509., Mnesilochum, Euripidis socerum femineo habitu, objurgans:

Οὐ γάρ σε δεῖ δοῦναι δίκην, ἥτις μόνη τέτληκας
ὑπὲρ ἀνδρὸς ἀντειπεῖν, ὃς ἡμᾶς πολλὰ κακὰ δέδρακεν,
ἐπίτηδες εὑρίσκων λόγους, ὅπου γυνὴ πονηρὰ
ἐγένετο, Μελανίππας ποιῶν, Φαίδρας τε; Πηνελόπην δὲ
οὐπώποτ' ἐποίησ', ὅτι γυνὴ σώφρων ἔδοξεν εἶναι.

Contra praeter alia nova, quae tentavit, etiam mythos quosdam Italicos immiscuit Aeolo et Melanippis, potiusque Stesichori institisse videtur vestigiis in Scylla, Helena et Hercule furente. „Alle erhaltenen Tragoedien von Sophokles beziehn sich auf das alte Epos zurück; von Euripides sind auch andre, die in keiner Gemeinschaft mit diesem stehn, auf uns gekommen, Bacchen, Medea, Alkestis, Heracles, Herakliden, Ion, Hippolyt. Wer kann sagen, ob auf das Schicksal der Erhaltung der Ruf der Mythen oder der Kunst mehr Einfluss gehabt haben möge? — Die Verschiedenheit der Stoffe ist freilich im Ganzen als untergeordnet zu achten gegen die Auffassung u. Behandlung der Mythen. Äschylus u. Sophokles, dem idealischen u. alterthümlichen Geiste derselben noch zugethan u. fähig ihn mit ihrer eignen Bildung in Einklang zu setzen, konnten die Fabeln meist nach ihrer innern ursprünglichen Bedeutung darstellen und die Charaktere des Epos, bei aller Eigenthümlichkeit, im Wesentlichen befolgen und nachbilden. Mit dem Glauben an die alte Volksreligion entwich auch der Geist aus den Mythen, und die Hüllen konnten für neue Gestaltungen benutzt werden. Die stärksten Abweichungen von der alten Überlieferung, von Sitten u. Bildung der Heroen, die freieste Fortdichtung und häufige Widersprüche des Dichters in verschiedenen Dramen mit sich selbst in Ansehung des Mythus, so selten bei Sophokles, bei Aeschylus vielleicht gar nicht nachweislich, sind natürliche und keineswegs tadelnswerthe Folge des genommenen Standpunktes. Euripides befolgt von seiner ersten Tragoedie an sein eignes Princip *). Er giebt die Erhabenheit des Alterthums u. die

*) „Welcker. p. 458.: „Gleich in seiner ersten Tetralogie [Olymp. 81, 1., ante Chr. nat. a. 456.] war schwerlich ein Drama epischen Inhalts." Eo pertinent etiam quae ipse dixi in Vita Euripidis, interpretationi ejus meae germanicae, iterum editae anno 1824., subjecta, p. VII. et sequ.: „Das Genie ist niemals Nachahmer. Schon dieser Grund reichte hin, die Abweichungen unseres Dichters von den Manieren des Äschylus und Sofokles, seiner grossen Vorgänger, zu erklären. Wenn die Plane man-

Digitized by Google

Hoheit des tragischen Ausdrucks zum grossen Theil auf u. zieht die Heroen entschiedener in die Wirklichkeit der Zeit u. ihrer Bildung herein, veranschaulicht die alten Geschichten nicht nach ihrem Geist und Charakter, sondern nach den Situationen, die er zu zeitgemässen, in die Bildung unmittelbar eingreifenden, Darstellungen zu benutzen sucht. Diese Umwandlung, so bewundernswürdig sie häufig gelungen ist, u. diese Rücksicht auf unmittelbare Nutzanwendung u. Belehrung, haben der Poesie u. der Kunst nicht selten grossen Eintrag gethan; aber die Richtung auf das Reinmenschliche, die natürliche Gleichheit, auf das Vernunftgemässe u. auf Geistesfreiheit, die Beleuchtung der Vorurtheile über Sklavenstand u. Adel oder Vornehmheit, über Reichthum u. Armuth, über Heirath u. andre Lebensverhältnisse, müssen vielen der alten bekannten Theaterscenen einen grossen Reiz der Neuheit gegeben haben. Die politischen u. Sittenzustände Athens, den eröffneten welthistorischen Kampf zwischen dem geheiligten u. politisch berechtigten Aberglauben u. der höhern, wenn auch zur Zeit unzulänglichen, Wahrheit muss man wohl vor Augen halten, um Euripides gründlich zu würdigen, u. den steigenden Beifall, den er im Fortschritte der neuen Zeit u. Bildung gewann, vollkommen zu begreifen." Sic fere doctissimus Welckerus p. 458 et seqq., cujus etiam explicationes ipsorum fragmentorum magna ex parte verisimiles sunt, nec tamen probandae omnes, quod item dicendum est de multis correctionibus et conjecturis virorum doctorum, quas ne commemorabo quidem, ne longus sim, nec ubique Welckeri, aut Hartungi in Euripide restituto, Hamburgi edito a. 1843., discrepantes a nostris sententias de ordinandis singulis refellendas puto, ne disputem in re sensus magis quam doctrinae.

I. *AIΓΕΥΣ.*

Apollodorus I, 9, 28. *Μήδεια δὲ ἦκεν εἰς Ἀθήνας, κἀκεῖ γαμηθεῖσα Αἰγεῖ παῖδα γεννᾷ Μῆδον· ἐπιβουλεύουσα δὲ ὕστερον Θησεῖ, φυγὰς ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ παιδὸς ἐκβάλλεται.*

---

cher euripideischen Trauerspiele weniger einfach und fasslich sind als die des Äschylus und Sofokles, so durfte Euripides nur sagen: „Ich habe es so gewollt; ich bin nicht Äschylus, nicht Sofokles, und will es nicht sein. Warum soll ich einem gemeinschaftlichen Ziel auf demselben Wege zustreben, den Andere sich wählten? Wenn ich es nur erreiche. Ich habe euch ergötzt. Das ist mir genug; und Was verlangt ihr mehr?" In der That genügte Dies auch dem Parterre, für das Euripides arbeitete. Die Athener fanden in dem neuen Dramatiker nicht die Fassung der Dinge, die Komposizion, die erhabene Sprache ihrer alten Lieblinge; die Musik seiner Stücke schien weicher als sie es gewohnt waren; sie erstaunten, die Sänger mehrere Takte hindurch auf Einer Sylbe aushalten und Triller auf Triller häufen zu hören; aber sie waren gerührt, sie weinten, und Euripides bedurfte keiner Entschuldigung."

Digitized by Google

disertius Homeri scholiastes A Venetus et scriptor brevium, quae dici solent, scholiorum ad Iliad. λ', 740.: *Μήδεια ἐγένετο Αἰήτου μὲν θυγάτηρ, Ἰάσονος δὲ γυνή. αὕτη μετὰ τὴν ἀποτελεσθεῖσαν ἐν Κορίνθῳ τεκνοφονίαν φυγὰς εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο, καὶ ἐγαμήθη Αἰγεῖ τῷ Πανδίονος. κἀκεῖ Θησέα τὸν ἐξ Αἴθρας γενόμενον τῷ Αἰγεῖ, ἐπὶ τὸν τοῦ πατρὸς γνωρισμὸν ἐκ Τροιζῆνος ἀφικόμενον, πείθει τὸν Αἰγέα φαρμάκῳ ἀνελεῖν, ἐπίβουλον αὐτοῦ τῆς βασιλείας εἰποῦσα παραγενέσθαι. πεισθεὶς δὲ Αἰγεὺς φάρμακον ἔδωκε· μέλλοντος δὲ αὐτὸ καταπίνειν ἐκείνου ἐπιγνοὺς τό τε ξίφος καὶ τὰ ὑποδήματα (ταῦτα γὰρ ἐν Τροιζῆνι γνωρίσματα κατέλιπε) τὸ μὲν φάρμακον ἀφείλετο, τὴν δὲ Μήδειαν τῆς Ἀττικῆς ἐξέβαλεν. οἰκήσασα δὲ αὐτὴ τὴν πλησίον Ἥλιδος Ἐφύραν πολυφάρμακον ἐποίησεν αὐτὴν ὀνομάσθῆναι. ἡ ἱστορία παρὰ Κράτητι.* Perspicuitatis causa his addenda sunt illa, quae habet Apollodorus III, 15, 5. et seqq. usque ad XVI, 1.: *Πανδίονι δὲ ἐν Μεγάροις ὄντι παῖδες ἐγένοντο Αἰγεὺς, Πάλλας, Νῖσος, Λυκός. — μετὰ δὲ τὴν Πανδίονος τελευτὴν οἱ παῖδες αὐτοῦ στρατεύσαντες ἐπ' Ἀθήνας ἐξέβαλον τοὺς Μητιονίδας* (qui factione comparata Pandionem Athenis expulerant), *καὶ τὴν ἀρχὴν τετραχῇ διεῖλον· εἶχε δὲ τὸ πᾶν κράτος Αἰγεύς. γαμεῖ δὲ πρῶτον μὲν Μήταν τὴν Ὀπλῆτος, δευτέραν δὲ Χαλκιόπην τὴν Ῥηξήνορος· ὡς δὲ οὐκ ἐγένετο παῖς αὐτῷ, δεδοικὼς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Πυθίαν ἦλθε, καὶ περὶ παίδων γονῆς ἐμαντεύετο. ὁ δὲ θεὸς ἔχρησεν αὐτῷ*

Ἀσκοῦ τὸν προὔχοντα πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν,
μὴ λύσῃς, πρὶν ἐς ἄκρον Ἀθηναίων ἀφίκηαι.

Ἀπορῶν δὲ τὸν χρησμὸν ἀνῆει πάλιν εἰς Ἀθήνας, καὶ Τροιζῆνα διοδεύων ἐπιξενοῦται Πιτθεῖ τῷ Πέλοπος, ὃς, τὸν χρησμὸν συνεὶς, μεθύσας αὐτὸν τῇ θυγατρὶ συγκατέκλινεν Αἴθρᾳ. τῇ δὲ αὐτῇ νυκτὶ καὶ Ποσειδῶν ἐπλησίασεν αὐτῇ. Αἰγεὺς δὲ ἐντειλάμενος Αἴθρᾳ, ἐὰν ἄῤῥενα γεννήσῃ, τρέφειν καὶ, τίνος ἐστὶ, μὴ λέγειν, ἀπέλιπε δὲ (imo δὴ) *ὑπό τινα πέτραν* (ita Westermann. secundum scriptos) *μάχαιραν καὶ πέδιλα, εἰπὼν, ὅταν ὁ παῖς δύνηται τὴν πέτραν ἀποκυλίσας ἀνελέσθαι ταῦτα, τότε μετ' αὐτῶν αὐτὸν ἀποπέμπειν. — Θησεὺς δὲ γεννηθεὶς ἐξ Αἴθρας Αἰγεῖ παῖς ὡς ἐγενήθη τέλειος, ἀπωσάμενος τὴν πέτραν τὰ πέδιλα καὶ τὴν μάχαιραν ἀναιρεῖται, καὶ πεζὸς ἠπείγετο εἰς τὰς Ἀθήνας* etc. Refert Plutarchus Theseo, c. 12., Medeam certiorem factam de adventu Thesei rem celasse Aegeum, senique meticuloso persuasisse, ut veneno tolleret suspectum peregrinum, cujus personam Theseus induerat. igitur epulis instructis Aegeus Theseo apposuit poculum venenatum; sed ille stricto gladio, quem Troezene attulerat, quasi carnem dissecaturus, agnitus est a patre etc. Plutarcho fere consentiunt Pausanias II, 3, 7., Eustathius ad Dionys. 1017., Eudocia p. 289., Tzetzes ad Lycophr. 179., Ovidius Met. VII, 401—424.;

Digitized by Google

non item Hyginus fab. 26. et Diodorus Sic. IV, 55., quarum afferre narrationes supersedeo.

1.

Stobaeus tit. 71. p. 432.

Πέφυκε γάρ πως παισὶ πολέμιον γυνὴ
τοῖς πρόσθεν ἡ ζυγεῖσα δευτέρῳ πόσει.

Verba de Medea sive Chori, seu potius vetuli et fidi Theseo Athenas profecturo famuli, quibus verbis eum dehortatur ab illo itinere. *παισὶ* recte Musgravius pro *πᾶσι*, menda librorum.

2.

Idem ibidem:

Δειλῶν γυναῖκες δεσποτῶν θρασύστομοι.

Haec eidem vel simili personae conveniunt, neque alii tribuendum videatur proximum fragmentum.

3., 4., 5.

Idem tit. 110., 84., 76.

Πτηνὰς διώκεις, ὦ τέκνον, τὰς ἐλπίδας,
οὐχ ἡ τύχη σε. τῆς τύχης δ' οὐχ εἷς τρόπος.

Vix sana sunt ista *οὐχ ἡ τύχη σε*, nec memini me legere alicubi *τύχην διώκουσάν τινας*. Secure quidem vertit Grotius

Spes, nate, volucres sequeris, at non te simul
Fortuna; vultus illa multiplicis dea est;

sed aeque dura et affectata sunt verba „at non te simul Fortuna." Malim equidem *οὐχ ᾗ τυχήσῃ (τις)*, „non qua (via) quis consequatur eas (spes tuas)." Frustra eum esse dicit senex famulus, si agnitum a patre et in bona paterna restitutum se iri Athenis speret: adesse enim ibi Medeam novercam, quae consilia ejus impeditura sit et quovis modo regnum Athenarum filio suo conservatura. Igitur aliam eum viam ingredi jubet: multiplicem enim esse hominum fortunam. velut ipsum beatam nunc vitam vivere apud Pittheum, quod praestare generi ac nobilitati Athenis successu dubio quaerendae

(Ἦ που κρεῖσσον τῆς εὐγενίας
τὸ καλῶς πράσσειν,

quibus in verbis ab iambicis senariis ad anapaestos assurgens oratio majorem benevoli servi affectum significat). et revera agnitum ab Aegeo Theseum tamen fortasse non tam carum fore patri quam avo, qui eum educaverit: saepe enim educatos tantum liberos magis amari quam genitos,

— Τὸ θρέψαι δ' ἐν βροτοῖσι πολλάκις
πλείω πορίζει φίλτρα τοῦ φῦσαι τέκνα.

Idque eo magis verisimile videri, quod Pittheus rex sit virtute, pietate sapientiaque clarus (v. annot. ad Med. 646., Hippol. 11.); Aegeum vero tyrannum potius appellandum esse, oppressis fratribus

Digitized by Google

(Apollod. III, 15, 6.: *εἶχε δὲ τὸ πᾶν κράτος Αἰγεύς.*) rerum potitum, nec fortasse aliis tyrannis probiorem atque humaniorem. habebant hic locum similia illis in Supplicibus, 415.

Οὐδὲν τυράννου δυσμενέστερον πόλει,
ὅπου, τὸ μὲν πρώτιστον, οὐκ εἰσὶν νόμοι
κοινοὶ, κρατεῖ δ' εἷς,

et ejusdem coloris istis Ione, 561.

Τυραννίδος δὲ, τῆς μάτην αἰνουμένης,
τὸ μὲν πρόσωπον ἡδύ, τἀν δόμοισι δὲ
λυπηρά. τίς γὰρ μακάριος, τίς εὐτυχὴς,
ὅστις δεδοικὼς καὶ περιβλέπων βίαν
αἰῶνα τέμνει;

6., 7., 8., 9., 10.

Stob. tit. 34., 38., 45., 117. 7.

Quem non audiens Theseus et objurgans

(*Εἰ μὴ καθέξεις γλῶσσαν, ἔσται σοι κακά*),

tanquam eum, qui se a magnis ausis ac vita heroïca deterreat, patriam se expetere ait, qua nihil sit carius,

(*Τί γὰρ πατρῴας ἀνδρὶ φίλτερον χθονός;*)

nec si vel maxime tyrannus sit Aegeus, eo se demoveri a consilio Athenas proficiscendi: nihil enim certum sciri de improbitate Aegei, boni autem viri ne tyrannidem quidem esse extimescendam,

Ἀνδρὸς δ' ὑπ' ἐσθλοῦ καὶ τυραννεῖσθαι καλόν.

(Hisce verbis cum velut digito monstretur Periclis quae dicatur tyrannis, non errabit, qui hanc tragoediam scriptam putet quo tempore demagogus ille prudentissimus rempublicam Atheniensium gubernabat sine rivali, i. e. ab Olympiade 84. ad 87, 4., ante Chr. n. 429., quo anno mortuus est, media Euripidis aetate, quippe nati Ol. 75, 1. et mortui Ol. 93, 3., ante Chr. n. 406.) Tum quod servus eum domi manere jussit quietum atque tutum, spernit, libenter pericula se aditurum dicens, nec mortem reformidare, qua etiam ignave desides opprimantur (Stob. 117.

— *Κατθανεῖν δ' ὀφείλεται*
καὶ τῷ κατ' οἴκους ἐκτὸς ἡμένῳ πόνων),

cum vel is, qui magnis rebus excidat intereatque, tamen ostendere in morte possit indolem virtutis.

(Stob. 7.

Ἔστι καὶ πταίσαντ' ἀρετὰν ἀποδείξασθαι θανάτῳ.

asynart., pherecrat. et glyc. polyschem.)

11.

Itaque Theseus proficiscitur Athenas. quo ubi pervenit, Chori apud regiam congregati verbis illis excipitur, quae servata sunt a Clemente Alex. Strom. VI, p. 742, 18. et Scholiaste Comici ad

Digitized by Google

Av. 469. Videtur autem Chorus constitisse ex mulieribus Atticis, sicut ex Corinthiis in Medea, similiterque ex feminis in Hecuba, Oreste, Phoenissis, Hippolyto, aliisque plurimis cum Euripidis, tum ceterorum Tragicorum fabulis. sic igitur Chorus conspecto adolescente non vulgaris dignitatis, sed eo, qui vultu, incessu, totoque corporis habitu heroum prisci temporis aemulum indicaret, ab iambicis senariis, quos coryphaeus pronuntiavit, gliscente affectu muliercularum, „in flavo hospite suspirantium," ut suspirasse Ariadnam dicit Catullus carm. LXIV, 98., in cantum doricum evectus:

Ποίαν σε φῶμεν γαῖαν ἐκλελοιπότα
πόλει ξενοῦσθαι τῇδε; τίς πάτρας Θ' ὅρος,
τίς ἐσθ' ὁ φύσας; τοῦ κεκήρυξαι πατρός;
τίς σε μάτηρ ἐν δεκάτᾳ τοῦ τόκου ὀνομάζει; priap. polyschem.

conjungendi enim haud dubie sunt hi versus, quorum postremus tantum legitur apud Scholiasten. et ejus quidem haec sunt verba l. c.: „*Ἐς δεκάτην γάρ ποτε.*" *ὅτι τὴν δεκάτην εἰστίων ἐπὶ τοῖς γενηθεῖσι, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα ἐτίθεντο τοῖς παισί, καθάπερ Εὐριπίδης ἐν Αἰγεῖ*

Τίς σε μᾶτερ ἐν δεκάτᾳ τόκον ὠνόμαζεν:

sed Suidas v. *δεκατεύειν*

Τίς σε μάτηρ ἐν δεκάτᾳ τοῦ τόκου ὠνόμαζεν,

ex quibus restituisse mihi videor genuinam scripturam, accipiens *μάτηρ* a Welckero, et *ὀνομάζει*, verbum elegantis usus et ad metrum accommodatum cessisse arbitratus glossemati, hiatum vero in caesura ferens, ut alias. in senariis quoque lapsi sunt scribae, *πολυξενοῦσθαι* obtrudentes et *γῆ δὲ τίς πάτρας Θ' ὅρος*, quorum illud emendavit Musgravius, hoc Bergkius in libro menstruo „Zeitschrift für Alterthumskunde" a. 1836. p. 79.

II. *ΑΙΟΛΟΣ.*

Stobaeus Serm. LXIV, 35., p. 404. auctore Sostrato *ἐν δευτέρῳ Τυρρηνικῶν: Αἴολος τῶν κατὰ Τυρρηνίαν βασιλεὺς τέκνων ἔσχεν ἐξ Ἀμφιθέας θυγατέρας ἓξ, καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἀρρένων παίδων, ὧν ὁ πρεσβύτατος Μακαρεὺς Κανάκης τῆς ἀδελφῆς ἐρασθεὶς ἐβιάσατο τὴν προειρημένην. Αἴολος δὲ περὶ τούτων μαθὼν τῇ θυγατρὶ ξίφος ἔπεμψεν· ἡ δὲ ὡς νόμον δεξαμένη τὸν σίδηρον αὐτὴν ἀνεῖλε. Μακαρεὺς δὲ τὸν γεννήσαντα προεξιλεωσάμενος ἔδραμεν εἰς τὸν θάλαμον· εὑρὼν δὲ τὴν ἀγαπωμένην αἱμορραγοῦσαν τῷ αὐτῷ ξίφει τὸν βίον περιέγραψε.* Idem narrat Pseudoplutarchus Parall. gr. 28., nisi quod minimum natu Aeoli filiorum dicit Macareum. quibus scriptoribus cum in aliis, tum quod attinet ad mortem amantium, consentiunt Ovidius Heroid. XI. et Hyginus fab. 242. et 243.; sed

Digitized by Google

idem Hyginus fab. 238., quo capite recenset quosdam, qui filias suas occiderunt: „Aeolus," inquit, „Canacen propter incestum cum fratre Macareo admissum." qui cum fere pendeat ex poëtis scenicis, fieri potest, id ut finxerit Euripides, argumentum fabulae variaturus, effectu non minore dramatico. Dionysius Halicarn. Art. rhetor. c. 9. §. 11., quo loco de Euripide agit: — *ἐν τῷ Αἰόλῳ ὁ Μακαρεύς ἐστιν ὁμιλήσας τῇ ἀδελφῇ καταλανθάνων* (minus recte codd. *καὶ λανθάνων*), *καὶ συμβουλεύων τῷ πατρὶ τὰς ἀδελφὰς τοῖς ἀδελφοῖς συνοικίσαι, ἵνα τὸ οἰκεῖον διοικήσηται.* (sic Homerus Odyss. κ', 5. de Aeolo:

Τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες·
„Ἔνθ' ὄγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἄκοιτις.")

καὶ οὕτως ἐσχημάτισται ὁ λόγος γνώμῃ καὶ συμβουλῇ. cf. Schol. Aristoph. ad Nub. 1316. Antiquiorem famam secutus Apollodorus I, 7, 3: *Αἴολος δὲ βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Θεσσαλίαν τόπων* (Diodorus IV, 67. Aeolum tenuisse dicit *τὴν τότε μὲν Αἰολίδα, νῦν δὲ Θετταλίαν, καλουμένην*) *τοὺς ἐνοικοῦντας Αἰολεῖς προσηγόρευσεν* etc. qui 7 Aeoli filios et 5 filias numerans ne commemorat quidem Macareum, et de Canace hoc tantum refert, eam e Neptuni compressu peperisse Hopleum, Nereum, Epopeum, Aloëum et Triopem. Homeri Aeolum, ventorum regem, inducit Ovidius l. c., in hoc certe discrepans ab Euripide, quem universe expressisse videtur doctis, in quibus Grauerto dissertatione de mediae Graecorum tragoediae natura et forma (v. „Rhein. Mus. von Niebuhr u. Brandis," 1828, II, 50 — 63.). qui cum Aeoli Euripideae argumentum contemnit, tanquam humile et ignobile, non immerito reprehenditur a Welckero („Die griech. Trag.," 2. Abtheil. p. 871.), cum probatum fuisse hoc drama Graecis ex eo intelligatur, quod versus ejus afferunt Aristoteles, Theophrastus, Dicaearchus, Strabo, Plutarchus, Galenus, Sextus Empiricus, Latinorum Cicero, et alii veteres scriptores, in quibus ipsi Comici, quamvis *παρῳδοῦντες*, aut irridentes, velut Aristophanes Ran. 1402, Thesm. 176 sequ., Nub. 1316, et Machon apud Athenaeum XIII, p. 582, c.

Actum est ante Olymp. 89, 1., 423. ante Chr. n., quo anno Nubes docuit Aristophanes, cum in hac comoedia irrideatur, ut annotavit Herm. Zirndorfer dissert. de Chronologia fabularum Euripidearum, quae dissertatio edita est Marburgi, 1839., p. 121.

1.

Dicaearchus libro *περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου*, p. 22. ed. Hudson.; non indicato nomine fabulae:

Ἕλλην γὰρ, ὡς ἔοικε, γίγνεται Διὸς,
τοῦ δ' Αἴολος παῖς, Αἰόλου δὲ Σίσυφος,
Ἀθάμας τε, Κρηθεύς θ', ὅς τ' ἐπ' Ἀλφειοῦ ῥοαῖς
θεοῦ μανεὶς ἔῤῥιψε Σαλμωνεὺς φλόγα.

Digitized by Google

Verba prologi, qui videtur indicasse consilium senis Aeoli et partiendi regnum inter filios, et eos maritandi antequam relinquant paternam domum.

2.

Igitur, fama celebratis instantibus filiorum regiorum nuptiis, Chorus virginum Thessalarum accedit ad regiam et ab aliquo, qui forte adstat, vel famulo egrediente quaerit, quid rei sit:

— *Ἆρ' ἔτυμον φάτιν ἔγνων*, dactyl. tetram.
Αἴολον εὐνάζειν τέκνα φίλτατα;

quorum verborum sedes est in scholiis Aristoph. ad Pac. 114., quae sic habent: („*Ὦ πάτερ, ὦ πάτερ, ἆρ' ἔτυμός γε Δώμασιν ἡμετέροις φάτις ἥκει, Ὡς σὺ*“ etc.) *Τὸ δὲ „ἦ ῥ'* (ita Schol.) *ἔτυμός γε*“ *εἴρηται παρὰ τὸ ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου Ἆρ' ἔτυμος φάτειν ἔγνων Αἴολος εὐνάζειν τε τέκνα φίλτατα.* Seidler. *ἔτυμον —, Αἴολε, σ' εὐν. τε τ. φ.* sed verisimilius est *Αἴολον, τὲ* vero haud dubie sphalma librarii, initium vocabuli *τέκνα* bis scribentis per oscitationem.

3.

Respondet ille Choro, ita videri, sed se nihil certum scire:

Δοξάσαι ἔστι, Κόραι, τὸ δ' ἐτήτυμον οὐκ ἔχω εἰπεῖν,

secundum Aristoph. Pac. 119. et Schol.

4., 5., 6., 7.

Orationem Aeolus habuit ad filios de recte vivendo ac regnando, tum de ducendis uxoribus, cujus orationis principium habent Stobaeus tit. 35. p. 216. et Comicus ejusque scholiastes Thesm. 176.:

Παῖδες, σοφοῦ πρὸς ἀνδρὸς, ὅστις ἐν βραχεῖ
πολλοὺς λόγους οἷός τε συντέμνειν καλῶς.

Praecepta vivendi haec sunt, quae servavit Stobaeus 22. p. 187. et 20. p. 171.

Σιγᾶν φρονοῦντα κρείσσον' εἰς ὁμιλίαν
πεσόντα. τούτῳ δ' ἀνδρὶ μήτ' εἶην φίλος,
μήτε ξυνείην, ὅστις αὐτάρκη φρονεῖν
πέποιθε, δούλους τοὺς φίλους ἡγούμενος.

(libri fere *κρεῖσσον ἢ εἰς ὁμ.*, in quibus *κρεῖσσον ἢ* natum videtur ex *κρείσσονα.* bene Musgrav. *κρείσσον' εἰς ὁμ.*, ut tacere Aeolus jubeat sapientem apud potentiorem.)

—

Ὀργῇ γὰρ ὅστις εὐθέως χαρίζεται,
κακῶς τελευτᾷ· πλεῖστα γὰρ σφάλλει βροτούς.

Jam ad rempublicam recte gubernandam pertinent ista, quae conjuncta attulit Stobaeus 41. p. 240.; 3. et 4. versum laudaverunt

Digitized by Google

Plutarchus t. II. p. 25, c; d, ibidem p. 369, b, et p. 474, a, item Theophrastus Metaphys. p. 269.

Δοκεῖτ' ἂν οἰκεῖν γαῖαν, εἰ πένης ἅπας
λαὸς πολιτεύοιτο πλουσίων ἄτερ;
Οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακὰ,
ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὥστ' ἔχειν καλῶς.
ἃ μὴ γάρ ἔστι τῷ πένητι, πλούσιος
δίδωσ', ἃ δ' οἱ πλοῦντοῦντες οὐ κεκτήμεθα,
τοῖσιν πένησι χρώμενοι τιμώμεθα.

haec ita reddas secundum H. Grotium:

Putatisne hoc regnare, absque locupletibus
si populus omnis pauper urbes inhabitet?
Sejuncta nolunt a malis poni bona,
quae temperata publicam rem promovent.
quod defit inopi, supplet hoc dives manus;
quod non habemus divites, hoc pauperum
labor ministrans nos honoratos facit.

quibus verbis senex vituperat pravam tyrannidem, qualis omni tempore fuit barbarorum, velut tum Persarum, hodie Turcarum, apud quos unus rex censetur liber, ceteri autem servorum loco habentur, quorum quaecunque possident non ipsorum propria sunt, sed regis. contra Aeolus mixtam ex divitibus pauperibusque, mutua sibi officia praestantibus, commendat rem publicam, similem Athenarum.

Quod ad scripturam codicum attinet, ostendunt illi versu 5. *τῷ πένητ' ὁ πλούσιος*, eliso *ι* dativi sing., quod fit perraro (v. ann. ad Alcest. 1070.): quare sequor Erfurdtium Diar. Jen. a. 1811. fol. 17.

8.

Auditis hujusmodi dictis Chorus videtur praedicasse hominum sapientiam, qua et marinas belluas doment fortiores, et feras avesque mansuefaciant.

Plutarchus tom. II. p. 98, e, et p. 959, d.

Ἡ βραχὺ σθένος ἀνέρος· ἀλλὰ Aeol. tetram.
ποικιλίᾳ πραπίδων dactyl. d. hyp.
δεινὰ μὲν φῦλα πόντου, χθονίων τ' ἀερίων τε asynart., cret. dim. et chor. dim. hypercat.
δάμναται παιδεύματα. troch. d. cat.

9., 10.

Tum de nuptiis celebrandis dicturus Aeolus, opinor, vota fecit, ut ex sententia succedant.

Stob. 63. p. 406. et 43. p. 302.

Ἴδοιμι δ' αὐτῶν ἔκγον' ἄρσεν' ἀρσένων,
πρῶτον μὲν εἶδος ἀξίους τυραννίδος·

Digitized by Google

πλείστη γὰρ ἀρετὴ τοῦθ' ὑπάρχον ἐν βίῳ
(Grot.: virtutis etenim magna commendatio est),
τὴν ἀξίωσιν τῶν καλῶν τὸ σῶμ' ἔχειν.

—

λαμπροὶ δ' ἐν αἰχμαῖς Ἄρεος, ἔν τε συλλόγοις
μή μοι τὰ κομψὰ ποικίλοι γενοίατο,
ἀλλ', ὧν πόλει δεῖ, μεγάλα βουλεύοντες εὖ.

quae tam apta sibi sunt, ut ex eodem loco allata esse videantur. συλλόγοις dictum pro ἐκκλησίαις sapit Atticam rempublicam, quod placuerit necesse est spectatoribus Atheniensibus.

11., 12., 13., 14.

Deinde virgines Thessalorum ducendas proponit filiis adeo praestantes forma, genere opibusque, ut illi, diu incerti de optione, tandem, volente patre, in sortem puellas conjicere decernant omnes praeter Macareum, qui Canaces amore flagrans alias conditiones repudiat. velut opes et nobile genus suum praedicanti patri et pariter opulentam ac nobilem puellam eum eligere jubenti, quam ducat, ita respondet, et divitias, quas vel pessimus acquirat, spernens, et ex pecunia aestimatam nobilitatem,

Sext. Empir. adv. Mathem. I, 13. s. 271. et 278., Plut. Moral. p. 34, d, Athen. IV, p. 159, d, Stob. 5. p. 63., 91. p. 507.

Μὴ πλοῦτον εἴπῃς· οὐχὶ θαυμάζω θεὸν,
ὃν χὠ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο.

— —

Stob. 89. p. 502.

Τὴν δ' εὐγένειαν πρὸς θεῶν μή μοι λέγε·
ἐν χρήμασιν τόδ' ἐστί. μὴ γαυροῦ, πάτερ·
κύκλῳ γὰρ ἕρπει, τῷ μὲν ἔσθ', ὁ δ' οὐκ ἔχει,
κοινοῖσι δ' αὐτοῖς χρώμεθ'· ᾧ δ' ἂν ἐν δόμοις
χρόνον συνοικῇ πλεῖστον, οὗτος εὐτυχής.

Pro εὐτυχὴς Grotius legendum suspicatus est εὐγενὴς, quod Barnesio aliisque placuit, cum bene habeat sententia, eum felicem esse, qui opes incertas atque instabiles quam diutissime conservet.

Ad sortis usum in hac fabula W. pertinere putat versum incertae sedis Euripideum apud Plut. Moral. t. II. p. 965, e,

Ὁ τῆς Τύχης παῖς κλῆρος ἐπὶ τούτῳ ταγείς.

De re ipsa Suidas et Photius v. κλῆρος Ἑρμοῦ: Συνήθεια ἀρχαία. ἔβαλλον οἱ κληροῦντες εἰς ὕδριαν ἐλαίας φύλλον, ὃ προσηγόρευον Ἑρμῆν, καὶ πρῶτον ἐξῄρουν (Suid. ἐξήρει) τοῦτο, τιμὴν τῷ θεῷ ἀπονέμοντες· ἐλάγχανε δὲ ὁ μετὰ τὸν θεόν. Εὐριπίδης ἐν Αἰόλῳ μνημονεύει τοῦ ἔθους τούτου.

15., 16.

Vetulae alicujus virginis conditionem, a patre commendatam, accipere nolentis Macarei videntur esse ista apud Plutarchum Moral. p. 285, b, et Stobaeum 115. p. 592.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἢ τὸ γῆρας τὴν κύπριν χαίρειν ἐᾷ,
ἢτ' Ἀφροδίτη τοῖς γέρουσιν ἄχθεται.

Dedi *ἢτ'*, i. e. *ἤτοι*, *Ἀφρ.* pro *ἢ τ' Ἀφρ.*, quod legitur in libris: hoc enim dicit ille, quisquis fuit, aut sponte sua senectutem valedicere amori, aut odio senes esse Veneri. Contra pater juveni juvenem vetat nubere propterea, quod virorum diuturnior sit vigor, mulierum autem pulcritudo citius deflorescat:

Stob. 69. p. 429.

Κακὸν γυναῖκα πρὸς νέαν ζεῦξαι νέον·
μακρὰ γὰρ ἰσχὺς μᾶλλον ἀρσένων μένει,
θήλεια δ' ἥβη θᾶσσον ἐκλείπει δέμας.

17.

Recusando nihil proficiens apud patrem Macareus tandem fatetur verum, et poscit, ut soror sibi detur in matrimonium. quam rem abominante Aeolo, tanquam turpem, ille videtur excusasse *πολυθρύλλητον* illud, quo honesta et turpia ad opinionem hominum referuntur:

Τί δ' αἰσχρὸν, ἢν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ;
Quit turpe, si haud videtur usurpantibus?

Scholiastes Comici ad Ran. 1402. (*Τί δ' αἰσχρὸν, ἢν μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῇ;*) *Παρὰ τὸ ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου Τί δ' αἰσχρὸν* etc. Serenus apud Stobaeum V, p. 70.: *Εὐριπίδης εὐδοκίμησεν ἐν θεάτρῳ εἰπὼν „Τί δ' αἰσχρὸν, ἂν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ;" καὶ Πλάτων ἐντυχὼν αὐτῷ „Ὦ Εὐριπίδη," ἔφη, „Αἰσχρὸν τό γ' αἰσχρὸν, κἂν δοκῇ, κἂν μὴ δοκῇ."* similiter Lais apud Machonem Athen. XIII. p. 582, c, d. cf. Plut. Moral. p. 33, c, Porson. ad Eurip. Med. 1343.

18., 19., 20., 21., 22., 23., 24.

Iratus Aeolus, mulieresque verberans convicio (Stob. 71. p. 432.)

Γυναῖκα δ' ὅστις παύσεται λέγων κακῶς
δύστηνος ἆρα κοὐ σοφὸς κεκλήσεται,

e conspectu fugere et in exilium ire jubet Macareum, qui digressus ab eo properat ad Canacen et, quid actum sit, narrat, eique suadet, ut se comitetur profecturum. illa vero, quamvis parata sponsum sequi,

Ἀλλ' ὅμως, inquit plorans, *οἰκτρός τις αἰὼν πατρίδος ἐκλιπεῖν ὅρους*

(Stob. tit. 37. p. 226.), et partu instante differre iter cogitur; quod significant, nisi fallor, verba

Τὰ πόλλ' ἀνάγκη διαφέρει τολμήματα,
Differt incepta plurimum necessitas,

nutricis quidem, ut conjicias: nam ejus haud dubie partes fuerunt in hac tragoedia. Igitur ad patrem redit Macareus, ut ei recon-

Digitized by Google

cilietur; sed priusquam convenit senem, ille gladium misit filiae, quo se occidat: hoc enim verisimilius videtur quam quod tradit Hyginus loco indicato in superioribus, ipsum eam interfecisse. placatus autem Aeolus abripientem se ad sponsam, ut mortem ejus prohibeat, filium sequitur, cum interea Canace partu edito *) se transfixit, et superveniens miserabili facto Macareus eidem gladio incubuit. quo spectaculo perculsus senex sera poenitentia effundit querelas, cujusmodi sunt illae apud Stobaeum 115. p. 590.

Φεῦ, φεῦ, παλαιὸς αἶνος ὡς καλῶς ἔχει
„Γέροντες ἐσμὲν οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὄχλος,
καὶ σχῆμ'!" ὀνείρων δ' ἔρπομεν μιμήματα·
νοῦς οὐκέτ' ἐστὶν, οἰόμεσθα δ' εὖ φρονεῖν.

(minus bene libri *νοῦς δ' οὐκ* etc. restituimus asyndeton epexegeticum, deleta particula, cujus liberales sunt scribae.)

Galenus scripto de Hippocr. et Plat. dogm. IV, 7.

Εἰ μὲν τόδ' ἦμαρ πρῶτον ἦν κακουμένῳ,
καὶ μὴ μακρὰν δὴ διὰ πόνων ἐναυστόλουν,
εἰκὸς σφαδάζειν ἦν ἄν, ὡς νεόζυγα
πῶλον, χαλινὸν ἀρτίως δεδεγμένον·
νῦν δ' ἀμβλύς εἰμι καὶ κατηρτυκὼς πόνων.

Matth.: „Hoc fragmentum H. Steph. in Thes. l. gr. t. III. p. 1155, b, et Barnes. ad Theseum referebant, fortasse quia paulo ante Galenus locum Thesei commemoraverat, post quem pergit *Οὕτω δὲ εἰρῆσθαί φησι καὶ τὰ τοιαῦτα Εἰ μὲν* etc. sed Aeoli esse probabile fit propter haec Grammatici Sangerman. in Bekkeri Anecd. p. 105, 25. *Κατηρτυκέναι ἐλέγοντο οἱ μηκέτι βόλον ἔχοντες ἵπποι. Εὐριπίδης Αἰόλῳ.* — Vocabulum *καταρτύειν* e schola Pythagorica petitum, ubi de ratione formandi componendique per disciplinam ingenii usurpabatur, illustravit Wyttenbach. ad Plut. p. 38, c." etc. Sane haec oratio decet Aeolum infelicem et his liberis, et Sisypho, Athamante, Salmoneo et Alcyone orbatum; neque abludunt ab ea, quae habet Stobaeus 102. p. 558. haec

Ἀεὶ τὸ μὲν ζῇ, τὸ δὲ μεθίσταται κακὸν,
τὸ δ' ἐκπέφηνεν αὖθις ἐξ ἀρχῆς νέον.

Macarei morituri videntur verba apud Stobaeum 96. p. 531.

Γλυκεῖα γάρ μοι φροντὶς οὐδαμῇ βίου.

25., 26., 27., 28., 29.

Choro reliquos superstites ex hac fabula versus tribuerim, nisi forte *Ἐξάγγελος* dixit illa apud Stobaeum 113. p. 584.

*) In postscenio puta. puella Terentiana Andr. III, 1, 15.: „Juno Lucina, fer opem; serva me, obsecro!" ibi Donatus: „Haec vox post scenam tollitur." Neronem Canacen parturientem cantare solitum esse refert Suetonius Ner. c. 21.

Digitized by Google

Οἵ μοι, τίς ἀλγεῖν οὐκ ἐπίσταται κακοῖς;
τίς ἂν κλύων τῶνδ' οὐκ ἂν ἐκβάλοι δάκρυ;

etiam illa, quae Stobaeus servavit Eclog. phys. p. 143.,

Ὁ χρόνος ἅπαντα τοῖσιν ὕστερον φράσει·
λάλος γὰρ ὁὗτος οὐκ ἐρωτῶσιν λέγει.

(male codd., immisso glossemate, et verbo *λάλος*, in quo vis sita est sententiae, thesi occultato: *λάλος ἐστὶν οὗτος*.. malim quoque, quod aptius tragicae orationi, *Ἅπαντα τοῖσιν ὕστερον φράσει χρόνος*.)

dubito, cujus ex persona dicta putem. sed cetera certe sunt Chori, haec videlicet, convenientia rebus gestis, de amore, quem sibi felicem optat, de malo malorum consiliorum exitu, denique de vita hominum fataliter laboriosa.

Stob. 61. p. 386.

Τῇ δ' ἀφροδίτῃ πόλλ' ἔνεστι ποικίλα·
τέρπει τε γάρ μάλιστα καὶ λυπεῖ βροτούς.
τύχοιμι δ' αὐτῆς, ἡνίκ' ἐστὶν εὐμενής.

Idem 4. p. 52.

Κακῆς ἀπ' ἀρχῆς γίγνεται τέλος κακόν.

Idem 106. p. 568.

Μοχθεῖν ἀνάγκη· τὰς δὲ δαιμόνων τύχας
ὅστις φέρει κάλλιστ', ἀνὴρ οὗτος σοφός.

Vereor ut versum

ὅστις | φέρει | κάλλιστ', | ἀνὴρ | οὗτος | σοφὸς,

omni caesura carentem fecerit Euripides: sibilos metuisset spectatorum. duriores etiam isti numeri videntur in re leni, temperantia patientiaque sapientis. Quid multa? mendam subesse puto, vixque dubito quin poëta dixerit

ὅστις φέρει κάλλιστά γ' (vel *κάλλιστ' ἄν*), *ἦν οὗτος σοφός.*

Confusae litterae *γ*, *ν*, *ρ*, ut saepe alias.

Huc referas etiam fragmentum 6., sicut sententiae generales multis rebus vel gestis, vel gerendis, conveniunt; quod minus reputant, qui promtiores quam circumspectiores levibus saepe allatis indiciis nomina fabularum aut personarum assignant versibus incertis, quo nihil fallacius.

30.

Hesychius: *Ἀκρατές: ἀσθενές. Εὐριπ. Αἰόλῳ.*

31.

Strabo VIII. p. 546, b. — *Ἡ δὲ Σαλμώνη* (oppidum in Elide Pisatide) *πλησίον ἐστὶ τῆς ὁμωνύμου κρήνης, ἐξ ἧς ῥεῖ ὁ Ἐνιπεύς. — ἐνταῦθα γὰρ βασιλεῦσαι τὸν πατέρα αὐτῆς* (Tyronis) *Σαλμωνέα, καθάπερ καὶ Εὐριπ. ἐν Αἰόλῳ φησί.*

Digitized by Google

III. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἀλέξανδρον, non Ἀλεξάνδραν, inscriptam fuisse Euripidis fabulam et ejusdem argumenti Sophocleam, Osannus Analect. Wolf. II, p. 529.—535. et Brunckius in annotatis ad Sophoclem animadverterunt. Quod ad Euripidem attinet, Alexandri (i. e. Paridis) nomen ostendit marmor a Winckelmanno editum Albanum, idemque habent Stobaei codex Parisinus apud Gaisfordium, Aelianus V. H. II, 8., Clemens Alex. Strom. IV. p. 483. Hesychius quidem:

1.

Ἄῤῥητος κόρη: ἡ Περσεφόνη. Εὐριπίδης Ἀλεξάνδρᾳ. sed nescio an ponendum sit Ἀλεξανδρείᾳ, quemadmodum dicitur Ὀρέστεια, Λυκούργεια, Ἡράκλεια. certe scholiastes ad Hippolytum v. 58.: — Ἕτεροι δέ εἰσι τοῦ Χοροῦ, καθάπερ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ποιμένες, ubi non est quod reponatur Ἀλεξάνδρᾳ auctore Musgravio: nam pastorum choro quid negotii esse potuerit cum Alexandra, i. e. Cassandra, mihi non magis liquet quam Osanno. Potest tamen, ut nonnulli hanc fabulam appellaverint Alexandram, quia magnae erant in ea partes Cassandrae. neque ab hac diversam, Alexandrae nomine inscriptam, fecisse Euripidem, obstinate negem.

Argumentum Hyginus Fab. 91. exposuisse creditur his verbis: „Priamus, Laomedontis filius, cum complures liberos haberet ex concubitu Hecubae, Cissei sive Dymantis filiae, uxor ejus praegnans in quiete vidit se facem ardentem parere, ex qua serpentes plurimos exiisse. (de serpentibus hic tantum dixit.) Id visum omnibus conjectoribus cum narratum esset, imperant, quidquid pareret, necaret, ne id patriae exitio foret. (idem clamasse Cassandram narrat Euripides Andromacha 291 seqq.) Postquam Hecuba peperit Alexandrum, datur interficiendus; quem satellites misericordia exposuerunt. eum pastores pro suo filio repertum [expositum]*) educarunt, eumque Parim nominaverunt. is cum ad puberem aetatem pervenisset, habuit taurum in deliciis. quo cum satellites missi a Priamo, ut taurum aliquis adduceret, venissent, qui in athlo funebri, quod ei fiebat, („Paridi, quem mortuum credebant.“ Ex Schefferi notis.) poneretur, coeperunt Paridis taurum adducere. qui persecutus est eos et inquisivit, quo eum ducerent; illi indicant se eum ad Priamum adducere („ei“ supplent Barth. et Toll., probantibus viris doctis), qui vicisset ludis funebribus Alexandri. ille amore incensus tauri sui descendit in certamen et omnia vicit (νικᾷ τὰ πάντα, ut ait Homeri Schol. ad Il. δ', 376., i. e. omnium certaminum victor exstitit. v. Muncker.), fratres quoque suos superavit.

*) hoc ex margine irrepsisse putat Osannus, cui assentior. Quanquam ejus scriptoris stilum corrigere est laterem lavare.

Digitized by Google

Indignans Deiphobus gladium ad eum strinxit; at ille in aram Jovis Hercei insiluit. quod (i. e. propter quod) cum Cassandra vaticinaretur eum fratrem esse, Priamus eum agnovit regiaque recepit."

Apollodorus III, 12, 5. *Μετὰ δὲ τὸ αἱρεθῆναι Ἴλιον ὑπὸ Ἡρακλέους — ἐβασίλευσε Ποδάρκης ὁ κληθεὶς Πρίαμος.* (causam mutati nominis v. II, 6, 4.) *καὶ γαμεῖ πρώτην Ἀρίσβην τὴν Μέροπος, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖς Ἄισακος γίνεται, ὃς ἔγημεν Ἀστεροπὴν τὴν Κεβρῆνος θυγατέρα, ἣν πενθῶν ἀποθανοῦσαν ἀπωρνεώθη. Πρίαμος δὲ, Ἀρίσβην ἐκδοὺς Τρτάκῳ, δευτέραν ἔγημεν Ἑκάβην τὴν Δύμαντος ἢ, ὥς τινές φασι, Κισσέως, ἢ, ὡς ἕτεροι λέγουσι, Σαγγαρίου ποταμοῦ καὶ Μετώπης. Γεννᾶται δὲ αὐτῇ πρῶτος μὲν Ἕκτωρ· δευτέρου δὲ γεννᾶσθαι μέλλοντος βρέφους, ἔδοξεν Ἑκάβη καθ' ὕπαρ δαλὸν τεκεῖν διάπυρον, τοῦτον δὲ πᾶσαν ἐπινέμεσθαι τὴν πόλιν καὶ καίειν. μαθὼν δὲ Πρίαμος παρ' Ἑκάβης τὸν ὄνειρον Ἄισακον τὸν υἱὸν μετεπέμψατο· ἦν γὰρ ὀνειροκρίτης παρὰ τοῦ μητροπάτορος Μέροπος διδαχθείς. οὗτος εἰπὼν, τῆς πατρίδος γενέσθαι τὸν παῖδα ἀπώλειαν, ἐκθεῖναι τὸ βρέφος ἐκέλευσε· Πρίαμος δὲ, ὡς ἐγεννήθη [τὸ βρέφος], δίδωσιν ἐκθεῖναι οἰκέτῃ κομίσοντι εἰς Ἴδην (ὁ δὲ οἰκέτης Ἀγέλαος ὠνομάζετο)· τὸ δὲ ἐκτεθὲν ὑπὸ τούτου βρέφος πένθ' ἡμέρας ὑπὸ ἄρκτου ἐτράφη· ὁ δὲ σωζόμενον εὑρὼν ἀναιρεῖται, καὶ κομίσας ἐπὶ τῶν χωρίων ὡς ἴδιον παῖδα ἔτρεφεν ὀνομάσας Πάριν. γενόμενος δὲ νεανίσκος, καὶ πολλῶν διαφέρων κάλλει τε καὶ ῥώμῃ, αὖθις Ἀλέξανδρος προσωνομάσθη, λῃστὰς ἀμυνόμενος, καὶ τοῖς ποιμνίοις ἀλεξήσας [ὅπερ ἐστὶ βοηθήσας]. καὶ μετ' οὐ πολὺ τοὺς γονέας ἀνεῦρε.*

Apud Ovidium Heroïd. XVI, 51. Paris de se ipse:

Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar,
indicium tectae nobilitatis erat.

et 357.

Paene puer caesis abducta armenta recepi
hostibus, et causam nominis inde tuli;
paene puer juvenes vario certamine vici,
in quibus Ilioneus Deïphobusque fuit.

Praeter hos Hyginus fab. 273., ubi agit de ludis celebribus, commemorat Nestorem Nelei filium, Jovis Sarpedonem, Neptuni Cygnum, Herculis Telephum, aliosque duo Priami filios Helenum et Politen.

Ipsius tragoediae partes dignoscas tres, quarum prima contineat celebrationem ludorum funebrium et Priami hac occasione querelas, filium, quem mortuum putabat, desiderantis, hominumque mancam atque incertam deflentis felicitatem, quem et Hecubam Chorus Trojanorum, opinor, senum consolatur; altera Paridis victorias, rixamque ex invidentia fratrum ejus inprimis Deïphobi, qui fratrem, virtutem nobili generi divitiisque praeferentem, et pasto-

Digitized by Google

res, opem ferentes alumno suo, objurgat spernitque, tanquam miseros servos, neque ipsi patri, praemiis ornanti personatum pastorem, parcit, secundas agente Choro; denique postrema pars tutum asylo Paridem, ejusque ex vaticinio Cassandrae agnitionem.

Acta est haec fabula Olymp. 91, 1., ante Chr. nat. 416. Aelianus V. H. II, 8. *Κατὰ τὴν πρώτην καὶ ἐννενηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, καθ' ἣν ἐνίκα Ἐξαίνετος ὁ Ἀκραγαντῖνος στάδιον, ἀντηγωνίσαντο ἀλλήλοις Ξενοκλῆς καὶ Εὐριπίδης. καὶ πρῶτός γε ἦν Ξενοκλῆς, ὅστις ποτὲ οὗτός ἐστιν, Οἰδίποδι, καὶ Λυκάονι, καὶ Βάκχαις, καὶ Ἀθάμαντι σατυρικῷ. τούτου δεύτερος Εὐριπ. ἦν Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Παλαμήδῃ, καὶ Τρωσί, καὶ Σισύφῳ σατυρικῷ. Γελοῖον δὲ (οὐ γάρ;) Ξενοκλέα μὲν νικᾶν, Εὐριπίδην δὲ ἡττᾶσθαι, καὶ ταῦτα τοιούτοις δράμασι. τῶν δύο τοίνυν τὸ ἕτερον, ἢ ἀνόητοι ἦσαν οἱ τῆς ψήφου κύριοι, καὶ ἀμαθεῖς, καὶ πόρρω κρίσεως ὀρθῆς, ἢ ἐδεκάσθησαν· ἄτοπον δὲ ἑκάτερον, καὶ Ἀθηναίων ἥκιστα ἄξιον.*

1, a.

Stobaeus 103. p. 562.

ΠΡΙΑΜΟΣ — Ὥστ' οὔτις ἀνδρῶν εἰς ἅπαντ' εὐδαιμονεῖ.

1, b.

Idem 123. p. 616. et 113. p. 584.

ΧΟΡΟΣ. Παλαιὰ καινοῖς δακρύοις οὐ χρὴ στένειν . . .

ΠΡ. Οἰδ'. ΧΟΡ. Ἀλλὰ κάμπτειν τῷ χρόνῳ λύπας χρεών.
ΠΡ. Χρή· τοῦτο δ' εἰπεῖν ῥᾷον ἢ φέρειν κακά.
(Concinnius foret hoc *Χρεών· τὸ δ' εἰπεῖν* etc. vulgata habent speciem glossematis.)

1, c.

Stob. 106. p. 568.

ΧΟ. Πάντων τὸ θανεῖν· τὸ δὲ κοινὸν ἄχος anap. dim. *μετρίως ἀλγεῖν σοφία μελετᾷ.*

2, a, b, c.

Idem 60. p. 384., 67. p. 424., 84. p. 493.

ΔΗΙΦΟΒΟΣ. Ἤλεγχον· οὕτω γὰρ κακὸν δοῦλον γένος· γαστῆρ ἅπαντα, τοὐπίσω δ' οὐδὲν φρονεῖ.

His verbis Deïphobus se purgat apud patrem de eo, quod acerbius invectus est in fratrem victorem.

Ἐκ τῶν ὁμοίων οἱ κακοὶ γαμοῦσ' ἀεί.

Oratio ejusdem, ut opinor, pastores contemnentis, ut ignobiles et eos, qui nunquam generosiores spiritus capiant, sed, segregati a liberis nobilibusque, servilia etiam connubia quaerant. Neque alii attribuerim versus proxime sequentes

Digitized by Google

Οὐκ ἔστιν ἐν κακοῖσιν εὐγένεια, παρ'
ἀγαθοῖσι δ' ἀνδρῶν.

2, d.

Cui hoc respondisse videtur Priamus, quod habetur apud Clementem Alex. Strom. VI. p. 621.,

Χρόνος δὲ δείξει σ', ᾧ τεκμηρίῳ μαθὼν,
ἢ χρηστὸν ὄντα γνώσομαί σέ γ', ἢ κακόν.

eo verbo superbiam filii castigaverit senex humanus.

2, e, f, g.

Jam rursus Chori haec existimanda sunt, Priami benevolentiam, qua Paridem excepit atque honoravit, vituperantis:

Stob. 60. p. 384.

Δούλων ὅσοι φιλοῦσι δεσπόται (non δεσποτῶν) *γένος,*
πρὸς τῶν ὁμοίων πόλεμον αἱροῦνται μέγαν.
Quicunque domini diligunt servum genus,
aequalium suscipiunt bellum maximum.

— *Δούλους γὰρ οὐ*
καλὸν πεπᾶσθαι κρείσσονας τῶν δεσποτῶν.
— Servos enim
non utile est habere qui praestent heris,

ut vertit Grotius.

Stob. 4. p. 53.

Ὅθεν δὲ νικᾶν χρῆν σε, δυστυχεῖς ἄναξ,
ὅθεν δέ σ' οὐ χρῆν, εὐτυχεῖς· δούλοισι γὰρ
τοῖς σοῖσι νικᾷς, τοῖς δ' ἐλευθέροισιν οὔ.

bene Musgrav. τοῖς σ. νικᾷς pro τοῖς σοῖσιν ἥκεις.

2, h, i, k, l, m, n, o.

Tantis injuriis Paris irritatus par pro pari reddit, Deïphobi et optimatium fraudem atque superbiam, quamvis lege sancitam, exagitans, qui casu, non ratione aut sapientia, populum subegerint, ut servorum instar famuletur, cum Terra pares creaverit homines, nec genus aut opes et luxuria valeant ad virtutem, paupertas autem misera quidem res sit, sed tamen educet viros laboriosos ac strenuos.

Stob. 60. p. 384.

Ὦ παγκάκιστοι καὶ τὸ δοῦλον οὐ λόγῳ
ἔχοντες, ἀλλὰ τῇ τύχῃ, κεκτημένοι!

Idem 84. p. 492.

— *Περισσόμυθος ὁ λόγος, εἰ*
βρότειον εὐγένειαν εὐλογήσομεν.

Digitized by Google

τὸ γὰρ πάλαι καὶ πρῶθ' ὅτ' ἐγενόμεσθά γ', οὐ
δι' ἀδή γ' ἔκρινεν ἡ τεκοῦσα Γῆ βροτούς,
ὅμοια δὲ χθὼν ὄψιν εἰς ἅπασαν ἄν
πάντ' ἐξεπαίδευσ'· ἴδιον οὐδὲν ἔσχομεν,
μία δ' ἦν γονὴ τὸ δυσγενὲς, τό τ' εὐγενές·
νόμῳ δὲ γαῦρον αὖτ' ἔκραινεν ὁ χρόνος.
τὸ φρόνιμον εὐγένεια καὶ τὸ συνετὸν, ᾧ
θεὸς δίδωσιν, οὐχ ὁ πλοῦτος.

Jacent haec ἄμετρα in libris, legiturque ἐὐγένειαν εἰ βρότ. εὐλογ. — πρῶτον ὅτ' ἐγενόμεθα, διὰ δ' ἔκρινεν ἁ τεκ. γᾶ βρ., ὁμοίαν χθὼν ἅπασιν ἐξεπαίδευσεν ὄψιν, ἴδιον οὐδὲν ἔχομεν· μία δὲ γονὰ τό τ' εὐγενὲς καὶ τὸ δυσγενές· νόμῳ δὲ γ. αὐτὸ κραίνει χρόνος. Dorismis, qui forte invecti sunt, editores decepti haec pro melicis habuerunt, in quibus manifesto iambicus inest typus, apparentque clausulae senariorum, nec lyrica est oratio, sed sedata conveniensque ceteris, quae dicit Paris, moribusque ejus in hac fabula.

Stob. 40. p. 238.

Ἄναξ, διαβολαὶ δεινὸν ἀνθρώποις κακὸν,
ἀγλωσσία δὲ πολλάκις ληφθεὶς ἀνὴρ
δίκαια λέξας ἧσσον εὐγλώσσου φέρει.

His verbis Paris infantiam suam excusat apud Priamum, ne sibi obsit, defendenti, et juste quidem, se et suos contra Deïphobi et Chori criminationes. quo pertinent etiam fragmenta duo, quae sequuntur.

Stob. 91. p. 507.

Ἄδικον δ' ὁ πλοῦτος, πολλὰ δ' οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ.

Idem 95. p. 518.

Κακόν τι βούλευμ' ἦν ἄρ' εἰς ἀνανδρίαν
ὁ πλοῦτος ἀνθρώποισιν, αἴ τ' ἄγαν τρυφαί·
πενία δὲ δύστηνον μὲν, ἀλλ' ὅμως τρέφει
μοχθοῦντ' ἀμείνω τέκνα καὶ δραστήρια.

Chorus infestior etiam Paridi quam antea propter prudentem orationem, metuensque, ne Priamus audiat eum, Deïphobique et suam ipsius insolentiam coërceat,

Σοφὸς μὲν οὖν εἶ, Πρίαμ', inquit, ὅμως δέ σοι λέγω,
δούλου φρονοῦντος μᾶλλον ἢ φρονεῖν χρεών
οὐκ ἔστιν ἄχθος μεῖζον, οὐδὲ δώμασι
κτῆσις κακίων, οὐδ' ἀνωφελεστέρα.

quae extant apud Stobaeum 60. p. 383. Hisque senibus violentiores filii regis duce Deïphobo Paridem strictis gladiis invadunt, qui

Digitized by Google

pastoribus trepidantibus, illis autem persequentibus, in aram Jovis Hercei confugit, clamans (Stob. 38. p. 222.)

Οἴμοι θανοῦμαι διὰ τὸ χρήσιμον φρενῶν,
ὃ τοῖσιν ἄλλοις γίγνεται σωτηρία!

causam sibi mortis bonam mentem esse queritur, propter quam alias homines serventur.

3, a, b, c.

Longinus cap. 15.

Ibi considentem supplicem videns Cassandra acclamasse videtur Trojanis, ut opem ferrent regis filio. Virginis divinae prima tantum verba servata sunt a Longino

Ἀλλ', ὦ φίλιπποι Τρῶες,

cum hoc, vel quiddam simile dixerit apud Euripidem

Ἀλλ', ὦ φίλιπποι Τρῶες, οὐκ ἀρήξετε; etc.

Stob. 110. p. 581.

Qua re comperta laetus Priamus, uxorem compellans,

Ἑκάβη, τὸ θεῖον ὡς ἄελπτον ἔρχεται
θνητοῖσιν, ἔλκει δ' οὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ τύχας!

Eidemque tribui possunt ista, quae habet Comici scholiastes ad Ran. 100., tanquam ἐξ Ἀλεξάνδρας Εὐριπίδου allata,

— Καὶ χρόνου προὔβαινε. ποῦς,

ut senex paulatim elapso tempore infantem illum expositum evasisse dicat juvenem fortissimum.

Retulit ad hoc drama Musgravius illa, quae leguntur apud Plutarchum Moral. p. 821, b., qui locus sic habet: „Ὥσπερ οὖν τῆς Κασάνδρας ἀδοξούσης ἀνόνητος ἦν ἡ μαντικὴ τοῖς πολίταις,

Ἄκραντα γάρ με, φησίν, ἔθηκε θεσπίζειν θεὸς,
καὶ πρὸς παθόντων κἀν κακοῖσι κειμένων
σοφὴ κέκλημαι, πρὶν παθεῖν δὲ μαίνομαι.

sed non persuadet, siquidem hic non contemnitur vaticinium Cassandrae, sed fidem illi habens Priamus filium agnoscit.

Contra his rebus apta videantur verba quaedam apud Cajum ὑπὲρ Λουκίλλης (Stob. 67. p. 427.), ubi dicit: *Φυλάττομαι δέ τι πικρότερον εἰπεῖν διὰ τὸ τῆς μητρυιᾶς ὄνομα. πολλὰ γὰρ προείληπται τῶν ὀνομάτων εἰς πίστιν ἀπεχθείας, καὶ μητρυιὰ δυσκόλως ἀληθεύειν πιστεύεται. δεῖ δὲ οὐ ταῖς φήμαις τῶν ὀνομάτων ἐξελέγχεσθαι τοὺς τρόπους.* Postremam sententiam Barnesius in Addendis p. 517. cum invenisset apud scriptorem vitae Galeni, quem Renatum Charterium esse ait Porsonus Advers. p. 277., nescio qua suspicione ductus, Euripidi hac fabula vindicare conatus est. quae sententia si revera illius vel alicujus poëtae est (et habet quidem speciem versus trochaïci tetrametri), certe

Digitized by Google

non sic ferenda erat, ut mutatam rei, quae ibi agitur, accommodavit Cajus, sed scribendum restitutis numeris

Δεῖ δὲ τὰς φήμας ὀνομάτων ἐξελέγχεσθαι τρόποις,

Nominum famas probandas esse dico ex moribus.

haec orationi conveniunt Paridis, caventis, ne servi nomen sibi obsit apud Priamum. Metrum vehementiorem loquentis affectum significat.

Brevitatis causa et hic et alias pleraque omittenda nobis sunt, quae similia ex latinis Tragicis Barnesius aliique viri docti attulerunt, cum praesertim insint in illis, quorum nonnisi tenuia reperias apud Graecos vestigia; quemadmodum omnino Latini graecos scriptores, si quos sequuntur, non solent fideliter exprimere sive latinare, ut loquitur Caelius Aurelianus, sed libere imitari, quo usus eorum ad supplenda vel illustranda Graecorum opera imminuitur.

IV. *ΑΛΚΜΑΙΩΝ.*

Hyginus Fab. 73.: Amphiaraus (Argivus), Oeclei et Hypermestrae (sic), Thestii filiae, filius, augur, qui sciret, si ad Thebas oppugnatum isset, se inde non rediturum, [itaque] celavit se, conscia Eriphyle conjuge sua, Talai filia. Adrastus autem, ut eum investigaret, monile aureum ex gemmis fecit et muneri dedit sorori suae Eriphylae, quae doni cupida conjugem prodidit. (at videtur excidisse ante am-) Amphiaraus Alcmaeoni filio suo praecepit, ut post suam mortem poenas a matre exsequeretur. qui postquam apud Thebas terra est devoratus, Alcmaeon, memor patris (fortasse legendum patrii) praecepti, Eriphylen matrem suam interfecit. quem postea Furiae exagitarunt.

Apollodorus III, 7. 5.—7., postquam dixit de bello Epigonorum duce Alcmaeone: *Μετὰ δὲ τὴν Θηβαίων ἅλωσιν αἰσθόμενος Ἀλκμαίων καὶ ἐπ' αὐτὸν δῶρα εἰληφυῖαν Ἐριφύλην τὴν μητέρα*, (Apollod. ibidem 2.: *Λαβοῦσα γὰρ Ἐριφύλη παρὰ Θερσάνδρου τοῦ Πολυνείκους τὸν πέπλον* [Peplo et monili datis, *ἔδνοις* pretiosis, Cadmus Harmoniam, Martis et Veneris filiam, duxerat], *συνέπεισε καὶ τοὺς παῖδας στρατεύεσθαι.*) *μᾶλλον ἠγανάκτησε, καὶ, χρήσαντος Ἀπόλλωνος αὐτῷ, τὴν μητέρα ἀπέκτεινεν. ἔνιοι μὲν μᾶλλον λέγουσι σὺν Ἀμφιλόχῳ τῷ ἀδελφῷ κτεῖναι τὴν Ἐριφύλην, ἔνιοι δὲ ὅτι μόνος. Ἀλκμαίωνα δὲ μετῆλθεν Ἐρινὺς τοῦ μητρῴου φόνου, καὶ μεμηνὼς πρῶτον μὲν εἰς Ἀρκαδίαν πρὸς Ὀϊκλέα* (patrem Amphiarai) *παραγίνεται, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Ψωφῖδα* (oppidum Arcadiae) *πρὸς Φηγέα* (regem). *καθαρθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ Ἀρσινόην* (Alphesiboeam dictam a Sophocle in Alcmaeone, Pausania VIII, 24., Propertio I, 15, 15.) *γαμεῖ τὴν τούτου θυγατέρα, καὶ τόν τε ὅρμον καὶ τὸν πέπλον ἔδωκε ταύτῃ. γενομένης δὲ ὕστερον*

Digitized by Google

τῆς γῆς δι' αὐτὸν ἀφόρου, χρήσαντος αὐτῷ τοῦ θεοῦ πρὸς Ἀχελῷον ἀπιέναι, καὶ παρ' ἐκείνου πάλιν ὅσια (sacra expiationis. libri π. π. ἐκεῖνον π. διαλαμβάνειν, Commelin. ἐκείνου) λαμβάνειν, (Thucyd. II, 102. Κεῖνται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν Ἐχινάδων αἱ πολλαὶ καταντικρὺ Οἰνιάδῶν, τοῦ Ἀχελῴου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι, ὥστε μέγας ὢν ὁ ποταμὸς προσχοῖ ἀεί, καὶ εἰσι τῶν νήσων αἱ ἠπείρωνται. — ἔρημοι δ' εἰσὶ καὶ οὐ μεγάλαι. Λέγεται δὲ καὶ Ἀλκμαίωνι τῷ Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρὸς, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, ὑπειπόντα, οὐκ εἶναι λύσιν τῶν δεινμάτων πρὶν ἂν εὑρὼν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατοικίσηται, ἥτις, ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα, μήπω ὑπὸ ἡλίου ἐωρᾶτο [μηδὲ γῆ ἦν], ὡς τῆς γε ἄλλης αὐτῷ μεμιασμένης. ὁ δ' ἀπορῶν, ὥς φασι, μόλις κατενόησε τὴν πρόσχωσιν ταύτην τοῦ Ἀχελῴου, καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὴ ἂν κεχῶσθαι δίαιτα τῷ σώματι ἀφ' οὗπερ κτείνας τὴν μητέρα οὐκ ὀλίγον χρόνον ἐπλανᾶτο. καὶ κατοικισθεὶς ἐς τοὺς περὶ Οἰνιάδας τόπους ἐδυνάστευσέ τε, καὶ ἀπὸ Ἀκαρνᾶνος παιδὸς ἑαυτοῦ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπε. Hisce explicatur τὸ πρὸς Ἀχελῷον ἀπιέναι apud Apollodorum, qui de se significationem adjecit loci, quem deus obscure, pro more suo, indicaverat.) τὸ μὲν πρῶτον πρὸς Οἰνέα παραγίνεται εἰς Καλυδῶνα, καὶ ξενίζεται παρ' αὐτοῦ· ἔπειτα ἀφικόμενος εἰς Θεσπρωτοὺς τῆς χώρας ἀπελαύνεται· τελευταῖον δὲ ἐπὶ τὰς Ἀχελῴου πηγὰς παραγενόμενος καθαίρεταί τε ὑπ' αὐταῦ, καὶ τὴν ἐκείνου θυγατέρα Καλλιῤῥόην λαμβάνει, καὶ ὃν Ἀχελῷος προσέχωσε. τόπον κτίσας κατῴκησε. Καλλιῤῥόης δὲ ὕστερον τόν τε ὅρμον καὶ τὸν πέπλον ἐπιθυμούσης λαβεῖν, καὶ λεγούσης οὐ συνοικήσειν αὐτῷ, εἰ μὴ λάβοι ταῦτα, διὸ (suspicor ponendum esse ταῦτα δή,) παραγενόμενος εἰς Ψωφῖδα Ἀλκμαίων Φηγεῖ λέγει τεθεσπίσθαι τῆς μανίας ἀπαλλαγὴν ἑαυτῷ, ὅταν τὸν ὅρμον εἰς Δελφοὺς κομίσας ἀναθῇ καὶ τὸν πέπλον. (Alii narrant, revera id factum esse e responso Apollinis Delphici, et affert ex Ephori Historiarum libro XXX. Athenaeus VI. p. 232. ipsum oraculum hujusmodi:

Τιμῆέν μ' αἰτεῖς δῶρον μανίαν ἀποπαῦσαι·
καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, ᾧ ποτε μήτηρ
Ἀμφιάρεων ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ὅπλοις.

verum id abhorret ab oeconomia horum dramatum: quare mutatum est a poëta.) ὁ δὲ πιστεύσας δίδωσι. μηνύσαντος δὲ θεράποντος, ὅτι Καλλιῤῥόη ταῦτα λαβὼν ἐκόμιζεν, ἐνεδρευθεὶς ὑπὸ τῶν Φηγέως παίδων, ἐπιτάξαντος τοῦ Φηγέως, ἀναιρεῖται. Ἀρσινόην δὲ μεμφομένην οἱ τοῦ Φηγέως παῖδες ἐμβιβάσαντες εἰς λάρνακα κομίζουσιν εἰς Τεγέαν καὶ διδόασιν Ἀγαπήνορι, καταψευσάμενοι τὸν Ἀλκμαίωνος αὐτῆς φόνον. Καλλιῤῥόη δὲ τὴν Ἀλκμαίωνος ἀπώλειαν μαθοῦσα, πλησιάζοντος αὐτῇ τοῦ Διὸς, αἰτεῖται τοὺς γεγεννημένους παῖδας ἐξ

Digitized by Google

Ἀλκμαίωνος αὐτῇ γενέσθαι τελείους, ἵνα τὸν τοῦ πατρὸς τίσωνται φόνον. γενόμενοι δὲ ἐξαίφνης οἱ παῖδες τέλειοι ἐπὶ τὴν ἐκδικίαν τοῦ πατρὸς ἐξῆεσαν. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ καιρὸν οἵ τε Φηγέως παῖδες Πρόνοος καὶ Ἀγήνωρ, εἰς Δελφοὺς κομίζοντες ἀναθεῖναι τὸν ὅρμον καὶ τὸν πέπλον, καταλύουσι πρὸς Ἀγαπήνορα, καὶ οἱ τοῦ Ἀλκμαίωνος παῖδες Ἀμφότερός τε καὶ Ἀκαρνάν· καὶ ἀνελόντες τοὺς τοῦ πατρὸς φονέας, παραγενόμενοί τε εἰς Ψωφῖδα καὶ παρελθόντες εἰς τὰ βασίλεια, τόν τε Φηγέα καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κτείνουσι, διωχθέντες δὲ ἄχρι Τεγέας, ἐπιβοηθησάντων Τεγεατῶν καί τινων Ἀργείων, ἐσώθησαν, εἰς φυγὴν τῶν Ψωφιδίων τραπέντων. δηλώσαντες δὲ τῇ μητρὶ ταῦτα, τόν τε ὅρμον καὶ τὸν πέπλον ἐλθόντες εἰς Δελφοὺς ἀνέθεντο κατὰ πρόσταξιν Ἀχελῴου. πορευθέντες δὲ εἰς τὸν Ἤπειρον συναθροίζουσιν οἰκήτορας, καὶ κτίζουσιν Ἀκαρνανίαν.

Εὐριπίδης δέ φησιν, Ἀλκμαίωνα κατὰ τὸν τῆς μανίας χρόνον ἐκ Μαντοῦς Τειρεσίου παῖδας δύο γεννῆσαι, Ἀμφίλοχον καὶ θυγατέρα Τισιφόνην, κομίσαντα δὲ εἰς Κόρινθον τὰ βρέφη δοῦναι τρέφειν Κορινθίων βασιλεῖ Κρέοντι. καὶ τὴν μὲν Τισιφόνην, διενεγκοῦσαν εὐμορφίᾳ, ὑπὸ τῆς Κρέοντος γυναικὸς ἀπεμποληθῆναι, δεδοικυίας μὴ Κρέων αὐτὴν γαμετὴν ποιήσηται· τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα ἀγοράσαντα ταύτην ἔχειν, οὐκ εἰδότα τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα θεράπαιναν, παραγενόμενον δὲ εἰς Κόρινθον ἐπὶ τὴν τῶν τέκνων ἀπαίτησιν καὶ τὸν υἱὸν κομίσασθαι, καὶ Ἀμφίλοχος κατὰ χρησμοὺς Ἀπόλλωνος Ἀμφιλοχικὸν Ἄργος ᾤκησεν.

Quod pridem suspicatus est Bentlejus Epist. ad Mill. p. 467. sequ., minimum duplex Euripidis tragoedia fuit Alcmaeonis nomine inscripta, altera *Ἀλκμαίων ὁ διὰ Ψωφῖδος*, altera *Ἀ. ὁ διὰ Κορίνθου*, h. e. *ὁ ἐν Ψωφῖδι, ὁ ἐν Κορίνθῳ*, quemadmodum non solum Herodotus I, 25. dixit *θέης ἄξιον διὰ πάντων τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων*, et VIII, 37. *διὰ πάντων φασμάτων ἄξια θαυμάσαι μάλιστα*, ibidemque 69. *ἅτε ἐν πρώτοισι τετιμημένης διὰ πάντων τῶν συμμάχων*, pro *ἐν πᾶσιν ἀναθήμασιν, ἐν πᾶσι φάσμασιν, ἐν πᾶσι συμμάχοις*, verum etiam Athenaeus 93, f, de margarita in concha sua *αὔξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης* pro *ἐν στερεῷ τ. κ.*, „in dura parte, non in carnosa, conchae," Latini „Per omnia" pro In omnibus etc. Earum tragoediarum priorem celebriorem cogitaverit Aristophanes Equ. 1202. (1299.), quae fabula acta est Olymp. 88, 4., ante Chr. nat. 425. alteram autem verisimile est dici in scholio ad Ran. 67. (*Οὕτω δὲ καὶ αἱ διδασκαλίαι φέρουσι, τελευτήσαντος Εὐριπίδου τὸν υἱὸν αὐτοῦ δεδιδαχέναι ὁμωνύμως· ἐν ἄστει Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Αὐλίδι, Ἀλκμαίωνα, Βάκχας.*) quam tragoediam Euripidis filius docuit Olymp. 93, 3., ante Chr. nat. 406. recte enim Matth. existimat, cum adeo diversa sint argumenta

Digitized by Google

reliquiarum, quibus Alcmaeonis nomen adscriptum est, non duplicem hanc ejusdem tragoediae recensionem intelligendam esse, sed alteram fabulam, quemadmodum in manibus habemus duas Iphigenias. Quanquam ne sic quidem prorsus explanata res videtur, sed potius statuendum est, quod Bentlejo in mentem venit, tria de Alcmaeone dramata composuisse Euripidem, quorum primo expiatus fuerit Alcmaeon a Phegeo, secundo liberos ex Mantone repetiverit Corinthi, tertio iterum expiatus ab Acheloo Callirrhoen duxerit et suasu ejus ad Phegeum profectus perierit. Sane vix fieri potuit, ut tot res tam diversae, tantisque temporum intervallis disjunctae, in ambitum duarum fabularum compingerentur. hanc igitur ego rationem secutus sumsi Alcmaeonem Psophide, Alcmaeonem Corinthi, et Alcmaeonem simpliciter dictum.

a) ΑΛΚΜΑΙΩΝ Ο ΔΙΑ ΨΩΦΙΔΟΣ.

a, 1.

Hesychius. *Ἀτενής· Ἥκω δ' ἀτενὴς ἀπ' οἴκων. Εὐριπίδης Ἀλκμαίωνι τῷ διὰ Ψωφῖδος.*

Alcmaeonis verba Phegeum convenientis, quae verba cum haud dubie metro iambico conscripta fuerint, nescio an ponendum sit, restituto vocabulo, quod officiente simili videtur neglectum esse, ut saepius accidit,

— Ἥκω δὲ δὴ
ἀτενὴς ἀπ' οἴκων.

recta se Argis venisse dicit.

a, 2, 3, 4.

Sequuntur particulae narrationis, qua, postquam Phegeo supplicavit, de se et Amphiarao, matrisque caede exposuit Alcmaeon. Stobaeus 22. p. 188.

Ταπεινὰ γὰρ χρὴ τοὺς κακῶς πεπραγότας
λέγειν, ἐς ὄγκον δ' οὐκ ἄνω βλέπειν τύχης.
Demissa fari cladibus pressos decet,
non pristinae respicere fortunae decus. Grot.

Scholiastes Aristotelis ad Eth. III, 1, 8. — *Παρατίθεται τὸν παρ' Εὐριπίδῃ Ἀλκμαίωνα, ὡς δι' εὐτελῆ τινα ὑπομείναντα μητροκτονῆσαι. λέγει γὰρ παρ' αὐτῷ ὁ Ἀλκμαίων*

Μάλιστα μέν μ' ἐπῆρ' ἐπισκήψας πατὴρ,
ὅθ' ἅρματ' εἰσέβαινεν εἰς Θήβας ἰών.

perperam libri *Εὐριπίδην*.

Idem ibidem: — *καὶ καταρασαμένου* (non *— σομένου*) *αὐτοῦ* (Amphiaraum dicit), *εἰ μὴ ἀποκτείνῃ, ἀκαρπίαν τε γῆς καὶ ἀτεκνίαν.* ex quibus eruas senarium *Ἀτεκνίαν τ' ἀρᾶτο, γῆς τ' ἀκαρπίαν.*

Digitized by Google

a, 5, 6, 7, 8.

Schol. Pindari Nem. 4, 32. *Ἀμφιτρύωνος ἀντὶ πατρωνυμικοῦ, τοῦ Ἀμφιτρυωνίδου· — ὡς Ὅμηρος λέγει* (Il. Θ', 479.) *Ὑπερίονος Ἠελίοιο ἀντὶ τοῦ Ὑπεριονίδου, καὶ Εὐρ.*

Ὅ σοι χρυσοῦν ἀπώλεσ' Οἰδίπους δ' ἐμὲ,
χρυσοῦν ἐνεγκὼν ὅρμον εἰς Ἄργους πόλιν.

Scribo *Ὁ συγκροτῶν μ' ἀπώλεσ', Οἰδίπου γέ μοι χρυσοῦν* etc. saepe confusa *υ* et *οι*, *κ* et *χ*, *ο* et *υ*, *σ* et *τ*, ne dicam de similibus facileque inter se permutandis *ου* et *ω*: hinc, puto, error in verbis *Ὅ σοι χρυσοῦν*. certe Polynices aptissime dicitur *ὁ συγκροτῶν*, „concitator," qui stimulavit Argivorum principes ad suscipiendum bellum Thebanum; nec minus recte mundus iste muliebris vocatur Oedipi sive Oedipodeus, qui a Cadmo ad Oedipum ejusque filios pervenisse putaretur. Ceterum haec loquitur Amphiaraus, cujus personae etiam sequentia tria fragmenta tribuo, etsi illa *Βροτοῖς — φέρειν* ipsi quoque Alcmaeoni vel Choro apta sunt.

Stob. 22. p. 187.

Βροτοῖς· τὰ μείζω τῶν μέσων τίκτει νόσους,
θεῶν δὲ θνητοὺς κόσμον οὐ πρέπει φέρειν.

negat Amph. Harmoniae mundum divinum convenisse mortali feminae Eriphylae.

Idem 67. p. 423.

Γυναῖκα κἀφέλειαν ἀνδρὶ καὶ νόσον
φέρειν μεγίστην ἂν ἐδίδαξ' ἐμῷ λόγῳ.

Vulgo: *Γ. καὶ ὠφέλειαν καὶ νόσον ἀνδρὶ φέρει μεγ. ἐδίδαξα τοὐμῷ λόγῳ.*, Matth. *κἀφ.*, Valck. *φέρειν*, cetera nos expedivimus.

Priscianus lib. XVIII, 25.

Ἡ τοῦ τεκόντος οὐδὲν ἐντρέπει πατρός;

codex Monacensis apud Spengel. ad Varronem p. 624. *ΕΤΤΟΥ ΤΕΚΟΤΟϚ ΟΥΔΕΝ ΕΝΡΕΠΗ ΠΑΤΡΟΣ*, *η* et *ε* permutatis, ut opinor. alii libri sic vel similiter *ἐπ' οὔτ' ἐκόντος —*. Putsch. *Τί τοῦτ' ἐκόντος —*, unde Musgrav. *Τί; τοῦ τεκόντος —*. Krehl. apud Priscianum,. Grotio et Barnesio auctoribus, *Ἐπεὶ τεκόντος —*, temere omisso articulo, etc.

His Amph. incitat filium haesitantem; nec frustra.

a, 9.

Aristoteles Eth. V, 9.

ΑΛΚΜΑΙΩΝ. Μητέρα κατέκταν τὴν ἐμήν. βραχὺς λόγος.
ΦΗΓΕΤΣ. Ἑκὼν ἑκοῦσαν, ἢ οὐ θέλουσαν οὐ θέλων;

Immisi personas, neque tuli inconcinnum *ἢ οὐ θέλ. οὐχ ἑκών.* assentior autem Welckerō, haec ad Alcmaeonem referenti invitis scholiastis philosophi, qui ex Bellerophonte depromta esse narrant.

Digitized by Google

a, 10.

Expiatus igitur a Phegeo Alcmaeon filiam quoque ejus Arsinoen sive Alphesiboeam (quod fortasse cognomen fuit regiae virginis: v. Iliad. σ', 593.) in matrimonium accipit.

Suidas v. *Πενθερά*, Photius ibidem p. 300 ed. Herm. *Πενθερὰ τῷ νυμφίῳ ὁ τῆς κόρης μήτηρ, καὶ πενθερὸς ὁ πατήρ. Εὐρ. δὲ γαμβρὸν αὐτὸν παρὰ τάξιν λέγει. ὁ γοῦν Ἀλκμαίων τῷ Φηγεῖ φησι*

Καί γ', ὦ γεραιὲ, τήνδε παῖδα δοὺς ἐμοὶ
γαμβρὸς νομίζει, καὶ πατὴρ σωτήρ τ' ἐμός.

καί γε παῖδα, „ipsam quoque filiam" praeter beneficium expiationis. libri *Καί σ'*, quod varie tentaverunt. notum, Γ et Ϲ litteras confusas interdum esse a librariis. igitur his verbis Alcmaeon gratias agit Pheneo de filia desponsa. Suidae libri itidem mendose *γαμβρὸν*, sed Phot. *γαμβρὸς*, quod etiam illum in animo habuisse ex ejus explicatione intelligitur.

Expiatus A. modo Psophide, modo Argis videtur habitasse per longius tempus, quo tempore ignarus ignaram emit filiam Tisiphonen, quam zelotypa Creontis uxor vendiderat.

a, 11.

Aristoph. Equ. 1202.

Οὐδ' ἐπυνθάνεσθε ταῦτ', ὦ παρθένοι, τὰν τῇ πόλει;

Verba *Ἐξαγγέλου*, opinor, ad Chorum virginum Arcadicarum, quae ad regiam convenerant, quaerit homo, an nondum audiverint, quid acciderit in urbe; advenisse matricidam etc.

a, 12.

Stob. 60. p. 384. et 47. p. 343.

α. Μέτεστι τοῖς δούλοισι δεσποτῶν νόσου.

β. Φεῦ, φεῦ, τὰ μεγάλα μεγάλα καὶ πάσχει κακά!

Tristem, puto, Tisiphonen videntes choricae virgines causam doloris sciscitatae erant, et illa responderat, herum, quamvis expiatum et maximis ornatum fortunis, tamen identidem affligi, ipsamque simul, ut deceat fidelem servam. cui orationi apta sunt commiserantis egregiam puellam Chori verba

Heu, magnae magnis res malis obnoxiae!

a, 13.

Hesychius. *Ἀργαίνειν: λευκαίνειν. Εὐρ. Ἀλκμαίωνι διὰ Ψωφίδος.* Eustathius p. 1430; 62. *Ἐκεῖθεν καὶ „ἀργᾶντες ταῦροι" παρὰ Πινδάρῳ, καὶ „ἀργαίνειν" τὸ λευκαίνειν παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀλκμαίωνι.*

Digitized by Google

b) *ΑΛΚΜΑΙΩΝ Ὁ ΔΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ.*

Serius, opinor, quam voluit, metuens scilicet Arsinoës odium novercale, Alcmaeon Corinthum profectus est receptum liberos suos ex Mantone.

b, 1.

Schol. Hesiodi ad Scut. Herc. in codice Schellersheim. p. 61., apud Creuzerum Melet. I. p. 65. *Ὥσπερ ἐν Ὀρέστῃ* (140.) „*Σῖγα, σῖγα, λευκὸν* (sic; codd. Euripidei *λεπτὸν*) *ἴχνος ἀρβύλης,*“ *καὶ ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ διὰ Κορίνθου „Φίλε φίλε πρόβατε μόλε τίς· ὁ δὲ σποδαπὸς ὁ ξένος Κορίνθιος ἔμολε ἀγχίαλος.*“ Bene H apud Matth. p. 24. *Φίλαι, φίλαι, π., μόλετε. τίς ὅδε, ποδαπὸς — Κορινθίοις ἔμολεν —.* item recte alii *ἀγχιάλοις.* Scribamus

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ α'. Φίλαι, φίλαι, πρόβατε, μόλετε! iamb. dim. hyp.

ΗΜΙΧ. β'. Τίς ὅδε; ποδαπὸς ὁ ξένος troch. dim. catal.

Κορινθίοισιν ἔμολεν ἀγχιάλοισιν; asynart., iamb. hyp. et pherecrat.

Ita Chorus Corinthiarum, accedentem ad regiam Alcmaeonem conspicatus.

b, 2.

Stob. 88. p. 500.

Ὦ παῖ Κρέοντος, ὡς ἀληθὴς ἦν ἄρα,
ἐσθλῶν ἀπ' ἀνδρῶν ἐσθλὰ γίγνεσθαι τέκνα,
κακῶν δ' ὅμοια τῇ φύσει τῇ τοῦ πατρός!

Ingeniose W. suspicatur, Alcmaeoni, dum intrat regiam, occurrentem ipsius filium Amphilochum habitum ab eo esse pro Creontis filio, cumque comiter ab eo exceptus esset, sic eum laudasse indolem pueri. Mox tamen, postquam convenit Creontem, certior factus, suum esse, receptum abduxit, domique etiam Tisiphonen, qua quid factum esset se scire negaverit Creontis uxor, vel certis signis, vel ab aliquo edoctus, agnovit, gratiasque egit puellae de cura, quam sui et habuit serva, et in posterum se habituram pie promittit, dicens (Stob. 77. p. 455.)

Τί πλεῖον εἶναι παῖδας ἀνθρώποις, πάτερ,
εἰ μὴ 'πὶ τοῖς δεινοῖσιν ὠφελήσομεν;
Quid liberos habere juvet homines, pater,
si non feramus liberi afflictis opem?

Libri *Ἢ τί πλέον εἶναι* etc. sed *πλέον* non est usus Attici. recte Valck. Diatr. p. 150, a. *Τί πλεῖον* etc. „Litteram *η*,“ inquit, „peperit sequens *τί*.“

b, 3.

Nobilem filiae animum admiratus A. sua matricidae culpa factum esse queritur, ut diu illa servitii jugo premeretur: a libe-

Digitized by Google

ris enim deum poenas expetere commissorum a parentibus piaculorum,

Τὰ τῶν τεκόντων ὡς μετέρχεται θεὸς
μιάσματα (Stob. 77. p. 454.).

c) *ΑΛΚΜΑΙΩΝ.*

Tertia fabula de Alcmaeone, quam sumendam esse existimavimus, suprema viri fata explicavit. Cum enim ob culpam adhuc in eo haerentem sterilitate agrorum affligerentur Psophidii, consultus Apollo Delphicus Alcmaeonem eam terram quaerere et habitare deinceps jussit, quae, quo tempore occidisset matrem, nondum fuisset. quam terram ille investigans forte devenit ad Acheloum natasque ex alluvione fluvii insulas Echinadas, et monstratam oraculo sedem agnoscens adiit Acheloum, qui tantas deorum iras leniturus iterum eum expiavit, mox etiam Callirrhoen ei filiam despondit. sed recusavit ejus nuptias virgo, nisi prius fatale illud monile et peplum Cadmeum accepisset. igitur Psophidem profectus Alcmaeon ficto oraculo persuasit Phegeo, ut redderet mundum, eumque laetus abstulit, sed dolo apertō per servum a persequentibus senis irati filiis ipse interfectus est et vicem mariti dolens Arsinoë in arcam inclusa, Tegeamque abducta ad Agapenorem, tanquam caedis affinis. qua re comperta Callirrhoë, ab Jove amata, oravit deum ut ejus voluntate filii sui ex Alcmaeone Amphoterus et Acarnan subito adolescerent. annuit Jupiter, itaque illi Psophidem properant et mundum istum Delphis dedicaturos Phegei filios in itinere invadunt, occiduntque, et propulsati a Psophidiis Tegeam aufugiunt, opem ferentibus Tegeatibus, tum, jussu Acheloi Delphis consecrato mundo, quem abstulerant, colonis collectis in Epiro, Acarnaniam condunt.

Scena dramatis Psophide cogitanda est, et chorus e Psophidiis, opinor, mulieribus constitit, apud regiam congregatis nuncio allato de morte filiorum regis et fuga Phegei: neque enim ipsum quoque occidi fecit Eurip., aliam atque Apollodorus famam secutus.

c, 1.

Crameri Anecd. gr. t. III. p. 194. *Τοιοῦτον δέ τι δοκεῖ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ διὰ Ψωφῖδος Ἀλκμαίωνι·*

Αἷμα γάρ, φησί, σὸν μήτηρ ἀπενίψατο.
τούτεστι καθάρει τινὶ τὸν τῆς μητροκτονίας ἀπενίψατο μολυσμόν.

Versum restituas sic scribendo

Ὅδ' αἷμα γάρ σοι μήτριον ἀπενίψατο;

ut Achelous, audita Alcmaeonis narratione, quaerat, an revera jam ante Phegeus eum expiaverit, nec tamen placatum sit numen.

Digitized by Google

c, 2.

Stob. 60. p. 384.

Ὅστις δὲ δούλῳ φωτὶ πιστεύει βροτῶν,
πολλὴν παρ' ἡμῖν μωρίαν ὀφλισκάνει.

Verba Chori, postquam audivit, proditum a servo Alcmaeonem occidisse.

c, 3.

Idem 22. p. 187.

Ὁρᾶτε τὸν τύραννον, ὡς ἅπαις γέρων
φεύγει. φρονεῖν δὲ θνητὸν ὄντ' οὐ χρὴ μέγα.

Ejusdem oratio, Phegei senis orbi fugam videntis.

c, 4.

Erotianus v. *σκεθροτέραν* p. 342. *Βακχεῖος ἐν ᾷ φησιν ἀληθεστέραν, ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς. κεῖται [καὶ] ὁτὲ μὲν ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς, ὁτὲ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀκριβοῦς λογισμοῦ τὸ σκεθρόν· ὡς καὶ Εὐρ. ἐν Ἀλκμαίωνί φησι*

Γυναῖκες, ὁρμήθητε, μήδ' ἀθυμίαν
σχέθῃ τις ὑμῶν· ταῦτα γὰρ σκεθρῶς ὁρᾶν
ἡμᾶς ἀνάγκη τοὺς νομίζοντας τέχνην.

Ita codices, nec de vocabulo *τέχνην* dubitant interpretes, dubitant de verbis *ἀθυμίαν σχέθῃ*, quae tam sana sunt quam quae maxime. secure Grotius haec, in quibus scripsit *μήδ' ἀθυμίᾳ σχεθῇ τις ὑμῶν*, ita reddidit

Jam pergite ergo, feminae, nec cuipiam
delinquat animus: ista cum cura omnia
speculanda nobis artis hoc profitentibus.

Vellem ille vel alius quicunque docuisset, quam hisce in rebus artem dicere potuerit Tragicus. Id dum fiat, interim repono *τύχην*, quod vocabulum et simile *τέχνην* saepius sibi invicem offecisse constat. Ita haec videtur esse oratio amici regum Psophidiorum, Chori mulieres domum ire jubentis, neque dejecto esse animo propter occisos regis filios, ipsiusque fugam. „Patienter enim," inquit, „ejusmodi casum adspicere debemus nos, reputantes, opus esse fati, quod cuique impendeat." Hesychius inter alia: *Σχεδρός* (forma Attica: v. Schneider. lex. gr. v. *Σκεθρός*): *τλήμων, καρτερικός.*

V. *ΑΛΚΜΗΝΗ.* (*ΛΙΚΥΜΝΙΟΣ.*)

Longus sim, si sententias de hoc dramate virorum doctorum excutere omnes velim, tanta est fabularum de Alcmena varietas, tamque et parvus ipsius tragoediae reliquiarum numerus, et earum exigua vis ad definiendum ejus argumentum. Id enim investigantem aut nihil, aut non multum juvant loci communes hujusmodi

Digitized by Google

1.

Stob. 39. pag. 241.

Ἀτρεκεια δ' ἄριστον anap. hyp.
ἀνέρος ἐν πόλει δικαίου πέλει. dochm.

(libri *ἀνδρὸς* obscurato metro, quod facile agnoscas.)

2.

Idem 43. p. 302.

Τὸν εὐτυχοῦντα χρὴ σοφὸν πεφυκέναι.

3.

Idem 81. p. 474.

Δεινόν τι τέκνων φίλτρον ἔθηκεν
θεὸς ἀνθρώποις.

4.

Idem 90. p. 505.

Ἀλλ' οὐδὲν ἠύγένεια πρὸς τὰ χρήματα·
τὸν γὰρ κάκιστον πλοῦτος εἰς πρώτους ἄγει.

5.

Idem 91. p. 507.

Σκαιόν τι χρῆμα πλοῦτος ἢ τ' ἀπειρία.

(*πλ. ἢ τ' ἀπ.* hendiadys pro *πλοῦτος ἄπειρος, πλούσιοι ἄπειροι.*)

6.

Idem 106. p. 568.

Ἀλλ' εὖ φέρειν χρὴ συμφορὰς τὸν εὐγενῆ.

7.

Idem 110. p. 581.

Θάρσει· τάχ' ἄν γένοιτο πόλλ' ἐν τοῖς θεοῖς,
κἀκ τῶν ἀέλπτων εὔπορ' ἀνθρώποις πέλει.

(vulgo — *γένοιτο· πολλὰ τοῖς θ.* etc., quod alii aliter tentaverunt. *ἐν τοῖς θεοῖς* „per deos," deorum auxilio. Eurip. Ione 589. *Καλῶς ἔλεξας, εἴπερ, οὓς ἐγὼ φιλῶ, Ἐν τοῖσι σοῖσιν εὐτυχήσουσιν λόγοις* etc.).

8.

Idem 96. p. 530.

Ἀλλ' ἡμέρα τοι πολλὰ καὶ μέλαινα νὺξ
τίκτει βροτοῖσι.

(libri *βροτοῖς*. restituimus usitatam hujusmodi versuum caesuram.)

9.

Idem 113. p. 584.

Σοφώτεροι γὰρ συμφορὰς τὰς τῶν πέλας
πάντες διαιρεῖν ἢ τύχας τὰς οἴκοθεν.

Digitized by Google

Horum quae 3. loco posita sunt, possunt illa quidem referri ad Electryonem, Alcmenae patrem, de quo Apollodorus II, 4, 6.*) *Ἠλεκτρύονος δὲ βασιλεύοντος Μυκηνῶν μετὰ Ταφίων οἱ Πτερελάου παῖδες ἐλθόντες τὴν Μήστορος ἀρχὴν τῷ μητροπάτορι ἀπήτουν, καὶ, μὴ προσεχοντος Ἠλεκτρύονος, ἀπήλαυνον τὰς βόας. ἀμυνομένων δὲ τῶν Ἠλεκτρύονος παίδων ἐκ προκλήσεως ἀλλήλους ἀπέκτειναν· ἐσώθη δὲ τῶν Ἠλεκτρύονος παίδων Λικύμνιος ἔτι νέος ὑπάρχων, τῶν δὲ Πτερελάου Εὐήρης, ὃς καὶ τὰς ναῦς ἐφύλασσε. τῶν δὲ Ταφίων οἱ διαφυγόντες ἀπέπλευσαν τὰς ἐλαθείσας βόας ἐλόντες, καὶ παρέθεντο τῷ βασιλεῖ τῶν Ἠλείων Πολυξένῳ*, (scribamus, expuncto *καὶ*, glossemate: — *τῶν δὲ Ταφ. οἱ δ. ἀπ. τὰς ἐ. β. ἐλ. παρ.* etc. alioqui *παρ.* caret objecto suo.) *Ἀμφιτρύων δὲ παρὰ Πολυξένου λυτρωσάμενος αὐτὰς ἦγαγεν* (imo *ἀνήγαγεν*. facile *αν* perierit post *ας*.) *εἰς Μυκήνας. ὁ δὲ Ἠλεκτρύων, τὸν παίδων θάνατον βουλόμενος ἐκδικῆσαι, παραδοὺς τὴν βασιλείαν Ἀμφιτρύωνι καὶ τὴν θυγατέρα Ἀλκμήνην, ἐξορκίσας, ἵνα μέχρι τῆς ἐπανόδου παρθένον αὐτὴν φυλάξῃ, στρατεύειν ἐπὶ Τηλεβόας διενοεῖτο. ἀπολαμβάνοντος δὲ αὐτοῦ τὰς βόας, μιᾶς ἐκθορούσης, Ἀμφιτρύων ἐπ' αὐτὴν ἀφῆκεν, ὃ μετὰ χεῖρας εἶχε, ῥόπαλον, τὸ δὲ ἀποκρουσθὲν ἀπὸ τῶν κεράτων εἰς τὴν Ἠλεκτρύονος κεφαλὴν ἐλθὸν ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὅθεν λαβὼν ταύτην τὴν πρόφασιν Σθένελος παντὸς Ἄργους ἐξέβαλεν Ἀμφιτρύωνα, καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν Μυκηνῶν καὶ τῆς Τίρυνθος αὐτὸς κατέσχε, τὴν δὲ Μίδεαν, μεταπεμψάμενος τοὺς Πέλοπος παῖδας Ἀτρέα καὶ Θυέστην παρέθετο τούτοις. Ἀμφιτρύων δὲ σὺν Ἀλκμήνῃ καὶ Λικυμνίῳ παραγενόμενος ἐπὶ Θήβας ὑπὸ Κρέοντος ἠγνίσθη* etc. possunt haec, inquam, illo referri; quibus etiam ista accommodes, quae habentur apud scholiasten Comici Ran. 501. (540.) ad v. *Μετακυλινδεῖν* et Suidam v. *Ταῦτα πρὸς ἄλλον,*

10.

Οὐ γάρ ποτ' εἴων Σθένελον εἰς τὸν εὐτυχῆ
χωροῦντα τοῖχον τῆς δίκης σ' ἀποστερεῖν,

quam dicas esse orationem Creontis, Thebarum regis, ad Amphitruonem, commiserantis ejus exilium, seque illi opitulaturum fuisse affirmantis, si rem rescivisset. cui etiam 6. 7. 8. haud inepte tribueris. Neque refragabor ei, qui ab Amphitruone pronuntiata pu-

*) Heyn. ad h. l. Observ. pag. 129. „Persei filiorum ordo debuit esse is, ut Mestor aetate anteiret Electryonem, hic Sthenelum. successit patri Electryon; veniunt et repetunt regnum Mestoris ex filia pronepotes, Pterelai filii. Electryone occiso Sthenelus Mycenas cum Tirynthe occupat, regnumque relinquit (filio). Eurystheo; Amphitruo (Persei ex Alcaeo nepos) fugit Thebas."

Digitized by Google

tet verba Ὁ φόβος etc., quae leguntur apud Stobaeum 8. p. 97., cum fieri possit, ut boni viri speciem Sthenelus prae se ferens primum in jus vocaverit Amphitruonem de caede Electryonis, deinde vero, cum civium suffragiis absolutum iri suspicaretur innocentem, factione sua praepotente fretus, oppresso judicio ejecerit eum in exilium. sic autem Tragicus loco illo, cui versuum duorum transpositione laboranti medicas manus afferre studuimus:

11.

Ὁ φόβος, ὅταν τις σώματος μέλλῃ πέρι
λέγειν καταστὰς εἰς ἀγῶν' ἐναντίον,
τὸν νοῦν μὲν εἰς ἔκπληξιν ἀνθρώπων ἄγει,
τὸ στόμα τ' ἀπείργει μὴ λέγειν, ἃ βούλεται·
(codd. — ἐναντίον, Τό τε στόμ' εἰς ἔκπλ.-ά. ἄγει,
Τὸν νοῦν τ' ἀπείργει μὴ λ. ἃ β.)
τῷ μὲν γὰρ ξένι κίνδυνος, ὁ δ' ἀθῶος μένει.
(accusatum et accusatorem dicit, illum capite periclitantem, hunc tutum ac securum.)
ὅμως δ' ἀγῶνα τόνδε δεῖ μ' ὑπερδραμεῖν·
ψυχὴν γὰρ ἄθλα τιθεμένην ἐμὴν ὁρῶ.

Ejusdem apta personae, in Sthenelum superbientem invectae, sunt 1., 2., 4., 5. quo pertinere etiam illa videantur apud Stobaeum 43. p. 302.

12.

Ἴστω δ' ἄφρων ὢν, ὅστις ἄνθρωπος γεγὼς
δῆμον κολούει, χρήμασιν γαυρούμενος,

quibus fortasse Amphitruo judicium, quod dixi, publicum Argivorum a Sthenelo oppressum significat.

Alio traham, quae idem Stobaeus habet 97. p. 538.

13.

Ἀλλ' οὐ γὰρ ὀρθῶς ταῦτα, γενναίως δ' ἴσως
ἔπραξά σ' (libri ἔπραξας)· αἰνεῖσθαι δὲ δυστυχῶν ἐγὼ
μισῶ. λογισμὸς τοὔργον οὐ νικᾷ ποτε.

tamen itidem Amphitruonis videtur esse haec oratio, Alcmenae respondentis, quae laudaverit eum propterea quod se et Licymnium, fratrem suum, Stheneli violentiae eripuerit, tutosque Thebas perduxerit. cui ille: „Generosum fortasse me tibi praebui (neque enim recte feci, qui potius resistere Sthenelo nulloque modo ei cedere debuerim); sed laudari, cum sim exul infelix, nolo, siquidem ratiocinatio non vincit rem.“

14.

Stob. 113. p. 584.

Σοφώτεροι γὰρ συμφορὰς τὰς τῶν πέλας
πάντες διαιρεῖν ἢ τύχας τὰς οἴκοθεν.

Digitized by Google

Verba Chori, ni fallor, senum Thebanorum de Creonte aliisque, qui exules illos solabantur quidem, sed etiam vituperabant, tanquam eos, qui Sthenelo injurioso nimis facile concessissent.

15.

Schol. Comici Ran. 93., a quo habet Suidas: „*Χελιδόνων μουσεῖα.*“ *παρὰ τὰ ἐν Ἀλκμήνῃ Εὐριπίδου*

Πολὺς δ' ἐνεῖρπε κισσὸς, εὐφυὴς κλάδος,
χελιδόνων μόυσεῖα.

Descriptio, ni fallor, loci amoeni, quo Alcmenam convenit personatus Jupiter, absente sponso.

16.

Stob. 60. p. 384.

Ἀεὶ δ' ἀρέσκειν τοῖς κρατοῦσι· ταῦτα γὰρ
δούλοις ἄριστα, κἀφ' ὅτῳ τεταγμένος
εἴη τις, ἀνδάνοντα δεσπόταις ποιεῖν.

Facile putes, haec verba esse servi Amphitruonis, quem ille, in bellum proficiscens, Alcmenae sponsae custodem reliquit. is, Jovem habens pro domino, ubi jussus exiit cubiculo, ut solus cum sola esset deus, haec dicere potuit servili apta conditioni.

Ita nos, non quo haec praestemus, sed symbolam daturi. Alias explicandi vias institerunt viri doctissimi W. et Hartungus. quorum ille (Die griech. Tragoedien etc., 2. Abtheil., Bonn, 1839, p. 690.) alteras Alcmenae nuptias, cum Rhadamanthus uxorem eam duxit post mortem Amphitruonis *), celebratas fuisse suspicatur in hac fabula, itaque etiam Rhadamanthi eam nomine olim inscriptam. sed parum dramaticum hoc esse argumentum, ipse non diffitetur. accedit, quod Stheneli mentio, quae ad exilium pertinet Alcmenae, vix conciliari potest cum rebus adeo longinquis. praetereaque Rhadamanthum tragoediam *νοθεύεσθαι* dicunt grammaticus apud Elmslejum ad calcem editionis Baccharum et scriptor vitae Euripidis in codice Mediolanensi. Igitur aliam rationem Hartungus (Eurip. restitut., Hamburg., 1843., p. 534.—542.) circumspiciens tandem acquievit in Diodori narratione de priore Heraclidarum reditu in Peloponnesum, rebusque eum reditum consecutis. sic autem Diodorus IV, 58.: *Μετὰ δέ τινας χρόνους Λικύμνιος μετὰ τῶν παίδων καὶ Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους, ἐκουσίως τῶν Ἀργείων αὐτοὺς προσδεξαμένων, ἐν Ἄργει κατῴκησαν· οἱ δὲ*

*) Apollod. II, 4, 11.: *Ἔγημε δὲ καὶ Ἀλκμήνην μετὰ τὸν Ἀμφιτρύωνος θάνατον Διὸς παῖς Ῥαδάμανθυς, κατῴκει δὲ ἐν Ὠκαλείᾳ τῆς Βοιωτίας πεφευγώς.* Heyn. Observ. p. 138.: „E Creta fugiens (Rhadam.), fratre occiso, ut Schol. Lycophr. 50. (unde Eudoc. p. 210.), sive ex insulis, ut Apollod. III, 1, 2. (*τοῖς νησιώταις νομοθετῶν*), in Boeotiam pervenerat.“ expulit eum frater Minos, rex Cretae insulae, mari tum potentissimus. v. Thuc. 1, 4.

Digitized by Google

ἄλλοι πάντες, ἐν Τρικορύθῳ (Atticae) κατοικήσαντες, ὡς πεντηκονταετὴς χρόνος διῆλθε, κατῆλθον εἰς Πελοπόννησον· Ἀλκμήνη δὲ, εἰς Θήβας κατοικήσασα, καὶ μετὰ ταῦτα ἅφαντος γενομένη, τιμῶν ἰσοθέων ἔτυχε παρὰ τοῖς Θηβαίοις. τοὺς δὲ ἄλλους Ἡρακλείδας φασὶν ἐλθόντας παρ' Αἰγίμιον τὸν Δώρου (regem Dorum in Thessalia habitantium ad Pindum), τὴν πατρῴαν τῆς χώρας παραθήκην ἀπαιτήσαντας, μετὰ Δωριέων κατοικῆσαι. Τληπόλεμον δὲ τὸν Ἡρακλέους, ἐν Ἄργει κατοικοῦντα, λέγουσιν ἀνελεῖν Λικύμνιον τὸν Ἠλεκτρυόνος, ἐρίσαντα περί τινων, διὰ δὲ τὸν φόνον τοῦτον ἐξ Ἄργους φυγόντα εἰς Ῥόδον κατοικῆσαι. Hisce usus vir doctus non dubitavit fabulam inscribere Alcmenam et Licymnium, quasi profecta in Peloponnesum Alcmena cum Heraclidis, quam Thebis remansisse narrat Diodorus, ibique mortuam esse auctor est Pherecydes apud Anton. Liberalem XXXIII. Quid ad haec Hartungus? Nempe haec proprio commento infuscasse ait Diodorum, ejusque rei plura esse indicia; quae tamen ostendere supersedit. Sed audiamus ipsum, qui pag. 536.: „Herculis," inquit, „ex Astydameia aut ex Astyocha filius Tlepolemus fuit. de Licymnii autem vita haec scripta reliquit Apollodorus: Fuit ex Midea, Phrygia muliere, ab Electryone sublatus. Cujus genuini filii cum a Pterelai filiis, pugna commissa, omnes interfecti essent, Lic. spurius, quod erat etiamtum puer, solus superstes erat. Electryone occiso cum Amphitryon a Sthenelo patria pelleretur, Lic. cum ipso atque Alcmena Thebas commigravit, ubi Crantoris (Imo Amphitruonis, Apollod. II, 4, 6, 6. Both.) sororem Perimedem in matrimonium duxit. Haec ab ipso Licymnio, cum prooemium ageret, theatro exposita esse fragm. 3. ostendit, quo Mideae patria commemoratur:

Τευθράντιον δὲ σχῆμα Μυσίας χθονός.

De priore Heraclidarum reditu exponens idem Stheneli mortem commemoravit, de qua Hyginus c. 244. haecce scripsit: „Phillus (Hyllus? [Muncker.: „Imo Hyllus, non Phillus, fuit Herculis filius. — Causam dubitandi non video."]), Herculis filius, Sthenelum occidit, Electryonis proavi sui fratrem." Causa excedendi Peloponneso aut ea fuerat, quam dicit Diodorus, aut, quod magis mihi probatur, pestis propter reditum festinatum immissa. nam Apollodorus (II, 8, 2.) Ἀπολομένου δὲ, inquit, Εὐρυσθέως ἐπὶ Πελοπόννησον ἦλθον οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ πάσας εἷλον τὰς πόλεις. ἐπὶ ἐνιαυτὸν δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ καθόδῳ γενομένοις φθορὰ πᾶσαν Πελοπόννησον κατέσχε, καὶ ταύτην γενέσθαι χρησμὸς διὰ τοὺς Ἡρακλείδας ἐδήλου· πρὸ γὰρ τοῦ δέοντος αὐτοὺς κατελθεῖν. ὅθεν ἀπολιπόντες Πελοπόννησον ἦλθον εἰς Μαραθῶνα, κἀκεῖ κατῴκουν. Haec ex Euripide petita esse et Marathonis commemoratio ostendit (?) (quippe ab Atheniensibus solis Heraclidas, exclusos omnibus civitatibus, receptos esse saepius noster affirmavit), et ea, quae de Licymnii caede subjuncta sunt,

Digitized by Google

testantur. Erat autem in Licymnio, quamvis sene (ἤδη γηράσκων Iliad. β', 663.), firmissimum Alcumenae praesidium, cum qua communiter tutelam liberorum Herculis gerebat. Eo (?) spectat fragm. 7. Alcm. (apud Matth.)

Δεινόν τι τέκνων φίλτρον ἔθηκεν
θεὸς ἀνθρώποις.

Sed Tlepolemus, maximus natu filiorum defuncto Hyllo, — impatiens erat lenitatis, tarditatis et morositatis senilis. unde nata discordia. — Conciliare autem Tlepolemum fratri studens Alcumena ad colloquium illum arcessere potuit, idque ab se factum esse Licymnio indicare."

Tum processisse putat Chorum ex militibus vel civibus constantem, qui Herculem praedicaverit verbis illis, quae ex Licymnio Euripidea affert Diogenes Laert. III, 63., quo probet, τὸν φαῦλον λέγεσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ,

Φαῦλον, ἄκομψον, τὰ μέγιστ' ἀγαθὸν,
πᾶσαν ἐν ἔργῳ παρατεμνόμενον
σοφίαν, λέσχης ἀτρίβωνα.

Colloquii litigiosi, quod cum avunculo habuerit Tlep., reliquias arbitratur versus Οὐ γάρ ποτ' etc., quos posuimus loco 10.; ipsaque Alcmena vituperari illi videtur a violento juvene istis Ἀλλ' οὐ γὰρ etc. 13. et ne Herculi quidem pepercisse illum suspicatur, tanquam ei, qui parum prospexerit liberis. cujus causam egisse videri matrem istis, quae leguntur apud Chrysippum Περὶ ἀποφατικῶν p. 4. ed. Bergk.

Οὐκ οἶδ' ὅπως χρὴ τὸν σαφῶς κατειδότα
τῆς Ἡρακλείας φροντίδος κατηγορεῖν,

et castigasse nepotem verbis Σοφώτεροι etc. 14. ipsius autem Licymnii admonitiones esse censet fragmenta 2., 5., 12., tandemque ad dirimendam litem ambos consilium cepisse de consulendo Apolline Delphico. quo in itinere Tlepolemum invitum occidisse Licymnium (Apollod. II, 8, 2, 3.), idque in saltu quodam, quem significari verbis Πολὺς δ' ἐνεῖρπε κισσὸς etc. 15., et noctu, quo pertinere verba Ἀμολγὸν νύκτα apud Hesychium.

(17.

Hesych.: „Ἀμολγὸν νύκτα" Εὐριπ. Ἀλκμήνῃ ζοφερὰν καὶ σκοτεινήν.)

Mitto levia quaedam et longe repetita. Jam Alcmenae, fratris morte afflictae, in lamentis fuisse putat illa apud Stobaeum Eclog. phys. p. 129. Grot.

Τὸ τὴς ἀνάγκης οὐ λέγοιμ' ὅσον ζυγόν.

(λέγοιμ' enim haud dubie dixit Tragicus, non λέγειν, quod librarii obtrudunt.) quam consolari Chorum sententiis illis, quas perscripsimus loco 6. et 7. Reversum autem Tlepolemum accusatum esse a servo illo, quem negligentem feriturus cognatum occiderat. (Schol.

Digitized by Google

Homeri Il. β', 662. *Ἱστόρηται, ὅτι Τληπόλεμος θεασάμενος Ἀλκμήνιον τὸν μήτρωα, ἤδη γεραιὸν ὑπάρχοντα, ὑπό τινος τῶν οἰκετῶν ἀμελῶς χειραγωγούμενον, ἀφῆκε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ τὴν οἰκέτην, καὶ τούτου μὲν ἥμαρτε, πλήξας δὲ τὸν Ἀλκμήνιον ἀκουσίως ἀπέκτεινε· διὸ ἠναγκάσθη γενέσθαι φυγὰς τῆς πατρίδος.*) quem servum pronuntiasse fragm. 16., et ipsum Tlepolemum, causam de caede dicentem, ista *Ὁ φόβος* etc. 11. Damnatum ivisse in exilium, sed magna tempestate vexatum aegre Rhodum pervenisse (Iliad. β', 667. *Αὐτὰρ ὅγ' ἐς Ῥόδον ἶξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων*). „In proverbium," inquit, „abierat tempestas propter Alcumenae imprecationem coorta et fulmina ob Licymnii caedem missa, testibus Hesychio, Aristophane et Plauto. (Plautus Rud. I, 1.

Proh di immortales, tempestatem quojusmodi
Neptunus nobis nocte hac misit proxuma!
non ventus fuit, verum Alcumena Euripidi.)

Hesych. s. v. *Λικυμνίοις βολαῖς· τῶν ἐν τῷ Εὐριπίδου Λικυμνίῳ μνημονεύει ἂν ἴσως· κεραυνοῦται γὰρ ἡ ναῦς κατὰ τὸν ἐκεῖ λόγον, οὐχ ὡς αὐτοῦ τοῦ Λικυμνίου —.* Schol. Aristoph. Av. 1242. (1159.) — *Ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις Ἀπολλωνίου ταῦτα γέγραπται, ὅτι „ἡμίφλεκτόν" τινα εἰσάγει, εἰς τοιοῦτό τι κεκεραυνωμένον ἀπὸ τῆς περιστάσεως ἐκείνης. εἶη δ' ἂν τοῦ Εὐριπιδείου μεμνημένος ἀγγέλου τοῦ ἐν τῷ Λικυμνίῳ· λέγει γὰρ ἐπὶ τελευτῆς ἐκεῖνος* (fort. legendum est *ἐκεῖνα*)." — Semiustum illum fulmine fuisse reversum aliquem ex nautis in altum profectis cum Tlepolemo; quem nautam narravisse, quid acciderit. denique extremo dramate Alcmenam malis succubuisse, animamque ejus Herculem de coelo descendentem abduxisse in campos Elysios, Rhadamantho nupturam, secundum epigramma Cyzicenum Paralip. ex cod. Vatic. n. 20. p. 633.

Ἀλκίδας ὁ Θρασὺς Ῥαδαμάνθυϊ ματέρα τάνδε
Ἀλκμήναν ὅσιον πρὸς λέχος ἐξέδοτο.

Haec Hartungus, de quibus liberum esto lectorum judicium. equidem plura et docte et acute ab eo disputata esse minime inficior, alia tamen sic sumta dico, nec verisimilia, praesertim illud, quod Tlepolemi personae tribuit verba *Οὐ γάρ ποτ'* etc. fr. 10., quae huic rationi non minus quam Welckerianae videntur obstare, siquidem quae in illis significatur injuria, illata Alcmenae est a Sthenelo, cum nondum illa nupsisset Amphitruoni; nunc vero, diuturno tempore elapso, et nupsit, et Herculem atque Iphiclem peperit, iisque et marito, imo etiam Sthenelo illiusque filio Eurystheo, supervixit cum Licymnio, quem si objurgavit Tlepolemus de eo, quod olim non restiterit Sthenelo, seque, tum ne natum quidem, melius rem gesturum fuisse, gloriatus est, sane molestus fuit, ne dicam ineptus, qui memoriam rei vetustae atque obsoletae rixandi causa refricaret. Tum quod ad tempestatem attinet, quam commemora-

Digitized by Google

vit in Alcmena tragoedia Euripides, nescio an ea potius hic intelligenda sit, quae saeviisse dicitur nocte illa, qua geminos suos peperit Alcmena: v. Plaut. Amph. V, 1, 9, 10. alteram tempestatem Licymnio relinquamus, longo ab illa temporis intervallo disjunctam. Denique de Hercule matrem abducente in campos Elysios recte me judice W. pag. 691., not. 3.: „Preller in der Zeitschrift f. d. Alterthumswiss. 1838. S. 1079 will in den Rhadamanth des Eurip. setzen, dass nach dem Relief in Kyzikos der Alkide seine Mutter nach Elysium führt u. mit Rhadamanthys vermält. Diess scheint mir durchaus nicht dramatisch, sondern rein religiös u. ein Seitenstück davon, dass Herakles, wie uns alte Vasengemälde lehren, die Alkmene, wie Dionysos die Semele, in den Olymp einführt.“ —

18.

Pollux X, 117. *Πανὸς καὶ φανὸς ἡ λαμπὰς, ὡς ὅταν φῇ ἐν Ἀλκμήνῃ Εὐρ.*

Πόθεν δὲ πεύκης πανὸν ἐξεῦρες λαβών;

libri *λαβεῖν*, quod aegre explices. suspectum etiam *ἐξεῦρες*, malimque sane *ἐξῆρες*. videtur enim fraus quaedam dici, fortasse alicujus numinis, Alcmenae imprecationem audientis et Tlepolemo infesti, quali fraude usus Nauplius, ut Hygini verba fab. 116. usurpem, „tanquam auxilium eis (Graecis Troja redeuntibus) afferret, facem ardentem (*δόλιον ἀστέρα* Eurip. Hel. 1076.) eo loco extulit, quo saxa acuta et locus periculosissimus erat. illi credentes humanitatis causa id factum, naves eo duxerunt; quo facto plurimae earum confractae sunt“ etc. dolo ejusmodi Tlepolemus deceptus, ubi perire vidit naves nautasque, his vel similibus verbis compellare potuit malevolum deum

Ὦ σκληρε δαῖμον, ὡς δόλῳ μ' ἀπώλεσας!
πόθεν δὲ πεύκης πανὸν ἐξῆρες λαβών;

Ita haec Licymnio tragoediae attribuenda fuerint, cujus nominis in locum facile succedere potuit Alcmenae.

Haec quidem ea sunt, quae ad Alcmenam referunt scriptores. quibus fragmentis propter cognatum certe utriusque fabulae argumentum continuatis numeris addemus illa, quae ex Licymnio afferuntur, cujus dramatis sunt etiam ista posita in superioribus his initiis *Τευθράντιον δὲ, Φαῦλον, ἄκομψον, Τὸ τῆς ἀνάγκης*, item *Ἡμίφλεκτον*.

19.

Stob. 29. p. 198.

Πόνος γὰρ, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.

20.

Macrobius Saturn. I, 18. Et ne quis opinetur diversis diis Parnassum montem dicatum, idem Euripides in Licymnio Apollinem Liberumque unum eundemque deum esse significans scribit

Digitized by Google

Δέσποτα φιλόδαφνε Βάκχε, t. d.
Παιὰν Ἄπολλον εὔλυρε. i. d.

Ita libri: sed vereor ne hallucinatus sit Macrobius, cum Eur. dixisset *Παιὰν δ' Ἄπ.* ε. facile Δ ante A simile exciderit.

21.

Hesych. *Θριάζειν: φυλλολογεῖν, ἐνθουσιᾶν, ἐνθουσιάζειν. Εὐρ. Λικυμνίῳ, καὶ Σοφοκλῆς Ὀδυσσεῖ μαινομένῳ.*

VI. ΑΛΟΠΗ. (ΚΕΡΚΥΩΝ.)

Cercyon Vulcani (Hygin. fab. 38.) vel Neptuni (ex Amphictyonis filia, secundum Choerilum Atheniensem Alope dramate apud Paus. 1, 14. cf. idem I, 5., et Gell. XV, 21.) filius, nobilis luctator (Plat. Leg. VII, p. 796, A.), sed idem latrociniis infamis (v. de ejus moribus Paus, I, 39.), Eleusine regnavit, filiamque habuit Alopen, de qua Hyginus fab. 187.: „Alope Cercyonis filia formosissima cum esset, Neptunus eam compressit; qua ex compressione peperit infantem, quem inscio patre nutrici dedit exponendum. qui cum expositus esset, equa venit et ei lac praestabat. Quidam pastor equam persecutus vidit infantem atque eum sustulit; qui veste regia indutum cum in casam tulisset, alter compastor rogavit, ut sibi eum infantem donaret. ille ei donavit sine veste; cum autem inter eos jurgium esset, quod, qui puerum acceperat, insignia ingenuitatis reposceret, ille autem non daret, [contendentes] ad regem Cercyonem venerunt et contendere coeperunt [ille autem, qui infantem donatum acceperat, repetere insignia coepit]. quae cum allata essent et agnosceret Cercyon ea esse ex veste scissa filiae suae Alopes, nutrix timens regi indicium fecit, infantem eum Alopes esse *). qui filiam jussit ad necem includi, infantem autem projici.

*) W. (Die griech. Tragödien u. s. w., 2. Abth. S. 711 ff.) litem istam pastorum et indicium fatale nutricis instantibus Alopes nuptiis accidisse putat, quod colligi posse ex effigie sarcophagi cujusdam, qui Romae servatur in villa Pamphili, solaque artium antiquarum Alopes mythum ostendit. (v. Winckelmanni Monum. ined. 92. et ipsius Welckeri disputationem de hoc monumento in „Nouvelles Annales publiées par la section française de l'Institut archéol.," à Paris, 1836., t. I. p. 149—60. pl., C.) „Mit dieser Entdeckungsscene hat der Künstler, als Mittelgruppe, die Vorstellung eines Brautpaars verbunden. Alope nämlich, welche zunächst hinter dem König im bräutlichen Peplos sitzt und, nach ihrem abgewandten u. traurigen Gesichte zu urtheilen, eben das Geständniss der Amme vernommen hat, worauf nun der zornige Ausspruch ihres Vaters bevorsteht, wird von dem Bräutigam, der neben ihr auf demselben, festlich mit Laubwerk geschmückten, Throne sitzt, noch umschlungen gehalten. Dieselbe Erfindung, durch hochzeitliche Anstalten der Katastrophe einen rührenden Contrast zu bereiten, hat E. auch im Phaethon u. im

Digitized by Google

Quem (cum) iterum equa nutriebat, pastores iterum inventum infantem sustulerunt, sentientes eum deorum numine educari; atque nutrierunt, nomenque ei imposuerunt Hippothoum. Theseus (malim tum Th. tum forte exciderit inter similia.) cum ea iter faceret a Troezene, Cercyonem interfecit (cf. Diodor. Sic. IV, 59.); Hippothous autem ad Theseum venit, regnaque avita rogavit. cui Theseus libens dedit, cum sciret eum Neptuni filium esse (contra Vulcani filium Hyg. vocat fab. 38.), unde ipse genus ducebat. Alopes autem corpus in fontem *) commutavit (sic Augustinus van Staveren Hygini ed. a. 1742. excusa, alii „mutavit." utut hoc se habet, accipiendum est verbum sensu neutrius seu passivi, ut saepe alias), qui ex nomine Alopes est cognominatus." Harpocration: *Ἀλόπη. Λυκοῦργος ἐν τῷ περὶ Ἱερείας. Κερκυόνος θυγάτηρ, ἐξ ἧς καὶ Ποσειδῶνος Ἱππόθοων ὁ τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐπώνυμος, ὡς Ἑλλάνικός τε ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος, καὶ Ε.**) ἐν τῷ ὁμωνύμῳ.*

Oeconomia fabulae quae fuerit, ex Hygini narratione apparet, quippe in qua verisimile videatur ipsum Euripidis drama expressum esse. Fragmentorum, quae supersunt, pars major (3—6.) pertinet ad Cercyonis orationem, qua et nutricem refellere conatur excusantem Neptuni furtum (1.), quem quidem illa expleto animo suo prorsus deseruisse dicit virginem (2.), et ipsam Alopen objurgat, tanquam eam, quae sibi patri non obediendo pudicae educationis fructum corruperit. Igitur ad necem abduci jubet filiam vir crudelis, qui praeter eam nullos haberet liberos. quo facto ex gymnasiis profugientes conspicit cursores adventante Theseo ad puniendum ipsum Cercyonem et latrones Eleusinios Atticosque (7.). cui veniens Cercyon ad pugnam victus atque occisus est.

1.

Eustathius ad Il. ξ', p. 656, 58., Odyss. ι', p. 1640, 60., λ', p. 1681, 41., ed. Rom. *Εὕρηται που κῦμα καὶ τὸ κύημα, ὡς δηλοῖ καὶ Ε. ἐν Κερκυόνι, οὗ τὴν θυγατέρα „γέμειν" ἔφη „κύματος θεοσπόρου" τοῦ ἐκ Ποσειδῶνος δηλαδή.*

Aolos angewandt. Der Künstler konnte sich nur auf einen, gleich allen übrigen, schon bekannten Umstand beziehen, indem er das Urtheil des Kerkyon u. den Hochzeitstag verband." Ita vir sagax, et in superioribus: „Da der Künstler mit Hygin (qui solus habet hanc fabulam, Apollodori quidem narratione de his Thesei rebus gestis injuria temporum truncata) u. mit der Tragoedie im Wesentlichen von Anfang bis zu Ende übereinstimmt, so ist anzunehmen, dass aus der letztern auch dieser Zug geschöpft war." quae etsi probabiliter disputata sunt, tamen mirum videatur Hygini de istis nuptiis silentium, nisi forte illius quoque liber mutilatus est.

*) *Φιλοτὴς* appellatus fuit teste Hesychio v. *Ἀλόπη*.

**) I. e. *Εὐριπίδης*, Euripides.

Digitized by Google

2.

Idem ad Odyss. φ', p. 1902. init. *Σημείωσαι δὲ, ὅτι, Ὁμήρου εἰπόντος τὸ „Μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ," λαβὼν ἐκεῖθεν Ε. ἀνάπαλιν ἔφη ἐν Κερκυόνι ἐπὶ φίλου ἀμελοῦς (Ποσειδῶν δὲ ἦν ἐκεῖνος)·τὸ*

Πλήσας δὲ νηδὺν οὐδ' ὅναρ κατ' εὐφρόνην
φίλοις ἔδειξεν αὐτόν.

3.

Stobaeus 71. p. 432.

Γυνὴ γυναικὶ σύμμαχος πέφυκέ πως.

4.

Idem 77., p. 455.

Ἐγὼ δ', ὃ μὲν μέγιστον, ἄρξομαι λέγειν
ἐκ τοῦδε πρῶτον· πατρὶ πείθεσθαι χρεὼν
παῖδας, νομίζειν τ' αὐτὸ τοῦτ' εἶναι δίκην.

5.

Etym. M. p. 420, 16. *Ε. Ἀλόπῃ* (mendose libri *Ἀλύπῃ*)

Οὐ μὴν σύ γ' ἡμᾶς τοὺς τεκόντας ᾐδέσω.

sic Porson. ad Eurip. Phoen. 1638. (cf. Advers. p. 30.) pro *Οὐ μὴ* etc.

6.

Stob. 72. p. 439.

Τί δῆτα μοχθεῖν δεῖ γυναικεῖον γάμον
φρουροῦντας; αἱ γὰρ εὖ τεθραμμέναι πλέον
σφάλλουσιν οἴκους τῶν παρημελημένων.

quae sic reddas latine:

Quid tam puellarum observamus nuptias,
bene educatae cum magis turbent domos
quam quae neglectae fuerunt a parentibus?

7.

Ammonius p. 137. Valck. ed. *Τροχοὶ ὀξυτόνως καὶ Τρόχοι βαρυτόνως διαφέρουσι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, φησὶ Τρύφων ἐν δευτέρᾳ περὶ Ἀττικῆς προσῳδίας. τοὺς μὲν γὰρ περιφερεῖς Τροχοὺς ὁμοίως ἡμῖν προφέρονται ὀξυτονοῦντες, Τρόχους δὲ βαρυτόνως λέγουσι τοὺς δρόμους.* (Etym. M., laudante Valck. Animadv. ad Amm. p. 216. *Τρόχος βαρυτόνως ἐπὶ τοῦ δρόμου. Ε. Μηδείᾳ*

Ἀλλ' οἵδε παῖδες ἐκ τρόχων πεπαυμένοι
στείχουσιν.

ἀντὶ τοῦ γυμνασίων, δρόμων.) *ἀναγινώσκομεν* (ita G. Dindorf. pro *ἀναγιγνώσκωμεν*) *γὰρ, ὥς φησι μὲν, ἐν Ἀλόπῃ Εὐριπίδου*

Digitized by Google

Ὁρῶ μὲν ἀνδρῶν τόνδε γυμνάδα στόλον
στείχοντα θεωρὸν, ἐκ τρόχων πεπαυμένον.

ἀναλογώτερον δὲ τὸ βαρύνειν etc. reliqui *θεωρὸν* in his versibus, ut qui incertus sim, quid dixerit Tragicus: nam *θεωρὸς* nusquam pro dissyllabo est apud poëtas. non ineptum foret *θούρων ἐκ τρ.*, „ex acribus cursibus" gymnasiorum; sed malim *στείχοντ' ἄωρον*, „intempestive procedentem," prius quam opus fuit redeuntem e gymnasiis metu ingruentis Thesei.

8.

Photius. *Ὀδῆσαι: τὸ ὠνήσασθαι.* (*τὸ πωλεῖν* dicendum erat.) *Ε. Ἀπόπῃ καὶ Κύκλωπι* (12, 85, 120).

VII. *ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ.*

Fabula nobilissima. Apollodorus de Perseo et Gorgonibus, tum ipsa Andromeda, II, 4, 2, 11.: *Ἐπιστὰς οὖν αὐταῖς ὁ Περσεὺς κοιμωμέναις, κατευθυνούσης τὴν χεῖρα Ἀθηνᾶς, ἀπεστραμμένος καὶ βλέπων εἰς ἀσπίδα χαλκῆν, δι' ἧς τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνος ἔβλεπεν, ἐκαρατόμησεν αὐτήν* (Medusam). *Ἀποτμηθείσης δὲ τῆς κεφαλῆς ἐκ τῆς Γοργόνος ἐξέθορε Πήγασος, πτηνὸς ἵππος, καὶ Χρυσάωρ ὁ Γηρυόνου πατήρ. τούτους δὲ ἐγέννησεν ἐκ Ποσειδῶνος. Ὁ μὲν οὖν Περσεὺς ἐνθέμενος εἰς τὴν κίβισιν* (peram a Phorcidibus acceptam) *τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης ὀπίσω πάλιν ἐχώρει· αἱ δὲ Γοργόνες ἐκ τῆς κοίτης ἀναστᾶσαι τὸν Περσέα ἐδίωκον, καὶ συνιδεῖν αὐτὸν οὐκ ἐδύναντο διὰ τὴν κυνῆν· ἀπεκρύπτετο γὰρ ὑπ' αὐτῆς. Παραγενόμενος δὲ εἰς Αἰθιοπίαν, ἧς ἐβασίλευσε Κηφεύς, εὗρε τὴν τούτου θυγατέρα Ἀνδρομέδαν παρακειμένην βορᾶν θαλασσίῳ κήτει. Κασσιέπεια γὰρ, ἡ Κηφέως γυνὴ, Νηρηίσιν ἤρισε περὶ κάλλους, καὶ πασῶν εἶναι κρείσσων ηὐχήσεν. ὅθεν αἱ Νηρηίδες ἐμήνισαν, καὶ Ποσειδῶν αὐταῖς συνοργισθεὶς πλημμύραν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἔπεμψε καὶ κῆτος.* (In terram egrediens bellua homines et armenta devorabat, ut auctor est Philostratus Imag. I, 29.) *Ἄμμωνος δὲ χρήσαντος τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς συμφορᾶς, ἐὰν ἡ Κασσιεπείας θυγάτηρ Ἀνδρομέδα προτεθῇ τῷ κήτει βορὰ, τοῦτο ἀναγκασθεὶς ὁ Κηφεὺς ὑπὸ τῶν Αἰθιόπων ἔπραξε, καὶ προσέδησε τὴν θυγατέρα πέτρᾳ. Ταύτην θεασάμενος ὁ Περσεὺς, καὶ ἐρασθεὶς, ἀναιρήσειν ὑπέσχετο Κηφεῖ τὸ κῆτος, εἰ μέλλει σωθεῖσαν αὐτὴν αὐτῷ δώσειν γυναῖκα. ἐπὶ τούτοις γενομένων ὅρκων ὑποστὰς τὸ κῆτος ἔκτεινε, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν ἔλυσεν. Ἐπιβουλεύοντος δὲ αὐτῷ Φινέως, ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Κηφέως *), ἐγγυώμενος*

*) Apollod. II, 1, 4. *Λιβύης καὶ Ποσειδῶνος γίνονται παῖδες δίδυμοι Ἀγήνωρ καὶ Βῆλος. Ἀγ. μὲν οὖν εἰς Φοινίκην ἀπαλλαγεὶς ἐβασί-*

Digitized by Google

πρῶτος τὴν Ἀνδρομέδαν, μαθὼν τὴν ἐπιβουλὴν, τὴν Γοργόνα δείξας, μετὰ τῶν συνεπιβουλευόντων αὐτὸν ἐλίθωσε παραχρῆμα. παραγενόμενος δὲ εἰς Σέριφον, καὶ καταλαβὼν προσπεφευγυῖαν τοῖς βωμοῖς μετὰ τοῦ Δίκτυος τὴν μητέρα διὰ τὴν Πολυδέκτου βίαν, εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, συγκαλέσαντος τοῦ Πολυδέκτου τοὺς φίλους, ἀπεστραμμένος τὴν κεφαλὴν Γοργόνος ἔδειξε· τῶν δὲ ἰδόντων ὁποῖον ἕκαστος ἔτυχε σχῆμα ἔχων, ἀπελιθώθη. Καταστήσας δὲ τῆς Σερίφου Δίκτυν βασιλέα ἀπέδωκε τὰ μὲν πέδιλα, καὶ τὴν κίβισιν, καὶ τὴν κυνῆν Ἑρμῇ **), τὴν δὲ κεφαλὴν τῇς Γορμόνος Ἀθηνᾷ. — Περσεὺς δὲ μετὰ Δανάης καὶ Ἀνδρομέδας ἔσπευδεν εἰς Ἄργος, ἵνα Ἀκρίσιον θεάσηται etc.

Eratosthenes Cataster. XV., Μυθογράφων ed. Westermann. p. 250., de Cepheo: — Ἦν δὲ, ὡς Εὐριπ. φησὶν, Αἰθιόπων βασιλεὺς, Ἀνδρομέδας δὲ πατήρ· τὴν δ' αὐτοῦ θυγατέρα δοκεῖ παραθεῖναι τῷ κήτει βορὰν, ἣν Περσεὺς ὁ Διὸς διέσωσε, δι' ἣν καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἄστροις ἐτέθη Ἀθηνᾶς γνώμῃ. et ibidem XVII. Ἀνδρομέδα. Αὕτη κεῖται ἐν τοῖς ἄστροις διὰ τὴν Ἀθηνᾶν, τῶν Περσέως ἄθλων ὑπόμνημα, διατεταμένη τὰς χεῖρας, ὡς καὶ προετέθη τῷ κήτει, ἀνθ' ὧν σωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Περσέως οὐχ εἵλετο τῷ πατρὶ συμμένειν, οὐδὲ τῇ μητρὶ, ἀλλ' αὐθαίρετος εἰς τὸ Ἄργος ἀπῆλθε μετ' ἐκείνου, εὐγενές τι φρονήσασα.. λέγει δὲ καὶ Εὐριπ. σαφῶς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς γεγραμμένῳ δράματι. His consimilia, sed breviora, habet Hyginus Poët. Astron. XI., sive is a Graeco accepit, sive hic ab illo, quae est sententia doctissimi Westermanni l. l., praefat. p. IX. cf. W. p. 666. Praeterea evolvi jubeam prae aliis Luciani Dial. marin. 14. et Ovidii Met. IV, 664—762. Parodia fabulae extat apud Comicum Thesmophoriazusis, cujus dramatis Fritzscheus curavit editionem hisce adhibendam, neque neglectam a Welckero, quamvis raro sentiente cum viro litteratissimo. Andromedae ibi personam gerit vetulus Mnesilochus, Echus eum irridentis Euripides, et pro ceto Scytha inductus est. Acta est autem Andromēda Euripidea anno ante Thesmophoriazusas. G. Hermannus praef. Helenae p. VII.: „Scholiastes ad Thesmoph. 1012. (958.) de Andromeda: Συνδεδίδακται γὰρ τῇ Ἑλένῃ. quodsi

---

λευσε —, Βῆλος δὲ ὑπομείνας ἐν Αἰγύπτῳ βασιλεύει μὲν Αἰγύπτου, γαμεῖ δὲ Ἀγχινόην τὴν Νείλου θυγατέρα, καὶ αὐτῷ γίνονται παῖδες δίδυμοι Αἴγυπτος καὶ Δαναὸς, ὡς δέ φησιν Εὐριπίδης (Andromeda procul dubio) καὶ Κηφεὺς, καὶ Φινεὺς προσέτι. Alii aliter, sed Euripides ob oculos versatus esse videtur Apollodoro.

*) Oblitus hic est Apoll. commemorare ensem falcatum (ἅρπην), sed in superioribus hujus capitis, §. 8.: λαβὼν δὲ καὶ παρὰ Ἑρμοῦ, inquit, ἀδαμαντίνην ἅρπην (Jovis telum bello contra Typhonem Apoll. I, 6, 3, 7.), πετόμενος εἰς τὸν ὠκεανὸν ἦκε, καὶ κατέλαβε τὰς Γοργόνας κοιμωμένας etc.

Digitized by Google

ostendi potest, quo anno acta sit Andromeda, constabit etiam de Helena. Nondum editam fuisse Andromedam, cum Aves doceret Aristophanes, tradit schol. ad Avium versum 347. (339.), reprehendens Asclepiadem, qui respici eam in Avibus crediderat. Aves autem actae sunt Ol. 91, 2. archonte Chabria. Ranas edidit Arist. Ol. 93, 3. Callia archonte. Ad ejus fabulae v. 53. observat schol., octavo ante anno actam esse Andromedam. is vero est Ol. 91, 4. (anno ante Chr. nat. 413.), quo archon fuit Cleocritus. Anno post, Ol. 92, 1., archonte Callia, actae sunt Thesm., ipso in ea fabula teste Aristophane v. 1060. (1001.): quapropter eam v. 850. (808.) *τὴν καινὴν Ἑλένην* vocat, quod recte interpretatur schol. *ὑπόγυον δεδιδαγμένην.*"

1.

Schol. Ravenn. ad Aristoph. Thesm. 1074. (1006.) *Ὁ Μνησίλοχος ὡς Ἀνδρομέδα. τοῦ προλόγου Ἀνδρομέδας εἰσβολή.* Schol. Theocr. II, 166. *Ὅτι δὲ ἐπὶ ἅρματος ὀχεῖται ἡ Νὺξ, Εὐρ. Ὦ Νὺξ* etc.

Ὦ Νὺξ ἱερὰ, an.
ὡς μακρὸν ἵππευμα διώκεις, an. paroem.
ἀστεροειδέα νῶτα διφρεύουσ' dact. t.
αἰθέρος ἱερᾶς an.
τοῦ σεμνοτάτου δι' Ὀλύμπου! an. paroem.

Valde infans atque inelegans fuisset E., si parvo intervallo dixisset *Νὺξ ἱερὰ, αἰθέρος ἱερᾶς,* quorum haec quidem suspecta reddit etiam dactylum male excipiens anapaestus. quare *ἱερᾶς* depravatum arbitror et ponendum — *αἰθέρος αὔραις τοῦ σ. δι' Ὀ.*

Initium simile Iphigeniae Aul. et Rhesi.

2., 3., 4.

Ad eandem Andromedae monodiam pertinent haec ex eodem loco Aristophanis:

Τί ποτ' Ἀνδρομέδα περίαλλα κακῶν an. d.
μέρος ἐξέλαχον, θανάτου τλήμων;

Schol. Rav.: *Λείπει „μέλλουσα τυχεῖν."* Cave credas: per se enim, et eleganter quidem, dictum est *θαν. τλήμων,* „misera mortis," i. e. ob mortem, propter genus mortis, quo mihi pereundum est.

Neque abhorrent illa, quae affert Schol. ad Comici Av. 347. (cf. fragm. 45.)

Ἐκθεῖναι κήτει φορβάν.

et ista, quae restituas e Thesm. 1029. et seqq.

— — *Οὐ* i. trim.
χοροῖσιν, οὐδ' ὑφ' ἡλίκων νεανίδων,
ἀλλ' ἐν πυκνοῖς δεσμοῖσιν ἐμπεπλεγμένη

Digitized by Google

κήτει βορᾷ πρόκειμαι, anacr.
γαμηλίῳ μὲν οὐ ξὺν παιῶνι, δεσμίῳ δέ. asynart., 2 anacr.
Γοᾶσθέ μ', ὦ γυναῖκες, ὡς μέλεα μὲν πέπονθα
μέλεος, ὦ τάλαιν' ἐγώ! tr. d. cat.
ἀπὸ δὲ συγγόνων ἄλλως ἄνομα πάθεα, dochm. hyp.
πολυδάκρυτον αἶδα γόον φλέγουσαν. asynart., dochm. et ithyph.
ἰὼ μοι μοίρας ἄτεγκτε δαίμων! asynart., dochm. et i. h.
ὦ κατάρατος ἐγώ! — dact. d. hyp.
Τίς ἐμὸν νῦν ἐπόψεται tr. d. cat.
πάθος ἀμέγαρτον ἐπὶ κακῶν παρουσίᾳ;
εἶθε με πυρφόρος αἰθέρος ἀστὴρ dact. t.
ἐξολέσειεν! adon.
οὐ γὰρ ἔτ' ἀθανάταν φλόγα λεύσσειν ἐστὶν ἐμοὶ
φίλον, ὡς ἐκρεμάσθην, dact. octon.
λαιμότμητ' ἄχη δαιμονῶσ', asynart., t. et i.
αἰόλᾳ νέκυσ' ἐπὶ πορείᾳ. glyc. hyp.

Schol. Rav. ad 8. (1040.) *Ἀπὸ κοινοῦ λάβωμεν „Πέπονθα ἄνομα πάθεα.“ καὶ ταῦτα ἐξ Ἀνδρομέδας, δεομένης* (ita Matth. pro *δεομένη*) *τοῦ βαρβάρου* (barbari regis, Cephei). *προεῖπε δὲ „Γοᾶσθέ μ', ὦ γυν.“* etc. Omittendum fuit 4. nomen helluonis Glaucetae (*Γλαυκέτη*), quod Comicus infersit post *βορά:* tum mutandum *τάλας* in *τάλαινα*, *δαιμονῶν* in *δαιμονῶσ'*. 8. pro corruptis *ἀλλ' ἀν' ἄνομα* etc. dedi *ἄλλως*, compendio *αλλϑ'* deceptos esse ratus librarios, ut haec dicat virgo „et incendentem (me deplorate) luctum lacrimosum Orci propter temere a cognatis illata in me mala injusta.“ *οὖν* pro *οὐκ* debetur Jacobsio Anthol. Palat. III. p. 741., et Brunckio *αἰόλᾳ πορείᾳ* (cito itinere) 18., quo versu, quod in codicibus habetur, *νέκυσιν* corrumpit metrum.

5.

Idem schol. ad Thesm. 1018. (964.) *Πάλιν ἐξ Ἀνδρομέδας. πρὸς τὴν Ἠχὼ Ἀνδρ. λέγει „Προσαιδοῦσσαι τὰς ἐν ἄντροις ἀπόπασον ἔσον ἀχοῖ με σὺν φίλαις γόου πόθον λαβεῖν.“* Haec restitueris ita scribendo:

Πρὸς αἰδοῦς σὲ), τὰς ἐν ἄντροις ἀπόπαυσον*, asynart., dochm. et pherecrat.
ἔασον δ', Ἀχοῖ, με σὺν φίλαισι asynart., dochm. et i. h.
γόου πόνου λαβεῖν! i. d. brachycat.

Copulam addidi necessariam, cui copulae (*Δ'*) verisimile videtur offecisse A. simile vicinum, et pro inepte *πόθον* dedi *πόνον*. Seidler. et alii *ἀπόπαυσον*. precatur Echonem Andr., ut tacere

*) Scil. *ἱκετεύω*. cf. Iphig. Aul. 818 etc.

Digitized by Google

jubeat Nymphas *ἀντριάδας*, famulas suas. W. p. 653., nota 15.: „Es ist neu u. eigen, dass Echo ihre Dienerinnen hat, u., wie sie selbst in Höhlen wohnt (Ovid. Met. III, 395.), *πέτρας ὀρείας παῖς* (Hecub. 1110.), *πέτρας ἠχὼ* (Aeschyl. Pers. 390.), wie Fritzsche p. 420. anführt, so auch durch die Höhlennymphen wirkt. Denn *αἱ ἐν ἄντροις* sind die *ἀντριάδες*, welche Phrynichos Arabios. (Bekker. Anecd. p. 17.) von den Najaden u. Oreaden unterscheidet —. Der Unterschied ist, dass andre Nymphen in Höhlen verehrt werden u. hausen, diese aber das Eigenthümliche der Grotten, das Hallende insbesondre, ausdrücken." —

6.

Idem ad Lysistr. 962. (898.) *Ποῖα ψυχή; Παρὰ τὸ ἐξ Ἀνδρομέδας „Ποῖα λιβὰς, σειρήν;"* Schol. Ravenn. *Πῶς δυνήσῃ σαυτὸν ἐπισχεῖν, οὕτως ἡρεθισμένος; παρὰ τὸ ἐξ Ἀνδρομέδας „Ποῖαν αἰλιβάδ', ποῖος εἰρήν."* Matth.: „An *Ποῖαι λιβάδες; ποῖα σειρήν;*" Hoc certatim propagaverunt viri docti non explicatum, nec sane difficultate caret vox *λιβάδες*, nisi forte *Λιβάδες* intelligendae sunt nymphae fontium, quibus non inepte sociaretur Siren, siquidem Sirenes Acheloi filiae perhibebantur. quodsi hoc placet, Perseus advolans, ubi e longinquo conspexit Andromedam et circumfusas amicas ejus in rupe, mulieres choricas, habet eas pro nymphis fontium ibi scatentium, et ipsam pro Sirene. sed suspicor Tragicum dixisse *Ποῖαι λιθάδες;* „Quae saxa?" tum intelligendus collis saxosus, ad quem alligata fuit Andromeda.

7., 8., 9.

Jam sequuntur verba Persei advenientis*) et cum puellis Aethiopicis ipsaque Andromeda colloquentis.

Thesmoph. 1098. (1036.)

(ΠΕΡΣ.) Ὦ θεοί, τίν' ἐς γὴν βαρβάρων ἀφίγμεθα
ταχεῖ πεδίλῳ; διὰ μέσου γὰρ αἰθέρος
τέμνων κέλευθον πόδα τίθημ' ὑπόπτερον,
Περσεύς, πρὸς Ἄργος ναυστολῶν, τὸ Γοργόνος
κάρα κομίζων.

Ad haec Schol. Rav. mendose: *Εἰς Περσέα ἐξ Ἀνδρομέδας τρία τὰ πρῶτα, καὶ λοιπὸν ἐπέζευξε τὰ ἑξῆς.* dicendum erat *Περσέως*, deleto *Εἰς*, nec causa est, cur verba *Περσεὺς — κομ.* abjudicemus ab Euripide.

8.

Schol. ad Thesm. 1116. (1054.), qui affert verba *Ἔα — θαλάσσης*, tum Maximus in Dionys. Areopag. t. II. p. 28. ed Corder.

*) W. p. 648, not. 5. „Pollux IV, 128. u. Schol. ad Clem. Alex. Protr. p. 98.; *Δείκνυσι δὲ ἡ μηχανὴ θεοὺς καὶ ἥρωας τοὺς ἐν ἀέρι, Βελλεροφόντην ἢ Περσέα, καὶ κεῖται κατὰ* (Schol. *μετὰ*) *τὴν ἀριστερὰν ὑπὲρ τὴν σκηνὴν τὸ ὕψος.* Cf. Aristoph. Daedal. fragm. 3. (Erotian. v. *ἀνεκάς.*)"

Digitized by Google

et Pachymeres ibidem p. 30., apud quos reliqua leguntur. dicit haec Perseus, cum longius etiam abest a terra; quae sequuntur autem similia, ubi propius accessit, ita ut cognoscat, non effigiem insculptam rupi, sed veram vivamque esse virginem Andromedam.

Ἔα, τίν' ὄχθον τόνδ' ὁρῶ περίῤῥυτον
ἀφρῷ θαλάσσης, παρθένου τ' εἰκώ τινα
ἐξ αὐτομόρφων λαΐνων τυκισμάτων,
σοφῆς ἄγαλμα χειρός;

Toleravi verbum *αὐτομόρφων*, ut *τυκίσματα* (ita Jacobs. Exerc. crit. I. p. 215. pro *τειχισμάτων*) *αὐτόμορφα* intelligantur effigies, quae velut totae sint forma, i. e. omnino formosae, sive Welckeri verbis „ganz Form, urschön, wie *αὐτόκωλος* bei Simonides de Mulier. 76., *αὐτόξυλος*, *αὐτοχόωνος* Iliad. *ψ'*, 826" etc. vellem tamen allata esse exempla vocabuli ea notione usurpati: neque enim inepte Fritzsch. *αὐτόμορφα* dici putat ea, quae sponte sua certam formam assumserint, „selbstgestaltet," nisi quod ei sensui repugnant verba *σοφῆς ἄγαλμα χειρός*, ut W. animadvertit. videndum igitur, an reponendum sit, facili quidem mutatione sententiaque perspicua, *ἀντιμόρφων*, „effictorum." sic *ἀντικύων* pro *αὖτη κύων* legendum videtur apud Homeri scholiastas Odyss. *υ'*, 66., ubi plura de hujusmodi mendis.

9.

Tiberius rhet. §. 47. ed. Boissonade.

Ὁρῶ δὲ πρὸς τῆς παρθένου θοινάματα.

10.

Thesmoph. 1105. (1043.)

(*ΠΕΡΣ.*) *Ἔα, τίν' ὄχθον τόνδ' ὁρῶ, καὶ παρθένον*
θεαῖς ὁμοίαν, ναῦν ὅπως, ὡρμισμένην;
(*ΑΝΔΡ.*) *Ὦ ξένε, κατοίκτειρόν με τὴν παναθλίαν!*
λῦσόν με δεσμῶν!

Malim — *τὴν παν.*, *λῦσον δὲ δ.* de *δ* et *μ* litteris interdum confusis v. Porson. ad Phoeniss. 1555.

11.

Ibidem 1015. (961.)

(*Π.*) *Φίλαι παρθένοι, φίλα μοι* glyc. polyschem.
πῶς ἂν ἐπέλθοιμι; (*ΑΝΔΡ.*) *Κλύεις, ὦ;* chor. d. hyp.

libri *ἀπέλθοιμι;* verbis *Κλ.*, *ὦ;* Andr. laeta Persei adventu et desiderio, quod significat, se adeundi compellat, nisi fallor, puellam proxime adstantem, seu coryphaeum.

12.

Stobaeus 112. p. 183.

(*Α.*) *Συνάλγησον, ὡς ὁ κάμνοντι δακρύων* dochm. hyp.
μεταδοὺς ἔχει κουφότητα μόχθων. asynart., 2, i, h.

Digitized by Google

Ita Meinek. Marginalium VII. (Zeitschr. f. A. W. a. 1843. fascic. 2.), nisi quod minus recte digessit versus. Vitiose codd. *κάμνων.* dictum *ὁ κάμνοντι μεταδοὺς δακρύων* pro *τὸ κάμνοντι μεταδιδόναι δ.*, de quo genere loquendi v. Meinek. Fragm. Com. gr. IV. p. 368., nos ad Odyss. *δ'*, 397. E. Herc. fur. 1134 *Αὔδαδες ὁ θεὸς* pro *A. τὸ θεῖον*, et contraria ratione inferius fr. 22. *ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν* pro *ὑπ' αὐτῶν τῶν διδάσκεσθαι φιλούντων*, „a discendi cupidis," i. e. amantibus.

13.

Schol. Ravenn. ad Thesmoph. 1022. (966.)
(*ΧΟΡΟΣ.*) *Ἄνοικτος ὡς τεκών σε*, anacr.
τὴν πολυπονωτάτην βροτῶν, i. d.
μεθῆκεν ᾅδᾳ ματρὸς ὑπερθανεῖν. alc.
Codd. *πατρὸς ὑπερθ.*, sed pro matre moritura erat Andromeda. Apollodorus in superioribus: *Κασσιέπεια γὰρ — Νηρηίσιν ἤρισε περὶ κάλλους* etc. saepe confusae *μ* et *π* litterae in libris.

14.

Thesm. 1121. (1048.), 1067. (999.), Plutarch. Sympos. IX, 15., p. 747, D., qui attulit verba *Ὁ πετ. — γοργ.*
(*Π.*) *Ὦ παρθέν', οἰκτείρω σε κρεμαμένην ὁρῶν* *).
(*Α.*) *Σὺ δ' εἶ τις, ὅστις τοὐμὸν ὤκτειρας πάθος;*
(*Π.*) *Ὁ πετόμενος ἱερὸν ἀνὰ Διὸς αἰθέρα* dochm.
γοργοφόνος.
Aristoph. v. 2. *ἥτις*, ut convenit personae ludicrae Echonis, quam compellat Andromedae partes agens Mnesilochus.

15.

Plut. Moral. p. 22, e. *Τῷ θοάζειν τὸ κινεῖσθαι σημαίνουσιν, ὡς Ε.*
(Andr. in explicatione mythi sui)
Κῆτος θοάζον ἐξ Ἀτλαντικῆς ἁλός.

16.

Zenobius V, 45.
(A. ibidem)
Οἵῳ μ'. ὁ δαίμων θηρίῳ συνῴκισεν.

*) Matthiaeum, ne Euripideis insereret vicina ista apud Aristophanem
— *Ἀνθρώποισι γὰρ νοσήματα*
ἅπασίν ἐστιν, ἐμὲ δὲ μαὐτὸν τῆς κόρης
ταύτης ἔρως εἵληφεν,
vel versus medii mensura comoediam redolens deterrere debebat. Etiam Thesm. 1122. (1060.) *Πεσεῖν ἐς εὐνὴν καὶ γαμήλιον λέχος* habet comicum colorem, fucatum illum verbis tragicis (Orest. 1022.) *γαμ. λέχος.*

Digitized by Google

17.

Diogenes Laërt. IV, 29. — *τὰ ἐξ Ἀνδρομέδας Εὐριπίδου* — (*Π.*) *Ὦ παρθέν', εἰ σώσαιμί σ', εἴσει μοι χάριν;*

18.

Herodianus *Περὶ σχημάτων* p. 58, 9. (Villoison. Anecd. gr. II. p. 94.)

(*Α.*) *Ἄγου δέ μ', ὦ ξέν', εἴτε πρόσπολον θέλεις, εἴτ' ἄλοχον.*

libri *εἴτ' ἄλ.*, *εἴτε δμωίδα.* Diog. Laert. l. l. *Ἄγου με, ὦ ξένε, εἴτε δμωίδ' ἐθέλεις, εἴτ' ἄλοχον*, qui germanae voci substituit glossema. versificatoris, de sententia securi, est illud *Εἴτ' ἄλ.*, *εἴτε δμωίδα.*

19.

Stob. 110. p. 581.

(*Α.*) *Μή μοι προτείναν ἐλπίδ' ἐξάγου δάκρυ.*
(*Π.*) *Γένοιτο δ' ἂν πόλλ' ὧν δόκησις οὐκ ἔνι.*

Ita Matth. nota. vulgo verba *Γέν.* — *ἔνι* Andromedae orationi continuantur. His apte subjungas sub persona virginis, quae affert Stob. 97. p. 538., haec:

20.

Ἦ που τὸ μέλλον ἐκφοβεῖ καθ' ἡμέραν,
ὡς τοῦ γε πάσχειν τοὐπιὸν μεῖζον κακόν.

Sane futurum quaeque formidat dies,
torquetque magis urgente venturum malum.

Nec discrepat Thesm. 1134. (1072.)

21.

Μέμνησο, Περσεῦ, μ', ὡς κατέλιπες ἀθλίαν.

libri *καταλείπεις* corrupto senario tragico. Clamabat hoc, ni fallor, Andromeda Perseo digresso ab illa, ut Cepheum conveniret de stipulandis filiae nuptiis ante quam bellum se objiceret: sic enim rem gestam esse narrat Apollodorus. etiam Mythogr. I, 73.: — Pactusque est a Cepheo et Cassiopeia, parentibus virginis, ut eam sibi matrimonio jungerent, si bellum interemisset. Ipse Perseus tum videtur pronuntiasse illa apud Athenaeum XIII. p. 561, b, c, quae verba ejus esse in Andromeda Euripidea docet Lucianus De conscrib. hist. 1.

22.

Σὺ δ', ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων, Ἔρως,
ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλά,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιοῦργος εἶ,
μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς σύνεκπόνει.
καὶ ταῦτα μὲν δρῶν τίμιος θεοῖς ἔσει,
μὴ δρῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν
ἀφαιρεθήσει χάριτας, αἷς τιμῶσί σε.

Digitized by Google

Verba τίμιος θεοῖς ἔσει pluribus offensioni fuerunt, quorum Musgrav. proponit τ. νέοις ἕ., Dobraeus autem ad Aristoph. Vesp. 396. pro θεοῖς legendum putat θνητοῖς, vel θεῶν. sed parum laudis est, si apud juvenes tantum et mortales poëta honoratum iri dicat Amorem, quem deorum et hominum tyrannum appellavit: θεῶν autem nec verisimile videtur, et friget τίμιος θεῶν, si nihil aliud significat quam τίμιος θεός. merito tamen in suspicionem adductum esse arbitror θεοῖς, quippe quod non magis sufficiat sententiae quam νέοις vel θνητοῖς. malim igitur τίμιος θεός τ' ἔσει, „honoratus eris et deus," i. e. deus nomine dignus, deus verus, deus potens, quemadmodum emphatice dici solent verba θεὸς, deus. E. Helena 516. (560.) Ὦ θεοί! θεὸς γὰρ καὶ τὸ γιγνώσκειν φίλους. Virg. idyll. 1, 7. „Namque erit ille mihi semper deus." cf. annot. ad 12. θεοςτ' facile in θεοισ mutari potuisse sciunt palaeographi.

Quae habet Stob. 62. p. 399.

Σὺ δ', ὦ κάκιστε πάντων θεῶν τε κἀνθρώπων,
ἢ μὴ δίδασκε τὰ κακὰ φαίνεσθαι καλὰ,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν εὐμενὴς παρίστασο,

ea non Euripidis esse, sed poëtae alicujus παρῳδοῦντος, Matth. et W. animadverterunt. primus versus sic opinor, scribendus est, restituto senario comico:

Σὺ δ', ὦ κάκιστε θεῶν τε πάντων καὶ βροτῶν.

καὶ βροτῶν etiam Scaliger apud Grotium, nec dubium quin depravatum sit κἀνθρώπων.

23., 24.

Stob. 61. p. 388.

Ὅσοι γὰρ εἰς ἔρωτα πίπτουσιν βροτῶν,
ἐσθλῶν ὅταν τύχωσι τῶν ἐρωμένων,
οὐκ ἔστι πολὺς λείπεται τόθ' ἡδονῆς.

Haec commode ad eandem Persei orationem referantur. item illa Stob. 65. p. 411.

Τῶν γὰρ πλούτων ὅδ' ἄριστος anap. paroem.
γενναῖον λέχος εὑρεῖν. pherecrat.

Pars non exigua fragmentorum hujus fabulae continetur Persei colloquio cum Cepheo de paciscendis Andromedae nuptiis. Narrasse putandus ille est matris suamque historiam, genus ab Jove, sed adversas et Danaës et ipsius fortunas, ejectorum olim in mare ab Acrisio, nec servatorum a Polydecte, rege Seriphi insulae, nisi iniquis conditionibus nuptiarum matris et ab ipso suscipiendae expeditonis ad afferendum Medusae caput abscissum, quod opus se effecturum juvenili audacia elatum temere promisisse (24.), eoque diis faventibus peracto gloriam quidem nunc reportare magnorum ausorum, sed opibus destitutum esse, nec tute vel Argos rediturum

Digitized by Google

ob metum Acrisii de oraculo*), vel ad Polydecten propter importunum ejus amorem, quem ad vim spectare. perdite autem se amare Andromedam (26.), neque indignum regia virgine sibi videri, qui et belluam interfecturus sit, et placato Acrisio Argis se regnaturum sperare possit. Ad haec barbarus primum silere, incertus consilii, ut qui servari quidem vellet filiam, sed generum inopem atque obnoxium, et fortasse a Phineo vel Agenore notatum tanquam nothum, contemneret; deinde magnos Persei spiritus reprimere, opesque ceteris rebus praeferre, quibus opibus se ait abundare, quamvis afflictum (31. — 33.), donec tandem monitis Chori senum, opinor, Aethiopum lenitus filiam despondet Perseo, si victor redierit.

Persei verba ad Cepheum ante quam belluam invadit.

25.

Stob. 50. p. 357.

Νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ σθένος τοῦ νοῦ πλέον.

26.

Idem 69. p. 399.

Ἔρωτα δεινὸν ἔχομεν· ἐκ δὲ τῶν λόγων
ἑλοῦ τὰ βέλτισθ', ὡς ἄπειστόν ἐστ' ἔρως,
κἀν τῷ κακίστῳ τῶν φρενῶν οἰκεῖν θέλει.

Perseus, suspicans, quae dicturus sit pro se et causa sua nuptiarum Andromedae, vana visum iri barbaro regi, vehementem amorem excusat, Cepheumque jubet ex oratione sua optima eligere: neque enim aptum ad persuadendum esse amorem, ut cujus non eadem in animo sedes sit quae rationis, sed fere pessima ista libidinum. ὡς pro ὥστε vulgato recte Piersonus apud Valck. Diatr. p. 159. nos dedimus ἄπειστον, quo sensu ἀπειθῆ μῦθον dixit Theognis 1235. abhorrent enim verba codicum ὥστ' ἄπιστόν ἐστ' ἔρως, „infidum est amor," ut vertit Grotius.

27.

Idem 29. p. 200.

Οὐκ αἰσχρὸν οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων βροτοῖς,
ἀλλ' ἡδύ τοι σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων.

---

*) Apollod. II, 4, 1, 1.: *Ἀκρισίῳ δὲ περὶ παίδων γενέσεως ἀρρένων χρησηριαζομένῳ ὁ θεὸς ἔφη γενέσθαι (ἂν) παῖδα ἐκ τῆς θυγατρὸς, ὃς αὐτὸν ἀποκτείνῃ. δείσας οὖν Ἀκρίσιος τοῦτο, ὑπὸ γῆν θάλαμον κατασκευάσας χάλκεον, τὴν Δανάην ἐφρούρει· ταύτην μέν, ὡς ἔνιοι λέγουσιν, ἔφθειρε Προῖτος* (Acrisii frater geminus), *ὅθεν αὐτοῖς καὶ ἡ στάσις ἐκινήθη, ὡς δὲ ἔνιοί φασι, Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς χρυσὸν, καὶ διὰ τῆς ὀροφῆς εἰς τοὺς Δανάης εἰσρυεὶς κόλπους, συνῆλθεν. αἰσθόμενος δὲ Ἀκρ. ὕστερον ἐξ αὐτῆς γεγεννημένον Περσέα, μὴ πιστεύσας ὑπὸ Διὸς ἐφθάρθαι, τὴν θυγατέρα μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς λάρνακα βαλὼν ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν* etc.

Digitized by Google

Negat P. ignominiae sibi esse miram profectionem suam ad Gorgonas jussu Polydectae: neque enim se illi paruisse tanquam obnoxium, sed necessitate implendi promissi; esse autem quod gaudeat feliciter exactis laboribus.

28.

Idem ibidem p. 199.

Εὔκλειαν ἔλαβον οὐκ ἄνευ πολλῶν πόνων.

29.

Idem 34. p. 215.

Σιγᾷς· σιωπὴ δ' ἄπορος ἑρμηνεὺς λόγων.

Ad haec W. Cepheum respondisse putat illa, quae ex Plutarchi verbis Moral. 532, f, *Τὴν γὰρ σιωπὴν ὁ μὲν Ε. φησὶ τοῖς σόφοις ἀπόκρισιν εἶναι* eruas,

30.

Ἡ γὰρ σιωπὴ τοῖς σοφοῖς ἦν ἀπόκρισις.

31.

Id. 103. p. 562.

Οὐκ ἔστιν ὅστις εὐτυχὴς ἔφυ βροτῶν,
ἂν μὴ τὸ θεῖον ὡς τὰ πολλὰ συντελῇ.

Libri: — *βροτ.*, *ὃν μὴ* — *συνθέλει.* Heyn. ad Eratosth. Catast. p. XXIV. *ᾧ μὴ* — *συντελεῖ.* Heathio quoque placuerat *συντελεῖ.* alii: *συντελῇ. ἂν μὴ συντελῇ*, „nisi adjuvet.“ His P. respondet ad Cephei dicta 32. et 33., jamque illi deos favere significat, qui se praeter omnem expectationem miserint ad servandam ejus filiam, quam propterea sibi desponderi aequum esse, neque se dubitare quin sic ipse existimet. Quae refellens Cepheus dicere potuit illa, quae posuimus 34., cum ex hac fabula petita videantur doctis, etsi ad Andromacham refert Aristophanis schol. ad Ran. 105.

Cephei verba ad Perseum ex eadem scena.

32.

Stob. 79. p. 469.

Ὦ τλῆμον, ὥς σοι τὰς τύχας μὲν ἀσθενεῖς
ἔδωχ' ὁ δαίμων, μέγα φρονοῦσι δ' οἱ λόγοι!

33.

Idem 96. p. 531.

— *Χρήμασιν γὰρ εὐτυχῶ,*
ταῖς συμφοραῖσι δ', ὡς ὁρᾷς, οὐκ εὐτυχῶ.

34.

Idem 89. p. 502.

Χρυσὸν μάλιστα βούλομαι δόμοις ἔχειν·
καὶ δοῦλος ὢν γὰρ τίμιος πλουτῶν ἀνὴρ,

Digitized by Google

ἐλεύθερος δὲ χρεῖος ὢν οὐδὲν σθένει.
χρυσοῦ νόμιζε σαυτὸν οὕνεκ' εὐτυχεῖν.

35.

Schol. Comici ad Ran. 105.

Μὴ τὸν ἐμὸν οἶκει νοῦν· ἐγὼ γὰρ ἀρκέσω.

Animum alicujus habitare Graeci dicunt eum, qui pro illo cogitat, quod se ipsum posse ait Cepheus, neque opus esse Persei consiliis.

Verba Chori cum totius vel Hemichorii lyrica, tum coryphaei, senariis iambicis conscripta.

36.

Stob. 111. p. 582., Ammon. *Περὶ διαφ. λέξ.* v. *ὀρρωδεῖν.*

(*ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.*) *Τὰς συμφορὰς γὰρ τῶν κακῶς πεπραγότων*
οὐ πώποθ' ὕβρισ', αὐτὸς ὀρρωδῶν παθεῖν.
(*ΧΟΡΟΣ.*)

37.

Stob. Eclog. phys. et eth. p. 131.

Τὸ δαιμόνιον οὐχ ὁρᾷς, ὅπη asynart., dochm. et i.
μοίρας διεξέρχεται, στρέφει δὲ asynart., 2 i. h.
ἄλλους ἄλλως εἰς ἀμέραν; asynart., spond. et i.

38.

Idem 93. p. 561.

— *Ὁ μὲν ὄλβιος ἦν,* anap.
τὸν δ' ἀπέκρυψεν θεός. ἦ κείνων anap. d.
τῶν ποτε λαμπρῶν νεύει βίοτος,
νεύει δὲ τύχα κατὰ πνεῦμ' ἀνέμων.

Codd. — *θεός. ἐκείνων.* vulgati libri *θ. ἐκ κείνων τ. π. λ. νεύει β.*, quod foret *ἐκνεύει.* verum id neque ad sententiam facit, et sequente altero, *νεύει*, quod item intelligendum esset *ἐκνεύει*, abhorret ab usu graecae linguae, quo bis illatis verbis cum praepositione compositis nonnisi praepositio solet repeti. igitur dicendum fuisset — *βίοτος, ἐκ δὲ τύχα* etc., quod metro arguitur. v. Matth. gramm. gr. §. 594, 2.

Pactis Andromedae nuptiis Perseus ad interficiendam belluam proficiscitur, eaque occisa rediens lacte et vino excipitur a laetis pastoribus.

39.

Athenaeus XI. p. 477, a, Eustath. ad Odyss. *ι'*, p. 1632, 9., Macrob. Sat. V, 21.

— *Πᾶς δὲ ποιμένων ἔῤῥει λεώς,*
ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος
πόνων ἀναψυκτῆρ', ὁ δ' ἀμπέλων γάνος.

Verba Nuntii.

Digitized by Google

40.

Jam nuptiae celebrantur, epulumque instruitur, confluentibus Aethiopibus.

Anecd. Bekker. I. p. 339, 5. *Ἄγορος καὶ Ἄγοροι. Εὐρ. Ἀνδρομέδᾳ „Οἱ κατ' οἶκον ἀμφὶ δαῖτα καὶ τράπεζαν.“ Αἰθίοπας σημαίνει.* Scribamus

— *Οἱ κατ' οἶκον ἀμφὶ δαῖτα καὶ*
τράπεζαν ἄγοροι.

καὶ extremo versu, ut Soph. Phil. 292. et alias.

41.

Turbantur nuptiae a Phineo vel Antenore, qui monent Cepheum, ne notho in matrimonium det filiam regiam.

Stob. 75. p. 453.

Ἐγὼ δὲ παῖδας οὐκ ἐῶ νόθους λαβεῖν·
τῶν γνησίων γὰρ, οὐδὲν ὄντες, ἐνδεεῖς
νόμῳ νοσοῦσιν, ὅ σε φυλάξασθαι χρεών.

42.

Aristoph. Thesm. 1128. (1066.)

Iidem Perseum objurgant. quos ubi verbis placari non posse, insidiasque strui, sensit, orare desinens et Medusae caput circumspiciens (*τούτῳ πρέπουσαν μηχανὴν*) inquit

Αἰαῖ, τί δράσω; πρὸς τίνας στρεφθῶ λόγους;
Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐνδέξαιτο βάρβαρος φύσις·
σκαιοῖσι γάρ τοι καινὰ προσφέρων σοφὰ
μάτην ἀναλίσκοις ἄν. ἀλλ' ἄλλην τινὰ
τούτῳ πρέπουσαν μηχανὴν προσοιστέον.

probabiliter enim haec ad Andromedam retulit Matth., nec satis causae est, cur verba *σκαιοῖσι — προσοιστέον*, Aristophani attribuantur, quorum *σκαιοῖσι — σοφὰ* habeat E. Medea 302. (283.), reliqua vero et apta sint hisce rebus, et, sive sententiam seu metrum spectes, non indigna Tragico. *τούτω*, isti, contemtim dictum est, ut passim *οὗτος*.

43.

Stob. Eclog. eth. p. 123.

Τήν τοι Δίκην λέγουσι παῖδ' εἶναι Διὸς,
ἐγγύς τε ναίειν τῆς βροτῶν τιμωρίας.

Hisce itidem Perseus a vi inferenda deterrere inimicos potuit, quae huic fabulae Musgrav. aliique annumerant: nam in codicibus quidem ex Andromacha petita esse dicuntur.

44.

Difficilius est judicare de corruptis illis apud Stob. 122. p. 613. *Τὸ ζῆν ἀφέντες τὸ κατὰ γῆν τιμῶσί σου. κενόν γ'· ὅταν γὰρ*

Digitized by Google

ζῇ τις, εὐτυχεῖ, Κρέων. nam recte quidem, opinor, Gaisford., cum Paris. A. ostendat ὅτου γὰρ, posuit ὅπου γὰρ, nec minus bene habet Musgravii εὐτυχεῖν χρεών, quibus receptis scripserim

Τὸ ζῆν ἀφέντες τὸ κατὰ γῆν τιμῶσί του,
κενόν γ' · ὅπου γὰρ ζῇ τις, εὐτυχεῖν χρεών,

quorum sententia est quae istorum apud Horatium Od. III, 24.

Virtutem incolumem odimus,
sublatam ex oculis quaerimus invidi,

siquidem ἀφέντες est „contemnentes;" verum ea ipsa sententia dubitari potest cujusnam ex persona pronuntietur, nisi forte P. in discrimen mortis adductus invidia procerum Aethiopum ita queritur de ingratis hominum animis, bene de se meritos viros fere vivos spernentium, nec nisi post mortem honorantium praemio inani: nam ubi vivat homo, scilicet apud Superos, ibi felicitate opus ei esse, i. e. honore, quae est in parte felicitatis. Creontis nomine deceptus Valck. haec ad Alcmaeonem retulit propter verba Ὦ παῖ Κρέοντος etc. apud Stob. 88. p. 500. neque cautior conjector Hartungus Eurip. restitut. vol. I. p. 428. in enarrando argumento Antigonae Euripideae: „Cum perventum esset," inquit, „ad subterraneum, in qua Antigone viva includenda erat, virgine in tumulum detrusa juvenis eodem subito se demisit, strictoque gladio arcens qui retrahere conabantur una cum virgine inclusus est. His a nuntio expositis in Creontis animo iracundia cum pietate propriique commodi ratione pugnabat; mox eum poenitentia invasit. Felicior ei videtur sors Polynicis quam sua: ad illum enim, quamvis mortuum, omnes se convertere, se autem vivum destitui:

τὸ ζῆν ἀφέντες, τὸ κατὰ γῆν τιμῶσί σου.

Respondet chorus:

κενόν γ' · ὅταν γὰρ ζῇ τις, εὐτυχεῖ, Κρέον.

Dolet enim regis vicem chorus et consolando eum erigere studet" etc. durissima enim est illa interpretatio verborum τὸ ζῆν — σου, nec sane verum, ubi quis vivat, eum felicem esse; quod sensit Matth.

45.

Schol. Comici ad Av. 347. (cf. fragm. 3.) Καὶ δοῦναι φύγχει φορβάν] Ἀσκληπιάδης φησὶν ἀπὸ Ἀνδρομέδας εἶναι, ὡς καὶ τὸ

Σὰ γὰρ ταῦτα πάντα,

καὶ

Ἐκεῖσε δεῦρο. ((Av. 424. [403.] et sequ.)

— Ἄλλως. παρὰ τὸ Εὐριπίδου ἐξ Ἀνδρομέδας

Ἐκθεῖναι κήτει φορβάν,

— καὶ τὸ „Σὰ γὰρ ταῦτα πάντα," καὶ „Τὸ τῇδε καὶ τὸ κεῖσε" etc. E. Phoeniss. 315. (287.) Ἐκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο.

Digitized by Google

46.

Schol. Platon. p. 43. Ruhnken., p. 383. Beck. *Ἐκιρνῶντο ἐν αὐταῖς (ταῖς συνουσίαις) κρατῆρες τρεῖς. καὶ τὸν μὲν πρῶτον Διὸς Ὀλυμπίου καὶ θεῶν Ὀλυμπίων ἔλεγον, τὸν δὲ δεύτερον ἡρώων, τὸν δὲ τρίτον σωτῆρος, ὡς ἐνταῦθά τε καὶ δὴ καὶ ἐν Πολιτείᾳ. ἔλεγον δὲ αὐτὸν καὶ „τέλειον,“ ὡς E. Ἀνδρομέδᾳ καὶ Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς.*

47.

Anecd. Bekker. p. 78, 21. *Αἰσχροκερδής. E. Ἀνδρομέδᾳ.*

48.

„Hesych. *Ἀμείβεται: παραιτεῖται. E. Ἀνδρομέδᾳ.* Corrigunt *περαιοῦται.*“ Matth. Nobis verisimilius videtur *παραθεῖται* a *παραθεῖν*, „praetercurrere.“

VIII. *ΑΝΤΙΓΟΝΗ.*

Magna est virorum doctorum, inprimis Welckeri et Hartungi, de argumento hujus fabulae dissensio. W. enim Hygini narratione usurpata Maemonem, Antigonae filium, adultum inducit, quo agnito tamen Creon, tam longo tempore elapso adhuc inexorabilis, et illam et Haemonem filium ad mortem adigit propter sepultum Polynicem; probabiliorem vero secutus rationem Hartungus (Eurip. restitut. vol. I. p. 421—430.) fundum disputationis suae facit Aristophanis Byzant. verba in argumento Antigonae Sophocleae et similia scholiastae in fine ejus fabulae. igitur audiendi nobis et hi duo sunt et Hyginus, ne temere judicemus. Et Hyginus quidem fab. 72.: „Creon,“ inquit, „Menoecei filius edixit, ne quis Polynicen, aut qui una venerunt, sepulturae traderet, quod patriam oppugnatum venerint. Antigona soror et Argia conjunx clam noctu Polynicis corpus sublatum in eadem pyra, qua Eteocles sepultus est, imposuerunt. quae cum a custodibus deprehensae essent, Argia profugit, Antigona ad regem est perducta. Ille eam Haemoni filio, cujus sponsa fuerat, dedit interficiendam. Haemon amore captus patris imperium neglexit, et Antigonam ad pastores demandavit, ementitusque est se eam interfecisse. Quae cum filium procreasset et ad puberem aetatem venisset, Thebas ad ludos venit. Hunc Creon rex, quod ex Draconteo genere omnes in corpore insigne habebant, cognovit. Cum Hercules pro Haemone deprecaretur, ut ei ignosceret, non impetravit. Haemon se et Antigonam conjugem interfecit. at Creon Megaram filiam suam Herculi dedit in conjugium, ex qua nati sunt Therimachus et Ophites.“ Aristophanes autem Byzant.: *Κεῖται δὲ ἡ μυθοποιΐα καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν*

Digitized by Google

Ἀντιγόνη· πλὴν ἐκεῖ φωραθεῖσα μετὰ τοῦ Αἵμονος δίδοται (δίδοταί τῳ?) πρὸς γάμου κοινωνίαν, καὶ τίκτει τὸν Μαίμονα. et scholiastes: (*Ἰστέον*) *ὅτι διαφέρει τῆς Εὐριπίδου Ἀντιγόνης αὕτη, ὅτι φωραθεῖσα ἐκείνη διὰ τὸν Αἵμονος ἔρωτα ἐξεδόθη πρὸς γάμον, ἐνταῦθα δὲ τοὐναντίον.* His ego usus tale hujus dramatis argumentum fuisse arbitror.

Antigone, in sepeliendo fratre deprehensa una cum Haemone sponso, non supplicio quidem affecta est a Creonte, sed Baccho, deo patrio, intercedente, in matrimonium data viro ignobili, sicut Electra in hujus nostri fabula cognomini, Haemon autem aliam ducere uxorem jussus; cujus violentiae impatiens juvenis, postquam orando atque objurgando patrem demovere de hac sententia frustra conatus est, manus sibi attulit*), impotentem irae senem, jam sero dolentem, solantibus civibus Thebanis, ex quibus Chorum constitisse sentio cum Welckero. Mire Hartungus p. 421., perperam acceptis grammaticorum verbis *δίδοται πρὸς γάμου κοινωνίαν* et *ἐξεδόθη πρὸς γάμον*: „Hoc testimonio (Aristophanis Byzant.), idem utrique poëtae argumentum propositum fuisse, neque rerum, quae in utraque fabula agerentur, naturam, excepto eventu, multum discrepasse, satis, puto, aperte et perspicue declaratur. Nihil enim interfuisse (*διαφέρειν*) praeter exitus diversitatem, tum socio et adjuvante Haemone corpus interfecti sive crematum sive humatum a virgine esse, denique Antigonam Haemoni, postquam invictus adolescentis amor ex conspiratione illa cognitus sit, in matrimonium datam esse (*ἐξεδόθη*) affirmat scholiastes." ad eundem scopulum allisus Matth., quomodo expediretur, non habebat. Welckeri sententiae id inprimis obstat, quod Maemonis personae indicium, quod quidem certum sit, nullum inest in hac fabula. Sed pergamus.

Prologum fabulae Creontem egisse arbitratur W., cui assentior: neque enim Antigonae perturbatae et alibi occupatae hae partes conveniunt. Eo referenda sunt illa apud scholiasten Comici Ran. 1212. (1117.)

1.

Ἦν Οἰδίπους τὸ πρῶτον εὐδαίμων ἀνήρ.

ubi schol.: *Ἐξ Ἀντιγόνης Εὐριπίδου. ἔστι δὲ ἀρχὴ τοῦ δράματος.* His apte jungas, quae ibidem dicit E.:

2.

Εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀθλιώτατος βροτῶν.

Maxima pars fragmentorum sumta est e colloquio Creontis cum Haemone et Antigona, postquam, justis Polynici factis contra legem, ad eum perducti sunt. Antigonae verba haec videntur:

*) Hinc Ovidius Tript. II, 402. inter amantes *κατ' ἐξοχήν* recenset Haemonem, qui mori quam non amare maluerit.

Digitized by Google

3.

Stob. append. e codice Florent. apud Gaisf. t. IV, p. 396. ed. Lips.

Ἄκουσον· οὐ γὰρ οἱ κακῶς πεπραγότες
σὺν ταῖς τύχαισι τοὺς λόγους ἀπώλεσαν.

4.

Aristoph. Ran. 1438. (1317.), Heraclid. Allegor. Hom. p. 483. ed. Gale in Opusc. myth. phys. et eth., qui habent primum versum, et Tzetz. ad Hesiod. Op. et D. 135., ubi alter subjectus est:

Οὐκ ἔστι Πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο πλὴν λόγος,
καὶ βωμὸς αὐτῆς ἐστ' ἐν ἀνθρώπου φύσει.

5.

Stob. 41. p. 241.

Οἰκεῖος ἀνθρώποισι γίγνεσθαι φιλεῖ
πόλεμος ἐν ἀστοῖς, ἂν διχοστατῇ πόλις.

6.

Idem 124. p. 619.

Θάνατος γὰρ ἀνθρώποισι νεικέων ἔχει
τέλος· τί γὰρ τοῦδ' ἐστὶ μεῖζον ἐν βροτοῖς;
τίς γὰρ πετραῖον σκόπελον οὐτάζων δορὶ
ὀδύναισι δώσει, τίς δ' ἀτιμάζων νέκυς,
εἰ μηδὲν αἰσθάνοιντο τῶν παθημάτων;

Libri *τέλος ἔχει*, verbo nullius ponderis praecipua sede versus collocato.

7.

Idem 47. p. 343.

Οὔτ' εἰκὸς ἄρχειν, οὔτ' ἐχρῆν ἄνευ νόμων
τύραννον εἶναι, μωρία δὲ καὶ θέλειν,
ὅς τῶν ὁμοίων βούλεται κρατεῖν μόνος.

Corrupte libri *οὔτ' ἐχρῆν νόμον* etc.

8.

Idem 46. p. 325.

Δεῖ τοῖσι πολλοῖς τὸν τύραννον ἀνδάνειν.

9.

Idem 91. p. 507.

Ἀνδρὸς ἀφίλου δὲ χρυσὸς ἀμαθίας μετὰ
ἄχρηστος, εἰ μὴ κἀρετὴν ἔχων τύχοι.

Codd. *Ἀνδρὸς φίλου*, quod abhorret ab his rebus. est enim haec, ni fallor, Antigonae oratio, repudiantis imperatum a Creonte conjugium viri divitis quidem, sed rudis nec virtute praestantis, quem

Digitized by Google

tamen e Spartorum genere fuisse ex iis colligas, quae Hyginus l. c. refert de Maemone, filio ejus ex Antigona suscepto.

10.

De Antigona Creon
Stob. 88. p. 500.

Τὸ μῶρον αὐτῇ τοῦ πατρὸς νόσημ' ἔνι·
φιλεῖ γὰρ οὕτως ἐκ κακῶν εἶναι κακούς.

Dedi *αὐτῇ* pro *αὐτῷ* secundum Süvernium et Meinekeum (Zeitschr. f. d. A. W. a. 1843. fascic. 2, 24.), qui comparant illa virginis apud Sophoclem Antig. 469. ed. Dind.

Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν, μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω.

Non ita raro *η* et *ω* vel *ο* litterae confusae sunt a librariis; quo minus consentire possum Welckero, qui *τῷ αὐτῷ* fretus Maemonis personam infert huic fabulae. sic enim vir doctissimus (Die griech. Tragödien etc.; 2. Abth. p. 570, nota): „Das urkundliche *αὐτὸ*, für *αὐτῷ*, dient zum Beweise der Person Maemon in diesem Drama." Patrem Maemonis intellexisse videtur Haemonem, quasi is rem habuerit cum Antigona, qua de re silent scriptores. Ceterum pro *κακοὺς* malim usitate *κακός*.

11.

Idem 85. p. 496.

Ἡ γὰρ δόκησις πατράσι παῖδας εἰκέναι.
τὰ πολλὰ ταύτῃ γίγνεται τέκνων πέρι.

Haec eodem in loco tragoediae posita fuisse dicas; quae conjuncta in libris separavimus, ut quae conciliari non posse videantur. Sic vertas licet:

Nam patribus similes arbitrantur liberos.
Plerumque sic in liberis usu venit.

12.

Idem 62. p. 398.

Ἥρων· τὸ μαίνεσθαι δ' ἆρ' ἦν ἔρως βροτοῖς.

Verba Haemonis ad patrem, Antigonae amorem excusantis.

13.

Idem 75., p. 452., Clem. Alex. Strom. VI, p. 741.

Ὀνόματι μεμπτὸν τὸ νόθον, ἡ φύσις δ' ἴση.

Ducere jussus Haemon mulierem nobilem quidem, puto, atque divitem, sed sibi invisam, praefracte respondet patri, se illius conjugio praeoptare ancillae, quamvis nothi procreandi sint: nomen enim tantummodo vituperari nothorum liberorum, natura vero pares esse legitimis.

Digitized by Google

14.

Stob. 102. p. 558.

— *Ἐπ' ἄκραν ἥκομεν γραμμὴν κακῶν.*

Ita Haemon de salute desperans, mortemque oppetens.

15.

Idem 61. p. 386.

Ἀνδρὸς δ' ὁρῶντος εἰς κύπριν νεανίου
ἀφύλακτος ἡ τήρησις· ἂν γὰρ φαῦλος ᾖ
τἄλλ', εἰς ἔρωτα πᾶς ἀνὴρ σοφώτερος·
ἢν δ' ἂν προσῆται κύπρις, ἥδιστον λαβεῖν.

Verba Creontis ad Haemonem de amore Antigonae. frustra custodiri ait juvenem veneri deditum: quamvis enim ceterarum rerum imperitos tamen callere rem amoris; cumque faveat venus, redamante amantem virgine (quemadmodum mutuo amore flagrabant Haemon et Antigona), lubentissime quemvis frui venere. quamobrem abstrahendum a commercio invisae puellae censet filium, nec tamen dimittendum liberum, sed nuptiarum vinculo cohibendum, siquidem honesta affinitate a peccatis deterreri soleant homines. Id proximo fragmento significatur.

16.

Ζευχθεὶς γάμοισιν οὐκέτ' ἔστ' ἐλεύθερος,
ἀλλ' ἕν γ' ἔχει τι χρηστόν· ἐν κήδει γὰρ ὢν
ἐσθλῷ δέδοικε μηδὲν ἐξαμαρτάνειν.

17.

Stob. append. Florent. p. 20. vol. IV. ed. Gaisford.

Νέοι νέοισι συννοσοῦσι τἀμφανῆ.

male codd. *τἀφανῆ. τἀμφανῆ*, manifesto. Hisce Creon filium et Antigonam castigat.

Supersunt verba Chori Creontem alloquentis in luctu ex filii interitu, Bacchumque praedicantis propter servatam suo interventu Antigonam.

18.

Stob. 106. p. 567.

— *Μή νυν θέλε*
λυπεῖν σεαυτὸν, πολλάκις γ' εἰδὼς ὅτι
καί τῳ τὸ λυποῦν ὕστερον χαρὰν ἄγει,
καὶ τὸ κακὸν ἀγαθοῦ γίγνεται παραίτιον.

Bene Valck. *Μή νυν* pro *Μὴ οὖν* et *σεαυτὸν* pro *σαυτὸν*, quod utrumque versus respuunt. ipse maxime metri restituendi gratia adjeci *καί τῳ*, et ultimo versu, cum *δὲ* et *καὶ* saepe permixta sint a librariis, poëtam dixisse suspicor melioribus numeris

ἀγαθοῦ δὲ τὸ κακὸν γίγνεται παραίτιον *).

*) Sagaciter quidem G. Hermannus (Opusc. t. I. p. 135., Elem. doctr. metr. p. 71. etc.) animadvertit, quo plures solutae inveniantur

19.

Idem ibidem p. 568.

Ὅστις δὲ πρὸς τὸ πίπτον εὐλόγως φέρει
τὸν δαίμον', οὗτος ἧσσόν ἐστ' ἀνόλβιος.

20.

Schol. Pindari Pyth. III, 176. *Θυώνη: τῇ Σεμέλῃ φησί: διωνυμία γὰρ ἐκέχρητο. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὴν αὐτὴν Διώνην λέγουσιν, ὥσπερ Ε. ἐν Ἀντιγόνῃ*

Ὦ παῖ Διώνης, ὡς ἔφυς μέγας θεός,
Διόνυσε, θνητοῖς τ' οὐδαμῶς ὑπόστατος.

Cf. Hesych. v. *Βάκχου Διώνης* et Buttmann. ad Demosth. Midian. ed. Spalding. p. 128. seqq., ubi ostendit, Dionen plurium dearum nomen fuisse. Hesych. l. c.: — *Πράξιλλα δὲ ἡ Σικυωνία Ἀφροδίτης παῖδα τὸν θεὸν* (Bacchum) *ἱστορεῖ.* sed hoc equidem non utar, cum plane Tragicus Bacch. 1. ex Bacchi persona dicat

Ἥκω, Διὸς παῖς, τήνδε Θηβαίαν χθόνα,
Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἡ Κάδμου κόρη
Σεμέλη.

21.

Schol. Eurip. Phoeniss. 1130. *Ἐν τῇ Ἀντιγόνῃ*
— *Ἐπὶ χρυσεόνωτον* dact.
ἀσπίδα τὰν Καπανέως.

Verba ex cantico quodam Chori de septem ducibus ad Thebas.

IX. *ΑΝΤΙΟΠΗ.*

Apollodorus III, 5, 5. (ubi v. Heyn.) *Ἀντιόπη θυγάτηρ ἦν Νυκτέως* (cujus pater fuit Chthonius, unus Spartorum, quibuscum Cadmus condidit arcem, ab ipso appellatam, Thebarum) *). *ταύτῃ*

---

longae syllabae in tragoediis graecis, eo has esse recentiores; quem secutus Zirndorfer. libro de Chronologia fabularum Euripidearum (Marburg., 1839.) p. 3. Aeschylum tantum non abstinuisse ait ejusmodi solutionibus, nec nisi raro Sophoclem eas admisisse, Euripidem vero saepissime, praesertim in postremis fabulis. atqui postremis adnumeranda est Antigone, cum eam, tanquam recentem, commemoret Aristophanes Ranis, quae actae sunt Olymp. 93, 3., ante Chr. nat. 405., quo ipso anno diem obiisse fertur Euripides. Nec tamen hoc eam vim habet, ut poëtam, nulla necessitate coactum, temere artis regulas neglexisse existimemus; quod hic admissum est, siquidem verborum praecipuorum *κακὸν* et *ἀγαθοῦ* illud ex parte, hoc totum, thesi occultatur; sed agnoscere mihi videor facinus librariorum, qui fere securi de re metrica quotidianum ordinem verborum sectari solent.

*) Asopi filia fuit secundum Homerum Odyss. λ', 259., Aëlum apud Pausan. II, 6, 2., Apollonium Rhod. I, 735. alii aliter, neque ipse sibi constat Apollonius, Nyctei filiam eam appellans IV, 1090. cf. W. (Die gr. Trag., II. Abth., S. 811).

Digitized by Google

· ἡ δὲ ὡς ἔγκυος ἐγένετο, τοῦ πατρὸς ἀπει-
ιυῶνα ἀποδιδράσκει πρὸς Ἐπωπέα (regem),
αι. Νυκτεὺς δὲ ἀθυμήσας ἑαυτὸν φονεύσει,
ῷ (fratri, Thebis regnanti) παρὰ Ἐπωπέως καὶ
..χβεῖν δίκας. ὁ δὲ στρατευσάμενος Σικυῶνα
χειροῦται, καὶ τὸν μὲν Ἐπωπέα κτείνει, τὴν δὲ Ἀντιόπην
ἤγαγεν αἰχμάλωτον· ἡ δὲ ἀγομένη δύο γεννᾷ παῖδας ἐν Ἐλευ-
θεραῖς τῆς Βοιωτίας (in antro, quod Pausaniae monstrabatur: v.
Paus. I. p. 93, f.), οὓς ἐκκειμένους εὑρὼν βουκόλος ἀνατρέφει,
καὶ τὸν μὲν καλεῖ Ζῆθον, τὸν δὲ Ἄμφιόνα. Ζῆθος μὲν οὖν
ἐπεμελεῖτο βουφορβίων, Ἀμφίων δὲ κιθαρῳδίαν ἤσκει, δόν-
τος αὐτῷ λύραν Ἑρμοῦ. Ἀντιόπην δὲ ᾐκίζετο Λύκος κα-
θείρξας, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Δίρκη· λαθοῦσα δέ ποτε, τῶν
δεσμῶν αὐτομάτως λυθέντων, ἦκεν ἐπὶ τῶν παίδων ἔπαυλιν,
δεχθῆναι πρὸς αὐτῶν θέλουσα. οἱ δὲ, ἀναγνωρισάμενοι τὴν
μητέρα, τὸν μὲν Λυκὸν κτείνουσι, τὴν δὲ Δίρκην δήσαντες
ἐκ ταύρου θανοῦσαν ῥίπτουσιν εἰς κρήνην τὴν ἀπ' ἐκείνης
καλουμένην Δίρκην. παραλαβόντες δὲ τὴν δυναστείαν τὴν
μὲν πόλιν ἐτείχισαν, ἐπακολουθησάντων τῇ Ἀμφίονος λύρᾳ
τῶν λίθων, Δαΐου δὲ ἐξέβαλον etc. Haec videtur fuisse vulgaris fama, quam dramatis in formam redegit E. hoc modo, si fides habenda est Hygino, qui sic fabula VIII.:

Eadem (Antiopen dicit) Euripidis, quam scribit **) Ennius.

Nyctei regis in Boeotia fuit filia Antiopa; ejus formae bonitate Jupiter adductus gravidam fecit. Quam pater cum punire vellet propter stuprum, minitans periculum Antiopa effugit. Casu in eodem loco, quo illa pervenerat, Epaphus ***) Sicyonius stabat; is mulierem avectam domum matrimonio sibi junxit. (male codd.: advectam domo m. suo j. suo videtur natum ex siui.) Id Nycteus aegre ferens, cum moreretur, Lyco fratri suo †), cui tum regnum relinquebat, per obtestationem mandat (iidem: fratri s. per obt. m.,

*) Cedrenus p. 22, E. Ὁ μὲν Ε. τὸν Δία φησὶν εἰς σάτυρον μεταβληθέντα τὴν Ἀντιόπην φθεῖραι. Epigrammatarius:

Ζεὺς κύκνος; ταῦρος, σάτυρος, χρυσὸς, δι' ἔρωτα
Λήδης, Εὐρώπης, Ἀντιόπης, Δανάης.

**) Mirum scribit pro scripsit, nec inepte suspiceris, hoc cum forte mutatum esset in scribsit, correctorem aliquem incautum posuisse scribit.

***) Similiter Hyginus fab. VII.: „Antiopa, Nyctei filia, ab Epapho (Epopeum dicunt Apollodorus, Pausanias Corinth. cap. 5. et Graeci) per dolum est stuprata.“ item, qui Hygini verba exscribere solet, Luctatius ad Stat. Theb. IV, 570.

†) Hyginus ibidem; „Itaque a Lyco viro suo ejecta est. hanc viduam Jupiter compressit, at Lycus Dircen (Solis filiam) in matrimonium duxit“ etc.

Digitized by Google

cui t. r. rel.), ne impune Antiopa ferret. Hujus post mortem Lycus Sicyonem venit. interfecto Epapho Antiopam vinctam abduxit. in Cithaerone (ita Scheffer. pro: abduxit in Cithaeronem. in Cithaerone, ut Apollod. l. c. ἐν Ἐλευθεραῖς, quod oppidum ibi situm.) parit geminos et reliquit; quos pastor educavit, Zetum*) et Amphionem nominavit. Antiopa Dircae uxori Lyci data erat in cruciatum. Ea occasionem nacta fugae se mandavit, devenit ad filios suos. Ex quibus Zetus existimans fugitivam non recepit. In eundem locum Dirce, per bacchationem Liberi illuc, delata est. ibi Antiopam repertam ad mortem extrahebat; sed ab educatore pastore adolescentes certiores facti, eam esse matrem suam, celeriter consecuti matrem eripuerunt, Dircen ad taurum (i. e. ad tauri cornua, ut effictum est in nobili artis opere, quod vocatur taurus Farnesianus, de quo v. Montfauc. Antiqu. expl. t. I. p. 2., tab. ult., et Heyn. Antiquar. Aufs. II. p. 206.—12.) crinibus religatam necant. Lycum cum occidere vellent, vetuit eos Mercurius et simul jussit Lycum concedere regnum Amphioni.

Annotavit W. (D. griech. Trag. etc. II. Abth., p. 813.), Antiopae pulcritudinem praedicare Apollonium IV, 1090., Pausaniam II, 6, 2., Propertium I, 4, 5., effigiemque ejus, velut alterius Helenae, Sicyonios in templo Veneris dedicasse. Cf. Ovid. Met. VI, 110, 111.

Euripidis drama una cum Hypsipyle et Phoenissis actum est paulo ante Comici Ranas, cujus scholiastes ad verba ἀναγιγνώσκοντί μοι Τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἐμαυτὸν Ran. 52.: Διὰ τί μὴ, inquit, ἄλλο τι τῶν πρὸ ὀλίγου διδαχθέντων καὶ καλῶν, Ὑψιπύλης, Φοινισσῶν, Ἀντιόπης; ἡ γὰρ Ἀνδρομέδα ὀγδόῳ ἔτει προῆκται (Ol. 92, 1., ante Christ. nat. 412.). cf. Zirndorfer. de Chronologia fab. Eurip. capp. 13. et 18. Fuit igitur Antiope tragoedia in recentissimis poëtae operibus, cum diem obierit Ol. 93, 2. (v. Chron. Par., Corp. Inscript. II, p. 342.) vel 3., ante Chr. nat. 407. vel 406. eandem valde placuisse veteribus, colligas ex verbis Ciceronis de Fin. I, 2.: „Quis enim tam inimicus paene nomini Romano est, qui Ennii Medeam aut Antiopam Pacuvii spernat aut rejiciat, qui se iisdem Euripidis fabulis delectari dicat, latinas oderit?“ Idem eodem loco has tragoedias latinas ad verbum de graecis expressas vocat, quod tamen cave ad vivum

*) Itidem Hyginus eodem loco de Antiopa: „Cumque partus premeret et quaereret, ubi pareret, dolor eam in ipso bivio coegit partum edere. Quos pastores pro suis educaverunt, et appellarunt Zeton ἀπὸ τοῦ ζητεῖν τόπον, alterum autem Amphionem, ὅτι ἐν διόδῳ, ἢ ὅτι ἀμφὶ ὁδὸν αὐτὸν ἔτεκεν, i. e. quoniam in bivio eum edidit.“ sic errare in etymologia solent veteres, cum Graeci, in quibus ipse E. fragmento 2. fabulae, tum Latini. recte enim Munckerus ad h. l.: „Haec absurda mihi videntur: neque enim Ζῆτος graece, sed Ζῆθος scribitur, unde Zethus apud Horat. lib. I. Epist. 18. v. 42.“ etc.

Digitized by Google

reseces, Pacuviumque „ore rotundo (Horat. A. P. 323.)“ locutum esse existimes, de quo Persius I, 77.:

Sunt quos Pacuviusque et verrucosa moretur
Antiopa, „aerumnis cor luctificabile fulta.“

Recentiorum inprimis Valck. multus est in admiratione fabulae Euripideae (v. Diatr. cap. 7. et 8.). cujus fabulae haec mihi videtur esse oeconomia. Prologum agit pastor, qui educavit geminos illustres. deinde in scenam prodit Amphion, cujus cantu ad citharam allecti familiares et vicini accurrunt, chorumque constituunt. sequitur colloquium et altercatio fratrum, Zetho Amphioni exprobrante artem inutilem ipsi visam, Amphione autem otium et generatim sapientiam robore potiorem praedicante. horum litem dirimere studet pastor superveniens, filiisque adoptivis dat praecepta vivendi, cum improviso adest Antiope, opem implorans pastorum, quos festum celebrare putat laetiores, nec duros fore sperat infelicibus. et ceteri quidem eam commiserantur; non item Zethus, sed ejicere conatur mulierem, quam pro fugitiva habet et Jovis furtum memorantem castigat, tanquam impie mentientem, Amphionem vero formosae peregrinae faventem objurgat; nec Dircae, quae cum Bacchis advenit et agnitam reposcit servam fugitivam, tradere dubitasset Antiopen, nisi tanto agnitae ejus periculo perculsus pastor, quamvis amans fratres, ut pater verus, tamen intercessisset, verumque fassus esset, quo cognito illi matrem jam per vim abductam eripiunt et Dircen ulciscuntur; cujus deinde interitum postquam nuntius narravit, Mercurius fabulam finiisse videtur ita, ut scriptum est apud Hyginum. Jam ita descriptae fabulae partes percenseamus.

Prologus.

1.

Schol. Homer. Venet. ad Il. λ', 774. *Χόρτοι δὲ οἱ τριγχοὶ* (i. e. *θριγκοὶ*), *ὡς καὶ E. ἐν Ἀντιόπῃ*

* — — *Οἰνόης*
σύγχορτα ναίω πεδία ταῖς Ἐλευθεραῖς.

καὶ ἐν Ἀνδρομάχῃ ὁμοίως. proprie Schol. *Οἰνόῃ*, sed Strabo VIII. p. 577, A, *Οἰνώνης συγχ.* etc. ibi Casaub. in margine *Οἰνόῃ*, Porsonus autem Adv. p. 274. recte *Οἰνόης — ταῖς Ἐλ.*, ut Andromach. 15. *Φθίας — Σύγχορτα ναίω πεδία.* Eleutheris enim habitabat ille pastor cum uxore, servi Oenei, qui fuit filius nothus Pandionis, ut tradit Dio Chrys. orat. XV. p. 237, B.

2.

Etym. M. p. 411, 11. *Ζῆθος — εἴρηται, — ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐζήτει εὐμαρῶς τεκεῖν αὐτὸν, ὡς φησιν E.*

Τὸν μὲν κικλήσκω Ζῆθον· ἐζήτησε γὰρ
τόκοισιν εὐμάσειαν ἡ τεκοῦσά νιν.

similiter Etym. Gud. p. 230, 57.; sed uterque perperam *κικλήσκει.*

Digitized by Google

3.

Idem p. 92, 4. *Λέγει Ε.* ὁ τραγικὸς ἐτυμολόγος (ἐτυμολογῶν recte Valck. Diatr. p. 62.) *τὸ Ἀμφίων, ὅτι Ἀμφίων ἐκλήθη παρὰ τὴν ἄμφοδον, ἤγουν παρὰ τὸ παρὰ* (malim περὶ) *τὴν ὁδὸν γεννηθῆναι.* „quam etymologiam irridet Aristoph. apud Poll. IX, 36.“ Matth. Cf. de his fragmentis not. *) p. 66.).

4.

Stephan. Byz. *Τρία: χώρα πλησίον Αὐλίδος, — Ἡσίοδος δὲ ἐν Τρίᾳ τὴν Ἀντιόπην φησὶ γενέσθαι, Ε. δ' ἐν Τσίᾳ.* Idem: *Τσία, πόλις Βοιωτίας, καὶ ἐνικῶς, καὶ πληθυντικῶς.* Harpocration: *Τσίαι, — τῆς Βοιωτίας πόλις, ἧς μνημονεύει καὶ Ε. ἐν Ἀντιόπῃ. Τσίας* dixit E. Bacch. 646., item Thuc. III, 24., Paus. IX, 2., p. 714.; *Τσιὰς* Herodot. IX, 15. cf. Strab. IX, 1.

Amphionis hymnus.

Primus inducitur Amphion, citharam manu tenens, ad quam canit laudes musicae.

5.

Philostratus Vit. Soph. II, 27, 4., p. 618. *Μελέτης δὲ* (meditationis, artis exercendae) *ὁ Ἱππόδρομος οὔτε ἐν ἀγορᾷ διατώμενος ἠμέλει, οὔτε ὁδοιπορῶν, οὔτε ἐν Θετταλίᾳ, ἀλλὰ „κρεῖττον ὄλβου κτῆμα“ ἐκάλει αὐτὴν ἐκ τῶν Εὐριπίδου ὕμνων Ἀμφίονος.* Inepte libri *ἐκ τῶν Εὐρ. τε ὕ. καὶ Ἀμφ.*

Colloquium Zethi et Amphionis.

6.

Stob. 60. p. 383.

— (*ΖΗΘΟΣ.*) *Τὸ δοῦλον οὐχ ὁρᾷς ὅσον κακόν;*

7.

Οὐ χρή ποτ' ἄνδρα δοῦλον ὄντ' ἐλευθέρας
γνώμας διώκειν, οὐδ' ἐς ἀργίαν βλέπειν.

Servus fuit pastor et sublatos geminos pro servis educavit. igitur Zethus Amphionem reputare jubet miseram suam conditionem, qua prohibeatur tractare liberalia studia, otioque indulgere.

8.

Idem 30. p. 209.

Ἀνὴρ γὰρ ὅστις, εὖ βίον κεκτημένος,
τὰ μὲν κατ' οἴκους ἀμελίᾳ παρεὶς ἐᾷ,
μολπαῖσι δ' ἡσθεὶς τοῦτ' ἀεὶ θηρεύεται,
ἀργὸς μὲν οἴκοις καὶ πόλει γενήσεται,
φίλοισι δ' οὐδείς· ἡ φύσις γὰρ οἴχεται,
ὅταν γλυκείας ἡδονῆς ἥσσων τις ᾖ.

Digitized by Google

„Ex Antiopa locum sumtum esse, propter argumenti similitudinem sagaciter suspicatus est Gataker. Adv. misc. p. 510, C. — *ἀμελίᾳ* est a Grotio pro *ἀμελείᾳ*, *παρεῖς ἐᾷ* pro *παρειάσει* a Valck. p. 71. 4 ultimi versus sunt etiam apud Sextum Emp. adv. Math. VI. §. 35. p. 363., sed ita ut quintus sic scriptus sit *φίλοισί τ' οὐθεὶς ἀλλ' ἄφαντος οἴχεται*, hemistichio huc fortasse relato ex Orest. 1552. Ex his *οὐθεὶς* cur praetulerit Valck., non assequor: nunc satis constat, *οὐθεὶς* posteriorum esse. — Videtur autem E. sub Zethi persona durum aliquem, antiquae morum severitati et simplicitati assuetum, civem Atticum, unum e *Μαραθωνομάχαις* illis, induxisse, sub Amphionis autem persona hominem elegantiore novitiorum magistrorum ac sophistarum disciplina usum" etc. Matth. p. 72. et 74.

9.

Plato Gorg. p. 485, E. *Κινδυνεύω οὖν πεπονθέναι, ὅπερ ὁ Ζῆθος πρὸς τὸν Ἀμφίονα ὁ Εὐριπίδου, αὖπερ ἐμνήσθην. καὶ γὰρ ἐμοὶ τοιαῦτ' ἄττα ἐπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν, οἷάπερ ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὅτι ἀμελεῖς, ὦ Σώκρατες, ὧν δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φύσιν ψυχῆς ὥδε γενναίαν μειρακιώδει τινὶ διαπρέπεις* (imo *διατρέπεις*, ut Grot. Excerpt. n. 373.) *μορφώματι, καὶ οὔτ' ἂν δίκης βουλαῖσι προθεῖο ἂν ὀρθῶς λόγον, οὔτ' εἰκὸς ὡς* (libri *καὶ*, menda frequente) *πιθανὸν ἂν λάβοις, οὐδ' ὑπὲρ ἄλλων νεανικὸν βούλευμα βουλεύσαιο.* ibi Olympiodorus Ms. apud Valck. p. 74.: *Ὀρᾷς, πῶς, Εὐριπίδου γυναικώδει εἰρηκότος, αὐτὸς μειρακιώδει εἶπε.* Philostratus autem Vit. Apoll. Tyan. IV, 21. p. 160.: *Οἱ* (ἔφηβοι) *— νῦν ἴσως ὁμοῦνται — κόρυν μὲν οὐδεμίαν φέρειν, γυναικόμιμον δὲ μόρφωμά τι* (male codd. *γυναικομίμῳ δὲ μορφώματι*) *κατὰ τὸν Εὐριπίδην.* Ad seqq. Olympiodorus annotavit: *Ὁ Ε. εἶπεν Καὶ οὐκ ἂν ἀσπίδος κύτει προσομιλήσῃς, οὗτος δέ φησι Δίκαις σχολάζει, ὦ Σώκρατες.* Euripidei versus videntur sic habuisse:

Ἀμφίον, ἀμελεῖς ὧν ἐπιμελεῖσθαί σε δεῖ,
ψυχῆς τε τῆς σῆς ὧδε γενναίαν φύσιν
γυναικομίμῳ διατρέπεις μορφώματι,
οὔτ' ἐν δίκης βουλαῖσιν ὀρθῶς ἂν λόγον
προθεῖο πιθανὸν ἢ λάβοις, οὔτ' ἀσπίδος
κύτει γ' ὁμιλήσειας, οὔτ' ἄλλων ὕπερ
νεανικὸν βούλευμα βουλεύσαιό τι.

quorum versuum 1., 4., 6. et 7. restituti sunt a Valckenario, 3. a Grotio, cetera ipsi expedivimus: temere enim Valck. 2. *αἰσχρῶς τε ψυχῆς ὧδε* etc. correpto *τὲ* ante *ψ* litteram, et 5. *οὔτ' ἂν ἀσπίδος ποτὲ Κύτει γ'* ὁμ. ratione habita nulla verborum *οὔτ' εἰκὸς — λάβοις. Γυναικόμιμον μόρφωμα* dicitur vestitus muliebri similis citharoedorum.

Digitized by Google

10.

Stob. 80. p. 472.

(*ΑΜΦΙΩΝ.*) *Ἐκ παντὸς ἄν τις πράγματος διισσῶν λόγων*
ἀγῶνα θεῖτ' ἄν, εἰ λέγειν εἴη σοφός.

Grot.: Fandi peritus, si qua se causa offerat, Pro parte utravis facile dissertaverit.

11.

Idem 3. p. 36.

Τὸ δ' ἀσθενές μου καὶ τὸ θῆλυ σώματος
κακῶς ἐμέμφθης· καὶ γὰρ εἰ φρονεῖν ἔχω,
κρεῖσσον τόδ' ἐστι καρτεροῦ βραχίονος.

12.

Idem 52. p. 359.

Γνώμῃ γὰρ ἀνδρὸς εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
εὖ δ' οἶκος, εἴς τ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα·
σοφὸν γὰρ ἐν βουλεύμα τὰς πολλὰς χέρας
νικᾷ, σὺν ὄχλῳ δ' ἀμαθία μεῖζον κακόν.

Pro *μεῖζον* scriptor vitae Homeri p. 366, 67. habet *πλέον*, Sextus Empir. adv. Math. I, p. 277. et Hom. schol. Ven. *πλεῖστον*, quod placuit Valckenario, Galenus Protrept. I. p. 35. ed. Kühn. *χεῖρον*.

13.

Idem 16. p. 153.

Εἰ δ' εὐτυχῶν τις καὶ βίον κεκτημένος
μηδὲν δόμοισι τῶν καλῶν πειράσεται,
ἐγὼ μὲν οὔποτ' αὐτὸν ὄλβιον καλῶ,
φύλακα δὲ μᾶλλον χρημάτων εὐδαίμονα.

14.

Idem 6. p. 79.

Καὶ μὴν ὅσοι μὲν σαρκὸς εἰς εὐεξίαν
ἀσκοῦσι βιοτον, ἣν σφαλῶσι χρημάτων,
κακοὶ πολῖται· δεῖ γὰρ ἄνδρ' εἰθισμένον,
ἀκόλαστον ἦθος γαστρὸς ἐν ταὐτῷ μένειν.

Postrema sic reddidit Grot.: „ventri obnoxios Manendum iisdem rebus optandum foret.“ quem temere vituperat Valck., vertens: „adsuetus enim intemperantiae semper ventrem expleat necesse est.“ oppositum *τὸ ἐν ταὐτῷ μένειν* verbis *ἣν σφαλῶσι χρημάτων*.

15.

Id. 56. p. 374.

Ὅστις δὲ πράσσει πολλὰ, μὴ πράσσειν παρὸν,
μωρὸς, παρὸν ζῆν ἡδέως ἀπράγμονα.

Digitized by Google

16.

Id. 46. p. 325.

Ὁ δ' ἥσυχος φίλοισί τ' ἀσφαλὴς φίλος,
πόλει τ' ἄριστος. Μὴ τὰ κινδυνεύματα
αἰνεῖτ' · (haec ad spectatores conversus dicit, clade Sicula adhuc afflictos.) *ἐγὼ γὰρ οὔτε ναυτίλον φιλῶ*
τολμῶντα λίαν, οὔτε προστάτην χθονός.

17.

Id. 3. p. 38.

Ἐγὼ μὲν οὖν ᾄδοιμι καὶ λέγοιμί τι
σοφὸν, ταράσσων μηδὲν ὧν πόλις νοσεῖ.

Cf. fragm. 21.

18.

Platō Gorg. p. 486, B. *Καίτοι πῶς σοφὸν τοῦτ' ἐστιν, ὦ Σώκρατες, εἴ τις εὐφυῆ λαβοῦσα τέχνη φῶτα ἔθηκε χείρονα, μήτε αὐτὸν αὑτῷ δυνάμενον βοηθεῖν, μήδ' ἐκσῶσαι* etc. Inde hos versiculos eruit Grot.

(*ΖΗΘΟΣ.*) *Καὶ πῶς σοφὸν τοῦτ' ἐστιν, εἴ τις εὐφυῆ*
λαβοῦσα τέχνη φῶτ' ἔθηκε χείρονα;

Valck. autem tentabat audacius

μήτ' αὐτὸν αὑτῷ δυνάμενόν γ' ἐπαρκέσαι,

et Matth., certe γὲ inutile amolitus, *μ. α. α. δυνάμενον προσαρκέσαι.* malim *μ. α. α. δυν. βοηδρομεῖν*, hoc verbo simpliciter accepto pro *βοηθεῖν*.

19.

Idem ibid., C. *Ἀλλ', ὦ 'γαθὲ, ἐμοὶ πείθου, παῦσαι δ' ἐλέγχων, πραγμάτων δ' εὐμουσίαν ἄσκει, καὶ* [*ἄσκει*] *ὁπόθεν δόξεις φρονεῖν, ἄλλοις τὰ κομψὰ ταῦτ' ἀφεὶς, εἴτε ληρήματα* (fort. *εἴτε δὴ ῥήματα*) *χρὴ φάναι εἶναι, εἴτε φλυαρίας,*

Ἐξ ὧν κενοῖσιν ἐγκατοικήσεις δόμοις.

quibus Stob. 54. p. 369. haec interserit

— *Τοιαῦτ' ἄειδε, καὶ δόξεις φρονεῖν*
σκάπτων, ἀρῶν γῆν, ποιμνίων ἐπιστατῶν,
ἄλλοις τὰ κομψὰ ταῦτ' ἀφεὶς σοφίσματα.

ibi Olympiodorus: *Ἐκεῖνος* (Zethus) *εἶπε τῷ Ἀμφίονι, ὅτι „πολέμων" δὲ εὐμουσίαν ἄσκει, οὗτος δέ φησι „πραγμάτων."* Matth.: „Totum locum sic constituerunt Gataker. Adv. misc. p. 510. et Valck. p. 84. sequ.:

— *Ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ,*
παῦσαι δ' ἀοιδῶν, πολεμίων δ' εὐμουσίαν
ἄσκει. τοιαῦτ' ἄειδε, καὶ δόξεις φρονεῖν
σκάπτων, ἀρῶν γῆν, ποιμνίοις ἐπ. etc.

Gatak. retinuit *πραγμάτων* invito Olympiodoro. Valck. ad vitandum *ὁμοιοτέλευτον* dedit *ποιμνίοις*. equidem malim propter am-

Digitized by Google

biguum πολεμικῶν et τοιαῦτ' ἔρειδε, „talia urge“: nam ἀείδειν πολέμια seu πολεμικὰ esset „res bellicas canere,“ quod alienum.

20.

His Valck. praefigenda putabat ea, quae afferuntur ab Olympiodoro et in scholiis ad h. l., p. 115.: Ὁ Ζῆθός φησι τῷ Ἀμφίονι, μουσικῷ ὄντι, „Ῥίψον τὴν λύραν, κέχρησο δὲ ὅπλοις.“ quae sic procul dubio legebantur in pugillaribus poëtae:

— Ῥίψον λύραν,
κέχρησο δ' ὅπλοις!

cf. Dan. Heinsius ad Horat. p. 55.

21.

Stob. append. e codice Flor. apud Gaisford. t. IV. p. 382.

— Ὅς δ' εὐγλωσσίᾳ
νικᾷ, σοφὸς μὲν, ἀλλὰ γὰρ τὰ πράγματα
κρεῖσσον νομίζω τῶν λόγων ἀεί ποτε.

22.

„Dio Chrysost. orat. 73. p. 635, C. Ὡς ἐκεῖνος (Zethus) ἐνουθέτει τὸν ἀδελφὸν, οὐκ ἀξιῶν φιλοσοφεῖν αὐτὸν, οὐδὲ περὶ μουσικὴν διατρίβειν, ἐάσαντα τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν. ἔφη δὲ αὐτὸν ἄτοπόν τινα καὶ ἀσύμφορον μοῦσαν εἰσάγειν, ὥσπερ ἂν τυχὸν εἴποι τις καὶ σὲ τοιαύτην προειρῆσθαι (imo προαιρεῖσθαι, praeoptare, praeferre) πρᾶξιν, οὐκ ἀργὸν, οὐδὲ φίλοινον οὐδαμῶς, χρημάτων μέντοι τῶν αὑτοῦ ἀτημελῆ ἴσως. καί νὴ Δία λέγοι ἄν καὶ τόδε τὸ ἔπος

Ἐξ ὧν κενοῖσιν ἐγκατοικήσεις δόμοις.

Sextus Empir. adv. Math. VI, 27. p. 362. Λέγομεν τοὐναντίον αὐτὴν ἀσύμφορον εἶναι, καὶ ἀργὴν, φίλοινον, χρημάτων ἀτημελῆ. Inde Porson. ad Eurip. Med. 139. VII. hos versus formavit

Μοῦσάν τιν' ἄτοπον εἰσάγεις, ἀσύμφορον,
ἀργὸν, φίλοινον, χρημάτων ἀτημελῆ.“

Matth. scribam ἀργὴν auctore Sexto Empir.

23.

Plato Gorg. p. 484, E. Συμβαίνει γὰρ τὸ τοῦ Εὐριπίδου, λαμπρός τ' ἐστὶν ἕκαστος ἐν τούτῳ,

— κἀπὶ τοῦτ' ἐπείγεται,
νέμων τὸ πλεῖστον ἡμέρας τούτῳ μέρος,
ἵν' αὐτὸς αὑτοῦ τυγχάνῃ κράτιστος ὤν.

Dedi κράτιστος pro βέλτιστος secundum Plat. Alcib. II. p. 146, A, et Plutarch. De garrul. II, p. 514, A. Schol. Plat. p. 114. ed. Ruhnken.: Τὰ ἰαμβεῖα ταῦτ' ἐστιν ἐξ Ἀντιόπης τοῦ δράματος

Digitized by Google

Εὐριπίδου ἐκ τῆς Ζήθου ῥήσεως πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἀμφίονα. sed assentior Valckenario, qui haec Amphionem dixisse putat, causam, cur musicae studeat, fratri explicantem: nam Zethus quidem, merus rusticus et pastor, nullam artem praecipue exercebat; nec dubium videtur quin grammaticus ille fratrum nomina permutaverit. „Graecis et Latinis decantata sententia. Cicero de Off. I, c. 31.: Ad quas res aptissimi erimus, in iis potissimum elaborabimus. Virg. idyll. II, 95.: Trahit sua quemque voluptas. Propert. III, 7, 20.: Naturae sequimur semina quisque suae. Aristophanes Vesp. 1385.: *Ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.*“ E Valck. Diatr. p. 76.

Admonitio pastoris.

24.

Stob. 1. p. 1.

Τρεῖς εἰσιν ἀρεταὶ, τὰς ἐχρῆν σ' ἀσκεῖν, τέκνον,
θεούς τε τιμᾶν, τούς τε φύσαντας γονεῖς,
νόμους τε κοινοὺς Ἑλλάδος. καὶ ταῦτα δρῶν
κάλλιστον ἕξεις στέφανον εὐκλείας ἀεί.

Ita senex admonuerit Zethum, nec deos, nec parentes creditos, neque ipsas leges magnopere curantem, sed ad rem attentum et in opere rustico faciendo semper occupatum, servili potius quam liberali ingenio.

25.

Idem 30. p. 210.

Πολλοὶ δὲ θνητῶν τοῦτο πάσχουσιν κακόν·
γνώμῃ φρονοῦντες οὐ θέλουσ' ὑπηρετεῖν,
ψυχῇ τὰ πολλὰ πρὸς φίλων νικώμενοι.

Mala interpunctio est librorum — *ὑπηρετεῖν ψυχῇ, τὰ πολλὰ* etc. hic enim ordo: *φρονοῦντες οὐ θέλουσιν ὑπηρετεῖν γνώμῃ, τὰ πολλὰ νικ. πρὸς φίλων ψυχῇ.* rationem animo, sedi libidinum, opponit, dolens, illi paucos obtemperare, plerumque voluptatibus deditos. quae E. *φίλα ψύχῃ*, animo grata, per se *φίλα* dicit Aeschylus Sept. ad Th. 709. (*Κρατηθεὶς δ' ἐκ φίλων ἀβουλίαις Ἐγείνατο μὲν μόρον αὑτῷ*), ubi v. ann. malim autem *ψυχῆς φίλων.*

26.

Id. 36. p. 217.

Κόσμος δὲ σιγῆς στέφανος ἀνδρὸς οὐ κακοῦ·
τὸ δ' ἐκλαλοῦν οὔθ' ἡδονῆς μέγ' ἅπτεται,
κακὸν δ' ὁμίλημ', ἀσθενὲς δὲ καὶ πόλει.

Male codd.: *οὔθ' ἡδ. μὲν ἅπτεται*, nec tamen est quod accipiamus Elmsleji correctionem ad Eurip. Heracl. 4. propositam *τὸ δ' ἐκλ. τόθ' ἡδ.* etc. non magnam quidem, sed aliquam tamen voluptatem ex garriendo capiunt garruli. quare scripsimus *μέγ',*

Digitized by Google

quemadmodum *μέγα* dici solet pro *μεγάλως*, valde, vehementer. Comicus Nub. 215. *τοῦτο μέγα φροντίζετε* etc. in proclivi est *γ* et *ν* litterarum permutatio.

Jam fugiens ipsa advenit Antiope, cujus in prima oratione posita fuisse arbitror verba ista, quae servavit Clemens Alex. Strom. I. p. 418. ed. Heins. sic autem Clemens: *Ε. ἐν Ἀντιόπῃ φησὶν „Ἔνδον δὲ θαλάμοις βουκόλον κομῶντα κισσῷ στῦλον Εὐΐου θεοῦ.“* Haec neque emendata sunt, neque illaeso metro tragico sic propagata ab editoribus:

— Ἔνδον δὲ θαλάμοις βουκόλον
κομῶντα etc.

Pro captu suo librarii ita scripserunt, quotidianum verborum ordinem poëticae orationi substituentes. aut enim vehementer fallor, aut haec Euripidis manus est:

27.

Εἶδον δὲ θαλάμοις στῦλον Εὐΐου θεοῦ
κομοῦντα κισσῷ βουκόλον.

Aulam pastoris intrans Antiope in penetralibus domus ipsum pastorem conspexerat, cum hedera coronaret Bacchi statuam, velut festo die. qua re confirmato ejus consilio huc confugiendi primos obvios alloquitur, eorum opem implorat, et sciscitantibus historiam narrat suam. Dedi *Εἶδον*, ne verbo finito careret oratio contra morem scriptorum, cum aliorum dicta afferunt. praeterea *Ἔνδον* languet sequente *θαλάμοις*, neque haec placent *ἐκ παραλλήλου* posita. (sic etiam apud Athenaeum 642, b, vulgo legitur *ἔνδον*, sed in uno libro Ms. *εἶδον*, quod reponendum esse intellexerat Casaubonus.) *κομῶντα* abhorret, *κομοῦντα* facit ad sententiam.

28.

Stob. 96. p. 531.

Πόλλ' ἐστὶν ἀνθρώποισιν, ὦ ξένοι, κακά.

29.

Photius p. 31. ed. Herm.: *Εὔκρας: εὐκρατος. Ε. „Βροτοῖσιν εὔκρας οὐ γένοιτ' ἂν ἡδέως.“* Deest subjectum. quare scripserim:

— Βίος
βροτοῖσιν etc.

Vocabulo *βίος* fraudi fuisse videtur simile, quod sequitur.

30.

Stob. 96., p. 409. Grot.

Ἔχει λόγον καὶ τοῦτο Τῶν πολλῶν βροτῶν
δεῖ τοὺς μὲν εἶναι δυστυχεῖς, τοὺς δ' εὐτυχεῖς.

Digitized by Google

31.

Servitium querentis Antiopae, ejusque quam sit grave onus magis sentire se dicentis quam servos natos, haec videntur esse, quae idem habet 97. p. 538.

Φρονῶ δ', ἃ πάσχω, καὶ τόδ' οὐ σμικρὸν κακόν·
τὸ μὴ εἰδέναι γὰρ ἡδονὴν ἔχει τινὰ
νοσοῦντα, κέρδος δ' ἐν κακοῖς ἀγνωσία.

32.

Ammonius p. 86. *Κύειν μὲν τὸ ἔγκυον εἶναι, τίκτειν δὲ τὸ ἀπαλλάττεσθαι τοῦ κύειν. Ε. ἐν Ἀντιόπῃ* (sic Valck. p. 60. pro *ἐναντίον ἦ*) *Κύουσα τίκτω, εἶπεν, ἡνίκ' ἠγόμην πάλιν.* Similiter Eustath. ad Odyss. *π'*, p. 1799., ubi libri *τίκτον*, quo non opus. Valck.

Κύουσα, τίκτω θ' ἡνίκ' ἠγόμην πάλιν.

malim una sententia: *Κ. τίκτω δ', ἡ. ἡ. π.*

33.

Ab ipso Jove clam se compressam esse narrantem leniter reprehendit pius Amphion apud Stobaeum 72. p. 439. his verbis:

Οὐ σωφρονίζειν ἔμαθον, αἰδεῖσθαι δὲ χρὴ,
γύναι, τὸ λίαν, καὶ φυλάσσεσθαι φθόνον.

Non castigare didici, mulier, sed decet
Vitare nimia, nec dare invidiae locum.

quibus jungenda sunt, quae sequuntur.

34.

Clemens. Alex. Strom. V, p. 716, 1. ed. Heins.:

— Οὐδὲ γὰρ λάθρα δοκῶ,
φωτὸς κακούργου σχήματ' ἐκμιμούμενον,
σοὶ τόνδ' ἐς εὐνὴν, ὥσπερ ἄνθρωπον, μολεῖν.

Ἀμφίων λέγει τῇ Ἀντιόπῃ. „Hinc sumsit Eusebius Praep. evang. p. 679, D, ed. Viger., Colon. 1688., in quibus pro *τήνδ'* scribendum esse *Ζῆν'* recte monuit Valck. p. 63." Matth. Audax conjectura, nos satis habuimus ponere *τόνδε*, i. e. *Δία.*

35.

Perrexit, ut existimare licet, Amph. dicere de pulcritudine Junonis conjugis, quam non verisimile videatur posthabuisse Jovem feminae mortali. sed callide et simul modeste Antiopa:

Κόρος δὲ πάντων, inquit: *καὶ γὰρ ἐκ καλλιόνων*
λέκτροις ἐν αἰσχροῖς εἶδον ἐκπεπληγμένους,
δαιτὸς δὲ πληρωθεὶς τις ἅσμενος πάλιν
φαύλῃ διαίτῃ προσβαλὼν ἥσθη στόμα.

quae leguntur apud Stobaeum 61. p. 386. Similis est sententia proverbii Variatio delectat et francogallici „Toujours perdrix."

Digitized by Google

36.

Jam vero misericordia motus Amphion Zetho Antiopen spernenti, vimque minitanti tanquam fugitivae, resistit, feminae infelici eidemque formosissimae opitulandum esse dicens. cui sic respondet durus frater, Antiopae pulcritudine pellectum suspicatus Amphionem: Stob. 70. p. 430.

Εἰ νοῦς ἔνεστιν· εἰ δὲ μή, τί δεῖ καλῆς
γυναικὸς, εἰ μὴ τὰς φρένας χρηστὰς ἔχοι;

Nuntii verba, Dircae interitum narrantis:

Longinus segm. XL. *Ἐπὶ δὲ τῆς συρομένης ὑπὸ τοῦ ταύρου Δίρκης* (*E.*)

37.

— Εἰ δέ που τύχοι
πέριξ ἑλίξας, (ταῦρος) εἶλχ' ὁμοῦ λαβὼν
γυναῖκα, πέτραν, δρῦν, μεταλλάσσων ἀεί.

E Chori canticis et sermonibus.

38.

Stob. Eclog. phys. t. I. p. 118. ed. Heeren.

— Δίκα τοι,
δίκα χρόνιος, ἀλλ' ὅμως ὑποπεσοῦσ' dochmiaci.
ἔλαθεν, ὅταν ἔχῃ τιν' ἀσεβῆ βροτῶν.

Valck. p. 66.: „Chori verba quaedam, Dircen a scelerum vindice tarde quidem, punitam tamen, canentis."

39.

Stob. ibidem p. 122.

Τήν τοι Δίκην λέγουσι παῖδ' εἶναι Χρόνου,
δείκνυσι δ' ἡμῶν ὅστις ἔστ', ἢ μή, κακός.

Ita Porson. ad Aristoph. Plut. 886. codices Mss. *ὅστις ἐστὶ μὴ κακός.*

40.

Stob. 60. p. 384.

Φεῦ φεῦ, τὸ δοῦλον ὡς ἅπανταχῇ γένος
πρὸς τὴν ἐλάσσω μοῖραν ὥρισεν θεός!

Haec Chorus dixerit ad fr. 31.

41.

Φεῦ φεῦ, βρότειαι πημάτων ὅσαι τύχαι,
ὅσαι τε μορφαί! τέρμα δ' οὐκ εἴποι τις ἄν.

„Clemens Al. Str. III., p. 435, C, citat *βροτείων.* Paris. *B. βρότειοι.*" Matth.

42.

Stob. 103. p. 560.

Τοιόσδε θνητῶν τῶν ταλαιπώρων βίος·
οὐδ' εὐτυχεῖ τὸ πάμπαν οὔτε δυστυχεῖ,

Digitized by Google

εὐδαιμονεῖ τε καὐθις οὐκ εὐδαιμονεῖ.
Τί δῆτ' ἐν ὄλβῳ μὴ σαφεῖ βεβηκότες
οὐ ζῶμεν ὡς ἥδιστα, μὴ λυπούμενοι;

Denique 43. et 44. Mercurius pronuntiasse videatur in catastrophe:

43.

Idem 68. p. 425.

Κῆδος καθ' αὑτὸν τὸν σοφὸν κτᾶσθαι χρεών.

Grot.:

Affinitates, qui sapit, quaeret pares.

Sententia *πολυθρύλλητος*, qua deus prudentissimus improbare videtur Nyctei mortalis cum Dirce, filia Solis, nuptias.

44.

Stob. ib. p. 426.

— Πᾶσι δ' ἀγγέλλω βροτοῖς
ἐσθλῶν ἀπ' ἀνδρῶν εὐγενῆ σπείρειν τέκνα.

45.

Hesychius: *Εὐθυδήμονα: ἁπλοῦν δημότην. Ε. Ἀντ.*

46.

Bekker. Anecd. p. 109, 17. et Photius. *Νόσον ἔχειν: ἀντὶ τοῦ φαῦλον ἦθος ἔχειν. Ε. Ἀντ.*

X. ΑΡΧΕΛΑΟΣ.

Hyginus fab. 219.: „Archelaus, Temeni filius, exul a fratribus ejectus, in Macedoniam ad regem Cisseum venit, qui cum a finitimis (Thracibus haud dubie: v. Thuc. 2, 99, 100. etc.) oppugnaretur, Archelao regnum et filiam in conjugium dare pollicetur, si se ab hoste tutatus esset Archelaus, quia ab Hercule esset oriundus: nam Temenus Herculis filius fuit. (Obtinuit prava interpunctio: tut. esset. Arch., quia — fuit, qui etc.) qui hostes uno proelio fugavit et ab rege pollicita petit. Ille ab amicis dissuasus fidem fraudavit, eumque per dolum interficere voluit. itaque foveam jussit fieri et multos carbones eo ingeri et incendi, et super virgulta tenuia poni, quo, cum Arch. venisset, ut decideret. hoc regis servus Archelao patefecit. (Perperam hoc etiam loco vulgati libri: — poni. quo — decideret, hoc etc.) qui re cognita dicit se cum rege colloqui velle secreto, arbitris semotis. Arch. regem abreptum (ita van Stav. secundum libros. vulgo arreptum, quod languet prae illo.) in foveam conjecit: atque ita eum perdidit; inde profugit ex responso Apollinis [in Macedoniam] capra duce, oppidumque ex nomine caprae Aegaeas constituit. Ab hoc Alexander

Digitized by Google

magnus oriundus esse dicitur." Verba in Macedoniam inepta sunt, siquidem in Macedonia versabatur Archelaus. nomini Aegeas (sic libri) superscripserat, opinor, aliquis in Macedonia; id videtur irrepsisse in superiora, cumque referretur ad profugit, accommodatum esse huic verbo. pro Aegeas Schefferus aliique ediderunt Aegas, cum verisimile videatur, et *Αἰγὰς* et *Αἰγαίας* dictum fuisse nobile illud oppidum in Emathia Macedoniae. v. doctissimi Crusii „Wörterbuch der — Eigennamen" v. *Αἰγαί*.

Occasionem scribendae hujus tragoediae Euripidi dedit favor Archelai, Macedonum regis humanissimi *), ad quem secessit jam senior (post Ol. 92, 4., ante Chr. nat. 409., ut videtur Welckero p. 442.), mortuusque apud eum est Pellae paucis post annis. Scriptor Vitae Euripidis in codice Ambros.: *Εἰς Μακεδονίαν περὶ Ἀρχέλαον γενόμενος διέτριψε, καὶ χαριζόμενος αὐτῷ δρᾶμα δμωνύμως ἔγραψε.* Hygini usus narratione W. probabiliter fragmentorum, quae supersunt, dramatis partem majorem ordinavit, prologum sumens Herculem, et Chorum cives urbis oppugnatae, in qua fuit Cissei regia, qui pressi inopia regem adeunt, calamitatis remedia quaerentes. His supervenit Archelaus, officia sua offerens. deliberat cum amicis rex, formam et robur, tum genus nobile, juvenis praedicat, pauperiem ejus contemnentes refellit, accipitque ea conditione, quam dicit Hyginus, oblatum auxilium, Choro quidem plaudente et spe acquirendae gloriae excitante Archelaum ad strenue pugnandum, filia vero regia nuptias recusante ejus, qui esset

1.

Ἄπολις, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος,
πτωχὸς, πλανήτης, βίον ἔχων ἐφήμερον.

commode enim W. haec retulit ad Archelaum tragoediam, quae, ab Aeliano V. H. III, 29. et Diogene Laërtio VI, 38. servata, dubiisque fragmentis adnumerata a Matthiaeo p. 448., Euripidi vindicavit Valck. ad Hippol. 1029. sed castigat virginem Cisseus verbis apud

*) Thuc. II, 100. bellum enarrans Perdiccae II., regis Macedonum, cum Sitalce, Thracum rege, Olymp. 87, 3., ante Chr. nat. 429.: *Καὶ οἱ μὲν Μακεδόνες οὗτοι, ἐπιόντος πολλοῦ στρατοῦ ἀδύνατοι ὄντες ἀμύνεσθαι, ἔς τε τὰ καρτερὰ καὶ τὰ τείχη, ὅσα ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐσεκομίσθησαν. ἦν δὲ οὐ πολλά· ἀλλὰ ὕστερον Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου υἱὸς, βασιλεὺς γενόμενος, τὰ νῦν ὄντα ἐν τῇ χώρᾳ ᾠκοδόμησε, καὶ ὁδοὺς εὐθείας ἔτεμε, καὶ τἆλλα διεκόσμησε τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἵπποις, καὶ ὅπλοις, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ κρείσσονα ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι βασιλεῖς ὁκτὼ οἱ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι.* quo in loco scripsimus *τὰ κατὰ τὸν π.* pro *τά τε κατὰ τ. π.* auctore Haackio, et *κρείσσονα* pro *κρείσσονι*, quod pariter abhorret. ceterum Archelaus etiam pacis artibus favit, consuetudine usus in aula sua cum aliorum doctorum atque artificum, tum Euripidis, Agathonis poëtae, Zeuxidis pictoris et Timothei musici.

Digitized by Google

2.

Stob. 77. p. 455.

Πατρὸς δ' ἀνάγκη παισὶ πείθεσθαι λόγῳ,

additis, opinor, illis lenioribus, quae idem habet 86. p. 498.

3.

Ἐν τοῖς τέκνοις γὰρ ἀρετὴ τῶν εὐγενῶν
ἐνέλαβε, κρείσσων τ' ἐστὶ πλουσίου γάμου.

ἐνέλαβε, tenere, haerere, solet. hoc edidit Grotius, cum in libris reperisset Ἐν ἔλαβε, quod alienum. Valck. Diatr. p. 162. ἐνέλαμψε, per se quidem non male, sed mutatione parum verisimili.

Victor ex proelio redit Arch. etc. Jam ordine persequamur reliqua fragmenta.

Prologus.

4.

Aristoph. Ran. 1141. (1207.)

Αἴγυπτος, ὡς ὁ πλεῖστος ἔσπαρται λόγος,
σὺν παισὶ πεντήκοντα ναυτίλῳ πλάτῃ
Ἄργος κατασχὼν —

Ibi Schol.: *Ἀρχελάου αὕτη ἐστὶν ἡ ἀρχή, ὥς τινες ψευδῶς· οὐ γὰρ φέρεται νῦν Εὐριπίδου λόγος τοιοῦτος οὐδείς. Οὐ γάρ ἐστι, φησὶν Ἀρίσταρχος, τοῦ Ἀρχελάου, εἰ μὴ αὐτὸς* (Eurip.) *μετέθηκεν ὕστερον, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸ ἐξ ἀρχῆς κείμενον εἶπε.* Sane aliud extat initium prologi hujus tragoediae apud scriptorem anonymum de Nili incremento, post Herodot. Wessel. p. 788., partimque apud Strabonem V, p. 339., A, p. 570., C., Plut. t. II. p. 497., B, p. 837., E, Diod. Sic. I, 38., Tiberium rhet. de figuris p. 70., quod initium tale est:

5.

Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατὴρ,
Νείλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ γαίας ὕδωρ,
ὃς ἐκ μελαμβρότοιο πληροῦται ῥοὰς
Αἰθιοπίδος γῆς, ἡνίκ' ἂν τακῇ χιών,
τεθριππεύοντος Ἡλίου κατὰ χθόνα,
ἐλθὼν ἐς Ἄργος ᾤκισ' Ἰνάχου πόλιν.
Πελασγιώτας δ' ὠνομασμένους τὸ πρὶν
Δαναοὺς καλεῖσθαι νόμον ἔθηκ' ἀν' Ἑλλάδα.

Verba ἐκ γαίας turbarunt viros doctos, nec dubium videtur quin corrupta sint. Matth. quidem: „Mihi," inquit, „ἐκ γαίας cum λιπὼν conjungendum et hoc dictum videtur ut ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν εἰς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας pro ἐκλιπόντας τὴν πόλιν ἀπιέναι εἰς etc. sic h. l. λιπὼν Νείλου ὕδωρ καὶ ἀπελθὼν ἐκ γαίας." sed certe fatendum est cum Boissonadeo, frigere verba ἐκ γαίας. quae emendare sibi visus Valck. p. 30. scripsit auctore Luzacio

Digitized by Google

ἐν γυίοις pro *ἐν γῇ*, quo sensu ut dici possit *ἐν γυίοις*, tamen et ipsum friget, nec probabilitate commendatur palaeographica. Quodsi praesidium conjecturae afferendum est, malim equidem *Νείλου — κάλλιστον ἢ 'κ γαίας ὕδωρ*, Nili pulcrior quam orta ex terra sive terrestris aqua, aqua coelestis ac divina. sic enim praedicari solet Nilus, quem deorum suorum Aegyptii maximum habuerunt, cujusque olim aqua regi Persarum mittebatur, ut tradit Athenaeus 67, b. Apud eundem 203, c, Parmeno, poëta Byzantius: *Αἰγύπτιε Ζεῦ Νεῖλε*, itemque Nilum invocans Xenophon Ephesius IV, 2.: *Ὦ θεῶν φιλανθρωπότατε*, inquit, *ὃς Αἴγυπτον ἔχεις, δι' ὃν καὶ γῆ καὶ θάλασσα πᾶσιν ἀνθρώποις πέφηνεν.* cf. Plut. de Is. et Osir. II, p. 353., Diod. Sic. I, p. 8. etc. Superlativus *κάλλιστον* pro comparativo usurpatus nihil habet insoliti.

Chorus parodo.

6.

Dionysius Hal. de composit. verborum p. 394. ed. Schaefer.

Βασιλεῦ χώρας τῆς πολυβώλου,
Κισσεῦ, πεδίον πυρὶ μαρμαίρει.

Campum ignibus hostium lucere dicit Chorus.

7.

Stob. tit. 94., p. 517.

Οὐ γὰρ ὑπερθεῖν κύματος ἄκραν
δυνάμεσθα. τί γάρ; θάλλει πενία,
κακὸν ἔχθιστον, φεύγει δ' ὄλβος.

Mendose libri *δυνάμεσθ'· ἔτι γὰρ θ. π.* abhorret enim *ἔτι*, aptum vero sententiae est *τί γάρ;* de quo v. Viger. Herm. p. 729. 3. ed.

E colloquio Cissei cum Archelao,

postquam hic eum convenit, genusque clarum suum et res ante ab se gestas secundum Euripidem narravit, de quibus Agatharchides apud Photium cod. CCL. p. 1332.: *Οὐδ' Εὐριπίδου κατηγορῶ τῷ μὲν Ἀρχελάῳ περιτεθεικότος τὰς Τημένου πράξεις* etc., quae W. attulit, ab aliis neglecta, p. 702: scilicet obscurius Archelai nomen Tragicus praeclaris factis illustravit patris Temeni, benevoli regis causa, cujus in aula versabatur, quemque honoraturus in scenam produxit Heraclidam cognominem. Audita igitur ejus narratione Cisseus, Stob. 86., p. 497.,

8.

Ἡμῶν τί δῆτα, inquit, *τυγχάνεις χρείαν ἔχων;*
πατέρων γὰρ ἐσθλῶν ἐλπίδας δίδως γεγώς.

quaerit, quid ab se petat Archelaus, quod nec leve quiddam, neque claris majoribus indignum, fore auguratur. ille vero respondet, se nihil velle nisi fortibus edendis factis gloriam Herculis et

Digitized by Google

majorum aemulari: id enim praecepisse patrem. et refert dicta Temeni, in quibus ea, quae proximis 6 locis posuimus.

9.

Stob. 29. p. 199.

Οὐκ ἔστιν, ὅστις ἡδέως ζητῶν βιοῦν
εὐκλειαν εἰσεκτήσατ', ἀλλὰ χρὴ πονεῖν.

Auctoritate destitutum est verbum *εἰσκτᾶσθαι*, neque vim habet praepositio. quare Euripidem dixisse puto — *εὔκλ. εἷς ἐκτ.*, *εἷς*, unus prae ceteris. Aeschylus Pers. 300. *εἷς ἀνὴρ πλεῖστον πόνον Ἐχθροῖς παρασχὼν εὐκλεῶς ἀπώλετο* etc.

10.

Idem ibidem p. 198.

Σοὶ δ' εἶπον, ὦ παῖ, τὰς τύχας ἐκ τῶν πόνων
θηρᾶν· ὁρᾷς σὸν πατέρα γὰρ τιμώμενον.

Codices *ὁρ. γὰρ σὸν πατ.*, male collocato nomine *πατ.*, cum librarii vulgarem verborum ordinem usurparent, quem saepe negligunt poëtae. *Εἶπον*, soleo dicere. *σὸν πατέρα* emphatice dixit Temenus, si divinavi, pro *ἐμέ*. recte se honoratum praedicat, qui in sortitione Heraclidarum post occupationem Peloponnesi Argos obtinuisset. v. Apollod. II, 8, 4.

11.

Idem 29. p. 200.

Σὺν μυρίοις τὰ καλά γε γίγνεται πόνοις.

Libri carent *γὲ* particula, quae et sententiam juvat, et metro convenit, facile hausta illa a verbo *γίγνεται*. sic autem *καλὰ*, vox gravissima, extollitur arsi, et quidem tota, secus ac fit in Heathii et aliorum scriptura *Σ. μυρίοισι τὰ κ. γ. π.* Vel scribamus *Σ. μυρίοισί γ. τὰ κ. π.*

12.

Id. 8. p. 97.

Ὁ δ' ἡδὺς αἰὼν ἡ κακή τ' ἀνανδρία
οὔτ' οἶκον, οὔτε πόλιν, ἀνορθώσειεν ἄν.

13.

Id. 49. p. 354.

Νεανίαν γὰρ ἄνδρα χρὴ τολμᾶν ἀεί·
οὐδεὶς γὰρ ὢν ῥᾴθυμος εὐκλεὴς ἀνὴρ,
ἀλλ' οἱ πόνοι τίκτουσι τὴν εὐδοξίαν.

14.

Id. 7. p. 86.

Ἓν δέ σοι μόνον προφωνῶ, μὴ 'πὶ δουλείαν ποτὲ
ζῶν ἑκὼν ἔλθῃς, παρόν σοι κατθανεῖν ἐλευθέρως.

Unum inprimis monet filium, mortem liberam praeferendam esse captivitati.

Digitized by Google

15.

Ejusmodi praeceptis excitatum labores se suscipere mirum esse negat Arch., cum ignavi ne concupiscant quidem summa praemia. Stob. 49. p. 355.

— *Ἐμὲ δ' ἄρ' οὐ*
μοχθεῖν δίκαιον; τίς δ' ἄμοχθος εὐκλεής;
τίς τῶν μεγίστων δειλὸς ὢν ὠρέξατο;

Libri *ἀμόχθητος*, quo versum corrumpi cum intelligeret Grotius, scripsit *ἄμοχθος*, idque nunc legitur in libris, et ipse admisi emendationem facillimam. nec tamen verisimile videtur, librarios trito vocabulo, quale est *ἄμοχθος*, substituisse minus usitatum, vereorque ne E. dixerit variata oratione *τί δ' ἀμόγητον εὐκλεές;*

Igitur Arch. se adesse dicit, inopem*) nunc quidem, nec dona ferentem regi diviti, ne insanire aut dans poscere videatur, sed se ipse offert Cisseo ad exsequendum ejus officia et munera in rebus tam afflictis. Similiter Xenophon Exped. Cyri VII, 3, 30. apud Seuthen in convivio; donis allatis regi nullis, sed poculum tantummodo propinans: *Ἐγὼ δέ σοι, ὦ Σεύθη*, inquit, *δίδωμι ἐμαυτὸν* etc.

16.

Plutarch. II. p. 384, D.

Οὐ βούλομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι πένης,
μή μ' ἄφρονα κρίνῃς, ἢ διδοὺς αἰτεῖν δοκῶ.

17.

E colloquio Cissei cum amicis ante quam imperatorem exercitui praeponit Archelaum.

Commendat Cisseus Archelaum genere et gloria virtutis, plus hanc valere dicens in bello quam militum multitudinem.

18.

Stob. 52. p. 360.

— *Ὀλίγον ἄλκιμον δόρυ*
κρεῖσσον στρατηγῷ μυρίου στρατεύματος.

Bene Grot. *στρατηγῷ* pro *στρατηγοῦ*. Parvam, sed strenuam, manum dicit civium oppugnatorum, quibus ducem praefectum Archelaum rem bene gesturum esse.

19.

Idem 49. p. 355.

Ὀλίγοι γὰρ ἐσθλοὶ κρείσσονες πολλῶν κακῶν.

---

*) Caprarii habitu Archelaum ad Cisseum venisse narrat Dio Chrysost. orat. 4., p. 163., nescio quo auctore, sed fortasse eo, qui meminisset illorum, quae de Perdicca Temenida tradit Herodotus VIII, 137., vel nomen Aegarum ab Archelao conditarum eo traheret. cf. W. p. 702. nota.

Digitized by Google

20.

Idem l. c. ad 17.

Ἔχει δὲ καὶ τοῦτ' οὐχὶ μικρὸν, εὐγενὴς
ἀνὴρ στρατηγῶν εὐκλεᾶ τ' ἔχων φάτιν.

μικρὸν, leve momentum.

21.

Quamvis inopem, tamen generosam patris indolem perdidisse negat Archelaum.

Stob. l. c. ad 8.

— Πένης γὰρ οὐκ ἐκεῖν' ἀπώλεσεν,
τὸ τοῦ πατρὸς γενναῖον.

Contra regis amici et consiliarii dehortari eum, ne rem summam committat juveni ignoto, quamvis dextro, paupertatem vituperare et opulentos ad nulla non aptos dicere; ad quae acerbe respondet Cisseus, manetque in proposito.

22.

Idem 50. p. 357.

Νεανίας τε καὶ πένης σοφός θ' ἅμα,
ταῦτ' εἰς ἓν ἐλθόντ' ἄξι' ἐνθυμήσεως.

ἄξια ἐνθ., res dignae consideratione et cautione.

23.

Idem 89. p. 502.

Οὐκ ἔστι Πενίας ἱερὸν, αἰσχίστης θεοῦ.

24.

Τί δ' οὐκ ἂν εἴη χρηστὸς ὅλβιος γεγώς;

25.

ΚΙΣΣΕΥΣ. Μισῶ γὰρ ὄντως, οἵτινες φρονοῦσι μὲν,
φρονοῦσι δ' οὐδενές γε, χρημάτων ὕπερ.
Vehementer enim istos odi, qui superbiunt,
superbiuntque, nihili cum sint, aeribus.

Vitiose codd. *οὐδενός γε*, quod mire exercuit viros doctos.

Postquam copias in aciem eduxit Arch., amici regis denuo videntur eum adiisse, monentes, ut caveat, nec vel regnum, deorum vitae comparandum, partiatur cum juvene strenuo, vel divitiis augeat nobilissimo genere prognatum, vel filiam ei det in matrimonium: neque servum enim, neque liberum, domi alere tutum esse cuiquam ipso potentiorem.

26.

Stob. 45. p. 332.

Τυραννὶς εἶναι θεῶν βίος νομίζεται·
τὸ μὴ θανεῖν γὰρ οὐκ ἔχει, τὰ δ' ἄλλ' ἔχει.

Digitized by Google

Paris. A. *τυραννίδ*$^{\alpha}$ *ἡ θεῶν β*$^{\cdot}$, ex quibus Gaisford. haec eruisse sibi visus est *Τυραννίδ', ἢ θεῶν δευτέρα νομ.*, quae parum verisimilia propagasse nonnullos miror. *τὰ δ' ἄλλ' ἔχει* bene Grot. pro *τἄλλα δ' ἔ.*

27.

Idem 89. p. 502.

Μὴ πλούσιον θῇς· ἐνδεέστερος γὰρ ὢν
ταπεινὸς ἔσται. κεῖνο δ' ἰσχύει μέγα,
πλοῦτος, λαβών τε τοῦτον εὐγενὴς ἀνήρ.

28.

Id. 60. p. 387.

Κρείσσω γὰρ σὔτε δοῦλον, οὔτ' ἐλεύθερον,
τρέφειν ἐν οἴκοις ἀσφαλὲς τοῖς σώφροσι.

His tandem permotus Cisseus admonitionibus victorem ex bello redeuntem Archelaum magnis quidem laudibus et corona excipit, sed mox promissa illo praemia petente tergiversatur, peccatum excusans imprudentia suum in extremo discrimine, tum ipsius Archelai immodestiam pro singulo beneficio poscentis, quae nonnisi continuis praestandis impetrari officiis possint. prave facta nisi corrigantur, damnum afferre; se opulentum esse, Archelaum vero inopem, quem non decere 'iram ob irritas spes immodicas: saepe enim cupidinem nimiam atque imperitam exitio fuisse mortalibus.

29.

Schol. Eurip. Phoen. 1159.

Ἐγὼ δὲ τὸν σὸν κρᾶτ' ἀναστέψαι θέλω.

30.

Stob. 29. p. 198.

Τὸ συνεχὲς ἔργου παντὸς εὑρίσκει τέλος.

Ubique finem reperit assiduus labor. Grot.

31.

Idem 20. p. 171.

Ὀργῇ δὲ φαύλῃ πόλλ' ἔνεστ' ἀσχήμονα.

32.

Πολλοὺς δ' ὁ θυμὸς ὁ μέγας ὤλεσεν βροτῶν
ἢ τ' ἀξυνεσία, δύο κακὼ τῷ χρωμένῳ.

Ejusmodi dictis jam irritatus Heraclida, postquam Cisseus perjurii sui culpam in deos contulit verbis illis, quae leguntur apud Justinum martyr. de Monarch. p. 108, c,

33.

Πόλλ', ὦ τέκνον, σφάλλουσιν ἀνθρώπους θεοὶ,

continere se amplius non potest, sed ironice respondet

Digitized by Google

34.

Plut. De aud. poët., II. p. 20.

Τὸ ῥᾷστον εἶπας, αἰτιάσασθαι θεούς.

deinde ceteras quoque rationes regis convellit, opes ignavas despicit, meritaque sua commemorat, qui fuderit praedones, quo nomine generatim notare videtur hostium exercitum, filiamque ejus a captivitate liberaverit inevitabili, si inferiores ex pugna discessissent Macedones.

35.

Stob. 91. p. 507.

Πλουτεῖς; Ὁ πλοῦτος δ' ἀμαθία δειλόν θ' ἅμα.

36.

Schol. Pindari Pyth. 55. *Πειρατὰς τοὺς κατὰ πέλαγος λῃστὰς λέγομεν, κυρίως δὲ τοὺς ἐν ὁδῷ κακουργοῦντας, παρ' ὃ δὴ καὶ ὁδουροὺς αὐτοὺς λέγουσιν. Ε. ἐν Ἀρχελάῳ*

Ἔπαυσ' ὁδουροὺς λυμεῶνας.

37.

Stob. 60. p. 383.

Ἔσωσα δούλην οὖσαν· οἱ γὰρ ἥσσονες
τοῖς κρείσσοσιν φιλοῦσι δουλεύειν βροτῶν.

Postremo, iram ejus vituperante Cisseo, tanquam imperiti, verbis, quae itidem habentur l. c. ad fragm. 31.,

Πόλλ' ἐστὶν ὀργῆς ἐξ ἀπαιδεύτου κακά·
ἔξω γὰρ ὀργῆς πᾶς ἀνὴρ σοφώτερος,

ne minis quidem abstinet, eloquentiae parcere jubens regem, ne male ei cedat facundia:

38.

Stob. 34. p. 215.

Ἁπλοῦς ὁ μῦθος Μὴ λέγ' εὖ· τὸ γὰρ λέγειν
εὖ δεινόν ἐστιν, εἰ φέροι τινὶ βλάβην.

Recte Valck. Diatr. p. 257. *μὴ λέγ' εὖ* pro *μὴ λέγε.* ipsi pro *τινὰ* dedimus *τινὶ*, quod contemtim dixit Arch., ut Eteocles Aeschyleus Sept. ad Th. 369. *Τάχ' ἂν γένοιτο μάντις ἀνοία τινί*, et similiter Soph. Ajace 1064. (1138.) *Τοῦτ' εἰς ἀνίαν τοὔπος ἔρχεταί τινι*, quem versum Herm. attulit ad Vigerum p. 731., vertens Hoc dictum cuidam, i. e. tibi, malum inveniet. languent enim verba *τινὰ βλάβην.*

Verba Chori tam lyrica, quam *διαλογικά.*

Caesos in bello amicos lugentis cum lacrimis haud insuavibus, ut quibus leniatur dolor.

Digitized by Google

39.

Stob. 121. p. 613.

Ἔστιν καὶ παρὰ δάκρυσι κείμενον dact. tetr.
ἡδὺ βροτοῖς, ὅταν ἄνδρα φίλον στενάχῃ τις ἐν οἴκτῳ.
hexam. dact.

Altercantibus moderationem suadentis.

40.

Idem 20. p. 172.

Τῷ γὰρ βιαίῳ κἀγρίῳ τὸ μαλθακὸν
εἰς ταὐτὸν ἐλθὸν τοῦ λίαν παρείλετο.

Ejusdem verba de variis hominum fatis et fortuna mutabili.

41.

Idem 103. p. 562.

Παλαὶ σκοποῦμαι τὰς τύχας τὰς τῶν βροτῶν,
ὅσον μεταλλάσσουσιν· ὃς γὰρ ἂν σφαλῇ,
εἰς ὀρθὸν ἔστη, χὠ πρὶν εὐτυχῶν πιτνεῖ.

ὅσον μετ. i. e. *ὡς μετ.*, ut E. Troad. 826. (870.) *Ἦλθον δὲ Τροίαν οὐχ, ὅσον δοκοῦσί με, Γυναικὸς οὕνεκα*, Hom. Il. *θ'*, 17. *Γνώσετ' ἔπειθ', ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἁπάντων.* et *α'*, 515. *Ὄφρ' εὖ εἰδῶ, Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.* quo sensu etiam *ὅσῳ* usurpatur apud Sophoclem Antig. 59., Oed. Col. 685. (747.) Inepte codd. *ὡς εὖ μετ.*

Justitiam divinam agnoscentis in catastrophe, de qua Nuntii verba interciderunt.

42.

Stob. Eclog. phys. I. p. 124.

Τὰ γὰρ οὐκ ὀρθῶς πρασσόμεν' ὀρθῶς τοῖς πράσσουσιν κακὸν ἦλφεν. anap. Aristoph.

ἦλφεν, invenire seu mereri solent, afferunt. Iliad. *φ'*, 79. *Ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον.* Medea v. 282. *φθόνον πρὸς ἀστῶν ἀλφάνουσι δυσμενῆ.* libri *ἦλθεν*, *θ* et *φ* litteris confusis, ut passim: v. Koen. et Schaefer. ad Gregor. Cor. p. 525., H. ad Theogn. 258. (264.), nos ad Aeschyl. Choëph. 566. etc.

XI. *ΑΥΓΗ.*

Apollodorus II, 7, 4. *Παριὼν δὲ Τέγεαν Ἡρακλῆς τὴν Αὔγην Ἀλεοῦ* (Tegeatarum in Arcadia regis) *θυγατέρα οὖσαν ἀγνοῶν ἔφθειρεν. ἡ δὲ τεκοῦσα κρύφα τὸ βρέφος κατέθετο ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἀθηνᾶς.* (fuit enim Minervae sacerdos.) *λοιμῷ δὲ τῆς χώρας φθειρομένης Ἀλεὸς εἰσελθὼν* [*καὶ ἐρευνήσας*] *εἰς τὸ τέμενος τὰς τῆς θυγατρὸς ὠδῖνας εὗρε. τὸ μὲν οὖν βρέφος εἰς τὸ Παρθένιον ὄρος ἐξέθετο, καὶ τοῦτο μὲν κατὰ*

Digitized by Google

θεῶν τινα πρόνοιαν ἐσώθη (θηλὴν μὲν γὰρ ἀρτιτόκος ἔλαφος ὑπέσχεν αὐτῷ, ποιμένες δὲ, ἀνελόμενοι τὸ βρέφος, Τήλεφον ἐκάλεσαν αὐτόν)· Αὔγην δὲ ἔδωκε Ναυπλίῳ τῷ Ποσειδῶνος ὑπερόριον ἀπεμπολῆσαι. ὁ δὲ Τεύθραντι τῷ Τευθρανίας ἔδωκεν (malim ἀπέδωκεν, vendidit, quod facere jussus erat) αὐτὴν δυνάστῃ; κἀκεῖνος γυναῖκα ἐποιήσατο. Aliter Hyginus fab. 99.: „Auge, Alei filia, ab Hercule compressa, cum partus adesset, in monte Parthenio peperit et ibi eum exposuit. — Ipsa autem Auge patrem suum timens profugit in Mysiam ad regem Teuthrantem, qui, cum esset orbus liberis, hanc pro filia habuit.“ Rursusque aliter ex parte ipse E. Strabo XIII. p. 915, b: Εὐριπίδης δ' ὑπὸ Ἀλεοῦ φησι τοῦ τῆς Αὔγης πατρὸς εἰς λάρνακα (ut Danaën) τὴν Αὔγην καταπεσθεῖσαν ἅμα τῷ παιδὶ Τηλέφῳ καταπονεωθῆναι, Ἀθηνᾶς δὲ προνοίᾳ τὴν λάρνακα περαιωθεῖσαν ἐκπεσεῖν εἰς τὸ στόμα τοῦ Καΐκου· τὸν δὲ Τεύθραντα ἀναλαβόντα τὰ σώματα τῇ μὲν ὡς γαμετῇ χρήσασθαι, τῷ δὲ ὡς ἑαυτοῦ παιδί.

„In hac tragoedia nihil amplius exhibitum fuisse suspicor nisi ea, quae Augae Tegeae acciderunt, donec Nauplio tradita et in mare cum filio conjecta est.“ — Matth.

Prologum egisse videtur Augae nutrix, eamque ipsa convenisse, quaerens, quid porro faciendum censeat puero recens nato et adhuc abscondito in luco Minervae. Efferre vult eum nutrix, cui sic respondet Auge

1.

Stob. 22. p. 187.

Ποῖ; πῶς δὲ λήσει; τίς δὲ νῷν πιστὸς φίλος;
ζητῶμεν. ἡ δόκησις ἀνθρώποις κακόν,
καὶ τοὐπιχειρεῖν ἐξαμαρτάνειν φιλεῖ.

ἡ δόκησις, τὸ δοκεῖν πιστόν τινα οὐκ ὄντα. certi aliquid scire cupit, in experiendo peccari solere dicens *).

Deinde in templo operantem Augen increpat Minerva, stupro pollutum sacrum objiciens, poenasque minitans impudentiae, qua infantem in luco suo abscondiderit. Excusat Auge Herculis temulentiam, mulierumque naturam debilem, modo paventium, modo quidvis audentium. sane se deliquisse, sed nolentem, et adversa fortuna usam esse, more hominum; nec tamen immane quiddam admisisse pariendo, quo mirum videri adeo irasci deam spolia cruenta et cadavera caesorum in bello adspicere solitam. quemvis infantum lusibus delectari, quibus se quoque delenitam vitae pueri parsisse. erigendos potius clementia esse miseros quam saeve ulciscendos.

*) Non male W. huc refert illa, quae extant apud Plut. Symp. IX, 1., p. 736, f:

Τὸν παῖδά μοι τόνδ' ἀξίως Ἡρακλέους
ἡμῶν τε θρέψαι.

Digitized by Google

2.

Stob. 18. p. 164.

— *Νῦν δ' οἶνος ἐξέστησεν. Ὁμολογῶ δέ σε*
ἀδικεῖν· τὸ δ' ἀδίκημ' ἠγένετ' οὐχ ἑκούσιον.

Herculem maximum quidem heroëm esse dicit, nulla non laude dignissimum, sed tum vino madidum, nec sui potentem, sibi vim intulisse. Sic enim procul dubio E., non *ἐξέστησέ μ'*, qui error est librariorum, *μ* et *ν* litteras saepe permutantium. vehementer enim friget Matthiaei ratio, Augen in prologo ipsius Herculis verba commemorare existimantis. Furtis adsuetus bonus ille vir non ita se purgasset virgini, nec facinus suum dicere potuit *ἀδίκημα οὐχ ἑκούσιον*. Compotatio ista Herculis, barbara potius quam graeca appellanda, videtur significari verbis illis nonnihil affectis apud scholiasten Vatic. ad Rhes. 393. (419.). sic enim grammaticus: *Ἄμυστιν: οἱ μὲν ποτηρίου εἶδος ἐπιτηδειότητα ἔχον πρὸς τὰς ἀμυστὶ πόσεις, ὡς ἐν αὐτῇ σὺν τῷ βαθείας καὶ πυκνὰς ἕλκουσι τὰς ἀμυστίδας· ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῆς ἀπνευστὶ τάσεως τάττουσι τὸ ὄνομα, ὡς Κρατῖνος ἀλλ' οὖν θεὸν πείσαντες μῦστιν δεῖ ποιεῖν.* Recte H. Opusc. V., p. 189. *ὡς ἐν Αὔγῃ*, et *σπάσεως*, tum prope vērum L. Dindorf. *Ἀλλ' ο. θεῷ σπείσαντ' ἄμυστιν. δεῖ πιεῖν*, ubi praestat reponi *σπείσαντας*. E. autem scripsit, nisi fallor,

3.

Σὺν τῷ βαθείας καὶ πυκνὰς ἀμυστίδας
ἕλκουσι.

4.

Idem 71. p. 433.

Γυναῖκές ἐσμεν· τὰ μὲν ὄκνῳ νικώμεθα,
τὰ δ' οὐκ ἂν ἡμῶν θράσος ὑπερβάλλοιτό τις.

5.

Idem 93. p. 561.

Πᾶσιν γὰρ ἀνθρώποισιν, οὐχ ἡμῖν μόνοις,
ἢ καὶ παραυτίκ', ἢ χρόνῳ, δαίμων βίον
ἔσφηλε, κοὐδεὶς διὰ τέλους εὐδαιμονεῖ.

Pro *ἢ καὶ* fortasse E. dixit *ἤτοι*, cum usitatissimum sit *ἤτοι — ἤ*. v. Herm. ad Viger. p. 787.

6.

Clemens Alex. Strom. VII. p. 712. *Εὐ δὲ καὶ ἡ Αὔγη* (sic pro *αὐτὴ* Valck. Diatr. p. 164.) *δικαιολογουμένη πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν ἐπὶ τῷ χαλεπαίνειν αὐτῇ τετοκυίᾳ ἐν τῷ ἱερῷ λέγει*

— *Σκῦλα μὲν βροτοφθόρα*
χαίρεις ὁρῶσά που νεκρῶν τ' ἐρείπια,
κοὐ μιαρά σοι ταῦτ' ἔστιν· εἰ δ' ἐγὼ 'τεκον,
δεινὸν τόδ' ἡγεῖ;

Digitized by Google

Mendose libri χ. ὁρῶσ' ἀπὸ νεκρῶν ἐρ., quod alii aliter tentaverunt. Temere Matth., Heathii correctionem ὁρῶσα καὶ ν. ἐρ. refellens, καὶ convenire negat propterea, quia νεκρῶν ἐρείπια diversa non sint a σκύλοις, quod ita esse nemo concesserit.

7.

Stob. 76. p. 453.

Τίς δ' οὐχὶ χαίρει νηπίοις ἀθύρμασιν;

8.

Idem 37. p. 220.

Τὸ γὰρ ἐπιεικὲς ὠφελεῖ τὰς συμφοράς.

His dictis placatur dea et opem suam promittit, si quando usus fuerit: semper enim adhuc Augen coluisse pietatem, seque vel bobus immolatis veneratam esse.

9.

Apollonius Dysc. Bekker. Anecd. p. 514, 10. — Καὶ Ἀΰγῃ
Καὶ βουθυτεῖν γὰρ ἠξίους ἐμὴν χάριν·

Versiculus hic solus superesse creditur ex Minervae oratione; sed nobis quidem eo pertinere videntur etiam illa, quae servavit Stob. 44. p. 307., modo emendentur. obscura enim sunt verba Οὐ τῶν κακούργων οἶκτος, ἀλλὰ τῆς δίκης, contra perspicua et apta rebus, quae hic aguntur, haec, quae reponenda esse arbitror,

10.

Οὐ τῶν κακούργων οἶκος, ἀλλὰ τῆς δίκης,

quibus verbis exire e templo Augen jusserit Minerva, domicilium id esse dicens Justitiae, non sceleratorum atque impiorum.

Chori Tegeatarum haec sunt, quibus cum inhumanitatem vituperant Alei, qui ignoret amoris potentiam, tum propter illum omnibus tyrannis, libertatem et aequum jus civium tollentibus, male precantur.

11.

Stob. 61. p. 387.

Ἔρωτα δ' ὅστις μὴ θεὸν κρίνει μέγαν
καὶ τῶν ἁπάντων δαιμόνων ὑπέρτατον,
ἢ σκαιός ἐστιν, ἢ καλῶν ἄπειρος ὤν
οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεόν.

Malim ὑπέρτερον, quo fiat gradatio ad superlativum τὸν μέγιστον.

12.

Stob. 47. p. 343.

Κακῶς δ' ὄλοιντο πάντες, οἳ τυραννίδι
χαίρουσιν ὀλοῇ τ' ἐν πόλει μοναρχίᾳ·

Digitized by Google

τοὐλεύθερον γὰρ ὄνομα παντὸς ἄξιον,
κἂν σμίκρ' ἔχῃ τις, μεγάλ' ἔχειν νομίζεται.

ὀλοῇ. inepte libri ὀλίγῃ.

13.

Hesych. Διέφθειρε: διῆγεν. (? videndum, an dixerit ἐδύησεν, a δυᾶν.) Ε. Αὔγῃ.

14.

Idem. Κέρας ὀρθιον: ἢ νευρά. Ε. ἐν Αὔγῃ.

15.

Bekker. Anecd. p. 116, 2. Φιλοτραφής: ὃν ἡ συνήθεια φιλότροφον λέγει. Ε. Αὔγῃ.

XII. ΑΥΤΟΛΥΚΟΣ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ.

Hyginus fab. 201. „Mercurius Autolyco, ex Chione (Daedalionis, cujus pater dicebatur Lucifer, filia) quem procreaverat, muneri dedit, ut furacissimus esset, nec deprehenderetur in furto, ut, quidquid surripuisset, in quamcunque effigiem vellet transmutaretur, ex albo in nigrum vel ex nigro in album, in cornutum ex mutilo, in mutilum ex cornuto. Is cum Sisyphi pecus assidue involaret, nec ab eo posset deprehendi, sensit (Sisyphus) eum furtum sibi facere, quod illius numerus augebatur et suus minuebatur. qui ut eum deprehenderet, in pecorum ungulis notam imposuit, quae (male codd. „qui") cum solito more involasset et Sisyphus ad eum venisset, pecora (codd. „et pec." -et, quod praecedit, peperisse conjunctionem, sensit Scheffer.) sua ex ungulis deprehendit, quae ille involaverat, et abduxit. qui cum ibi moraretur, Sisyphus] Anticliam (Ἀντίκλειαν) Autolyci filiam compressit, quae postea Laërtae data est in conjugium, ex qua natus est Ulysses. ideo nonnulli auctores dicunt ipsius prolem. (codd. „ypsipylon," quod videtur natum ex „ypsi9plem.") ob hoc Ulysses versutus fuit."

Apollodorus II, 4, 9. Ἐδιδάχθη μὲν Ἡρακλῆς ἁρματηλατεῖν μὲν ὑπὸ Ἀμφιτρύωνος, παλαίειν δὲ ὑπὸ Αὐτολύκου etc. Ibi Heyn.: „Notum nomen Autolyci, Mercurii f. furtis clari, jam ex Odyss. τ', 396. — Egerat de eo Hesiodus in Eoeis, unde versus est in Etymologico in ἀΐδελα (ἀείδελα) et apud Schol. in Lycophr. vs. 344. Celebratus ille Euripidis dramate satyrico, Autolyco. — In Parnasso habitavit, ut ex Homero notum et Pausania VIII, 4. p. 605." etc.

„Duas ejus dramatis fuisse editiones, ex Athenaeo X. p. 413, c, colligitur. v. Boeckh. de Trag. p. 20." Matth.

Oeconomia fabulae quae fuerit, ex paucis ejus reliquiis intelligi non potest.

Digitized by Google

1.

Athenaeus X. p. 413, c, postquam exposuit de voracitate Milonis athletae, sic pergit: *Καὶ οὐδὲν παράδοξον τούτους τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους γενέσθαι· πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων καὶ ἐσθίειν πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ Ε. ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει*

Κακῶν γὰρ ὄντων μυρίων καθ' Ἑλλάδα
οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους,
οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ,
οὔτ' ἂν δύναιντο· πῶς γὰρ ὅστις ἔστ' ἀνὴρ
γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ' ἡσσημένος
κτήσαιτ' ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός;
οὐδ' αὖ πένεσθαι καὶ ξυνηρτεμεῖν τύχαις
οἷοί τ'· ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ
σκληρῶς μεταλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανον.
λαμπροί τ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα
φοιτῶσ'· ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρὸν,
τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας.
ἐμεραψάμην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον,
οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι
τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς δαιτὸς χάριν.
τίς γὰρ παλαίσας εὖ, τίς ὠκύπους ἀνὴρ,
ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς,
πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών;
πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν
δίσκους ἔχοντες, ἢ δι' ἀσπίδων χερὶ
θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας;
οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας
στάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε καγαθοὺς
φύλλοις στέφεσθαι, χὥστις ἡγεῖται πόλει
κάλλιστα, σώφρων καὶ δίκαιος ὢν ἀνὴρ,
ὅστις γε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακά,
μάχας τ' ἀφαιρῶν καὶ στάσεις· τοιαῦτα γὰρ
πόλει τε πάσῃ πᾶσί θ' Ἕλλησιν καλά.

Galenus Protrepticо vol. II. p. 10. 11. ed. Charter. attulit versus 1.—9. et 16.—22., 1. et 2. Eustath. ad Il. ψ', p. 1299, 20=1411, 41. etc. Gal. 1. recte γὰρ pro γέ. idem 6. ὑπεκτροφὴν, quo accepto Casaub. Anim. p. 705. scripsit εἰς ὑπεκτροφὴν πάτρας, ad alendam necessario tempore patriam, Grotio, Barnesio, Schweighaeusero probantibus. sed bene Matth.: „Quis unquam τρέφειν, vel adeo ὑπεκτρέφειν, πατρίδα dixit? εἰς ὑπερβολὴν πατρὸς est plus patre, ita ut patrem pecuniae parandae solertia vincat, ut Hippol. 936., Melanipp. fr. VII, 7., quos locos affert Musgrav." 9. vulgo διαλλάσσουσιν. 10. libri: λ. δὲ, minus quidem bene, cum sequatur ὅταν δὲ etc. 15.

Digitized by Google

Matth.: „Quod e verbis δαιτὸς χάριν collegerat Casaub., ludorum sacrorum agonistas parta victoria solitos fuisse excipere spectatores, id Schweigh. locis Athenaei I, p. 3., d, e, f, IV, p. 168., f, confirmavit.“ Plato Symp. cap. 1.: — ὅτε τῇ πρώτῃ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν Ἀγάθων, τῇ ὑστεραίᾳ ἢ ᾗ τὰ ἐπινίκια ἔθυεν etc. ibi Sinnerus: „Convivio aut amici victorem, aut, ut hic, victor ipse amicos multosque alios hospites splendide excipiebat. cf., quos Wolf. laudavit, Taylor. ad Lys. p. 517. Reisk. et Rambach. Archäol. Untersuch. p. 607 seqq.“ etc. 16. Gal. τίς γ. —, τίς ὠκ., quod nobis placuit, ut Matthiaeo, prae Athenaei scriptura τί γ. —, τί δ' ὠκ. 20. idem ἢ δι' ἀ. ποσὶ θέοντες, quae videtur esse dittographia, sicut ὃς πρῶτον οἰκεῖν οὐδὲ μ. εὖ versu 3.

Eodem loco Athen.: Ταῦτ' εἴληφεν ὁ Ε. ἐκ τῶν τοῦ Κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους, οὕτως εἰρηκότος

Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τίς ἄροιτο,
ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
πὰρ Πίσαο ῥοῇς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
εἴτε τὸ δεινὸν ἄεθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
ἀστοῖσίν κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν,
καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
καί κεν σῖτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
ἐκ πόλεως καὶ δῶρον, ὅ οἱ κειμήλιον εἴη,
εἴτε καὶ ἵπποισιν ταῦτά χ' ἅπαντα λάχοι,
οὔ κ' ἔοι ἄξιος ὥσπερ ἐγώ· ῥώμης γὰρ ἀμείνων
ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη etc.

Euripideis illis nescio quis videtur contemsisse Autolyci artem luctandi. praefert autem ille omnino peritiae agonisticae cum bellicam virtutem, ut Tyrtaeus, tum prudentiam atque justitiam, quibus vitari bella et seditiones possint. Versus 7.—9. sic reddidit Grot.: „Nec pauper aevum ferre, nec se casibus Aptare norunt, moribus sueti malis, Sed res in inopes cum gravi sensu cadunt.“

2.

Pollux X, 111. Ε. μὲν εἴρηκεν ἐν Αὐτολύκῳ σατυρικῷ
— Τοὺς ὄνους
τοὺς λαρκαγωγοὺς ἐξ ὄρους οἴσειν ξύλα.

Ita Musgrav.; libri metro pessumdato οἴσειν ἐξ ὄρους.

3.

Idem ib. 178. — Καὶ Εὐριπίδου ἐν Αὐτολύκῳ εἰπόντος Σχοινίνας γὰρ ἵπποισι φλοΐνας ἡνίας πλέκει. Reponendum arbitror

Φλοΐνας γὰρ ἵπποις σχοινίνας τ' ἂν ἡνίας
πλέκει.

Digitized by Google

XIII. *ΒΕΛΛΕΡΟΦΟΝΤΗΣ.*

Apollodorus II, 3., Homerum fere secutus Il. ζ', 152.—193., nisi quod nulla ibi mentio fit Pegasi: *Βελλεροφόντης δὲ ὁ Γλαύκου, τοῦ Σισύφου, κτείνας ἀκουσίως ἀδελφὸν Δηλιάδην, ὡς δέ τινές φασι Πειρῆνα, ἄλλοι δὲ Ἀλκιμένην*, (Tzetzes ad Lycophr. 17.: — *κτείνας Κορίνθιόν τινα Βέλλερον, ἢ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Δηλιάδην* etc.; cf. Schol. Hom. l. c. et Zenob.; sed Bellerus iste videtur commentum etymologicum.) *πρὸς Προῖτον* (regem Argivorum Tirynthe) *ἐλθὼν καθαίρεται. καὶ αὐτοῦ Σθενέβοια ἔρωτα ἴσχει, καὶ προσπέμπει λόγους περὶ συνουσίας· τοῦ δὲ ἀπαρνουμένου λέγει πρὸς Προῖτον, ὅτι Βελλ. αὐτῇ περὶ φθορᾶς προσεπέμψατο λόγους· Προῖτος δὲ πιστεύσας ἔδωκεν ἐπιστολὰς αὐτῷ πρὸς Ἰοβάτην* (socerum, Lyciae regem) *κομίσαι* (sic Zenob. pro *κομίσειν* vel *κομίζειν*), *ἐν αἷς ἐνεγέγραπτο Βελλεροφόντην ἀποκτεῖναι. Ἰοβάτης δὲ ἐπιγνοὺς ἐπέταξεν αὐτῷ Χίμαιραν κτεῖναι, νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θηρίου διαφθαρήσεσθαι. ἦν γὰρ οὐ μόνον ἑνὶ, ἀλλὰ πολλοῖς οὐκ εὐάλωτον· εἶχε δὲ προτομὴν μὲν λέοντος, οὐρὰν δὲ δράκοντος, τρίτην δὲ κεφάλην μέσην αἰγὸς, δι' ἧς πῦρ ἀνίει, καὶ τὴν χώραν διέφθειρε, καὶ τὰ βοσκήματα ἐλυμαίνετο· μία γὰρ φύσις τριῶν θηρίων εἶχε δύναμιν. λέγεται δὲ καὶ τὴν Χίμαιραν ταύτην τραφῆναι μὲν ὑπὸ Ἀμισωδάρου, καθάπερ εἴρηκε καὶ Ὅμηρος* (Il. π', 328.), *γεννηθῆναι δὲ ἐκ Τυφῶνος καὶ Ἐχίδνης, καθὼς Ἡσίοδος* (Theog. 319.) *ἱστορεῖ. Ἀναβιβάσας οὖν ἑαυτὸν ὁ Βελλ. ἐπὶ τὸν Πήγασον, ὃν εἶχεν ἵππον ἐκ Μεδούσης πτηνὸν γεγεννημένον καὶ Ποσειδῶνος, ἀρθεὶς εἰς ὕψος ἀπὸ τούτου κατετόξευσε τὴν Χίμαιραν.* (Hesiodus Theog. 325. de Chimaera *Τὴν μὲν Πήγασος εἷλε καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.*) *μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐπέταξεν αὐτῷ Σολύμοις μαχέσασθαι. ὡς δὲ ἐτελεύτησε καὶ τοῦτον, Ἀμαζόσιν ἐπέταξεν ἀγωνίζεσθαι αὐτόν. ὡς δὲ καὶ ταύτας ἀπέκτεινε, τοὺς νεότητι Λυκίων διαφέρειν δοκοῦντας ἐπιλέξας ἐπέταξεν (αὐτὸν) ἀποκτεῖναι λοχήσαντας. ὡς δὲ καὶ τούτους ἀπέκτεινε πάντας, θαυμάσας τὴν δύναμιν αὐτοῦ ὁ Ἰοβάτης τά τε γράμματα ἔδειξε, καὶ παρ' αὐτῷ μένειν ἠξίωσε, δοὺς τὴν θυγατέρα Φιλονόην* (Cassandram secundum Soph., secundum alios Anticleam: v. schol. Pindari ad Ol. XIII, 82.), *καὶ θνήσκων τὴν βασιλείαν κατέλιπεν αὐτῷ.* cf. Hygin. Poët. astron. II, 18. Apud Homerum l. c. 192. sequ. Iobates Bellerophontem, postquam ei filiam dedit in matrimonium, statim in regni societatem adjungit (*δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἣν, Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης*). Idem Bellerophontis *μισανθρωπίαν* ex infortuniis commemorare non neglexit, ibidem dicens 200.

Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος (Bell.) *ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,*
ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,

Digitized by Google

ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων (τ') ἀλεείνων·
Ἰσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης ἄτος πολέμοιο
μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι,
τὴν δὲ (Hippodamiam filiam) *χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.*

Significanter dixit *καὶ κεῖνος*, etiam ille Bell., qui tantas res gessit et beatissimus visus est; tamen eum oppressit invidia deorum, occisisque duobus liberis adeo indoluit, ut consuetudinem hominum fugeret et in Ciliciae campo Aleïo, ad amnem Pyramum sito, ut tradit Strabo XIV, 5., solus erraret, imo pertaesus tandem ipsius terrae in coelum ascendere experiretur, Pegaso insidens, quem domatum a Minerva acceperat, viri fortissimi more suo adjutrice. (Pausan. II, 4., p. 119. *Ἀθηνᾶν γὰρ θεῶν μάλιστα συγκατεργάσασθαι τά τε ἄλλα Βελλεροφόντῃ φασὶ, καὶ, ὡς τὸν Πήγασόν οἱ παραδοίη, χειρωσαμένη τε καὶ ἐνθεῖσα αὐτῇ τῷ ἵππῳ χαλινόν.* cf. Pind. Ol. XIII.) Recentiorum hoc demum, ut significavi in superioribus, commentum est, in quibus Pindarus Isthm. VII, 44.

—*Ὅτι πτερόεις*, inquit, *ἔῤῥιψε Πάγασος.*
δεσπόταν ἐθέλοντ' ἐς οὐρανοῦ σταθμοὺς
ἐλθεῖν μεθ' ὁμάγυριν Βελλεροφόνταν
Ζανός· τὸ δὲ πὰρ δίκαν γλυκὺ
πικροτάτα μένει τελευτά.

Arrogantiae tale ausum fuisse censet, ut Homeri scholiastes ad Il. ζ', 155. (*Λέγεται δὲ αὐτὸν ἐπαρθέντα ἐφ' οἷς ἔπραξε θελῆσαι μετὰ τοῦ Πηγάσου τὸν οὐρανὸν κατοπτεῦσαι*), et Megapenthes, ni fallor, verbis illis, quae loco posuimus. ineptius astronomiae studio imputat Palladas Anal. II, 420. n. 62.

(*Οὕτω Πήγασος ἵππος ἀπώλεσε Βελλεροφόντην,*
βουληθέντα μαθεῖν ἀστροθέτους κανόνας.)

„De hujus tragoediae argumento nemo nos accuratius docet auctore epigrammatum, quae quondam Cyzici in templo, quod Attali Eumenisque fratrum pietas matri consecraverat, imaginibus adscripta fuerunt, quaeque ex codice Vaticano iterum edidit Jacobsius in Anthol. vol. III. parte 3., p. 620. seqq. horum igitur decimum quintum (n. 22. p. 634.) sic se habet: *Ἐν δὲ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ Βελλεροφόντης ὑπὸ τοῦ παιδὸς Γλαύκου σωζόμενος, ἡνίκα, κατενεχθεὶς ὑπὸ τοῦ Πηγάσου εἰς τὸ Ἀλήϊον πεδίον, ἔμελλεν ὑπὸ Μεγαπένθους τοῦ Προίτου φονεύεσθαι.**)" — Hartung. Eurip. restitut. p. 388. Schol. Comici ad Ran. 1050. (982.)

*) W. p. 796.: „Die Fabel des Reliefs kommt, wie Jakobs bemerkt, sonst nirgendwo vor. Dennoch konnte sie, um in diese Reihe aufgenommen zu werden, nicht wohl von dunkler Herkunft sein. Aus Tragödien, und insbesondere des Euripides, sind die meisten Scenen der Reliefe des Tempels von Kyzikos geschöpft; nur der seine Mutter rächende Ixion des zehnten ist unbekannt."

Digitized by Google

Σθενέβοια δὲ, ἣν Ὅμηρος (Il. ζ', 160.) *Ἄντειαν, ἥτις ἡράσθη τοῦ Βελλεροφόντου. οὐ μὴ ὑπακούοντος κατεψεύσατο πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα Προῖτον, ὡς βιαζομένη· καὶ ὃς ἔπεμψε τοῦτον εἰς τὸν πενθερὸν αὐτοῦ ἀναιρεθησόμενον. ἐλθόντος οὖν ἐκεῖσε Βελλεροφόντου καὶ καθαροῦ φανέντος, μὴ φέρουσα τὴν αἰσχύνην ἡ Σθενέβοια κωνείῳ ἐχρήσατο.* Hyginus fab. 57. — „At rex (Iobates) virtutem (perperam codd. „virtutes") ejus laudans alteram filiam dedit ei in matrimonium. Stheneboea re audita ipsa se interfecit." Moribunda vero filium Megapenthem ulcisci jusserit Bellerophontem, ut conjicit W. assentiente Hartungio, qui pag. 390.: „Itaque Megapenthes," inquit, „cum ad juvenilem aetatem pervenisset, in Lyciam profectus et ab avo receptus, hunc nactus est adjutorem consilii atque socium."

His sumtis non ita difficile videtur oeconomiam dramatis perspicere. Scena fuit primum Iobatis regia, post campus Aleïus, loco mutato, sicut in Aeschyli Eumenidibus et Niobe; quod non est mirandum in argumentis minime vulgaribus. v. Aeschyli Fragmenta p. 65. et 66. Prologum egit Minerva, fautrix heroïs. quem excepit chorus Lyciorum. deinde ipse prodiit, vitae humanae miserias questus, nec multum tribuens amici cujusdam vel fidi famuli solatiis; libentius autem institutioni vacans filii superstitis, Glauci. accedit Megapenthes, magno quidem honore exceptus ille ab avo Iobate, sed Bellerophonti suspectus cum ob diversos mores, siquidem virtutis expertem Tragicus finxisse videtur Megapenthem, tum propter nuntium, quem attulit, de voluntaria matris morte. is Bellerophontem vituperat, tanquam eum, qui fortium factorum praemiis elatus colloquia hominum, in quibus soceri et uxoris, aspernetur, seque tantum non deum putet. cui ille, fortasse simili Iobatis reprehensione magis etiam irritatus, respondet acerbius, tandemque taedio criminationum exit et Pegaso conscenso evolat, solitudinem quaerens,, sed altius invectus oestro immisso *) ab Jove indignabundo excutitur equo et in campum Aleïum decidit, in quo errans ejectis coxis **) ut ait Hyginus fab. 157., a Megapenthe, quem

*) Aliter Hyginus Poët. astron. II, 18. — „Cum ad coelum contenderet evolare (Bell.), neque longe jam abesset, despiciens ad terram timore permotus decidit, ibique periisse dicitur; equus autem subvolasse et inter sidera ab Jove constitutus existimatur." Asclepiades scholio ad Iliad. ζ', 155.: — *τὸν δὲ Δία μηνίσαντα οἴστρον ἐμβαλεῖν τῷ Πηγάσῳ, ὥστε ἐκπεσεῖν μὲν τὸν Βελλεροφόντην καὶ κατενεχθῆναι εἰς τὸ τῆς Λυκίας* (sic) *πεδίον τὸ ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον Ἀλήϊον πεδίον; ἀλᾶσθαι δὲ κατὰ τοῦτο πηρωθέντα, τὸν δὲ ἵππον λαβεῖν τὴν Ἥδ, δεηθεῖσαν τοῦ Διὸς δῶρον πρὸς τὸ ἀκόπως περιΐέναι τὰς τοῦ κόσμου περιόδους.* de Pegaso Pindarus Olymp. XIII, 92. *τὸν δ' ἐν Οὐλύμπῳ φάτναι Ζανὸς ἀρχαῖαι δέκονται.* cf. ipse E. fr. hujus fabulae.

**) Quidam, abusi verbo *πηροῦσθαι*, Bellerophontem casu isto de Pegaso non modo claudum, sed etiam, si diis placet, coecum factum esse tradiderunt. Pindari scholiasta recens ad Ol. XIII, 130. *Φασὶ γὰρ, ὡς*

Digitized by Google

clanculum adjuvasse videtur Iobates, petitur insidiis, nec nisi ope Glauci filii, qui patrem terreno itinere secutus erat, servatur; mox tamen moritur, fortasse ex vulnere, quod in pugna acceperat. Epilogo deus aliquis, quem Mercurium fuisse conjicit W., exposuit cum de casu et morte heroïs, tum (quod homo non poterat) de fato Pegasi, in coelum recepti.

Haec summa rerum: neque enim tutum est vel nullis vel paucis levibusque insistentem vestigiis consilia divinare poëtarum.

Claram fuisse tragoediam de Bellerophonte ostendit parodia Comici in Pace (75., 135., 146., 721.), tum significatio ejus in Acharnensibus (425.), Equitibus (1246.) et Vespis (111., 754.), quorum dramatum Acharnenses docuit Aristophanes Ol. 88, 4., ante Chr. nat. 425., Equites Ol. 89, 1., Vespas ejusdem Olympiadis anno 3., denique Pacem Ol. 90, 2.

Ad Prologum W. et Hartung. referunt haec duo fragmenta:

1.

Schol. Eurip. ad Orest. 843. (871.) — *ἄκραν: χῶμα, οὗ συμβαίνει τοὺς Ἀργείους δικάζειν. τάχα δ' ἂν τούτου καὶ ἐν Βελλεροφόντῃ μνημονεύοι εἰπὼν*

Καὶ, ξεστὸν ὄχθον, Δαναϊδῶν ἑδράσματά.

libri *ἑδρασμάτων*, quod correxit H. Opusc. II, p. 322.

2.

Schol. Pindari Pyth. VIII, 73. ed. Boeckh. *Ὅτι δὲ Λυγκέως Ἄβας, ἐξ ἐκείνου δῆλον*

Σφαγὰς δὲ Δαναοῦ παρθένων Λυγκεὺς φυγὼν
Ἄβαντα φύει διάδοχον τυραννίδος.

quae Boeckhius quoque ex prologo excerpta putabat Euripideae tragoediae, velut. Danaës aut Stheneboeae.

Chori verba, Bellerophontis probitatem, quamvis miseri, malorum hominum felicitati incertae praeferentis.

3.

Stob. 2. p. 30., Theoph. ad Autolycum p. 115. ed. Paris.

Οὐδέποτ' εὐτυχίαν κακοῦ ἀνδρὸς ὑπέρφρονά τ' ὄλβον dact. hexam.
βέβαιον εἰκάσαι χρεών, i. d.
οὐδ' ἀδίκων γενεάν· ὁ γὰρ οὐδενὸς ἐκφὺς dact. pent.
χρόνος δικαίους ἐπάγων κανόνας asynart., i. h. et anap.
δείκνυσ' ἀνθρώπων κακότητ' αἴσιμα. dochm.

βουληθεὶς πρὸς οὐρανὸν ἀναπτῆναι σὺν τῷ Πηγάσῳ, ἐξοιστρωθέντος τοῦ ἵππου παρὰ τοῦ Διός, πίπτει καὶ χωλοῦται, κατὰ δέ τινας καὶ τυφλοῦται, καὶ ἐκπλανᾶται κατὰ τὸ Ἀλήϊον χωλός. videtur haec imitatio mythi de Oedipo.

Digitized by Google

ultimo versu codd. *δείκνυσιν ἀ. κακότητας ἐμοί.* ineptum *ἐμοὶ* Valck. delevit, Jacobs. Animadv. ad Athen. p. 46. mutavit in *ἀεὶ*, Reisig. autem Conject. in Aristophanem I. p. 220. scribi jussit *κακότητ' ἄσημον* sententia obscura. *αἴσιμα, αἰσίμως*, fataliter. saepe *α αι οι*, item *ε* et *ι*, confusa in codicibus.

4.

Idem 103. p. 560.

Ποῦ δὴ τὸ σαφὲς θνατοῖς βιοτᾶς; anap. d.
θοαῖσιν μὲν ναυσὶ πόρον πνοαὶ κατὰ βένθος ἅλιον asynart., pherecrat. polysch. et glyc. hyp.
ἰθύνουσι, τύχας δὲ θνατῶν glyc. hyp.
τὸ μὲν μέγ' εἰς οὐδέν γ' ὁ πολὺς χρόνος alc.
μεθίστησι, τὸ δὲ μεῖον αὔξων. asynart., spond. et i. h.

Chori oratio fata obscura hominum querentis et fortunam mutabilem. libri *θνατοῖσι* corrupto metro manifesto, *θοαῖσι, θνητῶν*, ubi opus Dorismo, tum *οὐδὲν ὁ π. χρ.*, item pessumdato versu. pro *αὔξων* haud nolim *αὔξει*, quod Musgravio placuit.

Bellerophontis solius orationes de miseria hominum et deis nullis.

5.

Stob. 95. p. 519.

Ἐγὼ τὸ μὲν δὴ πανταχοῦ θρυλλούμενον
κράτιστον εἶναί φημι, μὴ φῦναι, βροτῷ,
τρισσῶν δὲ μοιρῶν ἐγκρινῶ νικᾶν μίαν,
πλούτου τε, χὤτῳ σπέρμα γενναῖον προσῇ,
πενίας τ'· ἀριθμὸν γὰρ τοσόνδε προὐθέμην.
ὁ μὲν ζάπλουτος, εἰς γένος δ' οὐκ εὐτυχὴς,
ἀλγεῖ μὲν, ἀλγεῖ, παγκάλως δ' ἀλγύνεται,
ὄλβου διοίγων θάλαμον ἥδιστον χερί·
ἔξω δὲ βαίνων τοῦδε, τὸν πάρος χρόνον
πλουτῶν, ὑπ' ἄτης ζεῦγμ' ἂν ἀσχάλλει πεσών.
ὅστις δὲ γαῦρον σπέρμα γενναῖόν τ' ἔχων
βίου σπανίζει, τῷ γένει μὲν εὐτυχεῖ,
πενίᾳ δ' ἐλάσσων ἔστιν ἔνθ' ἀλγύνεται,
φρενῶν θ' ὑπ' αἰδοῦς ἔργ' ἀπωθεῖται χεροῖν.
ὁ δ' οὐδὲν οὐδείς, διὰ τέλους δὲ δυστυχῶν,
τοσῷδε νικᾷ· τοῦ γὰρ εὖ τητώμενος
οὐκ οἶδεν, αἰεὶ δυστυχῶν κακῶς τ' ἔχων.
οὕτως ἄριστον μὴ πεπειρᾶσθαι καλῶν.
ἐκεῖνο γὰρ μεμνήμεθ', οἷος ἦν τότε
κἀγὼ, μετ' ἀνδρῶν ἡνίκ' εὐτύχουν ποτέ.

libri v. 13. *π. δ' ἐλ. ἐστὶν, ἐν δ' ἀλγ.*, quod ne graecum quidem est. Xenophon Cyr. VII, 4, 15. *ἔστιν ἔνθα ἰσχυρῶς ὠφελοῦσι σφενδονῆται παρόντες* etc. V. 14. iidem minus concinne

Digitized by Google

φρενῶν δ', nec dubia corruptione v. 19. οἷος ἦν ποτὲ, cum sequatur ἡνίκ' s. ποτέ.

6.

Justin. mart. de Monarch. p. 108, c, ed. Colon. a. 1686.

Φησίν τις εἶναι δῆτ' ἐν οὐρανῷ θεούς;
οὐκ εἰσίν, οὐκ εἶσ'. εἴ τις ἀνθρώπων λέγει,
μὴ τῷ παλαιῷ μῶρος ὢν χρήσθω λόγῳ.
σκέψασθε δ' αὐτοὶ, μὴ 'πὶ τοῖς ἐμοῖς λόγοις
γνώμην ἔχοντες. φήμ' ἐγὼ τυραννίδα
κτείνειν τε πλείστους κτημάτων τ' ἀποστερεῖν,
ὅρκους τε παραβαίνοντας ἐκπορθεῖν πόλεις,
καὶ ταῦτα δρῶντες μᾶλλόν εἰσ' εὐδαίμονες
τῶν εὐσεβούντων ἡσυχῇ καθ' ἡμέραν·
πόλεις τε μικρὰς οἶδα τιμώσας θεούς,
αἳ μειζόνων κλύουσι δυσσεβεστέρων,
λόγχης ἀριθμῷ πλείονος κρατούμενοι.
οἶμαι δ' ἄν, ὑμᾶς, εἴ τις ἀργὸς ὢν θεοῖς
εὔχοιτο, καὶ μὴ χειρὶ συλλέγοι βίον,
τὰ θεῖα πυργοῦν ἂν κακαῖς γε συμφοραῖς.

Horum versiculorum quarto miror tam diu relictum esse αὐτὰ, cum αὐτοὶ id sit, quod convenit sententiae, Bellerophonte rem judicare ipsos jubente spectatores, nec sibi temere assentiri. versu 15. in libris legitur πυργοῦσ' αἱ κακαί τε συμφοραὶ, quae scriptura male habuit viros doctos. Matth. quidem post v. 14. sumit lacunam, quae nulla est, opinor, cum hoc dicere videatur E., si quis piger nihil nisi diis precetur, neque opus faciat, eum inopia premente exaggeraturum esse divinam potentiam, ut qua sola possit servari.

E colloquio Bellerophontis cum Megapenthe, quem contemnit, tanquam improbum improbae matris filium.

7.

Stob. 104. p. 565.

M. Τιμή σ' ἐπαίρει τῶν πέλας μᾶλλον φρονεῖν.
B. Θνήσκοιμ' ἄν· οὐ γὰρ ἄξιον λεύσσειν φάος
κακοὺς ὁρῶντας ἐκδίκως τιμωμένους.

Θν. ἄν, εἰ τιμή μ' ἐπαίρει, Moriar, si honore elatus sum: neque enim juvat vivere, si quis malos videre debet immerito honoratos.

Ex ejusdem colloquio cum amico.

8.

Stob. 10. p. 127.

B. Ὡς ἔμφυτος μὲν πᾶσιν ἀνθρώποις κάπη·
ὅστις δὲ πλεῖστον μισθὸν εἰς χεῖρας λαβὼν

Digitized by Google

κακὸς γένηται, τῷδε συγγνώμη μὲν οὔ,
πλείω δὲ μισθὸν μείζονος τόλμης ἔχων
τὸν τῶν λεγόντων ῥᾷον ἂν φέροι ψόγον.

His verbis Bell. fortasse notat auro vel splendidis promissis Iobatis corruptum Megapenthem, sibique insidiantem.

9.

Idem 52. p. 360., ubi libri corrupto metro *δόλοισι*.

Amiçus. *Νείκη γὰρ ἀνδρῶν φόνια καὶ μάχας δόλοις κλέπτειν.*

Odium Bellerophontis et Megapenthis mutuum ad vim spectare videns amicus dolum suadet, quem B. se indignum existimans

Τῆς δ' ἀληθείας ὁδὸς, inquit,
φαύλη τίς ἐστι, ψεύδεσιν δ' Ἄρης φίλος.

Νείκη Musgrav. pro *Νίκη*.

10.

Id. 8. p. 96.

B. Δόλοι δὲ καὶ σκοτεινὰ μηχανήματα
χρείας ἀνάνδρου φάρμαχ' εὕρηται βροτοῖς.

11.

Id. 52. p. 360.

B. Ἀεὶ γὰρ ἄνδρα σκαιὸν ἰσχυρὸν φύσει
ἧσσον δέδοικα τἀσθενοῦς τε καὶ σοφοῦ.

12.

Id. 38. p. 222.

B. Φθονοῦσιν αὐτοὶ χείρονες πεφυκότες,
εἰς τἀπίσημα δ' ὁ φθόνος πηδᾷ φιλεῖ.

13.

Id. ibidem.

B. Ἤδη γὰρ εἶδον καὶ δίκης παραστάτας
ἐσθλοὺς πονηρῶν τῷ φθόνῳ νικωμένους.

perperam libri *πονηρῷ*.

14.

Stob. append. Mspti Florent. apud Gaisford., t. IV. p. 389. ed. Lips.

B. Ἀνὴρ δὲ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτε,
κακῷ κακός τε συντέτηκεν ἡδοναῖς·
φιλεῖ δὲ θυμόφυλον ἀνθρώπους ἄγειν.

15.

Stob. 88. p. 501.

Οὐκ ἂν γένοιτο τραύματ', ἢν τις ἐγξύσῃ
θάμνοις ἑλείοις, οὐδ' ἂν ἐκ μητρὸς κακῆς
ἐσθλοὶ γένοιντο παῖδες εἰς ἀλκὴν δορός.

Digitized by Google

Ita respondisse videtur amico B., eum cavere sibi jubenti de filio Stheneboeae. juncis neminem vulnerari dicit, nec fortes nasci ex matre scelesta.

16.

Id. 71. p. 432.

B. Ὦ παγκακίστη καὶ γυνή! τί γὰρ λέγων
μεῖζόν σε τοῦδ' ὄνειδος ἐξείποι τις ἄν;

Male precatur Sthenéboeae. ad cognominem fabulam haec refert Meinek. (Zeitschr. f. d. Alterthumsw. 1843. 2, 24.*).)

17.

Id. 7. p. 86.

Amicus. *Θάρσος δὲ πρὸς τὰς συμφορὰς μέγα σθένει.*

18.

Id. 110. p. 581.

Am. *Ὁρᾷς δ' ἀέλπτων μυρίων ἀναστροφάς.*
πολλοὶ μὲν οἶδμα διέφυγον θάλασσιον,
πολλοὶ δὲ λόγχαις πολεμίων ἀμείλινοες
ἥσσους γεγῶτες κρεῖσσον' ἦλθον εἰς τύχην.

19.

Stob. 106. p. 568., Plut. Moral. p. 467, a, et De vita Hom. p. 1194. ed. Wyttenb., Arrian. dissert. Epictet. II, 5.

Am. *Τοῖς πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών·*
μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν, ἀλλ' οὐντυγχάνων,
τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἢν τιθῇ, πράσσει καλῶς.

20.

Id. 98. p. 539.

Am. *Νόσοι δὲ θνητῶν αἱ μὲν εἰσ' αὐθαίρετοι,*
αἱ δ' ἐκ θεῶν πάρεισιν, ἀλλὰ τῷ νόμῳ

---

*) Probabiliter W. p. 789. huc refert ista apud Stobaeum 71. p. 431.

Δεινὴ μὲν ἁλκὴ πυμάτων θαλασσίων,
δειναὶ δ' ἀποτόμου καὶ πυρὸς θερμαὶ πνοαὶ,
δεινὸν δὲ πενία, δεινὰ δ' ἄλλα μυρία,
ἀλλ' οὐδὲν οὕτω δεινὸν ὡς γυνὴ κακόν,
οὐδ' ἂν γένοιτο γράμμα τοιοῦτον γραφῇ,
οὐδ' ἂν λόγος δείξειεν. εἰ δέ τον θεῶν
τόδ' ἐστὶ πλάσμα, δημιουργὸς ὢν κακῶν
μέγιστος ἴστω καὶ βροτοῖσι δυσμενής.

in quibus quae leguntur versu 2. *δειναὶ δὲ ποταμοῦ καὶ* etc. ferri nequeunt, nec juvat Planudis in Vita Aesopi p. 12. (28.) scriptura *Πολλαὶ μὲν ὀργαὶ κυμ. θ.*, *Πολλαὶ δὲ ποταμῶν καὶ πυρὸς θερμοῦ πνοαὶ*, qua tamen Musgrav. usus edidit *Δειναὶ μ. ὀργαὶ — ποταμῶν —*. imo *ἀπότομον πῦρ E.* dixit flammas ex rupibus praeruptis montium Vulcaniorum erumpentes. Versu 5. codd. *τοιοῦτ' ἐν γραφῇ*, migrata lege satis nota iambici senarii tragici.

Digitized by Google

ἰώμεθ' αὐτάς. Β. Ἀλλά σοι λέξαι θέλω,
εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρὸν, οὐκ εἰσὶν θεοί.

αἰσχρὸν dicit mortes liberorum Isandri et Hippodamiae.

21.

Id. ibidem.

B., amici praecepta et consilia aspernans, tanquam importuna.

Πρὸς τὴν νόσον τοι καὶ τὸν ἰατρὸν χρεὼν
ἰδόντ' ἀκεῖσθαι, μήτ' ἐπακτὰ φάρμακα
διδόντ', ἐὰν μὴ ταῦτα τῇ νόσῳ πρέπῃ.

libri *ἰδ. ἀκ.* (cod. *A. ἰᾶσθαι*), *μὴ 'πιτακτὰ φάρμ. δ.* absurdum *ἐπιτακτὰ*, quasi medici esset adhibere jussa ab aliis remedia. *ἐπακτὰ*, ascititia, inepta morbo, quod idem significatur verbis *ἐὰν — πρέπῃ*, tautologia sive perissologia Graecis haud inusitata majoris perspicuitatis gratia.

22.

Stob. Eclog. eth. p. 127.

Β. Πρὸς τὴν ἀνάγκην πάντα τἄλλ' ἔστ' ἀσθενῆ.

Deos tollit, nec nisi necessitatem fatalem agnoscit in rebus omnibus humanis, quam quidem necessitatem fuerunt qui ipsis diis potentiorem neque ab iis domabilem esse existimarent. Callimachus hymn. in Delum 122. *Ἀναγκαίη μεγάλη θεός*, ubi v. Spanhem.

B. monens filium Glaucum.

23.

Stob. tit. 114. p. 585.

Ὦ παῖ, νέων τοι δρᾷν μὲν ἔντονοι χέρες,
γνῶμαι δ' ἀμείνους εἰσὶ τῶν γεραιτέρων·
ὁ γὰρ χρόνος δίδαγμα ποικιλώτατόν.

Vulgo: *νέων τι δρ.*, quod friget. *τοὶ* locum habet in sententiis. v. annot. ad Iliad. *ν'*, 115, Soph. Ajac. 260 etc.

B. Pegasum adhortans.

24.

Suidas v. *ἐώρημα* (*αἰώρημα*), Schol. Aristoph. Pac. 75.

Ἄγ', ὦ φίλον μοι Πηγάσου ταχὺ πτερόν!

ταχὺ abest scholio, sed Suidas: *ταχύπτερον*.

25.

Schol. Venet. Bekker. ad Aristoph. Pac. 115.

Ἴθι χρυσοχάλιν' ἄῖρων πτέρυγας!

B. per aërem vectus.

26.

Schol. Aristoph. Vesp. 754. (727.) *Παρὰ τὰ ἐκ Βελλεροφόντου παίζει ταῦτα*

Πάρες, ὦ σκιερὰ φυλλάς! ὑπερβῶ
κρηναῖα νάπη· τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς

Digitized by Google

αἰθέρ' ἰδέσθαι σκεύδω, τὶν' ἔχει στάσιν, εὐοδίᾳ.

Ultimo v. Schol. *ἐνοδίας*, Flor. Christianus et Barnes., Toup. Emend. in Suid. t. III. p. 165. (cf. Schaefer. Appar. Demosth. t. IV. p. 397.), *εὐοδίας*, Heath. et Valck. Diatr. p. 167. *Εἰνοδία*, i. e. Luna, quod parum est. *εὐοδίᾳ*, felici itinere.

Ex narratione Epilogi.

27.

Plut. Moral. p. 529, e. *Οὐδὲ δεῖ τοῖς ἐπαίνοις κηλούμενον ἥδεσθαι, — μήδ', ὥσπερ ὁ Εὐριπίδου Πήγασος*

Ἔπτησσ' ὑπείκων μᾶλλον ἢ θέλοι

τῷ Βελλεροφόντῃ, τοῖς δεομένοις ἑαυτὸν ἐκδιδόναι καὶ συνεκπαπεινοῦν. et p. 807, e. *Ἀγησίλαος περὶ τὰς τῶν φίλων σπουδὰς αὐτὸς αὑτοῦ γινόμενος ἀσθενέστερος καὶ ταπεινότερος, ὥσπερ ὁ Εὐριπίδου Πήγασος*

Ἔπτηξ' ὑπείκων μᾶλλον, εἰ μᾶλλον θέλοι,

καὶ ταῖς ἀτυχίαις προθυμότερον βοηθῶν τοῦ δέοντος ἐδόκει συνεξομοιοῦσθαι ταῖς ἀδικίαις.

Reliqui priore loco, quod praebent libri, *μᾶλλον ἢ θέλοι*, sed ibi quoque scribendum puto *μ.*, *εἰ θέλοι*, et alterum *μᾶλλον* omissum, tanquam minus necessarium. legitur autem vulgo *Ἔπτηξ' ὑπ. μ. ἢ μ. θέλοι*, quae sensu cassa. Utrum E. dixerit *Ἔπτησσ'* an *Ἔπτηξ'*, incertum est. confusa *σσ* et *ξ*, ut alias haud raro. maculam tralaticiam *ἀσθενέστατος κ. ταπεινότατος* eluere nullus dubitavi.

28.

Aristoph. Pace v. 697. (721.)

Ὑφ' ἅρματ' ἐλθὼν Ζηνὸς ἀστραπηφορεῖ.

scil. Pegasus.

Bellerophontis voces post casum moribundi.

29.

Plut. Moral. p. 475, c. *Πρὸς δὲ τὰ φύσει δοκοῦντα λυπεῖν, οἷα νόσοι, καὶ πόνοι, καὶ θάνατοι φίλων καὶ τέκνων, ἐκεῖνο τὸ Εὐριπίδειον*

Οἴμοι! Τί δ' Οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν.

„Heu! sed quid Heu? quod patimur, humanum est malum. Grot. Excerpt. p. 378. Versum *ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου* petitum esse indicat Diog. Laërt. IV, 26. et hinc Hesych. Miles. p. 23. ed. Meurs., ubi Crantor hunc versum crebro usurpasse dicitur, et Suidas v. *Οἴμοι*.“ Matth.

30.

Aelianus H. A. V, 34. *Τοιοῦτόν τινα καὶ τὸν Βελλεροφόντην ἡρωϊκῶς καὶ μεγαλοψύχως εἰς θάνατον παρεσκευ-*

Digitized by Google

ασμένον ὑμνεῖ ὁ Ε. πεποίηκε γοῦν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν λίγοντα αὐτὸν

Ἡσθ' εἰς θεοὺς μὲν εὐσεβὴς, ὅτ' ἦσθ', ἀεί,
ξένοις τ' ἐπήρκεις, οὐδ' ἔκαμνες εἰς φίλους.

Glauci vel Amici haec fuerint

31.

Schol. ad Aristoph. Equ. 1149. (1246.)

Κομίζετ' εἴσω τόνδε τὸν δυσδαίμονα!

32.

Mire Seneca Epist. 115.: „Nec apud Tragicos desunt, qui lucro innocentiam, salutem, opinionem bonam, mutant.

Sine me vocari pessimum, ut dives vocer*).
an dives, omnes quaerimus, nemo an bonus;
non quare et unde, quid (malim ecquid) habeas, tantum rogant:
ubique tanti quisque, quantum habuit, fuit.
Quid habere nobis turpe sit, quaeris? Nihil.
aut dives opto vivere, aut pauper mori:
bene moritur, qui, dum moritur, lucrum facit.
(versus vitiosus. hoc dixerit Seneca Bene ille moritur, qui mori lucrum facit, scribae autem omiserint pronomen, tanquam supervacaneum, et mori, i. e. mortem, explicuerint verbis dum moritur.)
Pecunia ingens generis humani bonum,
cui non voluptas matris aut blandae potest
par esse prolis, non sacer meritis pater.
tam dulce si quid Veneris in voltu micat,
merito illa amores coelitum atque hominum movet.

Cum hi novissimi versus in tragoedia Euripidis pronuntiati essent, totus populus ad ejiciendum et actorem et carmen consurrexit uno impetu, donec Euripides in medium ipse prosiluit, petens ut expectarent viderentque, quem admirator auri exitum faceret. dabat in illa fabula poenas Bellerophontes, quas in sua quisque dat: nulla enim avaritia sine poena est, quamvis satis sit ipsa poenarum." Postremi 5 horum versuum extant graeci apud Athen. IV, p. 159, b, c, Stobaeum 89. p. 501., Maximum in Gesneri ed. Stob. p. 759.,

Ὦ χρυσὲ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς!
ὡς σὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει,
οὐ παῖδες ἀνθρώποισιν, οὐ φίλος πατὴρ,
οἷας σὺ χοὶ σὲ δώμασιν κεκτημένοι.

*) Eurip. fragm. dub. 33. apud Matth.
Ἐᾶ με κερδαίνοντα κεκλῆσθαι κακόν.

Digitized by Google

εἰ δ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ,
οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν τρέφειν.

4 priores versiculos citant Sextus Emp. adv. Gramm. I, 279. p. 277. et Athenag. Apol. p. 177., primum itidem Sextus eodem libro XI, 122. p. 713. et Lucianus Gall. t. I. p. 153. Matth.: „E Bellerophonte petitos esse Seneca indicavit ep. 115. v. Valck. Diatr. p. 165. et 166. Hinc Grotius lemma addidit Euripides Bellerophonte: nam in Trincav. et Gesn. deest lemma. At apud Maximum e Danaë petiti dicuntur, et sic etiam cod. Ms. Stob., quem Valck. commemorat in nota Ms., Vossianus, puto, *Εὐριπίδης Δανάῃ*, et cod. Paris. A. apud Gaisf. De Seneca dubitari potest: nam nec quisquam antiquorum praeter illum de Bellerophontis avaritia quidquam commemoravit [quod monet etiam Musgrav.], et quod ille in Bell. docenda factum scribit, id Plut. t. II. p. 17, e, in Ixione locum habuisse narrat. Fieri autem poterat, ut et, quod de Ixione lectum vel auditum meminerat, id errore abreptus ad Bell. transferret, sicut Consol. ad Helv. Aristidem pro Phocione posuit, De benef. III, 6. Macedonas pro Persis, et locum Danaës tanquam e Bell. sumtum laudaret." Similiter de hac re sentiunt Dindorf. et Hartung., abhorretque sane a moribus Bellerophontis avaritia, quidquid dicit W. p. 790. et 91.

XIV. *ΒΟΥΣΙΡΙΣ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ.*

Apollod. II, 5, 11, §. 7. *Μετὰ Λιβύην δὲ Αἴγυπτον εἰσῆλθε.* (scil. Hercules. libri *ἐξῆλθε*, σ et ξ confusis, ut saepe.) *ταύτης ἐβασίλευσε Βούσιρις, Ποσειδῶνος παῖς καὶ Λυσιανάσσης τῆς Ἐπάφου. οὗτος τοὺς ξένους ἔθυεν ἐπὶ βωμῷ Διὸς κατά τι λόγιον. ἐνιαυτὸς γὰρ ἦτη ἀφορία τὴν Αἴγυπτον κατέλαβε. Φράσιος* (sic libri Mss., non *Θράσιος*, ut veteres edd.; male etiam Hyginus fab. 56. Thasius.) *δὲ ἐλθὼν ἐκ Κύπρου, μάντις τὴν ἐπιστήμην, ἔφη τὴν ἀφορίαν παύσεσθαι, ἐὰν ξένον. ἄνδρα τῷ Διὶ σφάξωσι κατ' ἔτος. Βούσιρις δὲ, ἐκεῖνον πρῶτον σφάξας τὸν μάντιν, τοὺς κατιόντας ξένους ἔσφαξε. συλληφθεὶς οὖν καὶ Ἡρακλῆς τοῖς βωμοῖς προσεφέρετο· τὰ δὲ δεσμὰ διαῤῥήξας τόν τε Βούσιριν καὶ τὸν ἐκείνου παῖδα Ἀμφιδάμαντα ἀπέκτεινε.*

„Drama satyricum fuisse Osannus in Wolfii Anal. II. p. 536. sequ. colligit e loco Diomedis gramm. p. 488. Putsch.: Latina Atellana a graeca satyrica differt, quod in satyrica fere satyrorum personae inducuntur, aut si quae sunt ridiculae similes satyris, Autolycus, Burris. ubi e codd. Paris. (tribus, 7493., 7494. et 7538.) legendum Busiris." Matth. Medium inter tragoediam et comoediam drama satyricum non abhorret a tragico argumento, modo laetus sit exitus, qualis est

Digitized by Google

in Cyclope. hic quidem Busiridis et filii mortes in ludicrum versas puto ab Euripide, fortasse interventu chori satyrorum, vel Neptuni. horum igitur ope ereptis illis servos aliquos comprehendisse videtur Hercules, latebras dominorum indicare homines jubens. quod se facturum unus eorum negans fidem dominis debitam excusaverit his verbis.

1.

Stob. 60. p. 384.

Δούλῳ γὰρ οὐχ οἷόν τε τἀληθῆ λέγειν,
εἰ δεσπόταισι μὴ πρέποντα τυγχάνοι.

2.

Hesych. *Ἄγνισαι: ἀποθῦσαι, Βουσίριδι.* Excidisse putant nomen *Εὐριπίδης*.

3.

Idem. *Ἀτρεκήσασα. ἀκριβωσαμένη. Ε. Βουσίριδι.*

XV. *Δ Α Ν Α Η.*

Apollodorus II, 4, 1. *Ἀκρισίῳ δὲ περὶ παίδων γενέσεως ἀρρένων χρηστηριαζομένῳ ὁ θεὸς ἔφη γενέσθαι παῖδα ἐκ τῆς θυγατρὸς, ὃς αὐτὸν ἀποκτείνῃ. δείσας οὖν Ἀκρίσιος τοῦτο, ὑπὸ γῆν θάλαμον κατασκευάσας χάλκεον, τὴν Δανάην ἐφρούρει. ταύτην μὲν, ὡς ἔνιοι λέγουσιν, ἔφθειρε Προῖτος, ὅθεν αὐτοῖς καὶ ἡ στάσις ἐκινήθη, ὡς δὲ ἔνιοί φασι, Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς χρυσὸν, καὶ διὰ τῆς ὀροφῆς εἰς τοὺς Δανάης εἰσρυεὶς κόλπους, συνῆλθεν. αἰσθόμενος δὲ Ἀκρ. ὕστερον ἐξ αὐτῆς γεγεννημένον Περσέα, μὴ πιστεύσας ὑπὸ Διὸς ἐφθάρθαι, τὴν θυγατέρα μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς λάρνακα βαλὼν ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν, προσενεχθείσης δὲ τῆς λάρνακος Σεριφῳ Δίκτυς* (frater Polydectae, regis Seriphiorum) *ἅρας ἀνέτρεφε [τοῦτον].*

Intra hos fines constitisse putandum est drama Euripideum: neque enim vel Polydectae amores, vel Persei adulti fata, huc pertinent, sed clam patre peperit in eo Danaë, adjuvante nutrice et fortasse matre Eurydice, Lacedaemonis filia *); qua re patefacta

*) Sed non ita, ut se ipsam peperisse finxerit, credulo primum Acrisio, quod qui commentus est, Hartungus Eurip. restitut. p. 88., non meminit verborum Apollodori *ὁ θεὸς ἔφη γενέσθαι παῖδα ἐκ τῆς θυγατρός*. senex Acrisius tum fuit, anus Eurydice. Alium errorem W. refellit Matthiaei, rem non Argis geri existimantis, sed Seriphi post nuptias Polydectae et Danaës, ut hujus gravidae ex Polydecte ad patrem, se ipsam cum Perseo repetentem, verba sint illa, quae posuimus fragmento 16. Hyginus quidem fab. 63.: — „Quam (Danaën) pater ob stuprum inclusam in arca cum Perseo in mare dejecit. ea voluntate Jovis delata

Digitized by Google

Acrisius, vitae metuens, et custodem ab se constitutum virginis, auro corruptum, objurgat, et Danaën frustra precantem exponi in mari jubet cum puero. de fuga clandestina cogitasse Danaën, solus auctor est ille, quisquis fuit, qui scripsit prologum maxima ex parte suppositum, quem in codice Palatino inventum Commelinus a. 1597. publicavit in editione tragoediarum Euripidis. Docte et sagaciter excussit eum prologum Jacobsius dissertatione, quae primum edita est in Wolfii Analectorum litter. parte altera, deinde in ipsius Jacobsii Miscellaneis (Vermischte Schriften, V, p. 607—635). qua dissertatione nos usi quae insunt in eo scripto, quod male natum periculum scholasticum („eine missrathene Schulübung") vocat vir meritissimus, vel inepta, vel soloeca, vel vitio metrico aevi medii barbariem redolentia, ea fere intacta reliquimus, etiam diverso genere scripturae distincta; quae vero minus indigna videantur antiquitate et Euripide, iis medicam afferre manum, sicubi opus erat, non recusavimus, cum fieri possit, ut repertis aliquot versibus genuinis opus suum agglutinare constituerit interpolator, alienissimus ille quidem ab ubertate atque eloquentia Euripidea.

Sic igitur fragmentum illud se habet apud Commelinum:

Τὰ τοῦ Δράματος πρόσωπα.

Ἑρμῆς, Δανάη, Τροφός, Ἀκρίσιος, Ἄγγελος, Χόρος, Ἀθηνᾶ.

Ἑρμῆς.

Δόμοι μὲν οἵδ' ἐρύματά τ' εὔπυργα χθονὸς
εἰκῇ πολυχρύσοισιν ἥσκηται χλιδαῖς·
ἄκραν δὲ τήνδε καὶ θεῶν ἱδρύματα
Ἀκρίσιος εἴληχ', ὃς τύραννός ἐστι γῆς.
Ἕλλησι δ' Ἄργος ἡ πόλις κικλήσκεται.
οὗτος δ', ἔρωτι παιδὸς ἄρσενος σχεθείς,
Πυθῶδ' ἀφῖκτο, καὶ λέγει Φοίβῳ τάδε,
πῶς ἂν γένοιτο σπέρμα παιδὸς ἐν δόμοις,
τίνος θεῶν βροτῶν τε πρευμενοῦς τυχών.
κείνου δὲ δυσξύμβλητον ἐξήνεγκ' ὄπα

---

est in insulam Seriphum, quam piscator Dictys cum invenisset effracta (ea Toll.), vidit mulierem cum infante, quos ad regem Polydectem perduxit, qui eam in conjugio habuit et Perseum educavit in templo Minervae. quod cum Acrisius rescisset, eos ad Polydectem morari, repetitum eos profectus est. quo cum venisset, Polydectes pro eis deprecatus est" etc. sed horum quae propria sunt Hygino, eorum vestigium, quod quidem certum sit, nullum inest in hisce fabulae reliquiis. Ceterum piscatorem Dictyn Muncker. natum putat ex verbis Pherecydis apud Apollonii schol. IV, 1091. *Καὶ ἐξέλκει αὐτοὺς Δίκτυς ὁ Περισθένους, διπτύῳ ἁλιεύων.* sed Strabo quoque piscatorem eum fuisse tradit X, p. 335, 57. Cf. annotata ad Dictyn.

Digitized by Google

„Ἔσται μὲν, ἔσται παιδὸς ἄρσενος τόκος,
οὐκ ἐξ ἑτοίμου· πρῶτα γὰρ θῆλυν σπορὰν
φῦσαι δεήσει· κἄτα παῖς κείνη ποτὲ
εὐνὴν κρυφαίαν γνοῦσα, καὶ μὴ γνοῦσα δή,
ὑπόπτερον λέοντα τέξεται πατρὶ,
ὃς τῆσδέ γ' ἄρξει χἀτέρας πολλῆς χθονός."
Ταιαῦτ' ἀκούσας Λοξίου μαντεύματα
γάμων ἀπείχεθ'· ὁ μὲν δέ γε τίκτει λαθὼν,
πρὸς τοῦ παρόντος ἡμέρου νικώμενος.
Δανάην δ' ἐπωνόμαζε τήδ', ὀθούνεκα
πολὺς παρῆλθεν εἰς γονὴν παίδων χρόνος.
ἐν παρθενῶσι δ' εὐθὺς, οἷς ἐδείματο,
δίδωσιν Ἀργείαισιν εὔφρουρον κόραις,
εἰς ἀνδρὸς ὄψιν εὐλαβρύμενος μολεῖν.
εἶθ', ὡς ὁ μακρὸς ἤῦξανεν ταύτην χρόνος,
καὶ κάλλος εἶχεν ἔξοχον καθ' Ἑλλάδα,
φίλτροις ἀφύκτοις Ζεὺς κατασχεθεὶς πατὴρ
εὐνῇ συνελθεῖν λάθρα πως ἠβούλετο·
σαφῶς δὲ πεῖθειν οὐκ ἔχων εἰς μηχανὴν
τοιάνδ' ἐχώρησ', ἄπυρος ὡς χρυσὸς γεγώς,
ποθεινὸν εἰδὼς κτῆμα τοῦτο τοῖς βροτοῖς,
διὰ στέγους ῥεύσειεν ἐν χερσὶν κόρης.
ἡ δ' οὖν μὴ γνοῦσα τὸν κεκρυμμένον δόλον
κόλποισι τὸν θεὸν εἰσρέοντ' ἐδέξατο.
χρόνῳ δ' ἑαυτὴν ὡς κατεῖδ' ἐγκύμονα,
εἰς θαῦμ' ἐσῆει, κἀξεπέπληκτο σαφῶς,
ὡς εἰς τόδ' ἦλθε, μέμφιν εὐλαβουμένη.
φυγῇ δὲ λάθρα τῆσδε γῆς ὁρμωμένην
μαθὼν πατήρ νιν ἐγκατάκλειστον δόμοις,
ὀργῇ χολωθεὶς, καὶ σκότῳ κρύψας ἔχει,
τἀληθὲς ὄψει προσκοπούμενος μαθεῖν,
κἂν ταῦτ' ἀληθῆ καὶ σαφῶς ἔχοντ' ἴδῃ,
ἔγνωκεν ἄμφω πόντιους ἀφιέναι,
τὴν παῖδα καὶ τὸ τεχθέν. Ὧν δέ γ' ἐστάλην,
μύθους Δανάῃ τούσδ' εὐπροσηγόρους ἄγων
ἐκ Διὸς, ἀφίξομαι τάχιστα σημανῶν·
ὑπηρέτην γὰρ ὄντα τἀπεσταλμένα
πράξειν προθύμως, ὅστις ἂν γ' ᾖ νουνεχής.

Χορός.

Τίς ὁ καινοτρόπος οὗτος μῦθος
κατ' ἐμὰν ἦκεν ἀκουάν,
ἔνθ' ἀσπερχὲς μενεαίνουσα
τοῖσδε δώμασι κοιράνου
ἀμφίδοξος πελάζω,
τίς δεδπότιν ἐμὴν Δανάην

Digitized by Google

βάξις ἔχει κατὰ πτόλιν.
ἣν μή ποτ' ὤφελ' εἰς ὦτα φέρειν
ὁ πρῶτος τάδε φρ'σαι τολμήσας,
ὡς ἐγκύμων εἴληπται
χρανθεῖσα λέκτροις
ἀνδρός. πατὴρ δέ μιν κλῄσας
ἐν παρθενῶσι σφραγῖσι
δέμας φυλάσσει.
ταῦτ' ἐτήτυμα μαθεῖν θέλω.
Ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τύραννον χθονὸς τῆσδ'
Ἀργείας Ἀκρίσιον πρὸ δόμων στείχοντα.
φυγῇ βαρὺς, ὡς δόξαι, κέαρ.

Ἀκρίσιος.

Σὺ δ', εἰ κατ' οἴκους εὐνοῶν ἐτύγχανες,
οὐκ ἂν ποτ' ἦλθες εἰς τόδε θράσους.

Liber versu 1. — οἵδ' εὔπυργά τ' ἐρ. χθ., pejoribus quidem numeris. 2. οὐκ ἐν πολ. ἤ. χ., cum Mycenas πολυχρύσους vocet Homerus Il. η', 180., dites Horatius Od. I, 7, 9., cujus urbis opes divitiaeque Argos translatae sunt. v. Strabo VIII, 6. et historicos. 'imo εἰκῇ, frustra, Mercurius auro splendere dicit aedes Acrisii tristes et afflictas, saluti suae metuente Acrisio, filia vero turri inclusa. Non desunt ει et ου confusorum exempla, quae origo est hujus mendi. 3. non minus vitiose ἄρχὴν legitur pro ἄκραν, arcem Argorum. de imperio dicitur sequente versu. 4. scriptura vulgata Ἀ. εἴληχεν, τύραννος τῆσδε γῆς durissimos habet numeros, nec tragicos. Musgravius Ἀ. εἴληχ', ὧν τ. τ. γ., quo parum proficitur. 6. σχεθείς. Elmslejus ad Heracl. 634. (615.): „Aoristum passivum ἐσχέθην in genuinis Tragicorum scriptis vel non reperi, vel enotare neglexi. bis occurrit in Commeliniano Danaës fragmento, quod spurium esse alibi monui, v. 6. 27. In eodem fragmento v. 44. legitur passivum τεχθὲν Tragicis prorsus ignotum." 7. „ἄφικτο pro ἄφικτο (v. Buttmann. gramm. uber. t. II, 1. p. 9. seqq.) Homericum est, a quo Tragici, praeterquam in melicis, prorsus abstinuerunt" etc. Matth. 8. 9. Ipsa Jacobs. desiderat Acrisii verba, et miratur mortalium quoque auxilium ab eo requiri. sed directa quidem regis oratio est Πῶς — δόμοις, Utinam nascatur filius domi!" proximus autem versus videtur depravatus esse, cum scriptor dixisset τίνος θεῶν βροτῷ τι πρ. τύχω; quemnam deorum mortali (mihi) benevolum aliqua ex parte inveniam? 10—12. male codex κεῖνος δὲ — οὐκ ἐξ ἐκείνου. opponuntur οὗτος et ἐκεῖνος sive κεῖνος, ut solet fieri. κείνου, Apollinis Delphici. ἐξήνεγκε, extulit, abstulit. ἐξ ἑτοίμου, promte, statim. permiscuerunt interdum scribae κ et τ litteras: ita ἑτοίμου mutarunt in ἑκοίμου etc. 13. ne hic quidem recte liber κἀτά πως κείνη ποτὲ etc.: friget enim

Digitized by Google

πῶς adverbium, cum non peculiari quodam modo, sed naturaliter, infantem paritura sit Danaë. 18. ὁ μὲν δὲ γε τίκτει λαθών. quis haec affecta esse dubitet? scribamus

γάμων ἀπείχεθ', ἕως μέθῃ τίκτῃ λαθών.

ἕως pro monosyllabo est, ut apud Homerum saepius, Q. Smyrnaeum II, 57 etc. λαθὼν sensu medii intelligi potest, λαθὼν ἑαυτὸν, clam se ipso, inscius. neque oblivionis notio abhorret. E. Ione, v. 68., κοὐ λέληθεν, neque oblitus est. 19. versus Sophocli subiectus, qui sic apud Stobaeum 28. p., 194, 19. de muliere,

Ἐν τοῖσιν αὐτοῖς δικτύοις ἁλίσκεται,
πρὸς τοῦ παρόντος ἰμέρου νικώμενος.

annotavit Jacobs. 20. mendose liber Δαν. δὲ προνόμασε τήνδ'. recte Musgr. Δ. δ' ἐπωνόμαζε. nos dedimus τῇδε, sic, hac de causa. 22—24. Jacobs. Analect. litt. II. p. 397.: „Ueber die Massregeln des Akrisius, die Keuschheit seiner Tochter zu sichern, ist der Pseudo-Euripides ungebührlich kurz u. ungenügend, indem er sagt, „„er habe sie in einem Gemache (ἐν παρθενῶσι), das er erbaut, Argivischen Mädchen zu bewachen gegeben.““ Also wohl wenig anders als jede Jungfrau in Griechenland! Wie weit besser der Mythograph (Apollod.): „„Dieses fürchtend baute Akr. unter der Erde ein ehernes Gemach.““ Niemand wird sagen, dass Dies unbedeutend sei. Die ganze Handlung des Trauerspiels hat keinen Sinn, wenn sie nicht auf die Furcht des Akr. vor einem künftigen Mörder u. auf seinen Zorn über die Vereitelung so wohl berechneter Massregeln gebaut ist.“ 28. λάθρα in metrum peccat propter ultimam producta; ἠβούλετο languere sensit Jacobs. 29. „σαφῶς πείθειν quid sit, nescio.“ Matth. Nesciens item Jacobs. quaerit, an sit forte „mit klaren, deutlichen Worten bereden.“ equidem malim σαφῶς δ' ἐπελθεῖν, manifesto accedere, quemadmodum Homerus Il. α', 535. dixit ἐπερχόμενον, accedentem (scil. Jovem redeuntem ad deos coelestes). quod συνελθεῖν legitur superiore versu, id non curasse putandus est Graeculus, qui haec conscripsit. 30. liber ὡς ἄπυρος, temere illato anapaesto in quartum locum senarii tragici. 31. vitiosior etiam est vulgata scriptura τοῦτο κτῆμα. recte Matth. nota κτ. τ. 32. ἐν χερσίν. hoc merito rident Jac. et Matth., cum praesertim sinu (κόλποις), non manibus, deum excepisse dicatur Danaë v. 34. ἐγκύρσων κόρῃ, ut tectum perfluens incideret in puellam, et sensu et ratione palaeographica commendatur. 33. bene Heath. curato metro ἡ δ' ἀγνοοῦσα τὸν κ. δ. 34. versus male tornatus, cui medearis scribendo κόλποις ἐδέξατ' εἰσρέοντα τὸν θεόν. 36. εἰς θαῦμα ἐσῄει. soloecismum notarunt Jac. et Matth. pejus etiam est, quod sequitur, κἀξ. σαφῶς, siquidem versum evertit κἀξ., nec quisquam intelligat, quid sit ἐξεπιπλήττεσθαι σαφῶς. Piersonus κἀξ. σφοδρῶς, metro quidem opitulatus, sed supervacaneam obtrudens vocem, cum ipsa ἐξ praepositione augeatur vis

Digitized by Google

verbi ἐκπλήττεσθαι. mitto aliorum commenta inutilia, neque ipse laterem lavabo. 38. „Nota τῆσδε γῆς ὁρμ. pro ἐκ τ. γῆς.“ Matth. 42. κἄν recte Musgrav. pro καί. 45, 46. inepta sunt verba τούσδ' et ἀφίξομαι, soloecum μύθους ἄγων. ferri possent τῇδ' et ἀφικόμην. 48. „Ad πράσσειν deest δεῖ, cujus ellipsis aliud exemplum non novi.“ Matth. — Quae excipiunt iambicos senarios, cave lyricis conscripta esse metris existimes, sed temere fusa sunt, ut in buccam venerunt mangoni. fortuiti versus sunt 52., 55., 59. et 62., quales in quotidiano sermone insciis excidunt. 50. „ἀκουὰν ist weder dorisch, noch attisch, ja eigentlich gar keine Form, da der Attiker ἀκοή, der Dorier ἀκοά, die epischen Dichter aber ἀκουὴ sagen. (Matth. comparat Οὐκ εἰς ἀκοὰς ἔτι δυσυχία Δώματος ἦκεν Phoen. 1480 [1401].) V. 51. ist ἀσπερχὲς μενεαίνειν homerisch; doch so, dass es mit Heftigkeit u. ohne Unterbrechung streben bedeutet, nicht, wie hier, eilen. Der Bühne ist ἀσπερχὴς, soviel wir wissen, ein fremdes Wort, obschon Sophokles Aj. 971. (908.) περισπερχὲς πάθος sagt, aber in der Bedeutung von βαρὺς, περιώδυνος. (Matth.: „Pro μενεαίνουσα consuetudo Tragicorum postulat μενεαίνων. v. gramm. gr. §. 436. 4. 6.“) Auch ἀμφίδοξος in activer Bedeutung kann Zweifel erregen.“ Jacobs. 64. 66. vereor ne hi sint versus politici, quos vocant. 66. φυγῇ βαρὺς quid sibi velit, nescio. fortasse scriptor dedit ὀργῇ β'. 67. verba regis irati ad custodem filiae, quem auro corruptum fuisse putat, non ab Jove vel deo, sed ab opulento aliquo amatore. 68. versum expletyrus Porsonus Append. ad Toup. Emend. in Suid. p. 476. οὐκ ἄν ποτ' ἦλθες εἰς τόδ', εἰς ὃ νῦν, θράσους. malim o. ἄν π. ἦ. ε. τόδ' ἐκθαρσοῦν θράσους, „nunquam processisses ad hanc nimis audentem audaciam.“ potest enim, ut simile simili offecerit.

Jam ad genuina fabulae fragmenta progrediamur.

Verisimile videtur Welckero, prologum egisse Acrisium; sed neque a Mercurio vel deo aliquo id muneris alienum esse censet vir doctissimus. cujus prologi esse versus nonnullos, qui leguntur in suppositis, quominus existimemus, nihil prohibet. tum inductus fuerit Chorus, constans ex virginibus Argivis, ut apud Pseudoeuripidem. Jam vero haud dubie prodiit Acrisius, instabiles querens res humanas, desideriumque masculae prolis, quam procreandi spes nulla sit seni, significans, neque contentus filia foras nuptum abitura nullo emolumento domus paternae. qua de re pergit dicere, ubi uxor accessit; sed male accipitur ab ea, ut cui nonnisi iniquitate virorum inferiores in omnibus rebus esse videantur mulieres, imperaturae illae, ut putat, viris, si artium et astutiarum, quibus polleant, ratio habeatur.

Digitized by Google

1.

Stobaei Eclog. phys. t. I. p. 216. ed. Heeren.

Acris. *Εἰς ταυτὸν ἥκειν φημὶ ταῖς βροτῶν τύχαις*
τόνδ', ὃν καλοῦσιν αἰθέρ', οὐ τάδ' ἔστι δή.
οὗτος θέρους τε λαμπρὸν ἐκλάμπει σέλας,
χειμῶνί τ' αὖξει συντιθεὶς πυκνὸν νέφος,
θάλλειν τε καὶ μὴ, ζῆν τε καὶ φθίνειν, ποιεῖ.
οὕτω δὲ θνητῶν σπέρμα· τῶν μὲν εὐτυχεῖ
λαμπρὰ γαλήνη, τῶν δὲ συννεφεῖ πάλιν,
ζῶσίν τε σὺν κακοῖσιν; οἱ δ' ὄλβου μέτα
φθίνουσ' ἐτείοις πρόσφοροι μεταλλαγαῖς.

Codices *τὰς — τύχας*, quod emendavit Musgravius. idem ultimo versu, *σ* litteram frequentiorem fugiens, edidit *φθ. ἐτείοις* (hoc secundum Valck. Diatr. p. 6.) *πρόσφοροι* (Valck. *προσφερεῖς*). prius Grot. placuit *φθίνουσι δ' αὐτοὺς πρόσφοροι μεταλλαγαί*, quod ita reddit sed hoc et illos exedunt ipsae vices, deceptus nihili scriptura librorum *αἰτίοις προσφόροις*. 2. *ᾧ* mutavimus in *οὗ*, cujus, ex quo, ut mundus ex aethere sive aëre (v. Schneider lex. v. *αἰθήρ*.) genitus significetur secundum Anaximenem, de quo Cicero De nat. d. I, 10.: „Anaximenes aëra deum statuit" —, et Augustinus De civ. dei VIII, 2.: „Anaximander Anaximenem discipulum et successorem reliquit, qui omnes rerum causas infinito aëri dedit" etc. 4. libri ambigue *χειμῶνα*, quod item correximus. non raro autem librarii *α* et *ι* litteras permiscuerunt.

2.

Acris. ad uxorem.

Stob. 73. p. 448.

Γύναι, φίλου μὲν φέγγος ἡλίου τόδε,
καλὸν δὲ πόντου χεῦμ' ἰδεῖν εὐήνεμον,
γῆ τ' ἠρινὸν θάλλουσα, πλούσιόν θ' ὕδωρ,
πολλῶν τ' ἔπαινον ἔστι μοι λέξαι καλῶν,
ἀλλ' οὐδὲν οὕτω λαμπρὸν οὐδ' ἰδεῖν καλὸν,
ὡς τοῖς ἄπαισι καὶ πόθῳ δεδηγμένοις
παίδων νεογνῶν ἐν δόμοις ἰδεῖν φάος.

3.

Stob. 69. p. 429.

Καὶ νῦν παραινῶ πᾶσι τοῖς νεωτέροις,
μὴ πρὸς τὸ γῆρας τοὺς γάμους ποιουμένοις
σχολῇ τεκνοῦσθαι παῖδας (οὐ γὰρ ἡδονὴ,
γυναικί τ' ἐχθρὸν χρῆμα πρεσβύτης ἀνήρ),
ἀλλ' ὡς τάχιστα· καὶ γὰρ ἐκτροφαὶ καλαὶ,
καὶ συννεάζων ἡδὺ παῖς πατρί.

versu 2. dedi *ποιουμένοις* dictum per attractionem. ineleganter et *κακοφώνως* libri *ποιουμένους*.

Digitized by Google

4.

Idem 75. p. 452. (2 priores vv. habet etiam 71. p. 432., ubi legitur *Γυνὴ μέν.*)

Γυνὴ γὰρ ἐξελθοῦσα πατρῴων δόμων
οὐ τῶν τεκόντων ἐστὶν, ἀλλὰ τοῦ λέχους·
τὸ δ' ἄρσεν ἕστηκ' ἐν δόμοις ἀεὶ γένος
θεῶν πατρῴων καὶ τάφων τιμάορον.

„Legitimos familiarum ritus et deorum manium jura perpetua natorum successione servari solita etiam hinc ostendit Lobeck. diss. I. de Tritopatribus in Seebodii Misc. crit. l. p. 522.“ Matth.

Acrisio conjux, ni fallor, sic respondet:

5.

Stob. 71. p. 432.

Συμμαρτυρῶ σοι· πανταχοῦ λελείμμεθα
πᾶσαι γυναῖκες ἀρσένων ἀηδίᾳ.

libri *παντ.* — *ἀρσ. ἀεὶ δίχα*, quae graece dicta esse nego: neque enim *λελείμμεθα* simul referri potest ad *ἀρσένων* et ad *δίχα. ἀηδίᾳ*, iniquitate, inhumanitate, virorum.

6.

Stob. ibidem.

Ἦν γάρ τις αἶνος, ὡς γυναιξὶ μὲν τέχναι
μέλουσι, λόγχῃ δ' ἄνδρες εὐστοχώτεροι.
εἰ γὰρ δόλοισιν ἦν τὸ νικητήριον,
ἡμεῖς ἂν ἀνδρῶν εἴχομεν τυραννίδα.

Sapiens neque ignavum Eurydices responsum Chorus laudat his verbis

7.

Stob. 7. p. 86.

Φεῦ, τοῖσι γενναίοισιν ὡς ἁπανταχοῦ
πρέπει χαρακτὴρ χρηστὸς εἰς εὐψυχίαν!

8.

Custos Danaës, corruptus ab Jove, aurum praedicat verbis *Ὦ χρυσὸ — τρέφει*, quae perscripsimus Bellerophontis fragmento 32.

Quem custodem fraude aperta increpans Acrisius

9.

Σὺ δ' εἰ κατ' οἴκους, inquit, *εὐνοῶν ἐτύγχανες* etc. v. supposita in fine.

Divitiarum studium, omnibus insitum, honores opulentorum, quamvis saepe inertium et turpiter parcorum, tum paupertatis contemtum, excusat custos.

Digitized by Google

10.

Stob. 91. p. 371.

Ἀρ' οἶσθ', ὀθούνεχ' οἱ μὲν εὐγενεῖς βροτῶν
πένητες ὄντες οὐδὲν ἐμφαίνουσ' ἔτι,
οἱ δ' οὐδὲν ἦσαν πρόσθεν, ὄλβιοι δὲ νῦν,
δόξαν φέρονται τοῦ νομίσματος χάριν
καὶ συμπλέκοντες σπέρμα καὶ γάμους τέκνων;
δοῦναι δὲ μᾶλλον πλουσίῳ πᾶς τις κακῷ
πρόθυμός ἐστιν ἢ πένητι κἀγαθῷ,
κακοῖς δ' ὁ μῆχων, οἱ δ' ἔχοντες ὄλβιοι.

11.

Idem 16. p. 153.

Ὅστις δόμους μὲν ἤδεται πληρουμένους,
γαστρὸς δ' ἀφαιρῶν σῶμα δύστηνον κακοῖ,
τοῦτον νομίζω καὶ θεῶν συλᾶν βρέτη,
τοῖς φιλτάτοις τε πολέμιον πεφυκέναι.

avaros, qui sibimet ipsis cibum deducant, vel templa expilare dicit, neque liberis suis parcere, si quid forte deliquerint. quibus verbis homo vituperat illiberalem Acrisii parcimoniam et saevitiam, qua punitum it filiam unicam atque innocentem.

12.

Idem 10. p. 127.

Κρείσσων γὰρ οὗτις χρημάτων πέφυκ' ἀνὴρ,
πλὴν, εἴ τις, ὅστις δ' οὗτός ἐστιν, οὐχ ὁρῶ.

confusae duae orationes, *πλὴν, εἴ τίς ἐστιν, οὐχ ὁρῶ, ὅστις οὗτός ἐστιν*, et *ὅστις δ' οὗτός ἐστιν, εἴ τίς ἐστιν, οὐχ ὁρῶ.*

13.

Acrisio custodis sermones irridente, tanquam indignos, ad quos respondeat, ille sic pergit

Stob. 95. p. 519.

Φιλοῦσι γάρ τοι τῶν μὲν ὀλβίων βροτοὶ
σοφοὺς ἄγασθαι τοὺς λόγους, ὅταν δέ τις
λεπτῶν ἀπ' οἴκων εὖ λέγῃ πένης· ἀνὴρ,
γελᾶν· ἐγὼ δὲ πολλάκις σοφωτέρους
πένητας ἄνδρας εἰσορῶ τῶν πλουσίων,
καὶ θεοῖσι μικρὰ χειρὶ θύοντας τέλη
τῶν βουθυτούντων ὄντας εὐσεβεστέρους.

ἄγασθαι. codd. mendose *ἡγεῖσθαι*. *σοφοὺς, ὡς σοφούς*. ellipsis haud insolita.

Praeterea nihil difficilius custodiri ait quam feminam.

14.

Stob. 74. p. 321. Grot. (Stob. 71. p. 433. Gesner. haec Alexidi tribuuntur.)

Digitized by Google

Οὐκ ἔστιν οὔτε τεῖχος, οὔτε χρήματα,
οὔτ' ἄλλο δυσφύλακτον οὐδὲν ὡς γυνή.

Filiam objurgantis Acrisii sunt haec, quae habet

15.

Stob. 62. p. 398. et sequ.

Ἔρως γὰρ ἀργὸν κἀπὶ τοῖς ἀργοῖς ἔφυ,
φιλεῖ κάτοπτρα καὶ κόμης ξανθίσματα,
φεύγει δὲ μόχθους. ἐν δέ μοι τεκμήριον·
οὐδεὶς προσαιτῶν βίοτον ἠράσθη βροτῶν,
ἐν τοῖς δ' ἔχουσιν ἁβρότης πέφυκε δή.

versu 5. codd. ἐν τ. δ' ἔχουσιν ἡβητὴς πέφυχ' ὅδε, quod insulsum et ἄμετρον certatim tentaverunt docti homines, sed infeliciter ad unum omnes. aptum vero sententiae ἁβρότης, luxuria, mollities.

Placare patrem Danaë studens beatam se fore dicit, si mox infantis sui blanditiis puerilibus demulceatur.

16.

Stob. 76. p. 453.

Τάχ' ἂν πρὸς ἀγκάλαισι καὶ στέρνοις ἐμοῖς
πηδῶν ἀθύροι, καὶ φιλημάτων ὄχλῳ
ψυχὴν ἐμὴν κτήσαιτο· ταῦτα γὰρ βροτοῖς
φίλτρον μέγιστον ἢ ξυνουσίαι, πάτερ.

vulgo: — φ. μέγιστον αἱ ξ., quo nihil putidius. imo τῷ μέγιστον accepto pro μεῖζον, qui usus superlativi non est insolens, hoc dicit Danaë, infantum blanditiis magis capi homines quam concubitu; cui sententiae similes sunt illae de amore matrum et proborum hominum Erechtheo, fr. 22. et Dictye, fr. 4. Ceterum neque ὄχλον φιλημάτων, neque κτᾶσθαι ψυχὴν ὄχλῳ φ., vulgariter dixit Tragicus; hoc quidem fere ut Latini dicunt „occupari aliqua re animum."

XVI. ΔΙΚΤΥΣ.

Apollodorus II, 4, 3, §. 7. de Perseo reverso ex Africa: *Παραγενόμενος δὲ εἰς Σέριφον, καὶ καταλαβὼν προσπεφευγυῖαν τοῖς βωμοῖς μετὰ τοῦ Δίκτυος**) *τὴν μητέρα διὰ τὴν Πολυδέκτου βίαν, εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, συγκαλέσαντος τοῦ Πολυδέκτου τοὺς φίλους, ἀπεστραμμένος τὴν κεφαλὴν τῆς*

---

*) Polydectae, Seriphiorum regis, et Dictyos patrem fuisse Magnetem, Aeoli filium, tradit Apollodorus I, 9, 6. etiam Hesiodus apud Boissonad. Anecd. III, num. 9.: *Μάγνης δ' αὖ* (scil. *ἐγέννησε*) *Δίκτυν τε καὶ ἀντίθεον Πολυδέκτεα.* aliter Apollonii Rhod. scholiastes: v. annot. ad prolegomena Danaës. Fratrem majorem natu, sed mitis ingenii, regno privasse videtur Polydectes.

Digitized by Google

Γοργόνος ἔδειξε· τῶν δὲ ἰδόντων ὁποῖον ἕκαστος ἔτυχε σχῆμα ἔχων ἀπελιθώθη. καταστήσας δὲ τῆς Σερίφου Δίκτυν βασιλέα ἀπέδωκε τὰ μὲν πέδιλα, καὶ τὴν κίβισιν, καὶ τὴν κυνῆν, Ἑρμῇ, τὴν δὲ κεφαλὴν τῆς Γοργόνος Ἀθηνᾷ. — Is fundus fabulae Euripideae, cujus hanc fuisse puto conformationem. Primum Danaë inducta est, filium diutius absentem desiderans, metuensque ne in periculosa expeditione perierit. Consolari moerentem studet Dictys. deinde pergit ad fratrem, eumque dehortatur a novis Danaës, quas parat, nuptiis faciendis detrimento liberorum, quos ex priore conjuge susceperit, inimicitiasque domesticas praedicit; sed frustra, Polydecte scilicet amoris divinitus immissi vehementiam excusante, officiumque patrum et liberorum mutuum existimante, ut se invicem ferant. ad quae irate respondentem Dictyn compescit Chorus, Polydectes vero tantum abest ut consilium Danaën ducendi abjiciat, ut potius vim tentet, et Danaë et Dictye ad aras deorum confugientibus. His ipsis rebus superveniens Perseus vehementer expostulat cum Polydecte, qui primum contemnit juvenem, tanquam imperitum et ignobilem, et vagum errantem, eumque, nisi nequam sit, Argos in patriam redire jubet, deinde, ubi maledictis nihil proficitur, magnis promissis opibus placare conatur, et etiam hic male acceptus a Perseo tandem, ira excandescens, ipsum corripi, Danaënque et Dictyn vi abstrahi ab aris jubet. quibus auditis Perseus retecto Medusae capite et tyrannum, et amicos atque satellites ejus, in lapides transformat.

Argumentum Medeae: *Ἐδιδάχθη ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα* (ante Chr. nat. 431.—428.). *πρῶτος Εὐφορίων, δεύτερος Σοφοκλῆς, τρίτος Εὐριπίδης. Μήδεια, Φιλοκτήτης, Δίκτυς, Θερισταὶ σάτυροι.*

1.

Scholiastes Soph. Ajace, 733. (787.)

Ὀρθοῖς τί μ' ἄρτι πημάτων λελησμένην;

Sic Danaë ad Dictyn, qui visit paulum requiescentem a moerore. Vulgo:

— Τί μ. ἄ. π. λελησμένην
ὀρθοῖς;

sed unus hic versus est, neque inelegantes posteriore loco positum *τί* pronomen. Similiter Hecuba Talthybio, humi jacentem eam excitanti, respondet Hecub. 476. (501.) *Ἔα, τίς οὗτος σῶμα τοὐμὸν οὐκ ἐᾷς Κεῖσθαι; τί κινεῖς μ', ὅστις εἶ, λυπουμένην;* quo loco item scribendo *τί μ' ὀρθοῖς* Comicorum cavillationes effugisset E.

2.

Plutarch. Consol. ad Apollon., Opp. t. II. p. 106. *Ὁ δὲ παραμυθούμενος τὴν Δανάην δυσπενθοῦσαν Δίκτυς φησὶ*

Digitized by Google

Δοκεῖς τὸν ᾅδην σῶν τι φροντίζειν γόων,
καὶ παῖδ' ἀνήσειν τὸν σόν, εἰ θέλοις στένειν;
παῦσαι. βλέπουσα δ' εἰς τὰ τῶν πέλας κακὰ
ῥᾴων γένοι' ἄν, εἰ λογίζεσθαι θέλοις,
ὅσοι τε δεσμοῖς ἐκμεμόχθηνται βροτῶν,
ὅσοι τε γηράσκουσιν ὀρφανοὶ τέκνων,
τούς τ' ἐκ μεμίστης ὀλβίους τυραννίδος
τὸ μηδὲν ὄντας. ταῦτά σε σκοπεῖν χρεών.

Versu 2. fuit cum mallem εἰ 'τελῶς στένεις, si infinite gemis. languet enim θέλοις in re non voluntaria, et magis molestum est propter vicina verba εἰ λογ. θέλοις. 6. dedi ὀλβίους pro ὀλβίας, quod frustra tuetur Matth. minus verisimiliter Elmsl. ad Heraclid. 168. μέγιστον ὀλβ. saepe α et ου confusa in libris.

Danaës Dictyi respondentis verba.

3.

Stob. 81. p. 474.

Εἷς γάρ τίς ἐστι κοινὸς ἀνθρώποις νόμος,
καὶ θεοῖσι ταὐτὸ δόξαν ὃν σαφῶς λέγω,
θηρσίν τε πᾶσι, τέκνα τίκτουσιν φιλεῖν·
τὰ δ' ἄλλα χωρὶς χρώμεθ' ἀλλήλων νόμοις.

V. 2. codd. κ. θ. τοῦτο δ. ὃ (σ, i. e. ὅν) σ. λ. Grotius aliique: — δόξαν, ὡς σ. λ., quod paulo confidentius dictum est. praeterea ὡς friget, cum sic loqui soleant σαφῶς λέγω, σαφῶς ἐπίσταμαι etc.

Dictyos orationes ad fratrem, cum amicitiam suam olim cum Perseo exercitam excusantis, quod Polydectes luctum ejus de morte juvenis nuntiata vituperaverat; tum eundem salubriter monentis de intempestivo Danaës amore, quo laudabiliorem esse putat voluntatem suam in optimum adolescentem.

4.

Stob. Eclog. phys. c. 12., t. I. p. 272. ed. Heeren.

Φίλος γὰρ ἦν μοι, κἄμ' ἔρως ἔλοι ποτὲ
οὐκ εἰς τὸ μῶρον, οὐδέ μ' εἰς Κύπριν τρέπων,
ἀλλ' ἔστι δή τις ἄλλος ἐν βροτοῖς ἔρως
ψυχῆς δικαίας, σώφρονός τε, κἀγαθῆς,
καὶ χρῆν δὲ τοῖς βροτοῖσι τόνδ' εἶναι νόμον,
τῶν εὐσεβούντων, οἵτινές γε σώφρονες,
ἐρᾶν, Κύπριν δὲ τὴν Διὸς χαίρειν ἐᾶν.

V. 2. bene κἄμ' pro καί μ' suasit Meinek. in libro menstruo, inscripto „Zeitschr. f. d. Alterth." a. 1843, II., 24. recte enim Dictys utitur pronomine ὀρθοτονουμένῳ, mores suos Polydectae significantius opponens. verba οἵτ. γε σώφρονες referenda sunt ad τοῖς βροτοῖσιν.

Digitized by Google

5.

Stob. 62. p. 399.

Κύπρις γὰρ οὐδὲ νουθετουμένη χαλᾷ,
ἄν τ' αὖ βιάζῃ, μᾶλλον ἐντείνειν φιλεῖ,
κἄπειτα τίκτει πόλεμον· εἰς δ' ἀνάστασιν
δόμων περαίνει πολλάκις τὰ τοιάδε.

6.

Stob. l. c. fragm. 4.

Ἐγὼ νομίζω πατρὶ φίλτατον τέκνα,
παισίν τε τοὺς τεκόντας, οὐδὲ συμμάχους
ἄλλους γενέσθαι φήμ' ἂν ἐνδικωτέρους.

recte Meinek. l. c. ad 4. *τέκνα* pro *τέκνον*.

7.

Stob. ibidem.

Ὄντων δὲ παίδων καὶ πεφυκότος γένους
καινοὺς φυτεῦσαι παῖδας ἐν δόμοις θέλεις,
ἐχθρὰν μεγίστην σοῖσι συμβαλῶν τέκνοις.

libri *συμβάλλων*, quod correxit Bergk. apud W., Griech. Trag., III. Abth. p. 1593.

8.

Stob. 81. p. 474.

Πατέρα τε παισὶν ἡδέως συνεκφέρειν
φίλοις ἔρωτας, ἐκβαλόντ' αὐθαδίαν,
παῖδάς τε πατρί· καὶ γὰρ οὐκ αὐθαίρετοι
βροτοῖς ἔρωτες, οὐδ' ἑκουσία νόσος.
σκαιόν τι δὴ τὸ χρῆμα γίγνεσθαι φιλεῖ,
θεῶν ἀνάγκας ὅστις ἴασθαι φιλεῖ.

V. 1. in *συνεκφ.* intelligendum est *κελεύω*. v. Aristoph. Pace, 540., etc. 2. libri *φίλους ἔρωτες*, quasi etiam nescio qui *ἄφιλοι* essent *ἔρωτες*.

Acrius litiganti cum fratre Dictyi haec acclamat Chorus

9.

Stob. 42. p. 276.

Μὴ νεῖκος, ὦ γεραιὲ, κοιράνοις τίθου,
σέβειν δὲ τοὺς κρατοῦντας ἀρχαῖος νόμος.

Dictys ad Danaën, quae cum ipso ad aras confugit.

10.

Stob. 13. p. 145.

Θάρσει· τό τοι δίκαιον ἰσχύει μέγα.

Persei et Polydectae altercantium inter se verba.

Digitized by Google

11.

Idem 50. p. 357.

ΠΕ. Νέος, πόνοις δέ γ' οὐκ ἀγύμναστος φρένας.

hoc de se dicit.

12.

Id. 88. p. 500.

ΠΟΛ. Φεῦ φεῦ, παλαιὸς αἶνος ὡς καλῶς ἔχει
„Οὐκ ἂν γένοιτο χρηστὸς ἐκ κακοῦ πατρός!"

Maledicendi causa divinum Pol. Persei genus addubitat, fama de Proeto patre abusus. v. Apollodori locum citatum in prolegomenis Danaës.

13.

Id. 84. p. 492.

ΠΕ. Εἰς δ' εὐγένειαν ὀλίγ' ἔχω φρᾶσαι καλά.
ὁ μὲν γὰρ ἐσθλὸς εὐγενὴς ἔμοιγ' ἀνήρ·
ὁ δ' οὐ δίκαιος, κἂν ἀμεινόνων πατρὸς
Ζηνὸς πεφύκῃ, δυσγενὴς εἶναι δοκεῖ.

libri ambigue *ἀμείνονος*. passim confusae vocabulorum syllabae finales propter similia compendia.

14.

Id. 104. p. 565.

ΠΟΛ. Πολλοῖς παρέστην κἀφθόνησα δὴ βροτῶν,
ὅστις κακοῖσιν ἐσθλὸς ὢν ὅμοιος ἦν,
λόγων ματαίων εἰς ἄμιλλαν ἐξιών·
τὸ δ' ἦν ἄρ' οὐκ ἀκουστὸν, οὐδ' ἀνασχετὸν,
σιγᾶν κλύοντα δεινὰ πρὸς κακιόνων.

codd. soloece *ὅμοιος ᾖ. κακιόνων*, ignobiliorum.

15., 16.

Id. 37. p. 226.

ΠΟΛ. Εἰ δ' ἦσθα μὴ κάκιστος, οὔποτ' ἂν πόλιν
τὴν σὴν ἀτίζων τήνδ' ἂν εὐλόγεις πάτραν.

Ὡς ἓν γ' ἐμοὶ κρίνοιτ' ἂν οὐ καλῶς φρονεῖν,
ὅστις πατρῴας γῆς ἀτιμάζων ὅρους
ἄλλων ἐπαινεῖ καὶ τρόποισιν ἥδεται.

libri *ἄλλην ἐπαινεῖ*, quo pacto nescias, quorum dicantur *τρόποι*. in *ἄλλων* intelligendum *ὅρους* sive *γῆν*. His conviciis Pol. Perseum amoliri ex sua insula conatur. sed ea contemnentem videns juvenem ad preces descendit, magnisque opibus promissis suadet ut matre deserta Argos redeat. ad quae acerbe respondet Perseus

17.

Stob. 91. p. 507.

Μή μοί ποτ' εἴη χρημάτων νικωμένῳ
κακῷ γενέσθαι, μηδ' ὁμιλοίην κακοῖς.

Digitized by Google

quibus auditis non continet se diutius Pol., sed vincula et mortem minatur Perseo, Danaae et ipsi fratri, satellitesque advocat. tum Perseus, factis, non verbis, opus esse intelligens, ostenso Medusae capite:

18.

Idem 36. p. 217.

Τυραννικῶν σὺ, inquit, *πόλλ' ἐπίστασαι λέγειν*,
Tyrannicorum multa tu calles loqui,

et ulciscitur improbos. hoc enim sufficere in locum vulgatae scripturae *Τυραννικόν τι πόλλ' ἐπίστασθαι λέγειν* nullus dubitavi, cum inepte tyrannica res vocetur, si quis sciat multa dicere, quod et garruli est, et facundi, minime vero tyrannorum, qui spreta oratione, qua nihil humanius, vi agere inhumane solent. Frustra Grotius *ἐφίεσθαι* dedit pro *ἐπίστασθαι*, neque emendationi nostrae obstat titulus *Περὶ ἀδολεσχίας*, cum videatur verisimile, Stobaeum, hominem minime acutum, ut haec ad illum titulum referret, nonnisi verbis *πολλὰ λέγειν* inductum esse. Sophocles El. 589. *Ὀρᾷς; πρὸς ὀργὴν ἐκφέρει, — οὐδ' ἐπίστασαι κλύειν.* —

XVII. Ε Π Ε Ι Ο Σ.

Non temere est, puto, quod in titulis marmoris Albani legitur *ΕΠΕΟΣ*, etsi nulla hodie fragmenta ejus fabulae supersunt. de qua Osannus in dissertatione de nonnullis fabularum Euripidis titulis apud Wolfium, Litterar. Anal. (Berol., 1820.) vol. II. p. 538.: „Restat," inquit, „fabulae titulus ex uno hoc lapide cognitus, quem praeter Winckelmannum (Monum. ined. tav. 168., p. 225.) nemo adhuc notavit. *ΕΠΕΟΝ* dico, cujus nominis nulla veterum poëtarum dramaticorum, quod quidem sciam, fabula extat. De ejus argumento, quod Winckelm. verbo indicavit, dubitari non potest, cum qui sit Epeus neminem his litteris occupatum lateat. Ex quo uberrimo Trojae excisae argumento poëtas dramaticos rem saepe petiisse credibile est, ac re vera comprobatur titulo et fragmentis Romanae Naevii tragoediae, Equi Trojani, de qua disputavimus in Analectis nostris crit. p. 5. sequ.; quam, si conjecturam de ea licet facere, compositam esse possis credere ad illud Euripidis exemplar, quod inscribebatur *ΕΠΕΟΣ* (*ΕΠΕΙΟΣ*). Atque quantopere hoc argumentum poëtis veteribus decantatum fuerit, concludi potest ex loco Plauti perquam festivo Bacch. 4, 9. ad graecum exemplar, ut videtur expresso. — Fons totius fabulae ex Homero derivandus est, qui Epeum duratei equi auctorem una cum Pallade memorat Odyss. *θ'*, 492. cf. Philostrati memorabilem locum Heroic. p. 718. Olear., ibique Boissonad. p. 166." etc.

Ex hoc dramate petitum esse versum Euripideum, quem servavit Plut. Praec. polit., t. II. p. 802, a,

Digitized by Google

Τέκτων γὰρ ἦν ἔπραττες (ἔπρασσες) οὐ ξυλουργικά, suspicatur W. (D. griech. Trag., II. Abth. p. 523.) fuit autem Epeus non modo peritus architecton, sed etiam *πρῶτος εἰς πυγμήν* (Galen. *Περὶ ἰατρ. καὶ γυμν.* 33. apud W. ibidem, III. p. 1586.). W. praedicto libro, p. 524.: „Epeios, der Sohn des Panopeus, — ist ein *τέκνων*, u. selbst wo er als Stifter verehrt wurde, in Metapont, bewahrte man als Reliquien von ihm nur seine Werkzeuge im Tempel der Athene. (Justin. XX, 2., Aristot. Mir. ausc. 116., Lycophr. 948.) Wie er das Ross zimmert, so macht er *ξόανα* (Paus. II, 19, 6.), u. im Platonischen Ion (p. 533, a) wird er mit Dädalus u. Theodorus zusammengestellt. Darum steht er auf dem Schlachtfelde nach u. wird missachtet. Das Erste gesteht er in der Ilias (XXIII, 670.) selbst ein, wo er im Faustkampf ein arbeitsames Maulthier gewinnt, Kampfart sowohl als Preis für ihn wohl ausgesucht. Die Spätern machen ihn zum Feigling, wie Lykophron 943.; schon Kratinos bekam, weil er sich als Taxiarch muthlos gezeigt hatte, den Zunamen Epeios, (Hesych.: *Ἐπειός*. cf. interpr. Suid. Zenob. III, 81. Apostol. VIII, 80.; *Ἐπειοῦ δειλότερος*.) u. Platon Polit. X, p. 620, c, lässt die Seele des Epeios in ein kunstvolles Weib übergehn. Charakteristisch ist es daher auch, dass der Meister des Rosses in Polygnots Iliupersis nicht im Kampf u. Gemetzel thätig, sondern, nackt, mit Niederreissung der Mauer beschäftigt ist (Paus. X, 26, 1.). Von den stolzen Kämpfern wird der Handwerksmann unterdrückt, die Atriden lassen ihn Wasser schleppen, u. Athene beklagt ihn nach Stesichoros, welchem Eurip. öfters gefolgt ist:

Ὠικτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ ἀεὶ φορέοντα
Διὸς κούρα βασιλεῦσιν. (Athen. X, p. 457.)*)

— Auch muss er den Atriden Speise bereiten (?), weshalb (?) Plautus (Varr. de L. L. VII, 38.) einen Koch Epeum fumificum nannte. Hiernach ist also ein bestimmtes Verhältniss gegeben; eine Handlung oder Begebenheit aber ist nicht bekannt" etc.

XVIII. ΕΡΕΧΘΕΥΣ.

Nobilis mythus de Chthonia, Erechthei, sexti regis Atheniensium (a. 3315.—3365. periodi Jul.), filia, quam pater pro salute patriae immolavit, Iphigeniae et Macariae comparandam. Lycurgus (Platonis discipulus) or. adv. Leocratem t. IV, 2. p. 201. ed. Reisk., t. III. p. 261. ed. Bekker Oxon. *Φασὶν Εὔμολπον τὸν Ποσειδῶνος καὶ Χιόνης μετὰ Θρᾳκῶν ἐλθεῖν τῆς χώρας ἀμ-*

*) Malim
— *Ὠικτειρε γὰρ ὕδωρ* (– ∪ ∪ – –, quae fuerit finis hexametri dact., qualis est sequens versus)
αὐτὸν ἀεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν.

Digitized by Google

φισβητοῦντα, τυχεῖν δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους βασιλεύοντα Ἐρεχθέα, γυναῖκα ἔχοντα Πραξιθέαν τὴν Κηφισοῦ θυγατέρα. μεγάλου δὲ στρατοπέδου μέλλοντος αὐτοῖς εἰσβάλλειν εἰς τὴν χώραν, εἰς Δελφοὺς ἰὼν ἠρώτα τὸν θεὸν, τί ποιῶν ἂν νίκην λάβοι παρὰ τῶν πολεμίων· χρήσαντος δ' αὐτῷ τοῦ θεοῦ *), τὴν θυγατέρα εἰ θύσειε πρὸ τοῦ συμβαλεῖν τῷ στρατοπέδῳ, κρατήσειν τῶν πολεμίων, ὁ δὲ τῷ θεῷ πειθόμενος τοῦτ' ἔπραξε, καὶ τοὺς ἐπιστρατευομένους ἐκ τῆς χώρας ἐξέβαλε. Διὸ καὶ δικαίως ἄν τις Εὐριπίδην ἐπαινέσειεν, ὅτι τά τε ἄλλ' ὧν ἀγαθὸς ποιητὴς καὶ τοῦτον τὸν μῦθον προείλετο ποιῆσαι, ἡγούμενος κάλλιστον ἂν γενέσθαι τοῖς πολίταις παράδειγμα τὰς ἐκείνων πράξεις, πρὸς ἃς ἀποβλέποντας καὶ θεωροῦντας συνεθίζεσθαι ταῖς ψυχαῖς τὸ τὴν πατρίδα φιλεῖν. Ἄξιον δὲ καὶ τῶν Ἰαμβείων ἀκοῦσαι, ἃ πεποίηκε λέγουσαν τὴν μητέρα τῆς παιδός· ὄψεσθε γὰρ ἐν αὐτοῖς μεγαλοψυχίαν καὶ γενναιότητα ἀξίαν καὶ τῆς πόλεως, καὶ τοῦ γενέσθαι Κηφισοῦ θυγατέρα.

1.

Τὰς χάριτας ὅστις εὐγενῶς χαρίζεται,
ἥδιον ἐν βροτοῖσιν· οἳ δὲ δρῶσι μὴ,
χρόνῳ δὲ δρῶσ', εἰ δρῶσι, δυσγενέστερον.
ἐγὼ δὲ δώσω τὴν ἐμὴν παῖδα κτανεῖν·
λογίζομαι δὲ πολλά. πρῶτα μὲν πόλιν
οὐκ ἦν τιν' ἄλλην τῇσδε βελτίω λαβεῖν,
ἣ πρῶτα μὲν λεὼς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν,
αὐτόχθονες δ' ἔφυμεν, αἱ δ' ἄλλαι πόλεις,
πεσσῶν ὁμοίως διαφοραῖς ἐκτισμέναι,
ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν εἰσαγώγιμοι·
ὅστις δ' ἀπ' ἄλλης πόλεος οἰκίζει πόλιν,
ἁρμὸς πονηρὸς ὥσπερ ἐν ξύλῳ παγείς,
λόγῳ πολίτης ἐσθ', οἷς δ' ἔργοισιν οὔ.
ἔπειτα τέκνα τοῦδ' ἔκατι τίκτομεν,
ὡς θεῶν τε βωμοὺς πατρίδα τε ῥυώμεθα.
πόλεως δ' ἁπάσης τοῦνομ' ἓν, πολλοὶ δέ νιν
ναίουσι· τούτους πῶς διαφθεῖραί με δεῖ,
ἐξὸν προπάντων μίαν ὑπερδοῦναι θανεῖν;
εἴπερ γὰρ ἀριθμὸν οἶδα καὶ τοὐλάσσονος
τὸ μεῖζον, οὑνὸς οἶκος οὐ πλεῖον σθένει
παίσας ἁπάσης πόλεος, οὐδ' ἴσον φέρει.
εἰ δ' ἦν ἐν οἴκοις ἀντὶ θηλέων στάχυς
ἄρσην, πόλιν δὲ πολεμία κατεῖχε φλόξ,
οὐκ ἄν νιν ἐξέπεμπον εἰς μάχην δορός,

*) Tiresiam id vaticinatum esse tradit E. Phoeniss. 801. (855.) belli hujus meminit Thuc. II, 15.

Digitized by Google

θάνατον προταρβοῦσ'; ἀλλ' ἐμοί γ' εἴη τέκνα,
ἃ καὶ μάχοιτο, καὶ μετ' ἀνδράσιν πρέποι,
μὴ σχῆμα τ' ἄλλως ἐν πόλει πεφυκότα.
τὰ μητέρων δὲ δάκρυ' ὅταν πέμπῃ τέκνα,
πολλοὺς ἐθήλυν' εἰς μάχην ὁρμωμένους.
μισῶ γυναῖκας, αἵτινες πρὸ τοῦ καλοῦ
ζῆν παῖδας εἵλοντ', ὡς παρῆνεσαν κακά.
καὶ μὴν θανόντες γ' ἐν μάχῃ πολλῶν μέτα,
τύμβον τε κοινὸν ἔλαχον εὔκλειάν τ' ἴσην,
τιμῇ δὲ παιδὶ στέφανος εἷς μιᾶ μόνῃ.
πόλεως θανούσῃ τῇσδ' ὕπερ, δοθήσεται,
καὶ τὴν τεκοῦσαν, καὶ σὲ (Erechtheum dicit, quicum colloquitur), δύο δ' ὁμοσπόρω,
σώσει. τί τούτων οὐχὶ δέξασθαι καλόν;
τὴν οὐκ ἐμὴν μὲν πλὴν φύσει δώσω κόρην
θῦσαι πρὸ γαίας. εἰ γὰρ αἱρεθήσεται
πόλις, τί παίδων τῶν ἐμῶν μέτεστί μοι;
οὐκοῦν ἅπαντα γοῦν ἐμοὶ σωθήσεται
ἢ ῎ρξουσιν ἄλλοις, τήνδε γ' εἰ σώσω πόλιν,
ἐκεῖνο δ', οὗ τὸ πλεῖστον ἐν κοινῷ μέρος.
οὐκ ἔσθ' ἑκούσης τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἀνὴρ,
προγόνων παλαιὰ θέσμι' ὅστις ἐκβαλεῖ,
οὐδ' ἀντ' ἐλάας χρυσέας τε Γοργόνος
τριαιναν ὀρθὴν στᾶσαν ἐν πόλεως βάθροις
Εὔμολπος οὐδὲ Θρᾷξ ἀναστέψει λεὼς
στεφάνοισι, Παλλὰς δ' οὐδαμοῦ τιμήσεται.
χρῆσθ', ὦ πολῖται, τοῖς ἐμοῖς λογεύμασι,
σώζεσθε, νικᾶτ'· ἀντὶ γὰρ ψυχῆς μιᾶς
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τήνδ' ἐγὼ σώσω πόλιν.
ὦ πατρὶς, εἴθε πάντες οἳ ναίουσι σὲ
οὕτω φιλοῖεν, ὡς ἐγώ! καὶ ῥᾳδίως
οἰκοῖμεν ἂν σὲ, κοὐδὲν ἂν πάσχοις κακόν.

Libri v. 1. et 2. οἳ δὲ δρῶσι μὲν, χρ. δὲ δρῶσι, δυσγ., mendoso quidem τῷ μὲν, et hiante altero versu. μὴ, saepe cum μὲν particula confusum, poscit sententia, alias imperfecta futura, siquidem non omnes aliis gratificantur, sed vel debita recusant dare. verba εἰ δρ., non minus apta orationi, quam facile negligi potuerint, quivis videt. δυσγενέστεροι non male Scaliger., Grot. Excerpt. p. 363., Barnes., Taylor., Reisk., H. in nota Ms. apud Matth. 6. nihil verisimilius quam ἦν forte abiisse in ἂν vulgatum. 18. recte Meinek. in Ephemer. inscriptis „Zeitschr. f. d. Alt.“, a. 1844., I, 12., p. 14. προπώντων. codd. tautologice πρὸ πάντων. 20. idem ibidem οὐνὸς, i. e. ὁ ἑνὸς, pro ἑνός. 24. libri μὶν contra usum Tragicorum. 31. legitur nullis numeris ξ. π. εἵλοντο καὶ παρ. κ. aut hic, aut nusquam καὶ mutandum fuit in ὡς, quae passim confusae sunt particulae. 34. ita Tyrwhitt.

Digitized by Google

apud Schaefer. Mel. crit. p. 19. vulgo *στέφ. ἡ μία μόνη Π. θανοῦσα.* 38. codd. non habent *μὲν*, quod et sententiae aptum sensu *τοῦ γὲ*, versui autem necessarium est. 41. 42. libri corrupte: — *σωθήσεται· ἄρξουσιν ἄλλοι·* (,) *τήνδ' ἐγὼ σώσω π.* jam in *ἤ* intelligendum est *μᾶλλον*, potius. *ἄλλοις*, Eumolpo et Thracibus. 44. *ἀνήρ.* codd. *ἄτερ*, *ν* et *τ* confusis, ut alias. Valck. ad Phoeniss. 1022. *ἄνερ*, quod friget. 46. *ἀντ' ἐλάας* feliciter Dobraeus ad Aristoph. Plut. 586. pro *ἂν τελείας*, de *ἐλάᾳ* et *τριαίνῃ* in acropoli Athenarum evolvi jubens Meurs. Cecrop. 18.—22. et quos ibi auctores laudat, in quibus Hegesiam Strab. IX. p. 396. (607. Almel.) 48. libri *ἀναστρέψει.* correxit Musgr. 54. iidem *καί γε ῥᾳδίως*, quod initio fuerit *καὶ γὰρ ῥᾳδίως*, immisso glossemate. Ceterum hic extra ordinem posuimus hoc fragmentum, ne distrahenda essent Lycurgi verba. v. fr. 7.

De Eumolpo Apollodorus III, 15, 4. *Χιόνη δὲ* (Boreae filia) *Ποσειδῶνι μίγνυται· ἡ δὲ κρύφα τοῦ πατρὸς Εὔμολπον τεκοῦσα, ἵνα μὴ γένηται καταφανὲς, εἰς τὸν βυθὸν ῥίπτει τὸ παιδίον, Ποσειδῶν δὲ ἀνελόμενος εἰς Αἰθιοπίαν κομίζει, καὶ δίδωσι Βενθεσικύμῃ τρέφειν αὐτοῦ θυγατρὶ καὶ Ἀμφιτρίτῃ. ὡς δὲ ἐτελειώθη ἔνδον ἐν Βενθεσικύμης, ὁ ἀνὴρ τὴν ἑτέραν αὐτῷ τῶν θυγατέρων δίδωσιν· ὁ δὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν τῆς γαμηθείσης ἐπεχείρησε βιάζεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο φυγαδευθεὶς μετὰ Ἰσμάρου τοῦ παιδὸς πρὸς Τεγύριον ἦκε, Θρᾳκῶν βασιλέα, ὃς αὐτοῦ τῷ παιδὶ τὴν θυγατέρα συνῴκισεν. ἐπιβουλεύων δὲ ὕστερον Τεγυρίῳ καταφανὴς γίνεται, καὶ πρὸς Ἐλευσινίους φεύγει, καὶ φιλίαν ποιεῖται πρὸς αὐτούς. αὖθις δὲ, Ἰσμάρου τελευτήσαντος, μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Τεγυρίου παραγίνεται, καὶ τὴν πρωτοῦ μάχην διαλυσάμενος τὴν βασιλείαν παρέλαβε. καὶ πολέμου ἐνστάντος πρὸς Ἀθηναίους τοῖς Ἐλευσινίοις, ἐπικληθεὶς ὑπὸ Ἐλευσινίων, μετὰ πολλῆς συνεμάχει Θρακῶν δυνάμεως. Ἐρεχθεῖ δὲ ὑπὲρ Ἀθηναίων νίκης χρωμένῳ ἔχρησεν ὁ θεὸς κατορθώσειν τὸν πόλεμον, ἐὰν μίαν τῶν θυγατέρων σφάξῃ. καὶ σφάξαντος αὐτοῦ τὴν νεωτάτην *) καὶ αἱ λοιπαὶ ἑαυτὰς κατέσφαξαν· ἐπεποίηντο γὰρ, ὡς ἔφασάν τινες, συνωμοσίαν ἀλλήλαις συναπολέσθαι **). γενομένης δὲ μετὰ*

---

*) *τὴν πρεσβυτάτην* fuisse dicit Demaratus apud Stobaeum XXXIX, 33., et Proserpinae immolatam apud Clementem Alex. p. 12, 38. (*Ἐρεχθεὺς δὲ ὁ Ἀττικὸς καὶ Μάριος ὁ Ῥωμαῖος τὰς αὐτῶν ἐθυσάτην θυγατέρας, ὧν ὁ μὲν τῇ Φερρεφάττῃ, ὡς Δημάρατος ἐν πρώτῃ Τραγῳδουμένων, ὁ δὲ τοῖς Ἀποτροπαίοις* [Averruncis].)

**) Ipsum Erechtheum omnes sacrificasse dicit E. Ione, 239. propterea, quod unam occidendo ceteris manus sibi afferendi auctor fuit. Item Demosthenes Epitaphio p. 1397. ed. Reisk.: *Ἅπαντες ἴσασιν Ἐρεχθεῖδαι, τὸν ἐπώνυμον αὐτῶν Ἐρεχθέα ἕνεκα τοῦ σῶσαι τὴν χώραν τὰς αὐτοῦ παῖδας, ἃς Ταιναρίδας καλοῦσιν, εἰς προῦπτον θάνατον δόντα ἐναλῶσαι.* Hyacinthidas cognominatus esse filias Erechthei, quod in colle (*πάγῳ*) Hyacintho immolatae fuerint, narrat Phanodemus apud Suidam

Digitized by Google

σφαγὴν τῆς μάχης Ἐρεχθεὺς μὲν ἀνεῖλεν Εὔμολπον, Ποσειδῶνος δὲ καὶ τὸν Ἐρεχθέα [καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ]*) καταλύσαντος Κέκροψ (II.) ὁ πρεσβύτατος τῶν Ἐρεχθέως παίδων ἐβασίλευσεν, ὃς, γήμας Μητάδουσαν τὴν Εὐπαλάμου παῖδα, ἐτέκνωσε Πανδίονα.

Haec fere exposita fuerint in prologo fabulae, quem Er. videtur egisse. eo referenda sunt fragmenta 2. et quae sequuntur usque ad 6.

2.

Clemens. Alex. Strom. VI. p. 619, d.

— Ἐν ἀστρώτῳ πέδῳ
εὕδουσι, πηγαῖς δ' οὐχ ὑδραίνουσιν πόδας.

Sellos dicit, sacerdotes oraculi Dodonaei, Graecorum antiquissimi. id item consuluisse videtur rex sollicitus de bello, quod Persico non levius fuisse ait Isocrates Paneg. §. 19. de Sellis v. cum aliis, tum Homerum Il. π', 234., ejusque interpretes.

3.

Append. Stobaei Vaticani II, 67., p. 292. Μίασμα δρυός. παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἐρεχθεῖ αἰνιττόμενον τὸ Θηβαῖον παρανόμημα εἰς τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον. — ἠσέβησαν γὰρ εἰς τὴν ἱέρειαν, εἰσβαλόντες αὐτὴν εἰς τὸν ἐν Δωδώνῃ λέβητα ζῶντα, ἐρωτικῶς διατεθεῖσαν εἰς ἕνα τῶν θεωρῶν.

4.

Hesych. Ζεῦγος τριπάρθενον. Ε. Ἐρεχθεῖ. „Tres Erechthei filias designari censeo, quanquam 4 commemorat Lycurgus (item Hyginus fab. 46.), 6 Suidas v. Παρθένοι e Phanodemo. sed Theon schol. in Arat. 169., ubi Hyadas tres commemorari ab Euripide dixit, paulo post: Ε. μὲν οὖν ἐν Ἐρεχθεῖ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας Ὑάδας φησὶ γενέσθαι τρεῖς οὔσας." Matth. Potuit Erechtheus dicere Ζεῦγος θυγατέρων ἔστι μοι τριπάρθενον.

5.

Stephan. Byz. v. Αἰθίοψ.

Αἰθιοπίαν νιν ἐξέσωσ' ἐπὶ χθόνα.

Ita Dind., Bergk. apud W. p. 1598., Hartung. E. restit. p. 465. codd. pravis numeris ἐξέσωσας. de re v. Apollod. l. c.

---

v. Παρθένοι: sed aliter, monente W., Apollod. III, 15, 8., Hygin. 238., Harpocrat. h. v., Diod. XVII, 15. cf. Euripidis interpp. ad Ionem l. c. Ceterum notus est honor divinus, quo Athenienses coluerunt Erechtheum ejusque filias, Παρθένους dictas κατ' ἐξοχήν ad modum Minervae. v. Cic. de N. D. III, 19, 49.

*) Verba spuria: successit enim in regnum Erechtheo filius Cecrops, et huic Pandion alter ejus nominis.

Digitized by Google

6.

Plutarch. II. p. 809, d.

Φιλῶ τέκν', ἀλλὰ πατρὸδ' ἐμὴν μᾶλλον φιλῶ.

Probabiliter haec hujus fabulae fragmentis annumerat Porson. Advers. p. 256. (226.) Malim autem, ne *τέκνα* lateat in thesi, *Φιλότεκνος* (scil. *εἰμὶ*), *ἀλλὰ* etc.

7.

Idem (?) ibidem p. 310, d. *Ἐρεχθεὺς πρὸς Εὔμολπον πολεμῶν ἔμαθε νικῆσαι, ἐὰν τὴν θυγατέρα προθύσῃ, καὶ συγκοινωνήσας τῇ γυναικὶ Πραξιθέᾳ προέθυσε τὴν παῖδα. μέμνηται Ε. ἐν Ἐρεχθεῖ.*

Ejus colloquii regis cum uxore consentiente nihil superest praeter aliquot versus apud Plutarchum, vulgo dictum, II, p. 604, d, e, ubi sic loquitur ille, quisquis est: *Τίς γὰρ εἴρηκε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἐγκώμιον τοιοῦτον, οἷον Ε.;*

Ἥι πρῶτα μὲν λεὼς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν,
αὐτόχθονες δ' ἔφυμεν· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις,
πεσσῶν ὁμοίως διαφορηθεῖσαι βολαῖς,
ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν ἐξαγώγιμοι.

Sola relicta uxor videtur dixisse illa, quae 1. loco posuimus.

E colloquio Erechthei cum filia, nesciente, quid rerum gerat.

8.

Εἰ δ' ἂν πάρεργόν χρή τι κομπάσαι, γύναι,
οὐρανὸν ὑπὲρ γῆς ἔχομεν εὖ κεκραμένον,
ἵν' οὔτ' ἄγαν πῦρ, οὔτε χεῖμα συμπιτνεῖ·
ἃ δ' Ἑλλὰς Ἀσία τ' ἐκτρέφει κάλλιστα γῆς,
τὰ δέλεαρ ἂν γ' ἔχοντα συνθηρεύομεν.

horum versiculorum 4. malim *εἰσαγ.*, ut apud Lycurgum fr. 1. v. 5. libri *Εἰ δὲ παρ.*, ubi Musgrav. metro succurrens *Εἰ δ' ἐς πάρ.* idem 6. recte *κεκραμ.* pro *συγκεκραμένον*, in quo *συγ* natum videatur ex *εν*, quod antecedit. v. 8. et 9., item corrupto metro et obscura sententia, legitur

ἃ δ' Ἑ. Ἀ. τε τρέφει κάλλιστα
τῆς γε δέλ. ἔχοντες συνθ.

γῆς forte abiit in *τῆς*, cui simile *τὰ*, i. e. *ταῦτα*, facile interciderit. Annotavit Matth., verbi *Εἰ δὲ — συνθηρεύομεν* nonnisi post Lycurgi tempora addi potuisse, ex interpolatione, ut conjicias, histrionum, cujus generis multa exempla collegisse Boeckhium libro de Tragicis graecis.

9.

Suidas. *Ἀνάστατοι: πλακούντων εἶδος. — αἱ δὲ σελῆναι πέμματά εἰσι πλατέα κυκλοτερῆ· πέλανοι δὲ τὰ εἰς θεοὺς πέμματα. — καὶ ἐν Ἐρεχθεῖ τὰς σελήνας πελάνους εἴρηκεν Ε.*

Καὶ ποῖ πολὺν γὰρ πέλανον ἐκπέμπεις δόμων,
φράσον, σελήνας τάσδε πυρίμου χλόης.

Digitized by Google

eadem habet Suid. v. σελῆναι, ubi itidem, ut hic, legitur *Καί μοι*, μ et π litteris inter se permutatis, imperfecta quidem sententia. Toup. Emend. Suid. I. p. 53.: „Rogat virgo, fati sui nescia, quo iste tantus apparatus (sacrificii). Dic mihi, inquit ad patrem, quo has placentas es missurus? nam video te plurimas mittere."

10.

Suid. *Βοῦς ἕβδομος: πέμματα κέρατα ἔχοντα κατὰ μίμησιν τῆς πρωτοφανῆς σελήνης. ἐκάλουν δὲ αὐτὸν βοῦν, προστιθέντες καὶ τὸ ἕβδομον, ἐπεὶ ἐπὶ ἓξ ταῖς σελήναις ἐπεδύετο οὗτος ἕβδομος. ὁμοίως δὲ αἱ σελῆναι πέμματα πλατέα κυκλοτερῆ, καὶ οὕτως ἐκάλουν. ἔστι δὲ παρὰ Εὐριπίδῃ ἐν Ἐρεχθεῖ, καὶ παρ' Ἀχαίῳ ἐν Ἰριδι.* Videntur haec pertinuisse ad superiora hoc modo: — *χλόης, Βοῦν ἕβδομον δέ.*

Filiam Er. immolaturus in publicum prodire jubet, dubitante illa, idne fieri liceat per pudorem. cui pater

11.

Clemens Alex. Strom. VI, p. 621, b.

Αἰδοῦς δὲ καὐτὸς δύσκριτως ἔχω πέρι·
καὶ δεῖ γὰρ αὐτῆς, κἄστιν οὐ κακὸν μέγα.

vult enim sacra ea facere pro exercitu, sicut fit in Hecuba et Iphigenia Aulidensi.

Erechthei verba ad exercitum.

12.

Stob. 52. p. 360.

Οὐδεὶς στρατεύσας ἄδικα σῶς ἦλθεν πάλιν.

13.

———

Ὡς σὺν θεοῖσι τοὺς σοφοὺς κινεῖν δόρυ
στρατηλάτας χρή, τῶν θεῶν δὲ μὴ βίᾳ.

14.

———

Μισῶ δ', ὅταν τις καὶ χθονὸς στρατηλάτης
μὴ πᾶσι πάντων προσφέρῃ μειλίγματα.

Ducis officium dicit esse, ut omnibus omnium incommodis afferat remedia, ne suis quidem rebus parcens.

15.

Stob. 49. p. 355.

Ὀλίγους ἐπαινῶ μᾶλλον ἢ πολλοὺς κακούς.

„Imbellium agmen sperno pro paucis bonis. (Grot.) *Ὀλίγους* nimirum *ἀγαθούς*, omisso vocabulo, quod in opposito latet." Matth.

Digitized by Google

16.

Idem 57. p. 378.

Ναῦς εἰ μεγίστη, κρεῖσσον ἢ μικρὸν σκάφος.

Putide libri *N. ἡ μ. κρ. ἢ μ. σκ.*, quod negligenter vertit Grot. Quaerenda navis magna prae tenui scapha. imo Quamvis ingentem navem superet lembulus. *εἰ* valet *εἰ καὶ*, ut Odyss. *β'*, 251. et alias. comparat Er. Thracum exercitum navi maximae, atticum lembo seu scaphae.

17.

Idem 29. p. 199.

Ἐκ τῶν πόνων τοι τἀγάθ' αὔξεται βροτοῖς·
ὁ δ' ἡδὺς αἰὼν ἡ κακή τ' ἀτολμία
οὔτ' οἶκον, οὔτε βίοτον, οὐδὲν ὠφελεῖ.

18.

Id. 120. p. 609.

— Ἐγὼ δὲ τοὺς καλῶς τεθνηκότας
ξῦν φημι μᾶλλον τοῦ βλέπειν τοὺς μὴ καλῶς.

Graviter affecta. proposuerim hoc — *μᾶλλόν γ' ἢ βλέποντα μὴ καλῶς*, vel potius hoc, quod illo fortius: — *ξ. φημί γ', ἀλλ' οὐ τὸν βλέποντα μὴ κ.* videntur confusa *γ* et *μ*, ut Odyss. *τ'*, 183, Soph. Oed. Col. 844. non ita raro confusa *γ* et *τ*, *η* et *ου*. videntur autem librarii scripsisse *βλέποντας* (ex quo nata *βλέπειν τοὺς*), ut *τεθνηκότας*.

19.

Id. 92. p. 512.

Τὰς οὐσίας γὰρ μᾶλλον ἢ τὰς ἁρπαγὰς
τιμᾶν δίκαιον· οὔτι γὰρ πλοῦτός ποτε
βέβαιος ἄδικος.

libri *οὔτε*. tueri potius bello jubet, quae quis possidet, quam rapere aliena: neque enim in longum durare injustas divitias.

Letali vulnere accepto sive ab hoste aliquo, sive a Neptuno, ut narrat Apollodorus *), Athenas reportatur Er. et supremo alloquitur filium Cecropem **), praecepta ei dans vivendi.

---

*) Hyginus fab. 46.: Ipse Erechtheus ab Jove, Neptuni rogatu, fulmine est ictus.

**) W. D. griech. Trag., III. Abth. S. 1594.: „Zu verschiedenen Zwecken führt E. gern Kinder vor; im Telephos reisst Dieser den Orest aus der Wiege, in der Andromache ergreift Menelaos mit Hermione deren Söhnchen, in der Iphigenia in Aulis kommt der kleine Orestes vor, in den Schutzflehenden singen die 7 Mütter ein Wechsellied mit ihren Knaben, in der Alkestis bejammert Eumelos den Tod seiner Mutter, in der Philosophin Melanippe kommen 2 Säuglinge vor.“ et ibidem II. Abth. S. 694. de Alcmene Eurip.: „War der Inhalt des Stücks, dass Alkmene dem Rhadamanthys, der als Flüchtling unerkannt, oder vielleicht als ein

Digitized by Google

20.

Stob. 3. p. 36.

Ὀρθῶς μ' ἐπήρου, βούλομαι δέ σοι, τέκνον,
(φρονεῖς γὰρ ἤδη κἀποσώσαι' ἂν πατρὸς
γνώμας φράσαντος, ἣν θάνω,) παραινέσαι
κειμήλι' ἐσθλὰ καὶ νέοισι χρήσιμα·
βραχεῖ δὲ μύθῳ πολλὰ συλλαβὼν ἐρῶ.
Πρῶτον φρένας μὲν ἡπίους ἔχειν χρεών,
τῷ πλουσίῳ τε μὴ διδοὺς μεῖζον μέρος
ἴσον σεαυτὸν εὐσεβεῖν πᾶσιν δίδου.
δυοῖν παρόντοιν πραγμάτοιν πρὸς θάτερον,
γνώμην προσάπτειν τὴν ἐναντίαν μέσοις.
ἀδίκως δὲ μὴ κτῶ κτήματ', ἢν βούλῃ πολὺν
χρόνον μελάθροις ἐμμένειν· τὰ γὰρ κακῶς
οἴκους ἐσέλθοντ' οὐκ ἔχει σωτηρίαν.
ἔχειν δὲ πειρῶ· τοῦτο γὰρ τό τ' εὐγενὲς
καὶ τοὺς γάμους δίδωσι τοὺς πρώτους ἔχειν,
ἐν τῷ πένεσθαι δ' ἐστὶν ἥ τ' ἀδοξία,
κἂν ᾖ σοφός τις, ἥ τ' ἀτιμία βίου.
φίλους δὲ τοὺς μὲν μὴ χαλῶντας ἐν λόγοις
κέκτησο, τοὺς δὲ πρὸς χάριν σὺν ἡδονῇ
τῇ σῇ πονηροὺς κλεῖθρον εἱργέτω στέγης,
ὁμιλίας τε τὰς γεραιτέρας φίλει,
ἀκόλαστα δ' ἤθη, λαμπρὰ συγγελᾶν μόνον,
μίσει· βραχεῖα τέρψις ἡδονῆς κακῆς.
ἐξουσίᾳ δὲ μήποτ' ἐντυχὼν, τέκνον,
αἰσχροὺς ἔρωτας δημοτῶν διωκάθειν,
ὃ καὶ σίδηρον ἀγχόνας τ' ἐφέλκεται,
χρηστῶν πενήτων ἢν τις αἰσχύνῃ τέκνα.
καὶ τοὺς πονηροὺς μήποτ' αὐξάνειν πόλει·
κακοῦ γὰρ ἐμπλησθέντες ἂν νομίσματος,
ἢ πόλεος ἐμπεσόντες εἰς ἀρχήν τινα,
σκιρτῶσιν, ἀδόκητ' εὐτυχησάντων δόμων.
Ἀλλ', ὦ τέκνον, δός μοι χέρ', ὡς θίγῃ πατήρ,
καὶ χαῖρ'! ὑπ' αἰδοῦς δ' οὐ λίαν ἀσπάζομαι·
γυναικόφρων γὰρ θυμὸς ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ.

Versu 10. Ms. Voss., et Paris. recentior προσάπτειν. vulgo προσάπτων. deinde libri (ex v. 23., opinor) μίσει, metro corrupto. μέσοις, mediis, qui sunt neutrius partis seu factionis in republica.

---

fälschlich Beschuldigter, zuerst auftrat, dann als der Sohn des Zeus u. der ruhmvolle Gesetzgeber sich erwies, ihre Hand gab, so musste nothwendig (?) auch der Knabe Herakles, auf dessen Erziehung der Mythus diese Verbindung eigentlich berechnet haben möchte, auf der Bühne erscheinen." poterat etiam commemorare Polydorum Hecuba, Medeae filios, Herculis in Heraclidis et Hercule furente. nec tamen haec omnia confinxit E., sed in nonnullis veterem famam secutus est.

Digitized by Google

Gellius N. A. II, 12. „In legibus Solonis — legem esse Aristoteles refert scriptam ad hanc sententiam: Si ob discordiam dissensionemque seditio atque discessio populi in duas partes fieret et ob eam causam irritatis animis utrimque arma caperentur, pugnaretur-que, (malim metu soloecismi „fiet, capientur, pugnabiturque") tum qui in eo tempore in eoque casu civilis discordiae non alterutrae parti sese adjunxerit, sed solitarius separatusque a communi malo civitatis secesserit, is domo, patria, fortunisque omnibus careto, exul extorrisque esto." cf. Plut. Solone, pag. 89, a, G. G. S. Köpke libro Nitschiano de Antiquitatibus graecis germanice scripto, vol. 4. p. 555. et sequ. Post 17. potest ut forte exciderint illa apud Stobaeum 74. p. 451.

21.

Θετῶν δὲ παίδων ποῦ κράτος; τὰ φύντα γὰρ
κρείσσω νομίζειν τῶν δοκημάτων χρεών.

quibus verbis Er., postquam opibus illustres nuptias conciliari dixit, deterruisse filium videtur a coelibatu, quem si forte quibusvis nuptiis praetulisset Cecrops, nimirum adoptandi fuissent liberi, quos infirmos rex putat prae naturalibus. „*δοκήματα* sunt *οἱ δοκοῦντες*, ut *παιδεύματα οἱ παιδευθέντες*." Matth. 25. v. de hac re Köpke l. c. cap. 22, 10. 28. *καὶ τοὺς π.* vereor ne E. dixerit *κἀστοὺς π.*, sicut *φίλους πονηροὺς* 20. ibidem cum *αὔξειν ἐν πόλει* legatur apud Stob. 40., videndum an praestet scribi *αὔξαν' ἐν π.*: nam *αὔξειν* quidem evertit metrum tragicum. 29. haec vulgantur vix graeca: *κακοὶ γ. ἐ. ἢ νομ. κακοῦ νομίσματος*, male partae pecuniae. 32. vulgo: *μοι δὸς χ.*, priore loco posito pronomine enclitico, quod nefas.

Matrem amare et Cecropem et ceteros jubet liberos his verbis

22.

Stob. 77. p. 454.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν μητρὸς ἥδιον τέκνοις·
ἐρᾶτε μητρός, παῖδες, ὡς οὐκ ἔστ' ἔρως
τοιοῦτος ἄλλος, οἷος αἰδοίων ἐρᾶν.

Vitiose libri *οἷος ἡδίων ἐρᾶν. αἰδοίων*, venerabilium seu pie colendorum hominum, parentum, cognatorum, civium et patriae. eum amorem vulgari praeferendum ducit rex sapiens.

Chori vox tranquillam senectutem optantis post feliciter gesta bella.

23.

Idem 53. p. 367.

Ἀρκείσθω δόρυ μοι μίτον ἀμφιπλέκειν ἀράχνας, dactyl. hexam. log.

μετὰ δ' ἡσυχίας anap.

πολιῷ γήρᾳ συνοικοίην, spond. dim.

Digitized by Google

ἀείδοιμι δὲ στεφάνοισιν κάρα στεφανώσας, priap. polysch.
Θρηίκιον πέλταν πρὸς Ἀθήνας dact. tetr.
περικίοσιν ἀγκρεμάσας θαλάμοις, anap. dim.
δέλτων τ' ἀναπτύσσοιμι γῆρυν, i. d. h.
ἃν σοφοὶ κλέωνται. ithyph.

Versu 1. ἀρκείσθω habent Paris. A. et Arsen.; Vossianus liber σθω ἀρκείτω. Stob. Gesner. Ἀρκείτω μοι μίτον ἀμφ. ἀράχνα. Valck. Diatr. p. 168.

Κείσθω δόρυ μοι μίτον ἀμφιπλέκειν
ἀράχναις,

cum apud Plutarchum Nicia, t. I, p. 529, a, legisset Ἐκόθουν (dicit Athenienses post pugnam ad Amphipolin, quae pugna commissa est Olymp. 105, 2., ante Chr. nat. 359.) τὸν — ἀπόλεμον βίον, ἡδέως μὲν ἀδόντων τὰ τοιαῦτα χορῶν ἀκούοντες Κείσθω δόρυ μοι μίτον ἀμφιπλέκειν ἀράχναις. quod certatim arripuerunt viri docti, quamvis haud raro memoria falsus sit Plut., optimeque habeat ἀρκείσθω, sufficiat, „satis mihi sit hastae telam circumtexere araneas," quae est imago frequentata pacis et quietis. ἀράχναις ne apud Plutarchum quidem vitio carere puto, sed ibi quoque reposuerim ἀράχνας, cui vicinius ἀράχνα quam ἀράχναις. certe hoc difficile explicatu est. 4. codd. στεφάνοις κάρα πολιὸν στεφανώσας, quod miror propagari, cum superiore versu legatur πολιῷ γήρᾳ: neque enim adeo inelegantem novi Euripidem. denique 8. libri ἂν σοφοὶ κλέωνται. Gaisford. et alii ἂν σ. κλέονται, quo sane opus esset, si ἄν dixisset E. at quis ferat unicum hunc Dorismum, vel propterea reponat ἀσυχίας, Θρᾴκιον, Ἀθάνας, γᾶρυν? Imo ἄν, i. e. ἤν sive ἐὰν (v. H. ad Viger. §. 291.), scribendum esse intellexi, cui aptum est κλέωνται, scil. αὐτὴν, τὴν γῆρυν. Chorus jam legere in otio pacis cupit libros, quos viri sapientes probaverint.

24.

Etymol. M. p. 153, 31. Ἀσιᾶτις. „Ἀσιάδος κρούματα," τῆς κιθάρας. οὕτως Ἀριστοφάνης (Thesm. 119, 20.) εἶπε, παρῳδῶν τὸ ἐξ Ἐρεχθέως Εὐριπίδου. ἡ τρίχορδος κιθάρα οὕτω καλεῖται.

25.

Schol. Aristoph. Lys. 1059. (1131.) „Ὀλυμπίασιν, ἐν Πύλαις, Πυθοῖ, ποσούς:" Ὅλος ὁ ἴαμβος λέλεκται ἐξ Ἐρεχθέως.

De tempore, quo primum acta est haec tragoedia, Meinek. in Ephemerid. Marburg. (Zeitschr. f. d. Alterth. a. 1843. II, 24.) ita sentit, id ut non serius fuisse contendat Olympiadis 92. anno 2. propterea, quod eo spectat Comicus in Thesmophoriazusis et Lysi-

Digitized by Google

strata, quae acta est archonte Callia, Ol. 92, 1., ante Chr. nat. 412., quo anno Comicum etiam Thesmophoriazusas docuisse censet Palmerius.

XIX. ΕΥΡΥΣΘΕΥΣ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ.

In hoc dramate Herculis descensum ad Inferos tractatum fuisse satis apparet, nec male Hartungus, fragmento quodam ex incertis usus, Cerberum apportatum ab eo putat. Prologum, in enarrandis heroïs laboribus versatum, vel Satyrus aliquis videtur egisse, vel ipse Hercules, ab Hesperidibus reversus. (fr. 1.—4.) qua de re certior factus Eurystheus Copreum praeconem ad eum miserit juratum ne, quam ab se metuatur, indicet Herculi. Igitur ad hunc praeco perfert jussum domini de adeundis Inferis Cerberoque adducendo. quo jusso crudelissimo iratus Hercules ipsum Eurystheum convenit invitum expostulans et accusans, mox tamen ad se rediens, contemto summo periculo, eum quoque laborem subit, brevique feliciter exantlat, incredulo tyranno, ubi senex quidam reditum nuntiat heroïs, suem, vel lyncem, ut ei visum est, apportantis. Tum ipse denuo Hercules inductus vulnera sua, a Cerbero *) inflicta, curat, deinde vino et laetitiae indulget cum Satyris.

1.

Stob. 96. p. 531.

Οὐκ οἶδ', ὅτῳ χρὴ κανόνι τὰς βροτῶν τύχας
ὀρθῶς ἀθρήσαντ' εἰδέναι τὸ δραστέον.

2.

Idem 75. p. 452.

Μάτην δὲ θνητοὶ τοὺς νόθους φεύγουσ' ἄρα
παῖδας φυτεύειν· ὃς γὰρ ἂν χρηστὸς φύῃ,
οὐ τοὔνομ' αὐτοῦ τὴν φύσιν διαφθερεῖ.

3.

Idem 90. p. 505.

Νῦν δ', ἤν τις οἴκων πλουσίαν ἔχῃ φάτνην,
πρῶτος γέγραπται τῶν κακιόνων κρατεῖ,
τὰ δ' ἔργ' ἐλάσσω χρημάτων νομίζομεν.

---

*) Apollodorus II, 5, 12, §. 8. de Hercule apud Plutonem: *Αἰτοῦντος δὲ αὐτοῦ Πλούτωνα τὸν Κέρβερον, ἐπέταξεν ὁ Πλούτων ἄγειν χωρὶς ὧν εἶχεν ὅπλων κρατοῦντα. ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς πύλαις τοῦ Ἀχέροντος τῷ τε θώρακι συμπεφραγμένον καὶ τῇ λεοντῇ συσκεπασθεὶς, καὶ περιβαλὼν τῇ κεφαλῇ* (imo ταῖς κεφαλαῖς, v. ibidem §. 1.) *τὰς χεῖρας, οὐκ ἀπῆκε, καίπερ δακνόμενος ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν οὐρὰν δράκοντος.* —

Digitized by Google

Grot.: „Nunc qui domum habitat divite instructam penu, Summis adaequat hunc malorum factio. Habemus omnes facta post pecuniam.“

4.

Pollux X, 145. *Ὅτι δὲ καὶ τὴν σπάθην ἐπὶ τοῦ ξίφους εἰρήκασιν, εὕροις ἂν ἐν Εὐριπίδου Εὐρυσθεῖ σατυρικῷ, Πᾶς δὲ φασγάνῳ ἐξηθέριζεν ὥστε πύρινον σπάθῃ κολούων φασγάνου μελανδέτου.* „ἐξηθ. vox ex nihili, pro qua recte e Seberi Ms. Piersonus Verisim. p. 256. scripsit *ἐξεθέρισεν*, deleta voce *φασγάνῳ*, quae e glossemate ad sequ. *σπάθῃ φασγάνου* adscripto orta est. Priorem versum addito *στάχυν* explerunt, Piers. et Heath. — *πᾶς* suspectum est“ etc. Matth. Scribamus

Πᾶν δ' ἐξεθέρισεν, ὥστε πύρινον στάχυν,
σπάθῃ κολούων φασγάνου μελανδέτου.

Πᾶν, *πάντα*, omnia hydrae Lernaeae capita demetens spatha gladii nigrum manubrium habentis.

Eurystheus ad praeconem

5.

Stob. 60. p. 384.

Πιστούμενον χρηστόν τε δεῖ διάκονον
τοιοῦτον εἶναι, καὶ στέγειν τὰ δεσποτῶν.

Occultari vult metum suum Herculis, de quo metu Apollodorus II, 5, 1. *Φασὶ δὲ, ὅτι δείσας καὶ πίθον αὐτῷ χαλκοῦν εἰσκρυβῆναι ὑπὸ γῆς κατεσκεύασε.* Hoc imitatus esse videtur Diogenes Cynicus, quem dolium habitasse paulo confidentius cum alii negant, tum Bruckerus Hist. philos. t. I, p. 872. Mendose autem libri et nullis numeris priore versu *Πιστὸν μὲν οὖν εἶναι χρὴ τὸν διάκονον*, quorum verborum *εἶναι* irrepsit ex sequentibus, *τὰ* vero et *δεῖ* facile neglecta fuerint inter similia *τᾰ* et *δι-*.

Hercules Eurystheum, fortasse in dolio sedentem, objurgans

6.

Erotianus p. 366. *Τέρθρον ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ ἔσχατον καὶ ἐπὶ τέλει, ὡς καὶ Ε. ἐν Εὐρυσθεῖ ποιεῖ τὸν Ἡρακλέα λέγοντα οὕτως*

Πέμπεις δ' ἐς ᾅδου ζῶντα κοὐ τεθνηκότα,
καί μοι τὸ τέρθρον δῆλον, εἰ πορεύομαι.

Libri *Πέμψεις — τεθν.*, *καί μοι — δῆλον εἰσπορεύομαι.* alienum *Πέμψεις*, nec *π* et *ψ* confusorum exempla desunt. *εἰ πορ.* Hartungus. aliorum commenta enarrare longum est.

Nuntius senex ad Eurystheum.

7.

Aelian. H. A. XIV, 6. de lynce: *Ἔοικε δὲ ἄρα τῷ θηρίῳ τούτῳ μαρτυρεῖν καὶ Ε. τὸ ἀπρόσωπον οὖν, ὅταν που λέγῃ*

Digitized by Google

Ἦκει δ' ἐπ' ὤμοις ἢ συὸς φέρων βάρος,
ἢ τὴν ἄμορφον λύγγα, δύστοκον δάκος,
ὑπὲρ ὅτου δὲ λέγει δύστοκον, τοὺς κριτικοὺς ἔρεσθαι λῷον. Probabiliter id fragm. (172. Incert. apud Matth.) huc retulit Hartungus *). certe his verbis apte responderetur illis, haud dubie Eurysthei, quae leguntur apud scholiasten Eurip. Hecub. 797. (838.) sic autem ille:

8.

Τὸν Δαίδαλόν φασι ποιεῖν ξύλωλα, καὶ μετὰ τὸ πληροῦν [αὐτὰ] ποιεῖν ταῦτα κινεῖσθαι καὶ φθέγγεσθαι. ὅτι δὲ ἐκινεῖτο, καὶ προῖει φωνὴν (?), αὐτός γε Ε. ἐν Εὐρ. λέγει,

Οὐκ ἔστιν, ὦ γεραιέ· μὴ δείσῃς τάδε.
τὰ Δαιδάλεια πάντα κινεῖσθαι δοκεῖ
βλέπειν τ' ἀγάλμαθ', ὧδ' ἀνὴρ κεῖνος σοφός.

καὶ Κρατῖνος etc. legitur αὐτός τε et βλέπει. „His Musgrav. ab Eurystheo irrideri censet senem, qui Herculem ex Inferis redeuntem ab se visum esse nuntiasset. Non repugno.“ Matth.

Hercules, remedia vulnerum requirens.

9.

Pollux X, 108. Σκεῦος δὲ μαγειρικὸν καὶ ἠθμὸς, Εὐριπίδου ἐν Εὐρ. σατυρικῷ λέγοντος

— Ἢ κύαθον, ἢ χαλκήλατον
ἠθμὸν προσίσχειν τοῖσδε τοῖς ὑπωπίοις.

κυαθον, cucurbitam chirurgorum. libri προσίσχων. infinitivus sensu imperativi usurpatus est. Ridicule heros edax simul cucurbitam et vas culinarium cibis parandis afferri jubet.

10.

Athenaeus XI, p. 498, e. Ε. δ' Εὐρυσθεῖ ἀρσενικῶς ἔφη „Σκύφος τε μακρός.“ — Matth.: „Hinc Eustath. ad Odyss. ν', 1775, 19. = 566.“ Verba comissantis.

11.

Stephan. Byz. v. Τάρταρος. — Ὁ οἰκήτωρ Ταρτάριος, καὶ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου Ε. ἐν Εὐρ. σατ. Fortasse Cerberus a poëta appellatus est ὁ Ταρτάρειος οἰκήτωρ κύων.

XX. ΘΗΣΕΥΣ.

Argumentum tragoediae est mythus notissimus de caede Minotauri Theseique et Ariadnae amoribus ac fuga ex Creta insula.

*) Philoctetem a venatu redeuntem dici ab Ulysse in Philoctete Euripideo putat W. (D. griech. Trag., III. Abth., p. 1586.)

Digitized by Google

Hyginus fab. 42. „Theseus posteaquam Cretam venit, ab Ariadne Minoïs filia est adamatus adeo ut fratrem (Minotaurum) proderet et hospitem servaret: ea enim Theseo monstravit labyrinthi exitum. quo Theseus cum introisset et Minotaurum interfecisset, Ariadnes monitu licium revolvendo foras est egressus, eamque, quod fidem illi dederat, in conjugio secum habiturus avexit.“ Servius ad Aen. VI, 14.: „Sed tertio anno (imo „tertia vice.“ Ovidius Met. VIII, 170.: „Actaeo bis pastum sanguine monstrum Tertia sors annis domuit repetita novenis,“ *δι' ἐννέα ἐτῶν*, ut ait Plut. Thes. 15. cf. Diod. IV, 61.) Aegei filius Theseus missus est, potens tum virtute, tum forma. qui cum ab Ariadne regis filia amatus esset, Daedali consilio filio iter rexit, et necato Minotauro cum rapta Ariadne victor aufugit. Quae cum omnia factione Daedali Minos deprehendisset effecta, eum cum Icaro filio servandum in labyrinthum trusit.“ Videntur igitur Daedali partes fuisse in hoc dramate; sed etiam ipsius Minoïs, cujus verba putes illa, quae loco 4. posuimus.

Prologum Th. egisse videtur Welckero, cui assentior. eo referas fr. 1. 2. 3.

1.

Steph. Byz. v. *Εὐρώπη. λέγεται δὲ καὶ — διὰ τοῦ ι Εὐρωπία.* (sed intellecto, ut opinor, *γῆ.*) — *E. ἐν Θησεῖ*

Σχεδὸν παρ' αὐτοῖς κραςπέδοις Εὐρωπίας.

Ad Europae limbum, i. e. terminum, Cretam, se navigasse ait, ut Minotaurum interficeret.

2., 3.

Plut. Theseo cap. 15. *Τοὺς δὲ παῖδας* (Atheniensium, Minoï pro tributo missos)*) *εἰς Κρήτην κομιζομένους ὁ μὲν τραγικώτατος μῦθος ἀποφαίνει τὸν Μινώταυρον ἐν τῷ λαβυρίνθῳ*

*) De his diversa fama est apud scriptores. alii enim (Apollod. III, 15., Virg. Aen. VI, 21., Hygin. fab. 41.) tradunt, Athenienses tributum illud solvisse, Minois jussu, quotannis; alii nono quoque anno (*δι' ἐννέα ἐτῶν* Plut. Theseo, c. 15.; cf. Diod. IV, 61., Ovid. Met. VIII, 171.); rursusque alii non definito spatio (Apollod. III, 15, 8., Catull. LXIV, 76—79.). tum sunt, qui pueros tantummodo missos narrent, et quidem 7 secundum Virgilium et Hyginum l. c., 14 autem (*κόρους δὶς ἑπτὰ*) secundum Euripidem Herc. fur. 1217. (1326.); Hellanicus vero apud Plut. Thes. 17. etiam puellas in numero fuisse refert; item Apollod. l. c. (*εἰς ὃν [τὸν λαβύρινθον] κατὰ ἔτος Ἀθηναῖοι κούρους ἑπτὰ καὶ κόρας τὰς ἴσας τῷ Μινωταύρῳ βορὰν ἔπεμπον.*); et similiter Catullus l. praedicto: „(perhibent,) Electos juvenes simul et decus innuptarum Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.“ Hyginus, non idem fortasse, qui fabulas conscripsit, Poët. astron. II, 5.: „Cum Theseus Cretam ad Minoa cum 7 virginibus et 6 pueris venisset“ etc. Van Staveren ad Hygini fab. 41. verba Instituit autem (Minos), ut (Athenienses) anno unoquoque septenos liberos suos Minotauro ad epulandum mitterent, „Dicitur tamen,“ inquit, „Minos eos non interfecisse, sed pro servis habuisse, ut docet Plut. Quaest. graec. t. II. p. 299.“

Digitized by Google

διαφθείρειν, ἢ πλανωμένους αὐτοὺς καὶ τυχεῖν ἐξόδου μὴ δυναμένους ἐκεῖ καταθνήσκειν, τὸν δὲ Μινώταυρον, ὥσπερ E. φησί,

Σύμμικτον εἶδος κἀποφώλιον βρέφος
γεγονέναι, καὶ
Ταύρου μεμίχθαι καὶ βροτοῦ διπλῆ φύσει.

Priore versu Plut. t. II. p. 520, c, non βρέφος, sed habet τέρας, quod aptius. Grot.: „monstrum abominabile." satius fuit dicere „contemnendum, turpe." Hesych. Ἀποφώλιος: μάταιος, ἀδόκιμος, εὐτελής. (non ἐντελής, ut legitur in lex. Schneider. h. v.) Ceterum Barnes. suasu Gatakeri Adv. miscell. p. 518, a, haec in unam orationem conjunxit.

Jam clarus Th. factis egregiis Cretam navigavit, tributo turpi liberaturus Athenienses. quod consilium libere videtur aperuisse Minoi et officiis oblatis suis postulasse ut in amicitiam ejus reciperetur, praesertim mortuo Androgeo; fortasse etiam spem Ariadnae nuptiarum significavit. Cui nequaquam ea concessit rex opibus marisque potentia superbus, filiumque Aegei, nondum conjunctis in unam civitatem pagis Atticis imbecilli, contemnens, sic respondet, puto, inter alia, non dissimulato metu viri strenui,

4.

Stob. 43. p. 302.

Ἀνὴρ γὰρ ὅστις χρημάτων μὲν ἐνδεής,
δρᾶσαι δὲ χειρὶ δυνατὸς, οὐκ ἀνέξεται,
τὰ τῶν δ' ἐχόντων χρήματ' ἁρπάζειν φιλεῖ.

Contra Th. justorum et fortium virorum consuetudinem praeferendam dicere opibus et luxuriae.

5.

Stob. 9, p. 100.

Κρεῖσσον δὲ πλούτου καὶ πολυχρύσου χλιδῆς
ἀνδρῶν δικαίων κἀγαθῶν παρουσία.

Ad Aegeum haec refert Orion VI, 1., ubi legitur — καὶ βαθυσπόρου χθονὸς — ὁμιλίαι. Et haec et illa apta sunt tragoediis, nec desunt similia repetita apud Euripidem.

Hoc responso Minos iratus Theseum in labyrinthum abduci jubet, mortem minatus. cui non commotus Th. refert ea, quae sequuntur.

6.

Plut. Consol. ad Apoll. p. 112, d, Galen. de Hippocr. et Plat. dogm. IV, 7., vol. V, p. 418. ed. Kühn. Καλῶς γὰρ ὁ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ Θησεὺς παρεσκευάσθαι φαίνεται πρὸς τὰ τοιαῦτα. ἐκεῖνος γάρ φησιν (Galen. τοῦτο λαβὼν ὁ E. τὸ νόημα τὸν Θησέα πεποίηκε λέγοντα)

Digitized by Google

Ἐγὼ δὲ τοῦτο παρὰ σοφοῦ τινος μαθὼν
εἰς φροντίδας νοῦν συμφορᾶς τ' ἐβαλλόμην,
φυγάς τ' ἐμαυτῷ προστιθεὶς πάτρας ἐμῆς,
θανάτους τ' ἀώρους, καὶ κακῶν ἄλλας ὁδούς,
ἵν' εἴ τι πάσχοιμ' ὧν ἐδόξαζον φρενὶ,
μή μοι νεωρὲς προσπεσὸν μᾶλλον δάκοι.

V. 1. *σοφοῦ τινος.* avi Pitthei, viri prudentissimi et doctissimi, qui eum educavit Troezene. v. annot. ad Aegei fr. 3. 4. 5., p. 9. 2. *εἰς φροντ. συμφ. τε.* similiter Plut. 114, d. *τῶν ἀτρύτων ἕνεκα τούτου φροντίδων τε καὶ συμφορῶν.* annotavit Matth.

7.

Athen. X. p. 454, b. — *Ε.* *δὲ τὴν ἐν τῷ Θησεῖ τὴν ἐγγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ῥῆσιν. βοτὴρ δ' ἐστὶν ἀγράμματος αὐτόθι δηλῶν τοὔνομα τὸ Θησέως ἐπιγεγραμμένον οὕτως*

Ἐγὼ πίφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις,
μορφὰς δὲ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
Κύκλος τις ὡς τόρνοισιν ἐκμετρούμενος·
οὗτος δ' ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.
τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο·
ταύτας διείργει δ' ἐν μέσαις ἄλλη μία.
τρίτος δὲ βόστρυχός τις ὡς εἱλιγμένος.
τὸ δ' αὖ τέταρτον ἦν μὲν εἰς ὀρθὴν μία,
λοξαὶ δ' ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι
εἰσὶν· τὸ πέμπτον δ' οὐκ ἐν εὐμαρεῖ φράσαι·
γραμμαὶ γάρ εἰσιν ἐκ διεστώτων δύο,
αὗται δὲ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν.
τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές.

In verbis Athenaei *ἐγγράμματος* idem sonat atque *ἔγγραφος*, significatque ille verbo *ἔοικε*, eum esse Euripidem, qui tale quid finxisse videatur, ingenio aptum suo. Major est quaestio de re ipsa, quae hic dicitur. W. p. 735.: „Ein Hirt wird, wie es scheint, von ihm (dem Theseus) abgerichtet, die Buchstaben des Namens (Theseus), wohl doch nur der Ariadne, die, entbrannt in Liebe, ihm ihren Beistand anbieten liess u. nach seinem Namen fragte, zu beschreiben" etc. At palam Thesei navis Cretam appulsa est, palamque is adiit Minoëm: quidni igitur nomen ejus sciverit virgo regia, ut ceteri Cretenses? Non magis proficit Hartungus Eurip. restitut. p. 548., pastorem inductum esse putans, qui, gregem pascens in littore, advenientem navem, eique inscriptum Thesei nomen, conspexerit, eaque de re nuntium attulerit Ariadnae: neque enim opus fuit homine illiterato ad significandum per ambages rem minime obscuram, sed in conspectu gestam. Igitur hoc potius excogitasse suspicor Euripidem. Amore magno Ariadne perculsa Thesei, ubi spretum eum a patre comperit, mortemque pulcherrimi juvenis instare, quem quomodo servet, nondum edocta est a Dae-

Digitized by Google

dalo, rus se abdit dolens, ibique in nemore assidens sola Thesei nomen pulveri inscribit, e proximo adspiciente pastore quodam; qui, postquam illa abiit, ad eum locum, ubi sederat, accedit, miratusque ignotas sibi litteras mox amico cuidam eruditiori ex Cretibus regiam circumstantibus in tanto discrimine rem narrat. — Quod ad verba poëtae attinet, suspectum est *ἐν μέσαις* v. 6., vereorque ne ponendum sit *ἐν μέσοις*, vel *ἐμμέτρως*, i. e. *ὀρθῶς*, apte, in ipso medio. vix enim graece dictum est *ταύτας διείργει ἐν μέσαις* pro *τ. μέσας διείργει*, ut Matthiaeo visum. Idem ad 7.: „Sic etiam Theodectes loco hinc expresso apud Athen. l. c. *σ* describit: *Τρίτον δ' ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές*. respiciuntur formae litterae ≶ vel Ϛ Ϛ, quarum utraque in inscriptionibus antiquis saepe reperitur, v. c. apud Boeckh. n. 160. n. 10. cf. Montfaucon. Palaeogr. gr. p. 336. sequ."

8.

Theseus ad Minotaurum.

Schol. Aristoph. Ran. 438. (476.), adhibito Choerobosco apud Bekker. Anecd. gr. p. 1290. *Ὁ τόπος οὗτος παρὰ τὰ ἐν Θησεῖ Εὐριπίδου*

Κάρα τε γάρ σου συγχεῶ κόμαις ὁμοῦ,
ῥανῶ τε πεδόσ' ἐγκέφαλον, ὀμμάτων δ' ἄπο
αἱμοσταγῆ πρηστῆρα ῥεύσονται κάτω.

Versus 2. Choeroboscus opem tulit. Schol. mendose *ῥανεῖ τε δ' ἐγκ.* et ultimo versu metro pessumdato *αἱμοσταγεῖς πρηστῆρες*. Barnes. *πρηστῆρα*. Annotavit Matth., *ῥεύσονται* nonnisi hoc loco legi.

9.

Idem Schol. ibidem 440. (478.) „*Ταρτησία μύραινα: Μύραινα δαίμων* (?) *φοβερὰ, παρὰ τὸ μύρεσθαι. παρὰ τὰ ἐν Θησεῖ Εὐριπίδου.* et paulo post: *ἔστι δὲ τὰ ἐν Θησεῖ πεποιημένα Εὐριπίδῃ. ἐκεῖ γὰρ τοιοῦτός ἐστι σπουδάζων ὁ Ε., οἷος ἐνταῦθα παίζων.* Ex hisne concludere licet versus illos Aristophanis 470. (435.) seqq. ex Euripide desumtos esse?

Τοία Στυγός σε μελανοκάρδιος πέτρα,
Ἀχερόντιός τε σκόπελος αἱματοσταγὴς,
φρουροῦσι, Κωκυτοῦ τε περίδρομοι κύνες,
Ἔχιδνά τ' ἑκατογκέφαλος, ἢ τὰ σπλάγχνα σου
διασπαράξει, πλευμόνων τ' ἀνθάψεται
Ταρτησία μύραινα· τῷ νεφρῷ δέ σοι
αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ἡματωμένῳ
διασπάσονται Γοργόνες Τιθράσιαι,
ἐφ' ἃς ἐγὼ δρομαῖον ὁρμήσω πόδα.

Pleraque certe dictionem habent cum tragico sermone satis congruentem, si *Γοργόνας T.* excipias." Matth. V. 6 libri v. *δέ σου*, minus quidem eleganter, cum brevi intervallo legatur *τὰ σπλάγχνα*

Digitized by Google

σου. Ceterum Schol. ad v. 1.: μελαν. διὰ τῆς λέξεως τὸ φοβερὸν εἶπεν· οὐ γὰρ ἔχει καρδίαν ἡ πέτρα. — καὶ τὰ μὲν ἑαυτῷ πλάττων λέγει, τὰ δὲ ἐξ Εὐριπίδου, πρὸς φόβον Διονύσου. Sane a Comico est μελ. E quid dixerit, incertum. canes poëta dixit Furias, quod non fugit antiquum interpretem. idem δευτέρᾳ φροντίδι, vel alius cautior ad 6.: μύραινα δὲ ἰχθὺς θαλάσσιος. de muraenis venenatis ex coïtu cum viperis, qua de re fama fuit apud priscos, v. annotata ad hunc locum Comici. in pretio fuerunt Tartessiae muraenae. pro Τιθρ. E. procul dubio dixerat Λιβυστικαί. Schol. Γοργ. Τιθρ. ἀπὸ δήμου τῆς Ἀττικῆς πονηροῦ. pessimas ibi mulieres, fortasse meretrices avaras, dicere videtur. v. Anaxilae locum luculentum Athen. 558. His igitur simili oratione item Theseus Minotaurum se adortum increpuit.

10.

Chori Atticorum vox una superest ex parodo.
Schol. Aristoph. Vesp. 306. (312.)

Τί με δῆτ', ὦ μελέα μᾶτερ, ἔτικτες, ion. a min. trim.
ἵνα μοι πράγματα βόσκειν παρέχῃς; similis catal.

Schol. „Πράγματα βόσκειν": ὁ λόγος ἐκ Θησέως Εὐριπίδου. ἐκεῖ γὰρ ταῦτα λέγουσιν οἱ ταττόμενοι παῖδες εἰς βορὰν τῷ Μινωκενταύρῳ. τὸ δὲ ἑξῆς τὸ „Ἀνόνητον ἄρα" Ἱππόλυτός ἐστιν ὁ λέγων ἐκεῖ.

— Ἀνόνητον ἄγαλμα πατὴρ anap. dim.
οἴκοισι τεκών.

Inepte Schol. Venetus: Καὶ τοῦτο παρὰ τὰ ἐκ Θησέως. ἔστι δὲ Ἱππόλυτος ὁ λέγων ταῦτα ἐκεῖ. Igitur haec pertinent ad Hippolytum priorem: neque enim Hippolyti partes esse potuerunt in Theseo. ceterum codd. πάτερ laborante versu. Redeo ad verba Τί με — παρέχῃς; in quibus mire dictum est et sine exemplo, si bene memini, πράγματα βόσκειν παρέχῃς, praesertim in re, quae vix alium proprio sensum admittat verbi βόσκειν. nam nihil quidem difficultatis habet ἵνα μοι πράγματα παρέχῃς, sed nemo concoquat βόσκειν, i. e. ὥστε βόσκειν, non addito accusativo objecti. quare equidem vitiosum puto πράγματα, posuerimque sententia praeclara ἵνα με (vel firmiore metro ἵνα μ' οὖν vel ἵνα μ' ἄν) φράγματα β. π., „ut me septis, i. e. incluso in labyrinthum Minotauro, τῷ φραττομένῳ, devorandum praeberes." res dicta pro persona, ut Hippol. 11. (Πιτθέως παιδεύματα) et alias. quod qui durum videbitur, ei auctor sim ut ponat ἵνα μ' εἰς φράγματα (in septum, labyrinthum) β. π.; Non semel π et φ confusa: v. annotata nobis ad Iliad. χ', 11. et Athen. 342, e, quem locum purgavimus in scripto nuper edito de Comicis graecis (Die griech. Komiker, S. 31.). De tempore, quo primum acta fuerit tragoe-

Digitized by Google

dia, ex hoc loco existimari potest: docuit enim Aristophanes Vespas Olymp. 89. anno 2., sive ante Chr. nat. 423.

XXI. *I N Ω.*

Hyginus fab. 4. „Ino Euripidis. Athamas in Thessalia rex cum Inonem uxorem, ex qua duos filios (Muncker.: Supple susceperat, vel simile quid.) periisse putaret, duxit Hypsei (male codd. Nymphae. correxit Muncker., collatis prae aliis ipso Hygino fab. 157. et 239. [oblitus est fab. 1.], et Apollodoro I, 9, 2., quibus van Stav. adjunxit Tzetzen ad Lycophr. v. 22.) filiam Themisonem uxorem. ex ea geminos liberos procreavit. Postea resciit, Inonem in Parnaso esse, quam bacchationis causa eo pervenisse. (mirum, ni dixit „cum [quum] b. c. eo pervenisset.") Misit qui eam adducerent; adductam celavit. Resciit Themisto eam inventam esse, sed, quae esset, nesciebat. coepit velle filios ejus necare. rei consciam; quam captivam esse credebat, ipsam Inonem sumsit et ei dixit, ut filios suos candidis vestimentis operiret, Inonis filios nigris. Ino suos candidis, Themistonis pullis operuit. Tunc Themisto decepta suos filios occidit. Id ubi resciit, ipsa se necavit. Athamas autem in venatione per insaniam Learchum majorem filium interfecit; at Ino cum minore filio Melicerte in mare se dejecit et dea est facta." Hoc Catone contenti simus: nam aliter Hyginus, ut inconstans est, si tamen idem utrobique, rem narrat 1. fabula; aliter etiam Herodorus apud Schol. Apollonii II, 1144., et Nonnus IX. et X., de quibus v. W.

Prologum egisse videtur ipsa Ino, reducta ex Parnasso et adstans ante regiam, dubia de sorte futura sua (fr. 2.). culpam se commeruisse fatetur choro Thessalarum (fr. 4.), quae statim agnitam caram sibi olim reginam bono animo esse jubent (15. seqq.). Tum Athamas prodit et primum quidem objurgaverit Inonem propter fugam et bacchationem diuturniorem, ex qua se illam magno dispendio retraxisse dicit. ad haec Ino obnoxie quidem pro conditione sua, nec tamen humiliter, sed digne Cadmi filia, respondet (6., 7.). ille vero, libertatem ejus aegre ferens, generali sententia (8.) reprehendit homines, qui delicta suo contegere student audacia; sed deinde, pristinae memor consuetudinis, manere jubet eam apud se domi incognitam Themistoni, tanquam ancillam ejus, culpae vacua, quamvis mediocri, fortuna contentam, rectaque suadendo conjugi et a turpibus eam avertendo se demereri (8., 9., 10.). Igitur Ino deducitur ad Themistonem, eique placet adeo, ut mox consciam eam faciat consilii sui de interficiendis ipsius Inonis filiis, ne suis aliquando in successione regni nobilius illorum genus officiat (13., 14.). Tacere secretum jussa Ino fidem promittit, simul autem dehortatur invidiosam mulierem a committendo immani sce-

Digitized by Google

lere, nihil metuendum esse dicens proli uxoris legitimae. Hic locum habere potuit versiculus ille, quem huic fabulae vindicavit W. (D. griech. Trag., 3. Abth., p. 1591.),

1.

Schol. Aristoph. Plut. 517; (521.), Suid. v. *ἀνδραποδίζω*, Schol. Eurip. Phoen. 1328. (1407.)

Πολλοὶ παρῆσαν ἀλλ' ἄπιστα Θεσσαλά.

(in vulgatis libris legitur ex interpretatione, qua metrum senarii tragici corrumpitur, *ἄπιστοι*, sed apud schol. Euripidis *ἄπιστα Θεσσαλοῖς*.) apte enim Themisto Inoni responderit, multos quidem adfuisse in suis nuptiis, qui testimonium dicere de iis possint, sed infidos esse Thessalos. Jam res ita geritur, ut narrat Hyginus. In fine Nuntius verba fecerit de Athamantis furore et Learchi interitu, ipsumque Epilogum egisse videtur Neptunus, Inonis proavus, qui ipsam et filium mari mersos suscepit, regni sui participes futuros (24.). Chorus pro re nata invidiam atque avaritiam detestatur alterius dominae, alteram vero infelicem bene sperare jubet, nec dolori nimium indulgere fragilibus mutabilibusque rebus humanis. Inonis verba prologo.

2.

Stob. 71. p. 432.

Φεῦ,
ὅσῳ τὸ θῆλυ δυστυχέστερον γένος
πέφυκεν ἀνδρῶν! ἔν τε τοῖσι γὰρ καλοῖς
πολλῷ λέλειπται, κἀπὶ τοῖς αἰσχροῖς πλέον.

Pudet prius admissorum. cf. 4.

3.

Schol. Pindar. Isthm. 41. p. 39. *Ἐν ὕπνῳ γὰρ πέσεν (φάμα παλαιὰ εὐκλέων ἔργων)· ἀλλ' ἀνεγειρομένα χρῶτα λάμπει: τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ E. κέχρηται,*

Ἀδοῦσα δ' Ἰνὼ συμφορῶν πολὺν χρόνον
νῦν ὄμμ' ἐγείρει.

libri *Ἰδοῦσ' ἀδινοῦς συμφορὰν* etc. Valck. Diatr. p. 173, c. — „Inter incertorum dramatum fragmenta posuit Barnes. v. 428. *Ἰδοῦσα δεινὰς συμφορὰς* —. Ne littera quidem mutata scribendum *Ἰδοῦσα δ' Ἰνοῦς συμφορὰν* —. qui sic corrigendum mecum vidit Jo. Pierson. de Venere dictum suspicabatur.

At Venus immeritae neptis miserata labores

dicitur Ovidio Met. IV, 530. *Ἰνοῦς ἄχη* ex Zenobio IV, prov. 38. et aliunde sunt notissima" etc. Mirum, viros doctissimos non animadvertisse *τὸ ταυτολόγον* seu potius *τὸ ἀσύμβατον* verborum *ἰδοῦσα* et *ὄμμα ἐγείρει*. Opposita Musgrav. quaerens ponebat *Εὖδουσα δ' Ἰνοῦς συμφορὰ π. χ. N. ὃ. ξ.*, blandiente quidem conjectura, nec ta-

Digitized by Google

men facili, neque necessaria, accepto autem minus usitate vocabulo. *συμφορὰ* pro *ἀγαθὴ συμφορά*. Proclive est, nec rarum, permutari inter se A et I litteras; apta vero his rebus oratio, satiatam longis malis Inonem nunc tandem suspicere et respirare a laboribus exantlatis. Cic. or. pro Sextio 31., annotante W.: „Res erat et causa nostra eo jam loci, ut erigere oculos et vivere videretur.“ Ceterum etiam *συμφοραῖς* legi potest. Odyss. *μ'*, 281. *καμάτῳ ἀθηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ.* —

4.

Ino ad Chorum.

Plut. t. II. p. 556, a. *Τῆς Ἰνοῦς ἐν τοῖς θεάτροις λεγούσης ἀκούομεν ἐφ' οἷς ἔδρασε μεταμελομένης*

Φίλαι γυναῖκες, πῶς ἂν ἐξ ἀρχῆς δόμους
Ἀθάμαντος οἰκήσαιμι, τῶν πεπραγμένων
δράσασα μηδέν!

5.

Athamas solus.

Stob. 66. p. 420.

Νόμοι γυναικῶν οὐ καλῶς κεῖνται πέρι·
χρῆν γὰρ τὸν εὐτυχοῦνθ' ὅτι πλείστας ἔχειν
γυναῖκας, εἴπερ ἄν τροφὴ δόμοις παρῆν,
ὡς τὴν κακὴν μὲν ἐξέβαλλε δωμάτων,
τὴν δ' οὖσαν ἐσθλὴν ἡδέως ἐσώζετο.
νῦν δ' εἰς μίαν βλέπουσι, κίνδυνον μέγαν
ῥίπτοντες· οὐ γὰρ τῶν τρόπων πειρώμενοι
νύμφας ἐς οἴκους ἑρματίζονται βροτοί.

V. 3. procedit *εἴπερ ἄν — παρῆν*, „siquidem victus fuisset domi,“ (si plures duxisset), neque opus scriptura codicis B Paris. *εἴπερ δὴ τρ. δ. π.*, quae sapit correctionem.

Ex Athamantis colloquio cum Inone.

6.

Ino.

Stob. 111. p. 582.

— Μὴ σκυθρωπὸς ἴσθ' ἄγαν
πρὸς τοὺς κακῶς πράσσοντας, ἄνθρωπος γεγώς.

7.

Idem 16. p. 153.

Ἀμουσία τοι μήδ' ἐν οἰκτροῖσιν δάκρυ
στάζειν, κακὸν δὲ χρημάτων ὄντων ἄλις
φειδοῖ πονηρᾷ μηδέν' εὖ ποιεῖν βροτῶν.

Athamas.

Digitized by Google

8.

Stob. 4. p. 52.

Πολλοί γε θνητῶν τῷ θράσει τὰς συμφορὰς
ζητοῦσ' ἀμαυροῦν κἀποκρύπτεσθαι κακά.

9.

Idem 83. p. 483.

Τοιάνδε χρὴ γυναικὶ προσπολεῖν ἐᾷν,
ἥτις τὸ μὲν δίκαιον οὐ σιγήσεται,
τὰ δ' αἰσχρὰ μισεῖ, καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἔχει.

προσπολεῖν Bergk. Fragm. Soph. p. 33. codd. male *πρόσπολον*. *κατ' ὀ. ἔχει* est *κατέχει ὀφθ.*, „cohibet oculos," nec libidinibus illicitisque amoribus indulget. Plautus Bacch. IV, 9, 92.

Ego animo cupido atque oculis indomitis fui.

cf. etiam fr. 12. v. 3. Iphig. Aul. 10. *σιγαὶ δ' ἀνέμων Τόνδε κατ' Εὔριπον ἔχουσι.* —

10.

Id. 13. p. 145.

Ἐμοὶ γὰρ εἴη πτωχὸς, εἰ δὲ βούλεται,
πτωχοῦ κακίων, ὅστις ὢν εὔνους ἐμοὶ
φόβον παρελθὼν τἀπὸ καρδίας ἐρεῖ.

11.

Id. 9. p. 99.

Κέκτησο δ' ὀρθῶς ἃ 'ν ἔχῃς ἄνευ ψόγου,
καὶ μικρὰ σώζου, τῇ δίκῃ ξυνοῦσ' ἀεὶ,
μήθ' ὡς κακὸς ναύκληρος, εὖ πράξας ποτὲ,
ζητῶν τὰ πλείον' εἶτα πάντ' ἀπώλεσεν.

Ex Themistonis et Inonis colloquio.

12.

Themisto, silentium imperans Inoni.

Id. 39. p. 237., Plut. t. II. p. 507, b, schol. Pind. P. III, 66.

Ἴστω δὲ μηδεὶς ταῦθ', ἃ σιγᾶσθαι χρεών·
μικροῦ γὰρ ἐκ λαμπτῆρος Ἰδαῖον λέπας
πρήσειεν ἄν τις, καὶ πρὸς ἄνδρ' εἰπὼν ἕνα,
πύθοιντ' ἂν ἀστοὶ πάντες ἃ κρύπτειν χρέων.

ἃ κρ. χρεών. Erfurdt. metro debili succurrens *ὧν κ. χ.*, Malim, si quid mutandum est, *ἅ γε κ. χ.*

13.

Inonis responsio.

Stob. 87. p. 500.

Ἐπίσταμαι δὲ πάνθ', ὅσ' εὐγενῆ χρεών,
σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ, καὶ λέγειν ἴν' ἀσφαλὲς,
ὁρᾶν θ' ἃ δεῖ με, κοὐχ ὁρᾶν ἃ μὴ χρεών.

Abhorrent quae hisce addita leguntur

Digitized by Google

Γαστρὸς κρατεῖν δέ· καὶ γὰρ ἐν κακοῖσιν ὢν
ἐλευθέροισιν ἐμπεπαίδευμαι τρόποις.

cujus rei vel *ὢν*, ubi dicendum foret *οὖσα*, indicio est. neque haec habent, qui superiora, Plut. t. II. p. 506, c, 606, a, et Orion Gnomolog. I, 5. potest tamen, ut apte illis subjuncta fuerint in alia fabula; velut commode haec omnia exciperent illa ex Telepho apud schol. Aristoph. Ach. 462. (496.)

Μή μοι φθονήσητ' ἄνδρες Ἕλληνες ἄκροι,
εἰ πτωχὸς ὢν τέτληκ' ἐν ἐσθλοῖσιν λέγειν.

cf. Meinek. Marginal. (Ztschr. f. d. Alt. a. 1843. fasc. 2.) XVI.

14., 15.

Themisto metuens Inonis filiorum nobilius suo genus. fuit enim Hypseus, rex Lapitharum, filia Cyrene clarus (v. Heyn. ad Apollod. I, 9, 2, 2., Obs. p. 57., et quos auctores laudat, Pind. Pyth. 9. et Diod. IV, 69.), Penei fl. filius, Inonis autem proavus ipse Neptunus perhibebatur.

Stob. 86. p. 498.

Τὴν εὐγένειαν, κἂν ἄμορφος ᾖ γάμος,
τιμῶσι πολλοὶ πρὸς τέκνων χάριν λαβεῖν,
τό τ' ἀξίωμα μᾶλλον ἢ τὰ χρήματα.

opes, *χρήματα*, non deerant scilicet regis potentis filiae Themistoni.

— — *Τό τ' εὐγενὲς*
πολλὴν δίδωσιν ἐλπίδ', ὡς ἄρξουσι γῆς.

Chori verba.

16.

Stob. 103. p. 561.

Ἄνασσα, πολλοῖς ἐστιν ἀνθρώπων κακὰ,
τοῖς δ' ἄρτι λήγει, τοῖς δὲ κίνδυνος μολεῖν.
κύκλος γὰρ αὐτὸς καρπίμοις τε γῆς φυτοῖς,
θνητῶν τε γενεᾷ· τοῖς μὲν αὔξεται βίος,
τῶν δὲ φθίνει τε καὶ διῄρισται πάλιν.

17.

Idem ibid. p. 559. sequ.

Ὀρᾷς, τυράννους διὰ μακρῶν ἠξημένους
ὡς μικρὰ τὰ σφάλλοντα, καὶ μί' ἡμέρα
τὸν μὲν καθεῖλεν ὑψόθεν, τὸν δ' ἦρ' ἄνω;
ὑπόπτερος δ' ὁ πλοῦτος· οἷς γὰρ ἦν ποτε,
ἐξ ἐλπίδων πίπτοντας ὑπτίους ὁρῶ.

18.

Idem 123. p. 615.

Γίγνωσκε τἀνθρώπεια, μήδ' ὑπερμέτρως
ἄλγει· κακοῖς γὰρ οὐ σὺ πρόσκεισαι μόνη.

Digitized by Google

19.

Id. 109. p. 580.

Ἐν ἐλπίσιν χρὴ τοὺς σοφοὺς ἔχειν βίον.

20.

Μήτ' εὐτυχοῦσα πᾶσαν ἡνίαν χάλα,
κακῶς τε πράσσουσ' ἐλπίδος κεδνῆς ἔχου.

21.

Stob. 38. p. 222.

Τίς ἆρα μήτηρ ἢ πατὴρ καπον μέγα
βροτοῖς ἔφυσε τὸν δυσώνυμον φθόνον;
ποῦ καί ποτ' οἰκεῖ σώματος λαχὼν μέρος;
ἐν χερσὶν, ἢ σπλάγχνοισιν, ἢ παρ' ὄμματα
ἔσθ' ἡμῖν; ὡς ἦν μόχθος ἰατροῖς μέγας
τομαῖς ἀφαιρεῖν, ἢ ποτοῖς, ἢ φαρμάκοις,
πασῶν μεγίστην τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων.

22.

Idem 10. p. 127.

Βία νυν ἕλκετ', ὦ κακοὶ, τιμὰς, βροτοὶ,
καὶ κτᾶσθε πλοῦτον, πάντοθεν θηρώμενοι
σύμμικτα μὴ δίκαια καὶ δίκαι' ὁμοῦ,
ἔπειτ' ἀμᾶσθε τῶνδε δύστηνον θέρος!

Nuntius de Athamante insano.

23.

Pollux VII, 178. *Εὐρ. ἐν Ἰνοῖ*

Κοίλοις ἐν ἄντροις ἄλυχνος, ὥστε θὴρ μόνος.

24.

Epilogus.

Athenagoras Leg. pro Christ. c. 26., p. 33. ed. Colon. ad calcem Justini mart.: — *Καὶ Ἰνὼ μετὰ τὴν μανίαν* (furorem ab Junone immissum ei propterea quod Bacchum educaverat; v. Apollod. III, 4, 3.) — *θεὸν δοξάζουσι γεγονέναι*

Πόντου πλάνητα, Λευκοθέαν ἐπώνυμον,
καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς.
Σεμνὸς Παλαίμων ναυτίλοις κεκλήσεται.

Latini nominant Portunum seu Portumnum et Leucotheam deam Matrem Matutam, ut novimus ex Ovidio, Fast. VI, 545 seqq. aliisque. Primo versiculo libri vitiose *πλάνητες. α ει ες* et similia saepius confusa.

25.

Quae affert Stobaeus tit. 84. p. 493., tanquam ex Inone sumta,

Digitized by Google

Φειδώμεθ' ἀνδρῶν εὐγενῶν, φειδώμεθα,
κακοὺς δ' ἀποπτύωμεν., ὥσπερ ἄξιοι,

iis nescio quem locum in hoc dramate inveniam. cui ne illa quidem conveniunt, quae apud eundem tit. 71., p. 432., leguntur,

26.

Ὦ θνητὰ πράγματ', ὦ γυναικεῖαι φρένες,
ὅσον νόσημα τὴν κύπριν κεκτήμεθα!

Praeterea Hartungus Eur. restit. huc refert nonnulla ex fragmentis incertis, de quibus „amplius deliberandum censeo."

Euripidis Inonem pannis obsitam pallidamque luctu ridet Comicus Acharn. 401. (434.) et Vesp. 1368. (1413.), ubi quae leguntur,

— — *Καὶ σύ δή μοι, Χαιρεφῶν,*
γυναικὶ κλητεύειν ἔοικας θαψίνῃ
Ἰνοῖ κρεμαμένῃ πρὸς ποδῶν Εὐριπίδου,

cum scholiastes ita explicet: *θαψίνῃ: ὠχρᾷ· τοιαύτη γὰρ ἡ θάψος, ὅπερ παρ' ἡμῖν χρυσόξυλον λέγεται. — παρὰ δὲ Εὐριπίδῃ γέγραπται ἡ Ἰνὼ κρεμαμένη καὶ ὠχρὰ ὑπὸ τῆς κακοπαθείας*, joco inexpectato, ni fallor, Aristophanes dixit *Εὐριπίδου* pro *Ἀθάμαντος*, quoniam purus putus Euripides hic est Athamas, ejusque more ipsissimo philosophatur, praesertim de mulieribus, quae non minus ei negotium exhibuisse dicebantur quam Euripidi. Spectabatur igitur Ino in prima fabula supplex pedibus offensi conjugis advoluta.

Docuit Comicus Acharnenses Ol. 88, 3., ante Chr. nat. 426., et Vespas Ol. 89., 1., ante Chr. nat. 424.: non igitur prius acta esse potest Ino tragoedia.

XXII. *Ι Ξ Ι Ω Ν.*

Juno apud Apollonium Rhod. III, 61. de Jasone:

Τὸν μὲν ἐγὼν, εἴ κέν περ ἐς ἄϊδα ναυτίλληται
λυσόμενος χαλκέων Ἰξίονα νειόθι δεσμῶν,
ῥύσομαι —.

ibi Schol.: *Τὸν Ἰξίονα παρείληφεν, ὅτι δοκεῖ ἐπικεχειρηκέναι τῇ Ἥρᾳ. Φλεγύου δὲ* (Lapitharum regis) *παῖς καὶ Ἰξ., ὡς καὶ Ε. „Φλεγύου υἱὲ, δέσποτ' Ἰξίων."* (recte codex Paris.

1.

Φλεγύοντος υἱὲ, δέσποτ' Ἰξίων.)

Φερεκύδης δὲ Αἴτωνος. (v. Hygini interpp. ad fab. 62.) *φησὶ δὲ, ὡς γαμήσας Δίαν τὴν Ἠϊονέως θυγατέρα πολλὰ ὑπέσχετο δώσειν δῶρα. ἐλθόντος δὲ, ἐπὶ ταῦτα τοῦ Ἠϊονέως, βέρεθρον ποιήσας καὶ πυρακτώσας, σκεπάζει αὐτὸ λεπτοῖς ξύλοις καὶ κόνει λεπτῇ· ἐμπεσὼν δὲ ὁ Ἠϊονεὺς ἀπόλλυται. λύσσα*

Digitized by Google

δὲ τῷ Ἰξίονι ἐνέπεσε διὰ τοῦτο, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἤθελεν ἁγνίσαι οὔτε θεῶν, οὔτε ἀνθρώπων (πρῶτος γὰρ ἐμφύλιον ἄνδρα ἀπέκτεινεν)· ἐλεήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἁγνίζει, καὶ ἁγνισθεὶς ἠράσθη τῆς Ἥρας. ὁ δὲ Ζεὺς νεφέλην ὁμοιώσας Ἥρᾳ παρακοιμίζει αὐτῷ, καὶ ὕστερον ποιήσας τροχὸν καὶ δεσμεύσας αὐτὸν τιμωρεῖται. Ἠioneum alii nominant Deïoneum. Tzetzes Chil. IX., 273. de Ixione

Ἔσχε πρὸς γάμον σύνευνον Δῖαν Δηϊονέως,
ἄλλοις Ἠϊονέως δὲ παρὲξ γραφῆς τοῦ δέλτα.

ubi codd. Ἠϊονεὺς, quod neque sententiae aptum est, et evertit metrum versus politici similis iambico tetr. catalectico. cf. Hygin. fab. 155. Non facit ad rem, quod refert Conon Narrat. c. 4., Mythogr. ed. Westermann. p. 126., Strymonem fluvium olim Ἠioneum vocatum esse, siquidem Apollonii Schol. Ixionis socerum dicit ἄνδρα ἐμφύλιον, Thessaliaeque, non Thraciae, reguli fuerunt Phlegyas et Ixion.

Posuit in hoc dramate E. exemplum summae avaritiae atque impudentiae, quibus vitiis Ixion velut via et ratione indulgens tandem meritas dedit poenas, rotae affixus apud Inferos. quod ejus supplicium ostendit in scena Tragicus. Ceterum de oeconomia fabulae nihil constat, nisi quod nescio quis apud Stob. 10. p. 126. lucripetam Ixionem corripit his verbis,

2.

Ὅστις γὰρ ἐπὶ τὸ πλέον ἔχειν πέφυκ' ἀνὴρ,
οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον, οὐδὲ βούλεται,
φίλοις τ' ἄμικτός ἐστι καὶ πάσῃ πόλει.

Ixion pronuntiavit 3. et 4.

3.

Plut. t. II. p. 18, e, Stob. 2. p. 30.

Τοῦ μὲν δικαίου τὴν δόκησιν ἄρνυσο,
τὰ δ' ἔργα τοῦ πᾶν δρῶντος, ἔνθα κερδανεῖς.

4.

Stob. 49. p. 355.

Τά τοι μέγιστα πάντ' ἀπείργασται βροτοῖς
τόλμ', ὥστε νικᾷν· οὔτε γὰρ τυραννίδες
χωρὶς πόνου γένοιντ' ἄν, οὔτ' οἶκος μέγας.

ἀπείργασται Heath. et Musgr. codicibus obrepsit explicatio inconcinna ἀπεργάζεται.

5.

Plut. t. II. p. 19, e. Ὁ Ε. εἰπεῖν λέγεται πρὸς τοὺς τὸν Ἰξίονα λοιδοροῦντας, ὡς ἀσεβῆ καὶ μιαρὸν, „Οὐ μέντοι πρότερον αὐτὸν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐξήγαγον ἢ τῷ τροχῷ προσηλῶσαι."

Digitized by Google

6.

Diog. Laërt. IX, 55. de Protagora: *Φησὶ δὲ Φιλόχορος* (historicus, qui cum alia scripsit, tum Attica, floruitque circa a. ante Chr. nat. 250.—200.), *πλέοντος αὐτοῦ ἐς Σικελίαν τὴν ναῦν καταποντισθῆναι, καὶ τοῦτο αἰνίττεσθαι Εὐριπίδην ἐν Ἰξίονι.* W. D. griech. Trag. p. 751.: „Wollten wir dem Philochoros glauben, so hätte E. den Meister der Antilogieen (Cic. de N. D. I, 23.: Abderites Protagoras, sophistes temporibus illis vel maximus, cum in principio libri sui sic posuisset: „De diis neque ut sint, neque ut non sint, habeo dicere," Atheniensium jussu urbe atque agro est exterminatus, librique ejus in concione combusti. Bo.) im Ixion angegriffen, auf den Tod des Prot. in den Wellen angespielt, was im Ixion nur eine Andeutung sein könnte, dass die Strafe verdient sei. Doch als Gegner des Prot. können wir uns den E., in dessen Haus jener die Rede mit dem berühmten Anfang, der ihm die Verfolgung zuzog, vorgelesen haben soll (Diog. IX, 54.), nicht denken, wie scharf er auch die aus den Antilogieen von spätern Sophisten u. im Volk abgeleiteten Missbräuche ins Auge fassen mochte. Eher dürfte man eine Anspielung auf die Unschuld des grossen Abderiten erwarten, so wie der Dichter anderwärts (Fragm. incert. 153. Matth.) die des Anaxagoras auf die bedeutungsvollste Art anerkennt. Clinton zeigt (II. p. 365—377), dass die Zeitverhältnisse entgegenstehn; u. so wird daher Phil. Andeutung in einer Stelle nur gesucht haben, worin sie nicht beabsichtigt war, eben wie es im Palamedes in Hinsicht der Verurtheilung des Sokrates ergangen ist."

XXIII. *Ἱππόλυτος ὁ καλυπτομενος.*

Nomen tragoediae apud Pollucem IX, 50. et Stobaeum XII, 10., similiterque *Ἱππόλυτον τὸν κατακαλυπτόμενον* dicit schol. Theocriti II, 10. sed V, 16. Stob.: *Ε. ἐν Ἱππολύτῳ ά*, i. e. *ἐν Ἱππ. προτέρῳ*, quod verum dramatis nomen fuisse suspicatur editor Valck., alterumque inditum a grammaticis ab eo, quod Hippolytus audita impudica Phaedrae oratione caput obvolverit, exclamans

1.

Stob. 31. p. 211.

Ὦ πότνι' Αἰδὼς, εἴθε τοῖς πᾶσιν βροτοῖς
ξυνοῦσα τἀναίσχυντον ἐξήρου φρενῶν!

quae etiam Toupii Cur. sec. in Theocr. ad l. c. sententia est. Idem Valck. probe intellexit, Hippolytum superstitem non modo hujus alteram esse editionem, sed diversam fabulam. sic enim vir eruditissimus ed. Hippol. p. XX.: „Sunt inter fragmenta prioris editionis (imo fabulae. Bo.), omissa Barnesio, quae mihi paene persua-

Digitized by Google

serint, totam dramatis oeconomiam in editione secunda fuisse mutatam: in prima collocutam cum Hippolyto Phaedram, nec per interpretem *), sed ipsam amorem verbis obscurioribus indicasse privigno novercam; non ab oraculo revèrsum Thesea, sed ab Inferis reducem in scenam prodiisse; atque adeo in Hippolyto priori eandem nonnunquam rerum fuisse dispositionem, qualis multo deterior obtinet in Hippolyto Senecae, cui suspicor lectam Hippolytum Euripidis. Nec tamen impediunt ista, quominus centeni versus aut prorsus iidem in utraque fuerint editione, aut in altera, tantum hic illic voce mutata, leviter interpolati." Etiam Sophocleae Hippolyti idem propemodum fuisse videtur Welckero argumentum, qui sic p. 743.: „Der erste Hippolyt muss seine eigenthümlichen Schönheiten gehabt haben, von Vielen vorgezogen worden sein, weil er sich sonst nicht erhalten (?) hätte; und Soph. hat die Phaedra im Ganzen (?) genommen nicht anders gefasst, als sie darin erschien. Wie also, wenn E. in der gewaltsamen u. von Anfang an handelnden Phädra von Soph. verdunkelt worden wäre, u. darum die leidende u. rührende aufgestellt hätte?" qui quidem fallitur, cum proprium Euripidis commentum dicit, quod ab Inferis reversum finxit Theseum in hac fabula: Stobaeus enim Ecleg. phys. I, 6., p. 174.: *Σοφοκλῆς ἐκ Φαίδρας*, inquit,

α. Ἔζης ἄρ', οὐδὲ γῆς ἔνερθ' ᾤχου θανών;
β. Οὐ γὰρ πρὸ μοίρας ἡ τύχη βιάζεται.

quae procul dubio a Phaedra et Theseo pronuntiata sunt. nisi forte W. permutata hic putavit, ut interdum factum est, nomina horum poëtarum.

Hyginus emendatus fab. 47.: „Phaedra, Minois filia, Thesei uxor, Hippolytum privignum suum adamavit. quem cum non potuisset ad suam perducere voluntatem, tabellas scriptas ad suum virum misit, se ab Hippolyto compressam esse, seque ipsa suspendio necavit. Theseus re audita filium suum moenibus excedere jussit et optavit a Neptuno patre filio suo exitium. Itaque cum Hippolytus equis junctis veheretur, repente e mari taurus apparuit, cujus mugitu equi expavefacti Hippolytum distraxerunt, vitaque privarunt." ex quibus vix intelligas, utram harum Euripidis tragoediarum dicat scriptor.

De occasione scribendi priorem Hippolytum biographus Euripidis Vindob., non multum dissentiente Hafniensi: *Λέγουσι δὲ αὐτὸν γήμαντα* (alteris nuptiis) *τὴν Μνησιλόχου θυγατέρα Χοιρίλην, καὶ νοήσαντα τὴν ἀκολασίαν αὐτῆς, γράψαι τὸ δρᾶμα τὸ πρότερον Ἱππολύτου* (Vind. liber mendose *τὸ δρ. πρὸς τὸν Ἱππόλυτον*, Hafn. *γρ. πρώτων τὸ δρ. τὸν Ἱππόλυτον*), *ἐν ᾧ*

*) Imo invita nutrice, ut apud Senecam, id eam fecisse censet Matth. et W. p. 736.

Digitized by Google

θριαμβεύει τὴν ἀναισχυντίαν τῶν γυναικῶν, ἔπειτα δὲ αὐτὴν ἀποπέμψασθαι.

Personis fabulae probabiliter W. adnumerat paedagogum, cujus, discipulum accusatum defendentis apud Theseum, oratio videtur illa

2.

Stob. 86. p. 498.

Τὸν σὸν δὲ παῖδα σωφρονοῦντ' ἐπίσταμαι,
χρηστοῖς θ' ὁμιλοῦντ', εὐσεβεῖν τ' ἠσκηκότα.
πῶς οὖν ἂν ἐκ τοιοῦδε σήματος κακὸς
γένοιτ' ἄν; οὐδεὶς τοῦτό μ' ἂν πίθοι ποτέ.

quae Hippolyto priori vindicat Monk. ad Hippol. 1249. inepte autem legitur σώματος pro σήματος, signi, indicii, η et ω litteris confusis, ut saepe alias. Valck. Diatr. p. 227, b: „σώματος mutandum videtur in σχήματος, ut sensus sit οὕτως ἐσχηματισμένος, istis ornatus virtutibus, quomodo tandem malus fieret?" sed nego isto sensu Graecos dixisse σχῆμα et σχηματίζειν. praeterea versum evertit vox σχήματος spondeo immisso in sedem quartam.

Haec commode subjecta fuerint iis, quae idem affert

3.

Stob. 71. p. 434.

Θησεῦ, παραινῶ σοι τὸ λῷστον, εἰ φρονεῖς·
γυναικὶ πείθου μηδὲ τἀληθῆ κλύων.

ubi vulgo codd.: — παρ. καὶ τὸ λώιστον φρονεῖν, sed Paris. *A* et *B* φρονεῖς. secutus sum Gaisfordium et Boissonadeum. Excepta vero superiora puto a verbis illis, quae etiam ipsa servavit

4.

Stob. 91. p. 507.

Ὕβριν τε τίκτει πλοῦτος ἢ φειδὼ βίου,

i. e. Ὑ τε τ. π. μᾶλλον ἢ φ. β., „Insolentiamque gignit opulenta potius quam parca vita," velut Hippolyti; non „Aut parcitas aut fastus est opibus comes," ut vertit Grot.

Cui haec respondere potuit Theseus

5.

Stob. 103. p. 562.

Ὁρῶ δὲ τοῖς πολλοῖσιν ἀνθρώποις ἐγὼ
τίκτουσαν ὕβριν τὴν πάροιθ' εὐπραξίαν,

arrogantiam atque superbiam non modo opulentorum esse dicens, sed oriri etiam ex fiducia rerum adhuc bene gestarum, quemadmodum Hippolyto adhuc omnia successerant. paedagogus autem admonitionem finiverit sententia trita de tempore veraci, quo meliora edoctum iri Theseum,

Digitized by Google

6.

Stob. Eclog. phys. p. 143.

Χρόνος διέρπων πάντ' ἀληθεύειν φιλεῖ.

Prologum egerit nutrix Phaedrae, sicut Medeae in cognomini fabula, mulier non minus prudens. cui ista conveniunt

7.

Plut. II. p. 778, b.

Οἱ γὰρ κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν
νοσοῦσ' ὁμοίως τοῖς ἄγαν θηρωμένοις.

quanquam neque a persona Chori abhorrent, qui Chorus si constitit, ut in posteriore Hippolyto, ex ancillis Phaedrae, eo aptius ista quoque pronuntiaverit

8.

Stob. 71. p. 432., Clem. Alex. Strom. VI. p. 622, b.

— Ἀντὶ γὰρ πυρὸς
πῦρ ἄλλο μεῖζον, δυσμαχώτερον πολύ,
γυναῖκες ἐβλαστοῦμεν.

quae ἄμετρα et mendosa jacent in libris, praesertim Clementis. Stobaeus quidem *Ἀντὶ πυρὸς γὰρ ἄλλο πῦρ μ. ἐκβλαστοῦμεν γυν. πολὺ δυσμ.* Euripidem imitatus, sed inepte, Palladas:

Ὁ Ζεὺς ἀντὶ πυρὸς πῦρ ὤπασεν ἄλλο γυναῖκας·
εἴθε δὲ μήτε γυνή, μήτε τὸ πῦρ ἐφάνη.
πῦρ μὲν δὴ ταχέως καὶ σβέννυται· ἡ δὲ γυνὴ πῦρ
ἄσβεστον, φλογερὸν, πάντοτ' ἀναπτόμενον.

Post prologum Phaedra prodiisse putanda est insomnis propter amorem, lunamque invocans. fortasse etiam artis magicae instrumenta afferri jussit. Propertius II, 1, 3. apud Hartungum Eur. restit. p. 42.

Seu mihi sint tangenda novercae pocula Phaedrae,
pocula privigno non nocitura suo.

et comparat eam cum Theocriti pharmaceutria scholiastes ejus ad II, 10. sic autem grammaticus: *Ταῖς ἔρωτι κατεχομέναις τὴν σελήνην μετακαλεῖσθαι σύνηθες, ὡς καὶ Ε. ποιεῖ Φαίδραν πράττουσαν ἐν τῷ καταχαλυπτομένῳ Ἱππολύτῳ.* cf. Hippol. poster. 487. (509.) seqq.

Phaedram secuta Nutrix deterrere studet a malo proposito; sed nihil proficit, excusante illa Veneris potentiam, necessitatem omnia audendi in rebus magni momenti, denique ipsius Thesei, velut viam monstrantis, amores illicitos (fr. 9—13.).

9.

Athenaeus XIII. p. 599, f, sequ., Stob. Eclog. phys. p. 149.

Τὴν Ἀφροδίτην οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός;
ἣν οὐδ' ἂν εἴποις οὐδὲ μετρήσειας ἄν

Digitized by Google

ὅση πέφυκε κἀφ' ὅσον διέρχεται.
αὕτη τρέφει σὲ, κἀμὲ, καὶ πάντας βροτούς.
τεκμήριον δὲ μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς,
ἔργῳ δὲ δείξω τὸ σθένος τὸ τοῦ θεοῦ.
ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅταν ξηρὸν πέδον
ἄκαρπον αὐχμῷ νοτίδος ἐνδεῶς ἔχῃ·
ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος
ὄμβρου πεσεῖν ἐς γαῖαν ἀφροδίτης ὕπο·
ὅταν δὲ συμμιχθῆτον εἰς ταὐτὸν δύο,
τίκτουσιν ἡμῖν πάντα κἀκτρέφουσ' ἅμα,
ὅθεν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γένος.

Haec partim Aristoteles quoque Eth. Nic. VIII. 1, 6. et Magn. Moral. II, 11., Plut. Moral. p. 756, e., aliique afferunt, aptissima hujus fabulae argumento, non Oedipi, ut visum Fulvio Ursino Virg. collat. cum Graecis p. 156. et Musgravio.

10.

Stob. tit. 12. p. 140.

Ἔγωγέ φημι καὶ νόμον γε μὴ σέβειν
ἐν τοῖσι δεινοῖς τῶν ἀναγκαίων πλέον.

11.

Idem 49. p. 355.

Οὐ γὰρ κατ' εὐσέβειαν αἱ θνητῶν τύχαι,
τολμήμασιν δὲ καὶ χερῶν ὑπερβολαῖς
ἀλίσκεταί τε πάντα καὶ θηρεύεται.

12.

Id. 61. p. 388.

Ἔχω δὲ τόλμης καὶ θράσους διδάσκαλον
ἐν τοῖς ἀμηχάνοισιν εὐπορώτατον
Ἔρωτα, πάντων δυσμαχώτατον θεῶν.

13.

Plut. Moral. p. 28, a. de Euripide: Καὶ ὁ σύσκηνος αὐτοῦ (Σοφοκλέους) πάλιν ὁρᾷς ὅτι τήν γε Φαίδραν καὶ προσεγκαλοῦσαν τῷ Θησεῖ πεποίηκεν, ὡς διὰ τὰς ἐκείνου παρανομίας ἐρασθεῖσαν τοῦ Ἱππολύτου. W. p. 738.: „Nichts ist natürlicher als dass eine Phädra, wie sie schon in den vorstehenden wenigen Bruchstücken sich zeichnet, die Schuld ihrer Liebe auf Theseus selbst wirft."

Ex Phaedrae oratione amatoria nihil superest, nisi forte eo pertinent fragm. 6. et 8. Respondit ei inter alia Hipp. illis, quae 1. loco posuimus. Pro explorato autem habens noverca, ut in Senecae tragoedia 618 — 628., periisse Theseum apud Inferos, ubi regnum Athenarum offert juveni, aliaque magnifica promittit, indignatus ille clamat

Digitized by Google

14.

Aristoph. Vesp. 722. (748.), ubi Schol.: *Ἐξ Ἱππολύτου Εὐριπίδου.*

Μή μοι τούτων μηδὲν ὑπισχνοῦ!

seque abripit. Phaedram consolatus fuerit Chorus, ut potuit, et amore perditam miseratus fortasse deos tanti mali auctores accusaverit his verbis

15.

Justin. Mart. de Monarch. p. 107.

Ἀλλ' οὐ γὰρ ὀρθῶς ταῦτα κραίνουσιν θεοί.

Tum ab Inferis Theseus rediens, rursus conspecta luce,

16.

Stob. 118. p. 601.

Ὦ λαμπρὸν αἰθὴρ, inquit, *ἡμέρας θ' ἁγνὸν φάος,*
ὡς ἡδὺ λεύσσειν τοῖς τε πράσσουσιν καλῶς,
καὶ τοῖσι δυστυχοῦσιν, ὧν πέφυκ' ἐγώ!

Infelicem se vocat Theseus, cui, vix liberato ab Hercule, relinquendus fuit in captivitate apud Inferos amicus Pirithous, quem Proserpinae insidiantem comitatus erat, opem laturus. v. Plut. Thes. c. 37., 38., 40., Paus. Att. c. 17. etc.

Theseus ad Hippolytum, audita ejus oratione, qua eloquenter defendit crimen, sed non persuaso patre,

17.

Stob. tit. 80. p. 472.

Φεῦ φεῦ, τὸ μὴ τὰ πράγματ' ἀνθρώποις ἔχειν
φωνὴν, ἵν' ἦσαν μηδὲν οἱ δεινοὶ λέγειν!
νῦν δ' εὐρόοισι στόμασι τἀληθέστατα
κλέπτουσιν, ὥστε μὴ δοκεῖν ἃ χρὴ δοκεῖν.

Corripi et vinctum adduci jusserat filium. jam in exilium eum ejicit, Attica in perpetuum interdicta. quam legem durissimam ubi ille accepit, Theseus perseverans in ira hisce pergit

18.

Erotian. *Διεβλήθησαν: παρελογίσθησαν, ὡς καὶ Ε. ἐν Ἱππολύτῳ φησὶν*

Τί δ', ἢν λυθεὶς με διαβάλῃς, παθεῖν σε δεῖ;

Quid, si solutus fallis? quam poenam meres?

Sic dimissus Hippolytus ad stabula equorum suorum abit profecturus.

19.

Pollux IX, 50. — *Καὶ στάσις ἵππων, ὡς Ε. ἐν Ἱππ. καλυπτομένῳ*

— *Πρὸς ἵππων εὐθὺς ὁρμήσας στάσιν.*

Digitized by Google

Navem eum conduxisse putat Hartungus propter illa Erotiani p. 118. *Διόπῳ: τῷ τῆς νηὸς ἐπιμελητῇ, παρὰ τὸ διοπτεύειν. Ἀττικὴ δὲ ἡ λέξις, κειμένη καὶ παρ' Ἀριστοφάνει* (Byzantino) *ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι, καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Σισύφῳ, καὶ Εὐριπίδῃ ἐν Ἱππ.*

Epilogum egisse Dianam, sicut in Hippolyto coronifero, qui est in manibus, sentio cum Welckero. Cultum divinum (qui Troezene viguit, ut auctor est Diod. IV, 64.) heroïs probissimi fautrix illius dea imperavit. quare beatum eum in morte praedicat Chorus illis, quae leguntur

20.

Stob. 5. p. 63.

Ὦ μάκαρ, οἵας ἔλαχες τιμὰς,
Ἱππόλυθ' ἥρως, διὰ σωφροσύνην!
οὔποτε θνητοῖς
ἀρετῆς ἄλλη δύναμις μείζων·
ἦλθε γὰρ ἥ πρόσθ', ἥ μετόπισθεν,
τῆς εὐσεβίας χάρις ἐσθλή.

XXIV. *ΚΑΔΜΟΣ.*

Apollodorus III, 5, 4. *Ὁ δὲ Κάδμος μετὰ Ἁρμονίας* (haec uxor ejus fuit, Martis et Veneris filia secundum Apollod. III, 42. et alios.) *Θήβας ἐκλιπὼν* (taedio vitae post mortes liberorum Penthei, Inonis, nepotis Actaeonis etc. v. E. Bacch. 1165—1187. id enim verisimilius quam regno expulsum esse Cadmum ab Amphione et Zetho, ut persuadere vult Syncellus p. 157. cf. Heyn.) *πρὸς Ἐγχέλεας παραγίνεται. τούτοις δὲ ὑπὸ Ἰλλυριῶν πολεμουμένοις ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἰλλυριῶν κρατήσειν, ἐὰν ἡγεμόνας* (vulgatum *ἡγεμόνα* dudum est cum correximus ann. ad Bacch. 1194.) *Κάδμον καὶ Ἁρμονίαν ἔχωσιν *). οἱ δὲ πεισθέντες ποιοῦνται κατὰ Ἰλλυριῶν ἡγεμόνας τούτους, καὶ κρατοῦσι· καὶ βασιλεύει Κάδμος Ἰλλυριῶν, καὶ παῖς Ἰλλύριος αὐτῷ γίνεται. Αὖθις δὲ μετὰ Ἁρμονίας εἰς δράκοντα μεταβαλὼν, εἰς Ἠλύσιον πεδίον ὑπὸ Διὸς ἐξεπέμφθησαν.* cf. Hygin. fab. 6., Ovid. Met. IV, 562 seqq., Pind. Pyth. III.

Non indignum tragoedia argumentum; quod tamen sugillat Horatius, cum dicit A. P. 185.

---

*) Videtur Pythia dixisse

Ἰλλυριῶν φήμ' Ἐγχέλεας πολέμοιο κρατήσειν,
ἡγεμόνας Κάδμον τε καὶ Ἁρμονίαν εἰ ἔχωσι.

Clare Encheleas sive Enchelenses ab Illyriis distinguit Apollod.; item Herodotus IX, 43. (*ἐς Ἰλλυριούς τε καὶ τὸν Ἐγχέλεων στρατόν*). Pausan. IX, 5, 1. aliique Illyriis adnumerant. v. Bähr. ad Herodot. V, 61.

Digitized by Google

Nec pueros coram populo Medea trucidet,
aut humana palam coquat exta nefarius Atreus,
aut in avem Progne vertatur, Cadmus in anguem.

fuit nimirum ille admirator Aeschyli, Sophoclis et antiquiorum Tragicorum, apud quos Nuntii narrant multa, quae E. majoris effectus gratia in scenam produxit. v. Cresphont. 12., Cress. 15., Lamiam. Itaque nihil prohibet, quominus credamus, Flaccum, cum ista scriberet, ipsum Euripidem in animo cogitasse; quod tamen negat Meinek. in libro menstruo inscripto „Zeitschr. f. A. a. 1843, X." qui etiam Nuntii verba putat illa, quae tanquam Euripidea affert Hermogenes de Invent. IV, 12., vol. 3. p. 180. ed. Walz., procul dubio ad hanc fabulam referenda:

1.

Οἴμοι, δράκων μου γίγνεται τό γ' ἥμισυ·
τέκνον, περιπλάκηθι τῷ λοιπῷ πατρί!

quibus similia habet Ovidius l. c.

2.

Probus ad Virg. Eclog. VI, 31. „Magnum per inane: accipere debemus aëra, quem E. in Cadmo χάος appellavit sic: *Οὐρανὸς ὑπὲρ ἡμᾶς καινῶς φοιτῶν ἕδος δαιμόνιον, τὸ δ' ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς οἱ μὲν ὀνομάζουσι χάος.*" Corruptissima haec alii aliter restituere conati sunt. Valck. Diatr. p. 12.:

— Οὐρανός θ' ἡμᾶς ὕπερ,
καὶ γῆ, βροτῶν κοινόν τε δαιμόνων θ' ἕδος·
τὸ δ' ἐν μέσῳ τοῦ γ' οὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς
χάος μὲν ὀνομάζουσιν.

quae ipsi, ut erat modestus Criticus, nondum sincere scripta videbantur. Mitto infeliciora etiam commenta, satisque habeo symbolam meam dare hanc:

— Οὐρανός θ' ὑπέρμεγας,
κοινόν τε φωτῶν ἠδὲ δαιμόνων ἕδος,
τὸ δ' ἐν μέσῳ τοι τοὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς,
ἣν οἱ μὲν ὀνομάζουσιν οὐσίαν χάος.

quorum versuum postremo quod posuimus *οὐσίαν* videtur forte neglectum esse a scribis post simile vicinum — *ουσιν.* verbis *κοινόν τε — ἕδος* terra describitur.

Quae Incertorum huc trahit Hartungus, Hygini usus dicam an abusus fabulis 184. et 240., vide apud ipsum.

Digitized by Google

XXV. ΚΡΕΣΦΟΝΤΗΣ.

Apollodorus II, 8, 5, 5. *Κρεσφόντης* (Heraclida) *δὲ, οὐ πολὺν Μεσσήνης βασιλεύσας χρόνον, μετὰ δύο παίδων φονευθεὶς ἀπέθανε. Πολυφόντης δὲ ἐβασίλευσεν, αὐτὸς τῶν Ἡρακλειδῶν ὑπάρχων* (et frater Cresphontis), *καὶ τὴν τοῦ φονευθέντος γυναῖκα ἄκουσαν Μερόπην ἔλαβεν. ἀνηρέθη δὲ καὶ οὗτος. τρίτον γὰρ ἔχουσα παῖδα Μερόπη καλούμενον Αἴπυτον ἔδωκε τῷ ἑαυτῆς πατρὶ* (Cypselo, Aegypti [Iliad. β', 604. cf. Paus. IV, 3, 3., VIII, 5, 5.] filio, Arcadiae regi notissimo) *τρέφειν· οὗτος ἀνδρωθεὶς, καὶ κρύφα κατελθὼν, ἔκτεινε Πολυφόντην, καὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν ἀπέλαβεν.* libri *αὐτῶν τῶν Ἡρακλ.*, quae correxerunt Faber et Clavierius. Aepytus, Meropes filius, servatus a matre, sumsit nomen Telephontis, quo nomine isto delitescens Polyphontis insidias eluderet, ut probabiliter censet Lessing. Hamb. Dram. 40. (I, 315.), assentiente W. p. 840. Hyginus fab. 137.: „Polyphontes, Messeniae rex, Cresphontem, Aristomachi filium, cum interfecisset, ejus imperium et Meropen uxorem possedit.“ Idem fab. 184., cujus initium desideratur: „.... Cum qua (male supplent „Merope,“ quasi illa Polyphontem adjuvisset in caede Cresphontis, quae invita nupsit interfectori. arbitror ponendum esse „Tumque.“) Polyphontes, occiso Cresphonte, regnum occupavit. filium autem ejus infantem Merope mater [quem ex Cresphonte habebat] absconse ad hospitem in Aetoliam mandavit. Hunc Polyph. maxima cum industria quaerebat, aurumque pollicebatur, si quis eum necasset. Qui postquam ad puberem aetatem venit, capit consilium, ut exequatur patris et fratrum mortem. (malim „mortes.“) itaque venit ad regem Polyphontem aurum petitum, dicens se Cresphontis et Meropes interfecisse filium Telephontem. (libri per hallucinationem scribarum „Cresph. interf. fil. et Mer. Tel.“) Interim (hoc ineptum est: scribam Etenim) rex eum jussit in hospitio manere, ut amplius de eo perquireret. Qui cum per lassitudinem obdormisset, senex, qui inter matrem et filium internuntius erat, flens ad Meropen venit, negans eum apud hospitem esse, nec comparere. Mer. credens eum esse filii sui interfectorem, qui dormiebat, in Chalcidicum cum securi venit inscia, ut filium suum interficeret; quem senex cognovit (imo „agnovit“) et matrem ab scelere retraxit. Mer. postquam vidit, occasionem sibi datam esse ab inimico se ulciscendi, redit cum Polyphonte in gratiam. rex laetus cum rem divinam faceret, hospes falso simulavit se hostiam percussisse (scrib. „percussum iisse“), eumque interfecit, patriumque regnum adeptus est.“

Hoc videtur argumentum fuisse fabulae Euripideae, quam nobilissimam latine, sed libere, ut illi solent, vertit Ennius, recentiorum vero praeter Alfierium imitati sunt Maffeius, Voltarius et alii, de quibus exponit Lessing. l. c. in superioribus 36.—50. (I, 289.—400.)

Digitized by Google

qui cum miretur nomen inditum tragoediae a tritagonista, quod sane insolens, videndum an librarii peccaverint, reponendumque sit *ἐν Κρεσφοντείᾳ* pro *ἐν Κρεσφόντῃ* apud Eustratium aliosque: uberem enim trilogiae materiam Cresphontis, Meropes, Aegyptique seu Telephontis historia praebebat. Quodsi E. non apud avum maternum Cypselum, sed apud Aetolum quendam latuisse fecit Aepytum, in hoc a Graeco discrepat Latinus, cujus in fabula partes sunt illius, irati, ut conjicias, Polyphonti ob insidias Aepyto structas, filiamque, quam olim illi in matrimonium dederat, jam abducere studentis divortio, ut scimus ex Rhetoricorum ad Herenn. II, 24., ubi male „Cresphontem" scriptum est pro „Polyphontem," quod non fugit Welckerum p. 838. sed eum locum, quoniam pluribus maculis adspersus est, integrum adscribam emendatum:

Merope. Injuria abs te adficior indigna, pater:
nam si improbum Polyphontem existimaveras,
cur me huic locabas nuptiis? sin est probus,
cur tandem invitam invitum cogis linquere?
Cypselus. Nulla te indigna, o gnata, adficio injuria.
Si probus est, bene locavi; sin, divortio
te liberabo incommodis. Duxi probum;
erravi; post cognovi, et fugio cognitum.

libri versu 4. „cur talem (tādem, tālem)." 7.

— sin est improbus,
divortio te liberabo incommodis.
cur me huic locabas nuptiis? Duxi probum etc.

in quibus inepte repetita sunt verba „cur — nuptiis?" recte omissa illa a Scriverio et Welckero, sed non habita ratione versuum restituendorum. glossatorem quidem *τῷ* „sin" adscripsisse „sin est improbus," nemo est quin monitus animadvertat.

Jam singula percenseamus.

Cresphonte dudum occiso nonnisi umbrae ejus potuerunt esse partes in hoc dramate, sicut Polydori umbrae in Hecuba. Prologum eum egisse putat W., convenitque sane prologo sedata, ne dicam frigida, oratio, cujus particulas nonnullas habet Strabo VIII., p. 563. ed. Almelov., III. p. 191. Tauchniz. praeterea Plut. Consol. ad Apollon. t. II. p. 110.: *Ὁ Κρεσφόντης δέ που ὁ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ, περὶ τοῦ Ἡρακλέους λέγων,*

1.

Εἰ μὲν γὰρ οἰκεῖ, φησὶ, νερτέρας ὑπὸ χθονὸς
ἐν τοῖσιν οὐκέτ' οὖσιν, οὐδὲν ἂν σθένοι.

ubi *Εἰ* est *ὅτι*, quandoquidem: neque enim dubitare poterat umbra de umbra, an esset apud Inferos.

Digitized by Google

2.

Strabo l. c. de Peloponneso: *Περὶ δὲ τῆς φύσεως τῶν τόπων καὶ τούτων* (Laconicorum), *καὶ τῶν Μεσσηνιακῶν, ταῦτα μὲν ἀποδεκτέον λέγοντος Εὐριπίδου. τὴν γὰρ Λακωνικὴν φησιν ἔχειν*

Πολλὴν μὲν ἄροτον, ἐκπονεῖν δ' οὐ ῥᾴδιον·
κοίλη γὰρ, ὄρεσι περίδρομος, τραχεῖά τε,
δυσείσβολός τε πολεμίοις·

τὴν δὲ Μεσσηνιακὴν καλλίκαρπον,

κατάῤῥυτόν τε μυρίοισι νάμασι,
καὶ βουσὶ καὶ ποίμναισιν εὐβοτωτάτην,
οὔτ' ἐν πνοαῖσι χείματος δυσχείμερον,
οὔτ' αὖ τεθρίπποις ἡλίου θερμὴν ἄγαν.

καὶ ὑποβὰς τῶν πάλων φησὶν, ὧν οἱ Ἡρακλεῖδαι περὶ τὰς χώρας ἐποιήσαντο, τὸν μὲν πρότερον γενέσθαι

γαίης Λακαίνης κύριον, φαῦλου χθονὸς,

τὸν δὲ δεύτερον Μεσσήνης,

ἀρετὴν ἐχούσης μεῖζον' ἢ λόγῳ φράσαι.

τὴν δὲ Λακωνικὴν καὶ τὴν Μεσσηνίαν ὁρίζειν αὐτοῦ φήσαντος

Πάμισον (Messeniae fluvium) *εἰς θάλασσαν ἐξορμώμενον,*

οὐ συγχωρητέον. — οὐκ εὖ δὲ οὐδ' ὅ τι, τῆς Μεσσηνίας ὁμοίως ἐπιθαλαττίας οὔσης τῇ Λακωνικῇ, φησὶν αὐτὴν „πρόσῳ ναυτίλοισιν" εἶναι. ἀλλ' οὐδὲ τὴν Ἦλιν εὖ διορίζει,

πρόσω δὲ βάντι ποταμὸν Ἦλις ἡ Λιὸς
γείτων κάθηται.

In hisce *δυσείσβολός τε πολεμίοις* pro *δύσβολός τε πολέμοις*, *νάμασι* pro *ἅρμασι*, et *εὐβοτωτάτην* pro *εὐβοτάτην*, scribendum esse vidit Casaub., *ποίμναισιν* pro *ποιμέσιν* Valck. ad Phoen. 248., qui etiam versum *Πάμισον* etc. eruit. praeterea non est ferendum *ὑποβὰς* pro *ἐπιβὰς*, aggressus, transiens ad, nec soloecismo carent verba *πρόσω δὲ β. ποταμὸν*, sed ponendum esse suspicor *πρόσω δὲ ποταμοῦ βάντι γ'* (vel *βάντος*) *Ἦλις* etc.

3.

Εἰρήνη βαθύπλουτε καὶ καλλίστα μακάρων θεῶν, asynart., 2 glyc.
ξῆλός μοι σέθεν, ὡς χρονίζεις· δέδοικα δὲ μὴ πρὶν priap.
πόνοις ὑπερβάλῃ με γῆρας, iamb. d. hyp.
πρὶν σὰν χαρίεσσαν προσιδεῖν ὥραν, ion. a maj. tr. catal.
καὶ καλλιχόρους ἀοιδὰς, φιλοστεφάνους τε κώμους. asynart., anap. d. brach. log. et glyc. hyp.
ἴθι μοι, πότνα, πάλιν, ion. a min. d. catal.

Digitized by Google

τὰν δ' ἐχθρὰν Στάσιν εἶργ' ἀπ' οἴκων, τὰν μαινομέναν τ' Ἔριν, pri.
θηκτῷ τερπομέναν σιδάρῳ! glyc. hyp.

Carmen Messeniorum, ex quibus constitisse videtur Chorus. factionum atque discordiarum intestinarum (v. Paus. l. c.) pertaesi Pacem implorant, ut redeat. metri inprimis gratia scripsi cum Meinekeo l. c. in prolegomenis Cadmi πότνα pro πότνια. praeterea libri: πόλιν τάνδ' · ἐχθρὰν —, quae emendavit Bergk. apud W. p. 1603.

Choro item tribuerim fragmenta duo, quae sequuntur.

4.

Sextus Empir. Pyrrhon. hypot. III, 24, 230., p. 186., Clem. Alex. Strom. III. p. 432. ed. Sylb., Stob. 119. p. 603.

Ἐχρῆν γὰρ ἡμᾶς σύλλογον ποιουμένους
τὸν φύντα θρηνεῖν, εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά,
τὸν δ' αὖ θανόντα καὶ πόνων πεπαυμένον
χαίροντας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων.

Versus etiam a Plutarcho Moral. p. 36, e, et aliis vel omnes, vel ex parte allati, quos ex Euripidis Cresphonte petitos esse docet, qui vertit, Cic. Tusc. Quaest. I, 48. V. 1. Stob. ἐχρ. μέν. Clem. et Aristides t. II. p. 199. ἔδει γάρ. 2. Stob. τὸν ζῶντα. 3. Sext. καὶ κακῶν π.

5.

Stob. 92. p. 511.

Κέρδη τοιαῦτα χρή τινα κτᾶσθαι βροτῶν,
ἐφ' οἷσι μέλλει μήποθ' ὕστερον στένειν.

His chorus Polyphontis violentiam et crudelitatem improbaverit, fortasse post caedem ejus, ut placet Welckero.

E priore colloquio Meropes cum Polyphonte, exprobrantis ei caedem Cresphontis.

6.

Gellius VII, 3. „Recte hoc vitio dat Lucilius poëtae Euripidae, quod, cum Polyphontes rex propterea se interfecisse fratrem (Cresphontem) diceret, quod ipse antea consilium de nece ejus cepisset, Merope fratris uxor hisce eum verbis eluserit:

Εἰ γάρ σ' ἔμελλεν, ὡς σὺ φῂς, κτείνειν πόσις,
χρὴ καὶ σὲ μέλλειν, ὡς χρόνος δῆθεν παρῆν.
Si te, ut ais, interficere vir volvit meus (male codd.: tuus),
Sat erat tibi quoque velle, cum tempus foret."

Neque Euripidis sententiam perspexit bonus vir Gellius, nec, quid reprehenderet Lucilius, intellexit. μέλλειν Graecis dicitur cum is, qui capit, vel cepit, consilium de aliqua re, tum ille, qui cunctatur: priore sensu E. dixit ἔμελλεν, posteriore μέλλειν, mulier autem ludit ambiguo verbo, eumque lusum seu sarcasmum vitio

Digitized by Google

dedisse Euripidi videtur Lucilius, tanquam indignum gravitate tragoediae. sed vere Horatius Sat. I, 10, 14.

— Ridiculum acri
fortius et melius magnas plerumque secat res.

recte Matth. de verbis ὡς· — παρῆν: „Ironice haec dicta esse, particula δῆθεν indicat: quippe tempus scilicet cunctandi aderat, satis temporis erat, ut cunctari et rem differre facile posses.

In has angustias adductus Pol. nihil nisi vulgare istud et ignobile invenit, quod respondeat, se sibi proximum esse.

7.

Schol. Eurip. ad Med. 85. *Τῇ δὲ διανοίᾳ ταύτῃ καὶ ἐν Κρεσφόντῃ κέχρηται οὕτως*

Ἐκεῖνο γὰρ πέπονθ', ὅπερ πάντες βροτοί·
φιλῶν μάλιστ' ἐμαυτὸν οὐκ αἰσχύνομαι.

πάντες pro ἅπαντες Meinek. l. indicato ad fr. 3.

8.

Stob. 31. p. 212.

Αἰδὼς ἐν ὀφθαλμοῖσι γίγνεται, τέκνον.

Vox Meropes, postquam filium agnovit, quem interficere voluerat. ita W. p. 835.

Meropes fictae orationes ad Polyphontem post adventum atque agnitionem filii, quibus orationibus securum reddit tyrannum.

9.

Plut. t. II. p. 110, d. *Ἡ δὲ Μερόπη λόγους ἀνδρώδεις προφερομένη κινεῖ τὰ θέατρα, λέγουσα τοιαῦτα,*

Τεθνᾶσι παῖδες οὐκ ἐμοὶ μόνῃ βροτῶν,
οὔδ' ἀνδρὸς ἐστέρην μ', ἀλλὰ μυρίαι
τὸν αὐτὸν ἐξήντλησαν ὡς ἐγὼ βίον.

libri o. ἀνδρὸς ἐστερήμεθ', quod frustra sunt qui tuentur. pro ἐστερῆμαι forte scriptum ἐστερῆμιθ, quemadmodum ante Bentlejum ὄθριζε pro ὀάριζε legebatur apud Hesychium, facile abierit in ἐστερήμεθ'.

10.

Schol. Eurip. Phoen. 159. *Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν Νιοβιδῶν αὐτὸς Ε. ἐν Κρεσφόντῃ λέγει*

— Καὶ δὶς ἑπτ' αὐτῆς τέκνα
Νιόβης θανόντα Λοξίου τοξεύμασιν.

Corrupta: nam et inutile est αὐτῆς, et verbo finito caret oratio, quod insolitum. Potest, ut E. dixerit Κεῖδεν δὶς (κειδεδις, κειδις, καιδις) ἑ. αὐτῆς τ. Νιόβη etc.

— viditque septem liberos
Niobe sagittis mortuos Apollinis.

Digitized by Google

11.

Plut. Moral. p. 90, a.

— *Αἱ τύχαι δέ μ᾽,*
μισθὸν λαβοῦσαι τῶν ἐμῶν τὰ φίλτατα,
σοφὴν ἔθηκαν.
Pretio carissimorum fortunae mihi
sapere dederunt.

Meropes verba, Aepytum dormientem, a quo interfectum putat filium, securi percussurae.

12.

Plut. ibidem p. 998, e. *Σκόπει δὲ καὶ τὴν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ Μερόπην ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτὸν, ὡς φονέα τοῦ υἱοῦ, πέλεκυν ἀραμένην, καὶ λέγουσαν*

Ὁσιωτέραν δὴ τήνδ᾽ ἐγὼ δίδωμί σοι
πληγὴν
(Te sanctiore ego hac percello scilicet
plaga),

ὅσον ἐν τῷ θεάτρῳ κίνημα ποιεῖ, συνεξορθιάζουσα φόβῳ καὶ δέος, μὴ φθάσῃ τὸν ἐπιλαμβανόμενον (assumtum, adjutorem) *γέροντα, καὶ τρώσῃ τὸ μειράκιον.*

13.

Idem ib. p. 63, a.

Φίλους δὲ τοὺς μὲν μὴ χαλῶντας ἐν λόγοις
κέκτησο, τοὺς δὲ πρὸς χάριν, σὺν ἡδονῇ
τῇ σῇ πονηροὺς, κλεῖθρον εἱργέτω στέγης.

Praeceptum vitae regendae, quod peracta caede Polyphontis mater dat filio jam regnaturo.

XXVI. *ΚΡΗΣΣΑΙ.*

E Matth. p. 129.: „Fabula a Cressarum mulierum, quae Aëropen Catrei Cretensis (imo Cretensium regis, filii Minoïs II. et Pasiphaës vel Cretes. v. Apollod. III, 1, 2. Both.) filiam Argos comitatae erant (Atreo nupturam. B.), choro nominata. In ea Atrei et uxoris Aëropes (v. Helen. 391., Orest. 18.) historiam exhibitam esse apparet e schol. Aristoph. ad Vesp. 759. (733.), et ostendit Bentl. epist. ad Mill. p. 471. seqq. ed. Lips. Etiam Ran. 873. (833.) schol.: *Ἀπολλώνιος δὲ, ὅτι δύναται καὶ εἰς τὴν Ἀντιόπην* (leg. *Ἀερόπην*) *τὴν ἐν ταῖς Κρήσσαις* (sic Bentl. pro *Κρήταις*) *εἰρῆσθαι, ἣν εἰσήγαγε πορνεύουσαν.* Thyestae in ea partes fuisse colligo e schol. Aristoph. Ach. 432. (400.) ad verba *τῶν Θυεστείων ῥακῶν. ἤτοι τὰ τῶν Κρησσῶν, ἢ αὐτοῦ τοῦ Θυέστου.* Inducebatur igitur, puto, Thyestes ab Atreo

Digitized by Google

post adulterium cum Aërope factum in exilium ejectus, (Hygin. fab. 86.) Reverso Thyestae convivium illud apparatum fuit, de quo fr. 12. 13. — Quod vero schol. Soph. Aj. 1297. (1209.) narrat ad verba „*ἐφῆκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν*“: *Ἡ ἱστορία ἐν ταῖς Κρήσσαις Εὐριπίδου, ὅτι διαφθαρεῖσαν αὐτὴν (Ἀερόπην) λάθρα ὑπὸ θεράποντος ὁ πατὴρ Ναυπλίῳ παρέδωκεν ἐντειλάμενος ἀποποντῶσαι· ὃ δὲ οὐκ ἐποίησεν, ἀλλ' ἐνεγγύησε Πλεισθένει* [patri Agamemnonis et Menelai*)], id vel in prologo ejus fabulae, vel ab Atreo opprobriis uxorem vexante, expositum esse censeo. Ad hanc fabulam autem retuli etiam ea, quae ex Atreo vel Thyeste citantur, cujus nominis fabulas Euripideas nullas fuisse ostendit Valck. Diatr. p. 12. (Imo suspicatur tantummodo, nec persuadet, cum notum sit, pluribus interdum nominibus fabulas inscripsisse Graecos. B.)“

Hyginus fab. 258. „Atreus et Thyestes germani cum in dissensione sibi nocere non possent, in simulatam gratiam redierunt; qua occasione Th. cum fratris uxore concubuit. Atr. vero ei filium (ipsius Atrei, Plisthenem, quem pro suo educaverat Th., ut refert Hyg. fab. 86. B.) epulando apposuit. (Hyg. fab. 88., ut inconstans est, promiscue nunc his, nunc illis, usus auctoribus: — „filiosque ejus infantes Tantalum et Plisthenem occidit et epulis Thyesti apposuit; qui cum vesceretur, Atreus imperavit brachia et ora puerorum adferri“) quae sol, ne pollueretur, aufugit. Sed veritatis hoc est, Atreum apud Mycenas (imo „apud Mycenaeos,“ sicut post Thales in Ionia. v. Cic. De Div. I, 49. B.) primum solis eclipsin invenisse; cui invidens frater ex urbe discessit.“ Tres Thyestae liberos obsides ab eo accepisse atque ad aras immolasse Atreum finxit Seneca Thyeste, Sophoclis Atreo insistens vestigiis. v. Hartung. Eur. restit. p. 183. et, quem auctorem citat, schol. Eurip. ad Orest. 16. et 800. Quod attinet ad inventum illud Atrei astronomicum, videntur antea Mycenaei, ut de aliis quoque populis accepimus, adeo perterrefactos fuisse solis defectione, ut de salute

*) Apollod. III, 2, 2. *Ἀερόπην δὲ καὶ Κλυμένην Κατρεὺς Ναυπλίῳ δίδωσιν εἰς ἀλλοδαπὰς ἠπείρους ἀπεμπωλῆσαι. τούτων Ἀερόπην μὲν ἔγημε Πλεισθένης, κ.* (i. e. καὶ, quo siglo utar in posterum) *παῖδας Ἀγαμέμνονα κ. Μενέλαον ἔτεκε·* (sic Hesiodus secundum schol. ad Iliad. α', 7. ipse Apollod. III, 10, 8.: *Μενέλαος Ἀτρέως.*) *Κλυμένην δὲ γαμεῖ Ναύπλιος, κ. τέκναν πατὴρ γίνεται Οἴακος κ. Παλαμήδους.* ibi Heyn. Obs. p. 213.: „Filias Aëropen et Clymenen vendit pater, quod eas stupro corruptas esse intellexerat. cf. Mezir. ad Ovid. Heroid. t. II. p. 250. (Plut. Solone p. 91, a. mos communis, ut videtur, Graecorum, quibus etiam fas fuit mergere impudicas filias vel sorores. B.) — Plisthenis filii fuere Agamemnon et Menelaus, vulgo Atrei habiti: v. Schol. Iliad. β', 249. (cf. praeterea schol. Eur. Orest. 5., Serv. ad Aen. I, 458., Dictyn I, 1., V, 16., quos W. laudavit. B.) Mirum vero, in hunc Nauplium incidisse poëtarum ingenia, cui puellas ad vendendum traditas narrarent: nam etiam Auge ab Aleo patre Nauplio, ut eam venderet, tradita fuit II, 7, 4. §. 3.“

Digitized by Google

sua desperantes vel manus sibi afferrent. igitur eo phaenomeno explicato se populum servasse, et, quamvis fatalem**) ei arietem aureo vellere Thyestes surripuerit, praemium a gratis civibus regnum paternum accepisse dicit Atreus his verbis, quae affert

1.

Achil es Tatius *Περὶ σφαίρας*, Petav. Uranolog. p. 122. 140.,

Δείξας γὰρ ἄστρων τὴν ἐναντίαν ὁδὸν
δήμους τ' ἔσωσα, καὶ τύραννος ἐξόμην.

recte contrarium solis cursum, qui videtur, astrorum se docuisse ait gentes, quo defectio solis efficitur.

Igitur hoc fere videtur argumentum fuisse tragoediae.

Revocatus ab exilio Thyestes, postquam Mycenas rediit cum duobus filiis, ficta benevolentia exceptus ab Atreo in spem regni recuperandi erigitur, et clam instaurata consuetudine cum Aërope rursus insidias struit fratri, suadetque adulterae, ut occidat filios Agamemnonem et Menelaum; quod scelus illa, quamvis improba, tamen abominata

(Apollon. Dysc. Anecd. Bekk. p. 514, 5.

2.

ἐγὼ χάριν σὴν παῖδας οὐ κατακτενῶ.)

nihilominus illicito amori indulgere pergit. qua re comperta Atreus furere, mortemque intentare adultero, qui ad aram confugit, persequente fratre, ut vel inde vi abstrahat nocentem.

(Aristoph. Vesp. 732. [762.]

3.

— *τοῦτο δὲ*
ᾄδης διακρινεῖ πρότερον ἢ 'γὼ πείσομαι.)

sagaciter enim W. huc pertinere sensit ista apud Stobaeum. 44. p. 307.

4.

ἐγὼ γὰρ ὅστις μὴ δίκαιος ὢν ἀνὴρ
βωμὸν προσίζει, τὸν νόμον χαίρειν ἐῶν
πρὸς τὴν δίκην ἄγοιμ' ἄν, οὐ τρέσας θεούς·
κακὸν γὰρ ἄνδρα χρὴ κακῶς πράσσειν ἀεί.

cujus orationis particulam putat etiam quae habet Stob. Eclog. p. 115.,

---

*) Schol. Eurip. ad Or. 792. (812.) *Πέλοπος Ἀτρεὺς κ. Θυέστης ησαν υἱοί, — καὶ ἑκάτερος αὐτῶν τῆς βασιλείας ἀντεποιεῖτο. — συνέθεντο οὖν, εἴ τις αὐτῶν δείξοι τι τέρας, κύριον ἔσεσθαι τῆς ἀρχῆς. ἐν τοῖς ποιμνίοις δὲ τοῦ Ἀτρέως εὑρηται χρυσοῦν ἀρνίον, κ. μέλλοντος Ἀτρέως δείξαι τὸ τέρας ταῖς δικασταῖς, κ. λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, Ἀερόπη, ἡ γυνὴ τούτου, μοιχευομένη Θυέστῃ, τῷ ἀνδραδέλφῳ, κλέψασα παρέδωκεν αὐτὸ* etc. cf. Senecam Thyeste, 222. seqq.

Digitized by Google

5.

Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα,
καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;
τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.

quibus verbis Atreus physicus negat esse deos, per quos eum obtestatur Thyestes supplex. eundem bene promittentem refutat, dicens

6.

Stob. cod. Flor. ap. Gaisford. append. p. 11=382.

(Οὐ) πώποτ' ἔργου μᾶλλον εἱλόμην λόγους.

et querenti, falso se criminatos esse apud eum, respondet, interdum quidem mendacibus haberi fidem, sed saepe etiam vera esse incredibilia,

7.

Aristot. Rhet. II, 23.

Ἀλλ' εἶπερ ἐστὶν ἐν βροτοῖς ψευδηγορεῖν
πιθανὸν, νομίζειν χρή γε καὶ τουναντίον,
ἅπιστ' ἀληθῆ πολλὰ συμβαίνειν βροτοῖς.

Vix tandem cum ab amicis, tum ab uxore exorátur, ut incolumem dimittat fratrem*); nec cessat simultas mutua, sed Thyestes quidem, vix liberatus ab extremo discrimine, clam vetera consilia recolit adeo, ut etiam filium majorem natu quosvis labores rei quaerendae causa adire jubeat, nec turpe adolescenti otium sequi, cum opibus conciliantur amicitiae nuptiaeque nobiles jungantur, quae quo spectent, facile perspicitur;

---

*) Etym. M. p. 796, 10. Ε. *παράγωγον ῥῆμα ἀπὸ τούτου* (a verbo *φλᾶν* sive *φλεῖν*) *ποιήσας φησὶν ἐν Κρήσσαις.*

— *Πρὶν ἂν ἐκφλῆναί με καὶ μαθεῖν λόγον.*

Haec Heathius ita vertit „Priusquam ineptias exuerim et rationem didicerim," quod quaeras quis cui de se dicere putandus sit. Fortasse Atreus dixit Thyestae supplici

Οὐ (scil. *ἀφήσω σε*) *πρὶν γ' ἂν ἐκφλῆναί σε κ. μ. λ.*,

„Non dimittam te priusquam nugas (i. e. amores stultos et regnandi cupidinem) exspueris" etc. Stultitiam Ennianus quoque Atreus Thyesti exprobravit, si divinavimus, infuscata ista apud Nonium v. Cernere „Impetrem facile ab animo ut cernat vitalem babium" sic legenda esse „Imp. ab an. fac. ut cernam non vitalem bambalum", i. e. *βαμβαλὸν*, bambalionem. v. Schneideri lex. gr. v. *βαμβαίνω*, et M. Gesneri Thes. l. l. v. Bambalio, qui etiam ipse attulit illa Ciceronis Philipp. 3, 6. „Tuae conjugis Bambalio quidam pater, homo nullo numero, nihil illo contemtius, qui propter haesitantiam linguae stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit." de ave *βαμβαλῷ* sive *ἀρδάλῳ*, quae avis latine dicitur ardaleo sive ardelio, Gesn. remittit lectores ad Salmas. ann. ad Vopisci Saturn. cap. 8. p. 724. Ceterum Atreus Ennianus ita responderit suadentibus, ut redire Thyesten pateretur ab exilio.

Digitized by Google

8.

Stob. 29. p. 199.

Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν,
αἰσχρόν τε μοχθεῖν μὴ θέλειν νεανίαν.

9.

Idem. 96. p. 530.

— εἰ δ' ἄτερ πόνων
δοκεῖς ἔσεσθαι, μῶρος εἶ, θνητὸς γεγώς.

10.

Id. 89. p. 502.

ἐπίσταμαι δὲ καὶ πεπείραμαι λίαν,
ὡς τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι.

11.

Id. 90. p. 505.

πλούτου δ' ἀποῤῥύεντος ἀσθενεῖς γάμοι·
τὴν μὲν γὰρ εὐγένειαν αἰνοῦσιν βροτοὶ,
μᾶλλον δὲ κηδεύουσι τοῖς εὐδαίμοσιν.)

Atreus vero, primum execratus nuptias mulieresque perfidas atque imperiosas,

12.

(Stob. 70. p. 430.

Γαμεῖτέ νυν, γαμεῖτε, κἄτα θνήσκετε
ἢ φαρμάκοισιν ἐκ γυναικὸς, ἢ δόλοις!

13.

Idem 72. p. 437.

Οὐ γάρ ποτ' ἄνδρα τὸν σοφὸν γυναικὶ χρὴ
δοῦναι χαλινοὺς, οὔδ' ἀφεῖντ' ἐᾶν κρατεῖν·
πιστὸν γὰρ οὐδέν ἐστιν. εἰ δέ τις κυρεῖ
γυναικὸς ἐσθλῆς, εὐτυχεῖ κακὸν λαβών.)

admonetur ab amico, ut quamvis graviter offensus adulterio uxoris, tamen celet ignominiam suam, ne ridiculo sit inimicis. sic enim ille

14.

Stob. 107. p. 579.

Λύπη μὲν ἄτη περιπεσεῖν αἰσχρᾷ τινι·
εἰ δ' οὖν γένοιτο, χρὴ περιστεῖλαι καλῶς
κρύπτοντα, καὶ μὴ πᾶσι κηρύσσειν τάδε·
γέλως γὰρ ἐχθροῖς γίγνεται τὰ τοιάδε.

Ejusmodi dictis placatum se esse simulans Atreus ad coenam vocat fratrem, epulasque funestas instruit, quae in proverbium abierunt. Ipse ad Thyesten inter convivandum

Digitized by Google

15.

Athen. XIV. p. 640, a, b.

τί γὰρ ποθεῖ τραπέζα; τῷ δ' οὐ βρίθεται;
πλήρης μὲν ὄψων ποντίων· πάρεισι δὲ
μόσχων τερείνῃ σαρκὶ χηνεία τε δαὶς,
καὶ πεπτὰ, καὶ κροτητὰ, τῆς ξουθοπτέρου
πελάνῳ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα.

V. 3. codd. vitiato metro; μ. τέρειναι σάρκες. correxit Hartungus.

Item

16.

Athen. XI. p. 504, 6.

τὰ δ' ἄλλα χαῖρε κύλικος ἐρπούσης κύκλῳ.

Vox Thyestae ora et ossa liberorum suorum afferri videntis, necdum agnoscentis, habetur apud Athen. III. p. 97, a.

17.

— Νόμος δὲ λείψαν' ἐκβάλλειν κυσίν.

Haec supersunt e Cressis, quae fabula et Procnes videntur nobis antiquarum foedissimae*). illam Graecis placuisse, mirum est; Romanis non mirum, domi forisque adspectui sanguinis adsuetis. igitur hoc argumentum, quod dubites an item fuerit Atrei Sophocleae, mediocriter probasse videntur Graeci, in quo elaborando fortasse discordiarum domesticarum horrore mentes perfundere voluit Euripides patriae amantissimus. Romanorum poëtarum Ennii, Attii, Senecae, nota sunt ejusdem argumenti dramata, qui fere exemplar sibi proposuisse videntur Euripideum. Etiam Mamercus Aemilius Scaurus

*) Similem immanitatem nobilis cujusdam Francogalli narrat Joannes de Nostradamus in Vitis poëtarum veterum Francogallorum (Vies des plus célèbres poëtes Provençaux), qui liber quoniam nunc non est ad manum, narrationem istam, liberius redditam a nobis, afferam ex syntagmate carminum et scriptorum prosaicorum, cui titulus „Emma," p. 259. „Guillem de Cabestaing oder Cabestan, aus der alten Ritterfamilie Servieres in der Provence, hatte sich in die Frau von Roussillon verliebt, und sandte ihr einst (denn er war Dichter) ein Lied, zwar, nach der Sitte der Provençalen, an ihren Gemal, Raimond de Seilhans, gerichtet, aber von seinen Gefühlen so durchglüht, dass Triclina's Herz auch Feuer fing. Eine geheime Zusammenkunft erfolgte. Der eifersüchtige Raimond erfuhr sie und schnob Rache. Bald darauf begegnete er im Walde Guillem allein, stach ihn nieder, hieb des Unglücklichen Kopf ab, riss ihm das Herz aus dem Leibe, liess dies daheim von dem Koche zurichten, und setzte es Triclinen vor. Sie ahnte nichts. — „Wie schmeckt dir dies Fleisch?" grinzte er sie an. — „„O! besser als mir je etwas schmeckte."" — „Auch ist es das Eingeweide deines Buhlen." Und er hielt ihr Guillems Kopf vor die Augen. Sie erkannte ihn, sie sank bewusstlos hin. Aber bald erholte sie sich und begann zu Raimond: „Dieses Fleisch war so vortrefflich, dass ich nie anderes essen mag." Und so (schliesst Nostradamus) zog sie einen Dolch hervor und durchbohrte sich die zärtliche Brust." Nescio an ab hoc initio profecti F. L. Stolbergius et Uhlandius composuerint carmina nobilissima, quae inscripta sunt „die Büssende." et „der Kastellan von Couci."

Digitized by Google

scripsit Atreum tragoediam, ut auctor est Dio Cassius LVIII, 24.; sed male cessit viro id opus, siquidem paris sibi conscius crudelitatis Tiberius, tactum se putans, „Si ille me Atreum fecit," inquit, „ego illum faciam Ajacem," et manus sibi ipsum afferre poëtam jussit. Non horruerunt illi abominabile spectaculum coenae Thyesteae, horruit non ignobilis poëta Germanus Joh. Guil. Müllerus, cujus in Aërope tragoedia, quam ante hos 20 annos edidit, ne mentio quidem fit ejus sceleris, sed accepta fama de Plisthene, non Thyestae, ut credebatur, sed Atrei filio Müllerus eum quidem Mycenas venire facit jussu Thyestae ad interficiendum Atreum, et deprehensum supplicio affici, Aëropen vero inducit non omnino malam, sed eam, quam olim admissorum poeniteat, jam conjugis saluti vel vitae ipsius suae pretio prospicientem. quibus moribus congruit tristis Aërope apud Quintilianum XI, 3, 73., et lacrimans in epigrammate Nicodemi (Anthol. Pal. VI, 316.) quod ita legendum arbitror emendatum:

Ἀερόπης δακρύων διερῆς καὶ λείψανα δείπνων
δύσνομα, καὶ ποινὴν, ἔγραφεν Ὠφελίων.

codd. enim *δάκρυον*. genitivus in verbis *δακρύων διερῆς* explicandus, ut in *φύρσω αἵματος* Odyss. σ', 21. et similibus.

Quod restat dicendum, actae sunt fabulae Cressae, Alcmaeon *ὁ διὰ Ψωφῖδος*, Telephus et Alcestis Ol. 85, 2., sive anno ante Chr. nat. 439., ut annotavit Zirndorfer. Chronol. fab. Eurip. p. 120.

XXVII. *K P H T E Σ.*

Argumentum hujus fabulae Minotauri partus*), de quo portento Jovem Idaeum consulunt ejus sacerdotes, jussu Minoïs; Daedalus in carcerem conjectus propter opem Pasiphaae latam in amore nefando; denique, quod colligas ex Hygini verbis fab. 40., liberatio ejus et fuga cum filio. Apollodorus III, 1, 3. *Ἀστερίωνος δὲ* (Cretensium regis) *ἄπαιδος ἀποθανόντος Μίνως βασιλεύειν θέλων Κρήτης ἐκωλύετο. φήσας δὲ παρὰ θεῶν τὴν βασιλείαν εἰληφέναι, χάριν τοῦ πιστευθῆναι ἔφη, εἴ τι ἂν εὔξηται, γενέσθαι, καὶ Ποσειδῶνι θύων ηὔξατο ταῦρον ἀναφανῆναι ἐκ τῶν βυθῶν, ὑποσχόμενος καταθύσειν τὸν φανέντα. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος ταῦρον ἀνέντος αὐτῷ διαπρεπῆ, τὴν βασιλείαν παρέλαβε, τὸν δὲ ταῦρον εἰς τὰ βουκόλια πέμψας ἔθυσεν ἕτερον. [θαλασσοκρατήσας δὲ πρῶτος πασῶν τῶν νήσων σχεδὸν ὑπῆρξεν.] ὀργισθεὶς δὲ αὐτῷ Ποσειδῶν, ὅτι μὴ κατέθυσε τὸν ταῦρον, ταῦτον μὲν ἐξηγρίωσε* („stimulis coeci amoris," puto. v. Virg. Georg. III, 210.), *Πασι-*

---

*) Matth. p. 135.: „Tale argumentum in scena exhiberi potuisse minus fortasse miraberis, si idem in tabula propositum apud Philostratum Imag. I, 16. legeris."

Digitized by Google

φάην δὲ ἐλθεῖν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτοῦ παρεσκεύασεν. Ἡ δὲ ἐρασθεῖσα τοῦ ταύρου συνεργὸν λαμβάνει Δαίδαλον, ὃς ἦν ἀρχιτέκτων, πεφευγὼς ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ φόνῳ. οὗτος ξυλίνην βοῦν ἐπὶ τροχῶν κατασκευάσας, καὶ ταύτην λαθὼν (male codd. βαλὼν, β scripto pro θ, et permutatis inter se litteris initialibus syllabarum, cujus utriusque erroris exempla suppetunt. frustra Aegius λαβών. v. Viger. 3. ed. Herm. p. 259.) κοιλάνας ἔσωθεν, ἐκδείρας τε βοῦν τὴν δορὰν περιέῤῥαψε, καὶ θεὶς ἐν ᾧπερ εἴθιστο ὁ ταῦρος λειμῶνι βόσκεσθαι, τὴν Πασιφάην ἐνεβίβασεν. ἐλθὼν δὲ ὁ ταῦρος ὡς ἀληθινῇ βοῒ συνῆλθεν· ἡ δὲ Ἀστέριον ἐγέννησε τὸν κληθέντα Μινώταυρον. οὗτος εἶχε ταύρου πρόσωπον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀνδρός· Μίνως δὲ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ κατά τινας χρησμοὺς κατακλείσας αὐτὸν ἐφύλαττεν. ἦν δὲ ὁ λαβύρινθος, ὃν Δαίδαλος κατεσκεύασεν, οἴκημα καμπαῖς πολυπλόκοις πλανῶν τὴν ἔξοδον. — Hyginus l. c.: „Pasiphaë, Solis filia, uxor Minois (II.), sacra deae Veneris per aliquot annos non fecerat. ob id Venus amorem infandum illi objecit, ut taurum, quem ipse alebat, adamaret. (vitiose libri: „quem ipsa amabat, alia amaret.“ ipse, Minos. Apollod. in superioribus: τὸν δὲ ταῦρον εἰς τὰ βουκόλια πέμψας. Operosius Schefferus: ut taurum, quem ipse mandarat ali, amaret.) In hoc (i. e. propterea. Horat. Epod. ult.: Ingrata misero vita ducenda est in hoc. h. e. „propter haec,“ ait schol. plura hanc in rem v. apud Munckerum, qui antea „in hoc“ interpretatus erat „in eo tempore“, ut cap. 46., quemadmodum Graeci dicunt ἐν τούτῳ.) Daedalus exul cum venisset, petiit ab eo auxilium. is ei vaccam ligneam fecit, et verae vaccae corium induxit, in qua illa cum tauro concubuit. ex quo compressu Minotaurum peperit capite bubulo, parte inferiore humana. tunc Daed. Minotauro labyrinthum inextricabiti exitu fecit, in quo est conclusus. Minos re cognita Daedalum in custodiam conjecit; at Pasiphaë eum vinculis liberavit. itaque Daed. pennas sibi et Icaro filio suo fecit“ etc. Cf. schol. Aristoph. ad Ran. 826. (873.)

1.

Schol. praedictus ad Ran. 1281. (1398.) „Ἀλλ', ὦ Κρῆτες, Ἴδας τέκνα, τὰ τόξα λαβόντες ἐπαμύνατε, τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε.“ ταῦτα δὲ παρὰ τὰ ἐκ Κρητῶν Εὐριπίδου. Versus fortasse restitueris scribendo

Ἀλλ', ὦ Κρῆτες, Ἴδας τέκν', ἐπαμύνατε, τόξα asyn-art., 2 dochm. hyp.

λαβόντες, τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε! dochm.

Videtur haec vox Daedali in carcerem abducti.

2.

Clemens Alex. Strom. V. p. 581, e.

Σοὶ τῷ πάντων μεδέοντι χοὴν
πέλανόν τε φέρω, Ζεὺς εἴτ' Ἀΐδης

Digitized by Google

ὀνομαζόμενος στέργεις· σὺ δέ μοι
θυσίαν ἄπυρον παγκαρπείας
δέξαι πλήρη προχυθεῖσαν!

— —

Σὺ γὰρ ἔν τε θεοῖς τοῖς οὐρανίδαις
σκῆπτρον τὸ Διὸς μεταχειρίζων,
χθονίων θ' Ἅιδῃ μετέχεις ἀρχῆς.

— —

Πέμψον μὲν φῶς ψυχᾶς ἀέρων
τοῖς βουλομένοις ἄθλους προμαθεῖν,
πόθεν ἔβλαστον, τίς ῥίζα κακῶν,
τίνα δεῖ μακάρων ἐκθυσαμένους
εὑρεῖν μόχθων ἀνάπαυλαν.

Preces sacerdotum Jovis Idaei im templo ejus. W. p. 802. „Dass Diess hierher gehöre, ist nicht bloss wahrscheinlich, wie Valckenaer erkannte, sondern gewiss, da der mit und in Zeus verehrte Hades eben der kretische Nachtzagreus ist, der in der Parodos (fr. 3.) vorkommt."

3.

Porphyrius de Abstinentia IV, 19. p. 172. sequ. *Μικροῦ με παρῆλθε καὶ τὸ Εὐριπίδειον παραθέσθαι, ὃς τοὺς ἐν Κρήτῃ τοῦ Διὸς προφήτας ἀπέχεσθαί* (esu carnis abstinere) *φησι διὰ τούτων. λέγουσι δὲ οἱ κατὰ τὸν χορὸν πρὸς Μίνω* (reversi ex templo Jovis, accepto ejus responso)

Φοινικογενοῦς τέκνον Εὐρώπας
καὶ τοῦ μεγάλου Ζανὸς, ἀνάσσων
Κρήτης ἑκατομπτολιέθρου,
ἦκω ζαθέους ναοὺς προλιπών,
οἷς αὐθιγενὴς τιμηθεῖσα δοκοὺς
στεγανοὺς παρέχει Χαλύβῳ πελέκει,
καὶ ταυροδέτῳ γ'
ἀτρεκεῖς ἁρμούς, κυπάρισσος.
ἁγνὸν δὲ βίον τείνομεν, ἐξ οὗ
Διὸς Ἰδαίου μύστης γενόμην,
καὶ, νυκτιπόλου Ζαγρέως βροντὰς,
τάς τ' ὠμοφάγους δαῖτας τελέσας,
μητρί τ' ὀρείᾳ δᾷδας ἀνασχὼν,
καὶ Κουρήτων
Βάκχος ἐκλήθην ὁσιωθείς.
πάλλευκα δ' ἔχων εἵματα φεύγω
γένεσίν τε βροτῶν καὶ νεκροθήκην,
οὐ χριμπτόμενος, τήν τ' ἐμψύχων
βρῶσιν ἐδεστῶν πεφύλαγμαι.

Codd. v. 1. 2. *Φοιν. παῖ τῆς Τυρίας τ. Ε. καὶ* etc. sustuli glossema. *αὐθιγενὴς κυπάρισσος.* Bentl. Epist. ad Mill., Opusc. p. 476.:

Digitized by Google

„Simili tralatione, quam Eurip. Cretae indigenam vocat, ei patriam esse Cretam Plinius XVI, 33. commemorat.“ qui idem annotavit, Plutarchum dicere *Κρητικὴν κυπάρισσον*,“ Nicandrum *Ἰδαίης κυπαρίσσου*, Virgilium „Idaeis cyparissis. v. 7. 8. Porph. *ταυροδέτῳ κρηθεῖσ'* quod fortasse fuit *χρανθεῖσ'* vel *χρισθεῖσ'*, Erotianus v. *Ἀτρεκεῖς*, ubi laudat v. 5—9., *τορολέτῳ κολληθείς*. verum et *κρηθεῖσ'*, quidquid est, et *κολληθεὶς* ex interpretatione fluxit, nec quidquam desideratur, cum *ταυροδέτῳ ἀτρεκεῖς ἁρμοὶ* non inepte dicantur arctae compages, taurino glutine firmatae. v. 11. vulgo legitur *βιοτὰς*, sed in codice Monac. *βροντὰς*, quod probat H. apud Lobeck. diss. de morte Bacchi (Viteb. 1810.), de *βροντῇ Ζαγρέως* evolvi jubens Nonni Dionys. VI, 165., X, 294., XXXI, 35., XXXVIII, 209., XXXIX, 71. spectant haec ad ritus mysteriorum. 12. *ὠμ. δαῖτας τελέσας*, crudivoras epulas celebrans. E. de Baccho Bacch. 108. *ἀγρεύων Αἷμα τραγοκτόνον, ὠμοφάγον χάριν*. 16. 17. libri: — *φεύγω*. — *νεκροθήκης οὐ χρ.*, dura constructione verborum.

4.

Aristoph. Ran. 802. (873.) *Ὦ κρητικὰς μὲν συλλέγων μονῳδίας, Γάμους δ' ἀνοσίους εἰσφέρων εἰς τὴν τέχνην*. ibi schol.: *Ἐν γὰρ τοῖς Κρησὶν Ἴκαρον μονῳδοῦντα ἐποίησε* (scil. Eur.). *καὶ οἱ μὲν εἰς τὴν Ἰκάρου μονῳδίαν ἐν τοῖς Κρησί· θρασύτερον γὰρ δοκεῖ εἶναι τὸ πρόσωπον* etc.

Solis ira praecipitatum Icarum narrat schol. Eurip. ad Hecub. 780. (821.) his verbis: *Φασὶ γὰρ ἀμυνόμενον τὸν Ἥλιον Δαίδαλον, ὡς πεποιηκότα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Πασιφάην ἐρασθεῖσαν ταύρου, μιγῆναι αὐτῷ, ἐπεὶ τότε πετόμενον εἶδε* (et altius quidem audaciusque quam oportuit volantem: v. Ovid. Met. VIII, 223. seqq.) *τὸν αὐτοῦ υἱὸν Ἴκαρον, ἐκ κηροῦ πτεροῖς χρώμενον, σφοδρῶς ἐμπεσεῖν τοῖς πτεροῖς καὶ διαλυθῆναι ταῦτα παρασκευάσαι.*

XXVIII. *ΛΑΜΙΑ.*

„Lamia, Beli et Libyae filia, ipsi placuit Jovi, qui filium ex ea suscepit. eo sublato per Junonem adeo afflicta est Lamia, ut non modo pulcritudinem amitteret suam, sed etiam furore percita terras domosque pervagaretur ablatum et devoratum pueros, quos invenisset. vid. Suid. v. *Λαμία*, Philostrat. vit. Apoll. IV, 25. etc. Horat. A. P. 339.: Nec, quodcunque volet poscat sibi fabula credi, Neu pransae Lamiae vivum puerum extrahat alvo.“ Haec ante hos 15 annos annotabamus ad illa Comici Vesp. 1140. (1177.) *Πρῶτον μὲν (λέξω), ὡς ἡ Λαμί' ἁλοῦσ' ἐπέρδετο*. Fallor, an etiam hujus fabulae argumentum improbavit Horatius, ut Cadmi et Cressarum? Ita videtur. Heraclitus de Incredib. c. XXXIV., Mythogr. ed. Westermann. p. 319.:

Digitized by Google

Περὶ Λαμίας. Ἱστοροῦσιν, ὅτι Διὸς αὐτῇ συμμιγέντος Ἥρα ἀπεθηρίωσεν αὐτὴν, καὶ ὅτι, ἡνίκα ἂν μανῇ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαιρεῖ κ. εἰς κοτύλην βάλλει, καὶ ὅτι σαρκοφαγεῖ κ. ἀνθρώπους ἐσθίει etc. Hinc factum, ut Lamiae vocarentur spectra quaedam forma muliebri, puerorum et vulgi terriculamenta, strigibus et Empusae similia, quae infantium sanguinem sugere putabant, sicut daemones istos fictitios, quos hodie nominant „Vampire.“ Serio Stesichorus Lamiam dixit matrem Scyllae, non Crataeidem, ut Homerus, vel Hecaten, ut Hesiodus; Plutarchus autem de Pyth. orac. 9. Herophiles, primae sibyllae (Paus. Phoc. 12.), et secundae ipse E., ut colligas ex verbis scholiastae Plat. ad Phaedr. p. 61.

1.

Δευτέρα δὲ (σίβυλλα) Λίβυσσα, ἧς μνήμην ἐποιήσατο ἐν τῷ τῆς Λαμίας προλόγῳ Εὐριπίδης. cf. Varro Antiqu. div. IV. p. 216. ed. Bipont., Photius Quaest. 160. ad Amphilochum, W. p. 527 — 529.

Ad hoc drama referuntur versus illi, quos attulit

2.

Diodor. Sic. XX, 41. sic enim ille; *Ὅτι δὲ κατὰ τὴν Λιβύην γέγονεν αὕτη* (Lamia), *καὶ τὸν Εὐριπίδην δείξαι τις ἂν μαρτυροῦντα. λέγει γὰρ*

Τίς τοι τό γ' ὄνομα τοὐπονείδιστον βροτοῖς
οὐκ οἶδε Λαμίας τῆς Λιβυστικῆς γένος;

quae ex prologo excerpta putat W. l. c. non Lamiae, sed Scyllae, quam tragoediam sine nomine poëtae commemorat Aristoteles Poët. 15.: eximendam enim e numero Euripidis fabularum Lamiam censet vir doctissimus, sicut Elmslejus ad Eurip. Med. p. 71., not. κ., cujus sententiae causam parum perspicio. Ceterum codd. Diodori *Τίς τοὔνομα τὸ ἐπονείδιστον βρ.* etc., quibus metro laborantibus alii aliter succurrerunt.

XXIX. ΛΙΚΥΜΝΙΟΣ. Vide V.

XXX. ΜΕΛΑΝΙΠΠΗ Ἡ ΣΟΦΗ.

Gregorius Corinthius Rhetor. gr. t. VII. p. 1313.: *Ἡ δὲ τῆς σοφῆς Μελανίππης αὕτη ἱστορία. Ἕλληνος, τοῦ Διὸς, Αἴολος τεκνωθεὶς ἐκ μὲν τῆς Εὐρυδίκης ἐγέννησε Κρηθέα* (male codd. *Κρήτην*), *καὶ Σαλμωνέα, κ. Σίσυφον, ἐκ δὲ τῆς Χείρωνος* (Centauri doctissimi) *θυγατρὸς Ἵππης* (fort. *Ἱππονῦς*) *κάλλει διαφέρουσαν Μελανίππην. αὐτὸς μὲν οὖν φόνον ποιήσας ἐπ' ἐνιαυτὸν ἀπῆλθε φυγὰς, τὴν δὲ Μελανίππην Ποσειδῶν διδύμων παίδων* (Boeoti et Aeoli) *ἔγκυον ἐποίησεν. ἡ δὲ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς προσδοκίαν τοὺς γεννηθέντας εἰς βούστασιν*

Digitized by Google

ἔδωκε τῇ τροφῷ θεῖναι κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατασπείραντος. ὑπὸ δὲ τὴν κάθοδον τοῦ δυνάστου τὰ βρέφη τινὲς τῶν βουκόλων φυλαττόμενα μὲν ὑπὸ (τοῦ) ταύρου, θηλαζόμενα δὲ ὑπὸ μιᾶς τῶν βοῶν, ἰδόντες ὡς βουγενῆ τέρατα τῷ βασιλεῖ προσήνεγκον. ὁ δὲ, τῇ τοῦ πατρὸς Ἕλληνος γνώμῃ πεισθείς, ὁλοκαυτοῦν τὰ βρέφη κρίνας, Μελανίππῃ τῇ θυγατρὶ προσέταξεν ἐνταφίοις αὐτὰ κοσμῆσαι. ἡ δὲ καὶ τὸν κόσμον αὐτοῖς ἐπέθηκε, καὶ τὸν λόγον εἰς παραίτησιν ἐξέθηκε φιλότιμον. Dionysius Hal. Rhetor, IX, 11. (cf. Pirithoi fr. 4., Diod. Sic. I, 7., Euseb. Praep. evang. I. p, 20., d., Valck. Diatr. p. 45., 46.) Ἡ Μελανίππη (ἡ) σοφὴ, τὸ δρᾶμα Εὐριπίδου, ἐπιγέγραπται μὲν Σοφὴ, ὅτι φιλοσοφεῖ, καὶ διὰ τοῦτο τοιαύτης (philosophae) μητρός ἐστιν, ἵνα μὴ ἀπίθανος ᾖ ἡ φιλοσοφία. — Ἀναξαγόρᾳ προσεφοίτησεν E. Ἀναξαγόρου δὲ λόγος ἐστὶν, ὅτι πάντα ἐν πᾶσιν εἶτα ὕστερον διεκρίθη. μετὰ ταῦτα ὡμίλησε καὶ Σωκράτει, κ. ἐπὶ τὸ εὐπορώτερον ἤγαγε τὸν λόγον. ὁμολογεῖ οὖν τὴν διδασκαλίαν τὴν ἀρχαίαν διὰ τῆς Μελανίππης.

1.

Κοὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, ἀλλ' ἐμῆς μητρὸς πάρα,
ὡς οὐρανός τε γαῖά τ' ἦν μορφὴ μία·
ἐπεὶ δ' ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων δίχα,
τίκτουσι πάντα κἀνέδωκαν εἰς φάος,
δένδρη, πετεινὰ, θῆρας, οὓς θ' ἅλμη τρέφει,
γένος τε θνητῶν.

οὕτω μὲν ὁ ποιητὴς σχηματίζει τὸ αὐτοῦ. ἡ δὲ Μελ. ἠπατήθη (ll.*) inepte ἐπαιδεύθη) μὲν ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, γέγονε δὲ ταύτῃ παιδία. ἐξέθηκε δ' αὐτὰ εἰς τὰ τοῦ πατρὸς βουφόρβια, ὁ δὲ πατὴρ ἡγεῖται ἐκ βοὸς εἶναι, κ. ὡς τέρας βούλεται κατακαῦσαι· βοηθοῦσα δ' αὐτοῖς (ll. βοηθ. αὕτη) ἡ Μελ. ἀποφαίνεσθαι πειρᾶται, ὅτι τέρας οὐδέν ἐστιν. — περιεχομένη γὰρ πάσας αἰτίας τοῦ σῶσαι τὰ παιδία λέγει „Εἰ δὲ παρθένος φθαρεῖσα ἐξέθηκε τὰ παιδία, καὶ φοβουμένη τὸν πατέρα, σὺ φόνον δράσεις," ὥστε καὶ τὸ αὐτῆς πρᾶγμα λέγει ἐν σχήματι συμβουλῆς. Dionys. VIII, 10.: — Ἡ γοῦν ἀρχὴ τοῦ λόγου (prologo) αὐτῷ αἰνίττεται τὴν πρὸς τὸν διδάσκαλον εὔνοιαν. φησὶ γὰρ ἡ Μελ. „Κοὐκ ἐμὸς — πάρα." ὁ μὲν Εὐριπίδου σχηματισμὸς οὗτος· ὁ δὲ τῆς Μελανίππης „Τίς τὰ παιδία ἐξέθηκεν εἰς τὰ [τοῦ πατρὸς] βουφόρβια" etc. Utroque loco comparato intelligere mihi videor, hunc nostrum dixisse

2.

— Εἰ δὲ παρθένος
φθαρεῖσα, καὶ τὸν πατέρα καταφοβουμένη,

*) i. e. libri. alibi hoc siglum indicabit libros. ἠπατήθη, ut personatus Eratosth. Cataster. c. 18. ὑπ' Αἰόλου δὲ ἀπατηθεῖσαν φθαρῆναι etc.

Digitized by Google

τὰ παιδί' ἐξέθηκεν εἰς βουφόρβια,
φόνον σὺ δράσεις.

Vulgo legitur *σὺ φόνον δράσεις;* sed interrogatio minus apta est „*τῇ συμβουλῇ*." sic autem Mel. ad patrem pueros interfecturum.

Prologum ipsa egit.

3.

Gregor. Cor. comment. in Hermog., Reisk. Orat. gr. t. VIII. p. 949. *Ἐν δὲ Μελανίππῃ παρεισάγει ταύτην προοιμιαζομένην*

Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο,
Ἕλλην' ἔτικτε.

Idem ibid. t. VII. p. 1312. *Καὶ Ε. Ζεὺς ὡς — ὕπο. οὗτος ὁ στίχος ἐν δυσὶν εὕρηται δράμασιν Εὐριπίδου, ἐν τῷ λεγομένῳ Πειρίθῳ* (fr. 6.) *κ. ἐν τῇ σοφῇ Μελ.* etc. cf. Aristoph. Ran. 1179. (1275.)

Plut. t. II. p. 756, b, c. *Ἀκούεις δὲ δήπου τὸν Εὐριπίδην, ὡς ἐθορυβήθη ποιησάμενος ἀρχὴν τῆς Μελανίππης „Ζεύς, οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ." (ὃ) ἤλλαξε τὸν στίχον, ὡς νῦν γέγραπται, „Ζεύς, ὡς — ὕπο."* Lucianus Jov. trag. 41.: *„Ζεύς, ὅστις ἐστὶν ὁ Ζεύς· οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ κλύων."* cf., si tanti est, Athenag. p. 23., Justin. M. p. 41, e. Igitur Porsonus ad Eurip. Or. 412. primitus Tragicum scripsisse putat

Ζεὺς, ὅστις ὁ Ζεύς· οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ
κλύων.

sed caudam trahit *κλύων*, abhorretque a verbis *Ἕλλην' ἔτικτε*, sequentis versus initio, nisi quis vel delendum putat *κλύων*, vel lacunam sumit, quorum neutrum verisimile videtur. imo glossemate obscuratus est hic locus cum E. dixisset, usurpata ellipsi minime insolita verbi substantivi,

Ζεὺς, ὅστις, οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ κλύων.

Aliae particulae prologi.

4.

Clemens Alex. Strom. I. p. 306, b, ed. Sylb. (cf. Cyrill. c. Julian. IV, p. 134, b.) *Ἱππὼ δὲ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Κενταύρου, συνοικήσασα Αἰόλῳ ἐδιδάξατο αὐτὸν τὴν φυσικὴν θεωρίαν, τὴν πάτριον ἐπιστήμην. μαρτυρεῖ δὲ Ε. περὶ τῆς Ἱππούς ὧδέ πως*

Ἡ πρῶτα μὲν τὰ θεῖα προὐμαντεύσατο
χρησμοῖσι σαφέσιν ἀστέρων ἐπ' ἀντολαῖς.

5.

Hygin. Poëticon astron. II, 18. „Equus. Hunc Aratus et alii complures Pegasum — dixerunt. — E. autem in Melanippa (male hic et alii nonnulli „Menalippa.") Hippen, Chironis Centauri filiam,

Digitized by Google

Thean (*Θείαν*. v. Hesiod. Theog. 371., Apollod. I, 1, 3., qui cognominem memorant Titanidem, ne „Thetin" ponendum putes cum Micyllo, Munckero, aliis.) ante appellatam dicit, quae cum alëretur in monte Pelio et studium in venando maximum haberet, quodam tempore ab Aeolo Hellenis filio Jovis nepote, persuasam concepisse, cumque jam partus appropinquaret, profugisse in silvam, ne patri, cum virginem speraret, nepotem procreasse videretur. Itaque, cum parens eam persequeretur, dicitur illa petiisse a deorum potestate, ne pariens [a parente] conspiceretur. quae deorum voluntate postquam peperit, in equam conversa inter astra est constituta."

6

Galenus Protrept. t. I. p. 16. ed. Kühn. de iis, qui olim corporis forma superbi, ubi evanuit illa, merito contemti senectutem accusant, et mediocrem laudant pulcritudinem (v. Valck. Diatr. p. 249, a.): *Εἶτα καὶ τῷ γήρᾳ λοιδοροῦνται, δέον ἑαυτοῖς, κ. τὸν Εὐριπίδην ἐπαινοῦσι λέγοντα*

— Οὐ γάρ ἐστιν ἀσφαλὲς
περαιτέρω τὸ κάλλος ἢ μέσως λαβεῖν.

Id huc pertinere sensit Hartungus Eurip. restit. p. 116. propter simile dictum Ennii, qui hanc fabulam imitatus est, sicut Attius Melanippen vinctam. Gellius N. A. V, 11.: „Inter pulcherrimam feminam et deformissimam media quaedam forma est, quae a nimiae pulchritudinis periculo et a summo deformitatis odio vacat, qualis a Q. Ennio in Menalippa (sic) perquam eleganti vocabulo s t a t a dicitur. — quam formam modicam et modestam Favorinus non mehercle inscite appellabat u x o r i a m; Ennius autem in ista, quam dixi, tragoedia eas fere feminas ait incolumi pudicitia esse, quae stata forma forent." Ceterum haec ingenua libertate, ut Graeca, de se ipsa dicere Mel. existimanda est, „*κάλλει διαφέρουσα.*"

7.

Steph. Byz. v. *Βοιωτία* de Boeoto: — *Νικοκράτης δέ φησιν, ὅτι Ποσειδῶνος καὶ Ἄρνης ἦν παῖς. — καὶ Ε.*

Τὸν δ' ἀμφὶ βοῦν φίφεντα Βοιωτὸν καλεῖν.

haec probabiliter ad Melanippam philosopham retulit Musgr., ex quibus intelligas Boeotum tantummodo in bovili expositum fuisse apud Euripidem. *καλεῖν* valet *κάλει*. Boetum vocare alterum puerum Neptunus jussit Melanippen.

Haud male Hartung. l. c.: „Dies, quo redire Aeolo licebat, definitus erat idem, quo priore anno ex patria abierat: erat igitur is ipse dies, quo haec agebantur. Hunc diem festum fuisse universae civitati arbitror, et coisse ad eum celebrandum partem civium, qui Chori munere fungerentur" etc.

Pueros allatos ex bovili ad Aeolum praesens Hellen cremari

Digitized by Google

jubet, tanquam prodigia. quo potest ut pertineant verba Phrynichi, Bekker. Anecd. p. gr. p. 10. *Ἀγρίοις κατακαῦσαι ξύλοις· τὰ τερατώδη τὴν φύσιν ἐπ' ἀγρίοις ἔκαιον ξύλοις.* ipsiusque adeo poëtae haec dicas

8.

(Φημ' οὖν τάδ') ἀγρίοισι κατακῦσαι ξύλοις.

Quos pueros, formosos haud dubie dignosque deo patre, Aeolus miseratus reprehenditur ab Hellene istis apud

9.

Stob. 50. p. 357.

Παπαῖ, νέος καὶ σκαιὸς οἷός ἐστ' ἀνήρ!

nec veretur senex jurare per Jovem, ea esse prodigia:

10.

Schol. Aristoph. Ran. 100.

Ὄμνυμι δ' ἱερὸν αἰθέρ', οἴκησιν Διός.

Qua occasione videtur inculcasse proverbium

11.

Stob. 114. p. 585.

Παλαιὸς αἶνος Ἔργα μὲν νεωτέρων,
βουλαὶ δ' ἔχουσι τῶν γεραιτέρων κράτος.

Patrem crudelem ubi flecti non posse videt Aeolus, indignationi non videtur temperavisse, sed haec dixisse, ad spectatores conversus:

12.

Stob. 115. p. 590.

Τί δ' ἀλλὰ φωνὴ καὶ σκιὰ γέρων ἀνήρ;

ubi codd. *ἄλλο*. v. Matth. gr. §. 455. I, b.

13.

Stob. 81. p. 473.

Ὅστις ἀμάλακτον πατρὸ' ἔχει νεανίας
στυγνόν τ' ἐν οἴκοις, μεγάλα κέκτηται κακά.

Il. versu pessumdato *Ὅ. δ' ἀμείλικτον*, neque audiendi sunt Heath. et Porson. append. ad Toupii Anim. in Suid. t. IV. p. 460., qui suadent *ἄμικτον*. Verba Chori dolentis vicem Aeoli.

Igitur decreta caede infantium, postquam de eo certior facta est Menalippa, proripit se ad defendendum scelus, metuens, ne jam admissum sit, sperans tamen, id ausum non esse truculentum senem.

14.

Erotianus p. 62. *Ἀλάστορες. Βάκχιος μὲν ἐν πρώτῳ φρονεῖς φησιν ἐκ τῆς Εὐριπίδου Μεναλίππης*

Digitized by Google

Ἴσως (δ') ἀλάστωρ οὐκ ἐτόλμησε κακεῖν.

ll. corrupto metro *Ἰ. ἀλάστορας.*

Tum coram patre et avo agit causam difficilem, tollens prodigia ipsosque deos, Justitiaeque prope habitantis, quamvis non conspectae, temporisque acute omnia videntis, admonet eos, qui scelera moliantur. Hic locus est fragmento I., neque alio immittenda illa

15.

Aristoph. Lys. 1052. (1124.)

Αὐτὴ δ' ἐμαυτῆς οὐ κακῶς γνώμης ἔχω,

de quibus schol. ed. Oxon.: *Ὁ στίχος ἐκ (τῆς) σοφῆς Μελανίππης Εὐριπίδου.*

Deos esse negantem produnt cum illa *Ζεύς, ὅστις, οὐ γὰρ οἶδα* etc. fr. 3., tum verba quaedam, a Stobaeo servata Eclog. phys. p. 121. quibus ridicule refutat eos, qui putent Jovem notare ac punire peccata hominum. sic enim ibi Stob.:

16.

Λοκεῖτε πηδᾶν τἀδικήματ' εἰς θεοὺς
πτεροῖσι, κἄπειτ' ἐν Διὸς δέλτου πτυχαῖς
γράφειν τιν', αὐτὸν Ζῆνα δ' εἰσορῶντά νιν
θνητοῖς δικάζειν; Οὐδ' ὁ πᾶς ἂν οὐρανὸς
Διὸς γράφοντος τὰς βροτῶν ἁμαρτίας
ἐξαρκέσειεν, οὐδ' ἐκεῖνος ἂν σκοπῶν
πέμπειν ἑκάστῳ ζημίαν, ἀλλ' ἡ Δίκη
ἐνταῦθά ποὔστιν ἐγγύς, εἰ βούλεσθ' ὁρᾶν.

ll. v. 3. *γρ. τίν' αὐτά, Ζῆνα δ' εἰσορῶντά νιν* etc., tantologice illato *αὐτά*, cum sequatur *νίν*. imo scriba Jovis fingitur notare in pugillaribus Jovis hominum peccata, dein ipse Jupiter ea judicare, *ον* et *α* permixta, sicut passim.

(Locus de Tempore acutum cernente est apud Stob. Eclog. phys. p. 143.

17.

Οὐκ ἔστι πράσσοντάς τι μοχθηρὸν λαθεῖν·
ὀξὺ βλέπει γὰρ ὁ Χρόνος, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ.

Neque his contenta philosopha invehitur in vulgum, qui domi deses inersque, et opibus mercatura maritima conquisitis incubans, impudenter irrideat sugilletque sapientes.

18.

Athen. XIV. p. 614, d.

Ἀνδρῶν δὲ πολλοὶ τοῦ γέλωτος οὕνεκα
ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους· ἐγὼ δέ πως
μισῶ γελοίους, οἵτινες μὲν ἐπὶ σοφῶν
ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα, κεἰς ἀνδρῶν μὲν οὐ

Digitized by Google

5 τελοῦσ' ἀριθμὸν ἐν γέλωτι δ' εὐπρεπεῖς
οἰκοῦσί τ' οἴκους, καὶ τὰ ναυστολούμενα
ἔσω δόμων σώζουσι.

Vulgo: — ἐν γ. δ' εὐπρεπεῖς. οἰκοῦσι δ' o. Meinek. Philolog. Exercitat. in Athen. Deip. specim. 1., editi 1843., p. 43.: ἐν γ. δ' εὐπρεπεῖς οἰκοῦσιν οἴκους.

Ad quae Hellen, puto, respondet

Ταύτας μὲν ἀνθρώποισιν, ὦ γύναι, θεοὶ
τοῖσιν διδοῦσιν, οὓς ἂν ἐχθαίρωσ', ἐκεῖ
ἔν σφιν πονηρόν ἐστιν....

v. 2. τοῖσιν. i. e. τούτοις. ll. τοῖσι. perperam Grot. et alii τίσεις. 2. ll. mendose οὗ σφιν. imo ἔν σφιν π. ἐστιν, „apud illos (deos), illis judicibus, improbum est," scil. dicere, quae tu dicis.

Melanippae odio Hellen omne mulierum genus detestatur praeter suam ipsius matrem scilicet.

19.

Stob. 71. p. 434.

Πλὴν τῆς τεκούσης θῆλυ πᾶν μισῶ γένος.

et postquam, frustra praetentis illis, quae 2. loco perscripsimus, urgente necessitate fassa est Mel., se ipsam peperisse geminos, vimque a deo illatam eloquenter excusavit, idem iratus haec clamaverit

20.

Stob. ibidem.

Μισῶ γυναῖκας, ἐκ πασῶν δὲ σέ,
ἥτις πονηρὰ τἄρ' ἔχουσα εὖ λέγεις.

quibus hic potius quam inter Meleagri fragmenta, ut in codice Voss., locum assignavi auctore Meinekeo (Zeitschr. f. d. Alt. W. a. 1843, 4, I.). Hiat autem uterque versus, prior sub initium vel in medio, alter in fine. pessime Gesner., Grot., Gaisford ἐκ πασ. δὲ σὲ πλέον, spondeo invecto in 4. sedem senarii, quod nefas, et dure producto σὲ ante πλ. praeterea πλέον deest in codd. Paris. A, B, et Vossiano; quo minus probari potest Meinekei correctio *M. γ.*, πλεῖον ἐκ π. δὲ σέ, sed verisimilius videtur hoc Μισῶ, γύναι, γυναῖκας, ἐκ π. δὲ σε, e quibus in proclivi fuit excidere vocem γύναι. V. 2. bene Valck. ad Hipp. 664. ἥ. π. τ. ἔχουσά γ' εὖ λ., i. e. „quae scelus quidem conata praedicas." operose et minus verisimiliter Dobraeus ad Comici Plut. 278. ἥ. π. τ. ἔχουσ' εἶτ' εὖ λ.

21.

Ipsumque Aeolum, differentem adhuc supplicium filiae*) et caedem puerorum, increpans etiam civem inertem atque inutilem

*) De hoc v. prolegomena Melanippae vinctae.

Digitized by Google

esse ait eum, qui sit ignavus maritus, facinora uxoris et filiarum omnia ferens.

Stob. 30. p. 210.

Ἀργὸς πολίτης κεῖνος, ὡς κακός γ' ἀνήρ.

ubi si quis codex offerret *ὡς κακὸς πατὴρ*, id non spernerem, qui *γ* et *π*, itemque *ν* et *τ*, litteras interdum permutatas inter se sciam.

Ejusmodi dictis contumeliisque victus tandem Aeolus accipit sententiam superstitiosi patris, qui laetus praeloquens et jussum saevissimum festinans

22.

Stob. 72. p. 437.

Τίσασθε τήνδε, inquit, *καὶ γὰρ ἐντεῦθεν νοσεῖ*
τὰ τῶν γυναικῶν· οἱ μὲν ἢ παίδων πέρι,
ἢ συγγενείας οὕνεκ', οὐκ ἀπώλεσαν
κακὴν λαβόντες, εἶτα δ' ὧδε τἄδικον
πολλαῖς ὑπερῴύηκε καὶ χωρεῖ πρόσω,
ὥστ' ἐξίτηλος ἀρετὴ καθίσταται.

His opem tulit Elmsl. ad Iphig. T. 1010. (939.), versu 1. vulgato *ἐνταυθοῖ* substituendo atticum *ἐντεῦθεν*, 4. autem emendando verba codicum *εἶτα δ' οὕτω τἄδ.*, quibus metrum senarii tragici corrumpitur, denique 6. *ὡς* mutando in *ὥστε*.

Igitur Mel. deflere miseram feminarum conditionem, viris invisarum, quamvis probae sint, propter improbas, adeo ut fugiant nuptias, quasi virorum commodis officiant nuptae, cum nihil quidem pejus sit mala mulière, sed item nihil praestantius bona, dissimilesque sint mulieres indole et natura.

23.

Stob. 67. p. 424.

Ἄλγιστόν ἐστι θῆλυ μισηθὲν γένος·
αἱ γὰρ σφαλεῖσαι ταῖσιν οὐκ ἐσφαλμέναις
αἶσχος γυναιξὶ, καὶ κεκοίνωνται ψόγον
ταῖς οὐ κακαῖσιν αἱ κακαί· τὰ δ' εἰς γάμους
οὐδὲν δοκοῦσιν ὑγιὲς ἀνδράσιν φρονεῖν.

24.

Idem ib.

Τῆς μὲν κακῆς κάκιον οὐ δὴ γίγνεται
γυναικὸς, ἐσθλῆς δ' οὐδὲν εἰς ὑπερβολὴν
πέφυκ' ἄμεινον· διαφέρουσι δ' αἱ φύσεις.

ll. — *κάκιον οὐδὲν γίγνεται* contra legem senarii tragici. *κάκιον* est *κάκιόν τι*.

Liberos infelices comparavisse videtur hortis Adonidis, qui proverbii loco dicebantur.

Digitized by Google

25.

Schol. Plat. p. 68. ed. Ruhnken. „*Ἀδώνιδος κήπους.*“ *Ἀδώνιδος κῆποι ἐπὶ τῶν ἀώρων, καὶ ὀλιγοχρονίων, καὶ μὴ ἐῤῥιζωμένων. ἐμνήσθη δὲ αὐτῶν* (non *αὐτῆς*) *καὶ Ε. Μελανίππῃ, καὶ ἐνταῦθα Πλάτων.*

26.

Scholiasta vetus Parisini codicis 2023., qui continet Aristotelem, ad Eth. Nicom. 5, 1. apud Osannum (v. F. A. Wolfii Litter. Anal. II. p. 538.): *Τοῦτο Εὐριπίδου τῆς σοφῆς Μελανίππης· λέγει γὰρ ἐν αὐτῇ „Δικαιοσύνης τηλαυγὲς χρυσοῦν πρόσωπον.“*

Verba, ni fallor, Chori ex parodo, Melanippae orationem (fr. 15. 16.) comprobantis. versum, e duobus dochmiis hypercat. constantem (v. appendicem de Metris Euripideis Aeschyli a nobis editi vol. II. p. 424.), restituas ita scribendo (---⏑–⏑⏑–---⏑–⏑)

Τηλαυγὲς Δικαιοσύνης χρυσοῦν πρόσωπον.

XXXI. *ΜΕΛΑΝΙΠΠΗ Η ΔΕΣΜΩΤΙΣ.*

Hyginus fab. 186. „Melanippen Desmontis (? fortasse „Daemonis“ ponendum est a recto Daemones, quod senis Plautini nomen est Rudente.) filiam, sive Aeoli, ut alii poëtae dicunt, formosissimam Neptunus compressit, ex qua procreavit filios duos. quod cum Desmontes rescisset, et Melanippen excoecavit, et in munimento conclusit; cui cibum atque potum exiguum praestari jussit, infantes autem feris projici. Qui cum projecti essent, vacca lactans veniebat ad infantes et ubera praestabat. quod cum armentarii vidissent, tollunt eos ut educarent. Interim Metapontus rex Icariae a conjuge Theano petebat, ut sibi liberos procrearet, aut regno cederet. illa timens mittit ad pastores, ut infantem aliquem explicarent (Muncker.: H. e. „alicunde eruerent“), quem regi subderet. qui miserunt duos inventos; ea regi Metaponto pro suis supposuit. Postea autem Theano ex Metaponto peperit duos. Cum autem Met. priores valde amaret, quod formosissimi essent, Theano quaerebat ut eos tolleret et filiis suis regnum servaret. Dies advenerat, ut Met. exiret ad Dianam Metapontinam ad sacrum faciendum. (W. p. 852.: „Hier der Tag der Handlung; ihr Anfang und Gang bis zu Ende dieser.“) Theano occasione nacta („occasionem“ dictum oportuit; sed nolo laterem lavare.) indicat filiis suis, [eos] priores suppositicios esse. „Itaque, cum in venationem exierint, eos cultris interficite.“ Illi autem matris monitu cum in montem exissent, proelium inter se commiserunt, Neptuno autem adjuvante Neptuni filii vicerunt et eos interfecerunt. Quorum corpora cum in regiam allata essent, Theano cultro venatorio se interfecit; ultores autem

Digitized by Google

(malim „victores") Boeotus et Aeolus ad pastores, ubi educati erant, confugerunt. Ibi Neptunus eis indicat, ex se esse natos et matrem in custodia teneri. qui ad Desmontem pervenerunt eumque interfecerunt, et matrem custodia liberarunt, cui Neptunus lumen restituit. Eam filii perduxerunt in Icariam ad Metapontum regem, et indicant ei perfidiam Theanus. post quae Met. duxit conjugio Melanippen, eosque sibi filios adoptavit, qui in Propontide (?) ex suo nomine condiderunt Boeotus Boeotiam, Aeolus Aeoliam." Matth. p. 212.: „De Metaponto eadem ex Euripide, ut e verbis *Μελανίππην τὴν δεσμῶτιν* colligo, narrat Strabo VI, p. 406, c, ed. Almel. *Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν Μετάποντον μυθεύουσι, καὶ τὴν Μελανίππην τὴν δεσμῶτιν, κ. τὸν ἐξ αὐτῆς Βοιωτόν. δοκεῖ δ' Ἀντίοχος* (mythographus) *τὴν πόλιν Μεταπόντιον εἰρῆσθαι πρότερον Μέταβον, παρονομασθῆναι δ' ὕστερον τήν τε Μελανίππην οὐ πρὸς τοῦτον* (Metapontum, cujus pariter nomen vetustum fuit Metabus. Both.), *ἀλλὰ πρὸς Δῖον κομισθῆναι, ἐλέγχειν ἡρῷον τοῦ Μετάβου, καὶ Ἄσιον τὸν ποιητὴν φήσαντα. ὅτι τὸν Βοιωτὸν „Δίου ἐνὶ μεγάροις τέκεν εὐειδὴς Μελανίππη." ὡς πρὸς ἐκεῖνον ἀχθεῖσαν τὴν Μελανίππην, οὐ πρὸς τὸν Μέταβον.*" Aliter etiam Diod. Sic. IV, c. 69., qui geminorum illorum matrem vocat Arnen, ut Paus. Boeot. c. 40., et Metaponti uxorem Antolycen etc.

Prologum hujus dramatis egisse videtur servus pastor, qui Melanippae filios educavit, eosque jam invisit Metaponti in regia, ubi non sine dolore atque indignatione caros sibi adolescentes contemtos, tanquam et ipsos servos, videt a Theanone, genere ac divitiis superba. quare poenitet senem, quod tali fēminae alumnos tradiderit propter stultum regis desiderium liberorum (fr. 1.); quem etiam ob nuptias sic moratae mulieris cupidius quam opus fuerit quaesitas vituperat, negatque, nobilitatem, de qua se jactet Theano, magni faciendam esse, cum saepe servi fortiores, justioresque et omnino meliores viri sint quam ingenui.

1.

Stob. 74. p. 451.

Ἴστω δ' ἄφρων ὢν, ὅστις ἄτεκνος ὢν τὸ πρὶν
παῖδας θυραίους εἰς δόμους ἐκτήσατο,
τὴν μοῖραν εἰς τὸ μὴ χρεὼν παραστρέφων·
ᾧ γὰρ θεὸς δίδωσι μὴ φῦναι τέκνα,
οὐ χρὴ 'γκαλεῖσθαι πρὸς τὸ θεῖον, ἀλλ' ἐᾶν.

2.

Stob. 68. p. 425.

Ὅσοι γαμοῦσι δ' ἢ γένει κρείσσους γάμους,
ἢ πολλὰ χρήματ', οὐκ ἐπίστανται γαμεῖν·
τὰ τῆς γυναικὸς γὰρ κρατοῦντ' ἐν δώμασιν

Digitized by Google

δουλοῖ τὸν ἄνδρα, κοὐκέτ' ἔστ' ἐλεύθερος.
πλοῦτος δ' ἐπακτὸς ἐκ γυναικείων γάμων
ἀνόνητος· αἱ γὰρ διαλύσεις οὐ ῥᾴδιοι.

3.

Idem ibidem.

Γάμους δ' ὅσοι σπεύδουσι μὴ πεπρωμένους,
μάτην πονοῦσιν· ἡ δὲ τῷ χρεὼν πόσει
μένουσα κἀσπούδαστος ἦλθεν εἰς δόμους.

ἡ δὲ, aliqua vero mulier. τῷ χρεὼν, fato, quia fataliter ei destinata est. ordo ἡ δὲ μέν. κἀσπ. ἦλθε τῷ χρ. πόσει εἰς δόμους.

4.

Stob. 84. p. 493.

Ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ, ὁπότε δὴ σκοπεῖν χρεὼν
τὴν εὐγένειαν· τοὺς γὰρ ἀνδρείους φύσιν
καὶ τοὺς δικαίους τῶν κενῶν δοξασμάτων,
κἂν ὦσι δούλων, εὐγενεστέρους λέγω.

ll. Ἐ. μ. ο. οἶδ' ὅπως δὴ σ. χρ. claudicante versu, cui alii aliud remedium adhibuerunt; sed nihil aptius videtur sententiae quam ὁπότε, an, qua notione id legitur apud Pindarum Ol. II, 45. et Thucydidem I, 2. (ἄδηλον ὄν, ὁπότε τις ἐπελθὼν — ἄλλος ἀφαιρήσεται.) possis etiam interpretari quando. utroque modo ille negat, rationem habendam esse merae nobilitatis. paulo insolentius dictum ὁπότε ansam praebuerit mutandi.

5.

Δοῦλον γὰρ ἐσθλὸν τοὔνομ' οὐ διαφθερεῖ,
πολλοὶ δ' ἀμείνους εἰσὶ τῶν ἐλευθέρων.

Haud nolim legi Δούλων, quo referatur πολλοί, ut per se dictum intelligatur ἐσθλόν, virum probum.

Prologo de nuptiis mediocribus assentitur Chorus parodo.

6.

Stob. 72. p. 431.

Μετρίων λέκτρων μετὰ σωφροσύνης κύρσαι θνητοῖσιν ἄριστον. anap. Aristoph.

ll. immisso glossemate M. λέκτρ., μετρίων δὲ γάμων, κ. θ. ἄ.

Verba, opinor, ejus, qui nuntium attulit Theanoni de caede illlus filiorum, ut eam amplecti videt simul apportata cadavera, nec modum invenire lamentorum.

7.

Stob. 123. p. 616.

Τί τοὺς θανόντας οὐκ ἐᾷς τεθνηκέναι,
καὶ τἀκχυθέντα συλλέγεις ἀλγήματα;

Digitized by Google

Ex oratione, puto, Melanippae liberatae ad filios jam majora spirantes, impatientesque obnoxiae, qua adhuc utebantur, conditionis. quibus auream mediocritatem et patientiam quorumque fatorum commendat modesta mater.

8.

Stob. 92. p. 511.

Ὦ τέκνον, ἀνθρώποισιν ἔστιν οἷς βίος
ὁ μικρὸς εὐκρὰς ἐγένεθ', οἷς δ' ὄγκος κακόν.

V. 2. libri lusca sententia numerisque corruptis ὁ *μ. εὔκρατος· ἐγένετο δ' ὄγκος κ.* emendavit Porsón. ad Eurip. Med. 1363. Ceterum Mel. alloquitur unum ex filiis, qui pro ambobus dixit.

9.

Plut. t. II. p. 116, f, sequ., Stob. 106. p. 568.

Τὰ προσπεσόντα δ' ὅστις εὖ φέρει βροτῶν,
σοφὸν νομίζειν σωφρονεῖν τέ μοι δοκεῖ.

Stob. minus exquisite et memoriter, puto, *Τὰ τυγχάνοντα.* tum codd. inconcinne *σοφὸν νομίζω.*

Restat nomen oppidi, cujus quo in loco hujus tragoediae mentio facta fuerit, hodie ignoratur.

10.

Athen. XII. p. 523, e. *Ὠνομάσθη δ' ἡ Σίρις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι κ. Ε. ἐν δεσμώτιδι Μελανίππῃ* (ll. perperam *ἐν δεσμ. ἢ Μλ.*), *ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος.*

XXXII. *ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ.*

Apolldorus I, 8, 2, 3. *Ἐγένησε δὲ Ἀλθαία* (Thestii, regis Aetolorum, Ilia) *παῖδα ἐξ Οἰνέως* qui (Calydone Aetoliae regnavit) *Μελέαγρον, ὃν ἐξ Ἄρεος γεγενῆσθαί φασι. τούτου δὲ ὄντος ἡμερῶν ἑπτὰ παραγενομένας τὰς Μοίρας φασὶ δὴ* (ll. mendose δὲ) *εἰπεῖν „Τότε τελευτήσει Μελέαγρος, ὅταν ὁ καιόμενος ἐπὶ τῆς ἐσχάρα δαλὸς κατακαῇ.“ Τοῦτο ἀκούσασα τὸν δαλὸν ἀνείλετο Ἀθαία κ. κατέθετο εἰς λάρνακα. Μελέαγρος δὲ ἀνὴρ ἄτρωτος* (de hoc alii silent. quare malim *ἄτρεστος**)) *κ. γενναῖος γνόμενος τόνδε τὸν τρόπον ἐτελεύτησεν. Ἐτησίων καρπῶν ἐντῇ χώρᾳ γενομένων τὰς ἀπαρχὰς Οἰνεὺς θεοῖς πᾶσι θύων μόνης Ἀρτέμιδος ἐξελάθετο· μηνίσασα δὲ ἡ θεὸς κάπρον ἔφκεν ἔξοχον μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ, ὃς τήν τε γῆν ἄσπορον ἐποίει, καὶ τὰ βοσκήματα κ. τοὺς ἐντυγχάνοντας διέφθειρεν. Ἐπὶ τοῦτον τὸν κάπρον (Οἰνεὺς) τοὺς ἀρίστους*

*) Soph. Ijace. 347. *Ὁρᾷς — τὸν ἐν δαΐοις ἄτρεστον μάχαις —;* cf. Oedip. tyr 553., Aeschyl. Ag. 1288., Pr. 407. apud Homerum Mel. audit *ἀρηΐφιλος.*

Digitized by Google

ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάντας συνεκάλεσε, κ. τῷ κτείναντι τὸν θῆρα τὴν δορὰν δώσειν ἀριστεῖον ἐπηγγείλατο. οἱ δὲ συνελθόντες ἐπὶ τὴν τοῦ κάπρου θήραν ἦσαν οἵδε· Μελέαγρος Οἰνέως, Δρύας Ἄρεος, ἐκ Καλυδῶνος οὗτοι, Ἴδας κ. Λυγκεὺς Ἀφαρέως ἐκ Μεσσήνης, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης Διὸς κ. Λήδας ἐκ Λακεδαίμονος, Θησεὺς Αἰγέως ἐξ Ἀθηνῶν, Ἄδμητος Φέρητος ἐκ Φερῶν, Ἀγκαῖος κ. Κηφεὺς Λυκούργου ἐξ Ἀρκαδίας, Ἰάσων Αἴσωνος ἐξ Ἰωλκοῦ, Ἰφικλῆς Ἀμφιτρύωνος ἐκ Θηβῶν, Πειρίθοος Ἰξίονος ἐκ Λαρίσσης, Πηλεὺς Αἰακοῦ ἐκ Φθίας, Τελάμων Αἰακοῦ ἐκ Σαλαμῖνος, Εὐρυτίων Ἄκτορος ἐκ Φθίας, Ἀταλάντη Σχοινέως ἐξ Ἀρκαδίας*), Ἀμφιάραος Οἰκλέους ἐξ Ἄργους, μετὰ τούτων καὶ οἱ Θεστίου παῖδες. Συνελθόντας δὲ αὐτοὺς Οἰνεὺς ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας ἐξένισε· τῇ δεκάτῃ δὲ Κηφέως κ. Ἀγκαίου καὶ τίνων ἄλλων ἀπαξιούντων μετὰ γυναικὸς ἐπὶ τὴν θήραν ἐξιέναι, Μελέαγρος, ἔχων γυναῖκα Κλεοπάτραν τὴν Ἴδα κ. Μαρπήσσης θυγατέρα, βουλόμενος δὲ καὶ ἐξ Ἀταλάντης τεκνοποιήσασθαι, συνηνάγκασεν αὐτούς [ἐπὶ τὴν θήραν μετὰ ταύτης ἐξιέναι]. Περιστάντων δὲ αὐτῶν τὸν κάπρον Ὕλεὺς (malim cum Galeo Κηφεύς, u. in superioribus) μὲν κ. Ἀγκαῖος ὑπὸ τοῦ θηρὸς διεφθάρησαν, Εὐρυτίωνα δὲ Πηλεὺς ἄκων κατηκόντισε. τὸν δὲ κάπρον πρώτη μὲν Ἀταλάντη εἰς τὰ νῶτα ἐτόξευσε, δεύτερος δὲ Ἀμφιάραος εἰς τὸν ὀφθαλμόν, Μελ. δὲ αὐτὸν εἰς τὸν κενεῶνο πλήξας ἀπέκτεινε, κ. λαβὼν τὸ δέρας ἔδωκεν Ἀταλάντῃ. οἱ δὲ Θεστίου παῖδες ἀδοξοῦντες, εἰ παρόντων ἀνδρῶν γύνη τὰ ἀριστεῖα λήψεται, τὸ δέρας αὐτῇ ἀφείλοντο, κατὰ γένος αὐτοῖς προσήκειν λέγοντες, εἰ Μελ. λαμβάνειν μὴ προαιρᾶτο· ὀργισθεὶς δὲ Μελ. τοὺς μὲν Θεστίου παῖδας ἀπέκτεινε, τὸδὲ δέρας ἔδωκε (aptius puto ἐξέδωκε, edidit, ex relictis a Thestiadi reddidit) τῇ Ἀταλάντῃ. Ἀλθαία δὲ λυπηθεῖσα ἐπὶ τῷ τῶν ἀδελφῶν ἀπωλείᾳ τὸν δαλὸν ἧψε, καὶ ὁ Μελ. ἐξαίφνης ἀπέθανεν. — Μετὰ δὲ τὸν Μελεάγρου θάνατον Ἀλθαία καὶ Δηοπάτρα ἑαυτὰς ἀνήρτησαν, αἱ δὲ θρηνοῦσαι τὸν νεκρὸν γυναῖκες ἀπωρνεώθησαν. cf. Ovid. Met. VIII, 270—545. Hygin. fab. 174., Diod. Sic. IV, 34., Lutat. ad Stat. Theb. II, 481. diversam famam sequitur Homerus Il. ι', 527—599., quam ipse Apollod. attigit l. c.,

*) Altera virgo cognominis Iasii (Callim. h. in Dian. 26.) sive Iasionis (Aelian. V. H. XIII, 1. filia dicitur. quanquam permiscentur earum (si quidem duae fuerunt) historiae. ipse Apollodorus III, 9, 2. Λυκούργου δὲ — καὶ Ἴασος (vett. edd. Ἰδαῖος quod fuisse videatur Ἰάσιος, IACIOC). — Ἰάσου δὲ κ. Κλυμένης τῆς Μινύου Ἀταλάντη ἐγένετο. — παρεγένετο δὲ μέτα τῶν ἄλλων ἀριστέων καὶ ἐπὶ τὸν Καλυδώνιον κάπρον. — Igitur alterutro horum locorum videtur peccatum esse, sive a librariis, sive ab ipso Apollodoro. Ovidius quidem Met. X, 609, 660, Trist. II. 399., unam tantummodo Atalantam novit „Schoeneïam." sed v. Heyn. Observ. ad Apollod. p. 49. et 269., Muncker. ad Hygin. fab. 185. temere J. M. Gesnerus Thesaur. l. l.: „Schoeneus, qui et Iasius, rex Arcadiae fuit, filius Abantis et Atalantae pater."

Digitized by Google

3. Scripsit etiam Sophocles Meleagrum, cujus paucissimae, nec magnae rei, supersunt reliquiae. Attianae fabulae cognominis fragmenta quaedam videntur expressa ex Euripideis.

Fuit igitur argumentum hujus tragoediae celebris illa venatio apri Calydonii, victoria Meleagri, caedes Thestiadarum, tum ipsius mors Meleagri immatura propter amorem illegitimum Atalantae, Schoenei filiae, et Althaeae poenitentia, cujus remedium suspendio quaesivit. Cleopatrae, uxoris Meleagri, quae etiam ipsa sibi manus attuit, et Meleagri sororum (Ovid. l. c. 532—545.), vel feminarum morem ejus lugentium, quas dicit Apollod. mutatas, ut fama fuit, in aves meleagridas („Truthühner" v. Plin. X, 26.), nullam rationem habuisse videtur E.

Prologum egit Diana, auctor harum rerum; eademque epilogo praeüxit fata futura Tydei et Oeneae domus, ipsiusque Oenei, regno expuli ab Agrio, et serò a Diomede nepote restituti, ut censet W., parite duplices Mercurii partes in Antiope hujus nostri, et Herculis in Aeschyli Philoctete fuisse probabiliter suspicatus.

Pologi partes.

1.

Καλυδὼν μὲν ἥδε γαῖα, Πελοπίας χθονὸς
ἐν ἀντιπόρθμοις πεδί' ἔχουσ' εὐδαίμονα,
Οἰνεὺς δ' ἀνάσσει τῆσδε γῆς Αἰτωλίας,
παρθένος παῖς, ὅς ποτ' Ἀλθαίαν γαμεῖ,
Λήδας ὅμαιμον, Θεστίου δὲ παρθένον.

„Duo priores versus sunt apud Demetrium Phaler. de Elocut. 58., Lucian. Conviv. 25., t. IX, p. 67. Bip., primus etiam apud Aristot. Rhetor. III, 9. 4. et schol. Aristoph. Ran. 1269. (1175.); 3 posteriores commentatore Aristot. Rhet. l. c. addidit Heath. his Valck. Diatr. p. 137. et Musgr. subjunxerunt versus ex Aristoph. Ran. 1269. pitos

2.

Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολύμετρον λαβὼν στάχυν,
θνῶν ἀπαρχὰς....

ubi schol: *Ἔστι μὲν ἐκ Μελεάγρου μετὰ ἱκανὰ τῆς ἀρχῆς· ἡ δὲ ἀρὴ τοῦ δράματος „Καλυδὼν — χθονός." τὸ δὲ λοιπὸν τοιστίχου „οὐκ ἔθυσεν Ἀρτέμιδι."* — Sic Matth. Hesych. exMeleagro Euripidea

3.

Καθωσίωσε: κατέθυσε.

Hinc Bern. Comm. de fragm. Soph. p. 18. supplevit illa *Οἰνεὺς — ἀπαρὰς*, subjiciens *οὐ καθωσίωσέ μοι.* absolvamus emendationem scribendo

θνῶν ἀπαρχὰς οὐ καθωσίωσ' ἐμοὶ,
Ἀρτέμιδι.

Digitized by Google

Chorus ex feminis Calydoniis, tot heroës congregatos videre cupientibus, ut mulieres Chalcidenses Graecos Trojam profecturos videre cupiunt in Iphigenia Aul. 154., constitisse putandus est. „Telas infectaque pensa (Ovid. Met. IV, 10.),"

4.

Schol. Comici Ran. 1316. (1244.)

Κεφαλίδος ἀοιδοῦ μελέτας,

se reposuisse dicunt studio rei mirandae et maximi momenti. Haec ex primo parodo Chori. orationes vero ejus sunt, opinor,

5.

Stob. 60. p. 383.

Ὡς ἡδὺ δούλοις δεσπότας χρηστοὺς λαβεῖν,
καὶ δεσπόταισι δοῦλον εὐμενῆ δόμοις!

quae videtur dixisse de servo fido, quem festinanter miserit ad Meleagrum Oeneus, certior factus de jurgio filii cum Cepheo et Ancaeo, quod jurgium ne latius serpat et expeditioni officiat, ipsique tandem Meleagri in perniciem vertat, metuit senex, itaque dono datum servum properare jubet; neque cunctatur homo, cum sic omini aequi amans, tum dono splendido alacrior factus.

Item

6.

Stob. 103. p. 563.

Φεῦ, τὰ τῶν εὐδαιμονούντων ὡς τάχα στρέφει θεός!

quae pertinent ad catastrophen.

E colloquio Meleagri cum Althaea ante venationem de Atlanta, quam se magni facere et ignavis viris praeferre ait ob fortitudinem, nec dissimulat desiderium suscipiendi ex ea liberos parite robustos ac strenuos, quales non soleant esse nati ex opulentis et luxu solutis mulieribus. Contra mater deterrere illum maritum a turtivis amoribus, extollere opes, laudare feminas domi manentes, neque impudenter prodeuntes in publicum et virorum opera sibi arrogantes, denique, ut his omnibus se nihil proficere videt, miserum filium infeliciter venaturum.

4.

Orion Anthologmomico (scrib. „Anthologio gnomico) apud Schneidewin. Collectan. crit. p. 50.

(Mel.) *Τό τοι κράτιστον κἂν γυναικί γ' ἦν κἀγώ·*
τοῦτ' ἐστὶν ἀρετή, τὸ δ' ὄνομ' οὐ δὴ διαφέρει

Codex Vindobonensis philol. et philos. CCXXI., qui inter a multa continet Orionis, grammatici Caesareensis*), opusculum, vitio: *Τὸ*

*) Schneidewinus p. 38. postquam commemoravit Passovi disputationem et Ritschlii libellum, de quo v. Lehrs. in Zimmermanni Dio philol. a. 1835, 56., p. 449.: „De Anthologio," inquit, „testimonium habemus

Digitized by Google

τ.. κράτιστον. κἂν γυνὴ κράτι.. ᾖ, τοῦτ' ἔστ' ἀρετή· τὸ δὲ ὄνομα οὐ διαφέρει. facile in his agnoscas γυναικὶ κράτος ἦν, nec mirum δὴ neglectum ante δι simile. χαρακτηριστικῶς autem Mel. ipsam solamque virtutem, etiam feminae, dicit fortitudinem.

8.

Stob. 85. p. 497.

(Mel.) *Μόνον δ' ἂν αὐτὰ χρημάτων οὐκ ἂν λάβοις,*
γενναιότητα κἀρετήν· καλὸς δέ τις
κἂν ἐκ πονηρῶν σωμάτων γένοιτο παῖς.

9.

Idem 73. p. 448.

(Mel.) *Καὶ κτῆμα δ', ὦ τεκοῦσα, κάλλιστον τόδε,*
πλούτου δὲ κρεῖσσον· τοῦ μὲν ὠκεῖα πτέρυξ,
παῖδες δὲ χρηστοὶ, κἂν θάνωσι, δώμασιν
καλὸν τὸ θησαύρισμα, τοῖς τεκοῦσί τε
ἀνάθημα βιότου, κοὔποτ' ἐκλείπει δόμους.

10.

Id. 8. p. 96.

(Mel.) *Δειλοὶ γὰρ ἄνδρες οὐκ ἔχουσιν ἐν μάχῃ*
ἀριθμὸν, ἀλλ' ἄπεισι, κἂν παρῶσ', ὅμως.

11.

Id. 70. p. 431.

(Mel.) *Ἡγησάμην οὖν, εἰ παραζεύξειέ τις*
χρηστῷ πονηρὸν λέκτρον, οὐκ ἂν εὐτεκνεῖν,
ἐσθλοῖν δ' ἀπ' ἀμφοῖν ἐσθλὸν ἂν φῦναι γόνον.

Suidae: *Ὡρίων, Θηβαῖος τῆς Αἰγύπτου. Συναγωγὴν γνωμῶν* (scil. *ἔγραψε*. Both.), *ἤγουν Ἀνθολόγιον, πρὸς Εὐδοκίαν τὴν βασιλίδα, γυναῖκα Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, βιβλία γ'.* Ad Eudociam misit Anthologion, quae ipsius disciplina aliquando usa (*μικρὸν ἀκροωμένη*) fuisset teste Tzetza Chil. X, 57—60. — hinc, aetatem Orionis incidere in seculum V. medium, certum est. Concordat Marinus Vita Proculi VIII.: *Ἐφοίτησε δὲ καὶ εἰς γραμματικοῦ Ὡρίωνος, ὃς ἦν ἐκ τοῦ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερατικοῦ γένους καταγόμενος καὶ μετρίως* (imo *οὐ μετρίως*. Both.) *τὰ τῆς τέχνης ἐσκεμμένος οὕτως, ὥστε καὶ συγγράμματα ἑαυτοῦ ἴδια ἐκπονῆσαι κ. τοῖς μεθ' ἑαυτὸν χρήσιμα καταλιπεῖν.* Proculus autem cum Alexandriae eruditus sit ibique Orionem audisse dicatur, patet, Orionem natu Thebanum Alexandriae ludum aperuisse, unde, ut mobilibus illa aetate domiciliis vagari solebant grammatici et rhetores, se et Byzantium conferret (ibi enim ab eo institutam legimus Eudociam), et Caesareae, Cappadociae, ut putatur, sedem stabilem figeret. nam *γραμματικὸς Καισαρείας* cum in Etymologici et initio et fine dicitur, tum in titulo Anthologuomici. Jam cum Suidas alterum Orionem memoret Alexandrinum, qui et ipse Anthologion concinnaverit, consentiens fere est eruditorum hominum vox, Suidae hoc quoque loco accidisse, quod multis; ut duos homines faceret ex uno" etc. Quod attinet ad librum Vindob., recentiorem esse, ex litteris minutissimis compendiisque frequentissimis, quibus eum scriptum dicit I. H. C. Schubart. apud Schneidewinum p, 35., intelligitur.

Digitized by Google

12.

Id. 62. p. 399.

(Alth.) *Ἡ γὰρ Κύπρις πέφυκε τῷ σκότῳ φίλη,*
τὸ φῶς δ' ἀνάγκην προστίθησι σωφρονεῖν.

13.

Etymol. M. p. 803, 46. *Φῷ ἀντὶ τοῦ φωτὶ σὺν τῷ ι. Ε. Μελεάγρῳ*

(Alth.) *Ἀγαθὸν μὲν ἐν φῷ, τὸ δὲ κατὰ σκότος κακόν.* Il. — *Μελεάγρῳ τὸ μὲν ἐν φῷ* etc. videtur excidisse *ἀγα* propter simile, quod antecedit — *αγρῳ*, tum reliquum — θσ sedulo mutatum esse in *τὸ* a correctore. *ἐν* natum ex *μέν*. certe vix quidquam invenias aptius hisce rebus, matre scilicet admonente filium de vitandis amoribus clandestinis, quoniam, quidquid tenebris indigeat, malum sit, bonum vero atque honestum in luce versetur, quae temperantiae necessitatem imponat hominibus. Perperam Valck. Diatr. p. 140., haec ad fr. 24. trahens: *Τὸ μὲν γὰρ ἐν φῷ, τὸ δὲ κάτω σκότος κακὸν*, quasi Inferorum tenebrae dicerentur.

14.

Etymol. M. p. 576. 30. *Μελέαγρος. ἐτυμολογεῖ Ε·*

(Alth.) *Μελέαγρε, μελέαν γάρ ποτ' ἀγρεύεις ἄγραν...* Ob hoc grammaticus Bekker. Anecd. p. 1163. carpit Euripidem, tanquam *κακῶς ἐτυμολογήσαντα τὸν Μελέαγρον διὰ τὴν μελέαν ἄγραν· οὐ γὰρ εἰκὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀπαίσιον ὄνομα θέσθαι τῷ παιδί. ἄμεινον οὖν ᾧ μέλει τὰ τῆς ἄγρας.*

Obstinatione filii Althaea irritata, postquam ab eo discessit, ipsam Atalanten, quae ad eam divertisse putanda est, superbis orationibus, ut regina virginem minus nobilem, increpavit, filii etiam amorem ei exprobrans, tanquam illius artibus conglutinatum.

15.

Stob. 72. p. 439.

Ἔνδον μένουσαν τὴν γυναῖκ' εἶναι χρεὼν
ἐσθλὴν, θύρασι δ' ἀξίαν τοῦ μηδενός.

16.

Idem 71. p. 432.

Εἰ κερκίδων μὲν ἀνδράσιν μέλοι πόνος,
γυναιξὶ δ' ὅπλων ἐμπέσοιεν ἡδοναί,
ἐκ τῆς ἐπιστήμης ἄρ' ἐκπεπτωκότες
κεῖνοί τ' ἂν οὐδὲν εἶεν οὐδ' ἡμεῖς ἔτι.

vulgo: — *ἡδοναί. ἐκ τ. ἐπ. γὰρ* etc.

Cui libere et acerbe respondet virago, nuptias spernens, minimeque obnoxia, sed Penthesileae comparanda, et Camillae Virgi-

Digitized by Google

lianae, vel Bradamantae aut Marfisae apud Ariostum, qui de hac quidem Orland. XVIII, 89 et 99.:

Persona, ch' al vestire e ai movimenti
avea sembianza d' uomo, e femin' era
nelle battaglie a meraviglia fiera etc.

17.

Plut. Amat., t. II. p. 755, b.

(Atal.) *Πλούτῳ χλιδῶσ' οὐ θνητὰ δή, γύναι, φρονεῖς.* recte enim haec, quae Matth. Incertorum loco 139. posuit, ad hanc tragoediam retulisse videtur W. in quibus scripsimus *χλιδῶσ' οὐ* pro inepto *χλιδῶσα*, quod in libris legitur.

18.

(Atal.) *Εἰ δ' εἰς γάμους ἔλθοιμ', ὃ μὴ τύχοι ποτέ,*
τῶν ἐν ἀπόνοισιν ἡμερευουσῶν ἀεὶ
βελτίον' ἂν τέκοιμι δώμασιν τέκνα·
ἐκ γὰρ πατρὸς καὶ μητρὸς ὅστις ἐκπονεῖ
σκληρὰς διαίτας, οἱ γόνοι βελτίονες.

Il. v. 2. τ. *ἐν πόνοισιν*, quod alienum a sententia emendavit Jacobs. Lect. Stob. p. 112. sequ. 3. primus Heath. *βελτίον'* pro *βέλτιον*, Valck. Diatr. p. 143. *δώμασιν* pro *δώματι*, quod *ἄμετρον*. 4. Clemens Al. Strom. VI, p. 620., ubi affert v. 4. et 5., pro *ὅστις ἐκπονεῖ* habet *ἐκπονουμένων*, quae dubium sitne *διττογραφία* an explicatio alterius scripturae.

Ex narratione Nuntii, qui fortasse fuit servus ille, de quo ad fr. 5.

19.

Macrobius Sat. V, 18. „In Euripidis tragoedia, quae Meleager inscribitur, nuntius inducitur describens, quo quisque habitu fuerit ex ducibus, qui ad aprum capiendum convenerant; in eo hi versus sunt:

— — .

Τελάμων δὲ χρυσοῦν ἀετὸν πέλτης ἔπι,
πρόβλημα θηρός· βότρυσι δ' ἔστεψεν κάρα,
Σαλαμῖνα κοσμῶν πατρίδα τὴν εὐδαίμονα.
Κύπριδος δὲ μίσημ' Ἀρκὰς Ἀταλάντη, νύνας
καὶ τόξ' ἔχουσα. πελέκεως δὲ δίστομον
γέννν γ' ἔπαλλ' Ἀγκαῖος. οἱ δὲ Θεστίου
κόροι, τὸ λαιὸν ἴχνος ἀνάρβυλοι ποδὸς,
τὸν δ' ἐν πεδίλοις ὡς ἐλάφριζον γόνυ
ἔχοιεν, ὃς δὴ πᾶσιν Αἰτωλοῖς νόμος.

V. 1. χρ. ἀ. *πέλτης ἔπι.* intelligendum *ἔχων* vel quiddam ejusmodi, tota vero haec oratio, exceptis verbis *πελ. Ἀγκαῖος*, pendet a *παρῆν, παρῆσαν*, vel similibus, quae verba in superioribus, omissis a Macrobio, posita fuisse necesse est. 6. ll. mira depravatione

Digitized by Google

γένυν πέπλ' ἀλλακάταιος. Valck. Diatr. p. 145. *γένυν γ' ἔπαλλ'* A., recte immissa *γὲ* particula, quia *γένυν* corripit posteriorem. Soph. Phil. 1125. (1205.), qui versus est dact. tetram.,

ἢ γένυν ἢ βελέων τι προπέμψατε.

et ipse E. Phoen. 63.

ἐπεὶ δὲ τέκνων γένυς ἐμῶν σκιάζεται.

20.

Aristoph. Ran. 1328. (1449.)

Σιδηροβριθὲς τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.

probabiliter hoc W. de Meleagro Thestii filios invadente dictum putat.

21.

Hermog. p. 564., schol. Aristot. Rhet. III, 9., Aristid. cap. *περὶ συνθέσεως*, Eustath., sine nomine poëtae, ad Il. p. 753, 12.

Ὦ Ζεῦ, γενοιτο καταβαλεῖν τὴν σὴν ἐμέ!

Vox unius heroum, quam recte huc retulit Valck.

Thestiadarum cadavera in scenam apportata secutus Meleager placatum matris iram promisisse videtur, se manes occisorum expiaturum esse; illa vero respondisse

22.

Stob. 96. p. 527., 120. p. 609.

Τοὺς ζῶντας εὖ δρᾶν· κατθανὼν δὲ πᾶς ἀνὴρ
γῆ καὶ σκιά· τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει.

priore loco Stob. — *κατθ. οὐδεὶς ἀνὴρ γῆ — οὐδὲν βλέπει*, e quibus *βλέπει* Valckenario placuit Diatr. p. 144. Boissonad.: — *δρᾶν. κατθ. οὐδεὶς ἀνήρ. Γῆ κ. σκιὰ τὸ μ. εἰς ο. βλέπει*, quae sunt inconcinna, nec sane vulgatis praestant, habent autem speciem dittographiae. major quaestio est de verbis postremis, cum soloecismum sapiat *μηδὲν* dictum pro *οὐδὲν* in oratione minime hypothetica. vereor ne ponendum sit *γῆ καὶ σκιά· τό γ' οὐδὲν εἰς ο. ῥ.*

23.

Suidas v. *Νῦν δή*, et Phot. p. 223.

Ὁρᾷς σύ, νῦν δή μ' ὡς ἐπῳάϋνας, Τύχη!

Meleagri vox, puto, mortem persentientis. jam fata se molliisse dicit, olim fortissimum atque violentissimum. W. tamen ab Althaea dicta arbitratur, postquam mori statuit. quae ratio quibus placebit, iis auctor sim ut hunc versum subjungant sequentibus *Τερπνὸν — θανεῖν.*

Ex oratione Althaeae mortem appetentis haec supersunt, similia Goethianis Egmontio.

Digitized by Google

24.

Stob. 120. p. 491.

Τερπνὸν τὸ φῶς μὲν, τὸ δ' ὑπὸ γῆν ᾅδου σκότος
οὐδ' ἐξ ὀνείρων οὕτις ἄνθρωπος μόλοι.
ἐγὼ μὲν οὖν γεγῶσα τηλικήδ' ὅμως
ἀπέπτυσ' αὐτὸ, κοὔποτ' εὐχόμην θανεῖν.

Il. v. 1. *Ἄτερπνον*, quod fuisse suspicor initio A. (siglum personae) *τερπνόν*. tum *τὸ φ. μοι*, sed generalis haec est sententia: de se anus dicere infit versu 3. 2. quod legitur, *οὐδ' εἰς ὄνειρον οὐδεὶς ἀνθρώπους μολεῖν* et sensu cassum est et *ἄμετρον*. varia doctorum remedia, ex quibus *ἄνθρωπος* accepi a Matthiaeo, *μόλοι* autem (i. e. adire cupiat) ab Hermanno ann. ad Hecubam p. 81. de meo dedi *ἐξ ὀνείρων*, per somnium, noto usu *ἐκ* praepositionis, cum adverbii vicem praestat, et *οὔτις*, quod metro aptum est. 4. abhorret vulgatum *εὔχομαι*, cum nunc quidem optet Althaea mortem. Mutationum rationes facillimae: velut *ἐξ* et *ἐς*, generatimque ξ et σ, permixta nonnunquam deprehenduntur in codicibus, tum *ευχομῆ* et *ευχομαι* similia sunt, etc.

Ex Epilogo.

25.

Schol. Pindari ad Nem. X, 12. *Τυδεὺς — ἀπεγεύσατο τῶν Μελανιππείων κρεῶν, ὡς καὶ Ε. ἐν τῷ Μελεάγρῳ φησὶν*

Ἐς ἀνδροβρῶτας ἡδονὰς ἀφίξεται
κάρηνα Τυδεὺς γένυσι Μελανίππου σπάσας.

De immanitate ista Tydei v. Apollod. III, 6, 8., Stat. Theb. VIII. extremo. Amphiarai fortasse verba funestam multis eam venationem fore vaticinantis. similiter Danteus Ugolinum furere facit apud Inferos.

Restat fragmentum, cujus in fabula locus incertus est.

26.

Hesych. „*Ἀντήλιοι θεοί:*“ *οἱ πρὸ τῶν πυλῶν ἱδρυμένοι. Ε. Μελεάγρῳ.*

Drama egregium etiam artibus nobilitatum fuit. quarum Hartungus Eur. restit. p. 152. et 53. commemoravit tria Romae anaglypha, Capitolinum, Albanum et Borghesianum, similis argumenti. „Primum,“ inquit „Meleager conspicitur, adstante Furia, Thestiadas interficiens, quorum alter jam prostratus est, sed nihilominus exuvias retinet, alter cummaxime confoditur. Deinde Althaea ostenditur, adstante et Furia et Parca una, titionem in accensum arae ignem imponens. Lauro ornata est ara, unde Althaeam paulo ante de victoria diis (v. fr. 26.) gratulatam esse conjicias. Tertio loco Mel. moribundus in lecto cubans conspicitur (fr. 23.). Adsunt et pater, et conjux, et sorores, et Atalante, variis modis omnes dolorem significantes.“

Digitized by Google

XXXIII. ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

De Oedipo fama vulgaris cum aliunde nota est, tum e Phoenissarum prologo et ejus fabulae argumento Guelferbytano. ab ea fabula haec, quam tractamus, discrepat et rebus, quae aguntur, et tempore, quo aguntur. Incipit enim hic actio paulo post mortem Polybi, regis Corinthiorum, cujus filium credebant Oedipum.*) Is olim occiso Laïo etiam aurigam ejus injuriosum obtruncasse putandus est: alioqui homo Thebas profectum Oedipum agnovisset; itaque rumor fuit, latrones interfecisse Laïum. (schol. ad Phoen. 44. *τῶν ἵππων ἀφανῶν γενομένων λῃστῶν ἐδόκει τοὔργον γεγονέναι.*) Jam vero, postquam Corinthum se contulit Oedipus ad cernendam Polybi hereditatem, inter bona regis exhibitus est Laïi currus, quem Polybo donaverat Oedipus *τροφεῖα*. eo curru agnito a satellitibus pridem Laïi, nunc Oedipi, mox apparuit, hunc illum interfecisse; quam caedem ulturi satellites odio, ut videtur, peregrini regis et instigati a Creonte, honori ejus invidente, ut apud Sophoclem Oed. R. 363, 585. seqq. (cf. W. p. 539.), in reditu Oedipum (nam Corinthi tutus ab insidiis fuerat) correptum excoecant, supplicio barbaro.**) id eorum unus, quem prologum (cf. fr. 16.) egisse arbitror, ipse fatetur apud scholiasten Eurip. Phoen. 61., qui sic:

1.

Ἐν δὲ τῷ Οἰδίποδι οἱ Λαΐου θεράποντες ἐτύφλωσαν αὐτόν.
Ἡμεῖς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐρείσαντες πέδῳ
ἐξομματοῦμεν καὶ διόλλυμεν κόρας.

---

*) Schol. Eurip. ad Phoen. 26. de Oedipo infante: — *Οἱ δὲ, εἰς θάλασσαν ἐκβληθῆναι εἰς λάρνακα, κ. προσοκείλαντα τῇ Σικυῶνι ὑπὸ τοῦ Πολύβου ἀνατραφῆναι· ἔνιοι δὲ καί φασιν αὐτοῦ εἶναι παῖδα.* ll. inepte *αὐτόν*. malim etiam *ἔν. δὲ καὶ ἔφασαν*, ut hoc tantum dicat schol. fuisse tum Corinthi et in Graecia, qui Oedipum pro filio Polybi haberent. nam scriptores quosdam id tradidisse dubito.

**) V. Aelian. V. H. V, 11., Herodot. VIII, 116. et ibi Bähr. Xenophon Exped. Cyri I, 9, 13. de Cyro: *Οὐ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτ' ἄν τις εἴποι, ὡς τοὺς κακούργους κ. ἀδίκους εἶα καταγελᾶν, ἀλλ' ἀφειδέστατά πάντων ἐτιμωρεῖτο· πολλάκις δ' ἦν ἰδεῖν παρὰ τὰς στειβομένας ὁδοὺς καὶ ποδῶν, καὶ χειρῶν, καὶ ὀφθαλμῶν στερουμένους ἀνθρώπους.* W. p. 538. not. 3.: Zur Strafe verlieren die Augen Phineus, Thamyris; Väter stechen sie ihren Kindern aus, wie Amyntor dem Phönix bei E., wie Echetos bei Apollonius IV, 1093. seiner Tochter, Desmontes der Melanippe Hygin. 186. Hekabe blendet bei E., um sich zu rächen, den Polymestor. Nach Heraklides Polit. 29. wurden bei den Lokrern dem Diebe, nach zwei Spätern dem Ehebrecher, die Augen ausgestochen. Dieselbe Strafe, unter andern Verstümmelungen, war bei den alten Deutschen üblich, s. Jac. Grimms D. Rechtsalterth. S. 707., und in der Geschichte des mittelalterlichen Europa, besonders in der fränkischen und in der Altenglands, begegnet man ihr kaum weniger oft als in Ritters Asien."

Digitized by Google

neque contentus ea immanitate Creon etiam in vincula conjicere videtur voluisse Oedipum, sicut postea ejus filii (Phoen. 64.); verum id prohibuerunt amici regis, bene de Thebanis meriti, omniumque maxime ipsa Creontis soror, Iocaste, Oedipi uxor amantissima, cujus obstinationem vituperari putes a Creonte his verbis apud

2.

Stob. 71. p. 431.

Ἄλλων δὲ πάντων δυσμαχώτατον γυνή.

ἄλλων enim, veterem scripturam, restituo, cum frigeat ex aliquot scriptis, in quibus A. Paris. et Voss., a Gaisfordio prolatum *ἄλλως*. Insolentius etiam turba satellitum, ni fallor, secundas agens, de regina

3.

Clem. Alex. Strom. IV. 499., Stob. item 71.,

Πᾶσα γὰρ ἀνδρὸς, inquit, *κακίων ἄλοχος,*
κἂν ὁ κάκιστος
γήμῃ τὴν εὐδοκιμοῦσαν:

pejores enim ac scelestiores ait esse omnes mulieres viris, quibus nuptae sint, quamvis pessimis ipsae secunda fama. Igitur illis opitulantibus regnum Thebarum usurpavit Creon. quam injuriam queritur Iocaste, dicens

4.

Stob. 38. p. 222.

Φθόνος δ' ὁ πολλῶν φρένα διαφθείρων βροτῶν
ἀπώλεσ' αὐτὸν, κἀμὲ συνδιώλεσεν.

Ejusdem orationem esse puto illam

5.

Stob. 7. p. 86.

Πότερα γενέσθαι δῆτα χρησιμώτερον
συνετὸν ἄτολμον ἢ θρασύν τε κἀμαθῆ;
τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν σκαιὸν, ἀλλ' ἀμύνεται,
τὸ δ' ἡσυχαῖον ἀργόν· ἐν δ' ἀμφοῖν νόσος.

sapiens enim ille vir, qui nihil audet, videtur dici Oedipus, audax vero et rudis Creon, qui cum factione sua facile opprimi potuisset ab Oedipo rege, nunc autem superior factus est propterea quod quietem ille nimium amavit ita ut deses atque ignavus esse videretur. Jam foede mutilatum e conspectu hominum amovendum censet benevola mulier et Pfeffelii poëtae nostra memoria uxori probissimae comparanda.

6.

Stob. 108. p. 579.

Ἐκμαρτυρεῖν γὰρ ἄνδρα τὰς αὐτοῦ τύχας
εἰς πάντας ἀμαθὲς, τὸ δ' ἐπικρύπτεσθαι σοφόν.

Digitized by Google

se ipsam vero constanter ac fideliter apud eum mansuram dicit, ut quae mentem ac virtutem praeferat formae, nec famulae marito praestare officia, ut deceat, recusaturam; praeterea mutabiles esse hominum fortunas, et Justitiam progressu temporis omnia in lucem proferre; quibus in dictis inest ultionis futurae significatio.

7.

Stob. Ecl. phys. p. 149.

Ἑνὸς δ' ἔρωτος ὄντος οὐ μί' ἡδονή·
οἱ μὲν κακῶν ἐρῶσιν, οἱ δὲ τῶν καλῶν.
ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον ἐπ' ἀρετήν τ' ἄγων ἔρως
ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ.

Postremos duo versus laudavit Aeschin. c. Tim. p. 355. ed. Bekker., item Hermogenes.

8.

Stob. 64. p. 409.

Νοῦν χρὴ θεᾶσθαι δή· τί τῆς εὐμορφίας
ὄφελος, ὅταν μὴ τὰς φρένας καλὰς ἔχῃ;

Vulgo ll. nullis numeris N. *χρὴ θεάσασθαι· οὐδέν τι τῆς εὐμ. ὄφ., ὅταν τις μὴ φρένας κ. ἕ.* B. Paris. *θεᾶσθ'. Θεασθου* ortum puto ex *θεασθαι*, δε autem forte scriptum pro *δὴ*, ut saepe alias, degnerasse in —*δέν*. tum Paris A et Trinc. *τὰς φρένας*, a quo initio profectus Pierson. apud Valck. expunxit *τὶς*, quod passim intelligitur.

9.

Stob. 1.

Οὗτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον
καὶ χρυσός ἐστιν, ἀλλὰ κἀρετὴ βροτοῖς
νόμισμα κεῖται πᾶσιν, ᾗ χρῆσθαι χρεών.

10.

Idem 67. p. 424.

Πᾶσα γὰρ δούλη πέφυκεν ἀνδρὸς ἡ σώφρων γυνή,
ἡ δὲ μὴ σώφρων ἀνοίᾳ τὸν ξυνόνθ' ὑπερφρονεῖ.

Priorem versum Stob. habet etiam 65. p. 411.

11. 12.

Id. 103. p. 562. sequ.

Πολλάς γ' ὁ δαίμων τοῦ βίου μεταστάσεις
ἔδωκεν, ἡμῖν μεταβολάς τε τῆς τύχης.

Ἀλλ' ἡμέρα τοι μεταβολὰς πολλὰς ἔχει.

Haec potius ex persona chori Thebanorum dicta esse videantur.

Digitized by Google

13.

Stob. Eclog. phys. 7. p. 119.

— Ὁρῶ γὰρ ἐν χρόνῳ
Λίκην ἅπαντ' ἄγουσαν εἰς φάος βροτοῖς.

Tanta caritate, quam non speraverat, Oed. gavisus exclamat

14.

Stob. 110. p. 581.

Ἐκ τῶν ἀέλπτων ἡ χάρις μείζων βροτοῖς
φανεῖσα μᾶλλον ἢ τὸ προσδοκώμενον.

(sic quidem ll., sed putida est haec oratio, ut malim — φανεῖσ' ἂν ἄλλων ἐστὶ προσδοκωμένων.) magnumque viro regnum esse ait liberos et probam uxorem, quibus carere aeque durum ei videtur ac patria et opibus privari.

15.

Idem 65. p. 411.

Μεγάλη τυραννὶς ἀνδρὶ τέκνα καὶ γυνή.
ἴσην γὰρ ἀνδρὶ συμφορὰν εἶναι λέγω
τέκνων γ' ἁμαρτεῖν καὶ πάτρας, καὶ χρημάτων·
ἀλόχου τε κεδνῆς, ὡς μόνη τῶν χρημάτων
ἡ κρεῖσσόν ἐστι τἀνδρὶ, σώφρον' ἂν λάβῃ.

ll. τέκνων θ' ἁμ.. — ὡς μόνων τ. χ. ἡ κρ. ἐ. etc., quae male habuerunt viros doctos. equidem τέκνων γ' forte in τ. τ' mutatum arbitror; correctoris fuerit τ. θ'. jam hoc relato ad ἀλόχου τε κ. turbata est oratio, alioqui obscurata mendis μόνων et ἡ. quodsi divinavimus, primum de liberis solis dixit Oed., deinde de praestantia probae uxoris. ἀλ. τε κεδνῆς, et quod attinet ad probam uxorem. in ὡς intelligendum λέγω ex superioribus. μόνη abierit in μόνῳ, sicut permixtas haud raro scimus η et ω litteras. denique ἡ est αὕτη, ut Ione 457. (517.) ἡ γὰρ ἀρχὴ etc. Ceterum in amore splendido conjugali domesticaque miserorum concordia hoc drama velut acquievit.

Verba de Sphinge

16.

Aelian. H. A. XII, 7., Erotian. p. 378. (cf. Athen. XV, p. 701, b.)

Οὐρὰν δ' ὑπίλασ' ὑπὸ λεοντόπουν βάσιν
καθέζετ'.

ad prologum referunt. Emendemus in transcursu Hyginum fab. 67. „Interim Sphinx Typhonis in Boeotiam est missa, quae agros Thebanorum vexabat. ea regi Creonti simultatem constuit, si carmen, quod posuisset, aliquis interpretatus esset, se inde abire" etc. Quid? „simultatem"? Imo „simulate" id constituit, ut quae sibi persuaderet, neminem soluturum esse aenigma suum. sic etiam fab. 84. de Oenomao: — simultatem constituit, se ei daturum (scil. „filiam

Digitized by Google

in matrimonium), qui secum quadrigis certasset, victorque exisset, quod is equos aquilone velociores habuit" etc. ibi quoque simili de causa reponam „simulate," nisi quis audiat Munckerum, suo periculo explicantem: „H. e. legem sive conditionem proposuit." pro „posuisset" expectes „proposuisset," sed talia condonanda sunt Hygino. Praeterea in isto capite nihil est, quod huc faciat. ne illa quidem congruunt, quae Hyg. narrat de pestilentia coorta Thebis „ob Oedipodis scelera," siquidem eo tempore, quo agi res hujus dramatis finguntur, nondum cognita erant ista, quae dicit, scelera, sed Polybus adhuc pater Oedipi perhibebatur. v. fragm. 1. Multi sunt de Oedipo tragoedia cum hujus nostri, tum Sophoclis, Attii, Senecae, W. Gr. Trag. p. 537.—556., C. F. Hermanh. Quaest. Oedipodearum capitibus tribus, a. 1837 ediis, G. Hermann. in crisi ejus libri (Zeitschr. f. Alterthumsw. 1837., p. 793.—98.) Hartung. Eurip. restit. p. 244.—254.; nos ea tantum attigimus, quorum satis certa sunt vestigia in fragmentis.

17.

„Hesych. *Ἀναρθρος*: *ἄτονος, ἀσθενής. Ε. Οἰδίποδι.* Vid. Valck. ad Phoen. 1538." Matth. Etiam hoc sapit prologum, ut quo Oedipi infantis debilitas ob perforatos pedes significata esse videatur.

XXXIV. *OINEYΣ.*

Apollodorus I, 8, 5. et 6. — *Τυδεὺς μὲν οὖν, ἐπὶ Θήβας μετὰ Ἀδράστου στρατευσάμενος, ὑπὸ Μελανίππου τρωθεὶς ἀπέθανεν· οἱ δὲ Ἀγρίου* (fratris Oenei, de quo ad Meleagrum) *παῖδες Θερσίτης, Ὀγχηστός, Πρόθοος, Κελεύτωρ, Λυκωπεύς, Μελάνιππος, ἀφελόμενοι τὴν Οἰνέως βασιλείαν τῷ πατρὶ ἔδωκαν, καὶ προσέτι ζῶντα τὸν Οἰνέα καθείρξαντες ᾐκίζοντο. ὕστερον δὲ Διομήδης, ἐξ Ἄργους παραγενόμενος μετ' ἄλλου**) *κρύφα, τοὺς μὲν Ἀγρίου παῖδας χωρὶς Ὀγχηστοῦ καὶ Θερσίτου πάντας ἀπέκτεινεν (οὗτοι γὰρ φθάσαντες εἰς Πελοπόννησον ἔφυγον), τὴν δὲ βασιλείαν, ἐπειδὴ γηραιὸς ἦν ὁ Οἰνεύς, Ἀνδραίμονι τῷ τὴν θυγατέρα τοῦ Οἰνέως γήμαντι δέδωκε, τὸν δὲ Οἰνέα εἰς Πελοπόννησον ἦγεν· οἱ δὲ διαφυγόντες Ἀγρίου παῖδες ἐνεδρεύσαντες περὶ τὴν Τηλέφου ἔστιαν τῆς Ἀρκαδίας τὸν πρεσβύτην ἀπέκτειναν. Διομήδης δὲ τὸν νεκρὸν εἰς Ἄργος κομίσας ἔθαψεν, ἔνθα νῦν πόλις ἀπ' ἐκείνου*

*) *ἄλλου.* Ephorus apud Strab. X, 2, 26., p. 462. auctor est Alcmaeonem Diomedi opem tulisse adversus avi inimicos. v. W. p. 584., not. 2. Sthenelum nominat Hyg.; sed affecta haec esse arbitror, malimque *παρ. μεταλλῆν κρ.*, ut Calydonem venisse dicatur Diom. clam exploratum, quid ageret Oeneus, de quo fama incerta percrebuerat. id mire convenit argumento hujus fabulae.

Digitized by Google

Οἰνόη καλεῖται, κ. γήμας Αἰγιάλειαν τὴν Ἀδράστου, ὡς (δὲ) ἔνιοί φασι τὴν Αἰγιαλέως, ἐπί τε Θήβας κ. Τροίαν ἐστράτευσε. Schol. Aristoph. Ach. 385. (417.) *Γέγραπται τῷ Εὐριπίδῃ δρᾶμα Οἰνεύς. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον Τυδέως κ. ἐπιστράτευσιν Διομήδους κατὰ Θηβαίων ἀφῃρέθη τὴν βασιλείαν Οἰνεὺς ὑπὸ τῶν Ἀγρίου παίδων, κ. περιῆει ταπεινὸς, ἄχρις οὗ ἐπανελθὼν Διομήδης Ἄγριον μὲν ἀνεῖλε, τὴν βασιλείαν δὲ Οἰνεῖ παρέδωκε.* Non Thebis, sed Troja reversum Diomedem opitulatum esse Oeneo narrat Hyginus fab. 175., Antonino Liberali 37. et Pausania IV, 35, 1. consentientibus, sed veriorem puto cum Hartungo Apollodorum. Operae pretium est ipsa Hygini verba adscribere emendata. „Agrius, Parthaonis filius, ut vidit Oeneum fratrem orbum liberis factum, regentem regno expulit atque ipse regnum possedit. Interim Diomedes, Tydei filius et Deipyles, Ilio devicto ut audivit, avum suum regno pulsum, pervenit in Aetoliam cum Sthenelo, Capanei filio, et armis contendit cum Lycopeo, Agrii filio. quo interfecto Agrium regentem e regno expulit atque Oeneo avo suo regnum restituit; postque Agrius regno expulsus ipse se interfecit.“ Codices utroque horum locorum absurde „egentem e regno expulit.“ „regentem“ Hyg. dixit regem; r forte haustum est ab m littera, quae antecedit. Seneca de Ira II, 15.: „Nemo potest regere, nisi qui regi.“ Claudianus Cos. Honor. IV, 299.: „Componitur orbis Regis ad exemplum, neque sic inflectere sensus Humanos edicta valent quam vita regentis.“

Quae supersunt hujus tragoediae fragmenta omnia ad principia ejus pertinent, adventum Diomedis ad Calydonem habitu peregrini, quo clam exploret statum rerum, et colloquium ejus cum Oeneo, in quem forte primus incidit, opus facientem in agro novi regis, qui cognationis immemor avunculum mercenarii loco habet. senex inopia et aegritudine deformis primum neque agnoscitur a nepote, neque illum agnoscit.

Prologum agit Diomedes adveniens, cujus prologi hoc initium est.

1.

Schol. Aristot. Rhet. III, 16.

Ὦ γῆς πατρῴας χαῖρε φίλτατον πέδον
Καλυδῶνος, ἔνθεν αἷμα συγγενὲς φυγὼν
Τυδεὺς, τόκος μὲν Οἰνέως, πατὴρ δ' ἐμὸς,
ᾤκησεν Ἄργος, παῖδα δ' Ἀδράστου λαβὼν
συνῆψε γένναν.

αἷμα σ. φυγών. Apollod. l. c. 4. *Τυδεὺς δὲ ἀνὴρ γενόμενος γενναῖος ἐφυγαδεύθη, κτείνας, ὡς μέν τινες λέγουσιν, ἀδελφὸν Οἰνέως Ἀλκάθοον, ὡς δὲ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γεγραφὼς, τοὺς Μέλανος* (fratris Oenei) *παῖδας ἐπιβουλεύοντας Οἰνεῖ, — — ὡς δε Φερεκύδης φησὶν, Ὠλενίαν ἀδελφὸν ἴδιον. Ἀγρίου δὲ δίκας ἐπάγοντος αὐτῷ, φυγὼν εἰς Ἄργος, ἦκε πρὸς Ἄδρα-*

Digitized by Google

στον, κ. τὴν τούτου γήμας θυγατέρα Δηϊπύλην ἐγέννησε Διομήδην.

Ad urbem proficiscens Diom., fortasse cum amico seu comite, Oeneum in agro regio inventum speculandi causa compellat, primum viam vel aliquid explorans, quo peregrinus esse videatur, dein pannos*) miserumque generosi senis habitum miratus quaerens, quis sit, et quo casu infimi generis hominum conditione ac fortuna utatur. Cui Oeneus, vir mitis et affabilis, ita respondet:

2.

Stob. 112. p. 583.

Σχολὴ μὲν οὐχί, τῷ δὲ δυστυχοῦντί πως
τερπνὸν τὸ λέξαι, κἀποκλαύσασθαι πάλιν.

Se regem fuisse minime violentum, sed justum et aequum; aliis vero alios mores placere, et improbos opibus atque successibus elatos quidvis audere, nec poenas se fortasse scelerum daturos esse arbitrari. Fidos homini esse neminem praeter liberos; aliorum, vel cognatorum, mentes lucri cupidine obscurari, et divitiis vulgi opinionem trahi retrahique, velut a magnete lapide.

3.

Clemens Al. Strom. VI, p. 619. sequ. ed. Sylb.

Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις μᾶλλον ἥδεται τρόποις.

4.

Stob. 104. p. 565.

Ὅταν κακοὶ πράξωσιν, ὦ ξένοι, καλῶς,
ἅγαν κρατοῦντες κοὐ νομίζοντες δίκην
δώσειν, ἔδρασαν πάντ' ἐφέντες ἡδονῇ·

5.

Idem 73. p. 448.

Ὡς οὐδὲν ἀνδρὶ πιστὸν ἄλλο πλὴν τέκνων·
κέρδους δ' ἕκατι καὶ τὸ συγγενὲς νοσεῖ.

6.

Suidas. Ἡρακλείαν λίθον τινὲς τὴν μαγνησίαν ἀπέδοσαν διὰ τὸ τὴν Ἡρακλείαν τῆς Μαγνησίας εἶναι. οἱ δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἐπισπωμένη τὸν σίδηρον Ἡρακλειῶτις, ἡ δὲ μαγνῆτις ἀργύρῳ ὁμοία ἐστὶν, ὡς Ε. ἐν Οἰνεῖ

*) Aristophanes Ach. l. c. in superioribus:
Τὰ ποῖα τρύχη; μῶν ἐν οἷς Οἰνεὺς ὁδὶ
ὁ δύσποτμος γεραιὸς ἠγωνίζετο;
schol.: — τρύχη δὲ τὰ ῥάκη τραγικῶς.

Digitized by Google

— — τὰς βροτῶν
γνώμας σκοτῶν ἄν, ὥστε μαγνῆτις λίθος,
τὴν δόξαν ἕλκει καὶ μεθίησιν πάλιν.

οὐ λέγει νῦν ὑπὸ τῆς μαγνήτιδος λίθου τὸν σίδηρον, ἀλλὰ τὴν τῶν θεωμένων δόκησιν ἕλκεσθαι πλανωμένων ὡς ἐπὶ ἀργύρῳ. ll. — σκοπῶν, ὥστε — καὶ μεθίστησιν π. imo σκοτῶν, scil. ἄργυρος seu πλοῦτος: nam eum sive opulentiam dicit Oeneus, quae homines alliciat, deficiens autem velut remittat alienetque animos. tantum non vere Musgr. γν. σκοτίζων, ὥστε —. μεθιέναι vero recte opponitur τῷ ἕλκειν, non item μεθιστάναι. non ignobile hic agi genus istud lapidum, argenti simile, de quo Suidas cogitabat, probe intellexit W., neque olim haec fefellerunt Platonem, qui respicit Ione p. 533., d, dicens: — θεία δὲ δύναμις, ἥ σε κινεῖ, ὥσπερ ἐν τῇ λίθῳ, ἣν Εὐρ. μὲν μαγνῆτιν ὠνόμασεν, οἱ δὲ πολλοὶ Ἡρακλείαν· καὶ γὰρ αὕτη ἡ λίθος οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς δακτυλίους ἄγει τοὺς σιδηροῦς, ἀλλὰ καὶ etc.

In primis, quae ex Oeneo quaesivit Diomedes, hoc fuit, agrumne, in quo opus faciebat, proprium coleret, an alienum. id habet

7.

Philostratus Heroic. p. 663. ed. Olear., p. 12. Boissonad., ubi haec leguntur: Νυνὶ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ· οἰκεῖα γεωργεῖς ταῦτα, ἢ δεσπότης μὲν αὐτῶν ἕτερος, σὺ δὲ τρέφοντα τοῦτον τρέφεις, ὥσπερ ὁ τὸν τοῦ Εὐριπίδου Οἰνέα; ὥσπερ — Οἰνέα; scil. τρέφων. perperam ll. ὥσπερ τὸν etc. Haec ita in numeros restituas:

— Νῦν ἐκεῖνο δ' εἰπέ μοι·
οἰκεῖα ταῦτα γηπονεῖς, ἢ δεσπότης
αὐτῶν μὲν ἕτερος, σὺ δὲ τρέφοντά νιν τρέφεις;

γεωργεῖς orator substituit poëtico verbo, quod habetur Rhes. 73. quemadmodum et τοῦτον dixit pro νίν. minus commode Matth. initium putabat versus

σὺ δὴ τρέφοντά νιν τρέφεις —,

nec δὴ est hujus loci.

8.

Quod senex negavit otium sibi esse ab labore, eo pertinuerint ista Comici Ach. 438. (471.)

— καὶ γὰρ εἰμ' ἄγαν
ὀχληρὸς, οὐ δοκῶν γε κοιράνους στυγεῖν.

valde molestum se ait esse dominis, quamvis non conscius sibi odii in illos. quae oratio egregiam senis indolem prodit animumque placabilem. scholiastes ibi: Τοῦτο πεπαρῴδηται ἀσήμως ἐξ Οἰνέως Εὐριπίδου. ὁ δὲ Σύμμαχος καὶ ἐκ Τηλέφου φησὶν αὐτό. ubi suspiceris legendum esse εὐσήμως. ceterum Euripidis

Digitized by Google

editores et vix graece et, spreta Aristophaneorum codicum auctoritate, *ὀχλ. οὖν δοκῶν γε* etc.

Vilia servorum officia obire in regia apud Agrium filiosque ejus epulantes coactum se fuisse, priusquam in rus ejiceretur, Oeneus significat illis, quae attulit

9.

Athen. XV., p. 666, c. sic enim ibi grammaticus: *Κότταβος δ' ἐκαλεῖτο (καὶ) τὸ τιθέμενον ἄθλον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς Ε. παρίστησιν ἐν Οἰνεῖ, λέγων οὕτως*

Πυκνοῖς δ' ἔβαλλον Βακχίου τοξεύμασι
κάρα γέροντος, τὸν βαλόντα δὲ στέφειν
ἐγὼ 'τετάγμην ἄθλα κότταβον διδούς.

Matth.: „*Κάρα γέροντος* (imo *γέρων*. Both.) est Manes, ut recte Schweigh. De cottabo elegans et erudita est disputatio Fr. Jacobsii in Wielandi Museo Attico." cf. Schneideri lex v. *κότταβος*.

10.

Quaerentis ex avo Diomedis, an omni auxilio destitutus sit, et respondentis Oenei, sunt haec apud schol. Aristoph Ran. 72.

(*Δ.*) *Σὺ δ' ὦδ' ἔρημος ξυμμάχων ἀπόλλυσαι;*
(*Ο.*) *Οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσίν, οἱ δ' ὄντες κακοί.*

auxiliatores sive eos, qui opem ipse ferre possent, si viverent, inprimis Oeneus dicit Meleagrum et Tydeum, malos autem superstites Agrium et filios ejus.

Tandem avus et nepos alter alterum agnoscunt, narratque Diomedes inter alia de expeditione Epigonorum.

11.

Erotianus p. 362. *Τιμωρέουσα: βοηθοῦσα, ὡς καὶ Ε. ἐν Οἰνεῖ φησιν*

Ἐγὼ δὲ πατρὸς αἶψ' ἐτιμωρησάμην
σὺν τοῖς ἐφηβήσασι τῶν ὁλωλότων.

12.

Hesych. *Ἀκρίζων*: *ἄκροις ποσὶν ἐπιπορευόμενος. Ε. Οἰνεῖ.* Fortasse dictum de Diomede clam accedente ad Oeneum metu, ne forte in inimicum incidat.

Oenei exemplum, quo se consolentur, senibus infelicibus proponens Timocles Comicus Athen. VI, p. 223, d,

Γέρων τις ἀτυχεῖ; inquit, *κατέμαθεν τὸν Οἰνέα.*

Qui hoc attulit, Hartung. Eur. restit. p. 160., laudavit etiam illa Nasonis Heroïd. IX, 153.:

— Solio sedet Agrius alto,
Oenea desertum nuda senecta premit,

Digitized by Google

neque Attii imitationem hujus tragoediae commemorare oblitus est, ex quibus, quam celebris olim fuerit, intelligitur. Herm. Zirndorfer. Chronol. fab. Eurip. p. 121. annotavit, Oeneum, Bellerophontem, Inonem et Phoenicem cum irrideat Comicus Acharnensibus, quam fabulam docuit Ol. 88, a. 3., aerae Christ. 426., ex eo existimari posse de tempore, quo actae fuerint illae tragoediae.

XXXV. *OINOMAOΣ.*

Hyginus fab. 84.: Oenomaus, Martis et Asteropes (Atlantis) filiae filius, habuit in conjugio Euareten, Acrisii filiam, ex qua procreavit Hippodamiam virginem eximiae formae, quam nulli ideo dabat in conjugium, quod sibi responsum fuit, a genero mortem cavere. Itaque cum complures eam peterent in conjugium, simulate (ll. „simultatem," de quo ad Oedipi fr. 16.) constituit, se ei daturum, qui secum quadrigis certasset, victorque exisset, quod is equos aquilone velociores habuit, victus autem interficeretur. Multis (17 dicit Paus. El. post. c. 21.) interfectis novissime Pelops, Tantali filius, cum venisset et capita humana super valvas fixa vidisset eorum, qui Hippodamiam (in) uxorem petierant, poenitere coepit," (ita Barth. ll. „poen. eum coepit", a quibus abhorret „timens"), regis crudelitatem timens. itaque Myrtilo aurigae ejus persuasit, regnumque ei dimidium pollicetur, si se adjuvaret. fide data Myrtilus currum junxit et clavos in rotas non conjecit: itaque equis incitatis currum defectum Oenomai equi distraxerunt. Pelops — — Hippodamiam in patriam abduxit suam, quod Peloponnesum appellatur" etc. Falso Hyg. Peloponnesum dixisset patriam Pelopis, neque sic hallucinatur. hanc manum ejus esse arbitror „Hipp. in Apiam abduxit secum, a quo Pel. app." formam Peloponnesum ferendam esse, ut Macaronesum apud Isidorum XIV, 6, similiaque apud eundem et alios, ostendit Munckerus. de Apia terra v. Apollod. II, 1, 1. etc.

Paucae sunt hujus dramatis reliquiae et eae, ex quibus oecônomia ejus intelligi vix potest. W. p. 674.: — „Es scheint, dass Oen. zuerst allein auftrat und trübe Betrachtungen über seine Lage anstellte, da das einzige Kind, das er hatte, ihm soviel zu schaffen machte."

Igitur hae fuerint Oenomai, senectutis suae sollicitae pertaesi et crudelitatis sibi conscii, orationes.

1.

Stob. 115. p. 590.

Ὅστις δὲ θνητῶν βούλεται δυσώνυμον
εἰς γῆρας ἐλθεῖν, οὐ λογίζεται καλῶς·
μακρὸς γὰρ αἰὼν μυρίους τίκτει πόνους.

Digitized by Google

2.

Idem 74. p. 451.

Ἀμηχανῶ δ' ἔγωγε κοὐκ ἔχω μαθεῖν,
εἴτ' οὖν ἄμεινόν ἐστι γίγνεσθαι τέκνα
θνητοῖσιν, εἴτ' ἄπαιδα καρποῦσθαι βίον·
ὁρῶ γὰρ, οἷς μὲν οὐκ ἔφυσαν, ἀθλίους,
ὅσοισι δ' εἰσὶν, οὐδὲν εὐτυχεστέρους·
καὶ γὰρ κακοὶ γεγῶτες ἐχθίστη νόσος,
κἂν αὖ γένωνται σώφρονες κακῶν μέτα,
λυποῦσι τὸν φύσαντα, μὴ πάθωσί τι.

ll. versu 7. *κ. α. γ. σώφρονες, κακὸν μέγα· Λυποῦσι* etc. Adeone nugari Euripidem, ut magnum malum dicat probos liberos propterea, quia parentes, si quid iis acciderit, affliguntur? Apage istiusmodi sapientiam! recte vero philosophus tragicus affligi dicit parentes, si quid adversi probis inter improbos liberis eorum acciderit. — v. 4. malim *οἱ μὲν ο. ἔφ.*, „qui non genuerunt.“ cf. v. 8.

3.

Idem 56. p. 374.

Ὁ πλεῖστα πράσσων πλεῖσθ' ἁμαρτάνει βροτῶν.

Grot.: Peccare quisque plus solet, quo plus agit.“ *Πολυπράγμων* fuit Oenomaus: quare metuit, ne multum agendo aliquando delinquat. praesentia quidem laeta esse tot procis filiae devictis, sed ex eorum infortuniis se existimare, quid sibimet fortasse ipsi instet calamitatis:

4.

Clem. Al. Strom. VI. p. 625, a.

Τεκμαιρόμεσθα τοῖς παροῦσι τἀφανῆ.

Amicus aliquis dolenti regi patientiam commendasse videtur his verbis apud

5.

Stob. 97. p. 538.

Ἔν ἐστι πάντων πρῶτον εἰδέναι τόδε,
φέρειν τὰ συμπίπτοντα μὴ παλιγκότως,
χοὗτός γ' ἀνὴρ ἄριστος, αἵ τε συμφοραὶ
ἧσσον δάκνουσιν. ἀλλὰ ταῦτα γὰρ λέγειν
ἐπιστάμεσθα, δρᾶν δ' ἀμηχάνως ἔχει.

ll. *Ἔνεστι πάντων* etc., quod Erfurdt. aliique emendaverunt. 3. *χοὗτος ἀνήρ.* „*καὶ οὗτος ἀνὴρ* (sic. ll. inconcinne. Both.), nimirum *ὃς ἂν τὰ συμπίπτοντα μὴ παλ. φέρῃ.*“ Matth.

Curru Oen. excussus casu moritur secundum scholiasten Apollonii Rhod. I, 752., vel de salute sua desperans manus sibi affert secundum Diodorum Sic. IV, 75. qua re laetus, opinor, Chorus famulorum sive comitum Pelopis

Digitized by Google

6.

Orion. V, 5.

Ἐγὼ μὲν, inquit, *εὖτ' ἂν τοὺς κακοὺς ὁρῶ βροτῶν πίπτοντας, εἶναί φημι δαιμόνων γένος.*

ubi male legitur *κακῶς*.

Igitur mortui cadaver apportatur in scenam, inopinato casu attonita Hippodamia. quam nutrix, ni fallor, his verbis consolatur

7.

Stob. 121. p. 613.

Ἀλλ' ἐστὶ γὰρ δὴ κἀν κακοῖσιν ἡδονὴ θνητοῖς, ὀδυρμοὶ δακρύων τ' ἐπιῤῥοαί· ἀλγηδόνας δὲ ταῦτα κουφίζει φρενῶν, καὶ καρδίας ἔλυσε τοὺς ἄγαν πόνους.

XXXVI. *ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ.*

De Palamede, Nauplii, regis Euboeae, filio, Homerus *οὐδὲ γρῦ*, quod mireris, recentiores multi multa et diversa, partim putida, nec verisimilia, quae non excutiemus, cum in hoc dramate mors tantum agatur viri auctore, ut fama est, Ulysse, sive is oderat Palamedem propter apertum olim ab eo dolum ipsius, cum nollet Trojam proficisci cum Graecorum exercitu (de quo dolo v. Hygin. fab. 95., Ovid. Met. XIII, 58. sequ. etc.), sive callidissimus eorum invidebat solertissimo, sive de gerendo bello alter ab altero dissentiebat, quam simultatis causam significat Virgilius cum dicit Aen. II, 83.: „quem (Palamedem) falsa sub proditione Pelasgi Insontem, infando indicio, quia bella vetabat, Demisere neci.“ Hyginus fab. 105. „Ulysses, quod Palamedis, Nauplii filii, dolo erat deceptus, in dies machinabatur, quomodo eum interficeret. tandem, inito consilio, ad Agamemnonem militem suum misit, qui diceret ei, in quiete vidisse, (excidérunt fortasse haec „qui diceret,“ sive „ediceret,“) ut castra uno die moverentur. Id Agamemnon verum existimans castra uno die imperat moveri. Ul. autem clam noctu solus magnum pondus auri, ubi tabernaculum Palamedis fuerat, obruit; item epistolam conscriptam Phrygi captivo ad Priamum*) dat perferendam, militemque suum priorem mittit, qui eum non longe a castris interficeret. Postero die cum exercitus in castra rediret, quidam miles epistolam, quam Ul. scripserat, super cadaver Phrygis positam, ad Agamemnonem attulit, in qua scriptum fuit Palamedi a Priamo missa, tantumque ei auri pollice(ba)tur, quantum Ul. in tabernaculum obruerat, si castra Agamemnonis, ut ei

*) „Schefferus mallet ad Palamedem. Erat revera illa epistola ita scripta, ut a Priamo ad Palamedem data videretur; sed simulavit Ul. ad Priamum esse scriptam, et propterea Phrygi captivo dedit deferendam.“ Muncker.

Digitized by Google

convenerat; proderet. Itaque Pal. cum ad regem esset productus et factum negaret, in tabernaculum ejus ierunt, et aurum effoderunt; quod Agam. ut videt, vere factum esse credidit. quo facto Pal., dolo Ulyssis deceptus, ab exercitu innocens occisus est." Lapidatum tradunt. Philostratus Heroic. X, 8. de Palamede capitis damnato: *Οὐ γὰρ δὴ ἱκετεῦσαι (ἱκετεύσας) ὁ Παλαμήδης, οὐδὲ οἰκτρόν τι εἰπεῖν (εἰπὼν) [οὐδὲ ὀδύρασθαι], ἀλλ' [εἰπὼν] Ἕλεῶ σε, Ἀλήθεια· σὺ γὰρ ἐμοῦ προαπόλωλας, ὑπέσχε τὴν κεφαλὴν τοῖς λίθοις* etc. W. p. 504.: „Odysseus wäre nichts weiter als niederträchtig, wie Euripides gewiss ihn nicht darstellen wollte, wenn er solche Ränke gegen den Pal. schmiedete bloss um nicht ferner mit ihm wetteifern zu dürfen, sondern sich seiner meuchelmörderisch zu entledigen. Nothwendig ist daher auch bei E. vorauszusetzen, dass die öffentlichen Angelegenheiten beide entzweit hatten, indem Pal. den Frieden, Od. Krieg wollte. Aus Leidenschaft und unter Einfluss des Ehrgeizes nahm Od. die Friedensliebe für Neigung zum Feinde, so dass die erdichtete Bestechung auf wirklichem Verdacht beruhen und er auf jeden Fall durch den feindseligen Streich den Achäern zu dienen überzeugt sein konnte. — — Wie die Tragödie nach diesem unverkennbaren innern Zusammhange das gleichzeitige*) Verhältniss des Alkibiades u. Nikias berührte, springt von selbst in die Augen" etc.

Viderunt in hoc dramate litium amantissimi Athenienses judicium, idque rei maximae, perduellionis, cujus actionem Ulysses intendit Palamedi, celeber accusator celebri reo. causam dixit Pal., et patronus ejus fuisse videtur Oeax frater. Comicus Thesm. 768. (726.)

— Φέρε, τίνα, τίν' ἂν ἄγγελον

(ll. Φ., *τίν' οὖν ἄγγ.*, hiante versu. Porson. aliique: Φ., *τίν' οὖν ἂν ἄγγ.*; quod minus vividum.)

πέμψαιμ' ἐπ' αὐτόν; — Οἶδ' ἐγὼ καὶ δὴ πόρον
ἐκ τοῦ Παλαμήδους· ὡς ἐκεῖνος, τὰς πλάτας
ῥίψω γράφων.

ibi Schol. Ravennas: *Ὥσπερ Οἴαξ τῷ Ναυπλίῳ γράφει ἐν τῷ Παλαμήδει Εὐριπίδου. ὁ γὰρ Οἴαξ ἐγχαράττει πολλαῖς πλάταις τὰ περὶ τὸν Παλαμήδη, κ. ἀφίησιν εἰς θάλασσαν, ὥστε μιᾷ γέ τινι τὸν Ναύπλιον περιπεσεῖν.* praeterea W. annotavit, Oeacem fratris ultorem dici Oreste 422. (415.)

Ulyssis orationes coram Agamemnone et judicibus.

1.

Stob. 89. p. 503.

Ἀγάμεμνον, ἀνθρώποισι πᾶσαν αἱ τέχναι
μορφὴν ἔχουσι, συντρέχει δ' εἰς ἓν τόδε,

*) Olymp. 91, 1. ante Chr. nat. 419. Athenienses expeditionem in Siciliam susceperunt ducibus Nicia et Alcibiade, quo anno medio E. docuit Alexandrum, Palamedem, Troades et Sisyphum satyricum.

Digitized by Google

τούτου δὲ πάντες, οἵ τε μουσικῆς φίλοι,
ὅσοι τε χωρὶς ζῶσι, χρημάτων, ὕπερ
μοχθοῦσιν· ὃς δ' ἂν πλεῖστ' ἔχῃ, σοφώτατος·

Il. Ἀγ., ἃ. πᾶσιν αἱ τύχαι μ. ἕ. sensum adjuvans Bergk. apud W. p. 502. πᾶσαν, omnigenam, quemadmodum πᾶς saepe est παντοῖος, velut Iliad. α', 5., Odyss. ε', 196. Eurip. Bacch. 1000. (1131.) ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή. cf. Bast. ad Gregor. Cor. p. 8. παντόμορφον dixit Lycophron 1393.*) tum Il. vulgati εἰς χρήματα, sed A. Paris. et margo Gesner. εἰς ἓν τόδε, cui illud adscripserint explicatores. familiariter dictum ξυντρ. — τόδε pro συντρέχουσι δὲ αἱ τέχναι εἰς ἓν τόδε. sugillat his verbis Ul. Palamedem, tanquam eum, qui multarum quidem gnarus sit artium, sed omnes lucri causa exerceat. μουσ. φίλοι, doctrinae studiosi, ut Pal.

2.

Schol. Iliad. β', 353. in codice Leid. apud Valck. ad Phoen. 292. (?) ἀστράπτων. ὅτι ἀκαταλλήλως εἴρηται (ἔδει γὰρ ἀστράπτοντα κ. φαίνοντα), ὡς καὶ Ε. ἐν Παλαμήδει

Δάΐα πάλαι δή σ' ἐξερωτῆσαι θέλων,'
σχολὴ μ' ἀπεῖργε.

Δάΐα, hostilia, quae ad hostes (Trojanos) pertinent. mendose Il. Δάϊε. σχ. μ' ἀπ., „otium me prohibuit," i. e. otii absentia, ut explicat Matth. negotiis sive officio se adhuc districtum proditionis non postulasse ait Palamedem.

Ex defensione Palamedis

3.

Joann. Damascenus in Gaisfordii append. Stobaei, vol. IV. p. 11.

Ὅστις λέγει μὲν σύ, τὰ δ' ἔργ', ἐφ' οἷς λέγει,
αἴσχρ' ἐστὶν αὐτοῦ, τοῦτον οὐκ αἰνῶ ποτε.

His eloquentem quidem, sed improbam, Ulyssem esse significat; iis autem, quae sequuntur, contemnit φιλοπόλεμον, plurimos inveniri dicens imperatores, sapientes vero et multarum peritos rerum paucissimos.

4.

Stob. 52. p. 360.

Στρατηλάται τᾶν μυρίοι γενοίμεθα,
σοφὸς δ' ἂν εἷς τις ἢ δύ' ἐν μαχρῷ χρόνῳ.

Fragmento 3. simile est

*) Vocabula τέχνη et τύχη etiam apud Comicum Nicomachum Athen. 291, b, Stob. Eclog. phys. II. p. 338. ed. Heeren. et alias inter se permutata sunt.

Digitized by Google

5.

Stob. 9. p. 101.

Εἷς τοι δίκαιος μυρίων οὐκ ἐνδίκων
κρατεῖ, τὸ θεῖον τὴν δίκην τε συλλαβών.

6.

Idem 79. p. 469.

Τὰ τῆς γε λήθης φάρμακ' ὀρθώσας μόνος,
ἄφωνα καὶ φωνοῦντα, συλλαβάς τε θεὶς,
ἐξεῦρον ἀνθρώποισι, γράμματ', εἰδέναι,
ὥστ' οὐ παρόντα ποντίας ὑπὲρ πλακὸς
τἀκεῖ κατ' οἴκους πάντ' ἐπίστασθαι καλῶς,
παισίν τ' ἀποθνήσκοντα χρημάτων μέτρον
γράψαντα λείπειν, τὸν λαβόντα δ' εἰδέναι·
ἃ δ' εἰς ἔριν πίπτουσιν ἀνθρώποις κακὴν,
δέλτος διαιρεῖ κοὐκ ἐᾷ ψευδῆ λέγειν.

Inventum suum litteras utiles ad scribendum epistolas, testamenta, contractus, praedicat libertate Promethea. versu 7. inconcinna, nec dubie mendosa, *γράψαντας εἰπεῖν* emendavit Scaliger. 8. nos dedimus *κακὴν* pro inepto *κακὰ*, quod obtrudunt ll. Hesiodus O. et D. 11.;

Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην Ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
εἰσὶ δύω. τὴν μέν κεν ἐπαινήσειε νοήσας,
ἡ δ' ἐπιμωμητή. διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν·
ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει
σχετλίη etc.

7.

Matth.: „Euripidis esse et e Palamede petitos censet Hermannus versus apud Stob. Eclog. phys. I, c. 2. p. 4. ed. Heeren., qui ibidem Aeschyli versibus Prom. 454. (441. et seqq.) subjecti leguntur:

Ἔπειτα πάσης Ἑλλάδος καὶ ξυμμάχων
βίον διώκησ', ὄντα πρὶν πεφυρμένον,
θηρσὶν θ' ὅμοιον. πρῶτα μὲν τὸν πάνσοφον
ἀριθμὸν εὗρηκ', ἔξοχον σοφισμάτων.

Dictio certe est Euripideae quam Aeschyleae similior. *βίος πεφυρμένος καὶ θηριώδης* commemoratur etiam Suppl. 200. (188.)" etc.

8.

Philostrat. Heroic. p. 718. ed. Olear., p. 168. Boisson. (cf. Tzetz. ad Lycophr. 384., Exeg. in Iliad. p. 44. ed. Hermann., Diog. Laërt. II, 44.) *Ὅθεν καὶ τὸν θρῆνον παρ' Εὐριπίδῃ ἐπαινεῖ, ὁπότε Ε. ἐν Παλαμήδους μέλεσιν*

Ἐκάνετε, φησὶν, ἐκάνετε τὰν πάνσοφον, ὦ Δαναοὶ,
τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα Μουσᾶν,

Digitized by Google

καὶ τὰ ἐφεξῆς μᾶλλον, ἐν οἷς φησι καὶ ὅτι πεισθέντες ἀνθρώπῳ δεινῷ καὶ ἀναιδεῖ λόγῳ ταῦτα δράσειαν. Scribendum Ἑκάνετ', ἑκάνετε τὰν πάνσοφον, ὦ Δαναοὶ asynart., dochm. et dact. dim. hyp. hoc metrum extat etiam Androm. 809. nostrae ed., sequentis autem versus, item asynartetus, constans ex iambo hyp. et dactylo trim., Med. 791. in verbis πεισθ. — λόγῳ haec agnoscere mihi videor

πεισθέντες ἀνδρὶ δεινῷ κἀναιδεῖ λόγων, asyn., anacr. et dochm.

cui versui similes habentur Or. 1379., Herc. fur. 942. Scriptor argumenti Busiridis encomii Isocratei Ἑκάνετε, ἑκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον, quae hisce inseri ante τὰν πάνσοφον vel subjungi post Μουσᾶν volebat Valck. ad Phoen. 321. non multum quidem conferunt ad sententiam; potest tamen, ut E. dixerit

— — κἀναιδεῖ λόγων,
Ἑλλάνων τὸν ἄριστον. pherecrat.

Matth.: „Quod addunt Diogenes et auctor argum. Busir. ὅτι τὸ θέατρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους ἠγωνίττετο, refutavit Valck. Diatr. p. 190., Boeckh. autem De princ. trag. p. 185. hos versus ab interpolatore additos esse censet, cum fabula post Socratis mortem repeteretur." Scilicet diem obiit E. ante Socratem. Valck. l. c. p. 191.: — „Quod mox addit Diogenes, Φιλόχορος δέ φησι προτελευτῆσαι τὸν Εὐριπίδην τοῦ Σωκράτους, verissimum utique. Philochorus sub Archonte Callia mortem adnotaverat Euripidis; illam Socratis octennio post sub Lachete. si quid in hoc genere certum, planissime constat, Euripidem rebus humanis ereptum Olymp. 93, anno 1., Socratem demum Ol. 95, 1. hoc a Jo. Meursio, J. Pearsono Vind. Ignat. p. 361., aliisque demonstratum neque Sam. Petitus negare potuit Miscell. I, c. 13." Annotavit W. p. 507., Socraticos Plat. Apol. Socr. p. 41, b, Xenoph. Apol. 26., Palamedem comparavisse cum Socrate propter similem utriusque in summo discrimine libertatem magnanimam, qualis innocentium esse solet; quam ob causam Lucianum quoque Dial. mort. 20. et Necyomant. 18. Palamedi comitem dare Socratem, et Maximum Tyr. 38. p. 234. Palamedem vocare τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸν ἄριστον, quod procul dubio sumsit, si non ab Euripide, certe ab Isocrate l. c.

9.

Strab. X. p. 720, c, Almelov. Τὴν κοινωνίαν τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ἀποδειχθέντων ἱερῶν νομίμων παρὰ τοῖς Ἕλλησι κ. τῶν παρὰ τοῖς Φρυξὶ περὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν συνοικειῶν ἀλλήλοις Ε. ἔν τε ταῖς Βάκχαις (ll. vitiose E. τε ἐν τ. B.) τὰ παραπλήσια ποιεῖ —, καὶ ἐν Παλαμήδει φησὶν ὁ Χορὸς (Graecorum)

Digitized by Google

— Οὐ σὺν Διονύσῳ κωμῶν, ὃς ἂν Ἴδαν
τέρπεται σὺν ματρὶ φίλᾳ τυμπάνων ἰάχοισι.

ll. metro corrupto *ἰάχοις*. versus priapei polyschem., quorum prior *ἀκέφαλος*.

10.

Pollux X, 145. — *Καὶ E. μὲν ἐν Παλαμήδει λέγει „κώπην χρυσόκολλον.“*

11.

Hesych. *„Ἔμβολα: E. Παλαμήδει κ. Σκίρωνι.*

12.

Harpocrat. *„Διεκωδώνισε“ Δημοσθένης ἐν τῇ περὶ Παραπρεσβείας ἀντὶ τοῦ διεπείρασε κ. ἐξήτασεν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἤτοι ἀπὸ τῶν περιπολούντων σὺν κώδωσι τὰς φυλακάς, (ὡς) E. Παλαμήδει, ἢ ἀπὸ τῶν δοκιμαζόντων τὰς μαχίμους ὄρτυγας τῷ ἤχῳ τοῦ κώδωνος, ὡς Ἀρίσταρχος.*

W. 501.: „In seiner Vertheidigung führte Pal. seine Verdienste an, seine Erfindungen, die das noch rohe Leben völlig umgewandelt hatten, voran die Zahlen (fr. 7.); — dann die Schrift, um Nachricht über das Meer zu senden, Testamente und Gerichtssprüche aufzusetzen (fr. 6.), und ohne Zweifel eine Reihe anderer Erfindungen, als Seitenstück zu den Culturgemälden bei Aeschylus und Soph. im Palamedes, auch im Nauplios des letztern und im Prom. des erstern. Zunächst die Gegenwart ging, ausser Würfeln und Brettspiel zum Zeitvertreib oder um das Elend zu vergessen, die Einführung von Nachtwächtern (fr. 12.) an, die mit Schellen umhergehen.“

Idem p. 509.: „In den Thesmophoriazusen (849) wird der Palam. frostig, und in den Fröschen (1472) E. selbst mit Spott auf seine künstlichen theatralischen Erfindungen ein Palamedes genannt. Der Erfinder eines Vasengemäldes (Millin Vases I, 55, s., Annali dell' instit. archeol. I. tav. H. I., Zeitschr. f. d. Alterth. 1838. S. 218—21.) hat, wie es scheint, den E. gekannt. In neuerer Zeit hat der Gegenstand dieses Drama's die tragische Muse Vondels begeistert.“

XXXVII. *ΠΕΙΡΙΘΟΥΣ.*

Argumentum hujus tragoediae est Thesei et Pirithoi propter descensum ad Inferos Proserpinae abducendae causa captivitas et liberatio Herculis interventu. Hyginus fab. 79.; „Theseus, Aegei et Aethrae, Pitthei filiae, filius, cum Pirithoo, Ixionis filio, Helenam, Tyndarei et Ledae filiam virginem, de fano Dianae sacrificantem rapuerunt et detulerunt Aphidnas (ll. „Athenas.“ recte Muncker. et van Stav. „Aphidnas,“ de quo laudant Paus. I, 17.,

Digitized by Google

Plut. Theseo p. 15. etc.) [in] pagum Atticae regionis. quod Jovis eos cum vidisset tantam audaciam habere, ut se ipsi ad periculum offerrent, in quiete eis imperavit, ut peterent a Plutone Pirithoo Proserpinam in conjugium. Qui cum per peninsulam Taenariam (ll. per insulam T., pen — hausto a per praepositione, quae antecedit. non male peninsula vocatur promontorium Taenarium, longe in mare procurrens: v. Mannert. geogr. Gr. et Rom. t. VIII. p. 563.) ad Inferos descendissent et, de qua re venissent, indicarent Plutoni, a Furiis strati diuque (malim „direque" vel „dirumque") lacerati sunt. Quo Hercules ad canem tricipitem educendum (ll. „ducendum." menda e scriptura continua tricipitēeducendum. cf. fab. 251.) cum venisset, illi fidem ejus implorarunt. qui a Plutone impetravit, eosque incolumes eduxit." Alii aliter. grammaticus apud Cramerum Anecd. gr. III, 359.: — *Πειρίθοος μὲν κατεβρώθη, ὁ δὲ Θησεὺς ἐσώθη παῤ Ἡρακλέους. κατ' Εὐριπίδην σώζονται καὶ οἱ δύο.* retentum apud Inferos Pirithoum narrat Diod. IV, 63. Apollod. II, 5, 12. de Hercule: *Πλησίον δὲ τῶν ᾅδου πυλῶν γενόμενος Θησέα εὗρε κ. Πειρίθουν τὸν Περσεφόνης μνηστευόμενον γάμον, κ. διὰ τοῦτο δεθέντα. θεασάμενοι δὲ Ἡρακλέα τὰς χεῖρας ὤρεγον, ὡς ἀναστησόμενοι διὰ τῆς ἐκείνου βίας. ὁ δὲ Θησέα μὲν λαβόμενος τῆς χειρὸς ἤγειρε, Πειρίθουν δὲ ἀναστῆσαι βουλόμενος, τῆς γῆς κινουμένης, ἀφῆκεν.* praeterea W. evolvi jubet schol. Apollini I, 101. seqq., Eurip. Herc. fur. 621. (583.), et ipsum Hyginum fab. 251.

Ad prologum pertinet versus, quem plus quam semel citavit Plutarchus.

1.

Plut. *Περὶ πολυφιλ.* p. 96, c. *Ὡς τὸν Κρέοντα* (in Medea Eurip.) *τῆς θυγατρὸς οὐδὲν ὁ χρυσὸς, οὐδὲ ὁ πλοῦτος, ὠφελεῖ, τὸ δὲ πῦρ ἀναφθὲν αἰφνιδίως προσδραμόντα καὶ περιπτύξαντα κατέκαυσε κ. συναπώλεσεν* (Med. 1148. seqq. nostrae ed.), *οὕτως ἔνιοι τῶν φίλων οὐδὲν ἀπολαύσαντες εὐτυχούντων συναπόλλυνται δυστυχοῦσι, (καὶ τοῦτο μάλιστα πάσχουσιν οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ χαρίεντες), ὡς Θησεὺς τῷ Πειρίθῳ κολαζομένῳ κ. δεδεμένῳ,*

Πέδαις ἀχαλκεύτοισιν ἔξευκται πόδας.

Nimirum ferreis catenis vinctus fuit Theseus, nec dubito quin ponendum sit *Πέδαισι χαλκευτοῖσιν ἔ. π.* vel, quod malim, *Πέδαισι χαλκευτοῖς συνέξευκται π.* at 533, a, in alio argumento Plut. recte dixit *αἰδοῦς ἀχαλκεύτους πέδας*, ex quo loco fluxisse puto *ἀχαλκεύτοισιν*.

Thesei vel Pirithoi captivitatis pertaesi videtur haec vox

2.

Stob. 120. p. 608.

Οἰκτρὸν τὸ μὴ ζῆν κρεῖσσόν ἐστ' ἢ ζῆν κακῶς.

Digitized by Google

Ex parodo Chori sacerdotum Neptuni Taenarii, qui Herculem comitati sacra faciebant Inferis ante descensum heroïs.

3.

Athenaeus XI, p. 496, b. de πλημοχοαῖς. *Μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρίθουν γράψας, εἴτε Κριτίας ἐστὶν ὁ τύραννος ἢ E., λέγων οὕτως*

Ἵνα πλημοχοὰς τάσδ' εἰς χθόνιον
χάσμ' εὐφήμως προχέωμεν.

4.

Clemens Al. Strom. V. p. 603, c.

Σὲ, τὸν αὐτοφυῆ, τὸν ἐν αἰθερίῳ
ῥύμβῳ πάντων φύσιν ἐμπλέξανθ',
ὃν πέρι μὲν φῶς, πέρι δ' ὀρφναία
νὺξ αἰολόχρως, ἄκριτός τ' ἄστρων
ὄχλος ἐνδελεχῶς ἀμφιχορεύει.

Aethera invocant, principium rerum sive deum Euripideum. v. prolegomena Melanippae philosophae et Fragm. 3. ejus dramatis.

5.

Idem ibid. p. 563, d. *Περὶ τούτων, οἶμαι, καὶ ἡ τραγῳδία φυσιολογοῦσά φησιν*

Ἀκάμας τε χρόνος περί γ' ἀενάῳ
ῥεύματι πλήρει φοιτᾷ τίκτων
αὐτὸς ἑαυτὸν, δίδυμοί τ' ἄρκτοι
τοῖς ὠκυπλάνος πτερύγων ῥιπαῖς
τὸν Ἀτλάντειον τηροῦσι πόλον.

E Pirithoo haec petita esse indicant schol. Aristoph. Av. 179. et Suidas v. πόλος, qui ambo sic: *κ. τ. Ἀτλάντιον φρουρῶν πόλον.*

Hercules coram Aeaco.

6.

Gregor. Corinth. in Hermog., Reisk. Orat. gr. t. VIII. p. 948. *Ἐν μὲν τῷ Πειρίθῳ παρεισάγεται Ἡρακλῆς ἐν ᾅδου κατελθὼν κατὰ κέλευσιν Εὐρυσθέως, κ. ὑπὸ τοῦ Αἰακοῦ ἐρωτώμενος, ὅστις ἐστὶ, κ. ἀποκρινόμενος*

Ἐμοὶ πατρὶς μὲν Ἄργος, ὄνομα δ' Ἡρακλῆς·
θεῶν δὲ πάντων πατρὸς ἐξέφυν Διός·
ἐμῇ γὰρ ἦλθε μητρὶ πρὸς κεδνὸν λέχος
Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο·
ἥκω δὲ δεῦρο πρὸς βίαν Εὐρυσθέως.

Argos patriam suam dicit Hercules propter *Ἀργεῖον Ἀμφιτρύων'*, ὃν *Ἀλκαῖός ποτε Ἔτιχθ'*, ὁ *Περσέως* (Herc. fur. 2. 3.). Versu 3. ll. numeris non tragicis — *μητρὶ κεδνῇ πρὸς λέχος:*

Digitized by Google

v. Porson. praef. Hec. p. XLII. ed Lips. secuti sumus Hermannum Elem. doctr. metr. p. 116. cf. viros doctos Diar. class. n. 7. p. 155. et Edinburg. n. 37. p. 75. quos laudavit Matth., afferens etiam Hippol. 794. (829.) *Πολλῶν μετ' ἄλλων δ' ὤλεσας κεδνὸν λέχος.*

Ex Aeaci responso, ut probabiliter censet W.

7.

Aeschin. in Timarch. p. 18, 15. ed. H. Steph., p. 141. Reisk.

Φήμη τὸν ἐσθλὸν κἀν μυχῷ δείκνυσι γῆς.

Chori mores Herculis commodos atque benevolos praedicantis haec videntur:

8.

Stob. 37. p. 220.

Τρόπος νόμου 'στὶ χρηστὸς ἀσφαλέστερος·
τὸν μὲν γὰρ οὐδεὶς ἂν διαστρέψαι ποτὲ
ῥήτωρ δύναιτο, τὸν δ' ἄνω τε καὶ κάτω
λόγοις ταράσσων πολλάκις λυμαίνεται.

ll. *Τρόπος ἐστὶ χρηστὸς ἀσφ. νόμου*, qui fere est horum ordo in sermone quotidiano. poëtam nemo credat vocem maximi momenti *Τρόπος* in thesi occultasse, contraque *ἐστὶ*, nullius ponderis vocabulum, arsi sustulisse. quod quidem verbum a glossatore adscriptum videri posset, cum E. vel per me Critias dixisset *Τρόπος δὲ χρ. ἀ. ν.*, quae Matthiaei conjectura est; sed ipsam sententiam illustrari existimabam jungendis verbis *Τρόπος* et *νόμου*, qua collocatione eorum id efficitur, ut potiorem versus sedem teneat vox gravior, secundam ea, qua res deterior significatur. Judicent harum rerum periti, qui libris veteribus non ita addicti sunt, ut ne latum quidem unguem ab iis recedendum esse arbitrentur, qua superstitione metuo ne tandem evadamus librariorum aevi medii, hominum saepe imperitissimorum, mancipia.

9.

Stob. Eclog. eth. 7. p. 175. Grot., t. II. p. 336. Heeren.

Ὁ πρῶτος εἰπὼν οὐκ ἀγυμνάστῳ φρενὶ
ἔῤῥιψεν, ὅστις τόνδ' ἐκαίνισεν λόγον,
ὡς τοῖσιν εὖ φρονοῦσι συμμαχεῖ τύχη.

Scenam initio in Taenaro promontorio fuisse arbitror (v. fr. 3.), deinde apud Inferos. hoc quidem Matth. miratur p. 302.: „Itaque loca infera," inquit, „spectanda proponebantur, quod singulare est et a reliquorum Tragicorum more abhorret. — Dubitatum esse, utrum Euripidis haec an Critiae fabula esset, ostendit Athenaeus l. c. fragm. 3. nec injuria: nam ejusmodi et argumentum et scenam deligere majoris est audaciae quam Euripidis, et dictio fragmentorum nervosior et adstrictior mihi quidem esse videtur quam pro nostri

Digitized by Google

poëtae mollitie. etiam grammaticus ab Elmslejo ad calcem Baccharum editus Pirithoum inter *τὰ νοθευόμενα* refert.“ ad quae W. p. 592.: „Ungegründet ist, was Matthiae über den Schauplatz der Unterwelt bemerkt: „„quod singulare — abhorret.““ Daher auch dieser Grund wenigstens gegen Eurip. als Verfasser so wenig entscheiden möchte als der von Matth. behauptete Unterschied im Stil: „„nam ejusmodi — mollitie.““ Rem lubricam in medio relinquo, ut Valck. Diatr. p. 198.

XXXVIII. *ΠΕΛΙΑΔΕΣ.*

Hyginus fab. XXIV. „Iason cum Peliae (regis Iolci in Thessalia), patrui sui, jussu tot pericula adiisset, cogitare coepit, quomodo eum sine suspicione interficeret. hoc Medea se facturam pollicetur. Itaque cum jam non longe ab Iolco essent, navem jussit in occulto collocari, et ipsa ad Peliae filias pro sacerdote Dianae venit*); eis pollicetur, se patrem earum Pelian ex sene juvenem facturam. Id quia (ita Scheffer. pro „Idque“) Alcestis major filia negavit fieri posse, Medea, quo facilius eam perduceret ad suam voluntatem, caliginem ei objecit et ex venenis multa miracula fecit, quae verisimilia esse viderentur, arietemque vetulum in ahenum conjecit, unde agnus pulcherrimus prosiluisse visus est. eodemque modo inde Peliades, i. e. Alcestis, Pelopia, Medusa, Pisidice (ita Toll. ad Palaeph. p. 244. pro „Isidoce“), Hippothoe Medeae impulsu patrem suum occisum in aheno coxerunt. Cum se deceptas esse viderent, a patria profugerunt; at Iason, signo a Medea accepto, regia est potitus, Acastoque Peliae filio [fratri Peliadum], quod secum Colchos ierat, regnum paternum tradidit; ipse cum Medea Corinthum profectus est.“ Ab hac narratione non multum discrepat Diodori Sic. IV, 50 — 53., quam latine vertit Hartung. Eurip. rest. p. 62. et 63. cf. Apollod. I, 9, 27., Paus. VIII, 11., Tzetz. ad Lycophr. 175., Moses Chorenensis in Progymnasmatis rhetor. apud A. Majum ad Euseb. Chronic. canon. p. 43. (W. p. 625. et 26.), et inprimis Ovid. Met. VII, 297—349. Mire Paus. l. c. de Peliae filiabus: *Ὀνόματα δὲ αὐτῶν ποιητὴς μὲν ἔθετο οὐδείς, οἷά γ' ἐπελεξάμεθα ἡμεῖς, Μίκων δὲ ὁ ζωγράφος Ἀστεροπείαν τε εἶναι κ. Ἀντινόην ἐπὶ ταῖς εἰκόσιν αὐτῶν ἐπέγραψε.* Tres numerant Apollod. et Diod. Sic., ille Alcestidem, Antinoen, Asteropaeam; hic Alcestidem, Amphinomen, Euadnen.

*) Diodorus Sic. IV, 50.: — *Ἐνθουσιαζούσης δ' αὐτῆς κ. τοῦ πλήθους κατὰ τὰς ὁδοὺς συντρέχοντος, παραγγέλλειν πᾶσι δέχεσθαι τὴν θεὸν εὐσεβῶς· παρεῖναι γὰρ αὐτὴν* (Medeam) *ἐξ Ὑπερβορέων ἐπ' ἀγαθῷ δαίμονι τῇ τε πόλει πάσῃ, κ. τῷ βασιλεῖ. πάντων δὲ προσκυνούντων κ. τιμώντων τὴν θεὸν θυσίαις, κ. τὸ σύνολον τῆς πόλεως ἁπάσης συνθεαζούσης, εἰσβαλεῖν Μήδειαν εἰς βασίλεια.*

Digitized by Google

Hujus tragoediae fragmenta fere constant sententiis, ex quibus oeconomiam ejus aegre intelligas. probabiliter tamen W. quaedam (2. 3. 4.) habet pro verbis personatae Medeae ad unam Peliadum, quibus ei dat praecepta vivendi, velut mater filiae, quo se in familiaritatem ejus insinuet. alia tria (5. 6. 7.) videntur pertinere ad colloquium Iasonis cum aliquo ex comitibus vel ducibus, qui, rogatus sententiam de modo ulciscendi Peliae, improbabilia suadebat, quae acerbius refellens Iason, ubi ille libere respondit, meminisse jubet hominem obnoxiae suae conditionis. Diodorus l. c. Hartungi verbis: „(Diod. refert) — Iasonem noctu in Thessaliae quendam portum Iolco propinquum — nave appulsa ex populari quodam miseram suorum (a Pelia occisorum vel ad mortem adactorum) sortem cognovisse. cunctis autem ducibus ad ulciscendum — paratis de ratione aggrediendi dubitationem incidisse. — in hac difficultate haerentibus Medeam pollicitam esse, se solam Peliam dolo interfecturam" etc. De Choro v. ad fr. 7.

Prologum egit Medea.

1.

Eurip. Med. 656. (688.)

Τί χρῆμα δράσας; φράζε μοι σαφέστερον.

ibi schol.: *Σεσημείωται ὁ στίχος, ὅτι καὶ ἐν Πελίαδιν ἐστὶν* (e colloquio Iasonis cum duce vel comite aliquo, si divinavi), *ὧν ἡ ἀρχὴ*

Μήδεια, πρὸς μὲν δώμασιν τυραννικοῖς....

scriptura sublestae fidei: deest enim verbum finitum contra morem eorum, qui verba scriptorum afferunt. quare corrupta puto ista *προσμεν*, suadeoque *Μήδεια προὔβην δώμ. τυρ.* i. e. *εἰς δώματα τυραννικά*: „Medea regis prodii ad palatia." origo mendae fuerit *β* et *μ* litterarum similitudo in multis scriptis, de qua dixit Bast. Epist. crit. ad Boissonad. p. 28.

Ex oratione, ut videtur, Medeae ad unam Peliadum.

2.

Stob. 72. p. 440.

Αἴνῳ διδάξαι δ', ὦ τέκνον, σὲ βούλομαι,
ὅταν μένῃς παῖς, μὴ πλέον παιδὸς φρονεῖν,
ἐν παρθένοις δὲ παρθένου τρόπους ἔχειν,
ὅταν δ' ὑπ' ἀνδρὸς χλαῖναν εὐγενοῦς πέσῃς,
— —
τὰ δ' ἄλλ' ἀφεῖναι μηχανήματ' ἀνδράσιν.

vulgo *Αἰνῶ· διδάξαι — Ὅταν μὲν ᾖς παῖς —*. imo *Αἴνῳ*, „sententia" seu „proverbio." tum putide et vix graece dictum *ὅταν μὲν ᾖς παῖς*. Grotius probabiliter expleta lacuna: „Laudo; sed (qui probaverit *αἴνῳ*, sic reddet „Proverbio") hoc te, filia, admonitam volo: Donec puella es, quod puellarum est sape, Et virginum una virginis mores tene. Quodsi subieris conjugis clari togam, Con-

Digitized by Google

tenta curae parte mandata tibi, Permitte rerum quidquid est ultra viris.

3.

Stob. Eclog. eth. p. 174.

Οὐκ ἦν τὰ τῶν θεῶν ἄδικ', ἐν ἀνθρώποισι δὲ
κακοῖς νοσοῦντα σύγχυσιν πολλὴν ἔχει.

Il. ex interpretatione, qua corrumpitur metrum, *Οὐκ ἔστι τὰ* etc. His Medea responderit virgini, calamitates domesticas ad iram deorum referenti, quas illa recte improbis, i. e. Peliae, imputat, cujus tyrannidem generatim dictis abominatur, his verbis

4.

Stob. 47. p. 343.

Τὸ δ' ἔσχατον δὴ τοῦτο, θαυμαστὸν βροτοῖς,
τυραννίς· οὐχ εὕροις ἂν ἀθλιώτερον.
φίλους τε πορθεῖν καὶ κατακτανεῖν χρεών·
πλεῖστος φόβος πάρεστι, μὴ δράσωσί τι.

Iason ad comitem (v. prolegomena).

5.

Τί χρῆμα etc. v. fr. 1.

6.

Jo. Damascenus in Stob. append. Flor. p. 12.=382. ed. Gaisford. *Εὐριπίδου Πελιάσι*

Φθείρου· τὸ γὰρ δρᾶν οὐκ ἔχων λόγους ἔχεις.

7.

Stob. 3. p. 37., Schol. Pindari Pyth. II, 173. ed. Boeckh.

Πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε τοῖς κρατοῦσί σου.

Choro Argonautarum, nisi fallor, ad spectatores converso, apta sunt haec, quibus culpam crudelium Peliae consiliorum in improbos ejus amicos atque adulatores transtulerit.

8.

Stob. l. c. ad fr. 6. p. 20.=389. et p. 33.=400.

Ὁ γὰρ ξυνὼν κακὸς μὲν ἦν τύχῃ γεγὼς,
τοιούσδε τοὺς ξυνόντας ἐκπαιδεύεται,
χρηστοὺς δ' ὁ χρηστός. ἀλλὰ τὰς ὁμιλίας
ἐσθλὰς διώκειν, ὦ νέοι, σπουδάζετε.

Idem, vel Medea, fragmentis 9. et 10. vituperare videtur tyrannos primum rebus angustis commodos, dein stabilita potentia ingratos, nec nisi opulentis munificos.

Digitized by Google

9.

Stob. ibidem p. 31. = 398.

Ἐν τοῖσι μὲν δεινοῖσιν ὡς φίλοι φίλων!
ὅταν δὲ πράξωσ' εὖ, διωθοῦνται χάριν,
αὐτοὶ δι' αὐτοὺς εὐτυχεῖν ἡγούμενοι.

10.

Stob. 90. p. 505.

Ὁρῶσι δ' οἱ διδόντες εἰς τὰ χρήματα.

11.

„Hesych. *Ἀρταμεῖν*: *κατακόπτειν. E. Πολιάσιν.* ubi corrigunt *Πελιάσιν.* Idem: *Ἀντεμμάσσασθαι, ἀνταποδοῦναι, ἐπιπλῆξαι. E. Πολιάσιν.* Duas voces commiscuisse Hesychius videtur Alberto. mihi *ἐμμάσσασθαι* ejusdem stirpis esse videtur, cujus est *ἐμμάσαι, ἐνεῖσαι* apud Hesych., *ἐπιμάσασθαι, εἰσμάσασθαι* (*ἐπιμάσσ., εἰσμάσσ.*) apud Homerum, quod verbum etsi a scena Attica alienum est, in carmine lyrico locum habere potuit." Matth. Fortasse non sumendae sunt duae voces, sed defungi possumus scribendo *ἐπιπλῆσαι*, complere.

12.

Lexicon Sangerman. Bekker Anecd. p. 95, 23. *Εὐστόχως*: *E. Πελ.*

13.

„Schol. Plat. p. 137. Ruhnk. *Κατηβολή*: *τὸ ἐπιβάλλον. E. Τημένῳ κ. Πελιάσι.* Eadem glossa est apud Hesych. v. *Καταβολὴ* p. 200. ubi *κατηβολὴ* legendum esse litterarum series monstrat, et Ms. habet apud Schow. p. 423." Matth.

14.

L. c. ad 12. *Λύσιμον θηλυκῶς λέγει E. Πελ.* Quid tum postea? Communis generis adjectivum est *λύσιμος*. sed vereor ne E. dixerit inusitate *Λυσίμην*, ut *αἰμύλη* fragm. incert. 49, 10.

15.

Aelian. H. A. VII, 47. *Τῶν ὑστρίχων καὶ τῶν τοιούτων ἀγρίων τὰ ἔκγονα ὄβρια καλεῖται· καὶ μέμνηται E. ἐν Πελ. τοῦ ὀνόματος, κ. Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι κ. Δικτυουλκοῖς.* At „*ὀβρίκαλα*" dixit Aeschylus. Eustath. ad Il. γ', p. 288, 36., quem citavit Valck. Diatr. p. 200.: *Αἰσχύλος ὀβρίκαλα καλεῖ τοὺς λεοντιδεῖς*, et similiter locis indicatis ad *Δικτυουλκούς*. neque *ὄβρια* dixisse puto Euripidem, sed ita legendum esse apud Aelianum *Τῶν — ἔκγονα ὀβρίκαλα καλεῖται. μέμνηται* etc. in proclivi fuit excidere *καλα* ante *καλει*, quo facto *οβρι* mutaverint

Digitized by Google

in ὄβρια, quod intelligi posse videretur. non audiendus Photius v. Ὄβρια καὶ ὀβρίκαλα· καὶ illud, quod delevimus, ortum est ex ταὶ vicino, ut Athen. 190, a, et saepe alias.

De tempore, quo actum est hoc drama, scriptor vitae Euripidis in codice Mediol.: Ἤρξατο δὲ διδάσκειν ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος κατὰ Ὀλυμπιάδα ὀγδοηκοστὴν πρώτην, ἔτει πρώτῳ (anno ante Chr. nat. 456.). πρῶτον δὲ ἐδίδαξε τὰς Πελιάδας, ὅτε καὶ τρίτος ἐγένετο. cf. W. Gr. Trag. p. 440. et nobis annotata ad Hecub. ed. 2. p. 6.

XXXIX. ΠΗΛΕΥΣ.

Argumentum hujus fabulae fuit exilium Pelei. Horatius A. P. 96. „Telephus et Peleus cum pauper et exul uterque (est,) projicit ampullas et sesquipedalia verba, Si curat cor spectantis tetigisse querela.“ sed duplex fuit ejus exilium ob caedem Phoci fratris et Eurytionis Phthiae regis. Apollodorus III, 12, 6. 7. Διαφέροντος ἐν τοῖς ἀγῶσι Φώκου τοὺς ἀδελφοὺς Πηλέα κ. Τελάμωνα (filios Aeaci, regis Aeginae insulae) ἐπιβουλεῦσαι („scil. φασὶ, nisi hoc excidit, ut alibi.“ Heyn. cf. Matth. gr. §. 538, ann. 2., nos ad Iliad. ι', 408., Aeschyl. Pers. 165. 66. etc.), καὶ ἀγῶνα κλήρῳ Τελάμων συγγυμναζόμενον αὐτὸν, βαλὼν δίσκῳ κατὰ τῆς κεφαλῆς, κτείνει, κ. κομίσας μετὰ Πηλέως κρύπτει κατά τινος ὕλης. φωραθέντος δὲ τοῦ φόνου φυγάδες ἀπὸ Αἰγίνης ὑπὸ Αἰακοῦ ἐλαύνονται. Καὶ Τελ. μὲν εἰς Σαλαμῖνα παραγίνεται, — Πηλεὺς δὲ εἰς Φθίαν φυγὼν πρὸς Εὐρυτίωνα τὸν Ἄκτορος ὑπ' αὐτοῦ καθαίρεται, κ. λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Ἀντιγόνην, κ. τῆς χώρας τὴν τρίτην μοῖραν. — ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου μετ' Εὐρυτίωνος ἐλθὼν, προέμενος ἐπὶ τὸν σῦν ἀκόντιον, Εὐρυτίωνος τυγχάνει, κ. κτείνει τοῦτον ἄκων. Πάλιν μὲν οὖν ἐκ Φθίας φυγὼν εἰς Ἰωλκὸν πρὸς Ἄκαστον ἀφικνεῖται, κ. ὑπ' αὐτοῦ καθαίρεται. ἀγωνίζεται δὲ καὶ τὸν ἐπὶ Πελίᾳ ἀγῶνα, πρὸς Ἀταλάντην διαπαλαίσας. καὶ Ἀστυδάμεια, Ἀκάστου (Peliae filii) γυνὴ, Πηλέως ἐρασθεῖσα περὶ συνουσίας προσέπεμψεν αὐτῷ λόγους, μὴ δυναμένη δὲ πεῖσαι πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πέμψασα ἔφη μέλλειν Πηλέα γαμεῖν Στερόπην τὴν Ἀκάστου θυγατέρα (καὶ τοῦτο ἐκείνη ἀκούσασα ἀγχόνην ἀνάπτει), Πηλέως δὲ πρὸς Ἄκαστον καταψεύθεται, λέγουσα ὑπ' αὐτοῦ περὶ συνουσίας πεπειρᾶσθαι. Ἄκαστος (Emperius ἃ Ἀκ.) ἀκούσας κτεῖναι μὲν ὃν ἐκάθηρεν οὐκ ἐβουλήθη, ἄγει δὲ αὐτὸν ἐπὶ θήραν εἰς τὸ Πήλιον. ἔνθεν ἀμίλλης περὶ θήρας γενομένης Πηλεὺς μὲν [οὖν] ὧν ἐχειροῦτο θηρίων τὰς γλώσσας [τούτων] ἐκτέμνων εἰς πήραν ἐτίθει· οἱ δὲ μετὰ Ἀκάστου ταῦτα χειρούμενοι κατεγέλων ὡς μηδὲν τεθηρευκότος τοῦ

Digitized by Google

Πηλέως. ὁ δὲ τὰς γλώσσας παρασχόμενος, ὅσας εἶχεν, ἐκείνοις τοσαῦτα ἔφη τεθηρευκέναι. ἀποκοιμηθέντος (δὲ) αὐτοῦ ἐν τῷ Πηλίῳ ἀπολιπὼν (scil. *αὐτὸν*) *Ἄκαστος, κ. τὴν μάχαιραν ἐν τῇ τῶν βοῶν κόπρῳ κρύψας, ἐπανέρχεται. ὁ δὲ ἐξαναστὰς, καὶ ζητῶν τὴν μάχαιραν, ὑπὸ τῶν Κενταύρων καταληφθεὶς ἔμελλεν ἀπόλλυσθαι· σώζεται δὲ ὑπὸ Χείρωνος* etc. Quaerenti igitur, utrum exilium poëtae materiam scribendi praebuerit, posterius, opinor, altero videbitur longe *δραματικώτερον*. nec sane prius illud tractavit Sophocles Peleo seu Phthiotidibus, sed inductus haud dubie in ea tragoedia est Peleus senex, regno expulsus (Odyss. *λ'*, 493 — 502.) ab Acasto, Peliae filio, vel ab Archandro et Architele, ipsius filiis. (Eurip. schol. ad Troad. 1133.) quem restituit Neoptolemus nepos sub tempus expugnatae a Graecis Trojae; quod quidem argumentum Euripidei dramatis fuisse probabiliter suspicatur Hartungus Eurip. restit. p. 290. — 297. de Sophocle v. W. Gr. Trag. p. 205. — 210. quod ad Euripidem attinet, Talthybius praeco Troad. loco praedicto, v. 1071. nostrae ed.,

Αὐτὸς δ' ἀνῆκται, inquit, *Νεοπτόλεμος, καινάς τινας*
Πηλέως ἀκούσας ξυμφορὰς, ὥς νιν χθονὸς
Ἄκαστος ἐκβέβληκεν, ὁ Πελίου γόνος.

Igitur in prima parte hujus tragoediae inductus fuerit Peleus exul et agro quodam inclusus ab Acasto, quem sibi insultantem et opibus superbum hisce videtur admonuisse:

1.

Stob. 114. p. 585.

— *Τὸ γῆρας, ὦ παῖ, τῶν νεωτέρων φρενῶν*
σοφώτερον πέφυκε κἀσφαλέστερον,
ἐμπειρία τε τῆς ἀπειρίας κρατεῖ.

ὦ παῖ. ita seniores, cum alloquuntur juvenes: v. Iliad. *ή*, 279., Soph. Oedip. T. 955.

2.

Idem 88. p. 500. et sequ.

Οὐκ ἔστιν ἀνθρώποισι τοιοῦτο σκότος,
οὐ δῶμα γαίας κλειστὸν, ἔνθα τὴν φύσιν
ὁ δυσγενὴς κρύψειε, κἂν σῇ σοφός.

Versum 3. emendavit Grot. ll.: *ὁ δ. κρύψας ἂν σῇ σ. κρύψειε* dictum impune pro *κρύψειεν ἄν:* v. Matth. gr. §. 514., ann., 1. ed.

3.

Id. 91. p. 507.

Τὸν ὄλβον οὐδὲν οὐδαμοῦ κρίνω βροτοῖς,
ὅν γ' ἐξαλείφει ῥᾷον ἢ γραφὴν θεός.

V. 2. codd. inepte *γράφει*, quod correxit Meinek. Nov. Marginal. V. (Zeitschr. f. d. Alt. a. 1843, 37.)

Digitized by Google

4.

Jo. Lydus de Magistrat. III, 25. p. 192.

— *Τὰ δ' ἔνθεν οὐκέτ' ἂν φράσαι λόγῳ*
δακρύων δυναίμην χωρίς.

κατὰ τὸν Εὐριπίδου Πηλέα.

Qua narratione audita Neopt. indignatus Parcas videtur imploravisse, ut Acasti superbiam ulciscantur. vel Chorus nautarum ejus, ad Peleum liberandum properans duce Neoptolemo, haec cecinerit parodo:

5.

Stob. Eclog. phys. p. 133.

Κλύετ', ὦ Μοῖραι, Διὸς αἵτε παρὰ
θρόνον ἀγχόταται θεῶν ἑξόμεναι!

Denique hanc ipsius Neoptolemi vocem putes, Pelei domum in agro clausam aperiri jubentis:

6.

Aristoph. Nub. 1153. (1112.) *Βοάσομαί τ' ἄρα τὰν ὑπέρτονον βοάν.* ibi schol.; *Παρὰ τὰ ἐκ Πηλέως Εὐριπίδου. ἐπιφέρει γὰρ*

Ἰὼ πύλαισιν ἥτις ἐν δόμοις.

sic quidem codd., sed vitiose, cumque schol. verba *Ἰὼ — δόμοις* subjecta fuisse dicat superioribus, equidem nullus dubito quin haec omnia tribuenda sint Neoptolemo, ita quidem scribenda:

Βοάσομαί τ' ἂν τὰν ὑπέρτονον βοάν.
Ἰὼ πύλαις ἴῃ τις, ὅστις ἐν δόμοις!

πύλαις, εἰς πύλας. apud schol. vero scribam *ἐπιφέρει δέ.* passim confusa *δὲ* et *γὰρ*: v. Porson. ad Med. 1083., nos ad Odyss. *μ'*, 342. etc. Ceterum haec indicio sunt tragoediam actam esse post Olymp. 89, 2., ante Chr. nat. 424., quo anno Aristophanes docuit Nubes.

XL. *ΠΛΕΙΣΘΕΝΗΣ.*

Hujus nominis Pelopidae duo commemorantur, alter Pelopis filius, pater Agamemnonis et Menelai, alter Atrei filius. de illo v. annotata ad Cressas. de altero, quem hic agi verisimile videtur, Hyginus fab. 86.: „Thyestes Pelopis et Hippodamiae filius, quod cum Aëropa Atrei uxore concubuit, a fratre Atreo de regno est ejectus. At is Atrei filium Plisthenem, quem pro suo educaverat, ad Atreum interficiendum misit. quem Atreus credens fratris filium esse imprudens, filium suum, occidit.“ idem fab. 88., postquam exposuit de coena Thyestea, ita pergit: „Ob id scelus etiam Sol currum avertit. Thyestes scelere nefario cognito profugit ad regem Thesprotum. — Postero die rogat regem Thyestes, ut se in pa-

Digitized by Google

triam Lydiam remitteret. Interim sterilitas Mycenis frugum ac penuria oritur ob Atrei scelus. ibi responsum est, ut Thyestem in regnum reduceret. — Atreus mittit Agamemnonem et Menelaum filios ad quaerendum Thyestem; qui Delphos petierunt sciscitatum. casu Thyestes eo venerat ad sortes tollendas de ultione fratris: comprehensus ab eis ad Atreum perducitur. quem Atreus in custodiam conjici jussit" etc. Omisi, quae alio pertinent, epicumque potius quam dramaticum habent *χαρακτῆρα*. sed his insistens vestigiis talem tragoediae conformationem agnoscere mihi videor. Desperans de rebus suis Thyestes in Lydiam profectus, sed mox, Atreum ulciscendi „ditesque Mycenas" sibi vindicandi causa rediit et Delphis ab Atrei filiis inventus atque Argos reductus est. ibi, sive veteri odio sic recrudescente, sive certior factus de fratris insidiis, non benevole recepit eum Atreus, sed in vincula conjecit et interfecisset, nisi pretio vitae servandae ei indicasset, quem pro suo educavisset, Plisthenem ipsius Atrei esse filium, eumque, secum adductum patri restituisset. Hac re laetus, opinor, Atreus sacra fieri jussit, exclamans

1.

Μηλοσφαγεῖτε δαιμόνων ἐν ἐσχάραις!

quae leguntur apud Ammonium v. *βωμός* (*παρὰ Εὐριπίδῃ ἐσχάρα ἀντὶ τοῦ βωμοῦ κεῖται ἐν Πλεισθένει „Μηλοσφαγεῖτε"* etc.), et Thyestem e carcere emisit. hic autem dolo nefario clam persuadere juveni, eum revera suum esse filium, seque mentitum apud fratrem, quo facilior esset aditus ad eum Plistheni interfecturo. cui orationi ut fidem majorem faceret, spe regni potiendi Atreo ejusque filiis occisis blanditus esse videtur juveni, adeoque, velut re jam feliciter peracta, dedisse ei praecepta regnandi, opes, quamvis cum labore et periculo, acquirendas praedicans. Igitur hae fuerint Thyestae orationes.

2.

Stob. 46. 325.

Δήμῳ δὲ μήτε πᾶν ἀναρτήσῃς κράτος.
μήτ' αὖ κακώσῃς, πλοῦτον ἔντιμον τιθείς·
μήτ' ἄνδρα δήμῳ πιστὸν ἐκβάλῃς ποτὲ,
μήδ' αὖξε καιροῦ μεῖζον· οὐ γὰρ ἀσφαλὲς,
μή σοι τύραννος λαμπρὸς ἐξ αὐτοῦ φάνῃ.
κώλυε δ' ἄνδρα παρὰ δίκην τιμώμενον·
πόλει γὰρ εὐτυχοῦντες οἱ κακοὶ νόσος.

Versu 5. *αὐτοῦ·* acute Piersonus Verisim. p. 38. *ἀστοῦ.*

3.

Idem 91. p. 507.

Ὦ πλοῦθ', ὅσῳ μὲν ῥᾷστον εἶ βάρος φέρειν!
πόνοι δὲ κἄν σοι καὶ φθοραὶ πολλαὶ βίου
ἕνεισ'· ὁ γὰρ πᾶς ἀσθενὴς αἰὼν βροτοῖς.

Digitized by Google

4.

Epularum hilaritatem (fr. 1.) significant versus ex chori Argivorum parodo apud Athenaeum XV. 668, b, ubi sic ille: *Τῶν ἑρωμένων ἐμέμνηντο, ἀφιέντες ἐπ' αὐτοῖς τοὺς λεγομένους κοσσάβους. διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰνάχῳ Ἀφροδισίαν εἶρηκε τὴν λάταγα. — καὶ Ε. ἐν Πλεισθένει*

Πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς
Κύπριδος προσῳδὸν ἄχει μέλος ἐν δόμοισιν.

Posterior horum versuum est asynartetus constans anacreontico et penthemimeri iambica.

Atreus ad Plisthenem, qui eum invasit stricto gladio, patrem Thyestem ab eo occisum dicens figurate, i. e. regno et opibus exutum:

5.

Homeri schol. Venetus ad Il. δ', 319.

Οὐ τὸν σὸν ἔκταν πατέρα, πολέμιόν γε μήν.

credit autem revera rex propter impetum inopinatum, eum esse Thyestae filium, itaque rursus Plisthenem aggreditur et occidit. quo facto prosilit Thyestes triumphans eo, quod, qui olim sibi liberos mactatos apposuit in coena, nunc suum ipsius filium interfecit, Atreoque, impietatem non solum Pelopidae in Pelopidam, sed Argivi in Argivum, exprobranti respondet sarcastice, quippe Argis expulsus ab Atreo,

6.

Ἐγὼ δὲ Σαρδιανός· οὐ γὰρ Ἀργόλας,

„Ego vero Sardianus (i. e. Lydus) sum, neque enim Argivus; quae extant apud Stephanum Byzant., haec annotantem v. *Ἄργος*: *Λέγεται καὶ Ἀργόλας* (pro *Ἀργεῖος*). — *Ε. ἐν Πλεισθένει „Ἐγὼ δὲ Σαρδ. οὐ γὰρ οὐκέτ' Ἀργόλας."* sic enim codd.; sed *οὐκέτι* glossema est inepti correctoris, qui miraretur, Thyestem se negare Argivum. *οὐ γὰρ οὐκέτι* pro *οὐ γὰρ ἔτι* vix graecum esse arbitror. Potuit hoc dicere Thyestes, Tantali nepos, etiam si non fuit profectus in Lydiam. Temere Barnes. in Add. p. 522. *Ε. δὲ Σ., οὐκέτ' Ἀργ.*, cum longe fortius sit *οὐ γὰρ Ἀργ.*

7.

Plisthenis, impetui in Atreum facto veterum oraculorum auctoritatem praetendentis, haec esse visa sunt Welckero p. 690., cui assentior. Tzetzes ad Chiliad. XII, 341. apud Cramerum Analect. III, p. 373, 18.; *Εὐριπ. μέμνηται διφθερῶν, λέγων ἐν Πλεισθένει*

Εἰσὶν γὰρ, εἰσὶ, διφθέραι μελεγγραφεῖς
πολλῶν γέμουσαι λοξίου γηρυμάτων.

Nihili verbum est *μελεγγραφεῖς*, nec proficit a Bergkio apud W. p. 1594. propositum *μελαγγραφεῖς*, sed ponendum est me judice

Digitized by Google

παλαιγραφεῖς. passim confusa novimus in libris μ et π, αι et ε, quod etiam h. l. acciderit.

Superest vox a lexicographo Sangerman. servata, Anecd. Bekker. p. 107, 10.,

8.

Μόμφον: τὴν μέμψιν, Ε. Πλεισθένει.

quae vox et Plisthenis et Thyestae orationibus coram Atreo apta est.

Hanc fabulam imitatione latina expressam esse putant in Attii Pelopidis, cujus tamen dramatis. quae paucae extant reliquiae hisce parum conveniunt.

XLI. ΠΟΛΥΙΔΟΣ.

Apollodorus III, 3, 1. de Glauco, Minoïs II. filio: *Γλαῦκος δὲ, ἔτι νήπιος ὑπάρχων, μῦν διώκων εἰς μέλιτος πίθον πεσὼν ἀπέθανεν. ἀφανοῦς δὲ ὄντος αὐτοῦ Μίνως, πολλὴν ζήτησιν ποιησάμενος, περὶ τῆς εὑρήσεως ἐμαντεύετο· Κούρητες δὲ εἶπον αὐτῷ* (imo *αὐτὸν*) *τριχρώματον ἐν ταῖς ἀγέλαις ἔχειν βοῦν, τὸν δὲ τὴν ταύτης θέαν ἄριστα εἰκάσαι δυνηθέντα καὶ ζῶντα τὸν παῖδα ἀποδώσειν. συγκληθέντων δὲ τῶν μάντεων Πολύϊδος ὁ Κοιρανοῦ τὴν χρόαν τῆς βοὸς εἴκασε βάτου καρπῷ, καὶ ζητεῖν τὸν παῖδα ἀναγκασθεὶς διά τινος μαντείας ἀνεῦρε. λέγοντος δὲ Μίνωος, ὅτι δεῖ καὶ ζῶντα ἀπολαβεῖν αὐτὸν, ἀπεκλείσθη σὺν τῷ νεκρῷ. ἐν ἀμηχανίᾳ δὲ πολλῇ τυγχάνων εἶδε δράκοντα ἐπὶ τὸν νεκρὸν ἰόντα· τοῦτον βαλὼν λίθῳ ἀπέκτεινε, δείσας μὴ, ἂν αὐτὸς τελευτήσῃ, ταὐτὸ συμπάθοι.* (metuebat Polyidus, ne sibi mortuo idem accideret, scil. ut serpens se arroderet, sicut Glauci corpus. mendose ll. *τελευτ.*, *εἰ τοῦτο συμπ.*) *ἔρχεται δὲ ἕτερος δράκων κ. θεασάμενος νεκρὸν τὸν πρῶτον ἄπεισιν, εἶτα ὑποστρέφει ποίαν κομίζων, κ. ταύτην ἐπιτίθησιν ἐπὶ πᾶν τὸ τοῦ ἑτέρου σῶμα· ἐπιτεθείσης δὲ τῆς ποίας ἀνέστη. θεασάμενος δὲ Πολ. κ. θαυμάσας τὴν αὐτὴν ποίαν προσενεγκὼν τῷ τοῦ Γλαύκου σώματι ἀνέστησεν. Ἀπολαβὼν δὲ Μίνως τὸν παῖδα οὐδ' οὕτως εἰς Ἄργος ἀπιέναι τὸν Πολύϊδον εἶα πρὶν ἢ τὴν μαντείαν διδάξαι τὸν Γλαῦκον· ἀναγκασθεὶς δὲ ὁ Πολ. διδάσκει. ἐπεὶ δὲ* (perperam ll. — *διδάσκει. καὶ ἐπεὶ δὴ* —. nihil hic agit *καὶ*, ortum illud procul dubio ex — *κει* vicino. etiam *δὴ* alienum.) *ἀπέπλει, κελεύει τὸν Γλαῦκον εἰς τὸ στόμα* (*οἱ*) *ἐμπτύσαι* (sic schol. Lycophr. ad 811., Heyn. nota et Clavier. ll. Apollodori *ἐπιπτύσαι*,)· *καὶ τοῦτο ποιήσας Γλ. τὴν μαντείαν ἐπέλαθετο.* (simile quiddam de Apolline et Cassandra narrat Servius ad Virg Aen. II, 247.) Hyginus fab. 136.: „Glaucus, Minoïs et Pasiphaae fil., dum ludit pila, cecidit in dolium melle plenum. quem cum parentes quaererent, Apollinem sciscitati sunt de puero. quibus Apollo respondit: „„Monstrum

Digitized by Google

vobis natum est, quod si quis solverit, puerum vobis restituet.“ Minos sorte audita coepit monstrum a suis quaerere; cui dixerunt, natum esse vitulum, qui ter in die colorem mutaret per quaternas horas, (?) primum album, secundum rubeum, deinde nigrum. Minos autem ad monstrum solvendum augures convocavit; qui (leg. „quod.“ „Invenire, demonstrare et solvere monstrum idem est, *τὴν θέαν* scil. vituli illius *εἰκάσαι*, ut loquitur Apollod. *εὑρεῖν αἴνιγμα* non dissimiliter dixit Palaeph. c. 7.“ E Munckero.) cum non invenirent, Polyidus, Coerani fil., bizanti (sic ll., sed mendose, quidquid moliuntur philologorum filii. puto equidem, Hyginum scripsisse „vix arte.“ passim confusa b et u, n et r, tum similia *χ* et *Z*. arte, ut Apollod. *διά τινος μαντείας*.) monstrum demonstravit, eum (scil. vitulum) arbori moro similem esse: nam primum album est (scil. morum); deinde rubrum; cum permaturuit, nigrum. Tunc Minos ait ei „„Ex Apollinis responso filium mihi oportet restituas.““ quod Pol. dum auguratur, vidit noctuam (*γλαῦκα*, undè de Glauco cogitabat, sicut apibus conspectis de melle) super cellam vinariam sedentem atque apes fugantem. augurio accepto puerum exanimem de dolio eduxit. cui Minos ait „„Corpore invento nunc spiritum restitue.““ quod Pol. cum negaret posse fieri, Minos jubet eum cum puero in monumento includi et gladium poni (malim „imponi,“ i. e. intus poni). qui cum inclusi essent, draco repente ad corpus pueri processit. quod Pol. aestimans eum velle consumere, gladio repente percussit et occidit. altera serpens, parem quaerens, vidit eum interfectum, (eum, ut in superioribus: nam mas serpens dicitur. minus recte ll. eam interfectam.) et progressa herbam attulit, atque ejus tactu serpenti spiritum restituit. idemque Pol. fecit. qui cum intus vociferarentur, quidam praeteriens Minoi nuntiavit, qui monumentum jussit aperiri et filium incolumem recuperavit, Polyidum cum multis muneribus in patriam remisit.“ Matth.: „Quae de noctu enarrat, ea ex Euripide sumta esse ostendit Aelianus De nat. anim. V, 2. *Ἔοικεν ὁ Ε.* (*οὐκ*) *ἀβασανίστως πεποιηκέναι τὸν Πολύϊδον ὁρῶντα* (*γλαῦκα*), *κ. ἐξ αὐτῆς τεκμηράμενον, ὅτι εὑρήσει καὶ τὸν Γλαῦκον τὸν τεθνεῶτα, τοῦ Μίνω τὸν υἱόν.* — Etiam de bove tricolore schol. Aristid. t. II. p. 307. ed. Jebb.: *Τραγικῆς βοός. Δρᾶμα πεποίηται Εὐριπίδου* (scrib. *Εὐριπίδῃ*. Both.), *ἐν ᾧ βοῦν τρίχρωμον ποιεῖ εὑρῆσθαί τισι* Utrumque locum indicavit Valck. Diatr. p. 201. Idem p. 200. nomen vatis usitato more ab Euripide scriptum esse *Πολύειδον* producta paenultima suspicatur, quia de Sophocle notatum a grammaticis, nomen illi scriptum paenultima correpta *Πολύϊδον*.“ (Iliad. *ν'*, 663. *Ἦν δέ τις Εὐχήνωρ, Πολυείδου μάντιος, υἱός*, et 666. *Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύειδος*. cf. *ε*, 148.)

Fabula veteris plena superstitionis et epicae quam dramaticae Musae aptior, quam tamen fabulam sibi tractandam serio elegerunt

Digitized by Google

etiam Aeschylus Cressis et Sophocles Polyïdo, Comicus autem cupide tali argumento sales adsperserit in cognomini dramate, cujus reliquiae paucae extant.

Euripidea quidem tragoedia videtur initium cepisse a conventu vatum atque augurum, ex quibus Chorum constitisse existimes. Prologi partes tribuam Minoï, qui se felicem praedicaverit propterea, quod suo sumtu ac dispendio tot divinos ex tota Graecia congregari apud se potuerit ad explorandam filii mortem, vel restituendum eum, si adhuc vivat (fr. 2.). Deinde inductus fuerit Polyïdus augurans (fr. 3.) eventu illo, quem narrant mythographi. Reperto igitur cadavere Glauci, ubi vitam ei reddere jubetur Pol., isque id se posse frustra negavit, artem et doctrinam deplorans, quam vulgus carpere soleat, sequitur acris altercatio vatis cum rege, cui, aetate provecto, multos inesse morbos senectuti dicens, animum impotentem, ignorantiam consuetam divitum, tandemque ira gliscente arrogantiam, improbitatem atque tyrannidem exprobrat (fr. 4. — 10.). his contumeliis irritatus Minos, genere, opibus potentiaque maritima superbus (cf. annotata ad Theseum trag. p. 135.), Polyïdum una cum Glauci corpore sepulcro includi idque magnifice exstrui atque exornari jubet, Polyïdo magnam inutiliter profusam vim pecuniae vituperante. igitur Minos in sepulcrum abduci eum imperat, qui, mortem philosophice contemnens,

1.

Sext. Empir. Pyrrhon. hypotyp. III, 229., schol. Plat. p. 119. ed. Ruhnken.

Τίς δ' οἶδεν, inquit, *εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν; τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν κάτω νομίζεται;*

Matth.: „*κάτω νομίζεται.* pro eo Diog. Laërt. IX, 73. habet *νομίζεται βροτοῖς.* reliqui, ut Plato Gorg. p. 492, e, Clem. Al. Strom. p. 432, d, Origenes in Celsum VII, p. 366. Clem. Al. schol. Eurip. Hipp. 191., schol. Aristoph. Ran. 1114., tantummodo priorem et alterum usque ad *ζῆν* citant. schol. Ran. 1526. post *ζῆν* (v. 2.) addit *ὑπνοῦν δὲ τὸ κατθανεῖν*, simile illud Shakspeariano To die, perhaps to sleep. Hinc valde vereor ne varia ista supplementa non ab Euripide profecta sint, sed ab aliquo, qui secundum versum mutilum esse aegre ferret. quod vero schol. Aristoph. addit, verba, quae attulit, Comici alicujus esse, vel metrum ostendit" etc.

2.

Stob. 89. p. 502.

(Minos.) *Οὐ γὰρ παρὰ κρατῆρα καὶ θοίνην μόνον τὰ χρήματ' ἀνθρώποισιν ἡδονὰς ἔχει, ἀλλ' ἐν κακοῖσι δύναμιν οὐ μικρὰν φέρει.*

Digitized by Google

3.

Schol. in Hermog. p. 416. ed. Laurent., II. p. 254. ed. Sturm., III. p. 327. Rhet. Walz. *Τὸ Εὐριπίδου ἐν Πολυΐδῳ.*] *Οὕτως ἔχουσι τὰ τοῦ Πολυΐδου ῥήματα*

(Pol.) *Ἔα, ἔα,*
Ὁρῶ γ' ἐπ' ἀκταῖς νομάδα κυματοφθόρον
ἁλιαίετον· τὸν παῖδα χερσεύει μόρος,
εἰ μὲν γὰρ ἐκ γῆς εἰς θάλασσαν ἵπτατο
ὁ κύματ' οἰκῶν ὄρνις, ἡρμήνευσεν ἂν
τὸν παῖδ' ἐν ὑγροῖς κύμασιν τεθνηκέναι·
νῦν δ' ἐκλιπὼν ἤθη τε καὶ νόμον βίου
δεῦρ' ἔπτατ'· οὔκουν ἔσθ' ὁ παῖς ἐν οἴδμασιν.

V. 1. *κυματοφθόρον* quid sit, dubites, possis tamen intelligere avem perniciosam fluctibus, i. e. insolentiore quidem sermone auguris piscibus marinis. Ruhnken. apud Valck., ipso probante, *κυματότροφον*, mari nutritum, quod parum verisimile videtur. quodsi mutatione opus est, malim *κυματόπτερον*, qui *π* et *φ* litteras permutatas nonnunquam in libris sciam: v. p. 138. proclive enim fuit, scriptum forte *κυματόφτερον* magis magisque depravari. Ovid. Met. VIII, 146. „fulvis haliaeetos alis." 2. *τὸν π. χ. μόρος.* Valck.: „in terra jacet pueri cadaver. obscura forma loquendi divinum non dedecebat."

4.

Stob. 59. p. 382.

(Pol.) *Οἱ τὰς τέχνας ἔχοντες ἀθλιώτεροι*
τῆς φαυλότητος· καὶ γὰρ ἐν κοινῷ ψέγειν
ἅπασι κεῖσθαι δυστυχές, κοὐκ εὐτυχές.

V. 2. ll. *τοιγὰρ* pro *καὶ γάρ*. contra *καὶ γὰρ* pro *τοιγὰρ* scripserunt Athen. 277, c, quemadmodum *κ* et *τ* permutata interdum reperias.

5.

Idem. 115. p. 590.

(Pol.) *Φεῦ φεῦ, τὸ γῆρας ὡς ἔχει πολλὰς νόσους!*

Quae his subjecta sunt apud Stobaeum,

Γέροντι δ' οὐχ οἷόν τε μηκύνειν χρόνον,
Μακρὸς γὰρ αἰὼν συμφορὰς πολλὰς ἔχει,

alio pertinere, neque tria haec fragmenta conjungenda esse vidit Meinek. Marginal. III, 2. (Zeitschr. f. d. Alt. a. 1844, 1.) versum 3. jampridem Grot. a superioribus sejunxit.

6.

Stob. 3. p. 36.

(Pol.) *Ὅστις νέμει κάλλιστα τὴν αὑτοῦ φύσιν,*
σοφὸς πέφυκεν οὗτος εἰς τὸ συμφέρον.

Digitized by Google

librarii quotidianum verborum ordinem sectantes v. 2. *οὗτος σοφὸς π. ε. τὸ σ.*, voce gravissima *σοφὸς* sequiore loco posita dipodiae, quae vox jam principem accepit sedem; et *οὗτος* pariter in ictu collocatum est.

7.

Idem 93. p. 514.

(Pol.) *Πλουτεῖς· τὰ δ' ἄλλ' οὔ μοι δοκεῖς ξυνιέναι.*
ἐν τῷ γὰρ ὄλβῳ φαυλότης ἔνεστί τις,
πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ δυστυχές.

ll. v. 1. mendose: *τὰ δ' ἄλλα μὴ δοκ. ξ.* 3. in proverbium abiit: v. Zenob. V, 72., Clem. Alex. Strom. IV, 483. sequ., ubi male legitur *τὸ συγγενές*. „Similia sententia est Theocriti (idyll. 11.) *Ἁ πενία — μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει.*" Matth.

8.

Id. 43. p. 302,

(Pol.) *Ὅταν κακός τις ἐν πόλει πράσσῃ καλῶς,*
νοσεῖν τίθησι τοὺς ἀμείνονας φρενῶν,
παράδειγμ' ἔχοντας τῶν κακῶν ἐξουσίαν.

V. 2. librarii perverse *ν. τ. τῶν ἀμεινόνων φρένας*, quo pacto *ἔχοντας* non habet quo referatur. tralaticius error in confusis vocabulorum compendiis.

9.

Id. 22. p. 187.

(Pol.) *Βαρὺ τὸ φόρημ' οἴησις ἀνθρώπου κακοῦ.*

malim *Βαρύ τοι. οἴησις*, arrogantia, german. Dünkel v. Wyttenbach. ad Plut. p. 39, d.

10.

(Pol.) *Ὅστις γὰρ ἀστῶν πλέον ἔχειν πέφυκ' ἀνὴρ,*
φίλοις τ' ἄμικτός ἐστι καὶ πάσῃ πόλει.

Perperam haec cum superioribus *Βαρὺ* etc. copulantur in libris.

11.

Valck. Diatr. p. 203. postquam dixit de fragmentis 12. 13. 14., quorum 14. item omisso nomine fabulae excerpsit Eustathius: „Faciunt ista praesertim," inquit, „ut suspicer insigne me hujus dramatis detexisse fragmentum in Eratosthenis Epistola de cubi duplicatione, quam scriptam ad Ptolemaeum (III., Euergeten) regem servavit nobis Eutocius Ascalonita Comment. in Archimedis l. II. de Sphaera et Cylindro p. 20. — sic autem Epistolam inchoat Erat.: *Τῶν ἀρχαίων τινὰ τραγῳδιοποιῶν φασιν εἰσαγαγεῖν τὸν Μίνω τῷ Γλαύκῳ κατασκευάζοντα τάφον· πυθόμενον δὲ, ὅτι πανταχοῦ ἑκατόμπεδος εἴη, εἰπεῖν Μικρόν γ' ἔλεξας βασιλευ-*

Digitized by Google

κοῦ σηκὸν τάφου διπλάσιον ἔστω. τοῦ δὲ κύβου μὴ σφαλῇς" etc. Duo versus ita scribendos arbitror

(Minos.) *Μικρόν γ' ἔλεξας βασιλικοῦ σηκὸν τάφου·*
διπλάσιον ἔστω· τοῦ κύβου δὲ μὴ σφαλῇς.

nullo negotio Valck. restituit *βασιλικοῦ* et *τοῦ — σφαλῇς*. idem posuit *διπλάσιος*, quo non opus.

12.

Plut. de Vita juc. secund. Epic. p. 1104, d. — *Ὅπλα, κ. σκεύη, κ. ἱμάτια συνήθη τοῖς τεθνηκόσι, καὶ, ὡς ὁ Μίνως τῷ Γλαύκῳ,*

— Κρητικοὺς
αὐλοὺς, θανούσης κῶλα ποικίλης νεβροῦ,
συνθάπτοντες ἤδιον ἔχουσιν.

13.

Stob. 122. p. 613.

— (Pol.) *Ἀνθρώπων δὲ μαίνονται φρένες,*
δαπάνας ὅταν θανοῦσι πέμπωσιν κενάς.

14.

Schol. Venet. Iliad. *κ'*, 56. de vocabulo *τέλος*. *Ποτὲ δὲ τὸ δαπάνημα, ὡς Ε. ἐν Πολυείδῳ*

(Pol.) *Μάτην γ' ἂν οἴκων σῶν τόδ' ἐκβαίη τέλος.*

liber Ms. *M. γὰρ οἴκῳ σὸν τ. ἐκκαίει τ.*, sed Eustath., Il. *κ'*, p. 702, 47. = 789, 14., non commemorato nomine fabulae, *M. δ' εἰκοστὸν τόδ' ἐκβαίη τ. γὰρ* et *γ' ἄν* (sic Matth. nota) etiam alias permixta sunt, velut apud Philemonem Stob. 65, 5. de *β* et *κ* confusis dixit Bast. Epist. crit. p. 92. et sequ., item Schweigh. ad Athen. 382, b, 532, f. cf. scholl. brev. Odyss. *ν'*, 223., Aeschyl. Pers. 285.

15.

Erotian. *Διεβλήθησαν: παρελογίσθησαν. — μέμνηται* (Euripidem dicit) *τῆς λέξεως κ. ἐν Πολυείδῳ, κ. ἐν Ὀρέστῃ.* cf. Hippolyti fr. 18.

16.

Gregor. Cor. p. 17. sequ. — *Ἀλλὰ καὶ Ε. ἐν Πολυΐδῳ τῷ δράματι „Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον" ἀντὶ τοῦ „δράσεις" ἐξήνεγκε.* libri nonnulli *ἐν Πολυδώρου* (*Πολυδώρῳ*) *δράματι* Meermanni *ἐν Πολυξένῃ τῷ δράματι.* sed etiam schol. Ravenn. Bekker. ad Aristoph. Thesm. 870. (?) *Σύνηθες τὸ σχῆμα. Μένανδρος „οἶσθ' ὃ ποίησον." — „οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον" Ε. Πολυΐδῳ.* Matth.: „Mihi vix probabile videtur, si genuina scriptura

Digitized by Google

esset *ἐν Πολυδώρου* vel *ἐν Πολυξένῃ δράματι*, quae satis nota sunt, si non fabularum, at personarum nomina, aliquem substituisse titulum minus notae fabulae *ἐν Πολυΐδῳ*. hoc itaque verum puto, quanquam idem hemistichium est Hecub. 222." Hic quidem locus haud dubie significatur nomine Polydori, fortasse etiam Polyxenae, quarum personarum partes sunt in Hecuba. sed habetur ea formula etiam alibi apud Euripidem: v. indicem in nostra ed., vol. II. p. 802.

XLII. ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΣ.

Schol. Aristidis t. II. p. 288. ed. Jebb., p. 256. Frommel. *Ὁ Πρωτεσίλαος δρᾶμα γέγραπται τῷ Εὐριπίδῃ. Λέγεται δὲ, ὅτι γαμήσας, κ. μίαν ἡμέραν μόνον συγγενόμενος τῇ γυναικὶ, ἠναγκάσθη μετὰ τῶν Ἑλλήνων κατὰ Τροίαν ἀπελθεῖν, κ. πρῶτος ἐπιβὰς τῆς Τροίας ἐτελεύτησε. καί φασιν, ὅτι τοὺς κάτω δαίμονας ἠτήσατο, κ. ἀφελθῆ μίαν ἡμέραν, κ. συνεγένετο τῇ ἑαυτοῦ γυναικί.* similiter Lucianus Dial. mort. 23. et Tzetz. Chil. II, 52., nisi quod hoc addit Luc., Protesilaum oravisse uxorem, ut ad se descenderet; quod placuit etiam Philostrato Heroic. exord. 2. Peculiare est, quod narrat Servius ad Aen. 447. (Mythogr. I, 158., II, 215.): „Laodamia uxor Protesilai fuit, quae cum maritum in bello Trojano primum periisse cognovisset, optavit ut ejus umbram videret; qua re concessa non deserens eum in amplexibus ejus periit." quae legenti in mentem veniat nobilissimi carminis, quod inter Bürgeri nostratis est, inscriptum „Lenore," similisque Caledonii, cujus initium est

There came a ghost to Marg'ret's door.

v. Percy Relics of anc. Poët. vol. III. p. 127. Hyginus fab. 103. „Achivis fuit responsum, qui primus littora Trojanorum attigisset, periturum. cum Achivi classes applicuissent, ceteris cunctantibus Iolaus, Iphicli (Phylaci Thessali, Argonautae, filii) et Deïdamiae filius, primus e navi prosiluit. qui ab Hectore confestim est interfectus; quem (fort. legendum quo, i. e. quapropter) cuncti appellarunt Protesilaum, quoniam primus ex omnibus perierat. Quod uxor Laodamia, Acasti filia, cum audiisset eum periisse, flens petit a diis, ut sibi cum eo tres horas colloqui liceret. quo impetrato a Mercurio reductus tres horas cum ea collocutus est (ita Hartung. pro — „reductus, t. h. cum eo collocuta est"). Quod (i. e. Ob quod) iterum cum obiisset Prot., dolorem pati non potuit Laodamia." Qui h. l. in definiendo tempore istius colloquii ab aliis discrepat Hyg., etiam de morte Laodamiae diversam famam sequitur fabula 104., quae sic habet: „Laodamia, Acasti filia, amisso (imo „cum amisso") conjuge cum tres horas consumsisset, quas a diis petierat, fletum et dolorem pati non potuit. itaque

Digitized by Google

fecit simulacrum cereum*), simile Protesilai conjugis, et in thalamis posuit sub simulatione sacrorum, et eum colere coepit. Quod cum famulus matutino tempore poma ei attuliset ad sacrificium, per rimam adspexit, viditque eam amplexu (ita Muncker. nota. ll. „ab ampl.“) Protesilai simulacrum tenentem atque osculantem. aestimans, eum adulterum habere, Acasto patri nuntiavit. qui cum venisset et in thalamos irrupisset, vidit effigiem Protesilai. quae ne diutius torqueretur, jussit signum et sacra pyra facta comburi; quo se Laod., dolorem non sustinens, immisit atque usta est.“

Haec quominus exposita putemus in dramate Euripideo, nihil obstat praeter nomen Acasti, qui Alcathous vocabatur apud poëtam, si fides habenda est Photio p. 300. ed. Herm. et Suidae v. *πενθερά*, ubi haec leguntur. *Πενθερά: τῷ νυμφίῳ ἡ τῆς κόρης μήτηρ, κ. πενθερὸς ὁ πατήρ. Ε. δὲ γαμβρὸν αὐτὸν παρὰ τάξιν λέγει. ὁ γοῦν Ἀλκμαίων τῷ Φηγεῖ φησι* — (v. Alcmaeon a, 10., p. 30.). *καὶ ὁ Προτεσίλαος τῷ Ἀλκάθῳ* [*φησίν*]

1.

— *Ἄξιος δ' ἐμὸς*
γαμβρὸς κέκλησαι, παῖδά μοι ξυνοικίσας.

sed consentio Hartungo, mendam subesse, arbitrorque, forte scriptum *ΑΚΑΣΘΩΙ* augente corruptione abiisse in *ΑΛΚΑΣΘΩΙ* et *ΑΛΚΑΘΩΙ*. etiam apud Ovidium l. c. 25. Laodamia:

Vix socer Iphiclus, vix me grandaevus Acastus,
vix mater gelida moesta refecit aqua.

Hartungus l. c.: „Acasti nomen in Phthiotarum fabulis celebratissimum fuit; Alcathoi in ejus civitatis antiquitatibus mentio, quod sciam, nulla fit.“

Fragmentorum hujus dramatis alia sunt facilia explicatu, alia ejusmodi, ut aegre huc trahi posse videantur. velut viri, qui nuntium de morte Protesilai attulit, dicas esse verba, quae servavit

---

*) Mendose codd. „aereum.“ Ovidius Epist. Laod. ad Protes. 151.
Dum tamen arma geres diverso miles in orbe,
quae referat vultus est mihi cera tuos.
illi blanditias, illi tibi debita verba
dicimus; amplexus accipit illa meos.
— —
hanc specto teneoque sinu pro conjuge vero,
et, tanquam possit verba referre, queror.
idem Remed. am. 723.
Si potis et ceras remove. quid imagine muta
carperis? Hoc periit Laodamia modo.
quibus verbis idem atque Hyginus posteriore loco significare videtur genus mortis. ex superioribus autem intellegitur, Laodamiam statim post profectionem mariti in bellum fecisse illam ejus imaginem, non post discessum umbrae, ut persuadere vult Hyg., similia confudens. quod animadvertit Hartung. Eurip. restit. p. 274.

Digitized by Google

2.

Stob. 183. p. 615.

Πέπονθεν οἷα καὶ σὲ καὶ πάντας μένει.

et Laodamiae responsionem

3.

Οὐ θανῦμ' ἔλεξας, θνητὸν ὄντα δυστυχεῖν,

quae idem habet 96. p. 532. neque inepte ad eam mulieris orationem referas

4.

Stob. 110. p. 581.

Πόλλ' ἐλπίδες ψεύδουσι καὶ λόγοι βροτούς,

qua sententia se falsa spe vanisque rumoribus de viro incolumi delusam dolet. sic autem haec scribenda esse intellexit G. Dindorf., nec ferenda codicis A. Paris. scriptura *Π. ἐ. ψ. καὶ ἄλογοι β.*, quam temere Musgrav. probans satis habuit ponere *κἄλογοι*, aut Matthiaei correctio *Π. ἐ. ψεύδουσιν αἱ ἄλογοι*, sive *ἄλογοι, β.* Item haec Laod. eadem occasione dixerit, quae leguntur apud Dionem Chrys. orat. 37. p. 467, b,

5.

Οὐκ ἂν προδοίην καίπερ ἄψυχον φίλον.

Denique chorus Phylaciorum (nam Phylace hae res geruntur) Laodamiae pietatem praedicaverit, dicens

6.

Stob. 67. p. 423.

Ὅστις δὲ πάσας συντιθεὶς ψέγει λόγῳ
γυναῖκας ἐξῆς, σκαιός ἐστι κοὐ σοφός·
πολλῶν γὰρ οὐσῶν· τὴν μὲν εὑρήσεις κακὴν,
τὴν δ', ὥσπερ αὕτη, λῆμ' ἔχουσαν εὐγενές!

Sed reliqua abhorrent, quidquid argutantur viri docti, quae propterea separatim perscripsi propriis versiculorum numeris, suspicorque alio pertinere.

I.

Schol. Soph. Oed. Col. 10. *Βέβηλος τόπος ἐστὶν ὁ ἀκάθαρτος κ. βατὸς πᾶσι, καὶ βέβηλος ἀνὴρ ὁ μιαρός. Ε. Πρωτεσιλάῳ*

Οὐ γὰρ θέμις βέβηλον ἅπτεσθαι δόμων.

II.

Plutarch. t. II. p. 10, a. *Οὐ τὸ νικᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡττᾶσθαι ἐπίστασθαι καλὸν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν. ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ νίκη Καδμεία* (i. e. victoria inutilis et per-

Digitized by Google

niciosa; v. Herodot. I, 166.). *ἔχω δὲ μάρτυρα τούτων καὶ Εὐριπίδην τὸν σοφὸν ἐπαγαγέσθαι, λέγοντα*

Δυοῖν λεγόντοιν θατέρου θυμουμένου,
ὁ μὴ 'ντιτείνων τοῖς λόγοις σοφώτερος.

Attulit haec etiam Stob. 5. p. 63. et 19. p. 168., quo loco, non item priore, e Protesilao excerpta dicit.

III.

Clemens Al. Strom. VI. p. 620, a. *Πλάτωνος ἐν Πολιτείᾳ εἰπόντος κοινὰς εἶναι τὰς γυναῖκας, Ε. ἐν Πρωτεσιλάῳ γράφει*

Κοινὸν γὰρ εἶναι καὶ γυναικεῖον γένος.

IV.

Stob. 73. p. 448.

Ὦ παῖδες οἷον φίλτρον ἀνθρώποις φρενός!

XLIII. ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ.

In hoc dramate Rhadamanthi exilium in Boeotia tractatum fuisse, ex commemoratione Euboeae fr. 1. colligit Matth. cf. annot. ad Alcmenae fr. 16., p. 37.

1.

Strabo VIII, p. 546, a. *Ε. ἐν Ῥαδαμάνθυι καλεῖ πόλιν τὴν χώραν,*

Οἵ γῆν ἔχουσ' Εὐβοῖδα, πρόσχωρον πόλιν.

2.

Grammat. Sangerman. Ruhnkenii apud Valck. Diatr. p. 203. *Ἐξαιρεῖν: ἀντὶ τοῦ ἀπαίρειν* (leg. *ἀφαιρεῖν*. J. Pierson.). *Ε. δὲ Ῥαδαμάνθυι*

Οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς.... ἐξαιρήσεται,

ἀντὶ τοῦ ἀφαιρήσεται. Bekker Anecd. p. 93. sequ. *Ἐξαίρειν: ἀντὶ τοῦ ἀπαίρειν. Ε. δὲ* etc. *αὐτὸν* inserto Pierson. explebat versum ad arbitrium suum. equidem, simile simili offecisse ratus, malim

Οὐδεὶς γὰρ ὑμᾶς ἡμὶν ἐξαιρήσεται,

Nam nemo, vos qui nobis eripiat, erit.

vox Rhadamanthi ad maleficos. Heyn. Obs. ad Apollod. III, 1, 2., p. 215.: „Rhadamanthum insulas occupasse et severe jus dixisse, etiam apud Diodorum V, 79. narratum."

Ex ejusdem persona, prologum agentis, haud dubie dicta sunt illa apud Stob. Eclog. eth. p. 177., Heeren. Floril. 62. p. 401.

Digitized by Google

8.

Ἕρπετες ἡμῖν εἰσι παντοῖοι βίου.
ὁ μὲν γὰρ εὐγένειαν ἱμείρει λαβεῖν·
τῷ δ' οὐχὶ τούτου φροντὶς, ἀλλὰ χρημάτων
πολλῶν κεκλῆσθαι βούλεται πατὴρ δόμοις·
ἄλλῳ δ' ἀρέσκει μηδὲν ὑγιὲς ἐκ φρενῶν
λέγοντι πείθειν τοὺς πέλας τόλμῃ κακῇ·
οἱ δ' αἰσχρὰ κέρδη πρόσθε τοῦ καλοῦ βροτῶν
ζητοῦσιν· οὕτω βίοτος ἀνθρώπων πλάνη·
ἐγὼ δὲ τούτων οὐδενὸς χρῄζω τυχεῖν,
δόξαν δὲ βουλοίμην ἂν εὐκλείας ἔχειν.

Versu 7. *βροτῶν.* fortasse E. vitato ambigue dixit *βροτοί.*

XLIV. *ΣΘΕΝΕΒΟΙΑ.*

Hoc drama clausula Bellerophontis appellari potest: continet enim heroïs reditum Tirynthem ad ulciscendam Proeti et Sthenoboeae perfidiam. Matth.: „De Sthenoboea exitu Hyginus fab. 57.; Sthenoboea re audita (rebus a Bellerophonte in Lycia fortiter gestis et in matrimonium ducta Iobatis filia) ipsa se interfecit. et schol. Aristoph. Ran. 1075. (982.) — *Ἐλθόντος οὖν ἐκεῖσε* (in Lyciam)) *κ. καθαροῦ φανέντος, μὴ φέρουσα τὴν αἰσχύνην ἡ Σθενέβοια κωνείῳ ἐχρήσατο.* Contra scholion Venet. ad Pacem, 140., quod descripsit Bekker. *Τοὺς Τραγικοὺς παίζει διὰ τὰ περὶ Ἰκάρου λεγόμενα, ἢ ἐπεὶ δοκεῖ ὁ Βελλεροφόντης τὴν τοῦ Προίτου γυναῖκα, μετὰ τὴν τῆς Χιμαίρας ἀναίρεσιν ἐπανελθὼν εἰς Κόρινθον, ἀπατῆσαι καὶ ἕξον* (?), *κ. ἐμβιβάσας τοῦ Πηγάσου εἰς μέσην ῥῖψαι τὴν θάλασσαν*" etc. postrema horum sic ordinanda atque legenda esse arbitror: — *ὁ Βελλ., μετὰ — Τίρυνθον* (sic Hartung.), *ἀπατ. ὡς ἐρῶν, κ. ἐμβ.* etc. Bekker. *ἀπατ. ὡς ἔξων.* Ceterum Hygini verbis nihil proficitur ad explicandum argumentum tragoediae; scholiastes autem Comici ad Ran. l. c. ex ipso Aristophane videtur sumsisse *τὸ „κώνεια πίνειν.*" rem acu tetigisse Venetum, intelligitur ex nota marginali codicis Medicei, qui continet Gregorii Cor. scholia in Hermogenem *Περὶ μεθόδου δεινότητος*, XXX, 13., cujus notae initium usque ad verba *ἡ γυνὴ δὲ αὐτοῦ*, quo loco pars folii abscissa est, cum primus publicasset Walz. Rhet. gr. t. VII. p. 1321., W. (Gr. Trag. p. 777. et 78.) totam a docto Italo descriptam, et ab se suppletam, communicavit cum suis lectoribus. quae nota hujusmodi est. *Ταῦτα λέγει Ε. ὡς Σθενεβοίᾳ τῷ δράματι, εἰσάγων τὸν Βελλεροφόντην γνωμολογοῦντα. ἔστι δὲ ἡ ὑπόθεσις αὕτη. Προῖτος ἦν Ἀκάμαντος υἱὸς, Ἀκρισίου δὲ [ἀδελφὸς], βασιλεὺς δὲ Τίρυνθος· γήμας δὲ Σθενέβοιαν ἐξ αὐτῆς ἐγέννησε παῖδας. Βελλεροφόντου δὲ φεύγοντος ἐκ Κορίνθου διὰ φόνον αὐτὸν μὲν ἤγνισε τοῦ μύσους, ἡ γυνὴ δὲ αὐτ[οῦ τὸν*

Digitized by Google

ξένον μὲν] ἠγάπησε, τυχεῖν δὲ οὐ δυναμένη τοῦ ἐπιθυμηθέντος διέβαλλεν, ὡς ἐπιτεθέντα αὐτῇ, τὸν Κορίνθιον. πεισθεὶς δὲ ὁ Πρ. ἐξέπεμψεν αὐτὸν εἰς Καρίαν, ἵνα ἀπόληται διὰ τὰ [γράμματα, ἃ] ἐκέλευσε πρὸς Ἰοβάτην διακομίζειν. ὁ δὲ τοῖς γράμμασι ἀκούσας πράττει (liber γραμμα ακ,ο πραττ, quod fuisse putem γράμμασιν εἰκότως πράττων) πρὸσέταξεν αὐτῷ διακινδυνεῦσαι πρὸς τὴν χίμαιραν. ὁ δὲ ἀγωνισάμενος τὸ θηρίον ἀνεῖ[λε, καὶ πάλιν] ἐπιστρατεύσας εἰς τὴν τι [Hartung. Τίρυνθον, W. minus commode τιμωρίαν] [κατε] μέμψατο τὸν [Προῖτον, αὐτὸν] δὲ κ. τὴν Σθενέβο[ιαν ἠπείλησεν (W. ἀπειλήσας) ἀπάξειν. μαθὼν [δὲ τὸν Προῖτον] προτι [Hartung. πρὸ Τίρυνθος sive Τιρύνθου] ἐπὶ β[ωμὸν Διὸς ἀναχωρῆσαι, ἔνα]βιβάσας ἐπὶ τὸν] πήγασον τὴν Σθενέβο[ιαν, σὺν αὐτῇ] ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἦρ[θη εἰς ὕψος, τὴν] δὲ κατὰ Μῆλον τὴν νῆσον [εἰς θάλασσαν ἔβ[ρίψεν. αὐτὴν μὲν ἀποθ[ανοῦσαν ἐκεῖ] ἁλιεῖς ἀναλαβόντες [ἔφερον] εἰς Τίρυνθον. πάλιν δὲ ἐπιστ [ρεψάμενος ὁ] Βελλ. πρὸς τὸν Προῖ[τον] αὐτὸς ὡμολόγησε πεπραχέναι ταῦτα· δὶς γὰρ ἐπιβουλευθέντα ὑπ' ἀμφοτέρων δίκην εἰληφέναι τὴν πρέπουσαν, τῆς μὲν εἰς τὸ ζῆν, τοῦ δὲ εἰς τὸ λυπεῖσθαι.

Prologum egit Tirynthem reversus Bellerophon. cujus prologi initium extat apud Aristophanem ejusque scholiasten Ran. 1152. (1250.) et seqq.,

1.

Οὐκ ἔστιν ὅστις πανταχοῦ εὐδαιμονεῖ·
ἢ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλὸς οὐκ ἔχει βίον,
ἢ δυσγενὴς ὢν πλουσίαν ἀροῖ πλάκα.

Alia ex prologo cum ejusdem argumenti, tum praedicantis Bellerophontis fortunam secundam, qua tot pericula effugerit, et Proeti fraudem, qua hospitem ab se expiatum fefellerit, vituperantis.

2.

Stob. 66. p. 420.

Πολλοὺς δὲ πλούτῳ καὶ γένει γαυρουμένους
γυνὴ κατῄσχυν' ἐν δόμοισι νηπία.

3.

Idem 29. p. 199.

Ἄνευ τύχης γὰρ, ὥσπερ ἡ παροιμία,
πόνος μονωθεὶς οὐκέτ' ἀλδύνει βροτούς.

ll. ἀλγύνει, γ et δ litteris confusis, ut Iliad. ω', 338., Aeschyl. Suppl. 508., Athen. 651, f, apud Melanippidem, ubi γὰρ ἀΐδων pro Δαναΐδων. Musgrav. et alii minus probabiliter ἀλδαίνει. v. Q. Calab. IX, 472.

Digitized by Google

4.

Photius. *Ξεναπάτας: ἰδίως* (?) *ἐπὶ τῶν* (*ἀνέμων*), *ὅταν μὴ τοιοῦτοι πνέωσιν ἄνεμοι* (hoc *ἀνέμων* fuisse puto et a superioribus aberrasse.) *ἐν τοῖς πελάγεσιν, ὁποῖοι ἐν τοῖς λιμέσιν. Ε. Σθενεβοίᾳ*

Τίς ἄνδρα τιμᾷ ξεναπάτην;

Probabiliter W. statim post adventum Bellerophontis et fugam Proeti nutricem Stheneboeae adiisse heroëm putat oratum ut parcat dominae, quae vehementer eum amaverit, idque magis etiam admonita, ne desiderio indulgeret. mortui quoque crediticonsueto more semper eam meminisse ait in conviviis, et amorem eam docuisse artes musicas, poësin et cantum, quibus eum sola, neque a Proeto observata, celebraverit.

5.

Schol. Comici Vesp. 111. *Παρὰ τὰ Εὐριπίδου ἐκ Σθενεβοίας „Τοιαῦτ' ἀλύει νουθετούμενος ἔρως.*" Matth.: „Sententiam explet Plut. De discern. adul. et amico, II, p. 71, a. *Οὐ γὰρ ἁπλῶς νουθετούμενος ἔρως μᾶλλον πιέζει κατ' Εὐριπίδην κ. τ. λ.*, et Galen. De dogm. Hippocr. et Plat. IV, 7. p. 282, 45. Basil., t. V. p. 411. ed. Kuhn. *νουθετ. δ' ἔρως μᾶλλον πιέζει.* hinc Gataker Adv. 524, C, D, hos versus composuit:

Τοιαῦτ' ἀλύει, νουθετούμενος δ' ἔρως
μᾶλλον πιέζει.

nam Grot. in Exc. p. 401. priorem tantum versum posuerat inserto *γ'* ante *ἔρως*, et vertit Tanto aestuat furore, si reprimas, amor."

6.

Athen. X. p. 427, e. *Τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. διὸ καὶ Ε. περὶ τῆς Σθενεβοίας φησὶν, ἐπειδὴ νομίζει τὸν Βελλεροφόντην τεθνάναι,*

Πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερὸς,
ἀλλ' εὐθὺς αὐδᾷ „Τῷ Κορινθίῳ ξένῳ!"

7.

Hesych. *Κορίνθιος ξένος: ἐπὶ τῶν τὰς λάταγας ῥιπτούντων* (in cottabo), *ἀπὸ τῆς παρ' Εὐριπίδῃ Σθενεβοίας τῷ Βελλεροφῶντι ἐπιχευούσης.* — Cratinus *παροιδῶν* Athen. XI., 782., p. 1038. ed. Dind.

Πιεῖν δὲ θάνατος οἶνον, ἂν ὕδωρ ἐπῇ.
ἀλλ' ἴσον ἴσῳ μάλιστ' ἀκράτου δύο χόας
πίνουσ' ἀπ' ἀγκύλης ἐπονομάζουσ' ἀεί

Digitized by Google

(ita Jacobs. ll. *ἐπονομάξουσα.*)
ἴησι λάταγας τῷ Κορινθίῳ πέει.
ex quibus restituas Euripidea
Πίνουσ' ἀπ' ἀγκ. ἐπονομάζουσ' ἀεὶ
ἴ. λ. τῷ Κ. ξένῳ.
v. W. p. 780.

8.

Plut. Sympos., t. II. p. 622, c.
— *Μουσικὴν δ' ἄρα*
Ἔρως διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν.
Euripidis haec esse indicat ibidem p. 405, f, et 762, b, quibus in locis *Ποιητὴν* legitur pro *Μουσικὴν*, unde Bentl. Epist. ad Mill. p. 469. et sequ., eleganter *Μουσικόν*. id recepit Dind. e Stheneboea petita esse indicat schol. Aristoph. Vesp. 1069. (1039.)

Ex oratione, ut videtur, Bellerophontis ad Stheneboeam, qua oratione, amorem simulans, describit ei maris ac littorum pericula, quae vitet Pegaso secum conscenso.

9.

Schol. Venet. Aristoph. Pac. 123. *Ὁ λόγος ἐκ Σθενεβοίας Εὐριπίδου· τινὲς δὲ οἴονται ἐκ Βελλεροφόντου παρῳδῆσαι. ἔστι δὲ ἐν τῇ Σθενεβοίᾳ παρὰ Τραγικῷ οὕτως. „Πέλας δὲ ταύτης* (scil. *τῆς θαλάσσης*) *δεινὸς ἵδρυται κράτ' ἔνθηρος ἣ λήστης φρουρεῖται κλύδωνι δεινῷ βροτοστόνῳ βρέμει πτηνὸς πυρεύγει* (cod. Venet. 475. *πορεύει.*)" Locus corruptissimus. haec in mentem veniebant:

Πέλας δὲ ταύτης δεινὸν ἵδρυται κράτος
ἔνθηρον, ἣ ληισταῖσι φρουρεῖται ῥία
κλύδωνι δεινῷ, καὶ βροτοκτόνον βρέμει
πτηνὸν πυραυγές.
in quibus *ῥία* (promontoria vel sinus maris, piratarum latibula) videtur haustum a vicino — *δεῖται*, *βροτοκτόνον* autem *πτηνὸν πυραυγὲς*, homicida ales flammeus, vocatur fulmen.

Piscatorum verba, Stheneboeae corpus apportantium.

10.

Athen. X, p. 421. et sequ. *Ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Ε. περὶ εὐτελείας λέγων*
(Ἡμῖν) βίος δ' ἐν πορφύραις θαλασσίοις
οὐκ εὐτράπεζος, ἀλλ' ἐπάκτιοι φάτναι,
ὑγρὰ δὲ μήτηρ, οὐ πεδοστιβὴς τροφὸς,
θάλασσα. τήνδ' ἀροῦμεν, ἐκ ταύτης βίος
βρόχοισι καὶ πέδαισιν οἶκαδ' ἔρχεται.
V. 1. ll. inepte *βίος δὲ πορφυροῦς θαλάσσιος*, nisi quis audiat Matthiaeum, haec ita explicantem: „*βίος θαλάσσιος* vocari vide-

Digitized by Google

tur πορφυροῦς, quia ipsum mare est πορφύρεον." si divinavimus, piscatores illi fuerunt πορφυρεῖς, purpurarii, qualis est Corobius ille apud Herodotum IV, 151. et 152.

Proetus, Stheneboeae cadaver auferri jubens,

11.

Stob. 83. p. 483.

Κομίζετ' εἴσω τήνδε! πιστεύειν δὲ χρὴ
γυναικὶ μηδὲν, ὅστις εὖ φρονεῖ βροτῶν.

Chori Tirynthiarum, fortasse Stheneboeae famularum, verba nulla ad nos pervenerunt.

W., allatis Aeschyli Aristophanei verbis ad Euripidem Ran. 989. (1061.)

Ὅτι γενναίας κ. γενναίων ἀνδρῶν ἀλόχους ἀνέπεισας
κώνεια πιεῖν, αἰσχυνθεῖσας διὰ τοὺς σοὺς Βελλεροφόντας,

ita pergit p. 783.: „Fälle müssen bekannt gewesen sein, wenigstens einer, dass eine athenische Ehefrau sich aus Rührung durch die unglückliche Stheneböa das Leben genommen hatte, und es begreift sich dieser tiefe Eindruck, wenn man sieht, wie Sth. nur aus höchster Liebe (?) feindlich gehandelt, in ihrem Herzen die Neigung bewahrt, dann ihr Leben augenblicklich entschlossen gewagt hat, und darauf, nicht von dem beleidigten Gatten im Zorn, sondern von dem Geliebten selbst mit kalter Ueberlegung geopfert wird. Eine bloss sinnliche und dabei frevlerische Aërope rührt nicht, wenn sie im Meer ersäuft wird, Sth. aber war aller Wahrscheinlichkeit nach zu anziehend und liebenswürdig geschildert, um nicht durch ihr Unglück mehr zu rühren als gegen die ihrer ganz Meisterin gewordne und nicht bloss sinnliche Neigung einzunehmen." —

Zirndorfer libro de Chronol. fab. Eurip., p. 121.: „Stheneboea et Theseus cum in Vespis irrideantur ante Olymp. 89, 2. sive ante annum 422. (423.) actae sunt." Significat hanc tragoediam Comicus etiam Pace 126. seqq., Thesm. 375., Ran. 982., 1152., nostrae ed., nec dubium quin fuerit ex celebratissimis.

De quodam artis opere, quo catastrophe ejus expressa est, W. p. 782., nota: „Den Sturz der Stheneböa ins Meer können wir an einer Vase nachweisen, die in Grossgriechenland gefunden wurde und dem Marchese Rinuccini gehört. S. Inghirami Vasi fittili I, 3. tav. 1—3. Bellerophon erscheint auf dem Pegasos, von welchem Sth. schon herabgestürzt kopfunter nach dem Meere sinkt; Bell. hält sentimental die Hand vor die Augen. Ueber der Sth. ein Raubvogel" etc.

XLV. ΣΙΣΥΦΟΣ.

Valck. Diatr. p. 208. et 9.: „Ex Critiae (tyranni) Sisypho duo nobis et quadraginta versus Sextus Empiricus (adv. Math. IX, 54,

Digitized by Google

p. 562.) servavit, quorum duo primi*) tanquam Euripidis prostant apud illum, qui sub nomine Plutarchi de Placitis scripsit Philoso-

---

*) Fallitur vir egregius, siquidem haud obscure Pseudoplutarchus totum illum Critiae locum significat. sic enim ille De plac. philos. p. 880, e, f. — *Καὶ Ε. ὁ τραγῳδιοποιὸς ἀποκαλύψασθαι μὲν οὐκ ἠθέλησε, δεδοικὼς τὸν Ἄρειον πάγον, ἐνέφηνε δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. τὸν γὰρ Σίσυφον εἰσήγαγε προστάτην ταύτης τῆς δόξης, κ. συνηγόρευσεν αὐτοῦ ταύτῃ τῇ γνώμῃ*

Ἦν χρόνος, ὅτ' ἦν ἄτακτος ἀνθρώπων βίος,
καὶ θηριώδης, ἰσχύος δ' ὑπηρέτης.

ἔπειτά φησι τὴν ἀνομίαν λυθῆναι νόμων εἰσαγωγῇ. ἐπεὶ γὰρ ὁ νόμος τὰ (μὲν Matth.) *φανερὰ τῶν ἀδικημάτων εἶργειν ἐδύνατο, κρύφα τε (δὲ* Matth.) *ἠδίκουν πολλοί, τότε τις σοφὸς ἀνὴρ ἐπέστησεν, ὡς δεῖ [δεῖ] ψευδεῖ λόγῳ τυφλῶσαι τὴν ἀλήθειαν, κ. πεῖσαι τοὺς ἀνθρώπους,*

ὡς ἔστι δαίμων ἀφθίτῳ θάλλων βίῳ,
νόῳ τ' ἀκούων κ. τ. λ.

de quo ne quis dubitet, adscribenda esse video verba Sexti Empir. et tyranni Atheniensis paulo quam ante emendatiora. — *Καὶ Κριτίας δὲ, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις τυραννησάντων, δοκεῖ ἓκ τοῦ τάγματος τῶν ἀθέων ὑπάρχειν, φάμενος, ὅτι οἱ παλαιοὶ νομοθέται ἐπίσκοπόν τινα τῶν ἀνθρωπίνων κατορθωμάτων κ. ἁμαρτημάτων ἔπλασαν τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ μηδένα λάθρα τὸν πλησίον ἀδικεῖν, εὐλαβούμενον τὴν ὑπὸ τῶν θεῶν τιμωρίαν. ἔχει δὲ παῤ αὐτῷ τὸ ῥητὸν οὕτως.*

Ἦν χρόνος, ὅτ ἦν —
— — ὑπηρέτης,
ὅτ' οὐδὲν ἄθλιον οὔτε τοῖς ἐσθλοῖσιν ἦν,
οὔτ' αὖ κόλασμα τοῖς κακοῖς ἐγίγνετο.
κἄπειτά μοι δοκοῦσιν ἄνθρωποι νόμους
θέσθαι κολαστὰς, ἵνα δίκη τύραννος ᾖ
(γένους βροτείου Grot.), *τὴν δ' ὕβριν δούλην ἔχῃ,*
ἐξημιοῦτο δ', εἴ τις ἐξαμαρτάνοι.
ἔπειτ', ἐπειδὴ τἀμφανῆ μὲν οἱ νόμοι
ἀπῆγον αὐτοὺς ἔργα μὴ πράσσειν βίᾳ,
λάθρα δ' ἔπρασσον, τηνικαῦτά μοι δοκεῖ
πυκνός τις (ἄκρως) κ. σοφὸς γνώμην ἀνὴρ
ἀγῶνα τοῖς θνητοῖσιν ἐξευρεῖν, ὅπως
(ll. γνᾶναι θνητ. — ἀγῶνα, molestiam.)
εἴη τι δεῖμα τοῖς κακοῖσι, κἂν λάθρα
πράσσωσιν, ἢ λέγωσιν, ἢ φρονῶσί τι.
ἐντεῦθεν οὖν τὸ θεῖον εἰσηγήσατο,
ὡς ἔστι δαίμων ἀφθίτῳ θάλλων βίῳ,
νόῳ τ' ἀκούων κ. βλέπων φρονητιστικῷ,
(vulgo — βλ. φρονῶν τε καὶ.)
προσέχων τε τούτῳ κατὰ φύσιν θείαν φρενῶν,
(ll. πρ. τε ταῦτα καὶ φ. θ. φορῶν)
πᾶν μὲν τὸ λεχθὲν ἐν βροτοῖς ἀκούσεται,
εἰς δρώμενον δὲ πᾶν ἰδεῖν δυνήσεται,
(ll. ὃς δρ. vulgo ἐς sive εἰς δρ.)
ἐὰν δὲ σὺν σιγῇ τι βουλεύῃς κακὸν,
τοῦτ' οὐχὶ λήσει τοὺς θεούς· τὸ γὰρ φρονοῦν ἔνεστι (τῇδε). τούσδε τοὺς λόγους λέγων
διδαγμάτων ἥδιστον εἰσηγήσατο,
ψευδεῖ καλύψας τὴν ἀλήθειαν λόγῳ.
ναίειν δ' ἔφασκε τοὺς θεοὺς ἐνταῦθ', ἵνα
μάλιστ' ἂν ἐξέπληξεν ἀνθρώπους, ἀγών,
ὅθεν περ ἔγνω τοὺς φόβους εἶναι βροτοῖς
κ. τὰς ὀνήσεις τῷ ταλαιπώρῳ βίῳ,

Digitized by Google

phorum. Hujus auctoritate totum fragmentum retulit ad Euripidis Sisyphum Grotius. — mihi versus isti non videntur Euripidis, quem tamen edidisse drama novi satyricum sub nomine Sisyphi, quod partem fecit tetralogiae in scenam commissae Ol. XCI, 1. (ante Chr. nat. 416.), testis est Aelianus V. H. II, c. 8., istoc anno superatum a Xenocle, cum docuisset Alexandrum, Palamedem, Troadas et Sisyphum satyricum." cf. Critiae fragmenta a Bachio edita. Idem Valck. illa *Ἕλλην γὰρ — φλόγα* (v. Aeoli fr. 1., p. 12.) ex hoc dramate excerpta esse sibi persuadebat, quae tragicum colorem habent.

De oeconomia hujus fabulae nihil constat.

Suidas (cf. Etymol. M. p. 808, 4.), *Χαίρω δοτικῇ: τὸ εὐφραίνομαι. καὶ „χαίρω σε ἐληλυθότα."* *Ὧρώπιοι* (in Boeotia. v. Thuc. II, 23. etc. vulgo *Ὠρωπικοί.*) *οὕτω λέγουσιν. Ε. Σισύφῳ*

1.

Χαίρω σέ γ', ὦ βέλτιστον Ἀλκμήνης τέκος,
(ἐλθόντα), τόν τε μιαρὸν ἐξολωλότα.

Dubites, quae partes Herculi esse potuerint in hoc dramate, nisi fuerit *Σίσυφος πετροκυλιστὴς* apud Inferos, quo pacto Herculem praetereuntem, victo Menoetio Plutonis bubulco (Apollod. II, 5, 12.), his verbis non inepte salutasset Sisyphus. *ἐλθόντα* Heath. et Valck. Diatr. l. c.

2.

Hesych. *Ἑλίσσων: πλέκων, ψευδόμενος, οὐκ ἐπὶ εὐθείας λέγων ἢ κινῶν* (malim *κρίνων*). *Ε. Σισύφῳ.*

De tempore, quo actum est hoc drama, v. ann. ad Palamedem.

XLVI. *ΣΚΕΙΡΩΝ ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ.*

Σκειρων, qui etiam *Σκίρων* dicitur, sed minore codicum auctoritate, latro fuit in scopulis Isthmi Corinthii. Hyginus fab. 38.: „Scirpnem (scil. „Theseus occidit"), qui ad mare loco quodam

---

ἐκ τῆς ὕπερθε περιφορᾶς, ἵν' ἀστραπῆς
κατεῖδ' ἐναύσεις, δεινὰ δὲ κτυπήματα
βροντῆς, τό τ' ἀστεροπὸν οὐρανοῦ δέμας,
χρόνου καλὸν ποίκιλμα, τέκτονος σοφοῦ,
ὅθεν τε λαμπρὸς ἀστέρος στείχει μύδρος,
ὅ θ' ὑγρὸς εἰς γῆν ὄμβρος ἐκπορεύεται.
τοιούσδε περιέστησεν ἀνθρώποις φόβους,
δι' οὓς καλῶς τε τῷ λόγῳ κατῴκισε
τὸν δαίμον' (ἡμῖν) κἀν πρέποι τι χωρίῳ,
τὴν ἀνομίαν τε τοῖς νόμοις κατέσβεσε.
καὶ ὀλίγα δὲ προσδιελθὼν ἐπιφέρει
οὕτω δὲ πρῶτον οἶμαι πεῖσαί τινα
θνητοὺς νομίζειν δαιμόνων εἶναι γένος.

Digitized by Google

praerupto sedebat, et, qui iter gradiebatur, cogebat eum sibi pedes lavare, et ita in mare praecipitabat. hunc Theseus pari leto in mare dejecit, ex quo Scironis petrae sunt dictae." His Paus. I, 44., Plut. vita Thesei c. 10., Diod. Sic. IV, 59. et schol. Hippol. 933. (979.) addunt, loco illo maris fuisse testudinem, quae praecipitatos devoraret. hospitio enim exceptos advenas post occidebat Sciron. De saxis Scironiis Solinus c. 13., annotante Hartungo: „Cui urbi (Megaris) saxa Scironia propinqua sunt, porrecta 6 millibus passuum, ob honorem ultoris Thesei et memoriam nobilis pugnae sic nominata. ex istis rupibus Ino se cum Palaemone filio in profunda praecipitem jaculata auxit maris numina." cf. annot. ad Eurip. Heraclid. 833. Ovidius Met. VII, 443.

Tutus ad Alcathoën, Lelegeïa moenia (i. e. Megara), limes
composito Scirone patet, sparsique latronis
terra negat sedem, sedem negat ossibus unda,
quae jactata diu fertur durasse vetustas
in scopulos. scopulis nomen Scironis inhaeret.

Statura gigantea fuisse videtur Sciròn, qui brevem Thesei accumbentis pedibus vix super lectulum porrectis deriserit.

1.

Pollux X, 35. *Τῶν ἀδοξοτέρων ἡ χαμεύνη κ. χαμεύνιον. ἐν γοῦν τῷ σατυρικῷ Σκίρωνι Ε. φησὶ*

Σχεδὸν χαμεύνῃ σύμμετρος Κορινθίας
παιδὸς, κναφάλλου δ' οὐχ ὑπερτείνεις πόδα.

χαμεύνῃ pro *χαμεύνῃ* Meinek. Marginal. nov. VIII. (Ztschr. f. d. A. a. 1843, 4.), qui nescio quo errore haec de Hercule dicta putat. *σύμμετρος* scil. *εἰ.* viri generatim proceriores sunt mulieribus, itaque etiam eorum lecti longiores. meretricum Corinthiarum grabatulos novit latro, qui appotus, ut videtur, garriat de pretiis, quibus illae veniant.

2.

Idem IX, 75. — *Τάχα δ' ἂν εἴη κόρη, ὡς Ε. ὀνόμασε παρθένον ἐν Σκίρωνι, λέγων περὶ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑταιρουσῶν*

Καὶ τὰς μὲν ἄξει, πῶλον ἢν διδῷς ἕνα,
τὰς δ', ἢν ξυνωρίδ', αἱ δὲ κἀπὶ τεσσάρων
φοιτῶσιν ἵππων ἀργυρῶν· φιλοῦσι δὲ
τὰς ἐξ Ἀθηνῶν παρθένους, ὅταν φέρῃς
πολλάς.

τὰς μὲν οὖν παρθένους λέγοι ἂν τὰς κόρας, αἷς ἐνεκεχάραχτο Ἀθηνᾶς πρόσωπον (§. 74. *κόρη νόμισμα παρ' Ἀθηναίοις ἦν*)· *ὅθεν τὸ νόμισμα τοῦτο Εὐβοῦλος ἐν Ἀγχίσῃ καλεῖ Παλλάδας· πῶλον δὲ* (et *ἵππον*) *τὸ νόμισμα τὸ Κορίνθιον, ὅτι Πήγασον εἶχεν ἐντετυπωμένον.* Versiculo 2. codd. soloece *τὰς δὲ ξυν.*

Digitized by Google

Ex descriptione convivii apud Scironem.

3.

Athen. III, p. 76, c. *Μνημονεύει δὲ τῶν ἐριναῶν σύκων Ε. ἐν Σκίρωνι*

— Ἢ προσπηγνύναι
πράδαις ἐριναῖς.

coronas, ni fallor, vel Theseo et convivis distribui, vel ex ramis caprificorum, apud quos epulae instructae erant, suspendi jubet Sc., quemadmodum exornari solebant coenacula. v. Nitschii et G. G. S. Köpkei librum german. de Graecorum rebus antiquis, vol. I. p. 592.

4.

Idem IX, p. 368, d. *Καὶ Ε. ἐν Σκείρωνι*

— Οὐδὲ κωλῆνες νεβρῶν.

ita Casaub. et Schweigh. ll. *νεκρῶν.* inepte Barnes. dicta putabat membra, quae Sc. hospitibus detruncasset, cogitans, puto, de Procruste. hoc videtur dixisse homo sceleratus O. *κ. νεβρῶν ἄπεισι,* „nec hinnuleorum pernae desunt."

Thesei vel comitum ejus, ex quibus chorus constiterit, vox in catastrophe,

5.

Stob. 44. p. 307.

Κακοὺς κολάζειν ἐστί τοι καλὸν καλῶν,

Malos ulcisci gloriarum gloria est.

ll. languide et nullis numeris *Ἐστί τοι καλὸν τοὺς κακοὺς κολάζειν. καλὸν καλῶν,* pulcrum pulcrorum, i. e. *κάλλιστον.* fraudi fuit simile simili. Pherecrates Athen. 269, b,

Τὰ δὲ μῆλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν ἰδεῖν
ὑπὲρ κεφαλῆς.

similia *κακὰ κακῶν, ἀγαθὰ ἀγαθῶν* etc. v. annot. ad Soph. Trach. 308. nostrae ed., Zeun. ad Viger. p. 69. 3. ed. Herm.

XLVII. *ΣΚΥΡΙΑΙ.*

Hoc titulo et Sophocles et Euripides composuerunt fabulam de Achille, muliebri habitu Scyri delitescente inter Lycomedis regis filias, ab Ulysse autem ceterisque legatis Graecorum per dolum agnito et Trojam abducto. Hyginus fab. 96.: „Thetis Nereïs cum sciret, Achillem filium suum, quem ex Peleo habebat, si ad Trojam expugnandam isset, periturum, commendavit eum in insulam Scyron ad Lycomedem regem, quem ille inter virgines filias habitu femineo servabat nomine mutato: nam virgines Pyrrham nominarunt, quoniam flavis capillis fuit et graece rufum pyrrhon dicitur. Achivi autem cum rescissent, ibi eum occultari, ad regem Lycomedem ora-

Digitized by Google

tores miserunt, qui rogarent, ut eum adjutorium Danais mitteret. rex cum negaret apud se esse, potestatem eis fecit, ut in regia quaererent. qui cum intelligere non possent, quis esset earum, Ulysses in regio vestibulo munera feminea posuit, in quibus clipeum et hastam, et subito tubicinem [jussit] canere, armorumque crepitum et clamorem fieri jussit. Achilles, hostem arbitrans adesse, vestem muliebrem dilaniavit, atque clipeum et hastam arripuit. ex hoc est cognitus, suasque oper[illegible] (malim „suamque operam.") promisit et milites Myrmidones." oratores seu legati fuerunt secundum schol. ad Iliad. τ', 332. Ulysses, Phoenix et Nestor. Ajacem addit Ovidius Met. XIII, 164., Diomedem Statius Achilleïde, II, 152. sequ. Oeconomia dramatis ex paucis, quae extant, fragmentis, clare intelligi non potest, nec Statium, qui sibi valde placuit, hanc fabulam expressisse potius quam ingenio luxurianti suo ludum dedisse affirmaverim.

Deïdamiae nutrix, ut videtur, cum Lycomede colloquens de filia languente ob instantem partum, quae res ambos latuit.

1.

Sextus Empir. adv. Mathem. I. §. 308. — *Ἢ τὸ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ ἐπὶ τῇ Λυκομήδους θυγατρὶ Δηϊδαμείᾳ λεγόμενον*

(*Τροφός.*) *Ἡ παῖς νοσεῖ σοῦ κἀπικινδύνως ἔχει.*
(*Λυκ.*) *Πρὸς τοῦ; τίς αὐτὴν πημονὴ δαμάζεται;*
μῶν κρυμὸς αὐτῆς πλευρὰ γυμνάζει χολῇ,

πυνθάνεται γὰρ, μή τι πλευριτικὴ γέγονε διὰ τὸ τοὺς πλευριτικοὺς βήσσοντας ὑπόχολον ἀνάγειν. ll. *χολῆς*, quod emendavit Valck. Diatr. p. 33. idem p. 34.: „Quaesitum putat Sextus, *μήτι πλευριτικὴ γέγονεν*, et paucis tradidisse poëtam, quid accidat ex frigore laborantibus lateris dolore, quem acuta febris comitatur et tussis, per quam excreatur pituita biliosa, *διὰ — ἀνάγειν.* pleuritide laborans *ἀναβήσσει ὑπόχολα* Hippocrati p. 493, 30. in peripneumonia *ἀποχρέμπτεται — ὑπόχολον* p. 518, 5." Haec et fortasse similia quaedam aliis in locis hujus fabulae significaverit Ovidius Trist. II., 409., dicens

Est et in obscenos deflexa tragoedia risus,
multaque praeteriti verba pudoris habet,
nec nocet auctori, mollem qui fecit Achillem,
infregisse suis fortia facta modis.

Lycomedes, cognito morbo filiae domum suam ignominia affectam deplorans,

2.

Stob. 103. p. 561.

Φεῦ, τῶν βροτείων ὡς ἀνώμαλοι τύχαι!
οἱ μὲν γὰρ εὖ πράσσουσι, τοῖς δὲ συμφοραὶ

Digitized by Google

σκληραὶ πάρεισιν εὐσεβοῦσιν εἰς θεοὺς,
καὶ πάντ' ἀκριβῶς κἀπὶ φροντίδων βίον
σὺν τῷ δικαίῳ ζῶσιν αἰσχύνης ἄτερ.

Tres primi horum versuum leguntur etiam in Anthologia Palat. t. II. p. 311., item apud Lydum De mens. p. 60. et 108., qui priore loco haec praeponit.

Θεοῦ γὰρ οὐδεὶς ἐκτὸς (inconcinne ll, *ἐκτὸς οὐδ.*) *εὐτυχεῖ βροτῶν* (al. *βροτός*). quae ibi quidem ante *φεῦ* intolerabilia esse intellexit Matth., ferenda tamen essent in fine sententiae. idem et Anthol. v. 3. *εὐσεβοῦσι πρὸς θ.* v. 5. Grot. *σὺν* pro *οὐ τ. δ.*

Nutrix vel amicus aliquis, domesticum dedecus celare jubens Lycomedem

3.

Σοφοὶ δὲ συγκρύπτουσιν οἰκείας βλάβας.

4.

Hesych. *Ζεύγλας*: *ζυγοὶ, ἢ μέρη τοῦ ζυγοῦ. καὶ ξυκτῆρες ἱμαντόδεσμοι. καὶ τροπωτῆρες μεταφορικῶς. Ε. Σκυρίαις.*

XLVIII. *ΣΥΛΕΥΣ.*

Hercules furens cum Iphitum, Euryti, Oechaliae regis, filium, interfecisset et vix resipiscens denuo gravi morbo correptus esset, oraculum Delphicum consuluit. cui tandem respondit deus, non rediturum eum ad sanitatem, nisi serviisset per triennium. Ita venditus Omphalae, Lydorum reginae, et Cercopes vicit, et Syleum ejusque filiam occidit. sed praestat haec enarrari verbis Apollodori II, 6, 2. — 4. *Κατασχεθεὶς* (*Ἡρακλῆς*) *δεινῇ νόσῳ διὰ τὸν Ἴφιτου φόνον εἰς Δελφοὺς παραγενόμενος ἀπαλλαγὴν ἐπυνθάνετο τῆς νόσου.* (Heyn.: *νόσος* est *μανία.*" recte quidem; sed furebat heros jam antea: quare ponendum arbitror *Κατασχ. δ' αὖ τῇ νόσῳ.*) *μὴ χρηθμῳδούσης δὲ αὐτῷ τῆς Πυθίας τὸν τε ναὸν συλᾶν ἦλθε, κ. τὸν τρίποδα βαστάσας κατασκευάζει μαντεῖον ἴδιον. μαχομένου δὲ αὐτῷ Ἀπόλλωνος ὁ Ζεὺς ἴησι μέσον αὐτῶν κεραυνὸν, κ. τοῦτον διαλυθέντων τὸν τρόπον λαμβάνει χρησμὸν Ἡρ., ὃς ἔλεγεν ἀπαλλαγὴν αὐτῷ τῆς νόσου ἔσεσθαι πραθέντι καὶ τρία ἔτη λατρεύσαντι, κ. δόντι ποινὴν τοῦ φόνου* [*τὴν τιμὴν*] *Εὐρύτῳ. Τοῦ δὲ χρησμοῦ δοθέντος Ἑρμῆς Ἡρακλέα πιπράσκει, κ. αὐτὸν ὠνεῖται Ὀμφάλη Ἰαρδάνου, βασιλεύουσα Λυδῶν, ἣ τὴν ἡγεμονίαν τελευτῶν ὁ γήμας Τμῶλος κατέλιπε. τὴν μὲν οὖν τιμὴν κομισθεῖσαν Εὔρυτος οὐ προσεδέξατο. Ἡρ. δὲ Ὀμφάλῃ δουλεύων τοὺς μὲν παρὰ τὴν Ἔφεσον Κέρκωπας συλλαβὼν ἔδησε. Συλέα δὲ ἐν Λυδίᾳ, τοὺς παριόντας ξένους σκάπτειν ἀναγκάζοντα, σὺν ταῖς ῥίζαις τὰς ἀμπέλους σκάψας* (probabiliter Heyn. *κόψας*) *μετὰ τῆς*

Digitized by Google

θυγατρὸς Ξενοδίκης ἀπέκτεινε. — Μετὰ δὲ τὴν λατρείαν ἀπαλλαγεὶς τῆς νόσου ἐπὶ Ἴλιον ἔπλει etc. Scripsi ἐν Λυδίᾳ pro ἐν Αὐλίδι Sevino, Piersono Verisim. p. 232., Matthiaeo et Westermanno auctoribus: sunt enim haec facta Herculis, dum Omphalae et post Syleo serviebat, quibus nihil rei cum Aulide. Vere Matth.: „Quantillum distant ΕΝΑΤΑΙΑΙ et ΕΝΑΥΑΙΑΙ? et Tzetzes Chil. II, 432.: Συλέα τὸν Λύδιον.“ qui tradunt, Syleum habitasse in vicinia Pelii montis, Proclus p. 221, 33. et Photius 186, 17., falsi videntur vitiosa Apollodori codicum scriptura. iterum autem se vendi Syleo et ad opus faciendum adigi passus est Hercules, quo ludibrio haberet atque occideret latronem.

Drama hoc satyricum fuisse sentio cum Valckenario Diatr. p. 204. et 209., Elmslejo ad Heracl. 418., Matthiaeo, Hartungo. Prologum egit Mercurius, qui Herculem ab Omphale abductum iterum venditurus est Syleo et, ubi ad domum ejus accesserunt, admonet Herculem, ut quamvis leonina indutus et clavam manu tenens, tamen spiritus sumere abstineat et pro servo se gerat, ne terreat homines et imperare domino videatur.

Ex prologo.

1.

Philo p. 880, c, ed. Hoesch. — Πάλιν τὸν αὐτὸν σπουδαῖον οὐχ ὁρᾷς ὅτι οὐδὲ πωλούμενος θεράπων εἶναι δοκεῖ, καταπλήττων τοὺς ὁρῶντας, ὡς οὐ μόνον ἐλεύθερος ὤν, ἀλλὰ καὶ δεσπότης ἑπόμενος τοῦ πριαμένου; ὁ γοῦν Ἑρμῆς πυνθανομένοις ἡμῖν (supple καὶ λέγουσιν), ὡς φαῦλός ἐστιν, ἀποκρίνεται

Ἥκιστα, φαῦλος ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον
πρόσχημα σεμνὸς κοὐ ταπεινὸς, οὐδ' ἄγαν
εὔογκος, ὡς ἂν δοῦλος, ἀλλὰ καὶ στολὴν
ἰδόντι λαμπρὸς, καὶ ξύλῳ δραστήριος.

σπουδαῖον, excellentem, conspicuum, quamvis servum. οὐδ' ἄγαν εὔογκος, nec valde habilis corpore, ut fere sunt servi, sed bene nutritus et tantum non ventriosus, quippe edacissimus. v. Alcest. 721. et seqq. nostrae ed.

E colloquio Mercurii cum Hercule, priusquam Sylei domum intrant.

2.

Philo ibidem.

(Μ.) Οὐδεὶς δ' ἐς οἴκους δεσπότας ἀμείνονας
αὑτοῦ πρίασθαι βούλεται. σὲ δ' εἰσορῶν
πᾶς τις δέδοικεν· ὄμμα γὰρ πυρὸς γέμεις,
ταῦρος λέοντος ὡς βλέπων πρὸς ἐμβολήν.

εἶτ' ἐπιλέγει.

τό γ' ἦθος αὐτὸ τοῦτό σου κατηγορεῖ

Digitized by Google

σιγῶντος, ὡς εἷης ἂν οὐχ ὑπήκοος,
τάσσειν δὲ μᾶλλον ἢ 'πιτάσσεσθαι θέλοις.

ll. manci: *τὸ ἦθος αὐτοῦ .... οὗ κατηγ.* feliciter supplevit Matth.

3.

(*H.*) *Ἐγὼ δ' ἐμαυτοῦ καὶ κλύειν ἐπίσταμαι,*
ἄρχειν θ' ὁμοίως, τἀρετῇ σταθμώμενος
τὰ πάντα.

Afferunt haec e Syleo, item apud Philonem, ut videtur (nam locum neque ipsi, nec recentiores indicarunt), Grot. Excerpt. p. 407. et Barnesius. *ἐμαυτοῦ*, quod ad me attinet. Soph. Oed. C. 1293. (1383.) *Σὺ δ' ἔῤῥ' ἀπόπτυστός τε κἀπάτωρ ἐμοῦ* etc.

4.

(*H.*) *Τοῖς μὲν δικαίοις ἔνδικος, τοῖς δ' αὖ κακοῖς*
πάντων μέγιστος πολέμιος κατὰ χθόνα.

verissime his verbis se ipse describit Hercules.

Hercules fortiter Syleo respondens, modeste illum loqui, tanquam servum, jubenti.

5.

Philo p. 98. ed. Hoesch. p. 537, d, e, 869, a, 880, b, Euseb. Praep. evang. VI, p. 242., Artemid. IV, 59.

Πρὸς ταῦτ' ἴτω μὲν πῦρ, ἴτω δὲ φάσγανα·
πίμπρη, κάταιθε σάρκας, ἐμπλήσθητί μου
πίνων κελαινὸν αἷμα! πρόσθε γὰρ κάτω
γῆς εἶσιν ἄστρα, γῆ δ' ἄνεισ' ἐς αἰθέρα,
πρὶν ἐξ ἐμοῦ σοι θῶπ' ἀπαντῆσαι λόγον.

Hercules ad Syleum.

6.

Philo p. 880, e, — *Ἐπεὶ δὲ καὶ πριαμένου Συλέως εἰς ἀγρὸν ἐπέμφθη, διέδειξεν ἔργοις τὸ τῆς φύσεως ἀδούλωτον. τὸν μὲν γὰρ ἄριστον τῶν ἐκεῖ ταύρων καταθύσας Διὶ πρόφασιν εὐωχεῖτο, πολὺν δ' οἶνον ἐμφορήσας ἄθρουν εὖ μάλα κατακλιθεὶς ἠκρατίζετο. Συλεῖ δὲ ἀφικομένῳ κ. δυσανασχετοῦντι ἐπί τε βλάβῃ, καὶ τῇ τοῦ θεράποντος ῥᾳθυμίᾳ κ.* [*ἐπὶ*] *τῇ περιττῇ καταφρονήσει, μηδὲν μήτε τῆς χρόας, μήτε ὧν ἔπραττε, μεταβαλὼν* (codd. frequenti errore *καταβαλών*. v. Schaefer. Melet. crit. p. 58., 134. sequ., Jacobs. ad Ach. Tat. XIV, 7.) *εὐτολμότατά φησι*

Κλίθητι καὶ πίωμεν· ἐν τούτῳ δέ μου
τὴν πεῖραν εὐθὺ λάμβαν' εἰ κρείττων ἔσει.

Itaque, Syleo serviles epulas contemnente, ad pugnam venerunt.

Digitized by Google

Hercules clavam vibrans.

7.

Eustath. ad Il. α'. p. 107, 45. = 80. extrem., Etym. M. p. 294, 45., Apollon. *Περὶ ἀντων.* p. 353, c.

— Εἶα δή, φίλον· ξύλον,
ἔγειρέ μοι σεαυτὸ καὶ γίγνου θρασύ!

φίλον solus habet Eustathius, tum *ἔκτεινέ φίλον σ.* Etymol. *ἄγειρε*, ε in α mutato, ut saepius: v. Bachman. Lycophr. p. 608.

Trepidaverant satyri et eorum unus (coryphaeus, puto) etiam lacrimabat metu, ne ipsi pereundum esset cum Hercule. quem is, Syleo et opem ferente filia interfectis, confirmat et cubitum introit cum Choro.

8.

Lexic. Sangerman. apud Valck. Diatr. p. 204., Bekker. Anecd. p. 85, 10. *Βαυβᾶν: ἀντὶ τοῦ καθεύδειν. Ε. Συλεῖ*
Βαυβῶμεν εἰσελθόντες. ἀμόμορξαι σέθεν
τὰ δάκρυα.

XLIX. *TENNHΣ.*

Vit. Eurip. in codice Mediol. *Σώζεται δὲ* (scil. *δράματα Εὐριπίδου*) *σή. τούτων νοθεύεται τρία, Τέννης, Ῥαδάμανθυς, Πειρίθους.* tragoediam *Τέννην* tributam fuisse Euripidi, indicat a Boissonadeo editus grammaticus t. I. p. 11., qua de re Matth. evolvi jubet etiam Gaisfordi ann. ad Stob. tit. 2. n. 17. et Larcheri in Memorab. Acad. inscript. t. XLVIII, p. 291. dubitat tamen Valck. Diatr. p. 15., an hoc titulo fabulam hic noster docuerit, quoniam semel tantum ea commemoratur apud Stob. l. c., ubi, quod reponi Valck. jubet, *ἐν Τημένῳ* in codicibus B. et C. scriptum invenit Schow.

Tennes, Cycni filius, ab Achille, cum Tenedum insulam vastavit, interfectus est una cum patre. illius, ab Apolline dilecti, mortem morte Achillis ultus est deus, ut narrant Diodorus V, 83., Paus. X, 14, 2., Plut. Quaest. gr. 28., Steph. Byz. v. *Τένεδος*, Tzetz. ad Lycophr. 233., qui Tennis sororem Hemitheam simul cum illo occisam dicit, improbata fama de arcae inclusis et in mare projectis a Cycno. Aptior tamen dramati altera ista narratio. Conon Narrat. XXVIII., Mythogr. ed. Westermann. p. 136.: *Ἡ κή, ὡς Τέννης κ. Ἡμιθέα παῖδες ἦστην Κυκνῷ βασιλεῖ Τρωάδος* (Colonis. v. Thuc. I, 131. etc.), *καὶ Κυκνὸς, ἀποθανούσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς, ἑτέραν* (Philonomen) *ἐπεισάγεται. ἡ δ' ἐπιμανεῖσα Τέννῃ, κ. μὴ τυγχάνουσα, καταψεύδεται τοῦ παιδὸς τὰ ἑαυτῆς, καὶ ὁ πατὴρ ἀκρίτως εἰς λάρνακα Τέννην κατακλείει, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἡμιθέαν περιαλγοῦσαν τἀδελφοῦ* (hinc Tennes et Hemithea in *φιλαδέλφοις* apud Anonymum p. 345. Mythogr.

Digitized by Google

Westerm.), καὶ ἀφίησι τῇ θαλάσσῃ. ἡ δ' εἰς νῆσον ἐκφέρεται, κ. οἱ ἐπιχώριοι τὴν λάρνακα ἀνακομίζονται, κ. τὸ κράτος τῆς γῆς ἐκείνης ἴσχουσι Τέννης κ. Ἡμιθέα, κ. ἡ νῆσος Τένεδος (quasi Τένου ἔδος: nam Τέννης quoque ille nominatur) ἀντὶ Λευκόφρυος ὠνομάσθη. ὁ δὲ Κυκνὸς μεταγνοὺς, κ. ὁρμισάμενος πρὸς τὴν νῆσον, ἐδεῖτο τοῦ παιδὸς ἀπὸ τῆς νεὼς ἀμνηστίαν ἔχειν. ὁ δὲ, ὡς μὴ ἐπιβαίη τῆς νήσου, πέλεκυν ἀράμενος τὰ πείσματα τῆς νεὼς διακόπτει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ παντὸς ἀποτόμου πράγματος τὴν Τέννου πέλεκυν ἐπιλέγουσιν. cf. Hygini interpp. ad fab. 108. ibi van Stav.: „De heroe Tene (Tenediorum legumlatore), propter quem Achillis nomen in Tenedo non auditur (imo „audiebatur"), etiam Plut. Quaest. gr. t. II. p. 297." Suspicatur W. p. 500., aliquem composuisse hanc fabulam ad exemplar Hippolyti, Bellerophontis, Phoenicis.

Quod unicum ferunt hujus dramatis fragmentum apud Stob. 2. p. 30.,

Φεῦ,
Οὐδὲν δίκαιόν ἐστιν ἐν τῷ νῦν γένει,

etiam ipsum merito addubitatur propter Schowianorum codicum scripturam ἐν Τημένῳ. Paris. A. Τενῦ, fine nominis abscissa.

L. ΤΗΛΕΦΟΣ.

Hyginus fab. 101. „Telephus, Herculis et Auges (v. p. 86.) filius, ab Achille in pugna Chironis hasta percussus dicitur. (Pind. Ol. IX, 107. seqq., Isthm. V, 52., VIII, 107.) ex quo vulnere cum indies tetro cruciatu angeretur, (fortasse propterea, quod venenata fuit cuspis hastae celebris illius, quam Peleo in nuptiis Thetidis donaverat Centaurus, artis medicae peritus, quemadmodum sagittas venenatas ex Homero Odyss. α', 260. — 264., Virgilio Aen. IX, 771. et sequ., aliisque novimus.) petit sortem ab Apolline, quod esset remedium. responsum est, ei neminem mederi posse nisi eandem hastam, qua vulneratus erat. (praepostera. dictum oportuit „nisi eundem, a quo vuln. erat." alioqui locus non est Ulyssis interpretationi. Libanius in Ἀχιλλέως ἀντιλογίᾳ, t. IV. p. 50. — Κομίζεται Τήλεφος εἰς Δελφοὺς, τῷ θεῷ χρησόμενος ὑπὲρ τοῦ τραύματος, ὡς τῆς τῶν ἰατρῶν τέχνης οὐκ ἀρκούσης τῷ πάθει· ὁ δὲ ἀνεῖλε, παρὰ τῷ τρώσαντι καὶ τὴν ἴασιν ζητεῖν. ipsa verba oraculi feruntur haec ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται*). hoc Tel. ubi audivit, ad regem Agamemnonem venit, et monitu Clytaemnestrae Orestem infantem de cunabulis rapuit, minitans, se eum occisurum, nisi sibi Achivi mederentur. Achivis autem quod

*) Restituamus utcunque hexametrum Pythiae:
Τήλεφε, σ' ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται, ἢν ἐθελήσῃ.

Digitized by Google

responsum erat, sine Telephi ductu Trojam capi non posse, facile cum eo in gratiam redierunt, et ab Achille petierunt, ut eum sanaret. quibus Achilles respondit, se artem medicam non nosse. Junc Ulysses ait: „Non te dicit Apollo, sed auctorem vulneris hastam nominat.“*) quam cum rasissent, remediatus est. A quo cum peterent, ut secum ad Trojam expugnandam iret, non impetrarunt, quod is Laodicen Priami filiam uxorem haberet; sed ob beneficium, quod eum sanarunt, eos deduxit, locos autem (fort. „item.“) et itinera (scil. terrestria) demonstravit, inde in Mysiam est profectus.“ cf. schol. Comici ad Nub. 900. (919.) Achilles apud Libanium l. praedicto: *Ὡς γὰρ ἀνήχθημεν ἀπὸ τῆς Αὐλίδος, ἀγνοίᾳ τῶν τόπων προσπεσόντες τῇ Μυσῶν, τὴν ἀρχὴν κατεθέομεν Τηλέφου* (Mysorum regis), *τὴν Ἀλεξάνδρου νομίζοντες. αἰσθόμενος δὲ ὁ Τήλεφος εὐθὺς ἐν ὅπλοις ἦν κ. μετὰ τῆς δυνάμεως ἀπήντα. μάχης δὲ καρτερᾶς γενομένης, κ. τοῦ πράγματος προϊόντος, ὁ τῶν Μυσῶν ἡγούμενος ὑπ' ἐμοῦ τιτρώσκεται. καὶ οἱ μὲν* (Mysi) *ᾤχοντο φεύγοντες, ἡμεῖς δὲ, γνόντες τὴν πλάνην, ἀποπλεύσαντες αὖθις ἦμεν ἐν Βοιωτίᾳ*, (i. e. *εἰς Βοιωτίαν*: v. ann. ad Aschyl. Ag. 1388. nostrae ed. vulgo *ἦμεν.*) *καὶ τῷ συμβεβηκότι τὸ στράτευμα διελύετο.* Dictys II, 7.: In regna sua hiematum discedunt. Strabo I, 1, p. 10.: *Ὁ μέντοι Ἀγαμέμνονος στόλος τὴν Μυσίαν, ὡς τὴν Τρῳάδα, πορθῶν ἐπαλινδρόμησεν αἰσχρῶς.* Mirum, tacere Hyginum de mendici habitu, que celatus Telephus periculi vitandi causa venit Argos, ubi congregati fuisse videntur duces Graecorum, de persequendo bello deliberaturi. eorum implorata ope cum agnitus esset a nonnullis, in quibus ipso Achille et Ulysse, Clytaemnestrae usus consilio mortem effugit etc.

Prologum ipse egit Telephus, cujus prologi haec supersunt:

1.

Dionys. Halic. De compos. verb. p. 426.

Ὦ γαῖα πατρὶς, ἣν Πέλοψ ὁρίζεται,
χαῖρ', ὅς τε πέτρον Ἀρκάδων δυσχείμερον
(Πάν,) ἐμβατεύεις, ἔνθεν εὔχομαι γένος!
Αὔγη γὰρ Ἀλέου παῖς με τῷ Τιρυνθίῳ
τίκτει λαθραίως Ἡρακλεῖ· ξύνοιδ' ὄρος
Παρθένιον, ἔνθα μητέρ' ὠδίνων ἐμὴν
ἔλυσεν Εἰλείθυια.

recte haec ad Telephum retulerunt Barnes., Musgr., W., Hartung. a Musgravio est *Πάν* v. 3.

*) Graece hoc dici potuit

Οὐ σ' εἶπ' Ἀπόλλων, ἀλλὰ τό γε τρῶσαν δόρυ.

Digitized by Google

2.

Aristoph. Ach. 439. (406.)

Δεῖ γάρ με δόξαι πτωχὸν εἶναι τήμηρον,
εἶναι μὲν. ὅσπερ εἰμὶ, φαίνεσθαι δὲ μή.

Schol.: *Οἱ δύο στίχοι ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου.* Prior versus cum peccet in metrum tragicum, Meinek. Marginal. (Ztschr. f. d. A. a. 1843, 4, IX.) reponi jussit *Δ. γ. με δ. πτ. εἰς τὸ σήμερον.* nobis verisimilius videtur *Δ. γ. με δ. πτωχὸν ἕνα τὸ τήμερον,* vel *σήμερον. πτωχὸν ἕνα, πτωχόν τινα,* unum mendicum.

3.

Diogen. Epist. 5. in Notitia Mss. t. X, 2. p. 241. haec habet, a Boissonadeo huc relata.

Πτώχ' ἀμφίβληστα σώματος λαβὼν ῥάκη
ἀρκτήρια τύχης.

recte Dobraeus: *Π. ἀμφίβληστρα σ. λ. ῥ., ἀ. ψύχους.*

4.

Sextus Empir. adv. Eth. p. 702. ed. Fabric., Stob. 91. p. 507. et 95. p. 519.

Τί γάρ με πλοῦτος ὠφελεῖ νοσοῦντά γε;
σμικρὸ ἂν θέλοιμι καὶ καθ' ἡμέραν ἔχων
ἄλυπον οἰκεῖν βίοτον ἢ πλουτῶν νόσῳ.

5.

Stob. 49. p. 355.

Τόλμ' ἀεὶ κἂν τι τρηχὺ νέμωσι θεοί.

nomen *τόλμα* qui abhorrere intelligerent, reposuerunt imperativum *τόλμα*. Matth.: „Versus elegiacus, quales in Andromache sunt 103. seqq., in carmine lugubri, unde etiam ionica forma remansit *τρηχύ*." Sane ferendus esset ejusmodi versus, quod frustra negat Meinek. in Marginalibus. (Ztschr. f. d. Alt. a. 1843, 4. p. 292.) qui quidem perstat in correctione *Τολμᾶν δεῖ, κἄν τι* etc., quam pridem proposuit in Menandri fragm. 1. ed. p. 314. sed primum nihil lyrici habet haec sententia, longeque aptior est sermoni; tum versiculus languet, vixque tolerabile est *τι* encliticum in incisione. *τρηχὺ* autem genuinum esse, nec reponendum *τραχὺ*, nemo affirmaverit, cum *α* in *η* mutati suppetant exempla. quare suadeo scribamus

Τολμᾶν ἀεί, κἂν τραχὺ νείμωσιν θεοί.

glossatoris est *τί*,

6.

Stob. 29. p. 198.

Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν.

Ex oratione Telephi ad duces Graecorum, priusquam agnitus est.

Digitized by Google

7.

Schol. Aristoph. Ach. 462. (496.) *Ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου.*

Μή μοι φθονήσητ', ἄνδρες Ἑλλήνων ἄκροι,
εἰ πτωχὸς ὢν τέτληκ' ἐν ἐσθλοῖσιν λέγειν.

1. versum ab Euripide mutuatus est Comicus Alexis Athen. XV., 691, f. cf. Inonis fragm. 12.

8.

Aristot. Rhetor. III, 2, 10. *Τὸ δὲ, ὡς ὁ Τήλεφος Εὐρ. φησὶ, „κώπας ἀνάσσειν* (imo *ἀνάσσων*) *καὶ ἀποβὰς εἰς Μυσίαν" ἀπρεπὲς, ὅτι μεῖζον τὸ ἀνάσσειν ἢ κατ' ἀξίαν.* reliqua suppeditat scholiastes. igitur sic scribamus:

Κώπης ἀνάσσων, καὶ ποβὰς εἰς Μυσίαν,
ἐτραυματίσθην πολεμίῳ βραχίονι.

vulgo *ἀνάσσει* et *ἐτραυματίσθη*, satagentibus doctis. remigem se appulsum patriae Mysiae et navi egressum Tel. se ab hoste aliquo vulneratum esse dicit. incessit autem Mysorum habitu, quo pertinet *πιλίδιον Μύσιον* Aristoph. Ach. 405. (438.)

Ejusdem verba post agnitionem, plerisque accusantibus eum impietatis, qui Graecus Graecos invaserit fuderitque, mortemque minantibus. quibus respondet, se terram suam defendisse, quod ipsi haud dubie fecissent in simili causa, nisi insaniissent; eosque propria culpa cladem accepisse, quod se certiorem non fecissent praemissis nuntiis de adventu suo, quo facto se generis affinitate junctos hospitio recepturum fuisse (v. Dictys II, 5.); hec nisi jussus tacet, ne molestus sit ducibus, quibus minime infensum se esse ait.

9.

Stob. 13. p. 145.

Ἀγάμεμνον, οὐδ' εἰ πέλεκυν ἐν χεροῖν ἔχων
μέλλει τις εἰς τράχηλον ἐμβαλεῖν ἐμὸν,
σιγήσομαι, δίκαιά γ' ἀντειπεῖν ἔχων.

Versu 1. malim *ἐλὼν*, ne *ἔχων* brevi intervallo repetatur. Iliad. *θ'*, 116. *Νέστωρ δ' ἐν χείρεσσι λάβ' ἡνία σιγαλόεντα* etc. *λ* et *χ* etiam Odyss. *υ'*, 85. permixta. cf. Lycophr. Bachmann. p. 610.

10.

Aristoph. Ach. 505. (539.)

Ἔρει τις „Οὐ χρῆν." ἀλλὰ, τί χρῆν, εἴπατε.

11.

Ibid. 508. (542.)

Καθῆσθ' ἂν ἐν δόμοισιν; ἢ πολλοῦ γε δεῖ.

Schol.: (*ἢ — δεῖ.*) *ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὅλως. καὶ τοῦτο ἐκ Τηλέφου.*

Digitized by Google

12.

Aristoph. Ach. 438. (470.)

(*Σιγήσομαι τὰ λοιπά·*) *καὶ γάρ εἰμ' ἄγαν*
ὀχληρὸς, οὐ δοκῶν γε κοιράνους στυγεῖν.

Schol.: *Τοῦτο πεπαρῴδηται ἀσήμως* (vereor ne et hic et similibus in locis grammaticorum ponendum sit *σύσήμως*, cum constet, *α* et *ευ* interdum confusa esse a librariis. v. Iacobs. indice Anthol. Palat., schol. Thuc. VI, 33., nos passim in annotatis ad hos poëtas.) *ἐξ Οἰνέως Εὐριπίδου. ὁ δὲ Σύμμαχος καὶ ἐκ Τηλέφου φησὶν αὐτό.* V. 2., cod. Ravenn. *οὐ δοκῶν.* male ceteri libri cum scripti, tum editi, *οὖν δ.*

13.

Agamemnon, et miseria et eloquentia Telephi commotus, ei patrocinans, pariterque Graecos illatam injuriam saepe propulsasse dicens, itaque iras aliorum compescens.

Aristoph. Ach. 520. (554.)

(*Ταῦτ' οἶδ' ὅτι ἂν ἐδρᾶτε.*) *τὸν δὲ Τήλεφον*
οὐκ οἰόμεσθα; (νοῦς ἄρ' ὑμῖν οὐκ ἔνι.)

Schol. *Τὸν δὲ Τηλ.*] *καὶ ταῦτα ἐκ Τηλ. Εὐρ.* Matth.: „Priora non esse ex Euripide, monstrat hiatus *ὅτι ἄν.* Heath. et Boisson. *ὅτι γ' ἄν.* omisit haec Musgr. nec verba *νοῦς — ἔνι* tragicum colorem habent."

14.

Idem Thesm. 485. (517.), ubi schol. Ravenn.: *Παρὰ τὰ ἐκ Τηλέφου Εὐρ.*

— Τί δὴ θυμούμεθα,
παθόντες οὐδὲν μᾶλλον ἢ δεδρακότες;

ll. *εἰ δὴ θυμ.*, confusis ε et τ litteris, sicut schol. Am. Q. ad Odyss. *κ*, 40., Odyss. *π*, 371., Athen. 216, d, etc.

Contra indignatus Achilles objurgat Agamemnonem, quod improbum speculatorem audiat adjuvetque, cum nuntiatum sit, barbaros id agere, ut ipsi vicissim Graecis bellum inferant (v. Dictys II, 9.); tum sibimet bene, Telepho autem primum tectis, deinde apertis, verbis male precatur.

15.

Idem et ejus schol. Ach. 420. (453.)

Τί δ', ὦ τάλας, μέλλεις σὺ πείθεσθαι τόδε;

ll. *Τί δ', ὦ τ., σὺ τῷδε πειθ. μέλλεις*, qui est quotidianus ordo verborum. *τῷδε* scripserunt, qui dativum requiri ad *πείθεσθαι* falso existimarent; nam et per se dicitur id verbum, velut Aristoph. Plut. 31. et passim, accusativum autem objecti recte asciscit. Valck. Diatr. p. 210. *Τί δ', ὦ τ., σὺ τῷδε πειθ. θέλεις*; temere

Digitized by Google

contemta ratione palaeographiae, cui tribuens aliquid Boissonad. edidit *Τί δ', ὦ τ., σοὶ τῷδε π. μέλει;* quod affectatum.

16.

Ammonius *Περὶ διαφ. λεξ. Πρόξενος καὶ ἰδιόξενος κ. δορύξενος διαφέρει. πρόξενος πόλεως κ. ἔθνους, ὡς παρὰ Θουκυδίδῃ, ξένος δὲ ὁ εἷς ἑνός· ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἰδιόξενος.* (corrupta. sic scribamus: — *Θουκυδίδῃ, ἰδιόξενος δὲ ὁ εἷς ἑνὸς*, ὃ (quare) *δὴ οὗτος καὶ ἰδ.* haustum *ιδιο* a vicino *ιδηι. οὗτος* et *αὐτὸς* confusa, ut Soph. Phil. 1248., item apud Paus. l. c. in prolegomenis Temenidarum, nec rarum permutatas inter se deprehendas *α* et *ο* litteras.) *οὐκ ὀρθῶς οὖν Ε. ἐν Τηλέφῳ πρόξενον εἴρηκε τὸν ἰδιόξενον,*

Κακός τίς ἐστι προξένῳ σοι χρώμενος.

δορύξενος δὲ ὁ κατὰ πόλεμον γενόμενος φίλος etc. confidenter grammaticus dixit *οὐκ ὀρθῶς*, quasi non metaphorice loqui liceret scriptoribus, inprimis poëtis.

17.

Clemens Alex. Strom. VI. p. 624, c. ed. Sylb. *Καὶ μὴν ἐν Τηλ. Εὐριπίδου εἰπόντος*

Ἕλληνες ὄντες βαρβάροις δουλεύσομεν;

Θρασύμαχος ἐν τῷ ὑπὲρ Λαρισσαίων λέγει „Ἀρχελάῳ δουλεύσομεν, Ἕλληνες ὄντες βαρβάρῳ;“

18.

Schol. Aristoph. Ach. 412. (445.)

Καλῶς ἔχοιμι, Τηλέφῳ δ' ἀγὼ φρονῶ.

19.

Idem ibid. 8.

Κακῶς ὄλοιτ' οὖν· ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.

vulgo *κ. ὅλ. ἄν*, quod alienum. menda proclivis, nec rara.

Haec Tel. audiens exclamat

20.

Aristoph. Equ. 762. (806.)

Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγει!

et vim metuens fugit. cui obviam facta Clytaemnestra consilium dat, ut abrepto ex cunabulis Oreste in foco sive ara Jovis hercei considat, mortem infanti minitans, nisi impetret oratum. cujus commenti ansam praebuisse videtur Tragico Themistoclis historia exulis. Thuc. I, 136. *Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς — φεύγει ἐκ Πελοποννήσου εἰς Κερκύραν, ὧν αὐτῶν εὐεργέτης. δεδιέναι δὲ φασκόντων τῶν Κερκυραίων ἔχειν αὐτὸν, ὥστε Λακεδαιμονίοις κ. Ἀθη-*

Digitized by Google

ναίοις ἀπέχθεσθαι, διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἤπειρον τὴν καταντικρύ. καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων — ἀναγκάζεται κατά τι ἄπορον παρὰ Ἄδμητον, τὸν Μολοσσῶν βασιλέα, ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον, καταλῦσαι. (Plut. Themist. c. 24. — ἔῤῥιψεν αὑτὸν εἰς ἐλπίδας χαλεπὰς κ. ἀπόρους, καταφυγὼν πρὸς Ἄδμητον etc.) καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν· ὁ δὲ, τῆς γυναικὸς ἱκέτης γενόμενος, διδάσκεται ὑπ' αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν λαβὼν καθίζεσθαι ἐπὶ τὴν ἑστίαν. κ. ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου δηλοῖ τε, ὃς ἐστι, καὶ οὐκ ἀξιοῖ, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, φεύγοντα τιμωρεῖσθαι. — ὁ δὲ ἀκούσας ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱέος, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο, καὶ (malim ὡς) μέγιστον ἦν ἱκέτευμα τοῦτο. cf. Cornel. Themist. 8. etc.

Ex oratione Clytaemnestrae filiolum Telepho tradentis. notum est autem, infensam eam fuisse marito propter immolatam, ut putabat, Iphigeniam: itaque etiam infantem ab eo procreatum odit.

21.

Schol. Aristoph. ad Pac. 517. (527.)

Ἀπέπτυσ' ἐχθροῦ φωτὸς ἔχθιστον τέκος.

Tum Agamemnonem convenit, precatura pro Telepho, sed statim redit consternata propter iram regis nuntio allato de raptu filii, minasque Achillis jam multo quam antea saeviores. causam pavoris sciscitatur Tel.

22.

Aristoph. Lys. 658. (707.)

Ἄνασσα πράγους τοῦδε καὶ βουλεύματος,
τί μοι σκυθρωπὸς ἐξελήλυθας δόμων;

Telephus, Achillem, opinor, stricto gladio se invadentem videns,

23.

Idem Equ. 1140. (1237.)

Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον Λύκιε, τί ποτέ μ' ἐργάσει;

Ulyssis verba, Achillem retinentis et placantis, quandoquidem opus sit Graecis Telepho, deusque eum sanari ab ipso jubeat rasa hasta.

24.

Σὺ δ' εἶκ' ἀνάγκῃ, καὶ θεοῖσι μὴ μάχου,
τόλμα δὲ προσβλέπειν μὲ, καὶ φρονήματος
χάλα. τά τοι μέγιστα πολλάκις θεὸς
ταπεινὶ' ἔθηκε καὶ συνέστειλεν πάλιν.

Digitized by Google

25.

Stob. 20. p. 173.

Ὦρα σε θυμοῦ κρείσσονα γνώμην ἔχειν.

26.

Plut. Moral., t. II. p. 46, f. *Οὐ γὰρ μόνον, ὡς E. φησὶ, τὸ Τηλέφου τραῦμα*

Πριστοῖσι λόγχης θέλγεται ῥινήμασιν,
ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ φιλοσοφίας ἐμφυόμενον εὐφυέσι νέοις δηγμὸν αὐτὸς ὁ τρώσας λόγος ἰᾶται.

Igitur tandem Achilles adhibito remedio fatali restituit Telephum; deinde turbarum pertaesus redit ad tesseras, quas invitus reliquerat. quo pertinet versus apud Eustathium ad Il. *π'*, p. 1084, 2.

27.

Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω καὶ τέτταρα (τέσσαρα). quem versum Eustath. explicans: *Ἤγουν*, inquit, *δύω μονάδας καὶ τέτταρα. ὃν στίχον E. ἐν Τηλέφῳ θεὶς, ὅπου κυβεύοντας ἥρωας εἰσήγαγε, κ. μαθὼν ἐπ' αὐτῷ χλευασθῆναι, ὡς εὐτελεῖ, καθὰ σκώπτει καὶ ὁ Κωμικὸς, αἰδεσθεὶς περιεῖλεν ὅλον τὸ ἐπεισόδιον.* Matth.: „Eadem fere habet ad Odyss. *α'*, p. 1397, 20. cf. Zenob. cent. 2, 85. Append. Vatic. 1, 29. Suidas et Phot. v. *Τρὶς ἓξ ἢ τρεῖς κύβοι.* utitur versu Aristoph. Ran. 1400. (1326.) — cf. Blomfield. Agam. gloss. 32." —

Jam vero in fidem recepto Telepho, pactoque ejus ductu in expeditione futura, Menelaus urgere bellum tanta impatientia, ut, amissae propter eum et Helenam filiae memor, Agamemnon, ubi abitum ille minatur, nisi frater sibi temperet, importunum castiget his verbis:

28.

Schol. Comici Nub. 868. (888.)

Ἰὼ' ὅποι χρῄζεις! οὐκ ἀπολοῦμαι
τῆς σῆς Ἑλένης οὕνεκα (πάντως).

29.

Stob. 37. p. 226.

Σπάρτην ἔλαχες· κείνην κόσμει,
τὰς δὲ Μυκήνας ἡμεῖς ἰδίᾳ.

primum versiculum, nonnihil mutatum, habent etiam Plut. De exilio, t. II. p. 602, b, et Diogen. Prov. cent. VIII, 18. et 46. ille quidem: *Σπάρταν ἔ., ταύτην κ.*, hic priore loco *Σπάρταν* et *κείναν*, altero *Ἣν ἔλαχες Σπάρταν κόσμει.*

Chori Argivorum vox, Telephi eloquentiam praedicantis,

Digitized by Google

30.

Stob. 29. p. 200.

Οὐ τἄρ' Ὀδυσσεύς ἐστιν αἰμύλος μόνος·
χρεία διδάσκει, κἂν τις ᾖ βραδὺς, σοφόν.

Plut. vit. Lysandri cap. 20., ubi laudat primum versiculum, *Οὐκ ἄρ' Ὀδ.* etc., κ et τ litteris inter se permutatis, ut passim. v. 2. Il. χ. δ., *κἂν βραδύς τις ᾖ*, σ., deteriore loco dipodiae iambicae posita voce *βραδύς*.

31.

Schol. Plat. p. 50. *ψυκτήρ: σκεῦος, ἔνθα διανίζουσι τὰ ποτήρια. ἢ ποτηρίου εἶδος, ὡς Ε. Τηλέφῳ.*

Docuit E. Telephum una cum Cressis, Alcmaeone *τῷ διὰ Ψωφῖδος* et Alcestide Ol. 85, 2., sive a. ante Chr. nat. 439. v. Alcestidis didascaliam Vaticanam apud Dind. ed. Eurip. Oxon., quae excusa est a. 1834.

LI. *ΤΗΜΕΝΟΣ, ΤΗΜΕΝΙΔΑΙ, ΤΗΜΕΝΙΔΕΣ.*

Tria haec nomina, dubium totidemne tragoediarum an unius, inveniuntur apud scriptores. de *Τημενίδαις* constat. Dioscorides Anthol. Palat. t. II. p. 377., n. 193.

Γάλλον Ἀρισταγόρης ὠρχήσατο· τοὺς δὲ φιλόπλους
Τημενίδας ὁ καμὼν πολλὰ διῆλθον ἐγώ·
χὠ μὲν τιμηθεὶς ἀπεπέμπετο, τὴν δὲ τάλαιναν
Ἴρνηθὼ κροτάλων εἷς ψόφος ἐξέβαλεν.

qui titulus commemoratur etiam apud Aelianum fr. 6. et Pollucem fr. 5. Matth.: „Apud Stobaeum constanter scribitur *Τημενίσιν*. in hoc ut *Τημενίδαι* et *Τημενίδες* confusa esse concedamus, mirum tamen est, bis apud Stob. post locum e *Τημενίσιν* allatum statim adscribi alios e *Τημένῳ* fr. 13., 2., 3., collato 15. sic etiam apud Clem. Al. fr. 1. et 4 locis apud Hesychium, 19.—22. accedit, quod, quae e Temeno citantur, eorum pleraque admonitiones ad fortitudinem et scientiam belli spectantes continent, ut fr. 1., 13., 14., 2., 3., quae vix dicas quomodo in Temenidis locum invenire potuerint. Itaque de Musgravii sententia (qui unam tantummodo fabulam sumit, *Τημενίδας*, propter epigramma Dioscoridis) dubitandum puto et duas fuisse fabulas suspicor, quarum altera Temenus inscripta fuerit et ad rem aliquam ex iis, quae in expeditione ab Heraclidis in Peloponnesum suscepta gestae sunt, quo pertinent fr. 20. et 22., spectaverit, altera *Τημενίδαι*.“ —

Argumentum parum dramaticum fabulae videtur extare apud Pausaniam II, 19. et 28., ubi haec leguntur: *Τήμενος* (rex Argivorum) *ἐκ μὲν τοῦ φανεροῦ Δηϊφόντῃ τῷ Ἀντιμάχου, τοῦ Θρασυάνορος, τοῦ Κτησίππου, τοῦ Ἡρακλέους, στρατηγῷ πρὸς τὰς μάχας ἐχρήσατο ἀντὶ τῶν υἱῶν, κ. σύμβουλον εἰς*

Digitized by Google

πάντα εἶχεν, ἅτε αὐτόν τε ἐκεῖνος πεποιημένος πρότερον ἔτι γαμβρὸν, κ. τῶν παίδων ἀρεσκόμενος τῇ Τρωηθοῖ μάλιστα (quae Deïphonti nupserat). — (c. 28.) Κεῖσος [?] (δὲ) καὶ οἱ λοιποὶ Τημένου παῖδες μάλιστα ᾤδεσαν Δηϊφόντην λυπήσοντες, εἰ διαλῦσαί πως ἀπ' αὐτοῦ τὴν Τρωηθὼ δυνηθεῖεν. ἀφίκοντο οὖν ἐς Ἐπίδαυρον (ubi sedem habebat Deïphontes) Κερύννης κ. Φάλκης, αὐτοὶ (perperam ll. οὗτοι, menda non infrequente: v. Telephi fr. 16.) δὲ στήσαντες τὸ ἅρμα ὑπὸ τὸ τεῖχος κήρυκα ἀποστέλλουσι παρὰ τὴν ἀδελφὴν, ἐλθεῖν δῆθεν ἐς λόγους αὐτῇ βουλόμενοι. ὡς δὲ ὑπήκουσε καλοῦσιν, ἐνταῦθα οἱ νεανίσκοι πολλὰ μὲν Δηϊφόντου κατηγόρουν, πολλὰ δὲ αὐτοὶ (malim αὐτὸ, i. e. τοῦτο) ἱκέτευον ἐκείνην, ἐπανήκειν ἐς Ἄργος, ἄλλα τε ἐπαγγελλόμενοι, κ. ἀνδρὶ δώσειν αὐτὴν Δηϊφόντου τὰ πάντα ἀμείνονι, κ. ἀνθρώπων πλειόνων κ. γῆς ἄρχοντι εὐδαιμονεστέρας. Τρωηθὼ δὲ τοῖσι λεχθεῖσιν ἀλγήσασα ἀπεδίδου σφίσι τὴν ἴσην, Δηϊφόντην μὲν αὐτῇ τε ἄνδρα ἀρεστὸν εἶναι φησασα, κ. Τημένῳ γενέσθαι γαμβρὸν οὐ μεμπτὸν, ἐκείνοις δὲ Τημένου προσήκειν σφαγεῦσιν ὀνομάζεσθαι μᾶλλον ἢ παισί. καὶ τὴν μὲν οὐδὲν ἔτι ἀποκρινάμενοι συλλαμβάνουσιν, ἀναθέντες δὲ ἐς τὸ ἅρμα ἀπήλαυνον. Δηϊφόντῃ δὲ ἀγγέλλει τις τῶν Ἐπιδαυρίων, ὡς Κερύννης κ. Φάλκης αἴχοιντο ἄγοντες ἄκουσαν Τρωηθώ. ὁ δὲ αὐτός τε ὡς τάχους εἶχεν ἤμυνε, κ. οἱ Ἐπιδαύριοι πυνθανόμενοι προσεβοήθουν. Δηϊφόντης δὲ Κερύννην μὲν, ὡς κατελάμβανεν, ἀναιρεῖ βαλὼν, Φάλκην δὲ ἐχόμενον Τρωηθοῦς βαλεῖν μὲν ἔδεισε, μὴ ἁμαρτὼν γένοιτο αὐτῆς ἐκείνης φονεύς, συμπλακεὶς δὲ ἐπειρᾶτο ἀφαιρεῖσθαι. Φάλκης δὲ ἀντεχόμενος κ. ἕλκων βιαιότερον ἀπέκτεινεν ἔχουσαν ἐν γαστρί. καὶ ὁ μὲν συνεὶς, οἷα ἐς τὴν ἀδελφὴν ἐξειργασμένος ἔργα ἦν, ἤλαυνε τὸ ἅρμα ἀφειδέστερον, προλαβεῖν τῆς ὁδοῦ σπεύδων, πρὶν ἅπαντας ἐπ' αὐτὸν συλλεχθῆναι τοὺς Ἐπιδαυρίους· Δηϊφόντης δὲ σὺν τοῖς παισὶν (ἐγεγόνεσαν γὰρ καὶ παῖδες αὐτῷ πρότερον ἔτι ....) τότε δὲ ἀναλαβόντες τὸν νεκρὸν τῆς Τρωηθοῦς κομίζουσιν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον τὸ ἀνὰ χρόνον Τρωηθιὸν κληθέν. Breviter Apollodorus II, 8, 5. Τήμενος μὲν οὖν, παραπεμπόμενος τοὺς παῖδας Ἀγέλαον, κ. Εὐρύπυλον, κ. Καλλίαν, τῇ θυγατρὶ προσανεῖχεν Τρωηθοῖ κ. τῷ ταύτης ἀνδρὶ Δηϊφόντῃ· ὅθεν οἱ παῖδες πείθουσί τινας (ita Westerm. auctore Fabro. ll. πείθουσι τιτᾶνας.) ἐπὶ μισθῷ τὸν πατέρα αὐτῶν φονεῦσαι. γενομένου δὲ τοῦ φόνου τὴν βασιλείαν ὁ στρατὸς ἔχειν ἐδικαίωσεν Τρωηθὼ κ. Δηϊφόντην. (Heynei correctio. ll. Τρωηθοῖ κ. Δ—τῃ.) sed harum rerum omnium nec vola nec vestigium apparet in fragmentis superstitibus, ut quae vel praecepta morum contineant, vel sententias, vel orationes ejusmodi, ex quibus nihil peculiare propriumque certis personis elici potest. cujus generis sunt illa, quae primis 7 locis perscripsimus.

Digitized by Google

1.

Schol. Venet. ad Iliad. δ', 249.

Αὐτός τι νῦν δρᾶ, χὤδε δαίμονας κάλει·
τῷ γὰρ πονοῦντι χὠ θεὸς συλλαμβάνει.

ll. metro pessumdato — *δρᾶ, χοὕτω δ. κ.*, quod glossema non animadvertisse miror editores. Suidas vv. *Αὐτός τι* et *Σὺν Ἀθήνῃ*

Αὐτός τι νῦν δρῶν εἶτα δαίμονας κάλει,

quod arridet Porsono praef. Hecub. p. 38. videtur autem dittographia. Clemens Alex. Str. VI, p. 621, c. *Πάλιν Εὐριπίδου μὲν ἐν Κτιμένῳ*

Τῷ γὰρ πονοῦντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει.

hunc versum affert etiam Stob. 29. p. 199., sed ex Hippolyto, quo retulerunt eum Barnes. et Boissonad. pro *Κτιμένῳ* Matth. reponi jussit *Τημένῳ*, mutatione parum verisimili, nisi quis dicat, *κ* esse corrigentis falso perscriptum *ἐν*, quo legeretur *ἐκ*, *τιμένῳ* autem scriptum vitio iotacismi pro *τημένῳ*. sane quidem ignotus est Ctimenus, neque apta dramati videtur Ctimenes (Odyss. ο', 363.), Laërtis filiae, persona; sed fieri potest ut Clemens scripserit *ἐν Κλυμένῃ*, Phaëthontem tragoediam significans, in qua magnae partes fuerunt matris Clymenes, quemadmodum Phaedrae nomine indicatur nonnonquam Hippolytus, Penthei Bacchae, Polydori Hecuba etc. quare tutius est haec ablegari ad fragmenta incerta.

2.

Stob. 52. p. 360.

Τὸ δὲ στρατηγεῖν τοῦτ' ἐγὼ κρίνω, καλῶς
γνῶναι τὸν ἐχθρὸν, ἢ μάλισθ' ἁλώσιμος.

3.

Ibidem.

Ἄρξεις ἆρ' οὕτω· χρὴ δὲ τὸν στρατηλάτην
ὅμως δίκαιον ὄντα ποιμαίνειν στρατόν.

V. 2. *ὅμως*. ita Barnes. Valck. ad marg. ed. Barnes.: „Fortasse *νόμῳ*." quod probat Matth.

4.

Stob. 86. p. 497.

Φεῦ φεῦ, τὸ φῦναι πατρὸς εὐγενοῦς ἄπο
ὅσην ἔχει φρόνησιν ἀξίωμά τε!
κἂν γὰρ πένης ὢν τυγχάνῃ χρηστὸς γεγὼς,
τιμὴν ἔχει τιν', ἀναμετρούμενος δὲ πως
τὸ τοῦ πατρὸς γενναῖον ὠφελεῖ τρόπῳ.

„Ultima (*ἀναμ. — τρόπῳ*) ita vertit Musgr.: et animo versans genitoris laudes in majus promovet moribus.

Digitized by Google

ἀναμετρεῖσθαι eadem vi legitur Ione 1270. (1165.) *Ἐν συμμάχοις γὰρ ἀνεμετρησάμην φρένας τὰς σὰς, ὅσον μοι πῆμα δυσμενής τ' ἔφυς.*" E Matth.

5.

Pollux IX, 27. *Τοῖς γὰρ ποιηταῖς καὶ τὰς κώμας* (? suspicor legendum esse *τὰ κοινὰ*, communia, respublicas.) *λέγουσι πόλεις οὐ προσεκτέον, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ — ἐν Τημενίδαις*

Ἅπασα Πελοπόννησος εὐτυχεῖ πόλις:

6.

Aelian. H. A. VII, 39. *Ἐν δὲ τοῖς Τημενίδαις τὸ Ἡράκλειον ἄθλον ἔλαφον κέρατα ἔχειν ὁ αὐτὸς E. φησὶ, τὸν τρόπον τόνδε ᾄδων*

Ἦλθεν δ' ἐπὶ χρυσόκερων ἔλαφον, μεγάλων ἄθλων ἕνα δεινόν anap. Aristoph.

ὑποστὰς κατ' ἐνάυλους ὀρέων ἀβάτους, asyn., pherecr. et anap.

ἐπί τε λειμῶνας ποιμένιά τ' ἄλση. asyn., 2 cret. dim. catal.

V. l. ll. *Ἦλθε*, Matth. *Ἦλθεν*, „ne altera vocabuli *ἐπὶ* syllaba contra morem ante *χρ.* producatur." tum iidem *ἵνα*, quod in *ἕνα* mutandum vidi, quo sensus constaret. de cerva Cerynitide, Dianae sacra, v. Apollod. II, 5, 3., Hygin. fab. 30., Io. Pediasimus De Herculis lab., III., Mythogr. Westermann. p. 351.

7.

Stob. 54. p. 369.

Ἄλλη πρὸς ἄλλο γαῖα χρησιμωτέρα.

Sententiae.

8.

Idem 1.

Ἀρετὴ δὲ, κἂν θάνῃ τις, οὐκ ἀπόλλυται, ξῇ δ' οὐκέτ' ὄντος σώματος· κακοῖσι δὲ ἅπαντα φροῦδα συνθανόνθ' ὑπὸ χθονός.

9.

Idem 13. p. 145. (Paris. A., Grot., Schow., Gaisford. *Τημενίσιν.*)

Καλόν γ' ἀληθὴς κἀτενὴς παῤῥησία.

ll. *Καλόν τ'*.

10.

Idem 31. p. 211. (Grotius Temenisin legi dicit in MSS.)

Αἰδὼς γὰρ ὀργῆς πλεῖον ὠφελεῖ βροτούς.

Digitized by Google

11.

Stob. 37. p. 226. (MS. Voss. apud Valck. Diatr. p. 199. et B. Paris. *Εὐρ. Τημενίσι.*)

Εἰκὸς δὲ παντὶ καὶ λόγῳ, καὶ μηχανῇ,
πατρίδος ἐρῶντας ἐκπονεῖν σωτηρίαν.

12.

Idem 84. p. 351.

— Φιλεῖ τοι πόλεμος οὐ πάντ' εὐτυχεῖν·
ἐσθλῶν δὲ χαίρει πτώμασιν νεανιῶν,
κακούς τε μισεῖ. τῇ πόλει μὲν οὖν νόσος
τόδ' ἐστὶ, τοῖς δὲ κατθανοῦσιν εὐκλείς.

V. 3. ll. *κακοὺς δὲ μ.*, quod minus commodum.

13.

Idem 49. p. 354.

Οὐκ ἔστι κρεῖττον ἄλλο πλὴν κρατεῖν δορί.

14.

Ibidem.

Τολμᾷν δὲ χρεών· ὁ γὰρ ἐν καιρῷ
μόχθος πολλὴν εὐδαιμονίαν
τίκτει θνητοῖσι τελευτῶν.

15.

Stob. 52. p. 360. (Paris. A. *Τημενίσι*, Gesn. Timenisi, Grot. Temenisi.)

Ῥώμη δέ γ' ἀμαθὴς πολλάκις τίκτει βλάβην.

ll. *Ῥ. δέ τ'*.

16.

Idem 104. p. 565. (*Τημενίσι.*)

Πολλοὶ γεγῶτες ἄνδρες οὐκ ἔχουσ' ὅπως
δείξωσιν αὐτοὺς τῶν κακῶν ἐξουσίᾳ.

Matth. malit *δείξουσιν*. idem et Dind. recte *αὐτοὺς* pro *αὐτούς*.

17.

Idem 123. p. 617.

Τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποισι κατθανεῖν μένει,
κοινὸν δ' ἔχοντες αὐτὸ κοινὰ πάσχομεν
πάντες· τὸ γὰρ χρεὼν μεῖζον ἢ τὸ μὴ χρεών.

Τοῖς — μένει non est idem ac si dixisset *τοὺς πάντας ἀνθρώπους μένει τὸ κατθανεῖν*, omnes homines manet mors, sed *μένει* significat firmum atque immutatum manet, quemadmodum Virgilius Aen. I, 257. dixit „Manent immota tuorum Fata tibi.“ *κοινὰ* habet notionem adverbii. ultima sic vertit Musgrav.: „quod enim fatale est, plus valet quam quod non fatale.“

Digitized by Google

18.

Idem 4. p. 52. (*Τημενίσιν* Paris. A., Grot.)
Ἀσύνετος, ὅστις ἐν φόβῳ μὲν ἀσθενὴς,
λαβὼν δὲ μικρὸν τῆς τύχης φρονεῖ μέγα.

19.

Hesych. *Αἰσίως: καλῶς, δεξιῶς. Ε. Τημένῳ.*

20.

Idem. *Ἀνανομήν: ἀναδασμόν· ἀνανέμειν γὰρ τὸ μερίζειν. Ε. Τημ.*

21.

Idem. *Ἄπυργος: ἀτείχιστος. Ε. Τημ.*

22.

Idem t. II. p. 200. *Κατηβολή* (sic MS. apud Schow. p. 423.): *τὸ ἐπιβάλλον* etc. v. Peliadum fragm. 13.

LII. ΥΨΙΠΥΛΗ.

Apollodorus III, 6, 4. de Septem ducibus ad Thebas: *Παραγενόμενοι δὲ εἰς Νεμέαν, ἧς ἐβασίλευε Λυκοῦργος, ἐζήτουν ὕδωρ. καὶ αὐτοῖς ἠγήσατο τῆς ἐπὶ κρήνην ὁδοῦ Ὑψιπύλη, ἥτις νήπιον παῖδα ὄντα Ὀφέλτην ἀπολιποῦσα, ὃν ἔτρεφεν, Εὐρυδίκης ὄντα κ. Λυκούργου.* (Heyn.: „Oratio — luxata. ut medearis, ejiciendum voc. *ἥτις*, male insertum: medelam jam viderant Commel., Fab., Galé.“ His ego obsecutus in annotatis ad Aeschyli Laïum, p. 41., nunc, ut dies diem docet, critica secante abstinendum arbitror et ponendum — *Ὑψιπύλη, λήστει νήπιον — ἀπολιποῦσα* etc., *λήστει*, per oblivionem. E. Cyclope, 158. *Κακῶν τε λῆστις.* haustum *λη—* sive *ληστ—* a *—λη* praegresso; haec origo corruptionis.) *αἰσθόμεναι γὰρ αἱ Λήμνιαι ὕστερον Θόαντα σεσωσμένον, ἐκεῖνον μὲν ἔκτειναν, τὴν δὲ Ὑψιπύλην ἀπημπόλησαν· διὸ πραθεῖσα ἐλάτρευε παρὰ Λυκούργῳ. δεικνυούσης δὲ τὴν κρήνην, ὁ παῖς ἀπολειφθεὶς ὑπὸ δράκοντος διαφθείρεται. τὸν μὲν οὖν δράκοντα ἐπιφανέντες οἱ μετὰ Ἀδράστου κτείνουσι, τὸν δὲ παῖδα θάπτουσιν* etc. Hyginus fab. 74. „Septem ductores, qui Thebas oppugnatum ibant, devenerunt in Nemeam, ubi Hypsipyle, Thoantis filia, in servitute puerum Archemorum sive Ophelten, Lyci (imo „Lycurgi“) regis filium, nutriebat. cui responsum (?) erat, ne in terra puerum deponeret antequam posset ambulare. ergo ductores [septem, qui Thebas ibant,] aquam quaerentes devenerunt ad Hypsipylen, eam-

Digitized by Google

que rogaverunt, ut eis aquam demonstraret. illa timens puerum in terram deponere, apium altissimum erat ad fontem, in quo puerum deposuit. (fortasse legendum est „illa timere — deponere. apium“ etc.) quae dum aquam eis tradit, draco fontis custos puerum exedit. (?) at draconem Adrastus et ceteri occiderunt, et Lycum (Lycurgum) pro Hypsipyle deprecati sunt, ludosque puero funebres instituerunt“ etc. Alia fama fuit, Hypsipylen in vincula conjectam esse ab Eurydice irata, crudeliter interficiendam, sed supervenisse his rebus Hypsipyles ex Iasone filios, matremque liberasse et Lemnum reduxisse: v. Schmid. ad Pind. Nem. p. 2.*) Ex his divinari utcunque potest dramatis oeconomia.

Prologum agit Bacchus, Thoantis pater, verba faciens de Hypsipyles historia, opemque nepti, si usus venerit, promittens.

---

*). W. Griech. Trag. p. 558. nota 3.: „Mythogr. II, 141. Qua orbitate rex iratus dum (cum) in Hypsipylen jus dominii vellet exercere, eamque filio inferias mittere, prohibitus est a Graecis.“ et ad Hygini verba At draconem — instituerunt: „Für die Hypsipyle hatte dieser Umstand eine so grosse Wichtigkeit, dass ich eine ganz theatralische Wendung des Geschicks der Lemnierin, für welche zwei Kunstwerke Quelle sind, auf die Tragödie zurückführen zu müssen glaube. Auf der zehnten der in Epigrammen beschriebenen Platten des Tempels in Kyzikos waren *Εὔνεος* (l. *Εὔνεως*) *καὶ Θόας, οὓς ἐγέννησεν Ὑψ., ἀναγνωριζόμενοι τῇ μητρὶ, κ. τὴν χρυσῆν δεικνύντες ἄμπελον, ὅπερ ἦν αὐτοῖς τοῦ γένους σύμβολον*, (W. p. 1588.: „Das ἔμφυτον (?) *γνώρισμα* der thebischen Sparten die Lanze, der Pelopiden die elfenbeinerne Schulter, S. 1063.“) *καὶ ῥυόμενοι αὐτὴν διὰ τὸν Ἀρχεμόρου θάνατον τῆς παρ' Εὐρυδίκῃ τιμωρίας.* Schon Jakobs (Paralip. ex cod. Vatic. p. 630. [Anthol. t. 13.]) hat vermuthet, das sonst nicht vorkommende Erkennungszeichen (der Nachkommen des Aeolus) sei aus Eurip. entlehnt, und es scheint, dass dahin selbst die Worte *Οἰνάνθα φέρει — βότρυν* (fr. 2.) deuten. (In diesem Fall wäre *Οἰνάνθας* zu lesen und bei *φέρει* Euneos oder Thoas zu verstehn. Bothe.) Das Epigramm drückt aus, dass Thoas durch Vorzeigung der Rebe seine Mutter vom Tod und dem Zorne der Eurydike erretten und (mit seinem Bruder) nach Lemnos zurückführen wird. Auf der grossen im Jahr 1835 in Ruvo gefundenen Vase mit beigeschriebenen Namen (s. Il Vaso dall' Archemoro, publicato dal Prof. Odoardo Gerhard, Roma 1837, auch in den Nouvelles Annales de l'Instit. archéol. pl. 5. 6., und Archemoros und die Hesperiden, eine aus den Abhandl. der k. Akad. d. W. besonders abgedruckte Vasenerklärung, Berl. 1838, Taf. 1. S. 4 ff. 28.) führt Hyps. ihre Vertheidigung vor Eurydike, während Amphiaraos ihr beizustehn scheint (die Geberden sind sprechend) und von der andern Seite zwei Jünglinge schon dem Hause genahet sind, *ΕΤΝΕΩΣ*, der andere ohne Schrift, aber ohne Zweifel dessen Bruder Thoas, wie ihn auch Andere (Statius und Argum. II. Nemeorum Pind.) nennen, oder Deiphilus, wie er bei Hygin (15), Nebrophonos, wie er bei Apollodor (I, 9, 17) heisst — da dem andern der bedeutsame Name *Εὔνηος* (Iliad. *η'*, 468.), *Εὔνεως*, immer bleibt. — Ueber den Söhnen der Hyps. ist Dionysos, sowie auf der andern Seite über zweien der sieben Helden Zeus mit Nemea, dargestellt; in der untern Reihe aber Archemoros auf dem Leichenbett, und unter den Personen dieser Trauerscene der *ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ* (dieser hier mit der Laute als Lehrer des kleinen Knaben), der insbesondere aus der Tragödie bei-

Digitized by Google

1.

Aristoph. Ran. 1146. (1242.) et schol. cum h. l., tum 1148.

— —

Διόννσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνάσον κάτα
πηδᾷ χορεύων παρθένοις σὺν Δελφίσιν.

Schol.: *Τψιπύλης ἡ ἀρχή.* verba *παρθ. σὺν Δ.* habet schol. ad 1148. (1244.) ipsum initium tragoediae deest, quod hujusmodi fuerit

Ἥκω, Διὸς παῖς, Ἄργος, ἀρχαίαν χθόνα,

sicut Baccharum est

Ἥκω, Διὸς παῖς, τήνδε Θηβαίαν χθόνα,
Διόννσος.

affert haec schol. ad Nub. 587. (604.), item Macrobius Sat. 1, 18. praeter verba *παρθ. σὺν Δ.*; versum 2. autem et Hesychius v. *καθαπτὸς*, et scriptor Etymologici M. p. 1, 38.

Verba ex carmine Hypsipyles, in prato considentis cum Ophelte alumno suo.

2., 3.

Ibidem 1247. (1355.) *Οἰνάνθας γάνος ἀμπέλου.* Schol.: *Παρὰ τὰ ἐξ Τψιπύλης Εὐριπίδου*

Οἰνάνθα φέρει τὸν ἱερὸν βότρυν. (dochm.)

(de his v. annot. p. 257.)

καὶ τὸ

Περίβαλ', ὦ τέκνον, ὠλένας! (glycon.)

Ejusdem oratio ad duces Argivos.

4.

Macrob. Sat. V, 18. „Licet abunde ista sufficiant ad probationem moris antiqui, quo ita loquendi usus fuit, ut Achelous commune omnis aquae nomen haberetur, tamen his quoque Euripidis, nobilissimi tragoediarum scriptoris, additur auctoritas, quam item Didymus grammaticus in iis libris, quos *Τραγῳδουμένης λέξεως* scripsit, posuit his verbis: *Ἀχελῷον πᾶν ὕδωρ Ε. φησὶν ἐν Τψιπύλῃ. λέγων γὰρ περὶ ὕδατος ὄντος σφόδρα πόρρω τῆς Ἀκαρνανίας, ἐν ᾗ ἐστι ποταμὸς Ἀχελῷος, φησὶ*

Δείξω μὲν ἀργεννοῖσιν Ἀχελῴου ῥόον.

Reliquimus *ἀργεννοῖσιν*, quamvis abhorrens, sed vix dubitamus quin ponendum sit *Δ. μ. ἀργεννόν τιν'* (*αργεννονσιν*, *αργεννοισιν*)

---

behalten sein möchte. Wie beide Künstler, der apulische und der asiatische, so hatte auch Statius im 4. und 5. Gesang der Thebais den Eurip. vor Augen, und namentlich in Hinsicht der Rettung der Hyps. durch das Walten des Dionysos, als ihres Stammvaters, und durch die beiden Söhne des Jason (V, 712., VI, 340).“

Digitized by Google

Ἀ. ῥόον. temere enim Barnes. edidit *Ἀργείοισιν*, duriorque est Valckenarii conjectura in margine Barnes. *ἀργεννοῖσιν Ἀχελῷον ῥόοις. ἀργεννὸν*, ut Ovid. Met. III, 407.

Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.

Apollonius soph. p. 158. ed. Toll.: *Ἀργεννῶν: λευκῶν, λαμπρῶν· ἀφ' οὗ καὶ ἄργυρος, καὶ ἀργύφεον.*

Hypsipyle infantem mortuum deflens, quem olim pueriliter lusisse dicit apud se in pratis, serpente nunquam prodeunte ex antro sinuoso, *δωδεκαμηχάνῳ*, quod multas velut machinas haberet, i. e. anfractus et latebras, quibus venatores effugeret.

5.

Plut. *Περὶ πολυφιλίας*, t. II. p. 93, d. et Sympos. IV, 1. p. 664, f. — *Ὥσπερ ὁ τῆς Ὑψιπύλης εἰς τὸν λειμῶνα καθίσας*

Ἕδρεπεν ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ αἰρόμενος dochm.
ἄγρευμ' ἀνθέων ἡδομένα ψυχᾷ,
τὸ νήπιον ἄπληστον ἔχων. (glyc. polyschem.)

6.

Schol. Comici ad Ran. 1253. (1363.) *Κυρήνη ἑταίρα τις ἐπίσημος, δωδεκαμήχανος ἐπικαλουμένη διὰ τὸ τοσαῦτα σχήματα ἐν τῇ συνουσίᾳ ποιεῖν. ἔστι δὲ παρὰ τὸ ἐξ Ὑψιπύλης Εὐριπίδου*

Ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον ἄντρον. (dactyl. tetram. aeol.)

eadem leguntur apud Suidam v. *δωδεκαμήχανος*, nisi quod habet *ἄστρον*, quod placuit Schneidero et Passovio in lexicis, item Letronneo (Appendice aux lettres d'un antiquaire p. 19., 20.), ut intelligatur sol 12 signa zodiaci percurrens, „ou bien plutôt," inquit Letronn., „la lune qui renouvelle douze fois pendant l'année la période de ses phases." sed quid haec ad Hypsipylen? W. quoque improbat eam scripturam. mire autem Matth.: „Neutrum intelligere se fatetur Musgr., nec ego plus video."

Amphiaraus Eurydicen consolans de morte filii.

7.

Plut. Consol. ad Apoll., t. II. p. 110., 11., Clem. Alex. Strom. IV, p. 485 = 588., Stob. 106. p. 568. Plut.: *Οὐ φαύλως γὰρ ἂν δόξειεν ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ Ἀμφιάρεως παραμυθεῖσθαι τὴν Ἀρχεμόρου μητέρα δυσχεραίνουσαν, ὅτι νήπιος ὢν ὁ παῖς κ. ἄγαν ἄωρος ἐτελεύτησε. φησὶ γὰρ οὕτως*

Ἅ γ' οὖν παραινῶ, ταῦτά μου δέξαι, γύναι.
Ἔφυ μὲν οὐδείς, ὅστις οὐ πονεῖ, βροτῶν·
θάπτει τε τέκνα, χἄτερα σπείρει νέα,
αὐτός τε θνήσκει. καὶ τάδ' ἄχθονται βροτοὶ,
5 *εἰς γῆν φέροντες γῆν· ἀναγκαίως δ' ἔχει*

Digitized by Google

βίον θερίζειν· ὥστε κάρπιμον στάχυν,
καὶ τὸν μὲν εἶναι, τὸν δὲ μή. τί ταῦτα δὴ
στένειν, ἅπερ δεῖ κατὰ φύσιν διεκπερᾶν;
δεινὸν γὰρ οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων βροτοῖς.

Versum 1. unus servavit Clemens, quem versum Stobaeanis inseruit Grotius. praeter necessitatem Porson. ad Hecub. 539. *ταῦτά μοι δ.* 2. Stob. *ὅστις οὐκ ἀεὶ πονεῖ*, quod nimium. alteram scripturam adjuvat Cicero, qui sic vertit Tusc. Qu. III, 25.

Mortalis nemo est, quem non attingat dolor,
morbusque.

3. *σπείρει* Clemens. Cic.: „multi sunt humandi liberi, Rursum creandi.“ Plut. *χἅτερ' αὖ κτᾶται.* Stob. *θάπτειν τε τέκνα, χἅτερα κτᾶσθαι πάλιν, Αὐτοὺς δὲ θνήσκειν.* 4. Stob. vitiose *κατὰ δ' ἄχθ.* neque rectius 5. — *φέρ. τὴν ἀ. ἕ.*, ubi etiam Plut. male *φέρ.· τὴν δ' ἀ. ἕ.* Cic. „Reddenda est terrae terra.“ 7. ll. *τί ταῦτα δεῖ Στ.*, *ἅπερ δεῖ* etc., quod valde inelegans. *τί ταῦτα δὴ στένειν;* ut epigrammatarius *Τί μοι σάκος ἀντίον αἴρειν;* „cur ego contra sustollam clipeum?“ etc. 8. mendose Clem. *στέγειν — φύσιν δεῖ δ' ἐκπερᾶν.* 9. Plut. p. 117, d, *Οὐδὲν γὰρ (δὲ) δεινὸν τ. ἀ. β.* Clem. *οὐ δεινὸν οὐδὲν τ. ἀ. β.* Cf. Valck. Diatr. p. 212. et 13.

Lycurgi vox de Hypsipyle, quam lucri causa deseruisse putat infantem. v. W. p. 558.

8.

Stob. 10. p. 127.

Κακοῖς τὸ κέρδος τῆς δίκης ὑπέρτερον.

Amphiaraus placans Lycurgum.

9., 10., 11.

Idem 20. p. 171, 50. et 172, 41.

Ἔξω γὰρ ὀργῆς πᾶς ἀνὴρ σοφώτερος.

Idem 109. p. 580.

Ἄελπτον οὐδὲν, πάντα δ' ἐλπίζειν χρεών.

Grotius

Nil est supra spem, cuncta sperari data,

spem intelligens, opinor, aliorum liberorum, a Lycurgo procreandorum. possis etiam:

Inopinum nihil est, omnia expectanda sunt,

ut hoc dicat Amph., etiam mortem pueri exspectandam fuisse, sicut omnium hominum.

Orion VII, 5. *Ἐκ τῆς Ὑψιπύλης.*

Πρὸς τὰς κρίσεις χρὴ καὶ τὰ πράγματα σκοπεῖν,
καὶ τὰς διαίτας τῶν κακῶν τε κἀγαθῶν,

Digitized by Google

πειθὼ δὲ τοῖς μὲν σώφροσιν πολλὴν ἔχειν,
τοῖς μὴ δικαίοις δ' οὐδὲ συμβάλλειν χρεών.

κρίσεις pro *χρήσεις*, quod ipse versus arguit, Lachmannus; nos *οὐδὲ* pro *οὐδὲν* item *ἀμέτρῳ*, nec sententiae pariter conveniente. His verbis Amph. Lycurgum non modo delictum Hypsipyles spectare jubet, sed etiam mores ejus et vitam ante actam: probis enim multa ignoscenda esse, cum improbis autem ne sermonem quidem conferendum. atqui proba, si quae alia, fuit Hypsipyle. Hyginus fab. 254., quo loco recenset „piissimos et piissimas," ejus non obliviscitur, sed: „Hypsipyle," inquit, „Thoantis filia, patri (scil. „pia fuit," ut ille loquitur), cui vitam concessit (in caede Lemnia)." cf. Heyn. Obs. ad Apollod. I, 9, 17., p. 75.

Idem fortasse Amph. ad Hypsipylen, exorato Lycurgo.

12.

Eustath. ad Iliad. *ν'*, p. 959., 42 = 940, 46., Philem. gramm. p. 147. ed. Osann.

Εὔφημα, καὶ σᾶ, καὶ κατεσφραγισμένα.

Valck. Diatr. 214. *Εὔσημα*, quo vix opus. sed hoc videtur monstrare sententia

Εὔφημα καὶ σᾶ τὰ σὰ κατεσφραγισμένα,

quibus verbis Amph. significaverit, bene ominatam ac salvam, neque dubiam, sed velut consignatam esse rem Hypsipyles, culpaeque liberationem. De *σᾶ* pro *σόα* v. Buttm. gr. I. p. 250., Matth. gr. §. 124., p. 247.

13.

Galenus t. V. p. 615. ed. Basil., XII. p. 376. ed. Chart., de voce *ἀέτωμα* sive *ἀετὸς οἴκου*. — *Καὶ Εὐρ. ἐν Ὑψιπύλῃ φησὶν*

Ἰδοὺ, πρὸς αἰθέρ' ἐξαμιλλῆσαι κόραις,
γραπτοὺς ἐν αἰετοῖσι προσβλέπων τύπους.
Age, aetherem oculis intueri enitere,
effigies spectans sculptas in fastigiis!

ll. — *κόραι, γραπτοὺς .... οἷσι προσβλέπειν* bene Matth. nota *κόραις*, Valck. Diatr. p. 214. *ἐν αἰετοῖσι*. nos *προσβλέπων* reponendum esse existimavimus. Incertum, quis cui haec dixerit.

14.

Harpocration. *Ἀρκτεῦσαι: Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ Φρυνίχου θυγατρὸς, εἰ γνήσιος, τὸ καθιερωθῆναι πρὸ γάμων τὰς παρθένους τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Μουνυχίᾳ ἢ τῇ Βραυρωνίᾳ. τὰ δὲ συντείνοντα εἰς τὸ προκείμενον εἴρηται παρά τε ἄλλοις, καὶ Κρατίνῳ ἐν τοῖς Ψηφίσμασιν. ὅτι δὲ (αἱ) ἀρκτευόμεναι παρθένοι ἄρκτοι καλοῦνται, Ε. Ὑψιπύλῃ.* cf. Bekker. Anecd. p. 444, 32., Bachmann. Anecd. I. p. 143, 25.

Digitized by Google

15.

Hesych. *Ἀναδρομαί: αὐξήσεις, βλαστήσεις. E. Τψ.*

16.

Bekker. Anecd. p. 93, 26. *Ἐκδημία: οὐ μόνον ἀποδημία. E. Τψ.* Hoc vult, eandem rem et *ἀποδημίαν* dici, et, rarius quidem, *ἐκδημίαν*.

17.

Ibidem p. 109, 15. *Νεαρός: ἀντὶ τοῦ νέος. E. Τψ.*

Probabiliter Zirndorfer. De Chronol. fab. Eurip. cap. XIII. et p. 121. hanc tragoediam una cum Antiope et Phoenissis Ol. 92, 2., ante Chr. nat. 410. (411.), actam esse putat.

LIII. *ΦΑΕΘΩΝ.*

Notum omnibus vel ex Ovidii Met. libris I. et II. fabulae argumentum. fragmenta nostra memoria incrementum ceperunt repertis in codice membranaceo epistolarum Pauli apostoli olim Claremontano, nunc Parisiensi 107., foliis duobus, in quibus Phaëthontis reliquiae quaedam scriptae erant litteris majusculis, sed superinducta alia scriptura. earum reliquiarum apographis Henrici Hasei et Imm. Bekkeri cum alii usi sunt, tum inprimis H. Opusc. vol. III. et W. libro german. de graecis tragoediis p. 594. — 611., quos fere in illis emaculandis atque ordinandis secuti sumus, exactis tamen eorum scripturis ad Haseanum apographum, lithographice expressum in ed. Matthiaei, a quo apographo Matth. Bekkeri nonnullis in locis multum discrepare dicit, nec tamen esse quod quis credat, virum doctissimum, quae legi non potuerint, de suo tacitum supplevisse. additamenta ejusmodi laxiore genere litterarum distinximus, non modo cum imperitia socordiaque hominum, sed etiam cum blattis et lixivio pugnantes.

At malo male sit tenebrioni,
si male est apud Inferos malignis,
qui truncavit opus bonum poëtae!

Ingeniose Goetheus hanc tragoediam restituere conatus est in libro inscripto „Kunst und Alterthum“ IV, 2. et VI, 1., oeconomia quidem diversa ab ea, quae placuit Euripidi. de qua W. p. 595.: „Eurip. hat die Gedankenwesen der Fabel, wie er zu thun pflegt, in gewöhnliche Menschen umgebildet und das Wunderbare soviel als möglich zurückgeschoben; dagegen aber der Handlung einen durchaus idealischen Raum angewiesen, am Okeanos, wo die Aethiopen mit ihrem Könige Merops, Bewohner der okeanischen Gefilde (fr. 4.), ganz nahe sind dem heissen Palaste des Helios (fr. 2, b, 9.), wie einem vornehmern Nachbarhause. Eos' und der

Digitized by Google

Sonne Pferdestallung nennen die schwarzen Anwohner das Land (fr. 1, a.), wo übrigens dem Namen der Aethiopen zu Trotz die Sonne nicht brennend, die Luft lieblich gemässigt ist (fr. 1, b.). — Die Täuschung, deren dieser Dichter sich befliss, gewann hierdurch: denn eine Wundersage nimmt um so mehr Glauben in Anspruch, je dreister sie auf eine bestimmte Oertlichkeit angewandt erscheint. So brauchte nur die einzige Fiction eines unbekannten Landes zugegeben zu werden; alles Andere in der Darstellung selbst, Personen, Verhältnisse, Anstalten, war natürlich und gewöhnlich" etc. Aliter Aeschylus in Heliadibus.

Prologum egisse videtur Clymene, Oceani filia, Meropi regi in matrimonium data, fingiturque res fabulae fieri eo ipso die, quem Merops nuptiis Phaëthontis cum aliqua dea (Oceani, ut conjicias, filia) celebrandis constituerat. quas nuptias vel solo vertendo (fr. 2, c.) fugientem filium metu, ne obnoxius deae fiat mortalis, bonum animum habere jubet mater, quoniam ipse divino genere ortus sit; quam rem exploratum suadet ut ad Solem proficiscatur et donum aliquod ab eo petat pro pignore clarorum natalium, quale donum sibi olim promisisse ait deum amatorem. igitur ille petit currum Solis etc.

Ex prologo.

1, a.

Strabo l. p. 33. ed. Casaub., p. 58., 59. Almel. Ὁ Εὐρ. ἐπὶ (ἐν) τῷ Φαέθοντι τὴν Κλυμένην φησὶ

— δοθῆναι Μέροπι τῆσδ' ἄναχτι γῆς,
ἣν ἐκ τεθρίππων ἁρμάτων πρώτην χθόνα
Ἥλιος ἀνίσχων χρυσέᾳ βάλλει φλογί·
καλοῦσι δ' αὐτὴν γείτονες μελάμβροτοι
Ἕω φαεννὰν Ἡλίου θ' ἱπποστάσεις.

Νῦν μὲν δὴ κοινὰς ποιεῖται τὰς ἱπποστάσεις τῇ τε Ἠοῖ καὶ τῷ Ἡλίῳ· ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς πλησίον αὐτάς φησιν εἶναι τῇ οἰκήσει τοῦ Μέροπος, καὶ ὅλῃ γε τῇ δραματουργίᾳ τοῦτο παραπέπλεκται, οὐ δήπου τῆς κατ' Αἴγυπτον Αἰθιοπίας ὄδιον ὄν, μᾶλλον δὲ τῆς παρ' ὅλον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα διηκούσης παραλίας. Primum horum versuum Seb. Jan. Ever. Rau Epistola de Euripidis Phaëthonte, edita Lugduni Bat. a. 1832., restituit ponendo

Αἰθιοπίδος δοθεῖσα τῆσδ' ἄ. γῆς.

nobis verisimilius videtur Κλυμένη δοθεῖσα Μέροπι etc., quae exceperint ipsum initium dramatis hujusmodi

Ἥκω λιποῦσα κλεινὰ βασιλείων δόμων.

in Strabonis autem verbis ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς — Μέροπος hoc vel simile quiddam latere puto

αἱ πλησίον μὲν Μέροπος ἵδρυνται στεγῶν.

E colloquio Clymenes cum Phaëthonte.

Digitized by Google

1, b.

Stob. Eclog. phys. p. 157., Vitruv. IX, 1, 13. ed. Schneider.

Θερμὴ δ' ἄνακτος φλὸξ ὑπερτέλλουσα γῆς
καίει τὰ πόῤῥω, τἀγγύθεν δ' εὔκρατ' ἔχει.

Ita Valck. Diatr. p. 32., cum *καίει τὰ π., τὰ δ' ἐγγὺς εὔκρατ' ἔχει*, legeretur apud Vitruvium, qui solus versiculum servavit, jam a Barnesio huc relatum.

2, a.

Eustath. ad Odyss. *ν'*, p. 502, 32. = 1731, 54. — *Ἡ δὲ τοιαύτη προὶξ ὅτι καὶ φερνὴ λέγεται, δηλοῖ, φασὶν, ἐν Φαέθοντι Ε. εἰπών*

(*Φ.*) *Ἐλεύθερος δ' ὢν δοῦλός ἐστι τοῦ λέχους,*
πεπραμένον τὸ σῶμα τῆς φερνῆς ἔχων.

senex Plautinus Asinar. 72.: „Argentum accepi: dote imperium vendidi" etc.

2, b.

Stob. 91. p. 507.

(*Φ.*) *Δεινόν γε τοῖς πλουτοῦσι τοῦτο δὴ μφυτον,*
σκαιοῖσιν εἶναι. τί ποτε τοῦδε ταὔτιον;
ἆρ', ὄλβος αὐτοῖς ὅτι τυφλὸς συνηρετεῖ,
τυφλὰς ἔχουσι τὰς φρένας καὐτοὶ τύχῃ;

vulgo *Δεινόν γε· — τοῦτο δ' ἔμφυτον — τί ποτε τούτου* (glossema *κἀκόμετρον*) *ταὔτιον; — συνηρεφεῖ* (*τ* et *φ* confusis, ut Aeschyl. Suppl. 780. nostrae ed. possis etiam *συνηρετμεῖ*, ut Soph. Aj. 1241. [1329.] *συνηρετεῖ* posuit etiam Meinek. Philol. Exercit., a. 1843. ed., p. 38.) — *τὰς φρ. καὶ τῆς τύχης.*

2, c.

Stob. 38. p. 230.

(*Φ.*) *Ὡς πανταχοῦ γε πατρὶς ἡ βόσκουσα γῆ.*

2, d.

Codex Paris. folio 162. verso.

— —

(*Κλ.*) *Μνησθεῖσ' ὅ μοι ποτ' εἶπεν οὐ μάτην θεὸς,*
„Αἰτοῦ γ', ὃ χρῄζεις, ἔν· πέραν γάρ τοῦ καλὸν
λαβεῖν σε·" κἂν μὲν τυγχάνῃς ὢν εἶ δέων,
θεοῦ πέφυκας· εἰ δὲ μή, ψευδὴς ἐγώ.

Versu 1. Hartung. l. c. ad 3, a, recte *Μνησθεῖσ'* pro *Μνησθείς*: neque enim ejus rei meminisse poterat Phaëthon, quam adhuc nesciebat. codex — *ειπε ΟΥΜΑ* ..... Bekker., quem per omnia hic sequitur Matth., et H. *εἶφ', ὅτ' εὐνάσθη θεός.* 2. liber

Digitized by Google

ΑΙΤΘΤΙΙ*) ΧΡΗΖΕΙCΕΝΙΤΕΡΑΙΓΑΡΠΟΚΑΙ$^{\alpha^-}$. 3. — ΚΑΝ Μ<ΙΙΙΤΙΧΑΛΠΙΩΔ ΩΝ. Bekk. αἰτοῦ τι χρ. ἔν· πέρα γὰρ οὐ θέμις λ. σε. κἂν μὲν τυγχάνῃς ε.... idem in margine: „ἐτητύμως?“ Herm.: τυγχ., σάφ' ἴσθ' ὅτι θ. πέφ., ceterum sequitur Bekkerum.

2, e.

Ibidem.

(Φ.) Πῶς οὖν πρόσειμι δῶμα θερμὸν Ἡλίου;
(Κλ.) Κείνῳ μελήσει σῶμα μὴ βλάπτειν τὸ σὸν,
ἐπεὶ πατὴρ πέφυκεν. (Φ.) Οὐ κακῶς λέγεις.
(Κλ.) Σάφ' ἴσθι· πεύσει δ' αὐτὸς ἐν χρόνῳ τορῶς.

V. 3. ἐπεί. praeter necessitatem viri docti εἴπερ. Οὐ κ. λ. ita codex apud Matth. et W. H.: Οὐκ ἄλλως λέγεις. 4. iidem editores: πεύσῃ δ' αὐτὸ τῷ χρόνῳ σαφῶς. codex ΠΕΤCΗ Δ ΑΤΤΟΤC ΧΡΟΝΩ. τορῶς verisimilius videtur forte intercidisse post χρόνῳ.

Ibid.

(Φ.) Ἀρκεῖ· πέποιθα γάρ σε μὴ ψευδῆ λέγειν.
ἀλλ' ἕρπ' ἐς οἴκους· καὶ γὰρ οὐκ ἄλλως ἅμα
δμωαὶ πελῶσιν, αἳ πατρὸς τό τ' ὄβριμον
σαίρουσι δῶμα, καὶ λιθοβλήτους θρόνους
καθ' ἡμέραν φοιβῶσι, καὶ πανιμέροις
ὀσμαῖσι θυμιῶσιν εἰσόδους δόμων.
οὗταν ὑπνώσω, πρὶν δὲ βασιλείου πατρὸς
πύλας ἀμείψῃ καὶ λόγους γάμων περὶ
λέξῃ πρὸς ἡμᾶς, Ἡλίου μολὼν δομοὺς
τοὺς σοὺς ἐνάξω, μῆτερ, εἰ σαφεῖς, λόγους.

V. 2. codex: — ΟΙΚΟΤCΚΑΙΠΑΙΑΔ ΩΑΜ$^{\alpha^v}$. forte perierit, ut factum interdum scimus, particula negativa. Matth. hoc et reliquis versibus: καὶ γὰρ αἳδ' ἔξω δόμων δμ. πεμπῶσιν, αἳ πατρὸς .. τας γάμους σαίρ. δῶμα, καὶ δόμων κειμήλια κ. ἡμ. φ., κἀπιχωρίοις ὀσμαῖσι — δόμων, ὅταν δ' ὕπνου γεραιὸς ἐκλιπὼν πατὴρ πύλας — τοὺς σοὺς ἐλέγξω, μῆτερ, εἰ ψευδεῖς λόγοι. codex autem v. 3. — 10. ΔΜΩΑΠΙCΤΩCΙΝΑ$^{\alpha^1}$Ι ΠΑΤΡΟCΙΟΙΑΩΡΙΜ$^{\alpha^1}$Ι CΑΙΡΟΤCΙΔΩΜΑΚΑΙΔ ..... ΚΑΘ ΗΜΕΡΑΝ ΦΟΙΒΩΟ. ΠΑΝΧΗΜΕ$^{\alpha\alpha\alpha}$ ΟCΜΑΙCΙΟΤΜΑΙΙΕΙΝ\ ..... ΟΤΤΑΝ ΤΙΠΝΩΙC ..... ΠΤΑΑCΑΜΕΡΨΗΚΑΙΔΟΤ ..... ΔΕΞΗ ΠΡΟCΗΜΑC ΗΛΙΟΤΜΕΝΩΝ ΔΟΜ$^{\alpha\alpha}$ ΤΟΤCΕΟΤC ΑΙΚCΟΜΗΙCΡΘΙΕΑ ΦΑC ..... α^v v. 2. rubro colore pictum est; cujusmodi alia quaedam, a correctore allita, omisi, ne molestiam crearem typographis.

*) Hae lineae frequentes in codice reliquiae sunt litterarum, quibus reliquiis scalprum vel liquor acidus invito librario pepercit.

Digitized by Google

v. 3. **πελῶσιν, πελάζουσιν,** verbum activum pro neutro, ut Aeschyl. Cho. 342., Soph. Phil. 622. et alias. Chorum famularum regis accedere dicit Phaëthon, nuptias suas cantu celebraturum. 7. **οὗταν.** i. e. **οὗτοι ἄν.** 10. **ἐνάξω** est verbum juris, scripturae libri similius quam **ἐλέγξω.** videtur **Ē** (**EN**) excidisse post **TOTCEOC.** notandum **AIKCO** pro **ΑΞΩ.**

Chorus parodo.

3, a.

Codex Paris.

(στροφὴ α'.)

. . . . . .

κατα γαν a manu correctoris.

. . . . **α** ab eadem.

. . . . . .

Μέλπει δὲ δένδρῳ κλεινὰν ἀηδὼν asynart., 2. i. h.
ἁρμονίαν ἑτερευουμέναν asynart., dact. d. h. et cret.
ἀὐτῶν, Ἴτυν, Ἴτυν ὀδυρομένα. dochm.

(ἀντιστρ. α'.)

συρίγγεσσι δ' ἀφ' ἑστίας glyc.
κινοῦσιν πολύμνας ἐλαταί· glyc. polysch.
ἐξέγρονται δ' εἰς βοτάνας sim.
ξανθᾶν πώλων συζυγίαι· sim.
ἤδη δ' εἰς ἔργα κυναγοὶ στείχουσιν ἠροφόνοι· asynart., anap. par. et sim. catal.
παγαῖσίν τ' ἐπ' ὠκεανοῦ μελιβόας κύκνος ἀχεῖ· pri.

(στροφὴ β'.)

ἄκατοι δ' ἀνάγονται ὑπ' εἰρεσίας, anap. d.
ἀνέμων τ' εὐαέσσιν ῥοθίοις,
ἀνὰ δ' ἱστι . . . . . .

codex **ΔΕΝΔΡΩΝ ΚΛΕΙΝΗΝ ΔΗΔΩΝ ΑΚΜΟΝΙΑΝ ΙΤΟΡΕΤΟΜΕΝΑΤΘΩΝ ΙΤΙΝΙΤΤΝΝΟΔΤΟΡΑΜΑΙ ΕΤΡΙΠΘCΔΟΕCΤΙΑΝ — ΕΛΑΙΑΙ ΕΓΡΟΝΤΑΙΔΕΙΒΟΤΑΝΑΙ[c] — CTNZHTAI —— ΠΗΓΑΙCΤΕΠ — ΜΕΛΙΔΤΑC — ΑΓΕΙ ΑΚΟΝΤΟΙΔΑΝΑΓΟΝΤΑΙΤΠΕΙΡΕΗ ΑΝΕΜΟΝΤ** (hoc rubro colore scriptum est, sed item uncialibus litteris. sic etiam **ΡΟΘΙ.**) **ΕΤΑΙCΙΝΡΟΘΙΟΙC. ἀνὰ δ' ἱστι.** haec desunt in apographo Has., neque dubium nobis est quin reliqua sint ex nota marginali, cum aliquis iis, quae sequuntur, **σινδὼν** etc., adscripsisset Homeri verba Il. **α'**, 480. **ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν.** certe **ἀσύστατα** sunt cum illis, nec ferenda ob tautologiam. Matth. **Μ. δὲ δένδρεσι λεπτὰν ἀηδ. ἁρμ. ὀρθρευομένα γόοις Ἴτυν Ἴτυν πολύθρηνον. σύριγγας δ' οὐριβᾶται** (?) **κινοῦσιν π. ἐ. ἔγρονται δ' εἰς βοτάναν — συνζυγίαι. — πηγαῖς τ' ἐπ' Ὠκεανοῦ — ἀχεῖ. ἄκοντοι** (Matth. nota, item Dind. et Hartung.

Digitized by Google

[Versuch einer Anordnung der Bruchstücke von des Eur. Trag. Phaëthon, Rhein. Mus. 1837, p. 573—590.]: *ἄκατοι.*) *δ' ἀν.* — *εὐαέσιν* —. V. 2. *ἁρμ. ἑτ. ἀϋτῶν*, harmoniam diversam seu variata sonis, qualis est cantus lusciniae. versus 4. et 5., 6. et 7., satius fuit conjungi, ne sententiae divellerentur; sed nolui irritare crabrones.

3, b.

σινδὼν δὲ προτόνων ἐπὶ μέσον πέλασε. dochm.

(*ἀντιστρ. β'.*)

τὰ μὲν οὖν ἑτέροισι μέριμνα μέλει, anap. d.
κοσμεῖν δ' ὑμέναιον δεσπόσυνον ἐμὲ καὶ asynart., anap. h. et dochm.
τὸ δίκαιον ἐλᾷ, καὶ ἔρως ὕμνων. anap. d.
5 *δώμασιν γὰρ ἀνάκτων εὐαμέροισιν προσιοῦσαι* asynart., pher. cat. et glyc. pol. h.
μολπαὶ θρασέ' ἀνύουσ' ἐπιχάρματα dochm.
εἰ δὲ τύχα τι τέκοι βαρὺ βαρεῖα, asynart., dochm. et i. h.
φόβον ἔπεμψεν ὠδαῖς. ithyph.

(*ἐπῳδός.*)

ὁρίζει δ' ἀρχὴν τὸ φάος γάμων τελείων·
10 *τὸ δὴ πόνου τε καὶ ἔργων* anacr.
λησμοσύνᾳ προσέβαν ὑμέναιον ἀεῖσαι dact. pent.
φίλον φίλων δεσποτᾶν. asynart., i. et cret.
θεὸς ἔδωκ' εὖ Χρόνος, ἔκρανε λέχος ἐμοῖσιν ἀρχέταις· t. t. c.
ἴτω τελεία γάμων ἀοιδά! asynart., 2. i. h.

liber Paris. *ΠΡΟΤΟΝΟΝ — ΠΕΛΑCΕ^ι ΜΕΡΙΜΝΑΠΕΛΕΙ* (*M* et *Π* confusis, ut saepius) *ΚΟCΜΟΝΥΜΕΝΑΙΩΝΔΕCΠΟCΥΝ^εχῶ* (haec a manu secunda. asteriscis indicatur, *εχ* delendum esse, ut legatur *ΔΕCΠΟCΥΝΩΝ.*) *ΕΜΕΚΑΙΡΟΔΙΚΑΙΟΝΕΑΙΕΙ* (hoc ortum puto ex *ΕΛΑΙ.*) *ΚΑΙΡΩC ΥΜΙΝ ΔΜΩCΙΝΓΑΙΑΝΑCCΩΝ* (litteris *CC* superscriptum rubro colore *κ τ*) *ΕΙΑΜΕΡΟΙΠΡΟCΙΟΥCΑΙ ΜΟΛΠΑΙ ΟΡΑCΕ ΑΜΥCΕΠΙΧΑΡΜΑΤΑ ΕΙ ΔΕ ΤΥΙΧΑΤΗΕΚΙΙΙ ΒΑΡΥΝ ΒΑΡΕΙΑΦΟΒΟΝΕΠΕΜΨΕΝΩ^αιc. ΟΡΙΖΕΙ ΑΡΧΕ ΤΟ ΦΑΟC ΓΑΜΩΝΙ·* (*I* in *T* mutatum a correctore) *Λ^ον ΤΟΛΗ ΠΟΙΟΥΙΥ ΚΑΤ ΕΕΡΩ. ΛΗCΕΜΝΟΝΑ ΠΡΟCΕΒΑΝ ΥΜ. — ΔΕCΠΟΤΑΝ ΘΕΟC ΕΔΩΚΕΙ ΧΡΟΝΟC ΕΚΡΑΝ^ε ΑΕΧΘΕΣ* (*ΛΕΧΟC: τῷ C* correxit librarius mendosum *E.*) *ΕΜΟΙCΙΝΑΡΧΕΙΑΙC ΙΩ* (correct. *ΙΤΩ*) *ΤΕΛΕΙΑ ΓΑΜΩΝ ΑΙΔΑ* (correct. *ΑΟΙΔΑ*). Matth. — *πρόγονον* (H. *πρότονον* et *πελάσσει.*) — *πελάσει.* — *πέλει κοσμεῖν·* (H. *κῶμον δ' ὑμεναίων δεσποσύνων* — *τὸ δίκ. ἄγει* —) *ὑμεναίῳ δὲ δεσποσύνων* (?) — *τὸ δίκ. ἐάγει* (?) *κ. ἔρως ὑμνεῖν· δμωσὶν γὰρ ἀνάσσων εὐάμεροι προσ. μ. θράσους αἴου σ' ἐπιχάρματα εἰ δὲ* — *βαρὺν* —

ἔπεμψεν οἴκοις. (H. θράσος αὔξουσ' ἐπὶ χάρματ'· εἰ δὲ —. φόβον ἔπεμψεν οἴκοις, mittere solet domibus angorem? imo pellere solet molestiam, τὸ βαρὺ, cantu. cod. Ωαις pro ΩΔΑΙC.) ὁρίζεται δὲ τὸ φάος γάμων τέλος. τὸ δή ποτ' εὐχαῖς ἐγὼ λισσομένα προσέβην — θεσπ. θεος ελω κεχχρονος εκρανε (sic) — ἀοιδά. H. et ejus vestigiis fere insistens Hartung., sicut omnino Dind., haec in duas strophas totidemque antistrophas et epodum distribuerunt, quod indicavi παρενθέτως. ceterum vide ipsorum scripta. v. 13. εὖ, τὸ εὖ. Aeschylus Suppl. 621. nostrae ed. Προμαθέως εὖ κοινόμητις ἀρχά. Sopater Athen. 119, a.

Μενδήσιός θ' ὡραῖος ἀκρόπαστος εὖ
ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός. —

ἔκρανε — ἀρχ. asyndeton epexegeticum.

3, c.

———

Ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεῦσι πόλεως anapaesti.
κῆρυξ θ' ἱερὸς καὶ παῖς Φαέθων
βαίνουσι, διπλοῦν ζεῦγος, ἔχειν χρὴ
στόμ' ἐν ἡσυχίᾳ·
περὶ γὰρ μεγάλων γνώμας δείξει
παῖς ὑμεναίοις, ὡς φησι, λεχῶν,
ζεύξει νύμφης τε λεπάδνοις.

codex — ΒΑCΙΛΕΥCΙΠΟΛΙΤΩ (πολιτῶν, interpretatio vocis genuinae πόλεως.) — ΚΑΙΠΙCΦΑΕΘΩΝ ΒΑΙΝΟΥCΙΝ ΤΥ (corr. ΔΙ) ΠΛΟΥΝ — ΠΑΙΔΥΜΕΝΑΙΟΙCΩCΦΗCΙΔΕΙΩΝ — ΝΥΜΦΗCΔΕ (corr. ΤΕ) ΔΕΠΑΑΝΩΙC. Matth. — βασιλεὺς (?) πρὸ δόμων (?) — τριπλοῦν (?) ζ. — παῖδ' ὑμ., ὡς φ., λέγων (frustra corrector θέλων) — νύμφης τε —. ζεύξει, περὶ ξ. ordo: δείξει γὰρ παῖς, ὡς φησι, γνώμας περὶ ὑμεν. μεγάλων λεχῶν, ζεύξέι τε λεπ. νύμφης.

Praeco.

4.

Ὠκεανοῦ πεδίων οἰκήτορες, εὐφαμεῖτ', ὦ, hexam. dactyl.
σκιρτοπόδαι τε δόμων ἀπαείρατε! ὦ· ἴτε, λαοί!
κηρύσσω δ' ὁσίαν βασιλέων, ἂν ἄϊον, αὐδάν,
εὐτεκνίαν τε γάμοις, ὧν ἐξοδίας ἕνεχ' ἥκον,
παιδὸς πατρός τε τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ λέχη iambi sen.
κρᾶναι θελόντων. ἀλλ' ἀκὴν ἔστω λεώς.

codex — ΕΤΦΑΜΕΙΤΩ CΚΙΩΠΟΙ ΤΕ ΔΟΜΩΝ ΑΠΑΕΙΡΑ (correct. Pε) Iᶜ ΩΙ (corr. Τ) ΛΑΟΙ — ΒΑCΙΛΗΙΟΝ ΑΥΙΩΔ ΑΥΔΑΝ — ΓΑΜΟΔ (Δ littera transversâ et asterisco subscripto notatum est) ΩΝ ΕΞΟΔοc ΑΔ ΕΝΝΕΧ' ΗΔ (corr. Ξ) ΕΙ —

Digitized by Google

ΠΑΤΡΟΣΤΕΠΙΔΕΝΗΜΕΡΑΙΔ'τη — ΑΔΔΑΤΗΔ (*τῷ ΤΗΔ* corrector superscripsit *σῖγ'*, sed *K* et *T* saepius confusa sunt, quae origo mendae.) *ECTΩ Δ*^{ab}. Matth. — *σὺφαμεῖτ' — ὦ, ἐκτόπιοί τε δόμ. — βασιληιον αντωδανδαν — ὧν ἔξοδος ἅδ' ἕνεχ' ἥκει — ἀλλὰ τηδ' ἔστω λ.*

Verbo *κρᾶναι* praescriptum in codice *Μεροψ*, et ad dextram sub hoc versu, spatio relicto:

— — *ΕΙΓΑΡΕΤΔΕΓΩ*,

i. e. *Εἰ γὰρ εὖ λέγω*, vel potius *Εὖ γὰρ οἶδ' ἐγὼ*, quae dixisse videtur Merops, incertum qua sententia. certe ad haec spectat nota illa personae.

Ex narratione Nuntii de casu Phaëthontis.

5.

Πυρὸς δ' ἐριννὺς ἐν νεκρῷ 'στηρίζετ' οὖν
ζῶσ', εἶτ' ἀνιεῖσ' ἀτμὸν οἷον ἐξ ἱπνοῦ.

MS. *ΠΤΡΟCΘΕΡΙΝΤCΕΝΝΕΚΡΟΙCΘΕΡΗΙΟΝ ΖΩCΑΠΑΝ* (hoc prius *H* scripserat librarius) *HICI ΑΤΜΟΝ ΕΙΞ* (hoc transversa linea notatum est, tanquam expungendum) *ΩΝ* ..... Matth.

πυρος Θερινυς ἐν νεκροῖς θερηνυαι
ζωσα ηδ ἀνίησι ἀτμὸν εμφανη (?)

H. et Dind.: *Πυροῦσσ' Ἐριννὺς ἐν ν. θερήϊον ζῶσ' ἥδ' ἀνίησ' ἀτμὸν ἐμφανῆ* ...., in quibus *θερήϊον* pro *θέρειον* abhorret a sermone iambicorum. tum repudiandum *νεκροῖς*, siquidem unus hic dicitur mortuus, nec ferendus pluralis propter ambiguum. abiit *ΝΕΚΡΩΙ* in *ΝΕΚΡΟΙ*, *C* autem ad sequens vocabulum pertinet, scripsitque, opinor, librarius indoctus, similia permiscens, ut solet, *CΘΕ* pro *CΤΗ*. *ἐριννὺς* figurate dictum est pro pernicie. Aeschylus Sept. ad Th. 70. *ἀρά τ' ἐριννὺς*, ubi schol. *ἐριννύς: φθοροποιή* (*φθοροποιός*). Soph. Antig. 567. nostrae ed.: *λόγου τ' ἄνοια, κ. φρενῶν ἐριννύς*. ipse E. Or. 1348. — *ὄμμα — δυσελένας ξεστῶν περγάμων Ἀπολλωνίων ἐριννύν*. si divinavimus, ignis furorem ex corpore Phaëthontis emicuisse ait vigentem, dein emisisse fumum, velut ex fornace.

6.

Clymenes oratio Phaëthontis cadavere conspecto.

Ἀπωλόμην! Οὐκ οἶσετ' εἰς δόμους νέκυν;
τί δ', εἰ πόσις μὲν νῷν ἕπεισ', ὃς αἰόλα
λίαν ἀϋτεῖ, παρθένων ἡγούμενος;

liber; *ΑΠΟΔΟΜΗΝ ΟΥΚ ΟΙCΕΙCΙΕ ΔΟΜΟΥ.... ΤΙΘΕΙC ΠΟCΙC ΜΕΝΟΝ.... ΑΙΟΑΙΔΙΑΝ ΑΥΙΕΙΠΑΡΘΕΝΟΝ....* mire Matth.: — *νέκυν;*

ποσις ποσις μολπαισιον (?) *γαμηλίους*
μολπαῖς ἀϋτεῖ παρθένοις ἡγ.

Digitized by Google

„Notabile est," inquit, „patrem ipsum, vel qui patris certe vices gerit, hymenaeum canere et chorum puellarum ducere." Danaus apud Aeschylum Danaïdibus, p. 24. nostrae ed.

Κἄπειτα δ' εἶσι λαμπρὸν ἡλίου φάος,
ἕως ἐγείρω πρευμενεῖς τοὺς νυμφίους
νόμοισι θέλγων σὺν κόροις τε καὶ κόραις.

quod W. annotavit appendice scripti Hartungiani. matres quidem in nuptiis liberorum occupatas fuisse, nemo ignorat. v. Phoeniss. 311. nostrae ed.

Eodem pertinent fragm. 7. et 8.

7.

Matth.

„οιθασσεουσουμολγον ἐξομόρξετε,
εἴ πού τίς ἐστιν αἵματος χαμαὶ πεσών;
ΕΠΕΙΙΕΤΕΑΙΑΑΜΩΔες κρύψω δὲ νιν
ξειστοῖσι (?) θαλάμοις, ἔνθ' ἐμῷ κεῖται πόσει
χρυσὸς, μόνη δὲ κλῇθρα ἐγὼ σφραγίζομαι.

hinc Herm.

οὐ θᾶσσον; οὐκ ἄμολγον ἐξ.,
— —
ἐπείγετ', εἶα, δμωῖδες. κρύψω —
ξεστοῖσι —
—— *κλῇθρ' ἐγὼ σ.*

„„*Ἄμολγος*, quidquid turbidum est, significat;"" inquit Herm.; de quo mihi non constat. vid. Buttmann. Lexilog. II. p. 43. seqq." Ponendum censeo *ἄμοργον* sensu tropico; quare additum est *αἵματος*. v. Schneider. lex. gr. v. *ἀμοργός*. ρ et λ non semel confusa, et hic quidem similitudo vocabulorum fraudi fuerit librario. praeterea malim *οὐ θᾶσσον οὖν ἄμοργον ἐξ*. Haseanum apographum nihil praeter initium horum ostendit *ΟΙΩ*.

8.

Matth.

Ὦ καλλιφεγγὲς ἥλιε, ὡς μ' ἀπώλεσας
καὶ τόνδε. ἀπόλλων δ' ἐν βροτοῖς ὀρθὸς καλῇ,
ὅστις τὰ σιγῶντ' ὀνόματ' οἶδε δαιμόνων.

liber Paris. haec tantum habet

ΩΚΑΛΛΙΩ .....
ΚΑΙΡΟΝ .....
ΟCΜΕΤΑCΠΩΝΤΑ ....

ex quibus non spreverim elegantius dicta ὃς *μὲν* versu 3. bene H. — *καὶ τόνδ'· Ἀπόλλω δ' ἐν β. σ' ὀρθῶς καλεῖ* etc. *τὰ σιγῶντα, τὰ σιγώμενα*, tacita vulgo nomina deorum, nec nisi mystis cognita. Jul. Firmicus Astrol. I. 7.: „Cum ignotis (imo „ignaris.") hominibus Orpheus sacrorum ceremonias aperiret, nihil

Digitized by Google

aliud ab iis, quos initiabat, in primo vestibulo nisi jurisjurandi necessitatem [et] cum terribili quadam auctoritate [religionis] exegit, ne profanis auribus inventae ac compositae religionis secreta proderentur." cf. Wegscheideri librum, a. 1805. editum, de Graecorum mysteriis. Annotavit Matth., versus 1. et 2. afferri a Macrobio Sat. I, 17. et scholiaste Euripidis Or. 1373. Macrobius: „Alii (Solem) cognominatum Apollinem putant *ὡς ἀπολλύντα τὰ ζῶα:* exanimat enim et perimit animantes, cum pestem intemperie caloris immittit, ut E.. in Phaëthonte *Ὦ χρυσοφεγγὲς Ἥλι', ὡς μ' ἀπώλεσας, Ὅθεν σ' Ἀπόλλων' ἐμφανῶς κλήζει βροτός.* schol. (mendose): *Ὦ καλλ. Ἥλιον, ὥς μ' ἀπ. Καὶ τοῦδ' Ἀπόλλων οὕτως εἰ κλήζει βροτοῖς.* — „Apollinis cum Sole confusi hoc antiquissimum exemplum est, atque adeo, ni fallor, apud antiquos scriptores, i. e. eos, qui ante Alexandri M. tempora vixerunt, unicum." Matth.

9.

Plut. Sympos. IV, 2., p. 665, c, de non tangendis nec rite sepeliendis iis, qui fulmine tacti exspirassent. *Πολλοὶ γὰρ οὔτε καίουσιν (αὐτοὺς), οὔτε κατορύττουσιν, ἀλλ' ἐῶσι περιφράξαντες, ὥστε ὁρᾶσθαι τοὺς νεκροὺς ἀσήπτους ἀεὶ, τὴν Εὐριπίδου Κλυμένην ἐλέγχοντες ἐπὶ τοῦ Φαέθοντος εἰποῦσαν*

— — Φίλος δέ μοι
ἄλουτος ἐν φάραγγι σήψεται νέκυς.

Ita haec legenda sunt opinor, nec propaganda librorum menda *ἀλλ' οὗτος*, quae Musgrav. correxit, *φάραγξι σήπεται.* futurum esse ait, ut cari filii corpus illotum in rupe sive antro aliquo putrescat, splendido monumento privatum. v. interpretes ad Eurip. Suppl. 907. (934.) — 913.

10.

Idem Consol. ad uxorem, p. 608, d, e. *Ἀλλὰ δέδια πάλιν μὴ συνεκβάλωμεν τῷ λυποῦντι (?) τὴν μνήμην, ὥσπερ ἡ Κλυμένη λέγουσα*

— Μισῶ (δὲ τοῦδ') εὐάγκαλον
τόξον, κρανείας, γυμνάσιά θ', ὡς οἴχετο.

τῷ λυποῦντι. dubito, quid hoc sibi velit. intelligerem *τῷ λιπόντι*, „ei, qui nos deseruit," mortuo, vel absenti. *λιπόντι* per se dictum fuerit, ut Hel. 1098. nostrae ed. 1098. *οὔποτ' ἔρις λείψει κατ' ἀνθρώπων πόλεις* etc. Euripidis priore versu recepi commodum Heathii supplementum. altero codd. vitiose — *γυμνάσια δ' οἴχοιτο.* scripsi *οἴχετο* pro *ᾤχετο*, sed etiam hoc facile admitto. v. Matth. gramm. §. 168. 1. ed.

Chorus, hymenaeum canens, morte Phaëthontis adhuc celata.

Digitized by Google

11.

Liber Paris. apud Matth.

ΤΜΗΝ ΤΜΗΝ
ΤΑΝΔΙΟCΟΥΡΑΝΙΑΝΕΙΔΟΜΕΝ
ΤΑΝ ΕΡΩΤΩΝΠΟΙΝΙΑΝΤΑΝΠΑΙΦΡΝ (P et N litterae in unam conflatae sunt. additum signum breviatae vocis.)
ΓΑΜΗΛΙΟΝΑΦΡΟΔΙΤΑ
ΠΟΤΝΙΑΕΟΙΤΑΔΕΓΩΝΥΜΦΙΑcφᾶ
ΚΥΠΡΙΕCCΙΝ ΚΑΛΛΙCΤΑ
ΤΩΤΕΝΕΟΖΥΓΙCΤΩ
ΙΤΩΔΩΤΟΝΕΛΙΑΙΟΕΡΙΔΑΥΩΝ
CΩΝΓΑΜΩΝΤΕΝΕΑΝ
ΔΙΟΝΥCΟΝ .....
ΤΑCΔΕΠΟΛΕΩCΙΑ .. ΗΝΥΜΦΕΥCΙα
ΑCΤΕΡΩΙΟΙCΩΟΜΟΙCΙΧΡΥCΕΙΗΝ
ΑΡΧΕΟΝΦΙΛΟΝΑΦΡΟΔΙΤΑ
Ω ΜΑΚΑΡ .....
ΟCΘΕΑΝΤΗΔΕΤΕΙC
ΔΑΙΜΟΝΟCΑΘΑΝΑΤΟΙC
ΓΑΜΕΡΟCΔΙΑΠΕΥΡΟΝΑΪΑΙΑΝ
ΘΝΑΤΟCΤΜΝΗCΩΝ.

Hoc nos usi solo apographo (Haseanum dico apud Matth.) carmen haud ignobile ita restituere conati sumus.

Τμὴν, Τμὴν, i.
τὰν Διὸς οὐρανίαν ἀείδομεν, asynart., dact. d. h. et i.
τὰν ἐρώτων πότνιαν, troch. d. cat.
τὰν παρθένοις γαμήλιον Ἀφροδίταν. asynart., i. h. et chor. d. cat.
πότνια, σοὶ τάδ' ἐγὼ νυμφεῖ' ἐφῶ, sim. versui 2.
Κύπρι, θεῶν καλλίστα, dact. tr.
τῷ τε νεόζυγι σῷ πώλῳ· dact. tr. h.
τόν τε Λυαῖον ἐρίηρον αὔω, asynart., dochm. et i. h.
σῶν γάμων ταμίαν Διόννσον. Aeol. tetr.
τᾶς δὴ πόλεως ἰᾷ ἤδη anap. paroem.
νυμφεύετ', ἀστέρ' οἷον δόμοισι χρύσεον, gall.
ἀρχηγὸν, φίλον Ἀφροδίτᾳ! glyc. h.
Ὦ μάκαρ, ὅστε θεὰν κηδεύεις, dact. t.
δαίμονος ἀθανάτου σὺ dact. tr.
γαμβρὸς δι' ἀπείρονα γαῖαν anap. paroem.
θνατὸς ὑμνήσῃ! cret. d. catal.

horum versuum 4. Bekker.: *τὰν παρθενο ... ἀφροδίταν.* 5. *πότνια σοὶ τάδ' ἐγὼ νυμφιας ...* 6. *K. θεῶν.* 7. 8. *πωλω τὸν ἐν αἰθέρι κρύπτει·* i. (?) 9. *ἀγὸν μέγαν* pro *Διόννσον.* 10. *τῆσδε πόλ. βασιλη' νυμφεύεται.* 11. *ἀστερωτοῖσι δόμοισι*

Digitized by Google

χρυσέων. 13. ω μακαρων βασιλευς μειζωνστολβος (litteris ωνσ et ultima in ολβος linea subducta notatis) — τηλευσεις. 14. καὶ μόνος ἀθανάτων. 16. ὑμνήσεται.

H. v. 5. νυμφεῖ' ὀφείλω. 7. μονόζυγι. 8. πώλῳ, τὸν ἐν αἰθέρι κρύπτεις. 9 — 12.

σῶν γάμων γένναν·
ἃ τὸν μέγαν
τᾶσδε πόλ. βασιλῆ νυμφεύετε,
ἀστεροπόεσσιν δόμοισι χρυσέοις
ἀρχὸν, φίλον Ἀφ.
ὦ μάκαρ, ὦ βασιλέως μείζων ἔτ' ὄλβον (hoc videtur sphalma pro ὅλβου),
ὃς θεὰν κηδεύσεις,
καὶ μόνος ἀθανάτοις
γαμβρὸς etc.

quorum quae Bekker. suppeditavit, ea permirum est acies effugisse Haseorum. (adjuvit enim affinem in describendo codice clarissimus Haseus, bibliothecae Parisiensi regiae praefectus.) insunt autem in illis, quae vix probes, ὀφείλω, μονόζυγι, ἀστεροπόεσσι — χρυσέοις, quippe vel arbitraria, vel inflata et ταυτολόγα, pace virorum doctissimorum dixerim, tum μόνος et ἀθανάτοις. Etiam nobis hic illic excusanda est dubia codicis scriptura, velut v. 5. σφᾷ, 8. ΕΡΙΔ, 10. ΙΑ. quod dedimus, ἐφῶ, ab ἐφιέναι, sensu futuri accipiendum est, quam vim saepe habent conjunctivi, ut sit „tradam (tibi hanc sponsam)." vocabulo νεόζυγι, „recens jugato," fortasse Amoris et Psyches nuptiae significantur. 9. Bacchus non inepte promus nuptiarum appellatur, quippe amicus atque armiger amorum. Terent. Eun. IV, 5, 6.: Sine Cerere et Libero friget Venus. 11. ἀστ. — χρύσεον. Iliad. ζ, 401. Ἕκτορίδην — ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ. et χ, 26. de Achille παμφαίνονθ' ὥστ' ἀστέρ'. Horat. Epod. 17, 40.: Tu pudica, tu proba, Perambulabis astra, sidus aureum etc.

Merops ad ministrum.

12.

Χώρει σὺ, καὶ τάσδ' εἰς δόμους ἄγων κόρας
γυναῖκ' ἄνωχθι πᾶσι τοῖς κατὰ στόμα
θεοῖς χορεῦσαι κανκυμωσασθαι ^ μοι
σεμνοῖσιν ὑμεναίοισιν, ἑστίας θ' ἕδος,
ἀφ' ἧς τι σώφρων πασαν . αρχετ.
εὐχὰς π. .....

codex Paris. ΧΩΡΕΙCΤΚΑΙΤΑΟΔΕΙC ΘΟΜΟΔ (correct. Α) ΙΩΝ ΑοΙαν ΓΤΝΑΙΚΑΝΟΧΘΗΙΑΥΤΩCΚΑΙΔΕΙ.... ΘΕΟΙC ΧΟΡΕΤCΑΙΚΑΝΙCΤΝΩCΑΘ .... CEMNOICINTMENAIOICIITHCEMACΘοδον· ΑΦΗCTICΩΦ .... in quibus haec reperire mihi videor:

Digitized by Google

Χώρει — —
γυναῖκ' ἄνωχθ' ἅπασιν, ὡς καὶ δείελος,
θεοῖς χορ., κἀντισυμφωνεῖν ἐμοὶ
σεμνοῖσιν ὑμ., Ἑστίαν τε δεῖ
ἀφῆσιν εὐφράναι τε, πᾶσ' ἀρχηγέτιν,
εὐχαῖς τε.

V. 2. *ὡς καὶ δείελος*, „quoniam vesperascit.“ tempus nuptiale. Catullus 62.: „Vesper adest, juvenes: consurgite. — Jam veniet virgo; jam dicetur hymenaeus.“ hoc satis aperte monstrat apographum Haseanum: quo magis miror ista *τοῖς κατὰ στόμα*, quibus etiam Matth. offensus: „Verba *οἱ κατὰ στόμα θεοὶ*,“ inquit, „nihil aliud significare posse videntur nisi deos adversos seu faciem saltantibus obvertentes, ut Rhes. 406. (385.) *Θρῃκῶν ἀρίστοις ἐμπεσὼν κατὰ στόμα.* — at per se patet, aversis diis nec preces fieri, nec saltari.“ *ἀντισυμφωνεῖν*, respondere concentu (intus) Meropi ante fores stanti cum reliquo comitatu nuptiali. librarius, ut rudis fuit ac negligens, *ANICTN* scripsit pro *ΑΝΤΙΣΤΜ*, et graviore lapsu *ΩC* pro *ΦΩ*, *ΛΘ* pro *NE* (*IN*). *ἐμοὶ* firmatur scriptura Bekkeri. *ἀφῆσιν*, ignibus incensis in foco. Laborantibus versibus 3. 5. et 6. H. subvenire studuit scribendo *θ. χ. καὶ κυκλώσασθαι δόμους — ἀφ' ἧς τὸ σῶφρον πᾶς ἂν ἄρχεσθαι θέλοι εὐχὰς π(οιεῖσθαι)*.

Annotavit Has., post haec alteram paginae, quam vocant, columnam deesse in MS. Parisiensi.

13.

Fragm. Paris. IV. fol. 163. recto.

(Merops, ni fallor, Chorum progredi jubens e regia ad templum deae, fortasse Junonis, nuptiarum praesidis:

— —
Θεᾶς προσελθεῖν τέμενος ἐξ ἐμῶν δόμων.
Θεράπων (accurrens ex aedibus).
Ὦ πάτερ, ἐπέστρεψ' ἐκ δόμων ταχὺν πόδα·
οὔ γὰρ σὺ σώζῃ σεμνὰ θησαυρίσματα
χρυσοῦ, δι' ἀρθμῶν εἶσι πετρήρους πύλης
καπνοῦ μέλαινα λιγνὺς ἔνδοθέν ποθεν.
προσθεὶς πρόσωπον φλόγα μὲν οὐχ ὁρῶ πυρός,
γέμοντα δ' οἶκον μέλανος ἔνδον αἰθαλοῦ.
ἀλλ' ἔλθ' ἐς οἶκον, μή τιν' Ἥφαιστος χόλον
δόμοις ἐπεισφρεὶς μέλαθρα συμφλέξῃ πυρὶ
ἐν τοῖσι πλουσίοισι Φαέθοντος γάμοις.

codex *ΘΕΑCΙΠΡΟCΕΛΘΟΙΝΤΕΜΕΝΟCΕCΕΜ∞ΝΔ∘*
ΘΕραπ. (hoc rubro colore) *Ω ΠΑΤΕΡ* (his superscriptum rubro colore — *Δεσποτα*) *ΕCΤΡΕΦΑΕΚ* —

Digitized by Google

ΟΥΓΑΡCΥΖΩCΗ CΕΜΝΑΙΗΡΑΥCΜΕΗΑ ΧΡΥ-
CΟΥ ΔΙ ΑΡΕΙΩΝΕΥΑΜΕΤΡΕΙC ΠΥΛΗC ΚΑΤΑΙ-
ΝΟΥ ΜΕΛΑΙΝΑ ΗΩCΕΝΑΟΘΕΝ ....
ΠΡΟCΘΕΙCΕΙCΠΡΟCΩΠΟΝΦΛΟΓΑΜΕΝΟ ....
ΠΥΡοσ
ΓΕΜΟΝΤΑΔΟΙΛΟΝΜΕΛΑΝΟCΕΝΑωΝαιΘΙποΥ
ΑΛΛΕCΘΕCΟΙΚΟΝΜΗΤΙΝΗΦΑΙΕΝΟΕ ....
—— ΜΕΛΑΘΡΑΥΜΙΔοξΗΝΗΙ
ΕΝΤΟΙCΙΝΠΑΙCΙΟΙCΙΝΦΑΕΘΟΝΤΟCΤΑΦΙ.

V. 1. *Ὦ πάτερ.* hoc nomine juvenes appellare solent seniores: v. Odyss. *η'*, 28, 48. etc. glossema est *ὦ δέσποτα.* 2. Hermannum secuti sumus (nam Bekker.: *συγαρ συζωσης εμναθηραυσμιτα*): item 6., nisi quod scripsimus *ποθεν* pro *καπνοῦ*, quo versum supplevit vir doctissimus, cum illud haustum videretur a vicinis — *δοθέν.* 3. Bekker. *χρ. δι' ἁρμῶν ἐξαμείβεται πύλης*, sed libri scripturam qui examinat, facile nobis assentietur. praesertim *ΜΕΤΡΕΙC* vix aliud esse potest quam *πετρηρους*, *π* in *μ* mutato, ut saepius, et simili omisso. Soph. Philoct. 1180. nostrae ed.: *Ἔξελθ', ἀμείψας τάσδε πετρήρεις στέγας.* 6. Bekker. *γ. δ' ο. μ. ἔνδοθεν καπνοῦ*, codex autem clare indicat, opinor, id, quod excudi jussimus. proximo v. idem editor dure, neque ex codice: *ἀλλ' ἔσιθ' ἐς ο κον.* denique 10. quod habet *ἡδίστοισιν*, ut congruat his rebus, certe discrepat a *ΠΑΙCΙΟΙC*, cui persimile aptissimumque sententiae *πλουσίοις.*

Ex eodem colloquio Meropis cum servo.

14.

Μερ. *Πῶς φής; ὅρα μὴ θυμάτων πυρουμένων*
κατ' οἶκον ἀτμὸν κεῖσ' ἀποσταλέντ' ἔχῃς.
Θερ. *Ἅπαντα, πάτερ, ἤθρησα καντώπησ' ὁδῷ.*
Μερ. *Οἶδεν δ' ἐμὴ τάδ' ἢ οὐκ ἐπίσταται δάμαρ;*
Θερ. *Θυηπολοῦσα θεοῖς ἐκεῖσ' ἔχει φρένας.*
Μερ. *Ἀλλ' εἶμ', ἐπεί τοι καὶ φιλεῖ τὰ τοιάδε*
ληφθέντα φαύλως ἐς μέγαν χειμῶν' ἄγειν.
σὺ δ', ὡς πάρος, δέσποινα, Δήμητρος κόρη,
Ἥφαιστέ τ', ἔστε πρευμενεῖς δόμοις ἐμοῖς!

V. 2. codex *ΑΠΟCΤΑΛΕΝΗχουc.* Bekker. *ἀπ' ἴδῃς.* sed verius videtur *ἔχῃς*, et sensu latissimo Graeci dicunt *ἔχειν τι*, ut h. l. *ἔχῃς* idem propemodum sit ac *λέγῃς.* 3. liber *ΑΠΑΝΤΑΤΑΠΑΙΘΡΗCΕΚΑΝΠΩΤοΥCοΔοΙ*, in quibus *ΤΑ* temere repetitum arbitror, *ΠΑΙΘΡ* autem mendose scriptum pro *ΠΑΤΕΡ*, quae deinde menda omittendi *ΑΘΡ* ansam praebuerit. *ἀντώπησα* et litterarum ductibus antiquis satis simile est et tutum auctoritate Clementis Alex. et aliorum. 3. Bekker.: *ἅπαντα ταῦτ'* (?) *ἤθρησε κἀνπωτουσεχει.* H.: *ἅπ. ταῦτ' αἴθρη τ', ἀκαπνωτοί θ' ὁδοί.*

Digitized by Google

ὁδῷ, in via, dum exeo. Bacch. 68. τίς ὁδῷ; τίς μελάθροις; 4. cod. ΕΠΙΣΤΑΙΑΑΜΑΙ, item neglecto simili et Λ scripto pro Δ. 6. idem ΑΑΔΕΙΜΕΝΕΠΟΙ ΚΑΙΦΙΑΗ (huic superscriptum ε rubro colore) ΑΙΟΙΑΔΕ, in quibus facile quisque librarii hallucinationes animadvertat. 7. Boissonadei emendationem accepimus verisimillimam. cod. — ΕCΜΕΓΑ ΧΕΙΜΩΝΑϑΙ, quae sic reliquit Bekker. (ἐς μέγα χειμῶνα δι.). 8. cod. CΤΑΩΠΥΡΟC ΔΕCΠΟΙΝΑ, quae mireris placuisse viris doctis. Matth.: „Proserpina hoc uno loco, quod sciam, πυρὸς δέσποινα vocatur.“ At ne hic quidem, sed Λ et Τ permiscuerunt scribae, ut alias non ita raro: v. Lycophr. ed. Bachmann. indice graecitatis, p. 605. funesta Merops auguratus e nuntio servi invocat Proserpinam, vitae ac mortis potentem, et Vulcanum, ne incendio regia conflagret. 9. male titubans librarius ΗΦΑΙCΤΕΕΙΠΡΕΠΕΤΜΕΡΕΙC ΔΟΜΘΙΕεΜοΙc, in quibus tamen manifestum est πρευμενεῖς, nec probanda Bekkeri scriptura ἥφαιστέ τ' εἶητ' εὐμενεῖς δ. ἑ.

Chori lamentatio, re comperta e regia excurrentis.

15.

Τάλαιν' ἐγὼ, τάλαινα, anacr.
ποῖ πόδα πτερόεντα καταστάσω; τίν' αἰθέρος ἢ γᾶς asynart., aeol. t. et pherecr.
ὑπὸ κεῦθος ἄφαντον ἐξαμαυρώσω; asynart., anap. hyp. et cret. d. cat.
ἰώ μοί, μοι, spond.
καταφανήσεται βασίλεια τάλαινα, asynart., dochm. et anap. hyp.
παῖς τ' ἔσω, κρυφαῖος νέκυς, asynart., t. et iamb.
ὀτοτοτοῖ, κεραύνιοί τ' ἐκ Διὸς dochmiaci.
πυρίβολοι πλαγαὶ, λέχεά θ' Ἁλίου!
ὦ δυστάλαινα τῶν ἀμετρήτων κακῶν i. senar.
Ὠκεανοῦ κόρα, dochm.
πατρὸς, ἴθι, πρόσπεσε γόνυ λιταῖς, σφαγὰς, dochmiaci.
σφαγὰς οἰκτρὰς, ἀρκέσαι σᾶς δειρᾶς!

V. 2. librarius Paris. ΤΙΝΑΘΟΡΗΓΑC, non observato signo omissae syllabae finalis, vel hausto fortasse OC ab OP, male scripto illo pro EP*): neque enim dixisse putandus est E. τίν' αἰθέρα, quod tamen retinuerunt editores. 3. H. et Matth. ἐξαμαυρωθῶ; sed Matth.: „Servare malim ἐξαμαυρώσω, ut hoc etiam ad πόδα referatur.“ quae neque nobis displicet ratio. 9. friget inter lyrica metra iambicus senarius, vereorque ne Tragicus usurpaverit versum alcaïcum ὦ δ. τῶν ἀμέτρων κ., vel potius asynar-

*) Cogitanda tironibus vetus forma E litterae uncialis, scil. semicirculus, cui linea intus medio immissa est rectis angulis, ut facile confundatur cum litteris Θ, O et C (Σ).

Digitized by Google

tetum e penthemimeri iamb. et dochmio compositum ὦ δυστάλαιν' ἀμετρήτων κακῶν. 12. Boissonadei correctio. cod. *ΟΙΚΤΡΑΙ ΑΡΚΕϹΑΙϹΑϹΛΕΙΡΑϹ*.

Merops ejulans, respondente Choro.

16.

Ἰώ μοί, μοι!
Chor. *Ἠκούσατ' ἀρχὰς δεσπότου στεναγμάτων;*
Mer. *Ἰὼ τέκνον!*
Chor. *Καλεῖ τὸν οὐ κλύοντα δυστυχῆ γόνον.*
..... *ὀμμάτων ὁρᾷν σαφῆ.*

ultima potest ut sic habuerint in autographo *ἔστιν δὲ πάντ' ἀπ' ὀμμ.* (i. e. *ὄμμασιν*) *ὁ. σ.*

Oceani verba, qui advenit cum narratum iter audax nepotis, comitante patre, quod iter ille, si quis alius, conspicere et admonitiones anxii Solis exaudire potuit, tum consolatum filiam Clymenen et placatum Meropem, si forte saevire in adulteram constituerit.

17.

Clemens Alex. Paedag. III, 2. p. 222. Sylb.

Μὴ θίγῃς ἡνιῶν, παιδίον, ἄπειρος ὤν, cret. t.
μηδὲ τὸν δίφρον ἀναβῇς ἐλᾷν μὴ μαθών!

ll. versu 2. *μηδὲ ἀναβῇς τὸν δ. ἐλαύνειν μὴ μ.*, in quibus *ἐλαύνειν* interpretatio est formae lectioris et aptae cretico. affectum vehementem Solis E. expressit metro lyrico, quo non agnito mire turbarunt viri docti, exsculpere conati iambos senarios. est autem haec Solis oratio ad Phaëthontem, deterrentis eum ab itinere periculoso.

18.

Longinus De sublim. 15. *Τῷ γοῦν Φαέθοντι παραδιδοὺς τὰς ἡνίας ὁ Ἥλιος*

„Ἔλα δὲ μήτε Λιβυκὸν αἰθέρ' ἐμβαλών·
κρᾶσιν γὰρ ὑγρὰν οὐκ ἔχων ἁψῖδα σὴν
κάτω διήσει,“

φησίν· εἶθ' ἑξῆς

„Ἴει δ' ἐφ' ἑπτὰ Πλειάδων ἔχων δρόμον.“
Τοσαῦτ' ἀκούσας εἶτ' ἔμαρψεν ἡνίας,
κρούσας δὲ πλευρὰ πτεροφόρων ὀχημάτων
μεθῆκεν· αἱ δ' ἔπταντ' ἐπ' αἰθέρος πτύχας·
πατὴρ δ' ὄπισθ' ἐν νῶτα σειραίου βεβὼς
ἵππευε, παῖδα νουθετῶν „Ἐκεῖσ' ἔλα!
τῇ ῎ρα στρέφ' ἅρμα, τῇ δὲ“ .....

Ἆρ' οὐκ ἂν εἴποις, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ γράφοντος συνεπιβαίνει τοῦ ἅρματος, καὶ συνκινδυνεύουσα τοῖς ἵπποις συνεπτέρωται;

Digitized by Google

οὐ γὰρ ἄν, εἰ μὴ τοῖς οὐρανίοις ἐκείνοις ἔργοις ἰσοδρομοῦσα ἠφέρετο, τοιαῦτ' ἄν ποτ' ἐφαντάσθη.

V. 4. αἳ δέ. αἱ ἵπποι. femininum genus in hoc nomine usurpavit E., ut Homerus Il. β', 763. Ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο, Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε — Ἄμφω θηλείας etc. ubi Koeppen. annotavit, equas agiliores esse quam mares equos. 5. Il. inepte et soloece πατ. δ' ὄπισθε νῶτα σ. β. imo ἐν νῶτα σ. βεβὼς, i. e. ἐμβεβὼς ν. σ. equo funali Sol invectus comitatur filium praefestinantem. recte enim σειραίου pro σειρίου Rutgers. Var. Lect. I, 10. p. 47., Grot., Heath., Musgr. „Σειρίου cum Salmasio Exercit. Plin. p. 630, b, defendit Toup. (vertens) Pater autem pone, dorso canis sideris invectus, equitabat: singulis enim sideribus suos equos fuisse (?) Quasi vero Sirius comitetur Solis currum, ut hic pater filium! —"

19.

Plut. De def. orac., t. II. p. 416, d, e. Ἡ δὲ φύσις αἰσθητὰς εἰκόνας ἐξέθηκε κ. ὁμοιότητας ὁρωμένας, θεῶν μὲν ἥλιον κ. ἄστρα, θνητῶν δὲ σέλα, κ. κομήτας, κ. διάττοντας, ὡς Ε. εἴκασεν ἐν οἷς εἶπεν

Ὁ δ' ἅρτι θάλλων σῶμα, διοπετὴς ὅπως
ἀστὴρ, ἀπέσβη, πνεῦμ' ἀφεὶς ἐς αἰθέρα.

haec ex Phaëthonte tragoedia petita esse suboluit Ravio et Welckero, qui quidem conjecturam adjuvari dicit Nasonis imitatione Met. II, 319.

At Phaëthon rutilos flamma populante capillos
Volvitur in praeceps, longoque per aëra tractu
Fertur, ut interdum de coelo stella sereno,
Etsi non cecidit, potuit cecidisse videri.

Hoc viso Sol videtur dixisse illa, quae ex hoc dramate attulit Athen. XI, p. 503, d.

20.

— Ψυκτήρια
δένδρεα φίλαις νιν ὠλέναισι δέξεται

Il. — φίλαισιν ὠλ. δ. Valck. ad Hippol. 199. praeter necessitatem poni jussit δένδρη. ceterum populi arbores dicuntur: v. fr. 23.

Ad epilogum, quem vix alius agere potuit quam Sol, haec videntur referenda esse

21.

Stob. 41. p. 239.

Ἐν τοῖσι μωροῖς τοῦτ' ἐγὼ κρίνω βροτῶν,
ὅστις πατὴρ ὢν παισὶ μὴ φρονοῦσιν εὖ,
ἢ καὶ πολίταις, παραδίδωσ' ἐξουσίαν.

cf. ann. ad proximum fr.

Digitized by Google

22.

Theon schol. in Arati Phaenom. 169. *Οὐκ ἀνωνύμως, φησὶ, φέρονται αἱ Ὑάδες ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ ταύρου. Θαλῆς μὲν οὖν δύο αὐτὰς εἶπεν εἶναι, τὴν μὲν βόρειον, τὴν δὲ νότιον, Ε. δὲ ἐν τῷ Φαέθοντι τρεῖς.*

23.

Matth.: „Ad hanc fabulam referendum esse, quod ex Euripide commemorat Plinius H. N. 37, 2., probabiliter suspicatur Ruhnken. apud Luzac. Exercit. acad. p. 52. Phaëthontis fulmine icti sorores fletu mutatas in arbores populos, lacrimis electrum omnibus annis fundere juxta Eridanum amnem, quem Padum vocamus, et electrum appellatum, quoniam sol vocitatus sit *ἠλέκτωρ*, plurimi poëtae dixere; primique, ut arbitror, Aeschylus, Philoxenus, Nicander, Euripides, Satyrus. et paulo post Nam quod Aeschylus in Iberia, h. e. in Hispania, Eridanum esse dixit, eundemque appellari Rhodanum, E. rursus et Apollonius (IV, 627.) in Adriatico littore confluere Rhodanum et Padum, faciliorem veniam facit ignorati succini in tanta orbis ignorantia.“ *)

Inter personas hujus fabulae in MS. Parisiensi commemoratur *TPO*, i. e. *Τρόφος*, quem paedagogum Phaëthontis intelligit W.,

*) W. p. 605.: „In dem versöhnenden oder den Process niederschlagenden Epilog mag schliesslich auch vom Grabe des Ph. die Rede gewesen sein, von der Trauer seiner Schwestern, die unter den kühlenden Bäumen, die in liebe Arme aufnehmen sollen (fr. 20.), verstanden werden könnten. Uebrigens ist uns hinsichtlich des Bernsteins die Wahl gelassen zwischen zwei Vermuthungen, ob die Heliaden ihn dort weinen sollen, wo die Leiche jetzo sich befindet, aber kein Eridanos in der Sage ist, oder ob bestimmt wurde, dass dem Ph. das Denkmal an einem bekannten Eridanos, an dem italischen, den E. im Hippolyt (736) anerkennt, errichtet werden und dorthin ihm die Schwestern folgen sollen. Das Letztere ist darum wahrscheinlich, weil nach Plinius E. am Ufer des adriatischen Meers den Rhodanus und den Padus zusammenströmen liess. Nämlich er wählte für sich den Eridanus des Pherekydes, fand aber für gut (und wo Diess anders als im Ph.?), auf Aeschylus Rücksicht zu nehmen und ihre verschiedenen Annahmen gewissermassen zu vermitteln. Apollonius folgt ihm darin, und lässt seinen siebenarmigen Rhodanus mit dem Eridanus zusammenfliessen. Plinius aber versteht nur die Weise der Dichter nicht; sonst hätte er so wenig hierbei über grosse geographische Unwissenheit sich ereifert, wie über die Leichtgläubigkeit des Sophokles, nach welchem der Bernstein aus Thränen der Meleagrischen Vögel bestehen solle.“ Sepulcrum Phaëthontis cogitandum esse minime magnificum, ostendit fr. 9. de Eridano cf. inprimis J. H. Voss. Epistol. mythol. 15. et „Alte Weltkunde“ (Krit. Blätter, 2. Bd., Stuttgart. 1828., p. 376. seqq.).

Digitized by Google

ego potius nutricem Clymenes significatam puto, cujus nutricis non exiguae partes fuerint in dramate ἐμπεπλεγμένῳ. cf. Medeam.

Pepercit huic tragoediae Comicus, nec tempus, quo acta fuit, definiri certo potest, probabiliter potest, si quidem conjecturam facere licet ex metri indole, praesertim iambici, quae indoles ad antiquiorum poëtarum simplicitatem atque gravitatem accedit. hoc indicio usus non errabit, qui Phaëthontem primis, vel certe mediae aetatis, fabulis hujus nostri annumerabit.

LIV. ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Argumentum dramatis universe notissimum est, nec repetam, quae hac de re ad Aeschyli fabulam cognominem annotavi, singulas autem ejus partes et propriam oeconomiam non aeque facile definias. ea, de quibus constat Hygino fab. 102. et Dione Chrysostomo orat. 52. auctoribus, haec quidem sunt: primum, non prorsus Philoctetem Lemni caruisse hominum commercio; deinde, una cum Diomede *) Ulyssem eo advenisse, idque simul cum legatis clam missis Trojanorum, qui pariter abducere studebant fatalem virum, et Ulyssem mutata forma ope Minervae, ne cognosceretur, probabilibus eum lusisse mendaciis; tum chorum fuisse Lemniorum. Dio: — *Οὐδὲ ἐξ ἅπαντος ἦν* („Id est *ἐνῆν*, prorsus nullo modo fieri poterat." Sinnerus ed. Philoctetae Soph., a. 1838. editae Parisiis, p. 3.) *μηδὲ προσελθεῖν αὐτῷ* (Philoctetae) *μηδένα Λημνίων, μηδὲ ἐπιμεληθῆναι μηδέν. δοκεῖν* (ita Sinn. pro *δοκεῖ*) *γάρ μοι οὐδ' ἂν διεγένετο τὰ δέκα ἔτη μηδεμιᾶς τυγχάνων βοηθείας, ἀλλ' εἰκὸς μὲν τυγχάνειν αὐτόν, σπανίως δὲ, κ. οὐδενὸς μεγάλου, κ. μηδένα αἱρεῖσθαι οἰκίᾳ ὑποδέξασθαι κ. νοσηλεύειν διὰ τὴν δυσχέρειαν τῆς νόσου. αὐτὸς γοῦν* („ita margo Morell. pro *οὖν*." Sinn.) *Ε. τὸν Ἕκτορα* (sic 2 codd. Paris. apud Sinn. pro *Ἕκτορα*. cf. Hygin. l. c.) *εἰσάγει, ἕνα Λημνίων, ὡς γνώριμον τῷ Φιλοκτήτῃ προσόντα,*

---

*) Venit is palam, orator publicus, ab Agamemnone et exercitu Graecorum missus. Inter legatos Trojanorum apud Attium Philocteta ipse Paris fuit, quod intelligitur ex verbis Attii, a Quintiliano servatis V, 10., p. 422. ed. Burm.,

Tibi si imperasses, ego nunc non essem miser,

quibus verbis Paridem, Helenae raptorem, objurgat Philoctetes. de Euripidea fabula Dio l. c.: — *φησί τε πρεσβείαν μέλλειν παρὰ τῶν Τρώων ἀφικνεῖσθαι πρὸς τὸν Φιλοκτήτην δεησομένην αὐτόν τε* (ita Casaub. pro *αὐτῶν τε*) *καὶ τὰ ὅπλα ἐκείνοις παρασχεῖν ἐπὶ τῇ τῆς Τροίας βασιλείᾳ.* inde colligas, legationem hanc non a Priamo filiisque regiis missam esse ad Philoctetem, sed a populo Trojano belli diuturni pertaeso, insciis vel etiam invitis illis. nec regum in hac causa fit mentio, sed Trojanorum, quos verisimile est voluisse regno exuere funestum sibi genus Priamidarum.

Digitized by Google

κ. πολλάκις συμβεβληκότα. Hyginus p. 190.—92. ed. Staver.: „Philoctetes, Poeantis et Demonassae fil., cum in insula Lemno esset, coluber ejus pedem percussit, quem serpentem Juno miserat, irata ei ob id, quia solus praeter ceteros ausus fuit Herculis pyram construere, cum humanum corpus est exustum et ad immortalitatem traditum. Ob id beneficium Herc. suas sagittas divinas (?) ei donavit. sed cum Achivi ex vulnere tetrum odorem ferre non possent, jussu Agamemnonis regis in Lemno expositus est cum sagittis [divinis]. quem expositum pastor regis Actoris (aliunde incogniti), nomine Iphimachus, Dolopionis (male codd. „Phimachus, Dolophionis") filius, nutrivit. quibus postea responsum est, sine Herculis sagittis Trojam capi non posse. Tunc Agamemnon Ulyssem et Diomedem exploratores ad eum misit. cui persuaserunt, ut in gratiam rediret et ad expugnandam Trojam auxilio esset, eumque secum sustulerunt." rursus Dio Chrys. p. 6.: — *Οὐ μόνον δὲ πεποίηκε (E.) τὸν Ὀδυσσέα παραγινόμενον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Διομήδους, Ὁμηρικῶς καὶ τοῦτο.* et p. 4.: *Τὸ ἀπαγγέλλειν δὲ* (Ulyssem) *τὰς τῶν Ἀχαιῶν συμφορὰς, κ. τὸν Ἀγαμέμνονα τεθνηκότα, κ. τὸν Ὀδυσσέα ἐπ' αἰτίᾳ, ὡς οἷόν τε, αἰσχίστῃ, κ. καθόλου τὸ στράτευμα διεφθαρμένον, οὐ μόνον χρήσιμα* (ll. *χρήσιμον*), *ὥστε εὐφρᾶναι τὸν Φιλοκτήτην κ. προσδέξασθαι μᾶλλον* (*αὐτὸν*, quod haustum puto a vicino —*αλλον*, quemadmodum *ἄλλος* et *αὐτὸς* nonnunquam permixta deprehenduntur in codd.) *τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ὁμιλίαν, ἀλλ' οὐδ' ἀπίθανα τρόπον τινὰ διὰ τὸ μῆκος τῆς στρατείας* etc.

Prologum egit Ulysses, cujus prologi extat paraphrasis Dionis Chrysostomi loco praedicto, quam adscribemus, subjectis versibus, quos Valck., Piersonus ad Moer. p. 407. et nosmetipsi curis iteratis restituere conati sumus; quibus versibus inserti sunt aliquot genuini, ab Aristotele, Plutarcho, Stobaeo et scholiaste Aristophanis allati. recentiores illos versus minoribus litteris exprimendos curavi, et Batavorum eruditorum siglis appositis distinxi. ceterum nonnullis in locis paraphraseos habentur fere immutata verba ipsius Euripidis: quo magis vituperanda est Porsoni malignitas, qui ann. ad Med. 139. invehitur in Valckenarium his verbis: „Quanto melius erat pro tot versibus, quos non scripsit Eurip., unum, quem scripsit, posuisse! is est apud Plut. t. II. p. 521, a,

Δύσμορφα μέντοι τἄνδον εἰσιδεῖν, ξένε."

O ineptam jactantiam!

Φοβοῦμαι, μή ποτε μάτην κατ' ἐμοῦ φανῶσι ταύτην οἱ σύμμαχοι τὴν δόξαν εἰληφότες, ὡς ἀρίστου δὴ κ. σοφωτάτου

Ὀ Δ Υ Σ Σ Ε Υ Σ.

Μή ποτε φανῶσι σύμμαχοι μάτην ἐμοῦ
εἰληφότες τὴν δόξαν, ὡς σοφωτάτου.

Digitized by Google

τῶν Ἑλλήνων. καίτοι ποία τις ἡ τοιαύτη σοφία κ. φρόνησις, δι' ἣν τις ἀναγκάζεται πλείω τῶν Ἑλλήνων πονεῖν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας κ. νίκης, ἐξὸν ἕνα δοκοῦντα τοῦ πλήθους μηδενὸς ἔλαττον ἐν τούτοις ἔχειν τῶν ἀρίστων; Ἀλλὰ γὰρ ἴσως χαλεπὸν εὑρεῖν οὕτω μεγαλόφρον ἅμα κ. φιλότιμον ὁτιοῦν, ὡς ἀνὴρ πέφυκε· τοὺς γὰρ φανεροὺς κ. πλεόνων ἅπτεσθαι τολμῶντας σχεδὸν τούτους ἅπαντας θαυμάζομεν κ. τῷ ὄντι ἄνδρας ἡγούμεθα. ὑφ' ἧς φιλοτιμίας κἀγὼ προάγομαι πλεῖστα πράγματα ἔχειν κ. ζῆν ἐπιπόνως παρ' ὁντινοῦν, ἀεί τινα προσδεχόμενος καινὸν κίνδυνον, ὀκνῶν (δὲ) διαφθεῖραι τὴν ἐπὶ τοῖς πρόσθε γεγονόσιν εὔκλειαν. Νῦν οὖν κατὰ πρᾶξιν πάνυ ἐπισφαλῆ καὶ χαλεπὴν δεῦρ' ἐλήλυθα εἰς Λῆμνον, ὅπως Φιλοκτήτην κ. τὰ Ἡρακλέους τόξα κομίζοιμι τοῖς συμμάχοις· ὁ γὰρ δὴ μαντικώτατος Φρυγῶν, Ἕλενος ὁ Πριάμου, κατεμήνυσεν, ὡς (ita Sinner. ex cod. Paris. 2958. pro ὃς) ἔτυχεν αἰχμάλωτος ληφθείς, ἄνευ τούτων μήποτ' ἂν ἁλῶναι τὴν πόλιν.

1.

Aristot. Eth. Nicom. VI, 8., Eudem. V, 8., Plut. t. II. p. 544, c. hi 3 priores versus afferunt; 4. schol. Comici Ran. 257. (284.); 5. et 6. Stob. 29. p. 199.

Πῶς δ' ἂν φρονοίην, ᾧ παρῆν ἀπραγμόνως
ἐν τοῖσι πολλοῖς ἠριθμημένῳ στρατοῦ
ἴσον μετασχεῖν τῷ 'ξοχωτάτῳ τύχης;
(inepte codd. τῷ σοφώτατῳ, quasi splendidae solerent esse sapientum fortunae. Dio τῶν ἀρίστων. ξ et σ, pariterque φ et χ, litterae, etiam alias confusae. ἐξοχώταται dixit Aeschylus Ag. 1499. nostrae ed. Hahn.)
Οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον ὡς ἀνὴρ ἔφυ·
τοὺς γὰρ περισσοὺς καί τι πράσσοντας πλέον
τιμῶμεν, ἄνδρας τ' ἐν πόλει νομίζομεν.

ὑφ' οὗ προάγομαι πλεῖστ' ἔγωγε πράγματα
ἔχειν τε, καὶ ζῆν ἐπιπόνως παρ' ὁντινοῦν,
κίνδυνον αἰεὶ προσδοκῶν καινόν τινα.

2.

Plut. t. II. p. 544, c.

ὀκνῶ δὲ μόχθων τῶν πρὶν ἐκχέαι χάριν,
καὶ τοὺς παρόντας οὐκ ἀπωθοῦμαι πόνους.

Νῦν οὖν κατ' ἔργον δεῦρ' ἐπισφαλὲς πάνυ
εἰς Λῆμνον ἦκον, τὸν Φιλοκτήτην ὅπως
Ἡρακλέους τε τόξα τοῖσι συμμάχοις V.
φέροιμ'· ὁ γὰρ δὴ μαντικώτατος Φρυγῶν, V.
Ἕλενος ὁ Πριάμου, δουρίληπτος ἐξέφη,
ἄνευ γε τούτων μήποτ' ἂν ἁλῶναι πόλιν.

Digitized by Google

Πρὸς μὲν δὴ τοὺς βασιλέας οὐχ ὡμολόγησα τὴν πρᾶξιν, ἐπιστάμενος τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἔχθραν, ᾧ γε αὐτὸς αἴτιος ἐγενόμην καταλειφθῆναι, ὅτε δηχθεὶς ἔτυχεν ὑπὸ χαλεπῆς κ. ἀνιάτου ἐχίδνης. οὐκ ἂν οὖν ὤμην οὐδὲ πειθὼ τοιαύτην ἐξευρεῖν, ὑφ' ἧς ἄν ποτε ἐκεῖνος ἐμοὶ πράως ἔχοι, ἀλλ' εὐθὺς ἀποθανεῖσθαι [ὤμην] ὑπ' αὐτοῦ. ὕστερον δὲ τῆς Ἀθηνᾶς μοι παρακελευσαμένης καθ' ὕπνους, ὥσπερ εἴωθε, θαῤῥοῦντα ἐπὶ τὸν ἄνδρα ἰέναι (αὐτὴ γὰρ ἀλλάξειν μου τὸ εἶδος κ. τὴν φωνὴν, ὥστε λαθεῖν αὐτῷ ξυγγενόμενον), οὕτως δὴ ἀφῖγμαι θαῤῥήσας. πυνθάνομαι δὲ καὶ παρὰ τῶν Φρυγῶν πρέσβεις ἀπεστάλθαι κρύφα, ἐάν πως δύνωνται τὸν Φιλ. πείσαντες δώροις, ἅμα καὶ διὰ τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς, ἀναλαβεῖν εἰς τὴν πόλιν αὐτόν τε κ. τὰ τόξα. Τούτου (ll. τοῦ, omisso simili) *προκειμένου ἄθλου πῶς οὐ πάντα γίγνεσθαι χρὴ ἄνδρα πρόθυμον; ὡς διαμαρτάνοντι τῆς πράξεως ταύτης πάντα τὰ πρότερον εἰργασμένα μάτην πεπονῆσθαι ἔοικε.*

Παπαῖ, πρόσεισιν ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ὅδε, ὁ Ποίαντος παῖς, οὐκ ἄδηλος τῆς ξυμφορᾶς, μόλις κ. χαλεπῶς προβαίνων. Ὦ τοῦ χαλεποῦ καὶ δεινοῦ ὁράματος! [οὕτως] τό τε γὰρ εἶδος ὑπὸ τῆς νόσου φοβερὸν, ἥ τε στολὴ ἀήθης, δοραὶ θηρίων (, αἳ) καλύπτουσιν αὐτόν. Ἀλλὰ σὺ ἄμυνον, ὦ δέσποινα Ἀθηνᾶ, κ. μὴ μάτην φανῇς ἡμῖν ὑποσχομένη τὴν σωτηρίαν. (Philoct.) *Τί δὴ βουλόμενος, ὅστις εἶ ποτε σὺ, ἢ τίνα*

τοῖσιν δὲ βασιλεῦσ' οὐκ ἐμήνυον τάδε,
ἔχθραν καταγνοὺς τἀνδρὸς, ᾧ πρὶν λείψεως
αἴτιος ἔγωγ' ἦν, ὅθ' ὑπ' ἀνιάτου τυχὼν
δηχθεὶς ἐχίδνης. οὐκ ἂν οὖν ᾤμην ποτὲ
πειθώ τιν' εὑρεῖν, ἥ γ' ἐμοὶ πράως ἔχοι,
ἀλλ' ἀποθανεῖσθαί μ' εὐθύς. ὕστερον δέ μοι
εἶπεν καθ' ὕπνους, ὥσπερ εἴωθεν, θεὰ
θαῤῥοῦντ' Ἀθηνᾶ τἀνδρὶ προσβάλλειν πόδα·
αὐτὴ γὰρ εἶδος φθέγμα τ' ἀλλάξειν ἐμὸν,
ὥσθ' ὑπολαθεῖν αὐτῷ με συμμεμιγμένον.
οὕτω δ' ἀφῖγμαι θαῤῥαλέος. ἀλλ' ἠσθόμην
καὶ παρὰ Φρυγῶν πρέσβεις ἀπεστάλθαι κρύφα,
ἤν πως δύνωνται τὸν Φιλοκτήτην ἅμα
δώροισιν, ἡμῶν τε διὰ τοὔχθος ἀναλαβεῖν,
καὶ τόξα. Τοῦδ' ἄθλου δὲ νῷν προκειμένου,
πῶς οὐχὶ πάντως ἄνδρα γίγνεσθαι χρεὼν
πρόθυμον; ὡς ἁμαρτάνοντι τῶνδε μοι
τἀ πρότερα πάντ' ἔοικε πεπονῆσθαι μάτην.
Παπαῖ, πρόσεισιν αὐτός! ὡς ἀνὴρ ὅδε V.
Ποίαντος υἱὸς, οὐκ ἄδηλος ὢν πάθους,
μόγις προβαίνων. ὦ θεάματος πικροῦ!
τὸ μὲν γὰρ εἶδος φοβερὸν, οὐκ ἠθὰς δὲ καὶ
στολή· δοραὶ δὲ θηρίων κρύπτουσί νιν.
Ἀλλ' εἶ', ἄμυνον, μὴ μάτην σωτηρίαν,
δέσποιν' Ἀθηνᾶ, νῷν ὑποσχέσθαι δοκῇς.
ΦΙΛ. Τοῦ δὴ 'πιθυμῶν, ὅστις εἶ ποτ', ἢ τίνα

τόλμαν λαβών; πότερον ἁρπαγῆς χάριν ἦκεις ἐπὶ τήνδε τὴν ἄπορον στέγην, ἢ κατάσκοπος τῆς ἡμετέρας δυστυχίας; (Ulyss.) Οὗτοι γε ὁρᾷς ἄνδρα ὑβριστήν. (Phil.) Οὐ μὴν εἰωθώς γε πρότερον δεῦρο ἥκεις. (Ulyss.) Οὐ γὰρ εἰωθώς. εἶη δὲ (ita Casaub. et Matth. pro εἰ δὲ) καὶ νῦν ἐν καιρῷ ἀφῖχθαι. (Phil.) Πολλὴν ἔοικας φράζειν ἀλογίαν τῆς δεῦρο ὁδοῦ. (Ulyss.) Ἕν τοίνυν ἴσθι, οὐ χάριν αἰτίας (imo οὐ χάριν χαριτίας, joci causa. „v. Xenoph. Cyrop. II, 2, 13. causa erroris non obscura. Valck. χωρὶς αἰτίας, quod minus verisimile.) με ἥκοντα, καὶ σοί γε οὐκ ἀλλότριον φανησόμενον. (Phil.) Πόθεν δή; τοῦτο γὰρ πρῶτον εἰκός με εἰδέναι. (Ulyss.) Ἀλλ' εἰμὶ Ἀργεῖος τῶν ἐπὶ Τροίαν πλευσάντων. (Phil.) Πόθεν; εἰπὲ πάλιν, ὡς εἰδῶ σαφέστερον. (Ulyss.) Οὐκοῦν ἔτι δεύτερον ἄκουε· εἰς (male codd. ἀκούεις) τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσάντων Ἀχαιῶν εἶναί φημι. (Phil.) Καλῶς δῆτα ἔφης ἐμὸς εἶναι φίλος, ὁπότε γε τῶν ἐμοὶ πολεμιωτάτων Ἀργείων πέφυκας (codd. πέφηνας). τούτων δὴ τῆς ἀδικίας αὐτίκα μάλιστα ὑφέξεις δίκην. (Ulyss.) Ἀλλ' ὦ, πρὸς θεῶν, ἐπίσχες ἀφεῖναι τὸ βέλος! (Phil.) Οὐ δυνατὸν, εἴπερ Ἑλλήνων τυγχάνεις, τὸ μὴ ἀπολωλέναι σε ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ. (Ulyss.) Ἀλλὰ πέπονθά γε ὑπ' αὐτῶν τοιαῦτα, ἐξ ὧν δικαίως σοὶ μὲν ἂν φίλος εἴην, ἐκείνων δὲ ἐχθρός. (Phil.) Καὶ τί δὴ τοῦτό ἐστιν, ὃ πέπονθας οὕτω χαλεπόν; (Ulyss.) Φυγάδα με ἥλασεν ἐκ τοῦ στρατοῦ Ὀδυσσεύς. (Phil.) Τί δὲ ἔδρας, ἐφ' ὅτῳ τῆσδε τῆς τύχης ἔτυχες;

τόλμαν λαβὼν, σὺ τήνδε τὴν στέγην ἔπι,
τὴν ἄπορον, ἦκεις; πότερον ἁρπαγῆς χάριν,
ἢ τῆς ἀτυχίας τῆς ἐμῆς κατάσκοπος;
ΟΔ. Οὗτοι γ' ὑβριστής. ΦΙΛ. Οὐ γὰρ εἰωθὼς τὸ πρὶν
δεῦρ' ἥκες. ΟΔ. Οὐ γάρ. (εἴθε δ' ἐν καιρῷ τανῦν!)
(postrema Ulysses ad spectatores conversus dicit, non audiente Philoctete.)
ΦΙΛ. Πολλὴν ἔοικας ἀλογίαν φράζειν ὁδοῦ.
ΟΔ. Ἕν τοίνυν ἴσθι, χαριτίας μὲν οὐ χάριν
ἥκειν, φανήσεσθαί τέ μ' οὐκ ἀλλότριον.
ΦΙΛ. Πόθεν δέ; τάδε γὰρ πρῶτά μ' εἰκὸς εἰδέναι.
ΟΔ. Ἀλλ' εἰμ' Ἀχαιῶν τοῦ πρὸς Ἴλιον στόλου.
ΦΙΛ. Πόθεν; λέγ' αὖθις, ὡς μάθω σαφέστερον. V.
ΟΔ. Οὐκοῦν πάλιν γ' ἄκουε· τῶν ἐπ' Ἴλιον
εἶναί μ' Ἀχαιῶν φημι πλευσάντων ἕνα.
ΦΙΛ. Καλῶς ἔφης δή μοι πεφυκέναι φίλος,
ὁπότε γ' Ἀχαιῶν πολεμιωτάτων ἐμοί.
τούτων δ' ὑφέξεις ἀδικίας εὐθὺς δίκην.
ΟΔ. Ὦ, πρὸς θεῶν, ἐπίσχες ἰέναι βέλος!
ΦΙΛ. Οὐ δυνατὸν, εἴπερ τυγχάνεις Ἕλλην τις ὤν,
τὸ μὴ 'πολωλέναί σε τῇδε ἡμέρᾳ.
ΟΔ. Ἀλλ' ἢ πέπονθα τοιάδ', ὡς πεφυκέναι
κείνοις μὲν ἐχθρὸν ἐνδίκως, σοὶ δ' αὖ φίλον.
ΦΙΛ. Τί δὴ τόδ', ὅ γε πέπονθας, ἔσθ' οὕτω πικρόν;
ΟΔ. Φυγάδα μ' Ὀδυσσεὺς τοῦ στρατοῦ γ' ἀπήλασε. V.
ΦΙΛ. Δράσας τί τῆσδε τῆς τύχης ἐτύγχανες;

Digitized by Google

(Ulyss.) *Οἶμαί σε γινώσκειν τοῦ Ναυπλίου παῖδα Παλαμήδην.* (Phil.) *Οὐ γὰρ δὴ τῶν ἐπιτυχόντων, οὐδὲ ὀλίγου ἄξιος συνέπλει, οὔτε τῷ στρατῷ, οὔτε τοῖς ἡγεμόσι.* (Ulyss.) *Τὸν δὴ τοιοῦτον ἄνδρα ὁ κοινὸς Ἑλλήνων λυμεὼν διέφθειρε.* (Phil.) *Πότερον ἐκ τοῦ φανεροῦ μάχῃ κρατήσας, ἢ μετὰ δόλου τινός;* (Ulyss.) *Προδοσίαν ἐπενεγκὼν τοῦ στρατοῦ τοῖς Πριαμίδαις.* (Phil.) *Ἦν δὲ κατ' ἀλήθειαν οὕτως ἔχον, ἢ ἐπεπόνθει (?) κατεψευσμένος;* (Ulyss.) *Πῶς δ' ἂν δικαίως (δίκαιον) τῶν ὑπ' ἐκείνου γιγνομένων ὁτιοῦν;* (Phil.) *Ὦ μηδενὸς ἀποσχόμενε τῶν χαλεπωτάτων λόγῳ τε καὶ ἔργῳ,* (ita sagacissimus Sinnerus. codd. — *ὁτιοῦν, ᾧ μηδ. ἀποσχόμενος τ. χ.; λόγῳ τε καὶ ἔργῳ πανουργ.* etc. Heath., Valck., Matth. — *ὁτ., τοῦ μηδ. ἀποσχομένου τ. χ.;*) *πανουργότατε ἀνθρώπων Ὀδυσσεῦ* (Valck., Matth. *Ὦ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ παν. ἀνθρ. Ὀ.*), *οἷον αὖ τοῦτον ἄνδρα ἀνήρηκας, ὃς οὐδὲν ἧττον ὠφέλιμος ἦν τοῖς ξυμμάχοις. ἥπερ, οἶμαι,* (Sinner. nota: „Fortasse *τοῖς ξ. ἥπερ σὺ, οἶμαι.*“ verum esse arbitror *σὺ*, ortumque *οἶμαι* ex *σὺ μέν.* frustra Valck. — *τοῖς ξ., ᾗπερ, οἶμαι* etc.) *τὰ κάλλιστα κ. σοφώτατα ἀνευρίσκων, κ. συντιθείς· ὥσπερ ἀμέλει κἀμὲ ἐξέθηκας, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας τε κ. νίκης περιπεσόντα τῇδε τῇ ξυμφορᾷ, δεικνύντα Χρύσης βωμὸν, οὗ θύσαντες κρατήσειν ἔμελλον τῶν πολεμίων· εἰ δὲ μὴ, μάτην ἐγίγνετο ἡ στρατεία. Ἀλλὰ τί δὴ σοὶ προσῆκον τῆς Παλαμήδους τύχης;* (Ulyss.) *Εὖ ἴσθι, ὅτι ἐπὶ πάντας τοὺς ἐκείνου φίλους ἦλθε τὸ κακὸν, κ. πάντες ἀπολώλασιν, ὅστις μὴ φυγεῖν ἐδυνήθη.*

---

70 *ΟΔ. Οἶμαι Παλαμήδην σ' εἰδέναι, τὸν Ναυπλίου.* V.
ΦΙΛ. Οὐκ ἐπιτυχόντων γάρ τιν' ὄντ', οὔτ' ἄξιον
ὀλίγου στρατήγοις, συμπλέοντ', οὔτε στρατῷ.
ΟΔ. Τὸν δή γ' ὁ κοινὸς, τοῖον ἄνδρα, λυμεὼν
ἔφθειρ' Ἀχαιῶν. ΦΙΛ. Πότερον οὖν ἐκ τουμφανοῦς
75 *μάχῃ κρατήσας, ἢ τινὸς δόλου μέτα;* P.
ΟΔ. Στρατοῦ προδοσίαν Πριαμίδαισιν ἐπιφέρων.
ΦΙΛ. Ἦν δ' ὡς ἔχον τόδ', ἢ πέποιθ' ἐψευσμένος;
ΟΔ. Πῶς δ' ἄν γ' ἐκείνου σὺν δίκῃ γένοιτό τι;
ΦΙΛ. Ὦ μηδενὸς φειδόμενε τῶν ἐχθιστάτων
(Aristoph. Ach. 292. *τί φειδόμεσθα τῶν λίθων —;*)
80 *λόγων τε κἄργων, καὶ πανουργικώτατε*
βροτῶν, Ὀδυσσεῦ, τοῖον αὖ τόνδ' ὤλεσας,
ὃς οὐδὲν ἧττον ὠφέλει τοὺς συμμάχους
ἥπερ σὺ, καὶ κάλλιστα, κ. σοφώτατα
εὑρών τε, συνθείς θ'! ὥσπερ οὖν σὺ δή ποτε.
85 *κἄμ' ἐξέθης, κοινῆς θ' ὑπὲρ σωτηρίας*
νίκης τε τῇδε περιπεσόντα συμφορᾷ,
δεικνύντα Χρύσης βωμὸν, οὗ θύσαντες εὖ
ἐχρῆν κρατήσειν, εἰ δὲ, πολεμίσειν μάτην.
Ἀτὰρ τί σοὶ προσῆκε Παλαμήδους τύχης; V.
90 *ΟΔ. Ἐπὶ γὰρ ἅπαντας, ἴσθι, τοὺς κείνου φίλους*
τὸ κακὸν ἐπῆλθεν, ὥστε μὴ φυγεῖν παρῆν.

Digitized by Google

οὕτως δὲ κἀγὼ τῆς παροιχομένης νυκτὸς διαπλεύσας μόνος δεῦρο ἐσώθην. Σχεδὸν μὲν οὖν ἔγωγε ἐν ὅσῃ χρείᾳ καθέστηκας αὐτός. εἰ δ' οὖν ἔχων τινὰ μηχανὴν ξυμπροθυμηθείης (Ven. et Morell. — ἔχειν — ξυμπροθυμηθείς.) ἡμῖν περὶ τὸν οἶκαδε ἀπόπλουν, ἡμᾶς τε εὖ πεποιηκὼς ἔσῃ, κ. ἅμα ἄγγελον ἀποπέμψεις πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἴκαδε τῶν σοι παρόντων κακῶν. (Phil.) Ἀλλ', ὦ δύστηνε, πρὸς τοιοῦτον ἕτερον ἥκεις ξύμμαχον, αὐτόν τε ἄπορον κ. ἔρημον φίλων, ἐπὶ τῇδε τῆς ἀκτῆς ἐρρίμμένον, γλίσχρως κ. μόλις ἀπὸ τῶνδε τῶν τόξων ποριζοντα κ. τροφὴν, κ. ἐσθῆτα, ὡς ὁρᾷς· ἣ γὰρ ἦν ἡμῖν ἐσθὴς πρότερον, ὑπὸ τοῦ χρόνου ἠνάλωται. Εἰ δὲ δὴ τοῦδ' ἐθελήσεις κοινωνεῖν τοῦ βίου μεθ' ἡμῶν ἐνθάδε, ἕως ἂν ἑτέρα σοι παραπέσῃ σωτηρία ποθὲν, οὐκ ἄν φθονοῖμεν. δυσχερῆ γε μὴν τἄνδον ὁράματα, ὦ ξένε, τελαμῶνές τε ἀνάπλεοι (fort. αἵματος πλέοι), κ. ἄλλα σημεῖα τῆς νόσου, αὐτός τε οὐχ ἡδὺς ξυγγενέσθαι, ὅταν ἡ ὀδύνη προσπέσῃ. καίτοι λελώφηκε τῷ χρόνῳ τὸ πολὺ τῆς νόσου, κατ' ἀρχὰς δ' οὐδαμῶς ἀνεκτὸς ἦν.

οὕτω δὲ τὴν ἰοῦσαν ἐχθὲς εὐφρόνην
κἄγωγ' ἐσώθην δεῦρο, διαπλεύσας μόνος.
Σχεδὸν μὲν οὖν ἔγωγ', ἐν ᾧ χρείας σύ γ' εἶ,
αὐτὸς καθέστηκ'. εἰ δὲ μηχανήν τινα
ἔχων ὀπάζειν συμπροθυμηθεὶς θέλεις
ἡμῖν ἀπόπλου, κἀμὲ δεδρακὼς ἔσει
εὖ, τούς θ' ἑαυτοῦ πρὸς φίλους τοὺς οἴκοθι
τῶν σοι παρόντων ἄγγελον πέμψεις κακῶν. V.
ΦΙΛ. Ἀλλ', ὦ τάλαν, πρὸς ἕτερον ἴσθι σύμμαχον
ἥκων ἔρημον αὐτὸν, ἔνθ' ἐρρίμμενον,
(ἄπορον apud Dionem videtur sublectum in superioribus, v. 47.)
γλίσχρως κτισάμενον, ὡς ὁρᾷς, τόξων ἄπο
τροφήν τε, καὶ στολήν τιν'· ἣ γὰρ ἦν ἐμοὶ
τὸ πρότερον ἐσθὴς ὑπὸ χρόνου διόλλυται.
Εἰ δ' οὖν θελήσεις τοῦδε κοινωνεῖν βίου, V.
ἔστ' ἂν ποθέν σοι παραπέσῃ σωτηρία, V.
οὐκ ἂν φθονοῖμεν. δυσχερῆ δ' ὁράματα
τἄνδον, ξέν', ἐστίν, ἀνάπλεοι θ' ἑλκῶν φθορᾶς
τελαμῶνες, ἄλλα τ' ἂν πάθους τεκμήρια,
κοὐχ ἡδὺς αὐτὸς προσπεσὼν συγγίγνομαι
ὀδύναισι. καὶ τὸ πολὺ λελώφηκεν χρόνῳ
νόσου· κατ' ἀρχὰς δ' οὐδαμῶς ἀνεκτὸς ἦν

3.

Aristot. Poët. XXII, 13.

φαγέδαιναν, ἥ μοι σάρκα θοινᾶται ποδός.

φαγέδαιναν Musgrav. tacite ad Soph. Phil. 7. et h. l. H. pro φαγέδαινα. accusat. causalis: „intolerabilis eram propter ulcus.“ cf. Aeschyl. Philoct. 3.

Digitized by Google

Chorus senum Lemniorum Philoctetem conveniens, ejusque miseratione potius quam tantis malis, sive rebus adversis, seu corpore laeso, afflictetur, vitam finire optans.

4.

Stob. 119. p. 602.

Ἅλις, ὦ βιοτά· πέφαινε, asynart., anap. et i. catal.
πρίν τινα συντυχίαν ἢ κτεάτεσσιν ἐμοῖς, pentam. eleg.
ἢ σώματι τῷδε γενέσθαι! anap. paroem.
Satis est, o vita: fini,
antequam opes nostras fulminet ira deûm,
aut infestet mihi corpus!

Chori sententiae de felicitate otii domestici, quod tamen contemnere ait homines, praesertim mercatores, qui expositis in littore mercibus denuo navigent. quibus verbis etiam Philoctetem nimis negotiosum fuisse, itaque tantas calamitates accepisse significat.

5.

Stob. 57. p. 377.

Μακάριος, ὅστις εὐτυχῶν οἴκοι μένει·
ἐν γῇ δ' ὁ φόρτος, καὶ πάλιν ναυτίλλεται.

6.

Idem 38. p. 230.

Πατρὶς καλῶς πράσσουσα τὸν τυχόντ' ἀεὶ
μείζω τίθησι, δυστυχοῦσα δ' ἀσθενῆ.

Patria felice quemvis civem augeri dicit, infelice autem debilitari: quare manendum esse in patria. is sensus inest in verbis hisce emendatis: nam vulgo libri *τὸν εὐτυχοῦντ'*, quod ne senarius quidem tragicus admittit, et altero versu *δυστυχοῦντα*, Parisiensis tamen B apud Gaisford. recte *δυστυχοῦσα*.

Oratio Diomedis ad Philoctetem intercidit.

Ex oratione legatorum Trojanorum, qui Philocteti persuadere student, idque coram Ulysse, ut pretio accepto tradat sibi sagittas Herculis exemplo ipsorum deorum, quos lucri cupidos esse dicunt, eoque magis honorari, quo plus auri in templis eorum fulgeat, haec supersunt.

7.

Justinus mart. *Περὶ μοναρχ.* p. 109, b, ed. Colon.

Ὅρα τόδ', ὡς κἂν θεοῖσι κερδαίνειν καλὸν,
θαυμάζεται δ' ὁ πλεῖστον ἐν ναοῖς ἔχων
χρυσόν· τί δῆτα καὶ σὲ κωλύει λαβεῖν
κέρδος παρόν γε, κἀξομοιοῦσθαι θεοῖς;

ll. mendose *Ὁρᾶτε δ' ὡς. λαβεῖν* additum a Grotio.

Digitized by Google

Dixerant legati, se jussu Priami venisse propter Heleni vaticinium, quo fretum illum Trojam inexpugnabilem putare, si sagittis potitus sit Herculeis. qua de re Phil. subdubitans, rerumque harum omnium pertaesus senex et difficilis, primum reges reprehendit, deorum se scire consilia jactantes, ipsosque vates, quos peritiores rerum divinarum esse negat, quamvis eas se callere persuadeant vulgo; deinde vero omnia maxima promittentibus legatis, si sese audiat, et odium ejus Graecorum suscitantibus, commovetur, incertus, Graecisne ingratis an Trojanis liberalibus praestandum sit id officii. hoc animadverso continere se amplius Ulysses nequit, turpe esse dicens, si barbaris loquentibus ipse taceat, ubi communis graeci exercitus res agatur, et odio implacabili popularium abstinere jubet Philoctetem.

8.

Stob. Eclog. eth. p. 171.

(*ΦΙΛ.*) *Τί δῆτα θώκοις ἀρχικοῖς ἐνήμενοι*
σαφῶς διόμνυσθ' εἰδέναι τὰ δαιμόνων,
οἱ τῶνδε χειρώνακτες ἄνθρωποι λόγων;
ὅστις γὰρ αὐχεῖ θεῶν ἐπίστασθαι πέρι,
οὐδέν τι μᾶλλον οἶδεν ἢ πείθει λέγων.

codd. v. 1. soloece *ἀργικοῖς*, quod emendavit Valck. Diatr. p. 116. Grotii metaphrasis aliquantum reficta.

Quid vos sedentes sedibus regalibus
juratis omnes nosse res coelestium,
temerarii rumoris audaces fabri?
divina qui se scire profitetur, nihil
scit ille plus quam credulis persuaserit.

9.

Plut. adv. Colot. II. p. 1108, b, Diog. Laërt. V, 3., Cic. De orat. III, 35., Quintil. Instit. III, 1, 14.

(*ΟΔ.*) *Ὑπέρ γε μέντοι παντὸς Ἑλλήνων στρατοῦ*
αἰσχρὸν σιωπᾶν, βαρβάρους δ' ἐᾶν λέγειν.

Matth.: „Alterum v. habent Diog., Cic., Quint., sed pro *βαρβ.* ille *Ξενοκράτη*, Quint. *καὶ Ἰσοκράτην* vel *Ἰσοκράτη δ'*. in Euripidis versu fuisse *βαρβ.*, apparet e Ciceronis verbis: Aristoteles cum florere Isocratem nobilitate discipulorum videret, — versum quendam de Philocteta paulo secus dixit. ille enim (imo Ulysses: v. W. p. 518., Schütz. ad Cic. Epist. 281., t. III. p. 315.) turpe sibi ait tacere, cum barbaros, hic autem cum Isocratem pateretur dicere. Ex Euripidis Philoctete esse non patet quidem e Cicerone, ut ait Gataker. Opusc. postum. p. 525., sed verisimile tamen est potius quam ex Aeschyli Philoctete, quae est Gesneri ad Quintiliani locum disputatio. priorem v. solus praeponit Plut.: *Ἀλλ' ἴσως*

Digitized by Google

ἂν ἐπὶ τούτοις καὶ γελάσειέ τις ἐννοήσας τὴν Σωκράτους πραότητα κ. χάριν.

Ὑπέρ γε — στρατοῦ
τῶν ἄλλων φιλοσόφων — οὐ μόνον
αἰσχρὸν σιωπᾶν,
ἀλλ' οὐδὲ ὅσιον ἐνδοῦναί τι. — Quod Cic. (cf. Tusc. III, 4.) et Quintil. narrant, contra Isocratem hoc versu usum esse Aristotelem, id temporum rationibus repugnat, ut jam monuit Aldobrand. ad Diog. L. locum, si quidem Is. vita excessit Ol. 110, 3., Arist. autem Ol. 111, 2. demum Athenis scholam aperuit. fortasse tamen illud de Arist., non Stagirita, sed Siculo valet, quem Diog. L. V, 35. scribit πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν ἀντιγεγραφέναι, vel de iis, quae Arist. Stagiritam ipsum contra Isocratem jam mortuum scripsisse, ὑπαίνειν τὸν ἄνδρα βουλόμενον, narrat Dionys. Hal. Judic. de Isocrate 18., t. V. p. 577. ed. Reisk., ubi etiam apologiam Isocratis a Cephisodoro scriptam ἐν ταῖς πρὸς Ἀριστοτέλη ἀντιγραφαῖς commemorat."

10.

Stob. 20. p. 172.

Ὥσπερ δὲ θνητὸν καὶ τὸ σῶμ' ἡμῶν ἔφυ,
οὕτω προσήκει μηδὲ τὴν ὀργὴν ἔχειν
ἀθάνατον, ὅστις σωφρονεῖν ἐπίσταται.

Hanc orationem secus interpretatis et ipsum in suspicionem adducentibus legatis Trojanorum Ul. respondet illis, quae habentur apud Aristotelem Rhetor. ad Alex. c. 18. vel 19., ubi de προκαταλήψεσιν agens: „Κέχρηται δὲ," inquit, „καὶ Ε. ἐν Φιλοκτήτῃ τεχνικῶς τούτῳ τῷ εἴδει διὰ τοῦδε (τῶνδε)

11.

Λέξω δ' ἐγὼ κἄν μου διαφθείρας δοκῇ
λόγους ὑποστὰς ἄλλος ἠδικηκέναι·
ἀλλ' ἐξ ἐμοῦ τἄμ' οὐχ ἁμαρτήσεις κλύων,
ὁ δ' αὐτὸς αὐτὸν ἐμφάνιζέ τοι λέγων.

codd. mendose αὐτὸς pro ἄλλος, quae vocabula nonnunquam permisceri in libris ostendit Jacobs. ad Ach. Tat. 121, 3. (cf. Thuc. 2, 99., Athen. 628, b.), tum ἐξ ἐμοῦ γὰρ τἀμὰ μαθήσῃ contra metrum, et ultimo versu ὁ δ' α. α. ἐμφανίζει σοι λ. γὰρ male additi a librariis non unicum hoc exemplum est: v. ann. ad Comici Av. 574., Athen. 276, c. contra est ut temere omittant particulas negandi, qua de re v. Thucydidea ad I, 133., Polyb. V, 98, 8., VII, 3, 2; 13, 5., Athen. 589, d. Grotius numeris inelegantibus τἀμὰ σὺ μαθ., nec verisimile est Musgravii commentum φρασθήσῃ. ἐμφάνιζε, „indicare solet." σ et τ saepe confusa.

Verba, opinor, Philoctetae reconciliati diisque gratias agentis in eo, quod se, quamvis sero, servaverint.

Digitized by Google

12.

Orion apud Schneidewin. Conject. crit., V, 4. et p. 55. (ubi superscriptum *Εὐριπίδου.*) *Ἐκ τοῦ Φιλοκτήτου*

Φεῦ, μήποτ' ἄλλῳ πλὴν θεοῖς εἶην φίλος,
ὡς πάντ' ἔχουσι, κἂν βραδύνωσιν χρόνῳ!

liber M8. *Φ. μ. εἶην ἄλλο πλ. θ. φ., ὡς π. ἔχωσι* etc. *ἄλλο* ineptum est, neque ad sententiam facit *ἔχωσι*, quod correxit W. p. 1586.

13.

Hesych. *Αἴρειν νοεῖς: δοξάζειν ἡγῇ.* (?) *E. Φιλοκτήτῃ.* Bekker. Anecd. p. 359, 22. *Αἴρεις: δοξάζεις, ἡγῇ.* at t. IV, p. 89. *Αἴρειν νόον: νοεῖν, δοξάζειν.*

14.

Idem v. *αἰών. E. δὲ Φιλοκτ. αἰῶνα τὴν ψυχὴν λέγει, „Ἀπέπνευσεν αἰῶνα.“*

15.

Idem. *Ἀκριβές: ἄκρον. E. Φιλοκτ.*

Matth.: „Musgrav. inter fragmenta Philoctetae retulit locum citatum a Plutarcho t. II. p. 789, a, *Ὥσπερ γὰρ ὁ γαμεῖν παρασκευαζόμενον γέροντα, ἐστεφανωμένον κ. μυριζόμενον, ἀποτρέπων κ. λέγων τὰ πρὸς τὸν Φιλοκτήτην*

Τίς δ' ἂν σε νύμφη, τίς δὲ παρθένος νέα
δέξαιτ' ἄν; εὖ γοῦν ὡς γαμεῖν ἔχεις, τάλας,

οὐκ ἄτοπός ἐστι etc. partem alterius versus idem citat in vita Solonis p. 89, e. *Ἀλλὰ γέροντι νέαν ἀγομένῳ φαίη τις ἂν ἐμελὴς ἄρχων ἢ νομοθέτης τὸ πρὸς τὸν Φιλοκτήτην „„Εὖ γοῦν ὡς γ. ξ. τάλας.““* hinc Musgr. h. l. correxit scripturam *εὖ γ' ὡς.* sed neutro loco auctor fabulae commemoratur; quare Aeschyli editores (scil. priores nobis. Both.) hos versus inter hujus quoque poëtae fragmenta retulerunt. In tragoedia quomodo Phil. senex induci potuerit puellam ducere volens, non video; fortasse locus est Strattidis Comici, cujus Phil. ab Athenaeo, Polluce et Suida commemoratur.“

LV. *ΦΟΙΝΙΞ.*

Phoenix, qui Achillem educavit, jam ex Homero notus. Apollodorus III, 13, 8. *Συνείπετο δὲ αὐτῷ* (Achilli, Trojam proficiscenti) *Φοῖνιξ ὁ Ἀμύντορος* (Ormeniorum in Magnesia regis). *οὗτος ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐτυφλώθη, καταψευσαμένης φθορὰν Φθίας* (*Κλυτίαν* vocant scholiastes Homeri Il. *ι*, 449. et Lycophronis 421.), *τῆς τοῦ πατρὸς παλλακίδος. Πηλεὺς δὲ αὐτὸν πρὸς*

Digitized by Google

Χείρωνα κομίσας, ὑπ' ἐκείνου θεραπευθέντα τὰς ὄψεις, βασιλέα κατέστησε Δολόπων. aliter Homerus Il. ι', 444—484. narrat enim, Phoenicem suasu matris, neglectae ab Amyntore propter formosam pellicem, ipsum cum ea rem habuisse, proptereaque diris paternis devotum primum occidere voluisse Amyntorem, deinde, fama parricidae deterritum, aufugisse ad Peleum, ab eoque benigne exceptum, donisque donatum et Dolopum regem constitutum esse. Euripideus autem Phoenix Hippolyto similis inducitur, pudicus, iram impotentis patris patienter ferens et crudeli affectus poena non tam odio patris quam quia invisus est patriam deserens carissimam.

Supersunt ex hoc dramate verba Phoenicis; Amyntoris; amici cujusdam Phoenicis, qui causam ejus agit apud patrem saevum, fortasse paedagogi adolescentis, ut videtur Hartungio, quo pertinere dicas fragmentum 7., vel viri alicujus potentis, velut Pelei supervenientis hisce rebus, quae Welckeri opinio est; denique Chori Ormeniorum, invidiam detestantis, ubi patrem filio invidere videt juventutem (fr. 2.), molestiasque miserantis senum, illorum praesertim, qui liberorum procreandorum desiderio puellas ducant, uxoris servitium subituri (fr. 3. 4.). Prologum quis egerit, incertum est; puto tamen, paedagogi personae aptum esse, eoque retulerim illa

1.

Stob. 69. p. 429.

Πικρὸν νέα γυναικὶ πρεσβύτης ἀνήρ.

Chori verba ex parodo.

2.

Stob. 38. p. 222.

— Φθόνον οὐ σέβω,
φθονεῖσθαι δ' ἐθέλοιμ' ἂν ἐπ' ἐσθλοῖς.
— Invidiam haud probo,
sed velim proba mi invideantur.

primus horum versuum videtur fuisse glyconeus; alter est dact. trim. cum loco mobili seu basi.

Ejusdem orationes.

3.

Stob. 115. p. 592.

Ὦ γῆρας, οἷον τοῖς ἔχουσιν εἶ κακόν!

4.

Stob. l. c. ad 1.

Μοχθηρόν ἐστιν ἀνδρὶ πρεσβύτῃ, τέκνων
δι' ἧσιν ὅστις οὐκέθ' ὡραῖος γαμεῖ·
δέσποινα γὰρ γέροντι νυμφίῳ γυνή.

Digitized by Google

libri — *πρεσβύτῃ τέκνα δίδωσιν ὅστις* etc., trepidantibus doctis et eorum uno flebilem in modum exclamante, haec videri esse insanabilia.

Nil desperandum Criticis duce et auspice Phoebo.

proba enim vox est *ἥσις* (Suidas, fortasse hunc locum spectans, *Ἥσις: τέρψις*), et apte aliquis dicitur *γαμεῖν διὰ ἧσιν τέκνων*, „uxorem ducere, ut liberis gaudeat," quae fere maxima, et legitima, et passim commemorata causa viris est nuptiarum. Jam ductus scripturae si quis examinet, similia sunt *ΔΙΑΗCΙΝ* et *ΔΙΔΩCΙΝ*, nemoque ignorat, cum *H* et *Ω* litteras, tum extrema vocabulorum, per compendium scripta ut plurimum, confundi solere. potest quoque, ut *ΔΙΔΩCΙΝ* non sit mera hallucinatio librarii, sed correctio ejus, qui scriptum invenisset in codice *ΔΙΔΗCΙΝ*, qui fuerit primus gradus depravationis.

5.

Idem 71. p. 434.

— *Γυνή τε πάντων ἀγριώτατον κακόν.*

Amyntoris verba, supplicium filii accelerantis.

6.

Erotianus p. 132. *Διηπέτης* (*Διϊπετής*): *ἀντὶ τοῦ διαγῆς κ. καθαρός. ὡς καὶ Ε. ἐν Φοίνικι, λέγων*

Δμωσὶν δ' ἐμοῖσιν εἶπον, ὡς καυτήρια
ἐς πῦρ ἔδει διϊπετῆ θεῖναί τινας.

ll. *Δμωσὶ — ὡς ταυτηρίαις πυρίδες καὶ διηπέτη κτεῖναι.* Valck. Diatr. p. 274.

Δ. δ' ἐμ. ε., ὡς καυτήρια
ἐς πῦρ ἔδει καὶ [ταῦτα] δὴ διϊπετῆ
θεῖναι.

filium, quem per oculos peccasse credebat, per eosdem punitum ibat crudelis senex, frustra immane facinus prohibente matre secundum epigramma Cyzicenum tertium, Anthol. Palat. t. III. part. 3., p. 620. seqq., ubi haec leguntur:

Ὁ τρίτος ἔχει τυφλούμενον Φοίνικα ὑπὸ πατρὸς Ἀμύντορος, κ. κωλύουσαν Ἀλκιμέδην τὸν οἰκεῖον ἄνδρα·

Ἀλκιμέδη ξύνευνον Ἀμύντορα παιδὸς ἐρύκειν
Φοίνικος ἐθέλει, παυσίχολος γενέτου,
(ll. tautologice et nullis numeris *ἐρύκει Φ. ἠδ' ἐθ. παῦσαι χόλον γεν.*)
ὅττι περ ἤχθετο πατρὶ σαόφρονος εἵνεκα μητρὸς,
παλλακίδος δούλης λέκτρα προσιεμένῳ·
κεῖνος δ' αὖ δολίοις ψιθυρίσμασιν ἤχθετο κούρῳ,
ἦγε δ' ἐς ὀφθαλμοὺς λαμπάδα παιδολέτιν.

v. annotata ad Melanippen.

Digitized by Google

Accedit etiam amicus vel paedagogus, pro Phoenice dicturus. dicit autem, maximi momenti esse cujusque naturam atque indolem; qui pravam habeat, eum non fieri meliorem educatione; omnique vita Phoenicem et honesta expetendo, et prava pravosque homines fugiendo, ostendisse bonam indolem, quam qui non factis comprobet, eum videri magis quam esse probum.

7.

Stob. 88. p. 500.

Μέγιστον ἆρ' ἦν ἡ φύσις· τὸ γὰρ κακὸν
οὐδεὶς τρέφων εὖ χρηστὸν ἂν θείη ποτέ.

8.

Idem append. Florent. p. 11. (382.)

— Οἱ πεῖραν οὐ δεδωκότες
μᾶλλον δοκοῦντες ἢ πεφυκότες σοφοί.

9.

Valck. Diatr. p. 269.: „Aeschines orat. c. Tim. p. 154. ed. Reisk. (Stob. append. vol. IV. p. 12. ed. Gaisford.) primum de virtutis amore duo versus exhibet Euripidis (ex ejus Oedipo petitos), qui dicitur ipsi *οὐδενὸς ἧττον σοφὸς τῶν ποιητῶν.* paulo post, *Πάλιν*, inquit, *ὁ αὐτὸς ποιητὴς ἐν τῷ Φοίνικι ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς γεγενημένης αὐτῷ πρὸς τὸν πατέρα διαβολῆς *) ἀπολογούμενος, κ. ἀπεθίζων τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἐξ ὑποψίας, μηδὲ ἐκ διαβολῆς, ἀλλ' ἐκ τοῦ βίου τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι.* sequuntur tum novem versus Euripidis, in dramate ab amico pro Phoenice dicti" etc.

Ἤδη δὲ πολλῶν ἠρέθην λόγων κριτὴς,
καὶ, πόλλ' ἀμιλληθέντα μαρτύρων ὕπο,
τἀναντί' ἔγνων συμφορᾶς μιᾶς πέρι.
κἀγὼ μὲν οὕτω, χὥστις ἔστ' ἀνὴρ σοφὸς,
λογίζομαι τἀληθὲς, εἰς ἀνδρὸς φύσιν
σκοπῶν δίαιτάν θ', ἥνπερ ἐμπορεύεται.
ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ,
οὔ πώποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων, ὅτι
τοιοῦτός ἐστιν, οἷσπερ ἥδεται ξυνών.

V. 2. 3. ita vertit Musgr.: „et multa (saepe) contraria de eodem casu a testibus ultro citroque dicta novi." 6. ll. *δίαιταν, ἥνπερ.* recte copulam immisit Boissonad.

Igitur asseveranti illi, non apparere culpam Phoenicis, haec Amyntor videtur respondisse, quae habentur apud

*) De calumnia, Euripidi structa apud patrem Mnesarchum, non memini qui alii scriptores memoraverint.

Digitized by Google

10.

Clem. Alex. Strom. VI. p. 625, a. sic autem ille: *Εὐριπίδου δὲ ἐν μὲν τῷ Οἰνομάῳ γράφοντος, ἐν δὲ τῷ Φοίνικι*

— — Ταφανῆ
τεκμηρίοισιν εἰκότως ἁλίσκεται,

Ὑπερίδης λέγει „Ἃ δ' ἐστὶν ἀφανῆ ἀνάγκη τοὺς διδάσκοντας τεκμηρίοις κ. τοῖς εἰκόσι ζητεῖν.“ non manifestam quidem rem esse ait, sed allata satis clara culpae indicia.

Phoenicis excoecati oratio, qua significat, jam non, ut olim, intolerabilem sibi videri eam calamitatem, nec propterea se animum despondere: tantum esse vitae amorem, omnibus mortalibus insitum.

11.

Stob. 120. p. 608.

Καίτοι πότ' εἴ τιν' εἰσίδοιμ' ἀνὰ πτόλιν
τυφλὸν, προηγητῆρος ἐξηρτημένον,
ἀδημονοῦντα συμφοραῖς ἑλοιδόρουν,
ὡς δειλὸς εἴη θάνατον ἐκποδὼν ἔχων·
καὶ νῦν λόγοισι τοῖς ἐμοῖς ἐναντίως
πέπτωχ' ὁ τλήμων. ὦ φιλόζωοι βροτοὶ,
οἳ τὴν ἐπισταίχουσαν ἡμέραν ἴδεῖν
ποθεῖτ', ἔχοντες μυρίων ἄχθος κακῶν!
οὕτως ἔρως βροτοῖσιν ἔγκειται βίου·
τὸ ζῆν γὰρ ἴσμεν, τοῦ θανεῖν δ' ἀπειρία
πᾶς τις φοβεῖται φῶς λιπεῖν τόδ' ἡλίου.

Versum 3. egregie correxit Wyttenbach. ad Plut. De sera num. vind. p. 138. ll. *εὐδαιμονῶν ταῖς συμφ. ἑ.* 8. iidem *πόθον*, quod emendavit Musgr., meritoque secuti illum editores reposuerunt.

Phoenix, patria excedens.

12.

Stob. 39. p. 226.

Σὺ δ', ὦ πατρῴα χθὼν ἐμῶν γεννητόρων,
χαῖρ'! ἀνδρὶ γάρ τοι, κἂν ὑπερβάλλῃ κακοῖς,
οὐκ ἔστι τοῦ θρέψαντος ἥδιον πέδον.

similia cum alibi habet E., tum Phoeniss. 370, 71.

13.

Hesych. *Ἀμνήστευτος γύνη: ἡ παλλακή. Ε. Φοίνικι.*

Quaesiverunt, quid induxerit poëtam, ut antea inaudita de Phoenice confingeret; ejusque rei causam invenire sibi visi sunt apud Suidam in *Ἀναγυράσιος*. Valck. Diatr. p. 269.: — „Memoratur illic etiam *Ἀνάγυρος ἥρως*. — istius Anagyri rusticus ex isto demo (Atticae demus fuit *Ἀναγυροῦς* ad montem Hymettum) dicitur lucum violasse, qui propterea, ut erant heroës isti facile irritabiles,

Digitized by Google

τῷ υἱῷ αὐτῷ ἐπέμψε τὴν παλλακήν· ἥτις, μὴ δυναμένη συμπεῖσαι τὸν παῖδα, διέβαλεν ὡς ἀσελγῆ τῷ πατρί. ὁ δὲ ἐπήρωσεν αὐτὸν κ. ἐγκατῳκοδόμησεν. ἐπὶ τούτοις καὶ ὁ πατὴρ ἑαυτὸν ἀνήρτησεν, ἡ δὲ παλλακὴ εἰς φρέαρ ἑαυτὴν ἔῤῥιψεν. his ista subdit Suidas: Ἱστορεῖ δὲ Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ Τραγῳδιοποιῶν, ἀπεικάζων τούτοις τὸν Εὐριπίδου Φοίνικα.*) In his ἐγκατ., i. e. καθεῖρξεν εἰς οἴκημα, Erasmo in adagio Anagyrum commoves (ἀνάγυρον κινεῖς) non intellectum, transsumsit Hieronymus ab Aeschine contra Timarchum p. 26, 7. (ed. Taylori p. 78, 3.), crudelissimum Atheniensis Hippomenis innominati facinus narrante. Kustero notata dedit et plura (?) H. Vales. in Harpocr. p. 106. cf. Duker in Thuc. p. 216, 217. Cui sua Suidas debet, Hieronymum si quis aliunde habet incognitum, ut habebat Erasmus l. c., adeat Jo. Jonsium De Script. hist. philos. II, c. 3., §. 6." Cf. Aristophanis Anagyrum.

Annotavit W. p. 1602., pariter implicatam esse Macarei historiam apud Aelianum V. H. XIII, 2. qui etiam Shakspearii comparat tragoediam de Joanne rege IV, 1.

De tempore, quo acta fuerit haec tragoedia, v. ann. ad Oenei fr. 12., p. 199. Comicus Ach. 388.: ΕΤΡ. Τὰ τοῦ τυφλοῦ Φοίνικος; ΔΙΚ. Οὐ Φοίνικος, οὐκ, Ἀλλ' ἕτερος ἦν Φοίνικος ἀθλιώτερος.

Latinorum Ennius imitatione vernacula expressit hoc drama, cujus operis paucae quaedam reliquiae supersunt. v. Poët. scen. a nobis ed. vol. V. p. 58, 59.

LVI. Φ Ρ Ι Ξ Ο Σ.

Apollodorus I, 9, 1. Τῶν δὲ Αἰόλου παίδων Ἀθάμας, Βοιωτίας δυναστεύων (Orchomeni tantum vel Thebarum rex fuit: quare scripserim Βοιωτίᾳ pro ἐν Βοιωτίᾳ, vel potius Βοιωτίας δυναστῶν, „Boeotiae regulorum" unus), ἐκ Νεφέλης τεκνοῖ μὲν παῖδα Φρίξον, θυγατέρα δὲ Ἕλλην. αὖθις δὲ Ἰνὼ γαμεῖ, ἐξ ἧς αὐτῷ Λέαρχος κ. Μελικέρτης ἐγένοντο. ἐπιβουλεύουσα δὲ Ἰνὼ τοῖς Νεφέλης τέκνοις ἔπεισε τὰς γυναῖκας τὸν πυρὸν φρύγειν. λαμβάνουσαι δὲ κρύφα τῶν ἀνδρῶν τοῦτο ἔπρασσον, γῆ δὲ πεφρυγμένους πυροὺς δεχομένη καρποὺς ἐτησίους οὐκ ἀνεδίδου. διὸ πέμπων ὁ Ἀθ. εἰς Δελφοὺς ἀπαλλαγὴν ἐπυνθάνετο τῆς ἀπορίας· Ἰνὼ δὲ τοὺς πεμφθέντας ἀνέπεισε λέγειν, ὡς εἴη κεχρησμένον, παύσασθαι (παύσεσθαι) τὴν

*) Eandem historiam dicere videtur commemoratus a Meinekeo in novis Marginalibus (Zeitschr. f. d. A. W. a. 1843. fasc. 4., VII.) Anonymus apud Suidam v. ἐναύειν his verbis: Ἐντεῦθεν Ε. ἐναυσάμενος τὸν λόγον ἅπαντα εἶτα μὲν τῷ (ll. εἶτα μέντοι) Φοίνικι περιτίθησιν. et fortasse hic ipse est Hieronymus.

Digitized by Google

ἀκαρπίαν, ἐὰν σφαγῇ Διὶ ὁ Φρίξος. τοῦτο ἀκούσας Ἀθ., συναναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν τὴν γῆν κατοικούντων, τῷ βωμῷ παρέστησε Φρίξον· Νεφέλη δὲ μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτὸν ἀνήρπασε, κ. παρὰ Ἑρμοῦ λαβοῦσα χρυσόμαλλον κριὸν ἔδωκεν, ἐφ' οὗ φερόμενοι δι' οὐρανοῦ τὴν [μεταξὺ] γῆν ὑπερέβησαν κ. θάλασσαν· ὡς δὲ ἐγένοντο κατὰ τὴν μεταξὺ κειμένην θάλασσαν Σιγείου κ. Χερρονήσου, ὤλισθεν εἰς τὸν βυθὸν ἡ Ἕλλη, κἀκεῖ θανούσης αὐτῆς ἀπ' ἐκείνης Ἑλλήσποντος ἐκλήθη τὸ πέλαγος. Φρίξος δὲ ἦλθεν εἰς Κόλχους, ὧν Αἰήτης ἐβασίλευε, παῖς Ἡλίου κ. Περσηΐδος, ἀδελφὸς δὲ Κίρκης κ. Πασιφάης, ἣν Μίνως ἔγημεν. οὗτος αὐτὸν ὑποδέχεται, κ. μίαν τῶν θυγατέρων Χαλκιόπην δίδωσιν· ὁ δὲ τὸν χρυσόμαλλον κριὸν Διὶ θύει Φυξίῳ, τὸ δὲ τούτου δέρας Αἰήτῃ δίδωσιν· ἐκεῖνος δὲ αὐτὸ περὶ δρῦν ἐν Ἄρεος ἄλσει καθήλωσεν. His partim similia dat Hyginus fab. 2. et 3., partim ea supplet, mutat, additque propria, quae procul dubio spectant ad drama Euripideum. sic autem ille: „Quod cum Athamas se facturum abnuisset (scil. ut immolaret Jovi filium), Phrixus ultro ac libens pollicetur, se unum civitatem aerumna liberaturum. (sic Pherecydes. v. W. p. 613.) itaque cum ad aram cum infulis esset adductus et pater Jovem comprecari vellet, satelles misericordia adolescentis Inus Athamanti consilium patefecit. rex facinore cognito uxorem suam Ino et filium ejus Melicerten Phrixo dedidit necandos. quos cum ad supplicium duceret, Liber pater ei caliginem injecit et Ino suam nutricem eripuit. (fab. 3.) — Phrixus et Helle, insania a Libero objecta cum in silva errarent, Nebula mater eo dicitur venisse et arietem inauratum adduxisse, Neptuni et Theophanes filium; eumque natos suos ascendere jussit et Colchos ad regem Aeetam, Solis filium, transire, ibique arietem Marti immolare.“

Prologum egit Ino, Cadmi filia, de genere suo, Bacchi educatione, nuptiisque secundis Athamantis dicens, et consilium interficiendi liberos ejus ex Nephele susceptos significans; cujus consilii causa se fruges torruisse et marito suasisse ut de sterilitate Delphos mitteret hominem ab se corruptum, quo suspicionem effugeret novercalis odii, impudentissime fatetur. eo haec referenda sunt.

1.

Aristoph. Ran. 1160. (1256.) et ibi schol.

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών,
Ἀγήνορος παῖς, ἵκετ' εἰς Θήβης πέδον.

2.

Schol. Eurip. Phoen. 6. de Euripide: Ἐν γοῦν τῷ Φρίξῳ φησὶν

Digitized by Google

Ἦσαν γὰρ (οὗτοι) παῖδες (οἵ γ') Ἀγήνορος,
Κίλιξ, ἀφ' οὗ καὶ Κιλικία κικλήσκεται,
Φοίνιξ, ὅθενπερ τοὔνομ' ἡ χώρα φέρει,
καὶ Θασός.

V. 4. malim facilioribus numeris *Θασός τε.*

3.

Eratosth. Catast. 14. *Ταῦρος. οὗτος λέγεται ἐν τοῖς ἄστροις τεθῆναι διὰ τὸ Εὐρώπην ἀγαγεῖν ἐκ Φοινίκης εἰς Κρήτην διὰ τοῦ πελάγους, ὡς Ε. φησὶν ἐν τῷ Φρίξῳ.* cf. Hygin. Poët. astron. 21., Bentl. Epist. ad Mill. p. 488. ed. Lips. etc. Haec ita dici poterant a poëta:

Θασός τε, χἠν, ὥς φασιν, Εὐρώπην τοπρὶν
πελάγους δι' οἴδμα ταῦρος εἰς Κρήτην ἄγει.

4.

Stob. 71. p. 433.

Ὡς οὐδὲν ὑγιές φασι μητρυιὰς φρονεῖν
νόθοισι παισίν· ὧν φυλάξομαι ψόγον.

Annotavit W. p. 612. et ad Sophoclis fragmenta p. 320, 21., nothos Inonem appellare videri Phrixum et Hellen propterea, quod prior fuit Athamantis uxor, cui superduxit Nephelen, secundum Philostephanum, Callimachi aequalem, apud Homeri scholiasten Iliad. η', 86. eam his verbis Ino contemnit, tanquam pellicem, non legitimam uxorem.

Athamas, Inonem praedicans, tanquam eam, quae rem familiarem bene administret, mariti affectus vehementiores leniat, et moerentem soletur vel confictis nonnunquam gratis mendaciis.

5.

Stob. 65. p. 411.

Γυνὴ γὰρ ἐν κακοῖσι καὶ νόσοις πόσει
ἥδιστόν ἐστι, δώματ' ἢν οἰκῇ καλῶς,
ὀργήν τε πραῦνουσα, καὶ δυσθυμίας
ψυχὴν μεθιστᾶσ'· ἡδὺ κἀπάται φίλων.

Etiam Chorus simulatam Inonis pietatem laudat his verbis

6.

Stob. 72. p. 441.

Δίκαι' ἔλεξε· χρὴ γὰρ εὐναίῳ πόσει
γυναῖκα κοινῇ τὰς τύχας φέρειν ἀεί.

Athamas de satellite, quem Delphos misit, ubi eum redire videt.

Digitized by Google

7.

Athen. VI. p. 264, b, c. — *Οὗτοι οὖν*, (penestae in Thessalia, de quibus v. Heraclid. 620.) *οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες, κ. παραδόντες ἑαυτοὺς, ἐκλήθησαν τότε μενέσται, νῦν δὲ πενέσται· καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσιν εὐπορώτεροι.* [*καὶ*] *Ε. δὲ ἐν Φρίξῳ λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων*

Λάτρις πενέστης ἁμὸς ἀρχαίων δόμων.

Ex narratione satellitis.

8.

Etymol. M. p. 714, 17. *Σιροί: τὸ ἐπιτήδειον ἀγγεῖον εἰς ἀπόθεσιν πυρῶν κ. τῶν ἄλλων ὀσπρίων. Ἀμμώνιος δὲ ἱστορεῖ, ὡς οἱ Ἀττικοὶ ὀξύνοντες τὸ ὄνομα τὸ ἰ βραχύνουσι, κ. ἡ τριβὴ τῆς ἀναγνώσεως ἐκτείνεται. εὑρίσκεται δὲ καὶ βραχὺ, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ Φρίξῳ*

Χήμῶν ἀνοῖξαι μὲν σιροὺς οὐκ ἠξίου ....

Correximus versum ex Ms. Leidensi apud Valck. p. 217., ubi legitur *Καὶ μῶν* (pro *Καὶ ἡμῶν*) *ἀν.*: nam vulgo libri: — *Φρίξῳ· ἀνοῖξαι* etc.

Valck. et Matth.: *Καὶ νῷν ἀν.* sed ipse Matth.: „At illud *νῷν*," inquit, „utrum pro *ἡμῖν* positum dicamus, cujus usus auctoritatem desidero, an de duobus, ut alibi, valere, de Phrixo et Helle?" id quidem ineptum est, siquidem hoc dicit homo, Apollinem Delphicum aperire Athamantis granaria, i. e. sterilitatem finire, noluisse, nisi immoletur Phrixus. etiam Etymologi verba affecta sunt et sic, opinor scribenda: — *τὸ ἰ οὐ βραχύνουσιν, ὡς καὶ ἡ τριβὴ τῇ ἀναγνώσει ἐκτείνεται. εὑρίσκεται δὲ καὶ βραχὺ*, scil. *ἰ* littera in *σιρὸς*, etc.

Chori verba, Phrixi innocentis vicem dolentis, neque committendum esse affirmantis, ut occidatur.

9.

Justinus De monarch. p. 41, d, = 109.

Εἰ δ' εὐσεβὴς ὢν τοῖσι δυσσεβεστάτοις
εἰς ταῦτ' ἔπρασσε, πῶς τάδ' ἂν καλῶς ἔχοι,
εἰ Ζεὺς ὁ λῷστος μηδὲν ἔνδικον φρονεῖ;

V. 2. ll. *ἔπρασσον* sive *ἔπραττον*. correxerunt Grot. et Barnes.

10.

Stob. 121. p. 613.

Καὶ γὰρ πέφυκε τοῦτ' ἐν ἀνθρώπου φύσει,
ἢν καὶ δίκῃ θνήσκῃ τις, οὐχ ἧσσον ποθεῖ
πᾶς τις δακρύειν τοὺς προσήκοντας φίλους.

Digitized by Google

Etiam ipse Ath. abominatur tam immane scelus, cum Phrixus ultro se offert morti pro salute patriae, haec inter alia dicens

11.

Stob. 119. p. 602.

Τίς δ' οἶδεν, εἰ ζῆν τοῦθ', ὃ κέκληται θανεῖν,
τὸ ζῆν δὲ θνήσκειν ἐστί; πλὴν ὅμως βροτῶν
νοσοῦσιν οἱ βλέποντες, οἱ δ' ὀλωλότες
οὐδὲν νοσοῦσιν, οὐδὲ κέκτηνται κακά.

Aristophanes Ran. 1021. (1082.) *Καὶ φασκούσας οὐ ζῆν τὸ ζῆν;* Schol.: — *Ὁ λέγων ἐστὶ Φρίξος· οὗτος δὲ ὡς παρὰ γυναικὸς αὐτὸ λέγει εἰρημένον.* hoc parum verisimile videtur, sed alium consimilem hujus nostri locum significasse puto Comicum, etsi Ran. 1404. (1477.) Bacchus, Euripidem irridens ipsius verbis: *Τίς οἶδεν*, inquit, *εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν*, quae haud dubie huc pertinent. Matth.: „Cum alio fragmento e Polyido hoc confuderunt Schol. Aristoph. Ran. ll. cc., Schol. Plat. p. 119., ut Polyidi fragm. cum loco Hippolyti v. 190 sqq. Schol. Aristoph. ib. 1404. — de sententia cf. Gataker. Adv. misc. p. 522. sequ."

Generosam filii mentem admiratus Athamas multo etiam minus quam antea uti vult oraculo; quam rem moleste ferens Ino, metuensque, ne irrita sit incepti nefarii, objurgat maritum, negans virum eum esse propter ignavam dubitationem in tantis angustiis et spem vanam sine sua ipsius opera melius fore urbi, quae viris fame absumtis ne urbs quidem vocanda sit amplius, sed solitudo.

12.

Stob. 8. p. 97.

Ἀνὴρ δ' ὃς εἶναι φῆς, ἀνάξι' ἀνδρὸς ἦν
δείλὸν κεκλῆσθαι· καὶ νοσεῖν αἰσχρὰν νόσον.

ll. inconcinne: — *φῆς, ἀνδρὸς οὐκ ἄξιον δείλὸν* etc. perperam metri causa scripserunt *ἀνέρος*, forma Tragicis inusitata, praesertim in sermone.

13.

Etym. M. p. 410, 43. *Τὸ προστακτικὸν ζῆ, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἰφιγενείᾳ* (Iph. T. 647.) *κ. ἐν Φρίξῳ*

Δι' ἐλπίδος ζῆ, καὶ δι' ἐλπίδος τρέφου.

14.

Stob. 41. p. 239.

Αἱ γὰρ πόλεις εἷς' ἄνδρες, οὐκ ἐρημία.

His dictis rursus in contrariam partem inclinante regis imbecilli sententia satelles angore conscientiae agitatus, vitaeque Phrixi

Digitized by Google

timens, facit indicium sceleris. quo comperto noverca capitis damnatur, Choro monente maleficos, ne deos se latere et justitiam, quamvis seram, effugere putent, modicasque opes, sed culpa vacantes, praeferente sceleste acquisitis divitiis, servum autem laudante ob nobilem indolem, qua saepe liberos superari a servis dicit.

15.

Sextus Empir. adv. Math. I, 13, 274. et 287., Stob. Eclog. phys. p. 121. — *Οἷόν ἐστι καὶ τὸ παρὰ Εὐριπίδῃ λεχθὲν ἐν Φρίξῳ*

Ὅστις δὲ θνητῶν οἴεται καθ' ἡμέραν
κακόν τι πράσσων τοὺς θεοὺς λεληθέναι,
δοκεῖ πονηρὰ κἀδικῶν ἁλίσκεται,
ὅταν σχολὴν ἄγουσα τυγχάνῃ Δίκη,
τιμωρίαν τ' ἔτισεν ὧν ἤρξεν κακῶν.

Versu 3. ll. absurde *δ. π. καὶ δοκῶν ἁ.* 4. *ὅταν — Δίκη*, „si forte otium est Justitiae" ad eum puniendum. versum 5. solus Stobaeus habet, omissa quidem in libris copula, qua opus est orationi. reliqua etiam Clemens Al. Str. V, p. 606, c, d, et Euseb. Praep. evang. XIII, 13. p. 684., sed tanquam Diphili, item Justinus De monarch. p. 38. sequ. et Stob. l. c. attulerunt, praemittuntur quaedam apud Clementem et Justinum, apud illum

Ὃς τοῖς ἁμαρτάνουσι πρὸς μῆκος βίου
δίδωσιν· εἴ τις δ' οἴεται —,

apud Justinum vero haec

ἄφθονον βίου μῆκος δίδωσι πρὸς κρίσιν,

quae, utut se olim habuerint (sunt enim infuscata), certe non magis spirant antiquitatem quam quae iidem superioribus 5 versibus subjecerunt,

Ὁρᾶθ', ὅσοι νομίζετ' (pessimo hiatu Clem. *δοκεῖτε*)
οὐκ εἶναι θεὸν,
δὶς(?)ἐξαμαρτάνοντες οὐκ εὐγνωμόνως!
ἔστιν γὰρ, ἔστιν· εἰ δὲ τις πράσσει κακῶς (?)
κακὸς πεφυκὼς, τὸν χρόνον κερδαινέτω· (?)
χρόνῳ γὰρ οὗτος ὕσνερον δώσει δίκην.

v. Valck. libro de Aristodemo c. 1. et 2., Luzac. Exercitat. p. 143. seqq., Boeckh. De Trag. gr. p. 158. v. 3. Barnes et Musgr. non male *πράσσει καλῶς*. sed nolo his nugis immorari.

16.

Stob. 92. p. 511.

Κρείσσων δὲ βαιὸς ὄλβος ἀβλαβὴς βροτοῖς
ἢ δῶμα πλούτῳ δυσσεβῶς ὠγκωμένον.

significat Chorus, Inonem sceleste consilio regias Athamantis opes ad se et liberos suos transferre voluisse.

Digitized by Google

17.

Idem 60. p. 384.

Πολλοῖσι δούλοις τοῦνομ' αἰσχρὸν, ἡ δὲ φρὴν
τῶν οὐχὶ δούλων ἔστ' ἐλευθερωτέρα.

18.

Photius: *Πώγωνα πυρός: τὴν ἀναφορὰν τοῦ πυρός. Ε. Φρίξῳ.* „Huc respexisse Pollucem II, 88., notavit Valck. ad Phoen. 1261. extr.“ Matth.

LVII. *ΧΡΥΣΙΠΠΟΣ.*

Pseudoplutarchus Vit. parall. cap. 33. p. 431. ed. Hutten: *Πέλοψ, Ταντάλου κ. Εὐρυανάσσης, γήμας Ἱπποδάμειαν, ἔσχεν Ἀτρέα κ. Θυέστην, ἐκ δὲ Δαναΐδος νύμφης* (schol. Pind. Ol. I, 144. *ἐξ Ἀξιόχης νύμφης.* schol. Orest. 5. *ἔκ τινος Ἀξιόχης νόθος.*) *Χρύσιππον, ὃν πλέον τῶν γνησίων ἔστερξε. Λαΐος δὲ ὁ Θηβαῖος ἐπιθυμήσας ἥρπασεν αὐτὸν, κ. συλληφθεὶς ὑπὸ Θυέστου κ. Ἀτρέως ἐλέους ἔτυχε παρὰ Πέλοπος διὰ τὸν ἔρωτα.**) *Ἱπποδάμεια δ' ἀνέπειθεν Ἀτρέα κ. Θυέστην ἀναιρεῖν αὐτὸν, εἰδυῖα ἔσεσθαι ἔφεδρον βασιλείας. τῶν δὲ ἀρνησαμένων αὐτὴ τῷ μύσει τὰς χεῖρας ἔχρισε· νυκτὸς γὰρ βαθείας κοιμωμένου Λαΐου τὸ ξίφος ἑλκύσασα κ. τρώσασα τὸν Χρύσιππον ἐγκαταπήγνυσι τὸ ξίφος. ὑπονοηθεὶς δὲ ὁ Λάϊος διὰ τὸ ξίφος ῥύεται ὑπὸ ἡμιθνῆτος τοῦ Χρυσίππου, τὴν ἀλήθειαν ὁμολογήσαντος. ὁ δὲ (Πέλοψ) τὴν Ἱπποδάμειαν ἐξώρισεν, ὡς Δοσίθεος ἐν Πελοπίδαις.* Aliter Hyginus l. c. „Laïus Labdaci filius Chrysippum, Pelopis filium nothum, propter formae dignitatem Nemeae ludis rapuit; quem ab eo Pelops bello recuperavit. hunc Atreus et Thyestes matris Hippodamiae impulsu interfecerunt. Pelops cum Hippodamiam argueret, ipsa se interfecit.“ ibi Muncker.: „Pisander (Pseudopisander, qui sua ex Euripide sumserit: v. W. 533. sequ., Dübner. Pisandri ed. Didot. p. 6. 10. Both.) apud Eurip. schol. v. 1748. (1652.) in Phoenissis, ipsum prae pudore intulisse sibi manus autumat. cf. schol. Hom. ad Il. β', 105.“ Mérito hoc placet Valckenario Diatr. p. 24.; nec tamen ex paucis, quae extant, hujus fabulae fragmentis intelligi potest, quam famam secutus sit E. Homericorum scholiorum loco illo, quem Munckerus dicit, itemque apud schol. Euripidis Orest.

---

*) Apollod. III, 5, 5. — *Λάϊον δὲ (Θήβης) ἐξέβαλον* (Zethus et Amphion). *ὁ δὲ, ἐν Πελοποννήσῳ διατελῶν, ἐπιξενοῦται Πέλοπι, κ. τούτου παῖδα Χρύσιππον ἁρματοδρομεῖν διδάσκων ἐρασθεὶς ἁνάρπαζει.* Athen. XIII, 602, f. — *δν* (Chrysippum) *καὶ ἁρπάσαντα κ. ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν* (Laïum), quasi hoc factum sit antequam regno exueretur Laïus. cf. Hyginum fab. 85.

Digitized by Google

5. (cf. et Thuc. I, 9., Paus. VI, 20, 4.), Hellanicus Chrysippum in puteum praecipitatum narrat ab Atreo et Thyeste, iisque propterea diras imprecatum esse Pelopem, ut in se ipsi saevirent; quo facto Hippodamiam manus sibi attulisse. id Attianae fabulae cognominis argumentum fuisse suspicatur W. p. 536. sed ne ejus quidem operis paucissimae apud Festum et Nonium reliquiae ejusmodi sunt, ut quidquam certi colligi ex iis posse videatur. prorsus autem nihil superest ex Diogenis cujusdam vel Oenomai tragoedia, de quo Suidas *Διογένης ἢ Οἰνόμαος, Ἀθηναῖος, τραγικός. γέγονεν ἐπὶ τῆς τῶν λ' καταλύσεως* (Olymp. 94, 2.). *δράματα αὐτοῦ Ἀχιλλεύς, Ἑλένη, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Μήδεια, Οἰδίπους, Χρύσιππος, Σεμέλη.* quorum dramatum turpia et inepta fuisse argumenta intelligas ex Juliani oratione VII. p. 210. (v. W. p. 1035—1040.) quibus non mirum usos esse Comicos, velut Strattidem Chrysippo Athen. IV, 169, a, b.

De prologo nihil constat. Chorum Argivorum fuisse ex fragmento colligas.

E colloquio Laïi et Chrysippi, in quo colloquio puer dehortatur Laïum ab insano amore, et, illo negante naturam se posse suam vincere, deflet fataliter immissum hominibus malum, si quis sciat honesta, neque iis utatur, vehementius etiam increpat amatorem, optatque sibi, ut sapiens quidem fortisque sit, sed deformis potius quam venustus nequam.

1.

Clemens Alex. Strom. II, p. 388, b, ed. Sylb. *Ὁ μὲν Λάϊος ἐκεῖνος κατὰ τὴν τραγῳδίαν φησι*

Λέληθεν οὐδὲν τῶνδέ μ' ὧν σὺ νουθετεῖς,
γνώμην δ' ἔχοντά μ' ἡ φύσις βιάζεται.

„Ad Chrysippum referendum esse docuit Valck., quem vide Diatr. p. 21. sequ.“ Matth.

2.

Plut. t. II. p. 446, a. — *Αἱ δὲ τῆς ἀκρασίας* (φωναὶ) „*γνώμην ἔχοντά μ' ἡ φύσις βιάζεται,*“ *καὶ*

(Chr.) *Αἰαῖ, τόδ' ἤδη θεῖον ἀνθρώποις κακόν,*
ὅταν τις εἰδῇ τἀγαθὸν, χρῆται δὲ μή!

3.

Ex carmine lyrico, ut videtur.

Plut. Amator. t. II, p. 750, a, b. *Τί οὐκ ἂν τις προσδοκήσειεν, εἰ καὶ Πρωτογένης ἔρωτι πολεμήσων πάρεστιν, ᾧ καὶ παιδιὰ πᾶσα κ. σπουδὴ περὶ ἔρωτα κ. δι' ἔρωτος*

λήθη μὲν λόγων, λήθη δὲ πάτρας, asynart. ex dochmio et i. h.

(scil. *ἐστί*: „est [Protogeni, i. e. videtur illi] oblivio rationis et patriae. libri inconcinna sententia *λήθῃ* utroque loco.) *οὐχ ὡς τῷ Λαΐῳ, πέντε μόνον ἡμερῶν ἀπέχοντι τῆς πατρίδος. —*

Digitized by Google

Patriae Chrysippus oblivisci ait Laïum, sectantem se, Pelopis filium, potius quam ipsum Pelopem, ut in regnum restituatur.

4.

Stob. 64. p. 409.

Γνώμῃ σοφόν μοι καὶ χέρ' ἀνδρείαν ἔχειν·
δύσμορφος εἴην μᾶλλον ἢ καλὸς κακός.

Vulgo ll. *Γ. σοφός μοι — ἔχοι.* Paris. *A. ἔχειν* (scil. *δὸς* sive *εὔχομαι*, de qua ellipsi vide, si tanti est, Comici Ran. 838. etc.); sed etiam *σοφὸν*, i. e. *σοφίαν*, ponendum fuit.

Chorus, Pelopem consolans de morte Chrysippi.

5.

Stob. 103. p. 560.

Ὦ δέσποτ', οὐδεὶς οἶδεν ἄνθρωπος γεγὼς
οὔτ' εὐτυχοῦς ἀριθμὸν, οὔτε δυστυχοῦς.

„*εὐτυχοῦς, δυστυχοῦς,*“ *εὐτυχίας, δυστυχίας.* utramque fortunam incertam esse ait, itaque meliora speranda in calamitate.

Chori carmen philosophicum de principiis et natura rerum.

6.

Sextus Empir. adv. Mathem. VI, 17, p. 360. Diog., Laërt. VII, 60., Philo *Περὶ ἀφθαρσίας κόσμου* p. 948, c, d, ed. Hoeschel., apud quem solum legitur antistropha *Χωρεῖ — ἀπέδειξε.* particulas horum habentur apud Philonem p. 939, d, et 963, e, Plutarchum De plac. philos. V, 19., p. 908, d, Antoninum VII, 50., Heraclidem Alleg. Hom. p. 440. ed. Gal. et Clem. Al. Str. VI. p. 626., qui e Chrysippo petita esse dicit. Sextus: *Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ παρὰ τοῖς Τραγικοῖς μέλη τὰ στάσιμα, φυσικόν τινα ἐπέχοντα λόγον, ὁποῖά ἐστι τὰ οὕτω λεγόμενα*

Γαῖα μεγίστη, καὶ Διὸς αἰθὴρ,
ὁ μὲν ἀνθρώπων καὶ θεῶν γενέτωρ,
ἡ δ' ἀκροβόλους σταγόνας νοτίους
παραδεξαμένη τίκτει θνατοὺς,
τίκτει δὲ βορὰν, φῦλα δὲ θηρῶν,
ὅθεν οὐκ ἀδίκως
μήτηρ πάντων νενόμισται.
Χωρεῖ δ' ὀπίσω τὰ μὲν ἐκ γαίας
φύντ' εἰς γαῖαν, τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου
βλάστοντα γονῆς εἰς οὐράνιον
πάλιν ἦλθε πόλον· θνήσκει δ' οὐδὲν
τῶν γιγνομένων, διακρινόμενον δ'
ἄλλο πρὸς ἄλλον
μορφὴν ἰδίαν ἀπέδειξε.

V. 3. *ἀκροβόλους.* ll. vitiose *ὑγροβόλους*, quod ut explicari possit, tamen synonymo *νοτίους* arguitur. Aeschylus Sept. ad Thebas 142. nostrae ed.: „*Ἀκροβόλων δ' ἐπάλξεων.*“ Schol.: *ἤτοι [τῶν πόῤῥωθεν βαλλομένων διὰ τὸ ἐν ἄκρῳ τῶν τειχῶν κ. ἄνω-*

Digitized by Google

θεν ἵστασθαι. tralaticius error est scribarum α et υ confundentium. dederunt igitur ὑκροπόλους, corrector autem nasutus vicisse se ratus est, si poneret verbum certe intelligibile ὑγροβόλους. nec γ et κ litterarum inter se permutatarum desunt exempla. „Cum hisce Valck. p. 51. comparat Lucret. II, 990. sequ.“ Matth. Idem ad 10: „Ad sententiam cf. Eurip. Suppl. 532. (518.) seqq. et ann. v. Valck. p. 35., 54., Wyttenb. ad Plut. p. 734.“ Antonin. εἰς αἰθέριον πάλιν ἦλθε πόλον. vulgo εἰς οὐρ. πόλον ἦ. πάλιν. 12. διακρ. Plut. μεταμειβόμενα, Valck. ad Phoen. 838. μεταμειβόμενον. 13. ll. ἄλλο π. ἄλλο, quod correxerunt Heath. et Valck. 14. ἰδίαν. Philo p. 963. et Clem. ἑτέραν. Clem. ἐπέδειξεν. Plut. memoriter, nec versum curans, μορφὰς ἔδειξεν.

7.

Hesych. *Ελάζων: εἷα ἐπικελεύων. Ε. Χρυσίππῳ.*

II.

FRAGMENTA INCERTARUM EURIPIDIS FABULARUM SUB TITULIS.

1.

Aequitatem nullam esse apud homines, fortuna impediente, cum evehenda sint clara et nobilia.

Stob. 41. p. 240.

Οὐκ ἐστιν οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἴσον·
χρῆν γὰρ τύχας μὲν τὰς μάτην πλανωμένας
μηδὲν δύνασθαι, τἀμφανῆ δ' ὑψήλ' ἄγειν.

ll. χρὴ, quod emendavit Matth.

2.

Aether summus deus et omnium rerum genitor.

Phurnutus De nat. deorum 20. p. 184. ed. Gal. „*Κορυφὴ δὲ θεῶν,*“ *κατ' Εὐριπίδην*, „*ὁ περὶ χθόν' ἔχων φασινὸς αἰθήρ.*“ frustra Valck. Diatr. p. 48. φασεννὸς, quod non magis congruit metro anapaestico. scribamus

Κορυφὴ δὲ θεῶν ὁ περὶ χθόν' ἔχων
φαίδιμος αἰθήρ.

Apollonius Soph. *Φαίδιμος: λαμπρὸς, ἢ ὁ ἐπίσημος.*

3.

Sextus Empir. Adv. mathem. X, 5, 315., p. 685. ed. Fabric. *Ἐκ γῆς δὲ καὶ αἰθέρος* (*εἶναι τὴν πάντων γένεσιν*) etc. v. fr. 139.

Digitized by Google

4.

Alienis nunquam fidendum esse.

Stob. 82. p. 476.

— — *Τὸν τῇ φύσει*
ἀλλότριον οὐδεὶς καιρὸς οἰκεῖον ποιεῖ.

ll. v. 2., anapaesto invecto in quintum locum tragici senarii: *οἰκ. οὐδ. κ. ἀλλ. π.*, qua scriptura Grotius deceptus haec ita verti: „Quem conglutinat Natura, nullum tempus alienum facit," cum sic vel similiter deberet: „Alienum virum Natura familiarem nulla aetas facit."

5.

Alienis vesci felices.

Athen. IV, p. 165, b. *Καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη*
Εὐριπίδου τὸ ῥητὸν οὐ κακῶς ἔχον,
τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

V. 1. ll. absurde *E. τᾶριστον*, nec verisimiliter Porson. ad Phoen. 1277. *τἀρχαῖον.*

Amicum verum cujusvis esse pretii, opibusque ac tyrannidi anteponendum.

6.

Liban. Epist. 487. nr. 10. *Ἐπαινῶ Εὐριπίδην λέγοντα νοῦν ἔχοντος εἶναι*
Φίλον πρίασθαι χρημάτων πολλῶν σαφῆ.

7.

Liban. Progymn. t. IV. p. 861. ed. Reisk. *Δεῖ δὲ μὴ Εὐριπίδην παραλιπεῖν· πάντως δὲ οὐκ ἀμφισβητήσιμος ἡ σοφία τοῦ ποιητοῦ. τί οὖν ἐκεῖνός φησι; „Μηδὲν εἶναι προτιμότερον φίλου σαφοῦς", ὃ δὴ πᾶν ἐφεξῆς ἄριστον. εἶτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀνθρώπους ἑώρα πλοῦτον κ. τυραννίδα θαυμάζοντας, διαῤῥήδην φησὶν*
Οὐ πλοῦτος, οὐ τυραννὶς, οὐδ' ἓν βέλτιον.

Libanii verba ὃ δὲ — ἄριστον vereor ne corrupta sint, malimque vel ὃ δὴ πάντων ἐ. ἄ., vel οὗ δεῖν πᾶν ἐ. ἄ., „quo (amico sincero) indigeant omnia ex ordine beatissima." deinde ll. nullis numeris — *τυραννὶς τοῦδε βέλτιον*, τ in *τοῦδε* orto, ut opinor, ex σ littera vicina. jam bona omnia posthabenda esse ait vero amico. *οὐδὲ ἕν, οὐδέ τι*, nec quidquam. cf. Iphig. A. 860. Athen. VII, 291, b, *τόπον ἕνα* pro *τ. τινὰ* etc. Similiter, ut Matth. annotavit, Herc. fur. in fine:

Ὅστις δὲ πλοῦτον, ἢ σθένος, μᾶλλον φίλων
ἀγαθῶν πεπᾶσθαι βούλεται, κακῶς φρονεῖ.

Digitized by Google

8.

Amicos experiri periculosum esse.

Plutarch. Fab. Max. 17., p. 184, b. *Οὐ μόνον δὲ ἦν ἄρα τὸ „φίλων πεῖραν λαβεῖν,“ ὡς E. φησὶν, „οὐ σμικρὸν κακὸν,“ ἀλλὰ καὶ τὸ φρονίμων στρατηγῶν.* Boissonad.:

Φίλων λαβεῖν γὰρ πεῖραν οὐ σμικρὸν κακόν.

9.

Amor deus descriptus, nisi fallor.

Clemens Al. Strom. IV, p. 543, b. *Ὁ μὲν οὖν E.*

Χρύσεαι δή μοι πτέρυγες περὶ νώτῳ, φησὶ,
καὶ τὰ Σειρήνων ἐρόεντα πέδιλα 2 Aeol. pentam.
ἁρμόζεται, βάσομαί τ' ἐς αἰθέρα πολὺν ἀερθεὶς, asynart. *τρίκωλος,* 3 i. h.
Ζανὶ προσμίξων. cret. d. catal.

Ζανὶ, ut *βάσομαι*, quae decent carmen lyricum. ll. *Ζηνί.* asynartetorum genus illud etiam alias usurpavit E.: v. Aeschyl. vol. II. p. 425.

10.

amoris moderati laus.

Athen. XIII. p. 561, a. *Ἐν οἷς τινὲς καὶ ἐμνημόνευσαν τοῦ σκηνικοῦ φιλοσόφου [Εὐριπίδου] ᾀσμάτων, ὧν ἦν καὶ τάδε*

Παίδευμα δ' Ἔρως Σοφίας ἀρετῆς
πλεῖστον ὑπάρχει,
καὶ προσομιλεῖν οὗτος ὁ δαίμων
πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς·
καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν τιν' ἔχων
εἰς ἐλπίδ' ἄγει. τοῖς δ' ἀτελέστοις
τῶν τοῦδε πόνων μήτε συνείην,
χωρὶς τ' ἀγρίων ναίοιμι τρόπων,
τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισιν
μήποτε φεύγειν,
χρῆσθαι δ' ὀρθῶς, ὅταν ἔλθῃ.

Cf. fr. 152.

11.

Animalia diis sacra. v. 21.

12.

Ancora una minus tuta.

Stob. 41, Apostolius XIII, 56.

Ναῦν τοι μί' ἄγκυρ' οὐδαμῶς σώζειν φιλεῖ,

Digitized by Google

ὡς τρεῖς ἀφέντι, προστάτης θ' ἁπλοῦς πόλει
σφαλερὸς, ὑπὼν δὲ κἄλλος οὐ κακὸν πίλει.

putide Il. etiam v. 3. *πόλει*. Apostolius haec ad Phaëthontem refert, sed animadvertit W. p. 607., male subjuncta esse apud Stobaeum fragmento 21. ejus tragoediae.

13.

Animalium natura similis hominum.

Porphyrius De abstin. III, 25., p. 135. *Συγγενὲς ἡμῖν τὸ τῶν λοιπῶν ζώων γένος· καὶ γὰρ τροφαὶ πᾶσαι αἱ αὐταὶ πᾶσιν αὐτοῖς, κ. πνεύματα, ὡς E., καὶ φοινίους ἔχει ῥοὰς τὰ ζῶα πάντα, κ. κοινοὺς ἁπάντων δείκνυσι γονεῖς, Οὐρανὸν κ. Γῆν.* Fortasse E. dixit.

Καὶ γὰρ τροφαὶ ζώοισι πᾶσ', αἳ καὶ βροτοῖς,
καὶ πνεύματ' ἐστὶ, φοινίους τ' ἔχει ῥοὰς,
κοινούς θ' ἁπάντων πάντα δείκνυσιν γονεῖς
Γῆν, Οὐρανόν τε.

14.

Animus deus.

Schol. Pind. Nem. VI, 7.

Θεὸς γάρ τις ἐν ἡμῖν, (pherecrat.)

κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Cic. Tusc. I, 26. „Ergo animus, ut ego dico, divinus est, ut E. audet dicere, deus.“ Similem Menandri sententiam *Ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν* [*ὁ*] *θεὸς* afferunt Plut. t. II. p. 999, e, et Iamblich. Protrept. 8. p. 53. cf. Valck. Diatr. p. 238., Meinek. Menandri fragm. p. 5. etc.

15.

Annus descriptus.

Achilles Tat. ad Arat. Phaen. 19., p. 91. ed. Victor., de anno

Ὀθούνεχ' αὐτῷ πάντα συλλαβὼν ἔχει.

αὐτῷ pro *ἐν αὐτῷ*, ut *αἰθέρι* pro *ἐν α.* Iphig. Aul. 692. cf. Jacobs. Anthol. Pal. III, 168., Schaefer ad L. Bos. p. 697. et sequ. Il. *ὄθ' οὕνεχ' ἐν αὐτῷ.* perperam Heath. et Matth. *Ὅθ' οὕνεκ' αὐτὸς* etc.

16.

Arrogantia retusa.

Anton. Melissa II, 71., Maxim. Tyr. c. II. p. 634.

Θράσει μὲν οὐδεὶς οὐδέπω, πόνῳ δὲ καὶ
γενναιότητι κἀπιεικείᾳ γ' ἀεὶ
ἀρετὴν ἐπεκτήσαντο.

Digitized by Google

ll. — *κἀπ. ἀρετὴν ἐπεκτήσατο.* verisimile videtur, post — *κειαι* forte excidisse similia *γ' ἀει.* operose Musgr. — *καπ. τρόπων Ἀρετὴν ἐπεκτήσαντο μυριοι βροτῶν,* nisi quod *ἐπεκτήσαντο* accipiendum fuit.

17.

Dionys. Halic. De compos. V, p. 54. ed. Schaefer. *Καλῶς ἂν ἔχοι τὰ Εὐριπίδεια ταῦτα ἐπενεγκεῖν*

— — *Μή μοι*
λεπτῶν θίγγανε μύθων, ψυχή!
τί περισσὰ φρονεῖς, εἰ μὴ μέλλεις
σεμνύνεσθαι παρ' ὁμοίοις;

18.

Aspis injuriosa.

Aelian H. A. IV, 54. *Ὅμηρος μὲν οὖν ἔδωκεν ἵππῳ φωνὴν, ἀσπίδι δὲ ἡ φύσις, ἣ νόμων οὐδὲν μέλει, φησὶν Ε.* Suspecta sunt verba *ἀσπ.* — *φύσις,* inepta illa, si suppleas *ἔδωκε,* soloeca, si verbum substantivum, qua ratione dicendum esset *ἀ. δὲ φύσις* (*ἐστὶ*), „aspidi vero (talis) natura est.“ hoc verum arbitror, proponamque

Ἀσπίδι φύσις δέ γ', ἣ νόμων οὐδὲν μέλει.

quanquam ne haec quidem bene cohaerent cum superioribus. „Alio verba deflexit Anaxandrides Comicus apud Aristot. Eth. Nicom. VII, 10. p. 125, d. Duvall. *Ἡ πόλις ἐβούλεθ' ἣ ν. ο. μ.*“ Matth. Hinc suo periculo Barnes. et Musgr. apud Euripidem

Ἡ φύσις ἐβούλεθ', ἣ ν. ο. μ.

19.

bellator a bacchanali ad bellum proficiscens.

Plut. Comparat. Demetr. et Anton. 2. p. 956, e. *Οὐδὲ γεγανωμένος κ. ἀνθηρὸς ἐπὶ τὰς μάχας ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος προῆει, κοιμίζων δὲ τοὺς θιάσους, κ. τὰ βακχεῖα καταπαύων, ἀμφίπολος Ἄρεος ἀνιέρου ἐγίνετο.* Vulgo verba *ἀμφ. Ἄρεος ἀνιέρου* tantummodo habentur pro Euripideis. mihi secus videtur, suspicorque Tragicum dixisse

— *Οὐδὲ γεγανωμένος* cret. d.
ἀνθηρός τ' ἐπὶ τὰς μάχας προῆει, phalaec.
κοιμίζων δὲ τοὺς θιάσους, glyc. polysch.
καὶ τὰ βακχεῖα καταπαύων, cret. tr. cat.
Ἄρεος ἀμφίπολος ἀνιέρου 'γένετο. dochmiac.

20.

Bonos viros non debere rixari cum malis, quam rem malis honori esse.

Stob. 46. p. 325.

Digitized by Google

Ἀλλ' οὐ πρέπει, τύραννον, ὡς ἐγὼ φρονῶ,
οὐδ' ἄνδρα χρηστὸν, νεῖκος αἴρεσθαι κακοῖς·
τιμὴ γὰρ αὕτη τοῖσιν ἀσθενεστέροις.

Apud Phaedrum fab. 29. aper ad asinum, qui eum irrisit: „Facilis vindicta est mihi, Sed inquinari nolo ignavo sanguine.“ Bürger. (Gedichte von G. A. Bürger, Goetting. 1789. 2. Bd. S. 282.):

Auf einen litterarischen Händelsucher.

Ich gegen ihn vom Leder ziehn? —
Dabei gewönn' er, ich verlöre:
Denn meine Fuchtel adelt' ihn,
Sie aber käm' um ihre Ehre.

21.

Canis Dianae sacer.

Plut. De Is. et Osir., t. II. p. 379, d. *Ἕλληνες μὲν ἔν γε τούτοις λέγουσιν ὀρθῶς κ. νομίζουσιν ἱερὸν Ἀφροδίτης ζῶον εἶναι τὴν περιστερὰν, κ. τὸν δράκοντα τῆς Ἀθηνᾶς, κ. τὸν κόρακα τοῦ Ἀπόλλωνος, κ. τὸν κύνα τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς Ε.*

Ἑκάτης ἄγαλμα φωσφόρου κύων ἔσει.

Euripidem ridens Comicus apud Eustath. ad Odyss. *γ'*, p. 1467, 36. = 127, 17., annotante Porsono ad Hecub. 1255., *Καὶ κύων ἀκράχολος Ἑκάτης ἄγαλμα φωσφόρου γενήσομαι.*

22.

Celaenae.

Strabo XIII. p. 616 = 916. *Ὁ δὲ Καϊκὸς οὐκ ἀπὸ τῆς Ἴδης ῥεῖ, καθάπερ εἴρηκε Βακχυλίδης, οὐδ' ὀρθῶς* (perperam ll. *οὐθ' ὡς*) *Ε. τὸν Μαρσύαν φησὶ*

— — *τὰς διωνομασμένας*
ναίειν Κελαινὰς ἐσχάτοις Ἴδης τόποις·

πολὺ γὰρ τῆς Ἴδης ἄπωθέν εἰσιν αἱ Κελαιναί (urbs Phrygiae ad Maeandrum).

23.

Corinthus.

Strabo VIII. p. 379 = 582. *Τοῦ δ' οὖν Εὐριπίδου φήσαντος οὕτως*

— — *Ἥκω,*
περίκλυστον προλιποῦσ' Ἀκροκόρινθον,
ἱερὸν ὄχθον Ἀφροδίτας,

τὸ „περίκλ.“ ἤτοι κατὰ βάθους δεκτέον, ἐπεὶ καὶ φρέατα κ. ὑπόνομοι λιβάδες διήκουσι δι' αὐτῆς, ἢ τὸ παλαιὸν ὑπολη-πτέον, τὴν Πειρήνην ἐπιπολάζειν κ. κατάῤῥυτον ποιεῖν τὸ

Digitized by Google

ὄρος. ll. — ἄκρον Κόρινθον — ὄχθον πόλιν Ἄφρ. — λεκτέον, quorum primum vel metro falsum esse intelligitur, cum manifestus hic versus sit ionicus a min. trim., sed adjuvatur correctio etiam illis apud Plut. t. II. p. 767, f, Ἐπεὶ δὲ ἔρως ἔθιγεν Ἱππολόχου τοῦ Θεσσαλοῦ,

Ὕδατι χλωρῷ κατακλυζόμενον
προλιποῦσ' Ἀκροκόρινθον,

καταπόδ' ἀποδράσασα ᾤχετ' οὐ κοσμίως. sic enim librorum scripturam καὶ ἀποδράσασα ᾤχετο κοσμ. emendandam esse arbitror. λεκτέον abhorret. δεκτέον idem est atque ἐκδεκτέον, „intelligendum," (κατὰ βάθους, „latiore sensu"), quem usum verborum δέχεσθαι, ἐκδέχεσθαι, ἐκλαμβάνειν, illustravit Schaefer. ad Apollon. Rhod. I, 1088. denique πόλιν et sensu et metro arguitur, nec dubie ab explicatore adscriptum est.

24.

Cognatorum, qui miseros dure alloquuntur, stultitia.

Stob. 20. p. 173.

Ἐν τοῖς κακοῖσι συγγένει' ὅταν παρῇ
τραχεῖα κὠξύθυμος, ἀμαθίαν ἔχει.

Matth.: „Sine lemmate Trincav., Gesn., Schow., sed in Gesn. et Schow. loco Euripidis proxime subjectum, ut hujus etiam esse videatur."

25.

Constantem sibi aliquem esse jubet, nec secundis elatum rebus, neque adversis desperantem.

Plut. Consol. ad Apollon. p. 102, f. Τῶν μὲν γὰρ καλῶς λεγομένων ἐστὶν ἐν ὑποθήκης μέρει καὶ τοῦτο

Μήδ' εὐτύχημα μηδὲν ὦδ' ἔστω μέγα,
ὡς σ' ἐξεπαίρῃ μεῖζον ἢ χρεὼν φρονεῖν,
μήδ', ἄν τι συμβῇ δυσχερὲς, δειλοῦ πάλιν,
ἀλλ' αὐτὸς αἰεὶ μίμνε, τὴν σαυτοῦ φύσιν
σώζων βεβαίως, ὥστε χρυσὸς ἐν πυρί.

V. 2. ll. soloece ὃ σ' ἔξ. 3. iidem inepte δουλοῦ. Euripidis haec esse judicaverunt Wyttenb. h. l. et prior Valck. ad Phoen. 393, 927. Libanius epist. 471, citatus a Porsono Adv. p. 276 = 244.: Τοῦτον οὔτε εὐτυχία πώποτε ἐπῆρεν, ἐν δυστυχίᾳ τε οὐκ ἔπτηξεν, Εὐριπίδου μεμνημένος, e quibus facile similia eruas Euripidea

Οὔτ' εὐτυχία πώποτ' ἐπῆρεν
τόνδ', οὔτ' ἔπτηξ' ἐν δυστυχίᾳ,

quae illis fidem faciant.

Digitized by Google

26.

De diis.

Clem. Alex. Admon. ad gentes p. 45, b.

α. *Θεὸν δὲ ποῖον, εἰπέ μοι, νοητέον;*
β *Τὸν πάνθ' ὁρῶντα, καὐτὸν οὐχ ὁρώμενον.*

E. λέγει. Matth.: „Philemoni tribuit. Justin. De monarch. p. 37, d. Suppositos esse versus et e Christiani alicujus officina profectos suspicatur Meinek. ad Menandri fr. p. 434. ego tamen quaecunque sententiam habent cum doctrina Christiana convenientem non statim pro foetu Christiani habuerim."

27.

Stob. Eclog. phys. t. I. p. 26. ed. Heeren., Lucian. Iup. trag. 41., Clem. Alex. Strom. p. 603, c. (unde Euseb. Pr. evang. XIII. p. 681.), Athenag. Leg. p. 5.

Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα,
καὶ γῆν πέριξ ἔχουθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;
τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.

Matth.: „Duos priores vv. citat etiam Plut. t. II. p. 601, a, p. 780, d, p. 919, b, Clem. Al. Admon. p. 15, d. tertio utitur Lucianus Philop. t. IX, p. 248." — V. 3. *νόμιζε — ἡγοῦ.* tautologia; nec placet altero membro orationis *τοῦτον*, altero *τόνδε.* malim sane

τόνδ' ἂν ὀνόμαζε Ζῆνα, τόνδ' ἡ. θ.

frequens est confusio verborum *νομίζειν* et *ὀνομάζειν*: v. Bast. Epist. crit. ad Boissonad. p. 61.

28.

Stob. ibid. p. 126, 40.

Συγγνώμονάς τοι τοὺς θεοὺς εἶναι δοκεῖς,
ὅταν τις ὅρκῳ θάνατον ἐκφυγεῖν θέλῃ,
ἢ δεσμὸν ἢ βίαια πολεμίων κακὰ,
ἢ παισὶν αὐθένταισι κοινωνῇ δόμων;
ἦ τἄρα θνητῶν εἰσιν ἀσυνετώτεροι,
εἰ τἀπιεικῆ πρόσθεν ἡγοῦνται δίκης.

V. 6. *εἰ* pro *ἦ* ponendum esse vidit Valck. Diatr. p. 187. „Fortasse hi vv. sumti sunt e tragoedia, in qua pater filium vel filios parricidio inquinatos domo receperat, ut in Cressis hoc fieri potuit. — *ἐπιείκειαν*, aequitatem, quae peccantibus nonnunquam, causa cognita, ignoscit, opponi stricto juri, *τῇ δίκῃ*, recte monet Luzac. Exercitat. acad. p. 154." E Matth.

Digitized by Google

29.

Theophil. p. 87. *Ὁμοίως καὶ Ε.*

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν χωρὶς ἀνθρώποις θεοῦ.

30.

Ibidem. *Καὶ πάλιν Ε.*

Σῶσαι γὰρ ὁπόταν τῷ θεῷ δοκῇ τινα,
πολλὴν δίδωσι πρόφασιν εἰς σωτηρίαν.

ll. — *δοκῇ**πολλὰς προφάσεις δ. ε. σ.* supplevit et metro accommodavit Grot.

31.

Plut. De aud. poëtis, t. II. p. 20., Stob. 3.

Πολλαῖσι μορφαῖς οἱ θεοὶ σοφισμάτων
σφάλλουσιν ἡμᾶς, κρείσσονες πεφυκότες.

„Idem De def. orac. p. 431, a: *Πολλαῖς γὰρ οἱ θεοὶ μορφαῖς, οὐ σοφισμάτων, ὡς Ε. φησὶν, ἀλλὰ πραγμάτων, σφάλλουσιν ἡμᾶς.* Menandro tribuitur apud Stob. p. 14. in ed. Gesner. et apud Apostol. II, 4. cf. Meinek. Quaest. Menandr. I. p. 16. et Archelai fr. 33.“ Matth.

32.

Idem De repugn. Stoïc., t. II. p. 1040, b. *Οὕτω δὲ διασύρας τὰ τοῦ Πλάτωνος ἐπαινεῖ πάλιν ἐν ἄλλοις κ. προφέρεται τὰ τοῦ Εὐριπίδου ταυτὶ πολλάκις*

Ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν, εἴ τις ἐγγελᾷ λόγῳ,
Ζεὺς καὶ θεοὶ, βρότεια λεύσσοντες πάθη.

Grotii supplementum Excerpt. p. 429. sic ille, quisquis est, apud Clementem Alex. et Justinum (v. ann. ad Phrixi fr. 15.) de deo *Ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν.* v. etiam Plisthenis fr. 7.

Cf. 2., 14., 31., 32., 39., 65.

33.

Doctrinae et philosophiae laudes.

Clem. Alex. Strom. IV. p. 536, d.

Ὄλβιος, ὅστις τῆς ἱστορίας
ἔσχε μάθησιν,
μήτε πολιτῶν ἐπὶ πημοσύνῃ,
μήτ' εἰς ἀδίκους πράξεις ὁρμῶν,
ἀλλ' ἀθανάτου καθορῶν φύσεως
κόσμον ἀγήρω, πῇ τε συνέστη.
τοῖς δὲ τοιούτοις οὐδέποτ' αἰσχρῶν
ἔργων μελέτημα προσίζει.

V. 2. et 3. Themistius orat. 24. p. 307, d. ed. Hard., ubi citavit haec usque ad *ἀγήρω*, pro *μήτε* habet *οὔτε*, quod etiam ipsum

Digitized by Google

dici potest, sed alia ratione. 6. ll. — *πῇ τε συν.*, *καὶ ὅπῃ*, *καὶ ὅπως*, quae sunt explicationes paulo insolentius usurpati *πῇ* pro *ὅπῃ*, recte inductae a Valckenario Diatr. p. 26.

34.

Dubitatio, utrum fors regat omnia, an deus.

Athenag. p. 28. ed. Colon. a. 1686.

Πολλάκι μοι πραπίδων διῆλθε φροντὶς, asynart. dact. et i. penthem.

εἴτε τύχα τις, εἴτε δαίμων τὰ βρότεια κραίνει· pri. polyschem.

παρὰ τ' ἐλπίδα γὰρ καὶ παρὰ δίκαν, anap. dim. log.

τοὺς μὲν ἀπ' οἴκων ἀναπίπτοντας ἂν ἀθρῶ, chor. tr. h.

τοὺς δ' ἂν εὐτυχοῦντας ἄγει. glyc. polysch.

V. 2. *τὶς* accepi a Matth. 4. ll. *ἀναπ. ἀτὰρ θεοῦ.* Grot. et alii *ἀναπ. ἄτερ βίου*, quod illis relinquo. 5. *ἄγει.* scil. *τύχη*, vel *δαίμων.*

35.

Ibidem.

Πῶς οὖν τάδ' εἰσορῶντες ἢ θεῶν γένος
εἶναι λέγωμεν, ἢ νόμοισι χρώμεθα;

Cf. 23—29.

36.

Educatione non fieri bonos ex malis.

Stob. 88. p. 500.

Οὐ γάρ τις οὕτω παῖδας εὖ παιδεύσεται,
ὥστ' ἐκ πονηρῶν μὴ οὐ κακοὺς πεφυκέναι.

37.

Ego sum meus.

Priscian. XVII, c. 17., p. 63. ed. Krehl. „In una autem eademque persona possessor simul et possessio intransitive intelligi non potest, nisi figurate dicat aliquis Meus ego sum et servus, et dominus, et similia. Persius (V, 88.) Vindicta postquam meus a praetore recessi. et Euripides *Ἐγὼ δ' ἐμός εἰμι.*" Terent. Phorm. IV, 1, 21. „Ego meorum solus sum meus." ibi vetus interpres: „Apollodorus

Ἐγὼ γάρ εἰμι τῶν ἐμῶν ἐμὸς μόνος."

38.

Esuriendum esse potius quam moriendum.

Philem. gr. p. 260. sequ. ed. Osann. *Ἀπαλλάττειν καὶ τὸ διατρίβειν. Ε. „Ἀνάγκη πεινῆν διὰ βίου, καὶ ἀθλιώτερον ἀπαλ-*

Digitized by Google

λάττειν ἤτοι διατρίβειν.“ Scribendum sine dubio καὶ ἀ. ἀπ., vel τὸ ἀπ., ἢ τὸ διατρίβειν (scil. τὸν βίον). mendosum ἤτοι peperit ineptam explicationem grammatici. E. dixerit, opinor, in dramate satyrico

Ἔμοιγ' ἀνάγκη διὰ βίου πεινῆν ἀεί,
τὸ δ' αὖ γ' ἀπαλλάττειν ἔτ' ἀθλιώτερον.

39.

Euripideum metrum.

Schol. Aristoph. Equ. 753., Hephaest. p. 55. ed. Pauw., p. 94. ed. Gaisf., de versibus asynartetis: Ἄλλο τὸ καλούμενον Εὐριπίδειον τεσσαρεσκαιδεκασύλλαβον, οἷον παρὰ μὲν αὐτῷ Εὐριπίδῃ

Ἑῷος ἡνίχ' ἵππότας ἐξέλαμψεν ἀστήρ.

40.

Felices videri sapientes.

Schol. Pind. Nem. I, 13. Καὶ E.

Τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν.

41.

Fortissimum quemque tyrannum evasisse.

Stob. 41. p. 240.

Ὅστις κατ' ἰσχὺν πρῶτος ὠνομάζετο,
ἢ τόξα πάλλων, ἢ μάχῃ δορὸς σθένων,
τοῦτον τυραννεῖν τῶν κακιόνων ἐχρῆν.

Vulgo haec verbis fr. 1. Οὐκ ἐστιν — ἄγειν subjecta sunt, quamvis nullo cum iis vinculo conjuncta. quare seorsim posuimus auctore Matth. Wyttenbach. Bibl. crit. III, 4, p. 83.: „Nescio quomodo πάλλων, vibrans, quatiens, a re alienum et in βάλλων mutandum videtur, ut sit sagittas emittens, si quidem τόξα non solum arcum, sed et sagittas significat, teste Eustathio ad Hom. p. 1248., probante H. Stephano Thes. l. gr. t. III. p. 1588.“ Insolens quidem est phrasis πάλλειν τόξα, sed neque βάλλειν τόξα pro τόξοις usitatius, quantum scio. quare vereor ne continue scripta τόξαἰάλλων forte abierint in τόξαπάλλων. notum est enim, librarios raro usurpare apostrophum.

42.

Fortuna mutabilis.

Stob. 103. p. 560.

Οὐ χρή ποτ' ὀρθαῖς ἐν τύχαις βεβηκότα
ἔξειν τὸν αὐτὸν δαίμον' εἰσαεὶ δοκεῖν·
ὁ γὰρ θεός πως, εἰ θεόν ὄφε χρὴ καλεῖν,

Digitized by Google

κάμνει ξυνὼν τὰ πολλὰ τοῖς αὐτοῖς ἀεί.
θνητῶν δὲ θνητὸς ὄλβος· οἱ δ' ὑπέρφρονες,
καὶ τῷ παρόντι τοὐπιὸν πιστούμενοι,
ἔλεγχον ἔλαβον τὴν τύχην ἐν τῷ παθεῖν.

43.

Ibidem p. 562.
Βέβαια δ' οὐδεὶς θνητὸς εὐτυχεῖ γεγώς.

44.

Jo. Lydus De mensibus p. 109. Οὐδὲν γὰρ ἀσφαλὲς οὐδὲ κεκριμένον ἐστὶν ἐπὶ τῆς τύχης. abhorret ἐπὶ et natum videtur ex ἐστῖ. versus hujusmodi fuerit
Κεκριμένον οὐδὲν τῆς τύχης, οὐδ' ἀσφαλές.

Fortunas praesentes potius servandas esse quam expetendas splendidiores.

45.

Stob. 106. p. 568.
Πέπονθας οἷα πᾶτεροι πολλοὶ βροτῶν·
τὰς γὰρ παρούσας οὐχὶ σώζοντες τύχας
ὤλοντ', ἐρῶντες μειζόνων ἀβουλίᾳ.

46.

„Plut. Sympos. VII, 1. p. 713, d. Οὐ γὰρ μόνον ὅσοι τὴν σωτηρίαν οἴκοι καὶ παρ' αὐτῶν ἔχοντες
ἄλλην θέλουσιν εἰσαγώγιμον λαβεῖν,
ὡς E. εἶπεν, ἀβέλτεροί εἰσιν, ἀλλὰ καὶ etc. Musgrav. etiam priora numeris adstringere laborans vereor ne Plutarchi verba pro Euripideis habuerit.“ Matth. Mihi secus videtur, cumque careat Musgravii libro, ipse experiar, an manus Tragici restitui possit ita scribendo
— — Ἀβέλτεροι,
ὅσοι γ' ἔχοντες οἰκόθεν σωτηρίαν
ἄλλην — λαβεῖν.
Cf. IH, 14.

47.

Fratrum bella difficilia.

Plut. De amic. frat., t. II. p. 480, d. Χαλεποὶ γὰρ πόλεμοι ἀδελφῶν, ὡς E. εἴρηκεν. Verba Χαλ. γ. π. ἀδ. leguntur etiam apud Aristot. Polit. VII, 6., sed sine nomine scriptoris. probabiliter Grot. alique, paroemiacum restituentes,
Χαλεποὶ πόλεμοι γὰρ ἀδελφῶν.

Digitized by Google

48.

Frigus noxium gracilibus.

Cic. Epist. ad Fam. XVI, 8. (ad Tironem):

„Ψύχος δὲ λεπτόχρωτι πολεμιώτατον,

inquit Euripides, cui tu quantum credas nescio; ego certe singulos ejus versus singula testimonia puto." λεπτόχρωτι Graevius pro λεπτῷ χρωτὶ, merito probante Valck. Diatr. p. 34., qui etiam Barnesium non absurde hunc versum adjecisse dicit illis in Scyriis Ἡ παῖς — χολῆς;

49.

Fulminis aura metuenda.

Plut. Sympos. IV, 2., p. 666, c. Καὶ μυρίους ἤδη τεθνηκότας ἰδεῖν ἐστιν ὑπὸ βροντῆς, οὐδὲν οὔτε πληγῆς ἴχνος οὔτε καύσεως ἔχοντας, ἀλλ' ὑπὸ φόβου τῆς ψυχῆς, ὡς ἔοικεν, ὄρνιθος δίκην ἀποπταμένης τοῦ σώματος. πολλοὺς γὰρ, ὡς E. φησὶ, βροντῆς πνεῦμ' ἄναιμον ὤλεσεν. Restituitur versus δὲ scribendo pro γὰρ quae, vocabula confundi solent in libris. Matth.: „Theo Smyrnaeus De musica c. 2. p. 75., citatus a Boeckhio De Trag. gr., legit τραῦμ' ἄναιμον, quod non praeferam cum Boeckhio."

50.

Generosos malum quodvis decere.

Plut. t. II. p. 84, f. Ἡμεῖς μήτε φυγὴν Ἀριστείδου, μήτε εἰργμὸν Ἀναξαγόρου, μήτε πενίαν Σωκράτους ἢ καταδίκην Φωκίωνος ὑποδειμαίνωμεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τούτων ἀξιέραστον ἡγούμενοι τὴν ἀρετὴν ὁμόσε χωρῶμεν αὐτῇ, τὸ Εὐριπίδειον ἐφ' ἑκάστῳ φθεγγόμενοι

Φεῦ, τοῖσι γενναίοισιν ὡς ἅπαν καλόν!

item in Vita Pompeji c. 73. p. 658, d, hunc versum habet Plut., sed ἀνώνυμον. Notandum ὁμόσε pro ὁμοῦ, quem usum Polybio proprium putat Schneider in lex. h. v.

51.

Gloriam augeri periculis.

Stob. 49. p. 355.

Σὺν τοῖσι δεινοῖς αὔξεται κλέος βροτοῖς.

52.

Grammaticalia.

1. ᾶ pro ῶ doricum. Codex c Greg. Cor. apud Schaefer. ad Greg. p. 226. (ᾶ ἀντὶ τοῦ ῶ) προφέρουσιν οἱ Ἀωριεῖς, Μουσᾶν λέγοντες ἀντὶ τοῦ Μουσῶν, ὡς κ. Σοφ. ἐν Αἴαντι

Digitized by Google

„Ἀλιαδᾶν," κ. Ε. „κακᾶν βίων διαγωγήν," ἀντι τοῦ „Ἡλιαδῶν (perperam ll. ἁλιαδῶν)" καὶ κακῶν βίων.

2. ἄβιος pro δύσβιος. Bekker. Anecd. gr. p. 323, 18., Bachmann. Anecd. I, p. 6, 6. Ἄβιοι οἱ νομάδες παρ' Ὁμήρῳ, οἷον οἱ τὸν πολιτικὸν κ. κοινωνικὸν οὐκ ἔχοντες βίον· ὁ μέντοι Ε. ἐπὶ τοῦ δυσβίου ἐχρήσατο τῇ λέξει.

3. ἀγοραῖος νοῦς. Ibid. p. 339, 10. Bachm. I, p. 24, 29. Ἀγοραῖος νοῦς: ὁ πάνυ εὐτελὴς κ. συρφετώδης, οὐδὲ πεφροντισμένος· οἱ γὰρ ἀγοραῖοι ἄνθρωποι ἀμαθεῖς κ. ἀπαίδευτοι. οὕτως Ε. Meinek. Nov. Marginal. (Ztschr. f. d. A. a. 1843., fasc. IV. col. 293.) suspicatur, legendum esse Ἀριστοφάνης pro Εὐριπίδης propter ista in Σκηνὰς Καταλαμβανούσαις, p. 149. ed. Dindorf., Τοὺς νοῦς δ' ἀγοραίους ἧττον ἢ ἐκεῖνος ποιῶ.

4. ἄγχιμος. Ibid. p. 340, 24., Bachm. I. p. 26. Ἄγχιμος: ἀντὶ τοῦ πλησία. Ε.

Ἀλλ' ἄγχιμος χὰρ ἥδε Φοιβεία γυνή.

ll. φοιβία, quod correxit Matth.

5. ἀδίαυλος. Ibid. p. 343. seq., Bachm. I. p. 30, 14. Ἀδίαυλος τόπος: ὅθεν μὴ ἔστιν ἐπανελθεῖν. οὕτως Ε.

— — Θεοὶ χθόνιοι,
ξοφερὰν ἀδίαυλον ἔχοντες ἕδραν
τὴν φθειρομένων, Ἀχεροντείαν
λίμνην.

6. ἄδωρος χάρις. Ibid. p. 26, 11., p. 346, 9., Bachm. I. p. 33, 24. Ἄδωρος χάρις: ἡ μὴ (ita Bekker. priore loco, altero μὴ male omissum est, ut apud Bachm.) ἐπὶ τέλους ἐλθοῦσα δωρεά. οὕτως Ε.

7. αἴγλαι. (?) Ibid. p. 338, 14., Bachm. I. p. 23, 26. Ἄγλαι (sic.): ὄμμα. Ε. „An αἴγλαι?" Matth. Hoc accepto scribendum Αἴγλαι: ὄμματα. sed nescio an verisimilius sit Ἀγλαὸν ὄμμα Ε., ut eum usum τοῦ ἀγλαὸς notaverint grammatici. nec spreverim ἀγλαόμματος (αγλαομμ$^{\alpha}_{\iota}$), cui simile Sophocleum ἀγλαὠψ Oed. R. 199. nostrae ed. v. Bast. append. Epist. crit. p. 16.

8. αἱματοσταγής. Ibid. 9., Bachm. ibid. Αἱματοσταγῆ. Ε. καὶ Ἀριστοφάνης

— — Αἱματοσταγῆ
κηλῖδα τέγγῃ.

9. αἱματωπός. Ib. p. 362, 7., Bachm. I. p. 51, 10. Αἱματωπόν. Ε.

Δράκοντος αἱματωπὸν ὄμμα.

ita Boissonad., allatis illis ex Oreste 241. Ὦ μῆτερ, ἱκετεύω σε, μὴ' πίσειέ μοι τὰς αἱματωπους καὶ δρακοντώδεις κόρας. ll. absurde Δ. α. αἷμα.

10. αἰμύλη. Ibid. p. 363, 2., Bachm. I. p. 52, 11. Αἰμύλος: ὁ ἔμπειρος ἢ ἡδὺς ἐν τῷ ἀπατᾶν, κ. κόλαξ. Πλάτων

Digitized by Google

„*αἱμύλος ἔρως*“ *φησὶ, κ. Σοφ.· E. δὲ καὶ „αἱμύλη“ εἶπε θηλυκῶς* etc. cf. Peliadum fr. 14.

11.

Accusativus eo sensu, quo alias dativus.

Matth.: „Priscian. XVIII, 20., p. 179. Latini despero illam rem. Lucanus in V. Desperare viam. Euripides

Οὐχ ἑσπέρας φάσ', ἀλλὰ καὶ μεσημβρίας —
τούτους ἀφεστήκασιν ἡμέραν τρίτην.

ubi, locum propter *ἡμέραν τρ.* laudari, pro quo dici etiam potuisse Prisc. censet *ἡμέρᾳ τρίτῃ*, apparet ex eo, quod statim sequitur: „et nos absum tertium diem.“ —

12. *ἀκόμπαστος*. Ib. p. 369, 18., Bachm. I. p. 59, 13. „*Ἀκόμπαστος λόγος*“ *E. φησὶ, κ. „ἀκόμπαστος φάτις.*“

13. *ἀκύμων, ἀκύματος*. Phrynichus *Σοφ. προπαρασκ.* apud Bekker. Anecd. p. 6, 1. *Ἀκύμων θάλασσα. E. ἐπὶ τοῦ μὴ γενναῖν τέθεικεν, ὡσανεὶ ἀγόνου* (*ἄγονος*. Androm. 155.) *ὡσαύτως κ. Ἀριστοφ. λέγεται δὲ καὶ ἀκύματος.*

Ἀκύματος δὲ πορθμὸς ἐν φρίκῃ γελᾷ.

Euripidi hunc versum tribuit Pollux X, 27., ut annotavit Blomf. ad Aeschyl. Ag. 504. (*πόντος — ἀκύμων*), allato etiam Iphig. T. 1336. (*ἀκύμονα πόντου — νῶτα*).

14. *ἀλάστωρ*. Bekker. Anecd. p. 383. sequ., Bachm. I. p. 74, 20., Suidas h. v. *Ἀλάστορα προσβαλεῖν: οἷον μύσος κ. ἀνοσιουργίαν. E.*

Οὔ σοι παραινῶ, μηχανωμένῃ κακὰ
ἐχθροῖσι, σαυτῇ προσβαλεῖν ἀλάστορα.

quae locum habere potuerunt in Chrysippo.

15. *ἀλίαστος*. Ibid. p. 383, 8., Bachm. I. p. 74. 28. *Ἀλίαστον: τὸ μάταιον. E. ἔστι δὲ τὸ ἀνέκκλιτον, ὃ οὐκ ἔστι φυλάξασθαι, κατὰ ἀπόφασιν.*(?) ll. male *τὸ ἀνέγκλητον*. schol. ad Iliad. *β'*, 797. *ἀλίαστος: ἀνέκκλιτος* etc. praeterea scribam *δ. ο. ἔ. φυλ. κατὰ πρόφασιν*, „quod nullo praetextu caveri, nullo pacto caveri potest.“

16. *ἀλλήλων* nove dictum, si fides habenda est grammaticis; sed hallucinati sunt, opinor, permixtis similibus. certe quodam modo *ἑαυτῶν* videtur dici posse pro *ἀλλήλων*, non contra. Bekker. Anecd. p. 378, 13., Bachm. I. p. 69, 12. *Ἀλλήλων ἀντὶ τοῦ ἑαυτῶν. οὕτως E.*

17. *ἀπάγου*. Ib. p. 414, 15., Bachm. I. p. 109, 16. *Ἀπάγου: ἀντὶ τοῦ πρὸς σαυτὸν ἄπαγε. E.*

18. *ἀπαιώνιστος*. „Hesych. *Ἀπαιώνιστον: δύσφημον. E. ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Μηδείᾳ Κόρινθον ἀπαιώσιον, δύσφημον.* sic edit. at cod. Venet. apud Schow. *ἀπ. δύσφ. E. ἀλλὰ καὶ διὰ ἀκορίν. ἀπαιώσιον, δύσφημον.* unde Elmsl. ad Med. p. 74. sic legendum suspicatur: E. *ἀλλὰ καὶ Διὸς κόρῃ Παιᾶν' ἀπαι-*

Digitized by Google

ὠνιστον, scil. *ἀντηγήσατε*, collatis Alc. 425., Iphig. A. 1468. Possis etiam: *E. Ἀλκμαίωνι τῷ διὰ Κορίνθου.*" Matth. Malim equidem, ab Elmsleji initio profectus,

— *Ἀλλὰ καὶ Διὸς*
κορὴν ἀπαιώνιστα δυσφημῶν. —

19. *ἀπρόσιλος.* Bekker. l. c. p. 440, 32., Bachm. I. p. 139, 5. *Ἀπρόσιλος: ᾧ οὐδεὶς προσιλεῖται. E.*

20. *ἀρκεσίγυιος.* Antiphanes Athen. X. p. 446, a,

Παραδίδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ οἶνον ἀρκεσίγυιον,
ὡς ἔφασκ' E. hoc metri genus E. etiam in Helena, v. 1391. nostrae ed., usurpavit. Eustath. ad Odyss. *φ'*, p. 761, 30. *Ὅτε καιρὸν ἡ πόσις ἔχει τοῦ οἴνου, τότε κατὰ τὴν Εὐριπίδειον μοῦσαν „ἀρκεσίγυιός" ἐστιν.*

21. *Ἀφροδίτης* nominis etymologia ridicula. Jo. Lydus De mensibus p. 88. *E. δὲ Ἀφροδίτην αὐτὴν ἀξιοῖ ὀνομασθῆναι ἐκ τοῦ ἄφρονας τοὺς ἐρῶντας ἀποτελεῖν.* Troad. 951. (989.)

Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς,
καὶ τὸ νόμ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶ.

22. *δεῦρ' ἀεί.* Bachmann. Anecd. gr. I. p. 191, 27. *Τὸ δὲ „δεῦρ' ἀεί" που καὶ E.*

Εἷς μὲν λόγος μοι δεῦρ' ἀεὶ περαίνεται.

Leguntur haec apud Comicum Lys. 1063. (1135.), sed ex Euripide sumta putat Meinek. l. c. ad 3. et ad Erechtheum referenda. ceterum Tragicus etiam Or. 1621. et alias dixit *δεῦρ' ἀεί*, huc usque.

23. *διαψαίρειν.* Etym. M. p. 271. et sequ., Zonar. p. 536. *Διαψαίρουσι — E. ἐπὶ τοῦ καθαίρειν* (addit Zon. *κέχρηται τῇ λέξει*), *οἷον*

Γλώσσῃ διαψαίρουσα μυκτήρων τόπους.

πόρους pro *τόπους* malit Valck. ad Phoen. 1399.

24. *ἑῳός' ἰών.* Photius p. 19. *Ἑῳΐον: εἰς φθοράν. E.* Imo *ἑῳός' ἰών.* v. de hoc participio Viger. p. 349. ed. 3. Herm., Matth. gr. p. 813. 1. ed. Pind. Isthm. VIII, 3. *ἰὼν ἀνεγειρέτω κῶμον* etc.

25. *ἔτης.* „Schol. Venet. ad Il. ζ', 239. *Παρὰ γοῦν Αἰσχύλῳ οὕτως εὕρομεν οὔτε δῆμος οὔτ' ἔτης ἀνὴρ, καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ*

Πόλει μὲν ἄρχων, φωτὶ δ' οὐκ ἔτη πρέπων.

v. etiam Eustath. ad Il. ῥ', p. 641, 59." Matth. Suspicor, legendum esse *Πόλεως μὲν ἀρχῷ, φ. δ' ο. ἔ. πρέπον.*

26. *ξελᾶς.* Bekker. Anecd. p. 1187. *Ἔστι γὰρ ὁ ξελᾶς, τοῦ ξελά, τῷ ξελᾷ* (*οὕτω δὲ λέγεται κατὰ Θρᾷκας ὁ οἶνος*), *καὶ τούτου ἡ δοτικὴ εὑρίσκεται παρ' Εὐριπίδῃ χωρὶς τοῦ ῑ. συστεῖλαι γὰρ βουλόμενος τὸ ᾱ οὐ προσέγραψε τὸ ῑ, οἷον*

ταὐτὸν ποιεῖ τό τ' ἀττικὸν τῷ ξελά· σὺν γὰρ κεραννοῖς.

Digitized by Google

Duplicem errorem errasse videtur grammaticus, primum, quod ξελὰ sine iota scripsisse ait Tragicum; alterum, quod posteriorem syllabam vocabuli correptam putat. deinde ipsa verba poëtae, petita haud dubie e dramate satyrico, affecta sunt et sic, opinor, scribenda

Ταὐτὸν ποιεῖς τῷ γ' Ἀττικῷ· i. d.
τῷ ξελᾷ τι γὰρ κεράννυς. t. d.

Thracem vel aliquem barbarum hisce irriserit satyrus, non merum vinum bibentem, sed aqua vel unguento (v. Athen. II, 66, d.) mixtum, more Atticorum. Confundi solent σ et τ litterae: hinc σι forte scriptum pro τι videtur abiisse in συ et σῦ.

27. *ζύγαστρον.* Photius p. 45. *Ζύγαστρον: κιβωτός. κυρίως δὲ ἡ ξυλίνη σορὸς παρὰ (τοῦ) ἐξυγῶσθαι. οὕτως E.*

28. *ἤπειρος.* Schol. Apollon. Rhod. IV, 71., Suid. h. v., Phot. p. 58., Bachm. Anecd. t. I. p. 251, 23. (cf. et Zonar. p. 1001.) *Ἤπειρος λέγεται πᾶσα γῆ καταχρηστικῶς· κυρίως δὲ ἡ εἰς ἄπειρον ἐκβάλλουσα, ὡς φανερὸν E. πεποίηκεν*

Ἤπειρον εἰς ἄπειρον ἐκβάλλων χθόνα.

videtur dici aliquis, qui terram immensi tractus perdidisset. Phot. et Bachm. *ἐκβ. πόδα.* cod. D Bachm. *ἐμβάλλων.* cod. Paris. Apoll. *ἐσβάλλω.* Etymol. Gud. p. 247, 5. *Καὶ E. φησὶν*

Ἤπειρον εἰς ἄπειρον ἐξεπλεύσαμεν.

29. *Θερμόβουλον.* Aristoph. Ach. 119. *Ὦ Θερμόβουλον πρωκτὸν ἐξυρημένε.* Schol.: *παρῳδία χρῆται· ἔστι γὰρ ἐν τῇ Μηδείᾳ Εὐριπίδου „Ὦ θερμ. σπλάγχνον.“* In Medea haec hodie desiderantur.

30. *κλωστήρ.* Pollux VII, 31. *Κλωστὴρ· οὕτω δὲ καὶ τὴν περιστροφὴν τοῦ λίνου E. ὠνόμασεν — „Λίνου κλωστῆρα περιφέρει λαβών.“* cf. Aeschyl. Cho. 470. (504.), Aristoph. Ran. 1275. etc.

31. *κρήμνη* pro *κρήμνηθι.* Etym. M. p. 112, 26. (ubi vitiose legitur *κρημνίσαι αὐτὴν*); 487, 35.

Κρήμνη σεαυτὴν ἐκ μέσης ἀντηρίδος.

„Cf. Eustath. p. 903, 51.; 1003, 24.“ Matth.

32. *κρυπτὸς, κρύπται.* Schol. Ravenn. ad Aristoph. Thesm. 565. (607.) *Κρυπτός: ἀντὶ τοῦ κεκρυμμένος. καλοῦνται μὲν γὰρ καὶ κρυπταὶ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ κ. παρ' Εὐριπίδῃ, καὶ ἐν ταῖς τῶν Λακεδαιμονίων πολιτείαις κ. ἐν. Θάσῳ ἀρχή τις κρύπτεται.* pro *κρύπτεται* Seidler. proposuit *κρυπταί.* sed verisimilius videtur *κρυπτεία*, quo significetur munus *τῶν κρυπτῶν*, non *κλοπία* puerorum apud Lacedaemonios.

33. *λευκοὶ λίθοι.* Stob. append. Vatic. II. 57., Phot. p. 163. *Λίθων χοαί: ἄργυρος κ. χρυσός. καὶ γὰρ E.*

Λευκοὺς λίθους ἔχοντες αὐχοῦσιν μέγα.

34. *μομφός.* Eustath. ad Odyss. ξ', p. 1761, 39. = 546. *Ἐπὶ δὲ πᾶσι λέγει ὁ αὐτὸς γραμματικὸς* (Aristophanes) *καὶ „μομφὸν“ παρ' Εὐριπίδῃ τὴν μέμψιν λεχθῆναι.*

Digitized by Google

35. Eustath. ad Il. ε', p. 429, 50. *Φέρεται δ' ἐν τοῖς τοῦ γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους κ. περὶ οἰκετῶν λόγος, ὅτι οὐ μόνον οἱ κατ' ἀγροὺς ὑπουργοὶ οὕτως ἐλέγοντο, ἀλλὰ κ. οἱ ἐν οἰκίαις ἐλεύθεροι, ὡς ἂν εἴποι τις οἰκῆται μεταλήψει τοῦ ῆ. παράγει δὲ αὐτὸς κ. παροιμίαν ἐξ Εὐριπίδου λέγουσαν*

Ἔνδον γυναικῶν χαὶ παρ' οἰκέτας λόγος.

ἤγουν ἐν τοῖς κατ' οἰκίαν λαλητέον ἂν εἴη τὰς γυναῖκας, ἔξω δὲ οὐκ ἐξιτέον, οὐδὲ ἀλλοτρίων παρόντων λυτέον τὴν λαλιάν. Valck. ad Hipp. 647. et Diatr. p. 4. *παρ' οἰκέταις*, quod sane usitatius.

36. *περισοβεῖν.* (Matthiaei conjectura.) Phot. p. 309. *Περισο* (sic): *περιφέρειν. E.*

37. *ῥαχίζειν.* Idem p. 356.; Bachm. Anecd. I. p. 357, 25. *Ῥαχίζειν: τὸ διαιρεῖν τὰ μέρη τῆς ῥάχεως, ἤτοι διακόπτειν, ὥς φησι* (fort. *φησί τις*) *παρ' Εὐριπίδῃ* (cod. D. *ὥς φησιν E.*).

38. *σὺν Ἀθηνᾷ* etc. Zenob. Proverb. cent. V, 93. *Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει: παροιμία ἐπὶ τοῦ μὴ χρῆναι ἐπὶ ταῖς τῶν θεῶν ἐλπίσι καθημένους ἀργεῖν. τίθεται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ γυναικῶν, κ. μάλιστα ὀφειλουσῶν ἐργάζεσθαι· ἡ γὰρ Ἀθηνᾶ ἐργάνη. — μέμνηται ταύτης τῆς παροιμίας E.* Similia sunt verba „Ora et labora," et quod quidam nostra memoria Francogalli usurpaverunt „Aide-toi et dieu t'aidera."

39. *τρέφοιν.* Etym. M. p. 693, 52. *Τρέφοιν, ὡς E.*

Ἄφρων ἂν εἴην, εἰ τρέφοιν τὰ τῶν πέλας.

γίνεται οὕτως. ἔστι τρέφοιμι, τρέφοι, πλεοναςμῷ τοῦ ῆ ἀττικῶς τρεφοίης, τρεφοίην (*τρεφοίην, τρεφοίη*), *κ. συγκοπῇ τοῦ ῆ* (*τρέφοιν* addendum). „Haec etsi ita dicta, ut de scriptura, quam auctor Etymologici in codice suo invenerit, dubitari non possit, tamen Valck. Diatr. p. 153. vitiosum esse prenuntiat *τρέφοιν* et legendum esse *Ἄ. ἂν ε. ἐκτρέφων τ. τ. π.* Porson. Adv. p. 277 = 245. scribit *Ἄ. ἂν ε., εἰ τρεφον τ. τ. π.* vulgatam defendunt Dobree ad Aristoph. Eccl. 607., Buttm. gr. uber. I. p. 362. sequ. rationem figurae explicavi gr. p. 357, 2." Matth. Possis etiam *Ἄφρον δ' ἂν εἶεν ἐκτρέφειν τ. τ. π.* certe *τρέφοιν* abhorret ab usu antiquiore linguae graecae, estque fortasse Macedonicae dialecti, usurpatum a Tragico in aula Archelai.

40. *ὑπερακριζειν.* Ibid. p. 52, 46. *Καὶ E. „Μόσχου ὑπερήκριζον."*

41. *φιλέγγυον.* Excerpta e Diodori Sic. I. VII—X., c. XX. p. 18. in Aug. Maji Script. vet. collect. t. II., Rom. 1827. 4., p. 20. ed. Dind. *Τὸ δ' „Ἐγγύα, παρὰ δ' ἄτα," τινὲς ὑπέλαβον γάμον ἀπαγορεύειν· τὴν γὰρ τοῦ γάμου σύνθεσιν παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων ἐγγύην ὀνομάζεσθαι· καὶ βεβαιωτὴς ὁ κοινὸς βίος, ἐν ᾧ πλεῖσται κ. μέγισται γίνονται συμφοραὶ διὰ τὰς γυναῖκας. ἔνιοι δέ φασιν ἀνάξιον εἶναι Χίλωνος* (Il. male *Χίλωνα*) *διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀναιρουμένου*

Digitized by Google

τοῦ γάμου διαμένειν τὸν βίον, τὴν δὲ ἄτην ἀποφαίνονται ἐγγύαις ταῖς ἐπὶ τῶν συμβολαίων κ. ταῖς ὑπὲρ τῶν ἄλλων διομολογήσεσι [περὶ χρημάτων]. καὶ *E.*

Οὐκ ἐγγυῶμαι· ζημία φιλέγγυον·
σκοπεῖν τὰ Πυθοῖ δ' οὐκ ἐᾷ τὰ γράμματα.

Euripidea recte interpunxit Herm. apud Matth. Il. enim: *O. ἐγγ., ζημία· φιλέγγυον Σκ. τὰ Πυθοῖ δ'* etc.

42. *ἡ χνοῦς.* Bachm. Anecd. I. p. 418, 24. *Χνοῦν τὸ λεπτὸν τοῦ ἀχύρου. Ἀριστοφάνης* (Ach. 473. nostrae ed.). *E. δὲ θηλυκῶς „τὴν χνοῦν.“*

53.

Helluones reprehensi.

Athen. IV. p. 158, e, Gell. VII, 16. *„Ἐπὶ τί δεῖ βροτοῖσι“ κατὰ τὸν σὸν Εὐριπίδην, γραμματικώτατε, „πλὴν δυοῖν μόνον,“*

Δήμητρος ἀκτῆς πώματός θ' ὑδρηχόου,
ἅπερ πάρεστι καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν;
ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονὴ, τρυφῇ δέ τοι
ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν.

duos priores vv. habet etiam Plut. De aud. poët., t. II. p. 36, f, De Stoicorum repugn. ibid. p. 1043, e, p. 1044, b, et addito 3. cum ille ib., f, tum Stob. 5. p. 63.; 3 priores Sextus Emp. Adv. gramm. I, §. 271., p. 274., Musonius apud Stob. 38. p. 235. ed. Gesn., 40, 9. ed. Gaisf., Eustath. ad Il. λ, p. 868, 33. = 815, 9., denique verba *τρυφῇ — θηρ.* etiam Teles apud Stob. 106. p. 575. ed. Gesn., 108, 82. ed. Gaisf., ut Matth. annotavit. variantium scripturarum unam satis habeo commemorare v. 4. ibi enim vulgo codd. *τρυφῇ γέ τοι*, sed Teles et Gell. *τρ. δέ τοι*, quod praestare arbitror asyndeto.

54.

Hercules vorax.

Clem. Alex. Protrept. p. 50. ed. Sylb. — *Τότε δ' ἐμμανὴ εἰσάγων (E.) Ἡρακλέα, κ. μεθύοντα ἀλλαχόθι, κ. ἄπληστον· πῶς γὰρ οὐχί; ὃς ἑστιώμενος τοῖς κρέασι „χλωρὰ σῦκ' ἐπήσθιεν, ἄμουσ' ὑλακτῶν, ὥστε βαρβάρῳ μαθεῖν.* Athen. VII. p. 276, f. *Οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήσθιε σῦκα χλωρά.* His usus Musgr. 1. versum restituit scribendo

Κρέασι βοείοις χλωρὰ σῦκ' ἐπήσθιεν.

sed videndum etiam de verbis *ὥστε β. μαθεῖν*, quae minime apta sunt his rebus, nec dubie depravata. equidem scribam

ἄμουσ' ὑλακτῶν, ὥστε βαρβάρῳ μετὼν.

ὥστε β. μετὼν, „velut apud barbarum,“ non Graecum, qualis

Digitized by Google

fuit, qui haec narrabat. permiscentur nonnunquam θ et τ litterae: hinc error (*μεθων, μαθων, μαθειν*). Ad Syleum haec referenda esse suspicabatur Matth., quod nobis non fit verisimile. idem notavit, verba *ἄμουσ' ὑλ.* legi etiam Alcest. 777. (734.)

55.

Homo miser a puero; quem melius erat non nasci.

Clemens Alex. Str. III. p. 435.

Ὅ δυστυχεῖν φὴς καὶ κακῶς πεπραγέναι,
ἄνθρωπος ἐγένου καὶ τὸ δυστυχὲς βίου
ἐκεῖθεν ἔλαβες, ὅθεν ἅπασιν ἤρξατο
τρέφειν ὅδ' αἰθὴρ, ἐνδιδοὺς θνητοῖς πνοάς.
μὴ νυν τὰ θνητὰ θνητὸς ὢν ἀγνωμόνει.

V. 1. ll. *ὁ δυστ. φὺς* etc. notum ὅ sensu quod attinet ad. male Musgrav. et alii *ὦ δυστ.*, nec ferendum *φὺς*, cum praesertim sequatur *ἐγένου*. menda contraria olim *ἔφης* legebatur pro *ἔφυς* Ion. 1166. (1272.) vertendum: quod te miserum esse dicis, homo natus es etc.

56.

Ibidem.

Τὸ μὴ γενέσθαι κρεῖσσον ἢ φῦναι βροτούς.

57.

Honores expugnare sperans opibus contemtus apud probos.

Plut. De aud. poëtis, t. II. p. 36, c. *Τιμᾶν τὰν τέτασθε, πλούτῳ δ' ἀρετὰν κατεργάσασθαι δοκεῖτ', ἐν ἐσθλοῖς δὲ καθήσεσθ' ἄνολβοι.* sic ll., corrupte quidem, nec juvat a Musgravio positum *Τιμάν τ' ἀντέτασθε*, quod mire reddidit „honorem amplum geritis," qua significatione non magis egó quam Matth. memini me legere *ἀνατείνεσθαι*. mitto alios. fortasse poëta dixit

Τιμῶν γ' ἐρᾷς τε, κἀρετὴν πλούτῳ δοκεῖς
κατεργάσασθαί γ', ἐν δὲ τοῖς ἐσθλοῖσι δὴ
ἄνολβος ἦσαι.

ἀρετὴν, laudem et pretium virtutis. Hom. Odyss. ξ, 404. *Ξεῖν', οὕτω γὰρ κέν μοι ἐϋκλείη τ' ἀρετή τε Εἴη ἐπ' ἀνθρώπους.* Thuc. I, 68. *καὶ ἀπ' αὐτοῦ σωφροσύνην μὲν* (laudem temperantiae) *ἔχετε.* Xenoph. Anab. VII, 6, 9. *ὁ δὲ τοὺς ἡμετέρους πόνους* (pretium nostrorum laborum) *ἔχει* etc.

58.

Ignorantia fomes audaciae.

Stob. 4. p. 52.

Τὸ δ' εἰδέναι σε μηδὲν ὧν ἁμαρτάνεις
ἔκκαυμα τόλμης ἱκανόν ἐστι καὶ θράσους.

Digitized by Google

cod. Paris. A. τὸ δὲ μήδ' εἰδ. μηδέν. Gesner. Τόδ' εἰδ. σε μηδέν. vulgo secundum Grot. Τὸ μὴ εἰδ. σε μηδέν.

59.

Improbis imperare debere probos.

Idem 42. p. 276.

—— Ἄρχεσθαι χρεὼν
κακοὺς ὑπ' ἐσθλῶν καὶ κλύειν τῶν κρεισσόνων.

60.

Improbos improbis gaudere.

Aristot. Magn. Moral. II, 11., p. 249, e, ed. Duval. Καὶ γὰρ οἱ φαῦλοι, ὥς φησιν E., αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἡδεῖς εἰσι,
Κακὸς κακῷ γὰρ συντέτηκεν ἡδονῇ.

61.

Inhumanitatis fontem esse imperitiam.

Stob. 4. p. 53.

Εὖ γὰρ τόδ' ἴσθι γ', εἴ σ' ἐλάνθανεν πάρος,
τὸ σκαιὸν εἶναι πρῶτ' ἀμουσίαν ἔχει.

vulgo perversa sententia E. γ. τόδ' ἴσθι, εἰ σ' ἐλ. πάρος etc.

62.

Inimicis inimica esse patienda.

Theophil. ad Autolyc. II. p. 115. ed. Colon. a. 1686., p. 252. ed. Wolf.

Ἀνάσχου πάσχων· δρῶν γὰρ ἔχαιρες. dochmiac. catal. idem metrum E. habet Phoen. 1452. nostrae ed. (νέκυν ἔνερθεν, ἢ πτυνὸν ὄνειρον), nec quidquam mutandum est.

63.

Ibid. Νόμος τὸν ἐχθρὸν δρᾶν, ὅπου λάβῃς, κακῶς.

64.

Ibid. Ἐχθρὸν κακῶς δρᾶν ἀνδρὸς ἡγοῦμαι μέρος.

65.

Injustos supplices vel ab aris abducendos esse.

Stob. 44. p. 307.

Ἐγὼ γάρ, ὅστις μὴ δίκαιος ὢν ἀνὴρ
βωμὸν προσίζει, τὸν νόμον χαίρειν ἐῶν
πρὸς τὴν δίκην ἄγοιμ' ἄν, οὐ τρέσας θεούς·
κακὸν γὰρ ἄνδρα χρὴ κακῶς πράσσειν ἀεί.

Annotavit W. p. 1594., haec et Telepho apta esse, et Stheneboeae.

Digitized by Google

66.

Inopiam et ventrem omnium malorum esse causas.

Clem. Alex. Str. VI. p. 622, b. Ὁμήρου λέγοντος (Odyss. ρ', 286.) *Γαστέρα δ' οὔπως ἔστιν ἀποκρύψαι μεμανῖαν, Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν*, Ε. ποιεῖ

Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ κακῶς τ' ὀλουμένη
γαστὴρ, ἀφ' ἧς δὴ πάντα γίγνεται κακά.

67.

Ira vitanda.

Stob. 20.

Οὐδεὶς μετ' ὀργῆς οὐδὲν εὖ βουλεύεται.

vulgo — οὐδὲν οὐ βουλ. similiter scribae errarunt apud Athen. 323, e, 469, f. „In MS. Paris. tribuitur Epicharmo." Matth.

68.

Idem ib. p. 171.

Πόλλ' ἐστὶν ὀργῆς τῆς ἀπαιδεύτου κακά.

69.

Irae et furores miserorum.

Ib. p. 172.

Ὀργαὶ γὰρ ἀνθρώποισι συμφορᾶς ὕπο
δειναὶ, πλάνος τε καρδίᾳ προσίσταται.

70.

Jupiter Trojanis et Graecis pariter infestus.

Strabo IV. p. 183. = 279.

Ζεὺς γάρ, κακὸν μὲν Τρωσὶ, πῆμα δ' Ἑλλάδι
θέλων γενέσθαι, ταῦτ' ἐβούλευσεν πατήρ.

71.

Jupiter vates veracissimus.

Aristid. vol. II. p. 39, 18. ed. Jebb., p. 462, 25. ed. Dind. *Διὰ τοῦτο Ζεὺς ἐν θεοῖσι μάντις ἀψευδέστατος.* schol.: *Ε. ἐν ἀπράκτοις* (al. cod. *ἀπταίστοις*) *πράγμασί φησι τὸ*

Ζεὺς μάντις ἐν θεοῖσιν ἀψευδέστατος.

εἶτα μετ' ὀλίγον

Καὶ τέλος αὐτὸς ἔχει,

καὶ διὰ τοῦτο οὖν ἀψευδὴς μάντις, ὅτι καὶ τῆς ἐκβάσεώς ἐστι κύριος, ὥστε ὁ τὸ τέλος ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων οὐκ ἀψευδὴς μάντις, ἀλλ' εἰκαστὴς ἂν ἦν. Bene se habere arbitror *ἐν ἀπράκτοις πράγμασι*, „in difficilibus rebus," de quibus alicui querenti alter dicere non inepte potuit Ζεὺς — ἀψ., quibus hoc significaret, Jovem optime posse divinare, quid faciendum sit, homines non posse. videtur tamen in quibusdam libris scriptum fuisse *εὐπράκτοις*, cujus vocabuli explicationem putes *ἀπταίστοις*. id etiam ipsum non ab-

Digitized by Google

horret, ut re ab aliquo, praesertim homine pio, bene gesta alius Jovem id vaticinatum esse dixerit, vatem veracissimum et eum, ex quo penderet bonus eventus. quem praedicantes similiter Germani dicere solent „Das hat Gott gewollt."

72.

De justitia et probitate, nihil metuente.

Plut. De sera num. vind., t. II. p. 549, π, Stob. Eclog. phys. p. 121. sequ. ed. Grot., t. I. p. 114, 21. ed. Heeren.

Οὗτοι προσελθοῦσ' ἡ Δίκη σε (μὴ τρέσῃς)
παίσει πρὸς ἦπαρ, οὐδὲ τῶν ἄλλων βροτῶν
τὸν ἄδικον, ἀλλὰ σῖγα καὶ βραδεῖ ποδὶ
στείχουσα μάρψει τοὺς κακοὺς, ὅταν τύχῃ.

73.

Stob. 9. p. 101.

Φεῦ φεῦ, τὸ νικᾶν τἄνδιχ' ὡς καλὸν γέρας,
τὰ μὴ δίκαια δ' ὡς ἁπανταχοῦ κακόν,
καὶ γλῶσσα φλαύρα καὶ φθόνος τοῦ μὴ φθονεῖν
ὅσῳ κάκιον μὴ καλῶς ὠγκωμένοις!

Euripidi tribuitur in Paris. A. apud Gaisford. — *τἄνδιχ'* bene Musgrav. pro inconcinnis *τὰ δίκαι'*, ortis procul dubio ex illo. *γέρας* malim *πέρας*. margo Gesn., Voss., codd. D., F. apud Schow. *μέγα*. — „3. *γλ. φλαύρα*, lingua maledica, *ἡ φλαῦρα λέγουσα περὶ ἑτέρου*, ut loquitur Plato Soph. loco a Ruhnkenio ad Timaei lex. allato. 4. *οἱ μὴ κ. ὡ.* sunt, qui non honeste, sed malis artibus, ad altum dignitatis vel potentiae gradum evecti sunt." E Matth.

74.

Cic. ad Att. VIII, 8., Clem. Alex. Strom. VI. p. 670, b, Suid. v. *παλαμᾶσθαι*.

Πρὸς ταῦθ', ὅ τι χρὴ, καὶ παλαμάσθω,
καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω·
τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ δίκαιον
σύμμαχον ἔσται,
κοὐ μὴ ποθ' ἁλῶ κακὰ πράσσων.

Suidas v. *ἁλωτόν*. — *Καὶ E.* „*οὐ μή ποθ' ἁ. κ. πράσσων.*" ex quo intelligitur, haec esse Euripidea. V. 1. *ὅ τι χρὴ*, „quodcunque oportet fieri, seu fatale est." *παλ.*, *τεκτ.* scil. *τις*. 2. Cic. *πάντ'*. cf. Aristoph. Ach. 625 — 28. nostrae ed.

75.

Juvenes non decere luxuriam ignavam.

Stob. 49. p. 355.

Νεανίας γὰρ ὅστις ὢν ἄρῃ στυγεῖ,
κόμη μόνον καὶ σάρκες, ἔργα δ' οὐδαμοῦ.

Digitized by Google

ὁρᾷς τὸν εὐτράπεζον, ὡς ἡδὺς βίος;
ὅ τ' ὄλβος ἔξωθέν τίς ἐστι πραγμάτων·
ἀλλ' οὐκ ἔνεστι στέφανος, οὐδ' εὐανδρία,
εἰ μή τι καὶ τολμῶσι κινδύνου μέτα.
οἱ γὰρ πόνοι τίκτουσι τὴν εὐανδρίαν,
ἡ δ' εὐλάβεια σκότον ἔχει καθ' Ἑλλάδα,
τὸ διαβιῶναι μόνον ἀεὶ θηρωμένη.

V. 3. affertur ab Athenaeo XIV. p. 641, c. hoc et sequente versu significatur vir et domi (mensa opipara), et foris (mercatura, inprimis maritima), beatus vulgo habitus.

76.

Laboranti succurrens deus.

Apostol. XIX, 98.

Φιλεῖ δὲ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν θεός.

77.

Liberi non gignendi.

Clem. Alex. Strom. III. p. 435.

— Ἔμοιγε νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
παῖδας φυτεύειν οὔποτ' ἀνθρώπους ἐχρῆν,
πόνους ὁρῶντας εἰς ὅσους φυτεύομεν.

78.

Liberis non esse permittendam potentiam ante mortem patris.

Stob. 41. p. 240.

Ἀλλ' οὔποτ', αὐτὸς ἀμπλακὼν, ἄλλον βροτὸν
παραινέσαιμ' ἂν παισὶ προσθεῖναι κράτη,
πρὶν ἂν κατ' ὄσσων τυγχάνῃ μέλας σκότος,
εἰ χρὴ διελθεῖν πρὸς τέκνων νικώμενον.

Cuivis haec legenti in mentem veniat nobilissimi dramatis Shakspeariani de rege Leario.

79.

Libertas fandi ingenua.

Stob. 13. p. 145.

Ἀτὰρ σιωπᾷν τά γε δίκαι' οὐ χρή ποτε.

80.

Loquacitas exagitata.

Plut. t. II. p. 539, b.

Εἰ δ' ἦσαν ἀνθρώποισιν ὠνητοὶ λόγοι,
οὐδεὶς ἂν αὐτῶν εὖ λέγειν ἐβούλετο·

Digitized by Google

νῦν δ' (ἐκ βαθείας γὰρ πάρεστιν αἰθέρος
λαβεῖν ἀμιθρί) πᾶς τις ἥδεται λέγων
τά τ' ὄντα καὶ μή· ζημίαν γὰρ οὐκ ἔχει.

81.

Luctui non adeo indulgendum esse, ut quis manus sibi afferat.

Stob. 97. p. 598.

Ὅστις δὲ λύπας φησὶ ποιμαίνειν βροτοὺς,
δεῖν δ' ἀγχονῶν τε καὶ πετρῶν ῥίπτειν ἄπο,
οὐκ ἐν σοφοῖσιν ἐστιν, εὐχέσθω δ' ὅμως
ἄπειρος εἶναι τῆς νόσου ταύτης ἀεί.

ll. Ὅ. δὲ λ. φ. πημαίνειν βρ., „Quicunque moeroribus laedi sive affligi dicit homines," sententia inepta. quare dedimus ποιμαίνειν, cujus verbi non est obscura significatio tropica, ut hoc dicat Tragicus „Quicunque fallere sive irritos reddere jubet moerores." vituperat autem eos, qui luctum effugere jubent morte, malum majore malo curantes. haec verba etiam alias confusa sunt, velut apud Cratetem Τόλμαις Athen. 248, a, legendum puto Πημαίνει δ' ἐπισίτιον, „cruciat (fame) convivam," non ποιμαίνει, quod habent libri. ὅμως, „tamen," argute dixit: etsi stultus ille est, tamen hoc unum sapienter optet, ut nunquam aerumnis afficiatur, ne statim vita sibi excedendum censeat.

82.

Luctus morborum causa.

Ibidem.

Λῦπαι γὰρ ἀνθρώποισι τίκτουσιν νόσους.

83.

Luctuosa vita hominum.

A. Melissa I, 72., Maxim. Tyr. t. II. p. 615. Combef. (c. 140. p. 791. ed. Stob. Wechel. a. 1581.)

Οὐκ ἔστιν εὑρεῖν βίον ἄλυπον οὐδενί.

84.

Ludus levamen laborum.

Aelian. V. H. XII, 15. Τὸν Ἡρακλῆ λέγουσι τὰς ἐν τοῖς ἄθλοις σπουδὰς διαναπαύειν ταῖς παιδιαῖς. ἔπαιζε δὲ ἄρα ὁ Διὸς κ. Ἀλκμήνης μετὰ παιδίων πάνυ σφόδρα. τοῦτό τοι κ. ὁ Ε. ἡμῖν ὑπαινίττεται, ποιήσας τὸν αὐτὸν τοῦτον θεὸν λέγοντα

Παίζω· μεταβολὰς γὰρ πόνων ἀεὶ φιλῶ.

λέγει δὲ τοῦτο, παιδίον κατέχων.

Digitized by Google

85.

Luna γλαυκῶπις.

Schol. Apoll. Rhod. I, 1280. *E.* δὲ ἐπὶ τῆς σελήνης ἐχρήσατο (τῷ γλαυκῶπις), εἰπὼν

Γλαυκῶπίς τε στρέφεται μήνη.

hic versus habetur in codice Paris.

86.

Maleficos merito plecti.

Lucian. Revivisc. t. I. p. 573.

Οὐ δεινὰ πάσχειν δεινὰ τοὺς εἰργασμένους.

Λουκ.

Νῦν οὖν ἕκατι ῥημάτων κτενεῖτέ με;

87.

Maris epitheta quaedam.

Aristid. t. I. p. 247. ed. Jebb. — *Ὅμηρος λέγει „ἰοειδέα πόντον“ κ. „οἰνοπα πόντον,“ π. Ε. „ἅλα πορφυρέην.“*

88.

Matris amor paterno posthabendus.

Stob. 77. p. 455.

Ἀλλ' ἴσθ', ἐμοὶ μὲν οὗτος οὐκ ἔσται νόμος
τὸ μὴ οὐ σε, μῆτερ, προσφιλῆ νέμειν ἀεὶ
καὶ τοῦ δικαίου καὶ τόκων τῶν σῶν χάριν,
στέργω δὲ τὸν φύσαντα τῶν πάντων βροτῶν
δ' μᾶλισθ', ὁρίζων τοῦτο (καὶ σὺ μὴ φθόνει)·
κείνου γὰρ ἐξέβλαστον, οὐδ' ἂν εἷς ἀνὴρ
γυναικὸς αὐδήσειεν, ἀλλὰ τοῦ πατρός.

ll. ἴστ', cum una mater compelletur, *ὁρίζω — αὐδήσειεν, ἀλλὰ τ. π. ὁρίζων τοῦτο*, „sic statuens, sic rem definiens, sic ratiocinatus.“ *τοῦτο*, „sic,“ ut Soph. Ajace 622. (670.), Aristoph. Ran. 659. (708.), quemadmodum *ταῦτα* quoque usurpari solet. *αὐδήσειεν*. scil. *τινά*. neminem ait matris, sed patris filium dici atque celebrari, exaggerans quidem rem affecta conceitato, si quidem sunt, qui a matribus appellentur, velut Achilles, Memnon, Aeneas, tamen in universum vere. Coraës ad Nicol. Damasc. p. 375. *αὐχήσειεν*, quod temere probaverunt recentiores. Soph. Trach. 1040. (1105.) *ὁ τῆς ἀρίστης μητρὸς ὠνομασμένος, Ὁ τοῦ κατ' ἄστρα Ζηνὸς „αὐδηθεὶς“ γόνος.* et Phil. 220. (240.) „*αὐδῶμαι*“ *δὲ παῖς Ἀχιλλέως.* Ceterum cf. Orest. 534 — 38. ed. Both.

Digitized by Google

89.

Matrum sollicitudines.

Clem. Alex. Strom. III. p. 435.

Ἔπειτα παῖδας σὺν πικραῖς ἀλγηδόσι
τίκτω· τεκοῦσα δ', ἢν μὲν ἄφρονας τέκω,
στένω ματαίως, εἰσορῶσα μὲν κακούς,
χρηστοὺς δ' ἀπολέσασ', ἠδὲ καὶ σεσωσμένους
τήκω τάλαιναν καρδίαν ὀῤῥωδίᾳ.
τί τοῦτο δὴ τὸ χρηστόν; οὐκ ἀρκεῖ μίαν
ψυχὴν πολεύειν, κἀπὶ τοῦδ' ἔχειν πόνους;

V. 4. ἠδέ. Il. ἦν δὲ, quod dure explicant. σεσ. accusat. causalis, „propter incolumes.“ 7. πολεύειν. Grotii correctio, probata Valckenario Diatr. p. 246. et Musgravio. Hesych. Πολεύειν: τρέφειν, — περιέχειν, θεραπεύειν. item Πολεῖν: νέμειν, βόσκειν. Soph. Antig. 321. Γᾶν — ἱππείῳ γένει πολεύων. Il. mendose ἀπολύειν.

90.

Medicus ipse aeger.

Suidas. Εὐριπίδειον ἔπος· [τοῦ Εὐριπίδου· καὶ Εὐριπίδειος λόγος ὁμοίως, (ὃν) ἔφη E.]

Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσιν βρύων.

vulgo verba τοῦ — ἔφη E. pro genuinis Suidae habent, quae mihi videntur explicandi causa esse adscripta. ὃν addito, quod facile interciderit, supplevi orationem.

91.

Medici quid considerare debeant.

Clem. Alex. Strom. VI. p. 627, a. Τοῦ ἰατροῦ Ἱπποκράτους „Ἐπιβλέπειν οὖν κ. ὥρην, κ. χώρην, κ. ἡλικίην, καὶ (imo κατὰ) νούσους“ γράφοντος E. ἐν ἑξαμέτρῳ τηρήσει (imo ἐν ἑξ. τῇ, vel τινὶ, ῥήσει, „in oratione ἑξαμέτρῳ,“ i. e. iambicis senariis conscripta) φησὶν

—— Ὅσοι δ' ἰατρεύειν καλῶς,
πρὸς τὰς διαίτας τῶν ἐνοικούντων πόλιν,
τὴν γῆν τ' ἰδόντας τὰς νόσους σκοπεῖν χρεών.

Ὅσοι ἰατρ. καλῶς, „qui artis medicae periti sunt.“

92.

Medici tardi potiores festinantibus.

Stob. 100. p. 551.

Μέλλων τ' ἰατρὸς, τῇ νόσῳ διδοὺς χρόνον,
ἰάσατ' ἤδη μᾶλλον ἢ τεμὼν χρόα.

Digitized by Google

93.

Mediocria tuta.

Athen. IV, p. 158, f. *Κἀν ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκηνικὸς οὗτος φιλόσοφος*

Ἀρκεῖ μετρία βιοτά μοι σώφρονος τραπέζας,
τὸ δ' ἄκαιρον ἅπαν ἂν ὑπερβάλλον τε μὴ προσείμαν.

ll. *τραπέζης* — *ἅπαν ὑπερβ.* etc. operose Gaisford. auctore Pors. *ἅπαν τόδ' ὑπερβ.* facile *ἄν*, quo lenitur oratio, interciderit post *ἅπαν.* particula *γε* versui fulciendo opus esse videatur propter corripi solitam posteriorem syllabam *τοῦ ἅπαν*: sed v. Ahlwardt. ad Pind. p. 13., nos ad Comici Ach. 939. de asynartetis Archilochiis v. Gaisford. ad Hephaest. p. 341.

94.

Plut. de cohib. ira, t. II. p. 464, a, 811, d. *Ὁ τοῦ κόσμου βασιλεύς,*

— — Τῶν ἄγαν γὰρ ἅπτεται
θεός, τὰ μικρὰ δ' εἰς τύχην ἀφεὶς ἐᾷ.

95.

Mendacia veris non esse anteponenda.

Stob. 12. p. 140.

Δύστηνος, ὅστις, καὶ καλὰ ψεύδη λέγων,
οὐκ οἶδε χρῆσθαι τοῖς καλοῖς ἀληθέσιν.

mendose libri *νὰ καλὰ* metro tragico depravato (deleri *τὰ* jubet Erfurdt. apud Matth.), tum *λέγων οὐ τοῖσδε χρῆται τοῖς κακοῖς ἀλ.*, *κ* et *τ* (v. ann. ad Phoenicem, fr. 6.), item *κακοῖς* et *καλοῖς*, confusis, quorum hoc quidem animadvertit Grot.

95.

Idem 13. p. 145.

Πότερα θέλεις σοι μαλθακὰ ψευδῆ λέγω
ἢ σκληρ' ἀληθῆ; φράξε· σὴ γὰρ ἡ κρίσις.

96.

Menses anni.

Plut. Moral. p. 1028, f. *Εἰ δὲ ὀρθῶς ὁ Ε. διορίζεται, θέρους τέσσαρας μῆνας κ. χειμῶνος ἴσους,*

Φίλης τ' ὀπώρας διπτύχους, ἠρός τ' ἴσους,

ἐν τῷ διὰ πασῶν αἱ ὧραι μεταβάλλουσιν. Euripidem dixisse putes

Μῆνας δὲ χειμῶνος θέρους τε τέσσαρας,
φίλης τ' etc.

Digitized by Google

97.

Mori gloriosum; vivere gratum, sed turpe.

Stob. 7. p. 47., Plut. t. II. p. 447, e.

Τὸ μὲν σφαγῆναι δεινὸν, εὔκλειαν δ' ἔχει,
τὸ μὴ θανεῖν δὲ δειλὸν, ἡδονὴ δ' ἔνι.

98.

Moriendum esse pro virtute.

Plut. de aud. poët., t. II. p. 24, d.

Εἰ δὲ θανεῖν θέμις, ὧδε θανεῖν καλὸν, dact. t.
εἰς ἀρετὴν καταλυσαμένους βίον.

„Euripidis vv. esse intelligitur ex ejusdem compar. Pelop. et Marc. 3. p. 317, e. *Ἄριστον μὲν γὰρ νικῶντα σώζεσθαι τὸν στρατηγὸν ἢ* (ll. *καὶ*, menda satis frequente: v. ann. ad Odyss. *κ'*, 135. etc.) *ἀποθανεῖν εἰς ἀρετὴν καταλύσαντα βίον, ὡς E. φησίν.* unde simul liquet, pro *καταδυσ.* apud Plut. legendum esse *καταλυσ.*, ut Barn. conjecit et Musgrav. edidit.“ Matth.

99.

Mortales mortalia pati.

Stob. 106. p. 568.

Θνητὸς γὰρ ὢν καὶ θνητὰ πείσεσθαι δόκει.
θεοῦ βίον ζῆν ἀξιοῖς ἄνθρωπος ὤν;

100.

Mortuis fidum esse neminem.

Idem 125. p. 621.

Σπάνιον δ' ἄρ' ἂν θανοῦσιν ἀσφαλεῖς φίλοι,
κἂν ὁμόθεν ὦσι· τὸ γὰρ ἔχειν πλέον κρατεῖ
τῆς εὐσεβείας, ἡ δ'-ἐν ὀφθαλμοῖς χάρις
ἀπόλωλ', ὅταν τις ἐκ δόμων ἔλθῃ θανών.

ll. *Σπ. δ' ἄρ' ἦν θαν.*, inepte usurpato schemate Pindarico. *ἄν* et *ἦν* etiam Thuc. 8, 46. confusa, *ἄν* et *ἦν* apud Polybium X, 1, 7. etc. 2. „*Κἂν ὁμ. ὦσι*, tametsi sint vel iisdem parentibus, vel eodem genere prognati: nam fratrum quoque gratia rara est.“ E. Valck. Diatr. p. 237. *θανὼν* Scaliger.

101.

Ibid.

Τύμβῳ γὰρ οὐδεὶς πιστὸς ἀνθρώπων φίλος.

102.

Mulier egregiae indolis descripta.

Alexander rhet. p. 28. ed. Normann.

Digitized by Google

Ἀλλ' ἥδε μ' ἐξέσωσεν· ἔνι δέ μοι τροφὸς,
μήτηρ, ἀδελφὴ, δμωῖς, ἄγκυρα, στέγη.

ll. ἐξέσ.· ἔνι δὲ —. ἐνὶ, ἐν ἑνί. vulgo, secundum Musgr., ἐξ.· ἥδε μοι etc.

103.

Mulier proba utilis prodigo marito.

Stob. 65. p. 411.

Οἰκοφθόρον γὰρ ἄνδρα κωλύει γυνὴ
ἐσθλὴ παραζευχθεῖσα, καὶ σώζει δόμους.

104.

Mulieris divitiae conjux amans.

Stob. 71. p. 439.

Γυναικὶ δ' ὄλβος, ἢν πόσιν στέργουτ' ἔχῃ.

105.

Mulieres frustra custodiri.

Ibidem.

Μοχθοῦμεν ἄλλως θῆλυ φρουροῦντες γένος·
ἥτις γὰρ αὐτὴ μὴ πέφυκεν ἔνδικος,
τί δεῖ φυλάσσειν κἀξαμαρτάνειν πλέον;

sic quidem ll., sed lusca sententia: nam quid hoc sibi vult, eum, qui custodiat feminam, ἐξαμαρτάνειν πλέον? apertum est, hoc in feminam convenire. igitur scribamus — ἔνδικος, εἰ δεῖ φ., κἀξαμαρτάνει πλ., „nam quae non est proba ipsa natura sua, Si custode egeat, etiam plus peccavent." confusa ε et τ, ut Telephi fr. 13. Ceterum cf. III, 13.

106.

Mutos feliciores fore homines.

Plut. Praecept. polit., t. II. p. 802, a.

Εἴθ' ἦν ἄφωνον σπέρμα δύσπηνον βροτῶν.

107.

Nautarum audacia.

Dio Chrysost. orat. 64. p. 594, c. *Ε. τὸν ναύκην μέμφεται, „ἀεφὶ πόντου κύμασ' εὐρέος πεφῶντα,"* καὶ διὰ τῶν ἑξῆς ἐπιτιμᾷ λέγων

Σμικραῖσιν αὐτοὺς ἐπιτρέπουσιν ἐλπίσιν.

ll. ἐπιτίμα, cum antecesserit praesens μέμφεται: deinde migrata lege senarii tragici Σμ. ἐπιτ. αὐτοὺς ἐλπ., quod miror propa-

Digitized by Google

gasse viros doctos, nisi quod Grot. aliique ediderunt αὐτούς. in superioribus scribendo πεφῶν versum Euripideum restitueris.

108.

Sic pergit Dio l. c.

Ὦ παῖ Μνησαρχίδου, ποιητὴς μόνον ἦσθα, σοφὸς δὲ οὐδαμῶς· οὐδὲ γὰρ πίττῃ τὴν ψυχὴν, οὔτε σχοινίοις ἐπιτρέπουσιν, οὔτε τριδάκτυλον αὐτοὺς σώζει ξύλον πεύκινον, ἀλλ' ἐπέτρεψαν βεβαίῳ κ. μεγάλῳ πράγματι, τῇ τύχῃ. in quibus hi versus latere videantur, verbis ἀφῳὶ — πεφῶν subjiciendi,

πίττῃ τε πίσυνος σχοινίοις τ' · οὐ δὲ ξύλον
σώζειν σφε δύναται πεύκινον τριδάκτυλον.

109.

Necessaria non esse turpia.

Stob. 29. p. 200.

Οὐκ αἰσχρὸν οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων βροτοῖς.

110.

Necessitati cedere sapientes.

Plut. t. II. p. 116, f, Epictet. Enchir. extr.

Ὅστις δ' ἀνάγκῃ συγκεχώρηκεν βροτῶν,
σοφὸς παρ' ἡμῖν, καὶ τὰ θεῖ' ἐπίσταται.

111.

Nobilitatem et virtutem esse pro opibus.

Stob. 86. p. 497.

Εἰ τοῖς ἐν οἴκῳ χρήμασιν λελείμμεθα,
ἡ δ' εὐγένεια καὶ τὸ γενναῖον μένει.

112.

Nuptiae parium aetate optimae.

Clem. Alex. Str. VI. p. 620, b. Ἐπιχάρμου τε εἰπόντος

Ὁ μὲν γὰρ ἄλλως δῆτ' ἐλάμβαν' οὐ νέος
νεανίδ', αὐτὴ δ' ἄλλα μαστεύει τινά,

E. γράφει

Γραῖαν γυναῖκα πρὸς νέον ξεῦξαι κακόν·
ὁ μὲν γὰρ ἄλλης λέκτρον ἱμείρει λαβεῖν,
ἡ δ' ἐνδεὴς τοῦδ' οὖσα βουλεύει κακά.

ll. Ὁ μὲν γ. ἄλληθ' δῆτα λαμβάνει Νεαν., ἄλλον δ' ἄλλη μαστ. τ. — Κακὸν γυν. π. νέον ξ. γραῖαν, quorum et sententias et metra restituere conati sumus. ἐλάμβανε, „ducere solet." νέος haustum videtur a νεα- vicino. de confusis interdum αὐτὸς et ἄλλος v. Jacobs. ad Ach. Tat. 121, 33. neutra in personis usurpari notum est.

Digitized by Google

113.

Nuptiarum eventus incertus.

Stob. 67. p. 422.

Οὐ πάντες οὔτε δυστυχοῦσιν ἐν γάμοις,
οὔτ' εὐτυχοῦσιν· συμφορὰ δ' ὃς ἂν τύχῃ
κακῆς γυναικὸς, εὐτυχεῖ δ' ἐσθλῆς τυχών.

114.

Nuptias bonas adeptus felix, nec tamen coelebs infelix.

Ibidem p. 423.

Μακάριος, ὅστις εὐτυχεῖ γάμον λαβὼν
ἐσθλῆς γυναικὸς, εὐτυχεῖ δ' ὁ μὴ λαβών.

115.

Obtestatio prehenso mento ejus, cui supplicatur.

Eustath. ad Iliad. *α'*, p. 97, 35. = 129, 12. *Κεφαλῆς δὲ οὐ τῆς ὅλης ἥπτοντο, ἀλλὰ τοῦ ἀνθερεῶνος κ. τοῦ γενείου, ὡς καὶ E. δηλοῖ λέγων* (Hecub. 325.) „*Ὁρῶ σε δεξιὰν — γενειάδος.*“ *τούτου δὲ δηλωτικὸν καὶ τὸ*

Μὴ, πρὸς γενείου, μὴ 'ξέλῃ τὰ φίλτατα,

καὶ τὸ (Hecub. 269.) „*Ἀλλ', ὦ φίλον γένειον*“ etc.

116.

Opes periculosae.

Stob. 91. p. 507.

Πολλῶν τὰ χρήματ' αἴτι' ἀνθρώποις κακῶν.

117.

Oratio luctus, metus insaniaeque, remedium.

Idem 112. p. 583.

Οὐκ ἔστι λύπης ἄλλο φάρμακον βροτοῖς
ὡς ἀνδρὸς ἐσθλοῦ καὶ φίλου παραίνεσις·
ὅστις δὲ ταύτῃ τῇ νόσῳ ξυνὼν ἀνὴρ
μίθῃ ταράσσει καὶ γαληνίζει φρένα,
πάραυτά γ' ἡσθεὶς ὕστερον στένει διπλᾶ.

ll. *πάραυτα δ' ἡσθ.* emendavit Wakefield. „Hinc expressus est locus Menandri apud Meinek. fragm. incert. fab. XXIII. p. 205.

Λύπης ἰατρός ἐστιν ἀνθρώποις λόγος,

et sententia ad iram traducta ibidem LXXXIV. p. 224.“ Matth.

118.

Idem 79. p. 468.

Καὶ τῶν παλαιῶν πόλλ' ἔπη καλῶς ἔχει·
λόγος γὰρ ἐσθλὸς φάρμακον φόβου βροτοῖς.

Digitized by Google

119.

Plut. Consol., t. II. p. 102, b. *Κατὰ γὰρ τὸν σοφὸν Εὐριπίδην „ἄλλ' ἐπ' ἄλλῃ φάρμακον κεῖται νόσῳ,“*
λυπουμένῳ μὲν μῦθος εὐμενὴς φίλων,
ἄγαν δὲ μωραίνοντι νουθετήματα.
Probabiliter Gataker. Misc. adv. p. 487, e, *Ἀλλ' ἄλλ' ἐπ' ἄλλῃ* etc., ut Oeneo, fr. *Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις μᾶλλον ἥδεται τρόπος*, et Archilochus *Ἀλλ' ἄλλος ἄλλῳ καρδίαν ἰαίνεται*. abhorrebat *ἀλλὰ* ab oratione Plutarchi.

120.

Oratio turpis, silentium molestum.

Aristoph. Lys. 664. (714.)
Ἀλλ' αἰσχρὸν εἰπεῖν, καὶ σιωπῆσαι βαρύ.
Schol. *ἐξ Εὐριπίδου.*

121.

Orationes orationum mercedem esse, operum opera.

Aristot. Ethic. Eudem. VIII, 11.
Λόγων δίκαιον μισθὸν ἂν λόγους φέροις,
ἔργων δ' ἐκεῖνος ἔργα σοι παρέσχετο.
ll. *Λόγον — λόγου εἰσφέρῃς, Ἔ. δ' ἐκείνοις ἐργ', ἃ καὶ παρ. Λόγων* vel propter homoeoteleuton praeferendum erat, idque monstrant affecta *λόγου εἰσφέροις*, in quibus facile agnoscas *λόγους φέροις*, his autem respondet *λόγων. ἔργων, ἀντὶ ἔργων.* menda *καὶ* pro *σοὶ* ex similitudine *κ* et *σ* litterarum in multis aevi medii codicibus explicanda est.

122.

Parentes honorandi.

Stob. 77. p. 453. (*Ἐξ*) *Εὐριπίδου Ἡρακλειδῶν.*
Ὅστις δὲ τοὺς τεκόντας ἐν βίῳ σέβει,
ὅδ' ἐστὶ καὶ ζῶν καὶ θανὼν θεοῖς φίλος.
versus desiderati in tragoedia, quae tulit aetatem.

123.

Ibidem.
Καὶ τοῖς τεκοῦσιν ἀξίαν τιμὴν νέμειν.
versus collocatus inter duo locos Euripideos, alterum ex Heraclidis, alterum ex Erechtheo allatum. annotavit Matth.

124.

Parentum delicta expetere in liberos.

Plut. De sera num. vind., t. II. p. 556.

Digitized by Google

Τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐκγόνους
[οἱ] θεοὶ τρέπουσιν.

cf., jubente Wyttenbach. ad Plut. I. p. 63. = 381. ed. Oxon., Alcmaeon ὁ *διὰ Κορ.* b, 3., pag. 32.

125.

Patria proborum.

Stob. 38. p. 234.

Ἅπας μὲν ἀὴρ ἀετῷ περάσιμος,
ἅπασα δὲ χθὼν ἀνδρὶ γενναίῳ πατρίς.

Jam in superioribus tractare me haec memini, fugit quo loco; nunc majorum nostrorum simile verbum commemorabo „Bidermanns Erbe liegt in allen Landen," quod explicatur in proverbiis, ab Io. Agricola editis (Joh. Agricolae Ander teyl gemeiner deutscher Sprichwörter u. s. w., Eisleben 1529., 165. Blatt).

126.

Patriae succurrendum.

Idem 37. p. 226.

Μὴ κάμνε πατρίδι συλλαβεῖν πειρώμενος.

ll. *Μὴ κ. πατρίδα σὴν λαβεῖν κ.*, quod ne graece quidem dictum est. ortum *σηνλαβειν* ex *συνλαβειν*. miror talia diu circumferri.

127.

Peloponnesii bellicosi.

Polyb. V, 106. *Οὐ γὰρ οἶδ' ὅπως ἀεί ποτε Πελοποννήσιοι — κατὰ τὸν Εὐριπίδην ἦσαν* [*αἰεὶ*] *„τλησίμοχθοι" τινες „κοὔποθ' ἥσυχοι δορί."* Ita Grot. Excerpt. p. 423., Barn., Matth. etc. olim editi *πλησίμοχθοι*, scripti *πρυσίμοχθοι, πρασίμοχθοι, πρασίμοχθοι.* codex Bavar. *πλησίμοχθοι.* Tractavi nuper haec in Polybianis, et Euripidis versum sic se habuisse suspicatus sum: *Θρασύμοχθος αἰεὶ κοὔποθ' ἥσυχος δορί.* nunc etiam ipse in scriptura *τλησίμοχθοι* acquiesco, scribamque

— — *Ἀεί ποτε*
καὶ τλησίμοχθοι, κοὔποθ' ἥσυχοι δορί.

saepissime τ et π confusa, nec raro λ et ρ, de quo v. Bentl. Opusc. p. 473. ed. Lips., ubi Erotianus *ΕΤΡΙΠΙΔΗΣ ΕΝ ΚΛΕΙΣΙ* pro *Ε. ΕΝ ΚΡΗΣΙ*, Jacobs. Anthol. Palat. III. p. 173. et 641., Bachm. indice Lycophronis, nos ad Aeschyl. Suppl. 546., Aristoph. Nub. 575, Daedal. 13., Homer. in Apoll. Pyth. 229.

128.

Praeconès garruli.

Schol. Eurip. Orest. 867. (895.) *Ἐπὶ τὸν εὐτυχῆ.*] *Καὶ ἐν ἄλλοις κατὰ τῶν κηρύκων λέγει, ὅτι*

Ἀεί ποτ' ἐστὶ σπέρμα κηρύκων λαλόν.

Digitized by Google

129.

Pulcritudo mediocris laudata.

Galen. Protrept. p. 3. ed. Basil., t. I. p. 16. ed. Kühn. — *Εἶτα καὶ τῷ γήρᾳ λοιδοροῦνται, δέον ἑαυτοῖς, καὶ τὸν Εὐριπίδην ἐπαινοῦσι λέγοντα*

— — Οὐ γάρ ἐστιν ἀσφαλὲς
περαιτέρω τὸ κάλλος ἢ μέσως λαβεῖν.

E. Valck. Diatr. p. 248. et sequ.: „Corporis olim forma stulte superbi, cum evanuit illa, *τῷ γήρᾳ λοιδοροῦνται, δέον ἑαυτοῖς* (senectutem accusant, cum deberent se ipsos), *καὶ — λαβεῖν.* fac de uxore locutum; sensus erit, non esse tutum uxorem ducere, cujus forma prae quotidianis nimis excellat."

130.

Pulcrorum autumnus.

Plut. Apophth., t. II. p. 177, a, b, Amator. p. 770, c. *Τοῦ δὲ Εὐριπίδου, τὸν καλὸν Ἀγάθωνα περιλαμβάνοντος ἐν τῷ συμποσίῳ κ. καταφιλοῦντος, πρὸς τοὺς φίλους ἔπος* (ll. *εἶπε*, quod abhorret) „*Μὴ θαυμάσητε· τῶν γὰρ καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλόν ἐστιν.*" Sane haec videntur esse *ἔμμετρα*, quidquid dicit Matth., et ita scribenda

Μὴ θαυμάσητε· τῶν καλῶν γὰρ καὶ καλὸν
μετόπωρόν ἐστιν.

131.

Rerumpublicarum morbi metuendi.

Stob. 41. p. 240.

Δεινὴ πόλις νοσοῦσ' ἀνευρίσκειν κακά.

versus caesura carens, quales raro invenias. quare malim — *νοσοῦσ' ἂν εὑρίσκειν κ. εὑρίσκειν*, „adipisci" et bono et malo sensu dicitur: v. ann. ad Soph. Trach. 25.

132.

Sapiens sibimet inutilis vituperatur.

Plut. vit. Alex. c. 53., p. 695, c, et t. II. p. 1128, a. cf. Cic. Epist. fam. XIII, 15.

Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐδ' αὑτῷ σοφός.

ita Plut. in vita Alex. vulgo *ὅστις οὐχ α. σ.*

133.

Senectutis molestia.

Stob. 115. p. 590.

Ὦ γῆρας, οἵαν ἐλπίδ' ἡδονῆς ἔχεις;
καὶ πᾶς τις εἰς σὲ βούλετ' ἀνθρώπων μολεῖν,

Digitized by Google

λαβὼν δὲ πεῖραν μεταμέλεια λαμβάνει,
ὡς οὐδὲν ἐσσι χεῖρον ἐν θνητῷ γένει.

V. 2. *βούλετ'*. elisio parum usitata Tragicis: v. ann. ad Soph. Phil. 1027. habent tamen haec tragicum colorem, nec tribuenda mihi videntur, ut Gaisfordio, scriptori alicui novae comoediae, subjecta illa quidem apud Stob. loco Oenomai. quare suspicor, librarios proclivi lapsu *βουλεταυθρωπων* scripsisse pro *βουλεταιβροτων*, cum constet, *β* et *θ*, saepiusque etiam *π* et *τ*, litteras confusas deprehendi in codicibus. v. 3. vulgato *μεταμέλειαν* evertitur metrum tragicum. *λαβὼν* est nominat. absolutus. pro *λαμβάνει* desideres *κιγχάνει* vel quiddam simile, sed negligens in hoc genere est E.

134.

Servorum liberi nequam.

Plut. t. II. p. 526, c. *Οὐ γὰρ μόνον, κατὰ τὸν Εὐριπίδην,*
Ἀκόλαστα πάντη γίγνεται δούλων τέκνα,
ἀλλὰ καὶ (τῶν) μικρολόγων. similiter, annotante Wyttenb. ad Plut. p. 288., Arcesilas apud Diog. Laërt. IV, 35. *Ἀκόλασθ' ὁμιλεῖν γίγνεται δούλων τέκνα.* Grot.: Petulans et insociale de servis sati.

135.

Servorum opera liberi viventes.

Schol. Pind. Pyth. IV, 71. *Ἐπειδὴ οἱ οἰκέται τῶν δεσποτῶν τοὺς πόνους διαλύουσι τῇ θεραπείᾳ, „λυσιπόνους" αὐτοὺς ἐκάλεσεν, ὡς E.*

Δούλοισι γάρ τε ζῶμεν οἵ γ' ἐλεύθεροι.

Heath. et alii *Δ. γὰρ τοι ζ.* etc., sed v. Viger. Herm. p. 520. 3. ed.

136.

Servum non esse, qui mortem contemnat.

Plut. t. II. p. 34, 6, p. 106, d, Clem. Alex. Str. IV, p. 494, b, Philo p. 808., Cic. ad Att. IX, 2.

Τίς δ' ἐστὶ δοῦλος τοῦ θανεῖν ἄφροντις ὤν;

137.

Siderum et rerum coelestium contemplatores miseri, si deum esse negent.

Clem. Alex. Str. V. p. 613, d. *Ὁ τοίνυν μὴ πειθόμενος τῇ ἀληθείᾳ, διδασκαλίᾳ δ' ἀνθρωπίνῃ τετυφωμένος, δυσδαίμων ἄθλιός τε, καὶ, κατὰ τὸν Εὐριπίδην,*
Ὃς τάδε λεύσσων θεὸν οὐχὶ νοεῖ,
μετεωρολόγων δ' ἐκὰς ἔρριψεν

Digitized by Google

σκολιὰς ἀπάτας, ὧν ἀτηρὰ
γλῶσσ' εἰκοβολεῖ περὶ τῶν ἀφανῶν,
οὐδὲν γνώμης μετέχουσα.

recte Valck. Diatr. p. 27.

— — Δυσδαίμων,
ὃς τάδε etc.

est enim δυσδαίμων vox Euripidea, quam verbis ἄθλιός τε explicuit Clemens.

138.

Sol draco.

Macrob. Sat. I, 17. „Est et alia ratio draconis peremti: nam solis meatus, licet ab ecliptica linea nunquam recedat, sursum tamen ac deorsum ventorum vice (ll. vices) certa deflexione variando iter suum, velut flexum draconis, involvit; unde E.

Πυριγενὴς δὲ δράκων ὁδὸν ἡγεῖται τετραμόρφοις
ὥραις, ἁρμονίᾳ ζευγνὺς πολύκαρπον ὄχημα.

sub hac ergo appellatione coelestis itineris sol cum confecisset suum cursum, draconem confecisse dicebatur." Ad Phaethontem hoc et proximum fr. referebat Matth.

139.

Solis equus.

Athen. XI. p. 465, b. — Διόπερ καὶ Ε. ἕνα τῶν τοῦ Ἡλίου ἵππων φησὶν εἶναι

— — Βακχίου φιλανθέος
Αἴθοπα, πεπαίνοντ' ὀρχάτους ὀπωρινούς·
ἐξ οὗ βροτοὶ καλοῦσιν οἶνον αἴθοπα.

140.

Spei saepe vanitas.

Theoph. p. 87.

Σπουδάζομεν δὲ πολλὰ πόλλ', ὑπ' ἐλπίδων
μάτην πόνους ἔχοντες, οὐδὲν εἰδότες.

nihil verisimilius videtur quam alterum πολλὰ alteri offecisse.

141.

Stulti intractabiles.

Athen. XV. p. 665, a, Plut. t. II. p. 502, c, Stob. 4. p. 53, 40.

Εἴ μοι τὸ Νεστόρειον εὔγλωσσον μένος
Ἀντήνορός τε τοῦ Φρυγὸς δοίη θεὸς,
οὐκ ἂν δυναίμην μὴ στέγοντα πιμπλάναι,
σοφοὺς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῷ λόγους.

Digitized by Google

V. 1. *εὔγλωσσον μένος*, „vis eloquentiae.“ Il. *μέλος*, *λ* et *ν* confusis, ut passim apud scriptores: v. edd. a nobis curatas poëtarum scen. graec., Lycophron. Bachmann. p. 610. etc.

142.

Stultorum divitiae contemnendae.

Plut. t. II. p. 20, d, Stob. 91. p. 507.

α. Χρυσοῦ σὲ πλήθει, τούσδε δ' οὐ χαίρειν χρεών;
β. Σκαιὸν τὸ πλουτεῖν, κἄλλο μηδὲν εἰδέναι.

Utrumque versum attulit Plut., posteriorem Stob. cum lemmate *Εὐριπίδου*.

143.

Stultus quidam et inhospitalis atque ingratus.

Stob. 125. p. 621.

Ὡς σκαιὸς ἀνὴρ, καὶ ξένοισιν ἄξενος,
καὶ μνημονεύων οὐδὲν ὧν ἐχρῆν φίλον.

144.

Superbia impotens retusa.

Apostol. X, 6.

Ἢ φρονεῖν ἔλασσον, ἢ δύνασθαι μεῖζον. asynart., 2 ithyph.

metrum clarissimum, neque inusitatum his poëtis, ut mirer Musgravium et Porsonum, aliud obtrudentes. quorum ille

— — ἢ φρονεῖν ἔλασσον οὖν,
ἢ δύνασθαι δεῖ σε μεῖζον:

Porsonus autem Adv. p. 277 = 245., quem Matth. aliique secuti sunt,

— — ἢ φρονεῖν ἐλάσσονα,
ἢ δύνασθαι δεῖ σε μείζον',

quo nihil insolentius inutiliusque fingi potest.

145.

Supplicibus parcendum esse.

Lucian. l. c. ad 82.

Μὴ κτεῖνε· τὸν ἱκέτην γὰρ οὐ θέμις κτανεῖν.

ita Musgr. ll. nullis numeris. *Μὴ κτεῖναι* (unus Paris. *κτεῖνε*, ut Heath.) *τὸν ἱκέτην· οὐ γὰρ θ. κτ.*

146.

Temeritas periculosa.

Stob. 4. p. 53.

Digitized by Google

Τὸ δ' ὠκὺ τοῦτο καὶ τὸ λαιψηρὸν φρενῶν
εἰς συμφορὰν ἵστησι πολλαχῇ βροτούς.

ll. v. 2. — *ἵστησι πολλὴν δὴ βρ.*, quod metro tragico arguitur. unus cod. Schowii *εἰς ἡδονὰς(!) καθῆκε πολλὰ δὴ βρ.* unde ipse *εἰς συμφ. καθῆκε πολλὰ δὴ βρ.*, metro quidem salvo, sed admisso *δή*, verbo frigido et *παραπληρωματικῷ*. quare dedimus *πολλαχῇ*, quemadmodum *προμαχίζων* ponendum videtur Iliad. *ν'*, 158., ubi ll. tautologice *κοῦφα ποσὶ προβιβὰς καὶ ὑπασπίδια προποδίζων*. nec spreverim *εἰς σ. καθῆκε πόλλ' ἤδη βρ.*

147.

Temperantiae laus.

Plut. t. II. p. 36, c, Stob. 5. p. 63.

Ἐγὼ δ' οὐδὲν πρεσβύτερον νομίζω τᾶς σωφροσύνας,
asynart., 2 glyc. polysch.
ἐπεὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἀεὶ ξύνεστι. phalaec.

148.

Templorum angustias diis non convenire.

Clem. Alex. Strom. V. p. 584, b.

Ποῖος δ' ἂν οἶκος, τεκτόνων πλασθεὶς ὕπο,
δέμας τὸ θεῖον περιβάλοι τοίχων πτυχαῖς;

149.

Terra omnium genitrix.

Sext. Empir. adv. Math. X, 5, 315., p. 685. Fabric. — *Ἐκ γῆς δὲ κ. αἰθέρος (εἶναι τὴν γένεσιν) Ε., ὡς πάρεστιν ἐνδέξασθαι ἐκ τοῦ λέγειν αὐτὸν*

Αἰθέρα καὶ Γαῖαν πάντων γενέτειραν ἀείδω.

Ex Euripidis hymnis, quorum Philostratus mentionem faciat lib. II. de Vit. Sophist., in Hippodromo (p. 618. ed. Olear. v. Antiopes fr. 5.), et ex quibus 2 vv. hexametros in Apollinem proferat Macrobius Sat. I, 17., versum petitum esse censebat Fabric., e Chrysippo Musgr. Valck. in nota MS. ad ed. Barnes. p. 516. dubitat, versusne sit Euripidis. „„Videtur Physici,"" inquit." Matth. Cf. fr. 25, 144.

150.

Tyrannis acriter expetita.

Stob. 47. p. 343.

Ἡ γὰρ τυραννὶς παντόθεν τοξεύεται
δεινοῖς ἐρῶσιν, ἧς φυλακτέον πέρι.

Digitized by Google

151.

Vates quis optimus.

Plut. t. II. p. 432, c.

Μάντις δ' ἄριστος, ὅστις εἰκάζει καλῶς.

152.

Venus moderata optabilis.

Plut. t. II. p. 132., b. *Πρὸς δὲ τὸν οἶνον, ἅπερ E. πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, διαλεκτέον*

Εἶης μοι, μέτριον δέ πως εἶης, μήδ' ἀπολείποις. pri. vulgo prava interpunctione *E. μοι μέτριον δέ πως εἶης, μ. ἀ.* temere haec mutarunt. ne Heathii quidem *μέτριος* accipiendum est, cum bene habeat *μέτριον*, i. e. *μετριόν τι*. Cf. fr. 11.

153.

Aeschines contra Timarchum apud Gregorium Cor. l. c. in prolegomenis Stheneboeae. *Ὁ τοίνυν σύδενὸς ἧττων, ὁ σοφὸς τῶν ποιητῶν E., ἓν τι τῶν καλλίστων ὑπολαμβάνων εἶναι τὸ σωφρόνως ἐρᾶν, ἐν σὐχῆς μέρει ἔρωτα ποιούμενος λέγει που*

Ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον ἐπ' ἀρετήν τ' ἄγων ἔρως
ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ.

154.

Venus odio habens famem.

Athen. VI. p. 270, c. — *Πεινῶσι γὰρ ἡ Κύπρις πικρὰ, Ἀχαιὸς φησιν ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ. παρ' οὗ (?) ὁ σοφὸς E. λαβὼν ἔφη*

Ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ.

155.

Vesta eadem quae Terra.

Macrob. Sat. I, 23.

Καὶ Γαῖα μῆτερ· Ἑστίαν δέ σ' οἱ σοφοὶ
βροτῶν καλοῦσιν, ἡμένην ἐν αἰθέρι.

156.

Vinum corpus penetrans.

Plut. Sympos., VII, 1. p. 699, a. *E. δὲ σαφῶς δήπου λέγων*

Οἶνος περάσας πλευμόνων διαῤῥοὰς

δῆλός ἐστιν Ἐρασιστράτου βλέπων τι ὀξύτερον. Erasistrati, celebris medici Alexandrini, meminerunt etiam alii, in quibus Lucianus et Athenaeus.

Digitized by Google

157.

Vir quidam sapiens praedicatus.

Plat. Epist. I. p. 309, d. *Καί μοι τὸ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ καιρόν ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι σοι πραγμάτων ἄλλως ποτὲ ξυμπεσόντων εὔξει τοιοῦτον ἄνδρα σοι παρεστάναι.* ll. *ἄλλων*, quod vix aptum sententiae, qua praedicatur viri prudentis in negotiis forte concurrentibus utilitas. *ἄλλως, ὡς ἔτυχε.* v. Viger. p. 377. dixit, puto, E.

Ὡς ξυμπεσόντων πραγμάτων ἄλλως ποτὲ
εὔξει — — παρ.

Grot. Exc. p. 433. *Καὶ ξ. πρ. ἄλλων π. Εὔξῃ* etc.

158.

Virtus laudata.

Stob. 1. p. 1.

Οὐκ ἔστιν ἀρετῆς κτῆμα τιμιώτερον·
οὐ γὰρ πέφυκε δοῦλον οὔτε χρημάτων,
οὔτ' ἀσφαλείας, οὔτε θωπείας ὄχλου.

οὔτ' ἀσφ. nullam culpam in se admittere ait virtutem, quo sit incolumis, sed quaevis adire pericula recti verique causa.

159.

Ibid.

Ἀρετὴ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις καλόν.

160.

Virtutem usu magis splendescere.

Ibid.

Ἀρετὴ δ' ὅσῳπερ μᾶλλον ἂν χρῆσθαι θέλῃς,
τοσῷδε μᾶλλον αὔξεται λειουμένη.

ll. male repetito simili — *αὔξεται τελειουμένη. λειουμ.* Musgr., Schow. Velut incerti Tragici haec leguntur apud Stobaeum; Sophoclis esse suspicatur Valck. Diatr. p. 163.; nos Euripideum *χαρακτῆρα* agnoscere nobis videbamur. Cf. fr. 94., 106.

161.

Vita hominum instabilis.

Anton. Melissa ed. Wechel. p. 807. et S. Maxim. t. II. p. 684. ed. Combefis.

Βέβαιον οὐδὲν ἐστιν ἐν θνητῶν γένει·
βιοῖ γὰρ οὐδεὶς ὃν προαιρεῖται τρόπον.

Digitized by Google

162.

Vita molestia.

Plut. t. II. p. 120. *Ὁ βίος γὰρ, φησὶν Ε., ὄνομ' ἔχει, πόνος ἐγώ σ'.* Affecta. Fortasse legendum est

Βίου γὰρ ὄνομ' ἔχει, πόνος δ' ἔργῳ βίος.

Grot. Excerpt. p. 433. *Ὁ βίος γ. ὄν. ἔχει, πόνος δ' ἔργῳ πέλει.*

163.

Clem. Alex. Strom. VI. p. 623, a, b.

Ὦ πολύμοχθος βιοτὰ θνατοῖς,
ὡς ἐπὶ παντὶ σφαλερὰ κεῖσαι,
καὶ τὰ μὲν αὔξεις, τὰ δ' ἀποφθινύθεις,
κοὐκ ἔστιν ὅρος κείμενος οὐδείς,
εἰς ὅντινα χρὴ τελέσαι θνατοῖς,
πλὴν ὅταν ἔλθῃ κρυερὰ Διόθεν
θανάτου πεμφθεῖσὰ τελευτά.

ll. *θνητοῖς* utroque loco et *τελευτὴ*, cum tamen habeant *βιοτά*. omnia ad eandem normam exegimus.

PAULO OBSCURIORIS ARGUMENTI SUNT HAEC, QUAE SEORSIM PONENDA DUXI, SUPERIORIS CAPITIS APPENDICULAM.

1.

Stob. 69. p. 429.

Ἐγὼ παρέξω λέκτρα τοῖς καλῶς ἔχειν
(δίκαιόν ἐστιν), οἷσι συγγηράσομαι.

ll. *Ε. γὰρ ἔξω λέκτρα αὐτοῖς καλ. ἔ., δίκ. ἐ., ο. σ.* Valck. Diatr. p. 228. „In *γὰρ ἔξω*," inquit, „latet *παρέξω*. monstrat ipsa sententia patris, ut puto, cum filia loquentis, Euripidem dedisse

A. *Ἐγὼ παρέξω λέκτρα σοὶ καλῶς ἔχειν.*
B. *Δίκαιόν ἐστιν, οἷσι συγγηράσομαι.*"

recte quidem ille, si quid sentio, quod attinet ad *παρέξω*, ceterum neque *σοὶ* reponendum fuit, neque immittenda altera persona, cum *οἷσι* commode referatur ad *τοῖς*, i. e. *τούτοις* (*αυ* in *αὐτοῖς*, quo versus evertitur, ortum haud dubie ex *α* praegresso*), in alterius autem personae oratione obscurum sit, imo ineptum, si filiae cogitetur, a qua aliena scilicet senectutis, cum altera

*) Bast. append. Epistolae crit. p. 20.: „*α* in libris MSS. passim caudam tam prolixam trahit, ut non *α*, sed *αυ*, legere tibi videaris."

Digitized by Google

exigendae, commemoratio. sane haec omnia dicit pater, qui justum officiumque suum existimat curare, ut bene habeant nuptiae liberorum, quibuscum sibi transigenda sit senectus.

2.

Lucian. Necyom., t. I. p. 456., t. III. p. 2. ed. Bipont. *Φιλ. Ἡράκλεις, ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποθανών, κἄτ' ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβεβίωκεν;*

Μεν. Οὔκ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν μ' ἐδέξαθ' ᾅδης.

ll. *Οὔκ, ἀ. ἔ. ἔ. Ἅϊδης μ' ἐδέξατο*, sicut senarios fabricare solent librarii. at Tragicorum usus non est forma *Ἅϊδης*, nec placent, qui reposuerunt *O., ἀλλ' ἔθ' Ἄιδης ἔμπνοόν μ' ἐδέξατο*, cum ne *ἔμπνοος* quidem inveniatur in iambis Tragicorum, ut Matth. annotavit. affectui vehementiori ejus, qui haec locutus fuerit apud Euripidem, convenit metrum lyricum satis usitatum, quod constat duabus penthemimeribus iambicis. sic etiam *ἀΐδης* servari potest, ut *ἄϊδον* legitur in versu anapaestico apud Aeschylum Prom. 152., et *Ἄϊδος* in dochmiaco apud Aristophanem Ach. 357., si veri sunt libri. ad quam faciem impune scripserimus *O., ἀ. ἔτ' ἔμπνουν μ' ἐδέξατ' Ἅϊδης* sive *ἀΐδης*. Matth.: „Euripidis versum esse probabile est ex eo, quod, cum Menippus primum recitasset Hecubae initium, deinde hunc versum, tum Andromedae fr. 25., denique vv. duos Homericos Odyss. *λ'*, 163., sic pergit: *νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ κ. Ὁμήρῳ συγγενόμενος οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται.*

3.

Schol. Aristoph. Nub. 30. E. „*Τί χρέος ἔβα δῶμα;*“ Matth.: „Similiter Herc. fur. 524. (494.) *Τί καινὸν ἦλθε δώμασιν χρέος;*“ Matth.

4.

Idem Ran. 793. (864.) *Ἄληθες, ὦ παῖ τῆς ἀρουραίας θεοῦ;*] *εἴρηται δὲ ὁ στίχος παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ*

Ἄληθες, ὦ παῖ τῆς θαλασσίας θεοῦ;

„Sermo spectat ad Achillem: itaque e Telepho sumtum esse versum putabat Musgr., in qua Achillis persona erat. Boeckh. De Trag. gr. p. 235. ex Iphigeniae Aul. altera recensione.“ Matth. Ad Scyrias potius retulerim, ut Lycomedis sint verba, de filia praegnante sciscitantis.

5.

Schol. Aeschyl. Eum. 263. (278.) *Οἱ ἐναγεῖς οὔτε ἐν ἱερῷ προσήεσαν, οὔτε προσέβλεπον, οὐδὲ διελέγοντό τινι. καὶ παρ' Εὐριπίδῃ „Τί σιγᾷς; μῶν φόνον τιν' εἰργάσω;“*

Digitized by Google

6.

Schol. Soph. Ajac. 779. (833.) *καὶ παρ' Ε.*
Ὁ δ' ἐσφάδαξεν, οὐκ ἔχων ἀπαλλαγάς.

7.

Pollux X, 27. *Τῷ δὲ κλεῖσαι ἴσον καὶ τὸ πακτοῦν καὶ τὸ ἐπακτοῦν τὰς θύρας ἐστὶν, ὥσπερ τῷ ἀνοίγειν ταυτὸν τὸ λύειν, ὡς ἔφη Ε. „Λῦε πακτὰ δωμάτων.“* Matth.: „Simile est et fortasse hinc expressum hemistichium Aristoph. Ach. 479. (446.) *Κλεῖε πακτὰ δωμάτων.* cf. Valck. ad Hippol. 808.“

8.

Stobaeus appendice Florent. p. 12. (383.) ed. Gaisford versibus ex Phoenice *Ἤδη δὲ πολλῶν — οἷσπερ ἥδεται ξυνὼν* haec annexa habet, quae tamen sejungenda esse ab illis probe intellexit Boissonadeus.

Καὶ τῷδε δηλώσαιμ' ἄν, εἰ βούλοιο σύ,
τἀληθὲς, ὡς ἔγωγε καὐτὸς ἄχθομαι,
ὅστις λέγειν μὲν εὐπρεπῶς ἐπίσταται,
τὰ δ' ἔργα χείρω τῶν λόγων παρέσχετο.

9.

Plut. vit. Aristid. p. 320, d. — *Τοὺς πρὸ αὐτοῦ* (Aristidem dicit) *γενομένους ἄρχοντας πολλὰ νενοσφισμένους·*
Σοφὸς γὰρ ἀνὴρ, τῆς δὲ χειρὸς οὐ κρατῶν.

III.

EURIPIDI PROBABILITER TRIBUTA.

1.

Amici veri imago.

Plut. t. II. p. 94, c. — *Ἕκαστος αὐτὸς*
Αὑτόν τε πράττων εὖ τίθησιν εἰς μέσον,
τοῦ δυστυχοῦς τε λαγχάνων οὐκ ἄχθεται.

2.

Animus exsultans et vaticinans.

Galen. De dogm. Hipp. et Platon. III. p. 265, 38. ed. Basil., t. V. p. 293. ed. Kühn.
Πηδῶν δ' ὁ θυμὸς ἔνδοθεν μαντεύεται.

Digitized by Google

3.

Aurum praedicatum.

Diodor. Sic. Excerpt. l. XXXVII—XL., c. 11.

Ὦ χρυσὲ, βλάστημα χθονὸς, i. d.
οἷον ἔρωτα βροτοῖσι φλέγεις, dact. tr. hyp.
πάντων κράτιστε, πάντων τύραννε! asynart., 2 i. h.
πολεμεῖς δ' Ἄρεος κρείσσον' ἔχων δύναμιν, dochm.
ἃ πάντα θέλγεις· i. h.
ἐπὶ γὰρ Ὀρφείαισι μελῳδίαις εἵπετο δένδρεα, asynart., glyc. pol. et glyc.
καὶ θηρῶν ἀνόητα γένη, dact tr. hyp.
σοὶ δὲ καὶ χθὼν πᾶσα, καὶ πόντος, χὠ παμμάστωρ Ἅιδης. asynart., t. d. et glyc. pol.

ll. — *δύναμιν πάντα Φ.*, quibus sagaciter medicatus est H. apud Matth., — *Ὀρφείαις*, quod inutile est metro, — tum *κ. πόντος καὶ ὁ παμμήστωρ Ἄρης*. Martem hic nihil agere, qui in superioribus quidem locum habuit, in aperto est, neque aptum ei epitheton *παμμήστωρ*, aptissimum vero *ἅδης*, quo terrae descriptio per majores partes absolvitur, ut in aliis hujusmodi locis. permiscentur nonnunquam δ et ρ litterae in codicibus MSS.; id fefellit librarios. simul autem in Orco Plutonem Tragicus intelligens *Ἅιδην* vocat *παμμάστορα*, „omnia investigantem," instar venatoris, et ad se recipientem, qua notione alias audit *πανδέκτης*. *Ἅιδης* et carmini convenit, et metro, quod agnoscere nobis visi sumus, cujus causa etiam *χώ* dedimus.

4.

Consiliorum malorum mali fructus.

Plut. De aud. poët., p. 23, e., Stob. Eclog. phys. p. 119. Grot., t. I. p. 106, 8. Heeren., et Serm. 5. p. 63., Apostol. II, 4.

Εἱμαρμένον δὲ τῶν κακῶν βουλευμάτων
κακὰς ἀμοιβὰς ἐστι καρποῦσθαι βροτούς.

„Nusquam poëtae nomen additum legitur. ut Incerti versus designaverat Grot. in Ecl. et in Serm.; at in Exc. p. 394. ad Euripidis Oedipum retulit, eumque secuti et Barn. et Musgr. Clericus in Menandreis posuit p. 206." Matth. V. 2. *ἐστὶ* vehementer friget, nec verum arbitror, malimque *εἶτα*.

5.

Consuetudo malorum noxia.

Clem. Alex. Paedag. p. 299, d, Socrat. Hist. eccles. III, 16., Paul. Epist. ad Corinth. I, 15, 33.

Φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί.

Digitized by Google

„Euripidi tribuit Socrates, Menandro Hieronymus in Tit. I. et in Galat. IV. cf. Meinek. Fragm. Men. 75.“ E Matth.

6.

Deorum acer visus et cura mortalium.

Stob. Eclog. 7. p. 121. Grot., t. I. p. 112. ed. Heeren.

Ὀξὺς θεῶν ὀφθαλμὸς ἐς τὰ πάντ' ἰδεῖν.

Quae his subjecit Stob.,

Ἔσθ', ὡς ἔοικεν, ἔστιν οὐχ ὁρώμενον
τοῖς ζῶσιν ἡμῖν, οὐδὲ προσδοκώμενον
δαιμόνιον, ᾧ μέλει τὰ τοῦ θνητοῦ βίου.

prorsus abhorrent ab antiquitate.

7.

Deos non esse suspicantis.

Simplicius Epictet. p. 223., Olympiod. comment. MS. in Plat. Gorg. ad §. 54. ed. Heindorf.

Τολμῶ κατειπεῖν. μήποτ' οὐκ εἰσὶν θεοί·
κακοὶ γὰρ εὐτυχοῦντες ἐκπλήττουσί με.

Affirmanti alicui, deos esse, qui curent res humanas, sic alter responderit. *μήποτε* cum indicativo construxit, ut Polybius IV, 29, 4.: *Μήποτε* (Fortasse) *γὰρ οὐδὲν διαφέρει τὰ κατ' ἰδίαν ἀδικήματα τῶν κοινῶν* etc.

8.

Dives facundissimus.

Sextus Empir. adv. Math. I. §. 279. p. 277. Fabric.

Κάλλιστα Μουσῶν φθέγγεται πλουτῶν ἀνήρ.

9.

Dolens animus intutus.

Stob. 20. p. 173., Apostol. XIV, 7.

Ὁ θυμὸς ἀλγῶν ἀσφάλειαν οὐκ ἔχει

10.

Eadem aliis grata, aliis odiosa.

Sextus Empir. Pyrrhon. hyp. I. §. 86., citatis Phoeniss. 465, 66. (499, 500.), *Καὶ πάλιν*, inquit,

Δεινόν γε, ταυτὸν τοῖς μὲν ἀνδάνειν βροτῶν,
τοῖς δ' ἔχθος εἶναι.

Digitized by Google

11.

Educatione magis nonnunquam devinciri homines quam generatione.

Stob. 76. p. 453., Clem. Alex. Paedag. I. p. 106, b.

— — *Τὸ θρέψαι δ' ἐν βροτοῖσι πολλάκις*
πλείω πορίζει φίλτρα τοῦ φῦσαι τέκνα.

„In Stobaei edd. dicitur esse ex Euripidis Medea, et annotavit Elmsl. ad Med. p. 74., optime haec verba Medeae apud Aegeum convenire, callidae scilicet novercae, amare simulanti, quos odio habeat." E. Matth.

12.

Felices esse, qui levissime affligantur.

Plut. t. II. p. 37, a,

Ἡ βροτῶν τ' εὐπραξία
τῶν τἀλάχιστα γίγνεται λυπουμένων.

13.

Felicitate gigni superbiam.

Stob. 22. p. 189.

— — *Εὐδαιμονία* anap.
ὑπερηφανίας εἴωθε ποιεῖν.

14.

Feminas non esse arcte custodiendas.

Idem. 72. p. 440.

Τὸ μὲν μέγιστον, οὔποτ' ἄνδρα χρὴ σοφὸν
λίαν φυλάσσειν ἄλοχον ἐν μύχοις δόμων·
ἐρᾷ γὰρ ὄψις τῆς θύραθεν ἡδονῆς,
ἐν δ' ἀφθόνοισι τοῖσδ' ἀναστρωφωμένη,
βλέπουσά τ' εἰς πᾶν καὶ παροῦσα πανταχοῦ
τὴν ὄψιν ἐμπλήσασ' ἀπήλλακται κακῶν.
ὅστις δὲ μοχλοῖς καὶ διὰ σφραγισμάτων
σώζει δάμαρτα, δρᾷ τι δὴ δοκῶν σοφὸν
μάταιός ἐστι καὶ φρονῶν οὐδὲν φρονεῖ·
ἥτις γὰρ ἡμῖν καρδίαν θύραζ' ἔχει,
θᾶσσον μὲν οἰστοῦ καὶ πτεροῦ χωρίζεται,
λάθοι δ' ἂν Ἄργου τὰς πυκνοφθάλμους κόρας.
τό τ' ἄρσεν αἰεὶ τοῦ κεκρυμμένου λίχνον,
καὶ πρὸς κακοῖσι τοῦτο δὴ μέγας γέλως,
ἀνὴρ τ' ἀχρεῖος, χὴ γυνὴ διοίγεται.

Fragmentum praeclarum emendasse mihi videor, verbis *τό τ' ἄρσεν — λίχνον* suo loco repositis, quae inepte post versum 6. leguntur in libris. Ceterum Matth. annotavit, in Stobaei codd. et edd. hos versus continuo tenore legi cum praemissis illis Menandri

Digitized by Google

Ἢ μὴ γαμεῖν γὰρ, ἂν δ' ἅπαξ λάβῃς, φέρειν
μύσαντα πολλὴν προῖκα καὶ γυναῖκα δεῖ,
ἐκπνυθάνεσθαι τἀρσένων θ' ἡμᾶς σέθεν,

in quibus vereor ne hallucinati sint librarii, cum poëta dixisset *πολλῇ προικί*, „propter magnam dotem," et *ἢ 'κπνυθ. τἀρσ. χήμᾶς ἔδει.* recte tamen Matth. haec copulanda esse negat. „neque enim sententiarum," inquit, „commoda est junctura et cognatio, et tum numeri, tum dictio (superiorum istorum), longius a comica levitate abit, quam ut pro Menandreis haberi possint. Itaque et Bentl. p. 514. apud Meinek., et Pierson. ad Moer. p. 275, locum aliquantum supra soccum assurgere dixerunt. eum Euripidi tribui se comperisse narrat H. Stephanus in Graec. Com. sententiis p. 141. quem sequitur Meineke in Quaest. Menandr. spec. I. p. 12., sed in editione fragmentorum Men. p. 187. a sententia sua se revocatum esse ait Buttmanni et Reisigii auctoritate, qui se monuerint, haud facile intelligi, cui tandem mulieri Eurip. hos versus tribuere potuerit. Quod mihi quidem leviùs videtur. si enim Eurip. in Andromache 925. (915.) seqq. Hermionen maritos monentem facit, ut uxores claustris et repagulis domi contineant, multo magis aliam mulierem inducere potuit, ita disputantem, ut mulieribus domo exeundi facultatem faciendam esse diceret" etc.

15.

Fortuna praesente non contentos malum sibi quaerere.

Stob. 4. p. 53.

Ἐπὰν ἐν ἀγαθοῖς εὐνοούμενός τις ὢν
ζητῇ τι κρεῖττον ὧν ἔχει, ζητεῖ κακά.

εὐνοούμενος non vulgariter dictum est. Grot.: „Pecunia qui floret et fautoribus, Si majus aliud quaerit, pol quaerit malum." Menandro haec tribuuntur in edd., sed Gesneri in margine: Al. hic adscribitur Eurip., et in Schowii codd. B et C adscriptum *Εὐριπίδου*. „Si sunt Euripidis, scribendum *ἐπὴν* et *κρεῖσσον*." Matth. Cf. II, 45, 46.

16.

Grammaticalia.

a. *Ἄισωνος.*

Choeroboscus ad Theodos. apud Bekker. Anecd. p. 1309, b, qui ad Euripidem refert in indice scriptorum p. 1447. *Τὸ Αἴσων κύριον ὂν διχῶς κλίνεται· καὶ γὰρ διὰ τοῦ ω, οἷον*
Αἴσωνος υἱὸς, Κρηθέως ἀφ' αἵματος.

---

b. *Δίκαιος* pro *ἀληθής.*

„Priscian. XVII, 22., p. 90. ed. Krehl.; Et Juste pro Vere. — Euripides *Αἴαντος δίκαιος γόνος* pro *ἀληθής.* at

Digitized by Google

XVIII. p. 202.: Sophocles *Αἴαντι· δίκαιος γόνος* pro vero. hinc Herm. apud Krehl. p. 90. Sophoclis locum esse contendit memoriter citatum ex Ajac. 547. (518.), et legendum *Αἴαντι.*" Matth.

17.

Ignaviae soboles turpis.

Plut. t. II. p. 34, e.

Τῆς δειλίας γὰρ αἰσχρὰ γίγνεται τέκνα.

18.

Inopum verba contemni prae divitum.

Compar. Philem. et Men. apud Rutgers. Var. Lect. IV, 12.

Πρόσεστι δὲ τῷ πένητι ἀπιστία,
κἂν σοφὸς ὑπάρχῃ καὶ λέγῃ τὸ συμφέρον·
τῶν γὰρ πενήτων πίστιν οὐκ ἔχει λόγος,
ἀνὴρ δὲ πλουτῶν, κἂν ἄγαν ψευδηγορῇ,
δοκεῖ τι φράζειν τοῖς ἀκούουσιν σαφές.

delevi putidum additamentum post v. 1. *δοκεῖ τι φράζειν τοῖς ἀκούουσιν κακῶς*, quod ex 4. natum esse facile intellexit Porsonus ann. ad Aristoph. Plut. 689. idem recte *σαφὲς* pro *ἀσφαλὲς*, quod in numeros incurrit.

19.

Ira insanire faciens.

Galen. De dogm. Hipp. et Plat. III. p. 265, 38. ed. Basil., t. V. p. 293. ed. Kühn.

Ὁ θυμὸς αὐτὸν τῶν φρενῶν ἐξῆρ' ἄνω.

20.

Judex malus veritatis.

Stob. 23. p. 190.

Ὃ βούλεται γὰρ μόνον ὁρῶν καὶ προσδοκῶν
ἀλόγιστός ἐστι τῆς ἀληθείας κριτής.

21.

Jupiter supremus deus, magna administrans, parva diis minoribus relinquens.

Plut. t. II. p. 24, c.

Ζεὺς γὰρ τὰ μὲν τοιαῦτα φροντίζει βροτῶν,
τὰ μικρὰ δ' ἄλλοις δαίμοσιν παρεὶς ἐᾷ.

Digitized by Google

22.

Justos et sapientes viros ne in angustis quidem rebus diis irasci.

Stob. 106. p. 570.

Ἀνδρῶν τόδ' ἐστὶν ἐνδίκων τε καὶ σοφῶν,
κἀν τοῖσι δεινοῖς μὴ τεθυμῶσθαι θεοῖς.

Aeschylo tribuit Plut. t. II. p. 116, f. *τόδ'* Musgr.; ll. *τάδ'*, quod minus commodum. v. Aeschyli fr. incert. 99.

23.

Laborum et morum utilium imperiti cujusdam querela.

Idem 95. p. 520.

Ἐγὼ γὰρ, εἰ νοῦν εἶχεν ὁ σπείρας πατὴρ,
ἠπιστάμην ἂν, μουσικὴν παρεὶς, πονεῖν,
ὡς εὐτυχήσων κοὐ κακῶς πράξων ποτέ·
πρῶτον μὲν, ἐξ ὧν πάντα γίγνεται βροτοῖς,
εὔογκος εἶναι γαστρὶ μὴ πληρουμένῃ,
στέργειν θ' ὑδρηροῖς, ὥστε θὴρ, ἀεὶ ποτοῖς,
χειμῶνί τ' ἀσκεῖν σῶμα, θερμά θ' ἡλίου
τοξεύματ' αἰνεῖν μὴ σκιατραφούμενος·
νῦν δ' οὐκ ἐθισθεὶς ταῦτ' ἐπίσταμαι μὲν οὔ,
φέρειν δ' ἀνάγκη· τὸν γὰρ Ὀρφέα λαβὼν,
ἅπαν τε Μουσῶν ἐννεάφθογγον μέλος,
οὐκ ἂν πίθοιμι γαστέρ', ἀλλὰ δεῖ βίου.

ll. v. 1. *εἶχέ μ' ὁ σπ. π.* v. 3. *καὶ κακῶς*, contra sensum.

24.

Mala hominum pleraque voluntaria.

Stob. Eclog. eth. p. 177. Grot., t. II. p. 341, 11. ed. Heeren.

Τὰ πλεῖστὰ ἀνητοῖς τῶν κακῶν αὐθαίρετα.

25.

Matris amor liberorum major quam patris.

Stob. 74. p. 451., 76. p. 329., Eustath. ad Odyss. *α'*, 215., p. 1412, 14. Rom. = 49. Basil.

Ἔστιν δὲ μήτηρ φιλότεκνος μᾶλλον πατρός·
ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς οἶδεν ὄνθ', ὁ δ' οἴεται.

Aegre fero *Ἔστιν* potiore versus sede collocatum, malimque *Μήτηρ δὲ μᾶλλόν ἐστι φ. π.*, vel *M. φιλότεκνος μᾶλλόν ἐστι τοῦ πατρὸς*, quo ducit Eustathius. Matth.: „Stob. Menandro tribuit (vid. Menandri fr. CXII. p. 230.), Eustath. Euripidi. cujus haec sunt verba: *Ὅτι δὲ τῇ μητρὶ ἀνάκειται ἡ περὶ τῶν παίδων ἀκριβὴς εἴδησις, δηλοῖ καὶ Ε. λέγων „Μήτηρ φιλότεκνος μᾶλ-*

Digitized by Google

λον πατρός· ἡ μ. γ. α. ο. ὄντα, ὁ δ' οἴεται." καὶ Μένανδρος (p. 92. sequ. ed. Mein.) „Αὐτὸν γὰρ οὐδεὶς οἶδε τοῦ ποτ' ἐγένετο, Ἀλλ' ὑπονοοῦμεν πάντες ἢ πιστεύομεν." quare facile fieri potuit, ut ob similitudinem sententiae Menandro tribueret Stobaeus, quod Euripidis esset." v. 2. Stob. ex interpretatione οἶδεν υἱόν.

26.

Monere alios quemvis paratum esse.

Idem 23. p. 190.

Ἁπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί,
αὐτοὶ δ' ὅταν σφάλωμεν, οὐ γιγνώσκομεν.

Eadem, tanquam Menandri, leguntur apud Meinek. p. 313., nisi quod 2. versus sic habet α. δ' ἁμαρτάνοντες οὐ γ. similiter Sosicrates eodem loco Stobaei Ἀγαθοὶ δὲ τὸ κακὸν ἐσμεν ἐφ' ἑτέρων ἰδεῖν, Αὐτοὶ δ' ὅταν ποιῶμεν, οὐ γιγν., quae attulit etiam Anton. Melissa I. 49. (p. 349. ed. Stob. Gesn. Francof. 1581.) Ex Euripideis haec expressa censet Matth.

27.

Mortem per se non esse metuendam, sed mortem turpem.

Arrian. in Epictet. I, 2.

Οὐ κατθανεῖν γὰρ δεινόν, ἀλλ' αἰσχρῶς θανεῖν.

28.

Morti obnoxios esse potentissimos atque opulentissimos.

Plut. Consol. ad Apoll., p. 110, d.

Ποῦ γὰρ τὰ σεμνὰ κεῖνα, ποῦ δὲ Λυδίας
μέγας δυνάστης Κροῖσος, ἢ Ξέρξης, βαρὺν
ζεύξας θαλάσσης αὐχέν' Ἑλλησποντίας;
ἅπαντες ᾅδην ἦλθον εἰς Λήθης δόμους,
διαφθαρέντων χρημάτων τοῖς σώμασι.

Vulgo nonnisi 3 priores vv. recte descripti leguntur in edd., adjectis reliquis, velut prosa oratione Plutarchi. et sic quidem haec habent, Dorismis et glossemate ἀμέτρῳ infuscata: ἅπαντες ἀΐδαν ἦ. καὶ Λάθας δ., τῶν χρημ. ἅμα τοῖς σώμασι διαφθ. Olympiodorus in Plat. Alc. I, 2. p. 46., annotante Meinek. Add. ad Men. p. 578.: „Καὶ, ὥς φησιν E., ὅτι θάλασσαν μὲν ἐπέζευξεν." τοῖς σώμασι pro σὺν sive ἅμα τ. σώμασιν, ut Athen. III, 83, c. Εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστορεῖ, χαιρέτω Λιβυκαῖς βίβλοις, ἔτι δὲ Ἀννωνος πλάναις. anguste Matth. gr. §. 400. 1. ed. usum ejus ellipseos explicavit.

Digitized by Google

29.

Naturam generi praestare.

Stob. 85. p. 497.

Ἡ φύσις ἑκάστῳ τοῦ γένους ἐστὶν πάρος.

πάρος. ll. mendose *πατρὶς.* Orest. 328. *Τίνα γὰρ ἔτι πάρος* (potius) *οἶκον ἄλλον — σέβεσθαί με χρή;* cf. Aeschyl. Cho. 337. et fr. 34. v. 3. simile *πρόσθεν δίκης* II, 25.

30.

Necessitatem non posse mutari.

Plut. t. II. p. 103, e.

Τό τοι χρεὼν οὐκ ἔστι μὴ χρεὼν πρηξεῖν.

31.

Par pari gaudet.

Ibidem p. 51.

Γέρων γέροντι γλῶσσαν ἡδίστην ἔχει,
παῖς παιδὶ, καὶ γυναικὶ πρόσφορον γυνὴ,
νοσῶν τ' ἀνὴρ νοσοῦντι, καὶ δυσπραξίᾳ
ληφθεὶς ἐπωδός ἐστι τῷ πειρωμένῳ.

„Versus 1. legitur etiam apud Sextum Empir. adv. Matth. I, 298., p. 282. Euripidi tribuit Valck. Diatr. p. 148. cf. Meinek. ad Menandri fr. p. 301.“ E Matth.

32.

Pudor ineptus apud impudentiam.

Stob. 32. p. 213.

Κακὴ γὰρ αἰδὼς, ἔνθα τἀναιδὲς κρατεῖ.

33.

Sapientem virum eodem loco habendum esse, quo amicum.

Basilius M. Opp. vol. III, ep. 53., p. 156, d, ed. Garner. 1730. *Τὸν σοφὸν ἄνδρα, κἂν ἑκὰς ναίῃ χθονὸς, κἂν μήποτ' αὐτὸν ὅσσοις προσίδω, κρίνω φίλον.* Porson. Adv. p. 277 = 245.

Σοφὸν γὰρ ἄνδρα, — χθονὸς,
κἂν μήπ. ὅσσοις προσίδω, κ. φ.

sed *προσίδω* corrumpit versum. scribamus *προσβλέπω.*

34.

Sapientia praedicata.

Diodor. Sic. Exc. l. XXXVII — XL. c. 11. (A. Maji Script. vet. nov. collect. t. II. p. 122.)

Digitized by Google

Πότνια Σοφία, σύ μοι ἄνδαν', glyc. pol. h.
ὄλβου δ' ἐμοὶ μὴ χρυσέαν i. d.
ἀκτῖνα δαίμων διδοίη πάρος, as., i. h. et dochm.
ἢ τυραννίδ', ἃ Διὸς ἀνωτάτω as., 2. t. h.
κεῖται καλὸς θησαυρὸς, ὅτῳ προσέβαλλε! as., i. h. et dact. tr.

ll. — *χρυσέον φασιν ἀκτ. δ. δ. πάρος σοφίας ἢ τυραννίδα. Διὸς ἀπωτάτω — προσέβαλε.* deleyi glossemata. H. apud Matth. — *διδ., ἢ Διὸς τυραννίδ'. ἀνωτάτα κεῖται* etc.

35.

Themist. orat. XVI. p. 207, d. sequ.

Ἅπαντ' ἄγει νοῦς ἐξ ἀμηχάνων σοφὸς,
καὶ πάντα κηλεῖ, κἂν ἀπώμοτός τις ᾖ.

ll. solutis numeris prioris versus *Πάνθ' ὁ σοφὸς νοῦς ἐξ ἀμ. ἄγει.*

36.

Sapientium consuetudine tyrannos proficere.

Plat. Theag. p. 125, d, De rep. VIII, p. 568, a, Aristid. t. II. p. 288. ed. Jebb., Themist. or. XVI., Stob. 46. p. 325., Gell. XIII, 18.

Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν ξυνουσίᾳ.

Euripidi tribuunt Plato utroque loco et Stobaeus; Sophocli Ajace Locro Aristides et schol. Ravenn. ad Comici Thesm. 21. Gellius quoque testatur, haec ibi legi, unde fortasse E. in tragoediam suam transtulerit.

37.

Servorum, quorum domini sunt miseri, mala conditio.

Plut. De superstit. p. 166, e.

Δεινή τις ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμφορὰ
δούλους γενέσθαι, δεσπότας τε δυστυχεῖς
λαβεῖν.

38.

Silendum potius quam garriendum.

Stob. 34. p. 215.

Ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον, ἢ σιγὴν ἔχε.

39.

Sphinx descripta.

Plut. apud Stob. 62. p. 403. *Ἀμέλει καὶ ἡ Σφὶγξ εἶχεν ἐπαγωγὸν τὸ ποίκιλμα τοῦ πτεροῦ, καὶ*

Digitized by Google

Εἰ μὲν πρὸς αὐγὰς ἡλίου, χρυσωπὸν ἦν
νώτισμα θηρὸς, εἰ δὲ πρὸς νέφη βάλοι,
κυανωπὸν ὥς τις ἶρις ἀντανγεῖ σέλας.

Ad Oedipum Euripideam refert Valck. Diatr. p. 194.

40.

Stultitia soror improbitatis.

Stob. 4. p. 53.

—— *Ἡ δὲ μωρία*
μάλιστ' ἀδελφὴ τῆς πονηρίας ἔφυ.

Gesn. in marg.: Sophoclis. al. Euripidis. illi tribuit Paris. A., huic MS. Coll. nov. apud Musgr.

41.

Stultos sapere sibi visos esse intolerabiles.

Idem 23. p. 190.

Δεινὸν δ', ὅταν τις μὴ φρονῶν δοκῇ φρονεῖν.

Gesn.: Euripidis. al. Critiae. huic tribuunt Paris. A., Voss., Ars. apud Gaisf., Euripidi codd. A, B, C Schowii et reliqui.

42.

Superbi genere et divitiis cito perditi.

Idem 22. p. 187.

Ὅταν δ' ἴδῃς πρὸς ὕψος ἠρμένον τινὰ
λαμπρῷ τε πλούτῳ κ. γένει γαυρούμενον,
ὀφρύν τε μείζω τῆς τύχης ἐπηρκότα,
τούτου ταχεῖαν νέμεσιν εὐθὺ προσδόκα·
ἐπαίρεται γὰρ μεῖζον, ἵνα μεῖζον πέσῃ.

V. 1. δ' inseruit Meinek. metri gratia. nos eandem ob causam dedimus *εὐθὺ* pro *εὐθύς*. Euripidi haec assignantur in Paris. A. et apud Trincav., Gesn., Schow.; Philistioni apud Ant. Melissam p. 141. et in Compar. Men. et Philem. l. c. ad 17.

43.

Tempore judicanda esse vera.

Ὦ δέσποτ', ἄξι' ἐστὶ τοῖς σοφοῖς βροτῶν
χρόνῳ σκοπεῖσθαι τῆς ἀληθείας πέρι.

ll. *ἀμέτρως* et inepte *δέσποτ' ἄναξ*, quod ortum arbitror e continue et sine elisione scriptis *δεσποταξια*. audacter Grot. *Ὦ. δ. Αἴας*, simili quidem ille initio Sophocleorum versuum Aj. 351., 456., 557. inductus. *ἄξια τοῖς σοφοῖς*, ut *ἄξια σῇ φρενὶ* Aristoph. Nub. 462. etc.

Digitized by Google

44.

Tyrannis barbaris probata, mater injustitiae.

Plut. t. II. p. 36, f.

Ἰὼ τυραννὶ, βαρβάρων ἀνδρῶν φίλη!

45.

Stob. 47. p. 343., Proverb. append. Florent. II, 6., p. 280.

Ἡ γὰρ τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἔφυ.

„Gesn.: Dionysii tyranni, al. Euripidis. Grot. Dionysii, et sic Paris. A. Dionysio seniori diserte tribuit Plut. De fort. Alex. t. II. p. 338, c, Euripidi cod. N. apud Gaisf.“ E Matth.

46.

Una interdum re concessa placari iratos.

Plut. t. II. p. 98, d.

Ἀλλ' ἓν διδοῦσα πάντα μαλθάσσει τάδε.

47.

Utilia quaerenda esse.

Ibid. p. 33, e. *Τί δὴ κωλύει καὶ ἡμᾶς ταῖς τοιαύταις ὑποφωνήσεσι τοὺς νέους ἀποκαλεῖν πρὸς τὸ βέλτιον, οὕτω πως χρωμένους τοῖς λεγομένοις*

Τόδ' ἐστὶ τὸ ζηλωτὸν ἀνθρώποις, ὅτῳ
τόξον μερίμνης εἰς ὃ βούλεται πέσῃ,

οὐκ, ἀλλ'

—— ὅτῳ
τόξον μερίμνης εἰς ὃ συμφέρει πέσῃ.

48.

Vecordia ex ira deorum.

Lycurg. in Leocr. p. 159, 23. ed. H. Steph., §. 94. ed. Bekker.

Ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάπτῃ τινὰ,
τοῦτ' ἂν τὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται, φρενῶν
τὸν νοῦν τὸν ἐσθλὸν, εἰς δὲ τὴν χείρω τρέπει
γνώμην, ἵν' εἰδῇ μηδὲν ὧν ἁμαρτάνει.

ll. v. 2. *τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον.*

49.

Verum dicendum.

Stob. 13. p. 145., Apostol. X, 12.

Θάρσει· λέγων τἀληθὲς οὐ σφαλεῖ ποτε.

Digitized by Google

50.

Virtutem ipsam esse mercedem suam.

Clem. Alex. Strom. IV, p. 496, b.

Ὀθούνεκ' ἀρετὴ τῶν ἐν ἀνθρώποις μόνη
οὐκ ἐκ θυραίων ταπίχειρα λαμβάνει,
αὐτὴ δ' ἑαυτὴν ἆθλα τῶν πόνων ἔχει.

51.

Voluptates ingloriae.

Stob. 29. p. 199.

Οὐδεὶς ἔπαινον ἡδοναῖς ἐκτήσατο.

52.

Oratio incertae personae, appendici superioris capitis addenda, si tamen ab Euripide profecta est.

Lucian. Jove trag., II. p. 664.

Οὐκ οἶσθ', ἐπεί τοι κἂν ἐκώκυες μέγα.

ERRATA ET ADDENDA.

Pag. 9. nota legendum est siglis.

P. 29. versu 24. l. *μεγίστην*.

P. 274. v. 4. praetulerim nunc librorum scripturae similiora haec — *ὑμεναίοισι, τῆς τ' ἐπ' εἰσόδου Ἀφῆς τιν' εὐφράναι τε* etc. *ἐπ' εἰσ.*, in introitu aedium. *τινὰ*, quemque, omnes praesentes.

P. 86. W. (D. griech. Trag. etc. p. 1595.): „Dass der Archelaos des Eurip. wirklich in einigen Umständen Aehnlichkeit hatte mit der Geschichte des regierenden Gründers einer neuen Dynastie, der nach der vollkommen glaubhaften Erzählung Platons im Gorgias p. 471., als der unehliche Sohn des Perdikkas, diesen und alle Erbberechtigten aus dem Weg geräumt hatte, bemerkt Thirlwall Hist. of Greece V. p. 157. ch. 41. Er nimmt an, dass hierin der Anlass zu der Wahl dieses Stoffs lag, und vergleicht fragm. 36. *Ἔπαυσ' ὀδουροὺς λυμεῶνας* mit Dem, was Thukydides vom König Archelaos berichtet. In Bezug auf Eur. ist es nicht erfreulich, diese Entdeckung zu machen: denn wie sehr auch der zweite vom Nichts zum Thron emporgestiegene Archelaos in mancher Hinsicht verdienen mochte, mit dem ersten verglichen zu werden, da die lange Regierung des Perdikkas sehr schwach gewesen war, so blieb doch innerlich der grosse Unterschied, dass der ältere im Recht, der zweite nur ein listiger Meuchelmörder war, als er sich

Digitized by Google

auf den Thron schwang; und es ist mir nicht unwahrscheinlich, dass Platon mit Rücksicht auf die machiavellistische Nachsicht oder Schmeichelei dieser Tragödie grade an dem Beispiel desselben Archelaos den Unterschied von Glück und Gesetzmässigkeit zeigt, sowie er gewiss auch im Staat die Tragödie des Eur. ins Auge fasst. Die nachdrückliche Sprache für das Recht und die Gottesfurcht, welche Arch. in der Tragödie führt, musste an das allen bekannte Staatsgeheimniss auffallend genug erinnern, selbst wenn der Herrscher von Perdikkas ungleich und mit Undank für geleistete Dienste behandelt worden sein sollte."

Spuria sunt neque antiqui saporis, quae habentur apud Orionem III, 1, 2., quasi „ἐκ τοῦ Ἀρχελάου Εὐριπίδου," haec

Ἐκ τῶν δικαίων γὰρ νόμοι τ' αὐξήματα
μεγάλα φέρουσι, πάντα δ' ἀνθρώποις ...
τάδ' ἐστὶ χρήματ', ἢν τις εὐσεβῇ θεόν.

et illa „ἐκ τοῦ αὐτοῦ δράματος"

Μακάριος, ὅστις νοῦν ἔχων τιμᾷ θεὸν,
καὶ κέρδος αὐτῷ τοῦτο ποιεῖται μέγα.

Contra ferenda sunt, quae, tanquam ἀδέσποτα, attulit Stobaeus Ecl. I, 4, 47., p. 130.,

Δοκεῖς τὰ τῶν θεῶν ξυνετὰ νικήσειν ποτὲ,
καὶ τὴν Δίκην που μάκρ' ἀπωκίσθαι βροτῶν;
ἥδ' ἐγγὺς ἐστιν, οὐχ ὁρωμένη δ' ὁρᾷ,
ὃν χρὴ κολάζειν τ' οἶδεν, ἀλλ' οὐκ οἶσθα σὺ,
ὁπόταν ἄφνω μολοῦσα διολέσῃ κακούς.

quorum versuum 3 priores etiam Orion V, 1. „ἐκ τοῦ Ἀρχελάου Εὐριπίδου," ut ait, descripsit.

P. 223., fr. 7. Malim nunc minore mutatione, nec deteriore sensu, τὰ δ' ἄλλ' οὐ μὴν δοκεῖς ξυνιέναι. Comicus Vesp. 268. Οὐ μὴν πρὸ τοῦ γ' ἐφολκὸς ἦν etc.

Incertis hujus Tragici fragmentis addi velim ista apud Letronn. (Journ. des Sav. a. 1838. p. 523.), ex papyro Musei regii Parisiensi depromta,

Οὐκ ἐν γυναιξὶ τοὺς νεανίας χρεών,
ἀλλ' ἐν σιδήρῳ κἀν ὅπλοις τιμὰς ἔχειν,

quorum similia Archelai fr. 13. et alias habet Euripides.

LIPSIAE, TYPIS B. G. TEUBNERI.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google